

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL BENDRIJOS INICIATYVOS PROGRAMOS, SKIRTOS KOVAI SU DISKRIMINACIJA IR NELYGYBE DARBO RINKOJE (EQUAL) LIETUVOJE, GALUTINĖS IŠLAIDŲ ATASKAITOS IR MOKĖJIMO PARAIŠKOS EUROPOS KOMISIJAI VERTINIMO

2010 m. kovo 22 d. Nr. FA-P-70-5-4
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 7-ojo audito departamento
direktorės Vilijos Stirbienės
2009-06-12 pavedimą Nr. P-70-5

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Lina Venckūnaitė (grupės vadovė)
Jolita Stankevičienė
Ieva Turčinskaitė
Birutė Piliponytė
Viktorija Mirošničenko

Auditas pradėtas 2009-06-12
Auditas baigtas 2010-03-10

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	4
Įžanga	8
Audito apimtis ir metodai	10
Reikšmingumo ir patikimumo nustatymas	27
Atliktas darbas, pastebėjimai ir išvados	28
1. Valstybės kontrolės ir Europos Komisijos auditai	28
1.1. Valstybės kontrolės auditai	28
1.2. Europos Komisijos auditas	33
2. Veiklos atrankiniai patikrinimai, privalomi pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnį	34
2.1. EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimai, atlikti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnio 1 dalies a punktą	35
2.2. EQUAL programos deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai, atlikti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnio 1 dalies b punktą	36
3. Vadovaujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų atlikti patikrinimai pagal Reglamento (EB) Nr. 438/2001 atitinkamai 4 ir 9 straipsnius	42
3.1. Išlaidų tinkamumas	42
3.2. Vadovaujančiosios institucijos ir įgyvendinančiosios institucijos atlikti patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį	45
3.3. Mokėjimo institucijos atlikti patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 9 straipsnį	46
4. Vadovaujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų EQUAL programos užbaigimo procedūros	47
4.1. Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų EQUAL programos užbaigimo procedūros	47
4.2. Mokėjimo institucijos EQUAL programos užbaigimo procedūros	48
5. Pažeidimų administravimas ir pašalinimas. Gražintų ir gražintinų paramos lėšų apskaita	48
5.1. Pažeidimų administravimas ir pašalinimas, informacijos Europos Komisijai teikimas	48

5.2. Gražintų ir gražintinų paramos lėšų apskaita	50
6. Galutinė mokėjimo paraiška Europos Komisijai	51
7. Klaidų ir pažeidimų dažnis	55
Priedai	59

SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. IX-1667 [1] Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei pavesta atlikti baigiamąją audito deklaraciją dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų programų (BPD 1-ojo tikslo programos, EQUAL iniciatyvos ir INTERREG IIIA programos) rengiančios institucijos funkcijas pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 438/2001 [2].

Valstybės kontrolė atliko Bendrijos iniciatyvos programos, skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje (toliau – EQUAL programa), auditą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 38 straipsnio 1 dalies f punkto, Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] V skyriaus ir Gairių dėl struktūrinių fondų paramos (2000–2006 m.) teikimo pabaigos [4] (toliau – Uždarymo gairės) reikalavimus. Pagrindinis šio audito tikslas – atlikti EQUAL programos galutinės išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos Europos Komisijai dėl Bendrijos pagalbos likučio sumokėjimo vertinimą.

Deklaraciją baigus teikti paramą EQUAL programos įgyvendinimui pagrindžia ši valstybinio audito ataskaita, kurioje pateikiama visa svarbi informacija, reikalinga Europos Komisijai dėl Bendrijos pagalbos likučio sumokėjimo.

Audito metu įvertinome:

- nacionalinių ir Bendrijos institucijų auditų rezultatus ir jų metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą;
- ar veiklos atrankiniai patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį atlikti tinkamai;
- ar vadovaujančioji, įgyvendinančioji ir mokėjimo institucijos tinkamai vykdė funkcijas, numatytas Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] atitinkamai 4 ir 9 straipsniuose;
- vadovaujančiosios, įgyvendinančios ir mokėjimo institucijų EQUAL programos užbaigimo procedūras;
- ar buvo imtasi tinkamų priemonių dėl nustatytų pažeidimų ir klaidų, gražintų ir gražintinų paramos lėšų sumų;
- ar EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai, kurią sudaro išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir galutinio mokėjimo paraiška, pateikta informacija yra tikra ir teisinga.

Audito metu apibendrinome informaciją apie visus valstybinių auditorių atliktus EQUAL programos auditus, jų metu nustatytus trūkumus ir pateiktas rekomendacijas, atlikome visų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą. Visos Valstybės kontrolės teiktos rekomendacijos

įgyvendintos, išskyrus 1 rekomendaciją, kuri nebeaktuali. Ši rekomendacija reikšmingos įtakos ir neigiamo poveikio EQUAL programos įgyvendinimui ir išlaidų tinkamumui neturėjo.

Audito metu susipažinome su Europos Komisijos atlikto audito rezultatais. Europos Komisijos audito metu EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistema įvertinta teigiamai (pateikta teigiama nuomonė), o audito ataskaitoje nepateikta pastebėjimų ir rekomendacijų dėl EQUAL programos projektų deklaruotų išlaidų.

Audito metu įvertinome Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyriaus (toliau – SADM VAS) atliktus veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį. Įsitikinome, kad SADM VAS EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus ir deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus atliko pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnių reikalavimus, o šių patikrinimų kokybė yra tinkama. SADM VAS valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimų metu pateiktos rekomendacijos, išskyrus vieną rekomendaciją, buvo įgyvendintos.

SADM VAS atliktų EQUAL programos deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų apimtis pakankama ir atitinka Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio 2 dalies reikalavimus. SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu nustatytų klaidų lygis yra 0,06 proc. Visos SADM VAS nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos buvo sugrąžintos ir tinkamai išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų.

Įsitikinome, kad audito metu vertinti EQUAL programos projektai įgyvendinti vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais prekių, paslaugų ir darbų pirkimą, aplinkosaugos reikalavimus, projektų viešinimas buvo vykdomas. Išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 448/2004 [5], Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir atitinkamas paramos teikimo sutartis, išskyrus nustatytą netinkamų finansuoti 245,70 EUR sumą, kuri šio audito metu buvo susigrąžinta ir išskaičiuota iš EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai.

Audito metu įvertinome vadovujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų funkcijų, numatytų Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] atitinkamai 4 ir 9 straipsniuose, vykdymą ir įsitikinome, kad šios institucijos užtikrino, kad Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] atitinkamai 4 ir 9 straipsniuose nustatytos funkcijos būtų tinkamai įgyvendintos. Vadovujančioji, įgyvendinančioji ir mokėjimo institucijos dėl patikrinimų vietose metu nustatytų klaidų ir trūkumų ėmėsi tinkamų priemonių, teikė atitinkamas rekomendacijas, kurios iš esmės buvo įgyvendintos.

EQUAL programos pažeidimai administruoti tinkamai, išskyrus tai, kad VI neužtikrino, kad EK būtų teikiama informacija vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 6 straipsnio reikalavimais. Visų nustatytų pažeidimų sumos neviršija Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 12 straipsnyje nustatytų sumų. Dėl EQUAL programos pažeidimų buvo imtasi tinkamų priemonių jiems pašalinti, o visos neteisėtai išmokėtos paramos lėšos susigrąžintos iš paramos gavėjų ir atitinkamai išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų.

EQUAL programos grąžintos ir grąžintinos paramos lėšų sumos buvo tinkamai administruojamos ir apskaitomos vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio, Gairių dėl susigrąžinimų iš kitos išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos išskaitymo ir dėl susigrąžinimų priedo pildymo pagal Reglamento (EB) Nr. 438/2001 II priedą ir 8 straipsnį (toliau – Gairės dėl grąžintų sumų išskaitymo) [7] reikalavimais. Visos grąžintinos sumos grąžintos ir tinkamai bei laiku išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų ir EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos. Sumų, kurias reikia išieškoti arba kurių neįmanoma išieškoti, abejotinų ir nurašytų skolų nėra.

Audito metu įvertinome vadovujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų atliktas EQUAL programos užbaigimo procedūras ir įsitikinome, kad institucijos šias procedūras atliko tinkamai ir užtikrino, kad į EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką įtrauktos tik tinkamomis finansuoti pripažintos ir atitinkamais dokumentais pagrįstos išlaidų sumos.

Įsitikinome, kad EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai nurodytos 2004-01-01–2010-02-15 išmokėtos ir pripažintos tinkamomis finansuoti 15 170 389,08 EUR išlaidos yra tinkamos finansuoti, o nurodyta suma teisinga. Mums vertinti pateiktoje EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai duomenys apie išmokėtas ir pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidas atitinka vadovujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų atitinkamų išlaidų deklaracijų ir finansinių ataskaitų duomenis. Mokėjimo institucija Bendrijos pagalbos likutį apskaičiavo vadovaudamasi Uždarymo gairių [4] reikalavimais ir tinkamai parengė EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai. EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijos prašoma 103 703,17 EUR Bendrijos pagalbos likučio suma yra pagrįsta ir apskaičiuota teisingai.

EQUAL programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikta finansinė informacija, įskaitant informaciją apie pažeidimus, iš esmės atitinka EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai, vadovujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijos išlaidų deklaracijose ir finansinėse ataskaitose pateiktą informaciją, taip pat informaciją apie EQUAL programos pažeidimus.

Audito metu nustatėme, kad EQUAL programos klaidų ir pažeidimų dažnis yra žemas, o finansinio poveikio Europos Komisijai deklaruojamų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidoms nėra.

IŽANGA

Bendrijos iniciatyvos programa, skirta kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, patvirtinta 2004-06-29 Komisijos sprendimu C(2004)2541, patvirtinančiu Bendrijos iniciatyvos programą, skirtą kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, CCI: 2004 LT 05 0 PC 001 [8]. EQUAL programos tikslams pasiekti nustatyti keturi prioritetai (trys EQUAL programos temos ir techninės pagalbos prioritetas) ir patvirtintas 15 821 860 EUR biudžetas (iš jų 11 866 395 EUR – ESF lėšos, 3 955 465 EUR – nacionalinio finansavimo lėšos).

Programai įgyvendinti Lietuvoje buvo sukurta EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistema (vadovaujančiosios, mokėjimo, įgyvendinančiosios institucijų, priežiūros komiteto, projektų atrankos komiteto ir tarnybos, atsakingos už audito ir kontrolės funkcijas (toliau – institucija, atsakinga už veiklos atrankinius patikrinimus)). Valdymo ir kontrolės sistemos institucijoms pavestos funkcijos nustatytos Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo schemeje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A1-109 [9].

Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. IX-1667 [1] Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei pavesta atlikti baigiamąją audito deklaraciją dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų programų (BPD 1-ojo tikslo programos, EQUAL iniciatyvos ir INTERREG IIIA programos) rengiančios institucijos funkcijas pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 438/2001 [2].

Valstybės kontrolė yra Lietuvos Respublikos Seimui atskaitinga aukščiausioji valstybinio audito institucija. Valstybės kontrolės nepriklausomumas įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje [10]. Valstybės kontrolės veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, neutralumo ir profesionalumo principais [11]. Valstybės kontrolė yra nepriklausoma nuo EQUAL programos vadovaujančiosios (taip pat institucijos, atsakingos už veiklos atrankinius patikrinimus), mokėjimo ir įgyvendinančiosios institucijų.

Pagrindinis audito tikslas – atlikti EQUAL programos galutinės išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos Europos Komisijai dėl Bendrijos pagalbos likučio sumokėjimo vertinimą.

Audito tikslui pasiekti Valstybės kontrolės 7-ojo audito departamento direktorė Vilija Stirbienė 2009-06-12 pavedimu Nr. P-70-5 (papildomais 2009-06-12 pavedimais Nr. P-70-5-1 ir Nr. P-70-5-2 ir 2010-01-08 Nr. P-70-5-3) sudarė penkių valstybinių auditorių grupę.

Audito objektas – EQUAL programos galutinė mokėjimo paraiška Europos Komisijai, kurią sudaro išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir galutinio mokėjimo paraiška (pagal formą, pateiktą Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] II priede).

Audito subjektas – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (vadovaujančioji institucija ir institucija, atsakinga už veiklos atrankinius patikrinimus). Audito procedūros taip pat atliktos Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje (mokėjimo institucijoje), VŠĮ Europos socialinio fondo agentūroje (įgyvendinančioje institucijoje) ir atrinktose projektų vykdytojų įstaigose.

Audituojamasis laikotarpis – 2004–2010 metai.

EQUAL programos deklaracija baigus teikti paramą (toliau – deklaracija) parengta vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 38 straipsnio 1 dalies f punkto ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] V skyriaus reikalavimais ir pateikta pagal šiame reglamente nustatytą formą.

Prie deklaracijos pridedama ši valstybinio audito ataskaita (toliau – ataskaita), kuri parengta vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 16 straipsnio, Uždarymo gairių [4] reikalavimais. Joje pateikiama visa informacija, kurią reikalaujama pateikti pagal Uždarymo gairių [4] 2 priedo reikalavimus. Ataskaitoje nurodoma visa svarbi informacija, reikalinga deklaracijai pagrįsti ir Europos Komisijai, kad ji galėtų įvertinti EQUAL programos deklaracijos baigus teikti paramą patikimumą.

Ataskaitoje vartojami trumpiniai pateikiami ataskaitos 2 priede.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

EQUAL programa buvo patvirtinta Komisijos 2004-06-29 sprendimu C(2004)2541, patvirtinančiu Bendrijos iniciatyvos programą, skirtą kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, CCI: 2004 LT 05 0 PC 001 [8]. Detali informacija apie EQUAL programą pateikiama 1 ir 2 lentelėse.

1 lentelė. Informacija apie EQUAL programą

Programos pavadinimas	Bendrijos iniciatyvos programa, skirta kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje
Bendrijos iniciatyva	Bendrijos iniciatyva EQUAL
ES struktūrinis fondas	Europos socialinis fondas
Programavimo laikotarpis	2004 – 2006 metai
Išlaidų tinkamumo laikotarpis	nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d.
CCI Nr.	2004 LT 05 0 PC 001

Šaltinis – Komisijos 2007-05-15 sprendimas K(2007)2188, pakeičiantis sprendimą C(2004)2541 dėl Bendrijos iniciatyvos programos, skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, patvirtinimo, CCI: 2004 LT 05 0 PC 001, Valstybės kontrolė

EQUAL programos tikslams pasiekti nustatyti keturi prioritetai (trys EQUAL programos temos (prioritetai) ir techninės pagalbos prioritetas) ir patvirtintas 15 821 860 EUR biudžetas:

- 11 866 395 EUR – Europos socialinio fondo lėšos;
- 3 955 465 EUR – nacionalinio finansavimo lėšos.

EQUAL programos biudžeto lėšų paskirstymas pagal prioritetus ir finansavimo šaltinius pateikiamas 2 lentelėje.

2 lentelė. EQUAL programai Europos Komisijos sprendimu patvirtintas biudžetas

EQUAL programos prioritetai	EK sprendimu patvirtintas biudžetas, EUR		
	Visos tinkamos išlaidos	ESF	Nacionalinis finansavimas
1 prioritetas (A tema). Atviros visiems darbo rinkos skatinimas sudarant sąlygas lengviau patekti ar grįžti į darbo rinką asmenims, kurie susiduria su integracijos ar reintegracijos į darbo rinką sunkumais	10 648 112,00	7 986 084,00	2 662 028,00
2 prioritetas (G tema). Šeimos gyvenimo ir profesinės veiklos derinimo skatinimas ir parama darbo rinką palikusių vyrų ir moterų reintegracijai plėtojant lankstesnes ir efektyvesnes darbo organizavimo formas bei paramos priemones	3 164 372,00	2 373 279,00	791 093,00
3 prioritetas (I tema). Parama prieglobsčio prašytojų integracijai	474 655,00	355 991,00	118 664,00
Techninė pagalba	1 534 721,00	1 151 041,00	383 680,00
Iš viso	15 821 860,00	11 866 395,00	3 955 465,00

Šaltinis – Komisijos 2007-05-15 sprendimas K(2007)2188, pakeičiantis sprendimą C(2004)2541 dėl Bendrijos iniciatyvos programos, skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, patvirtinimo, CCI: 2004 LT 05 0 PC 001; Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 1458.

EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemą sudaro:

- vadovaujančioji institucija – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – VI), kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 9 straipsnio n punkte ir 34 straipsnyje;
- mokėjimo institucija (toliau – MI) – Lietuvos Respublikos finansų ministerija, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 9 straipsnio o punkte;
- įgyvendinančioji institucija – VšĮ Europos socialinio fondo agentūra¹;
- priežiūros komitetas;
- projektų atrankos komitetas;
- institucija, atsakinga už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnius – SADM VAS.

Šioms institucijoms pavestos funkcijos nustatytos Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo schemeje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A1-109 [9].

Mokėjimo institucija paskutiniąją tarpinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai² pateikė 2009 m. gegužės 14 d., kurioje nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2009 m. kovo 31 d. deklaruota 15 071 429,48 EUR išmokėtų ir pripažintų tinkamomis išlaidų (iš jų 11 286 143,37 EUR – ESF lėšų, 3 785 286,11 EUR – nacionalinio finansavimo lėšų). Europos Komisijai teikiamoje EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2010 m. vasario 15 d. deklaruojama 15 170 389,08 EUR išmokėtų ir pripažintų tinkamomis išlaidų (iš jų 11 376 778,67 EUR – ESF lėšų, 3 793 610,41 EUR – nacionalinio finansavimo lėšų).

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus [12], kurie parengti vadovaujantis Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos INTOSAI standartais (tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais) ir Auditorių rūmų parengtais Nacionaliniais audito standartais, Finansinio audito vadovą [13] ir Uždarymo gairių [4] reikalavimus.

Auditą suplanavome ir atlikome taip, kad gautume visą reikalingą informaciją ir audito įrodymus ir atliktume pakankamos apimties audito procedūras, kad galėtume pateikti pagrįstą audito nuomonę, jog EQUAL programos galutinė mokėjimo paraiška Europos Komisijai išmokėti paramos lėšų likutį yra pagrįsta ir galutiniame išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje nurodytos išlaidos yra teisėtos ir tinkamos.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-12-02 nutarimu Nr. 1626 „Dėl labdaros ir paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros pertvarkymo“ labdaros ir paramos fondas buvo pertvarkytas į viešąją įstaigą Europos socialinio fondo agentūrą.

² Tarpinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai sudaro išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir mokėjimo paraiška (pagal formą, pateiktą Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] II priede).

Galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai sudaro išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir galutinė mokėjimo paraiška (pagal formą, pateiktą Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] II priede).

EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai vertinimą atlikome pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/2001 [3] ir Komisijos reglamentų (EB) Nr. 438/2001 [2] ir Nr. 1681/94 [6] reikalavimus. Audito metu vertinimus atlikome ir atsižvelgdami į Europos Komisijos dokumente dėl geros praktikos atliekant patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį [14], Gairėse dėl gražintų sumų išskaitymo [7], Gairėse dėl projektų, finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr. 03-0034-00), [15] pateiktas nuostatas.

Audito detaliuosius tikslus suformulavome ir audito procedūrų apimtį nustatėme, atsižvelgę į EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemą ir tai, kad Valstybės kontrolė nebuvo paskirta atsakinga už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį. Audito tikslui pasiekti nustatėme šiuos detaliuosius audito tikslus:

1. įvertinti nacionalinių ir Bendrijos institucijų auditų rezultatus ir pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą;
2. įvertinti, ar veiklos atrankiniai patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį atlikti tinkamai;
3. įvertinti, ar vadovaujančioji, įgyvendinančioji ir mokėjimo institucijos tinkamai vykdė funkcijas, numatytas Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] atitinkamai 4 ir 9 straipsniuose;
4. įvertinti vadovaujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų EQUAL programos užbaigimo procedūras;
5. įvertinti, ar buvo imtasi tinkamų priemonių dėl nustatytų pažeidimų ir klaidų, gražintų ir gražintinų paramos lėšų sumų;
6. įvertinti, ar EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai, kurią sudaro išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir galutinio mokėjimo paraiška, pateikta informacija yra tikra ir teisinga.

Siekdami **pirmojo** detalaus tikslo, įvertinome nacionalinių ir Bendrijos institucijų auditų rezultatus ir surinkome audito įrodymus pagrįsti auditoriaus nuomonę, kad šių auditų metu pateiktos rekomendacijos yra įgyvendintos. Vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.3 ir 3.4 punktų reikalavimais.

Šiam tikslui pasiekti buvo sudaryta audito programa. Audito metu įvertinome visų nacionalinių ir Bendrijos institucijų atliktų auditų rezultatus (vertintų audito ataskaitų sąrašas pateiktas 3 lentelėje). Auditų rezultatais buvo remiamasi atliekant šį auditą. Atsižvelgiant į auditų rezultatus ir rekomendacijų įgyvendinimo būklę, buvo nustatyti rizikos veiksniai, dėl kurių numatytos ir atliktos atitinkamos kontrolės ir savarankiškos audito procedūros.

3 lentelė. Audito metu vertinti nacionalinių ir Bendrijos institucijų auditai

Eil. Nr.	Auditą atlikusi institucija	Audito ataskaitos pavadinimas	Audito ataskaitos data ir Nr.
1.	Valstybės kontrolė	Europos Bendrijų iniciatyvos EQAUL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimas	2006-02-03 Nr. 1070-6-2
2.	Valstybės kontrolė	Lietuvos Respublikoje sukurtos Bendrijos iniciatyvos EQUAL pažeidimų administravimo sistemos vertinimas	2006-02-28 Nr. 1070-9-4
3.	Valstybės kontrolė	Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004–2005 metų išlaidų ataskaitų	2007-03-05 Nr. FA-1070-2-3
4.	Valstybės kontrolė	Europos Bendrijų iniciatyvos EQAUL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 10–12 straipsnius, vertinimas	2008-04-22 Nr. FA-P7-70-3-14
5.	Europos Komisija	Europos Komisijos 2008 metų balandžio - rugsėjo mėn. misija „Valdymo ir kontrolės sistemų SDP2003LT161DO001 ir EQUAL2004LT050PC001 atrankinių patikrinimų auditas“	Audito misijos Nr. SDP2003LT161DO001 ir EQUAL2004LT050PC001 ataskaitą gavome 2009-03-13

Šaltinis – Europos Komisijos užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Audito metu vertinome:

- ar buvo imtasi tinkamų priemonių pašalinti visų auditų metu nustatytus trūkumus ir ištaisyti klaidas;
- ar įgyvendintos visos nacionalinių ir Bendrijos institucijų pateiktos rekomendacijos.

Siekiant **antrojo** detalaus tikslo buvo surinkti audito įrodymai, pagrindžiantys auditoriaus nuomonę, kad EQUAL programos veiklos atrankiniai patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį buvo atlikti tinkamai. Vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 1.3, 2.1, 2.2, 3.3 ir 3.4 punktų reikalavimais.

Šiam tikslui pasiekti buvo sudaryta audito programa. Audito pavyzdžių atrankai naudojome nestatistinį atrankos metodą (remiantis profesiniu sprendimu) ir sisteminės atrankos metodą. Veiklos atrankinių patikrinimų, kurių metu buvo nustatytos netinkamos išlaidos, visumai atranka nebuvo taikoma. Audito metu atliktos savarankiškos audito procedūros dėl visų tokių patikrinimų (atliktas visų objektų tyrimas). Detali informacija apie šio audito metu įvertintus deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus pateikta 5 ir 6 lentelėse.

Audito metu vertinome:

- ar SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus atliko pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnių ir Gairių dėl projektų finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr.03-0034-00), [15] reikalavimus ir ar šių patikrinimų kokybė yra tinkama (angl. *satisfactory*). Audito metu naudojomes ir Valstybės kontrolės 2008 m. balandžio 22 d. atlikto Europos Bendrijų iniciatyvos EQAUL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 10–12 straipsnius, vertinimo valstybinio

audito³ (toliau – 2008-04-22 atliktas valstybinis auditas) rezultatais. Patikrinome 7 veiklos atrankinių patikrinimų (arba 37 proc. visų atliktų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų) atlikimą. Apibendrinta informacija apie šių abiejų auditų metu įvertintus veiklos atrankinius patikrinimus pateikta 4, 5 ir 6 lentelėse.

4 lentelė. Valstybės kontrolės įvertintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų apimtis

EQUAL prioritetas (tema)	SADM VAS atliktų deklaruotų tinkamų finansuoti patikrinimų skaičius, iš viso (vnt.)	Valstybės kontrolės įvertintų deklaruotų tinkamų finansuoti patikrinimų skaičius (vnt.)			Iš viso Valstybės kontrolės įvertintų deklaruotų tinkamų finansuoti patikrinimų dalis, proc.
		2008-04-22 atlikto valstybinio audito metu	Šio baigiamojo audito metu	Iš viso	
A	13	3	1	4	31
G	2	1	0	1	50
I	1	0	1	1	100
Techninė pagalba	3	0	1	1	33
Iš viso	19	4	3	7	37

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

5 lentelė. Valstybės kontrolės įvertinti deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Veiklos atrankinio patikrinimo metu tikrintas projekto vadovaujantysis/ koordinuojantis partneris	Veiklos atrankinio patikrinimo ataskaitos Nr. ir data	Patikrinimo ataskaitoje nurodyta tikrinta EK deklaruotų išlaidų suma, EUR	Patikrinimo ataskaitoje nurodyta nustatyta netinkamų išlaidų suma, EUR	Veiklos atrankinio patikrinimo metu nustatytas klaidų lygis, proc.
Šio audito metu įvertinti deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai						
1.	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas „Lietuvos vaikų fondas“	Nr. 1.17-13, 2006-04-11	25 146,28	474,98	1,89
2.	EQ/2004/1130-30	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie SADM	Nr.A7-1, 2009-02-06	46 698,37	0,00	-
3.	Techninė pagalba	Paramos fondas Europos socialinio fondo agentūra	Nr. 1.17-13, 2008-05-12	126 391,42	0,00	-
2008-04-22 atlikto valstybinio audito metu įvertinti deklaruotų tinkamų finansuoti patikrinimai						
4.	EQ/2004/1130-13	Asociacija „Lietuvos invalidų draugija“	Nr. 1.17-28, 2005-12-06	23 043,83	0,00	-
5.	EQ/2004/1130-16	VšĮ „Socialinės politikos grupė“	Nr. 1.17-21, 2006-06-01	45 074,27	0,00	-
6.	EQ/2004/1130-27	VšĮ „Skudutiškio akademija“	Nr. 1.17-19, 2006-05-22	42 297,15	0,00	-
7.	EQ/2004/1130-15	Lietuvos jaunimo organizacijų taryba	Nr. 1.17-24, 2007-06-18	54 737,33	24,28	0,04

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

³ Valstybinio audito ataskaita (2008-04-22) Nr. FA-P7-70-3-14 „Europos Bendrijų iniciatyvos EQAUL atrankinių patikrinimų privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 10–12 straipsnius, vertinimas“.

- ar SADM VAS visas deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu nustatytas klaidas, neatitikimus ir pažeidimus tinkamai įvertino ir ar dėl šių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų pašalinimo buvo imtasi tinkamų priemonių (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. SADM VAS veiklos atrankiniai patikrinimai, kurių metu buvo nustatytos netinkamos išlaidos ir kurių vertinimas atliktas valstybinių auditų metu

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Veiklos atrankinio patikrinimo metu tikrintas projekto vadovaujantisis/ koordinuojantis partneris	Ataskaitos Nr. ir data	Ataskaitos duomenimis tikrinta EK deklaruotų išlaidų suma, EUR	Ataskaitos duomenimis nustatyta netinkamų išlaidų suma, EUR	Veiklos atrankinio patikrinimo metu nustatytas klaidų lygis, proc.
1.	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas „Lietuvos vaikų fondas“	Nr. 1.17-13, 2006-04-11	25 146,28	474,98	1,89
2.	EQ/2004/1130-08	Visuomeninė organizacija Lietuvos gėjų lyga	Nr. 1.17-14, 2006-04-11	33 490,45	79,18	0,24
3.	EQ/2004/1130-03	VšĮ „Viešosios politikos ir vadybos institutas“	Nr. 1.17-28, 2007-07-25	117 816,69	72,30	0,06
4.	EQ/2004/1130-15	Lietuvos jaunimo organizacijų taryba	Nr. 1.17-24, 2007-06-18	54 737,33	24,28	0,04

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

- ar deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu tikrinamos išlaidos tikrai buvo deklaruotos EK ir SADM VAS pateikė teisingą informaciją apie patikrintų išlaidų pasiskirstymą pagal išlaidų deklaravimo metus.

Audito metu, vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.1. punkto nuostatomis, vertindami valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus, atliktus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnį, vertinome:

- kokia institucija atliko šiuos patikrinimus;
- ar buvo užtikrintas šios institucijos nepriklausomumas nuo vadovujančiosios, mokėjimo ir įgyvendinančiosios institucijų, siekiant išvengti interesų konflikto;
- ar šių patikrinimų kokybė (metodikos, darbuotojų kvalifikacijų, atlikto darbo, ataskaitos turinio) yra tinkama;
- ar patikrinimų metu buvo patikrintos visos institucijos, dalyvaujančios įgyvendinant EQUAL programą;
- ar rizikos analizė, jeigu jos prireikė, buvo tinkamai taikoma atliekant audituojamųjų subjektų atranką;
- ar visos per patikrinimus pateiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos, o trūkumai pašalinti;

- ar kurioje nors ataskaitoje buvo padaryta išvada dėl valdymo ir kontrolės sistemos esminių trūkumų, galinčių padaryti neigiamą poveikį išlaidų tinkamumui;
- jeigu kurioje nors audito ataskaitoje buvo padaryta išvada dėl valdymo ir kontrolės sistemos esminių trūkumų, ar buvo imtasi tinkamų priemonių trūkumams pašalinti ir visoms netinkamoms išlaidoms identifikuoti ir klaidoms ištaisyti;
- jeigu tinkamų priemonių nebuvo imtasi, kokia yra (įvertinta) netinkamų finansuoti išlaidų suma, kuri nebuvo ištaisyta, nes nebuvo imtasi atitinkamų priemonių;
- ar šių patikrinimų ataskaitos patvirtina taikomos apskaitos sistemos patikimumą ir audito sekos tinkamumą.

Audito metu, vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.2 punktu, vertindami deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus, atliktus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį, vertinome:

- kokia institucija atliko šiuos patikrinimus;
- ar šiuos patikrinimus atlikusi institucija buvo pakankamai nepriklausoma nuo vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų, kad nekiltų interesų konfliktas;
- ar deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų kokybė yra tinkama ir atitinka Gairių dėl projektų, finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr. 03-0034-00), [15] reikalavimus (metodika, darbuotojų kvalifikacijos, atliktas darbas, ataskaitos turinys);
- kokia deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų dalis (procentais) buvo patikrinta šių veiklos atrankinių patikrinimų metu;
- ar ši procentinė dalis pakankama, kad atitiktų Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio reikalavimus;
- ar į patikrintų tinkamų finansuoti išlaidų sumą įtrauktos tik tos išlaidos, kurios buvo tinkamai patikrintos projektų įgyvendinimo vietose. Jei ne, ar šie patikrinimai buvo atlikti pagal Gairių dėl projektų, finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr. 03-0034-00), [15] reikalavimus;
- ar į patikrintų tinkamų finansuoti išlaidų apimtį buvo įtrauktos tik tos išlaidos, kurios buvo išsamiai ir iki galo (visapusiškai) patikrintos visos arba kurios buvo patikrintos jų atrankai naudojant priimtinius audito standartus;
- ar naudota atrankos metodika atitiko Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] reikalavimus, būtent, ar buvo užtikrinta pakankama patikrinimų apimtis pagal metus,

priemonės, operacijų rūšis ir dydį bei operacijų pasiskirstymą pagal pagrindinius paramos gavėjus ir pagrindines administruojančias institucijas;

- kiek klaidų (neteisėtai išmokėtų sumų) buvo nustatyta šių patikrinimų metu, kokia buvo jų reikšmė ir kokiai išlaidų sumai jos padarė neigiamą poveikį;
- ar dėl visų nustatytų klaidų ir neteisėtai išmokėtų sumų buvo imtasi tinkamų priemonių;
- ar buvo sisteminio pobūdžio klaidų arba neteisėtai išmokėtų sumų ir ar klaidų lygis buvo aukštas. Jei taip, ar buvo priimti atitinkami sprendimai dėl papildomų patikrinimų, kad būtų išaiškinti ir ištaisyti kiti klaidų atvejai, nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos susigražintos ir imtasi priemonių užkirsti kelią šių klaidų pasikartojimui;
- ar klaidų lygis viršijo 2 proc. ir, jeigu taip, ar patikrinimų apimtis buvo atitinkamai išplėsta;
- jeigu buvo klaidų, dėl kurių nebuvo imtasi atitinkamų priemonių, kokiai išlaidų sumai šios klaidos ar pažeidimai padarė neigiamą poveikį;
- ar šių veiklos atrankinių patikrinimų rezultatai patvirtina tinkamą audito seką;
- ar šių patikrinimų rezultatai rodo kokius nors esminius valdymo ir kontrolės sistemų trūkumus; jei taip, ar buvo imtasi tinkamų priemonių šiems trūkumams pašalinti ir netinkamoms išlaidoms susigražinti. Jei tinkamų priemonių nesiimta, ar Valstybės kontrolė, kaip institucija, vykdanči funkcijas pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 16 straipsnį, turi galimybę nustatyti netinkamų išlaidų sumą.

Siekiant **trečiojo** detalaus tikslo buvo surinkti audito įrodymai, pagrindžiantys auditoriaus nuomonę, kad EQUAL programos vadovaujančioji, įgyvendinančioji ir mokėjimo institucijos tinkamai vykdė funkcijas, numatytas Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] atitinkamai 4 ir 9 straipsniuose. Šis vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 1.1, 1.2, 2.4, 3.4 punktų reikalavimais.

Šiam tikslui pasiekti buvo sudarytos dvi audito programos. Audito atranka atlikta taip, kad apimtų visą EQUAL programos įgyvendinimo laikotarpį (programos įgyvendinimo etapus) ir visus programos prioritetus (temas). Audito atranka buvo atlikta taikant skirtingus atrankos metodus, kuriuos pasirinkome atsižvelgdami į dvi tiriamosios visumos dalis: 1) projektų, finansuojamų pagal EQUAL programos A, G ir I temas, išlaidų ir 2) techninės pagalbos prioriteto išlaidų. Audito atranka atlikta naudojant nestatistinį atrankos metodą, įvertinus auditoriaus nustatytus rizikos veiksnius, naudojant sisteminės atrankos ir atsitiktinės atrankos metodus.

Kontrolės ir savarankiškomis audito procedūroms atrinktos trijų projektų išlaidos, VI ir II techninės pagalbos devynių išlaidų kategorijų išlaidos. Audito metu tikrintos EQUAL programos išmokėtos ir pripažintos tinkamomis finansuoti išlaidos pateiktos 7 lentelėje.

7 lentelė. Audito metu tikrintos EQUAL programos išmokėtos ir pripažintos tinkamomis finansuoti išlaidos

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Vadovaujančio partnerio/ institucijos pavadinimas	EQUAL programos prioritetas (tema)	Etapas	Mokėjimo prašymo registravimo Nr. / Mokėjimo prašymo Nr.	Patikrinta išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, EUR
1.	EQ/2004/1130-06	VšĮ „Tautinių bendrijų namai“	A	II	EQ2008-0385/ Nr. 10-45 ⁴	100 459,81
2.	EQ/2004/1130-20	Dingusių žmonių šeimų paramos centras	A	I	EQ2005-524/ Nr. 3	12 239,83
3.	EQ/2004/1130-25	Vilniaus Arkivyskupijos CARITAS Motinos ir vaiko globos namai	G	III	EQ-2008-0964/ Nr. 5	19 036,27
4.	Techninė pagalba	LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija	-	-	2005 m. išlaidos, kurios deklaruotos 2006 m.; 2006 m. išlaidos, kurios deklaruotos 2007 m.; 2007 m. išlaidos, kurios deklaruotos 2008 m.; 2008 m. išlaidos, kurios deklaruotos 2009 m.	44 554,27
5.	Techninė pagalba	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	-	-	2006-02-21 Nr. 2006/02/21; 2006-12-07 Nr. 4; 2007-12-28 Nr. 7; 2009-01-28 Nr. 12	17 293,89
Iš viso						193 584,07

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Audito metu vertinome:

- ar išlaidos, deklaruotos Europos Komisijai, yra tinkamos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 448/2004 [5], Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, paramos teikimo sutartį, ar projektas įgyvendintas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais prekių, paslaugų ir darbų pirkimą, aplinkosaugos reikalavimus, ar atliekamas projekto viešinimas;
- atlikdami projektų patikrinimus vietose, ar buvo įvykdytos projektų veiklos, patirtos išlaidos pagrįstos išlaidas pateisinančiais ir įrodančiais dokumentais, prekių, paslaugų ir darbų pirkimai atlikti vadovaujantis nustatyta tvarka, dokumentai saugomi ir projekto apskaita vesta tinkamai, audito seka – pakankama. Mes atlikome keturių

⁴ Savarankiškų audito procedūrų metu patikrinta pagal šį mokėjimo prašymą atrankos būdu atsirinkta išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų dalis.

projektų patikrinimus vietose: trijų projektų, kurių išlaidos buvo tikrinamos kontrolės ir savarankiškų audito procedūrų metu, ir vieno projekto, kurio patikrinimą vietoje apsispręsta atlikti nustatčius riziką, kad kai kurios šio projekto veiklos galėjo būti įvykdytos netinkamai ir galėjo būti pagrįstos netinkamais ir nepakankamais išlaidas įrodančiais dokumentais (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Audito metu atlikti projektų patikrinimai vietose

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Vadovaujančio partnerio pavadinimas	EQUAL tema	Tikrintas etapas	Patikrinimo vietoje priežastis	Patikrinimo vietoje vieta	Patikrinimo vietoje data
1.	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas „Lietuvos vaikų fondas“	A	I, II	Patikrinimas vietoje atliktas nustatčius riziką, kad kai kurios šio projekto veiklos galėjo būti įvykdytos netinkamai ir galėjo būti pagrįstos netinkamais ir nepakankamais išlaidas pagrindžiančiais ir įrodančiais dokumentais	Labdaros ir paramos fondo „Lietuvos vaikų fondas“ buveinė Vilniuje	2009-10-06
2.	EQ/2004/1130-06	VšĮ „Tautinių bendrijų namai“	A	II	Atlikdami kontrolės ir savarankiškas audito procedūras, projekto veiklų įvykdymą, dokumentų saugojimą, projekto apskaitą ir audito sekos pakankumą galėjome patikrinti tik nuvykę pas projekto vykdytoją.	VšĮ „Tautinių bendrijų namai“ buveinė Vilniuje	2009-10-28
3.	EQ/2004/1130-20	Dingusių žmonių šeimų paramos centras	A	I	Tas pats	Dingusių žmonių šeimų paramos centro buveinė Vilniuje	2009-10-22
4.	EQ/2004/1130-25	Vilniaus Arkivyskupijos CARITAS Motinos ir vaiko globos namai	G	III	Tas pats	Vilniaus Arkivyskupijos CARITAS Motinos ir vaiko globos namų buveinė Vilniuje	2009-10-20

Šaltinis – Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

- ar vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos atliko patikrinimus vietose tinkamai ir buvo užtikrintas Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnio reikalavimų įgyvendinimas;
- ar mokėjimo institucija atliko patikrinimus vietose tinkamai ir buvo užtikrintas Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnio reikalavimų įgyvendinimas;
- ar šių institucijų patikrinimai vietose buvo tikrai atlikti ir ar jie buvo tinkamai dokumentuoti;
- ar buvo imtasi tinkamų priemonių dėl šių institucijų patikrinimų vietose metu nustatytų trūkumų pašalinimo ir klaidų ištaisymo, ar visos šių institucijų pateiktos rekomendacijos įgyvendintos.

Detali informacija apie audito metu įvertintus vadovaujančiosios, mokėjimo ir įgyvendinančiosios institucijų patikrinimus vietose pateikta ataskaitos 5, 6 ir 7 prieduose.

Siekiant **ketvirtojo** detalaus tikslo buvo surinkti audito įrodymai, pagrindžiantys auditoriaus nuomonę, kad EQUAL programos vadovaujančioji, įgyvendinančioji ir mokėjimo institucijos tinkamai atliko EQUAL programos užbaigimo procedūras. Vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 1.1., 1.2. ir 2.4 punktų reikalavimais.

Šiam tikslui pasiekti buvo sudaryta audito programa. Audito įrodymams surinkti EQUAL programą administruojančioms institucijoms buvo pateikti paklausimai ir paprašyta raštu pateikti atsakymus apie jų atliktas EQUAL programos užbaigimo procedūras. Vertinimas buvo atliktas atsižvelgiant į institucijų pateiktus atsakymus ir viso audito proceso metu gautus kitus audito įrodymus.

Audito metu vertinome:

- ar vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos tinkamai atliko procedūras rengdamos galutines išlaidų deklaracijas ir finansines ataskaitas:
 - ▶ ar VI ir II gavo visus vadovaujančiųjų partnerių galutinius mokėjimo prašymus/paraiškas dėl lėšų pervedimo vadovaujančiajam partneriui dėl išlaidų, patirtų iki 2008 m. gruodžio 31 d.;
 - ▶ ar VI ir II atliko patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnio reikalavimus, tikrindamos išlaidų tinkamumą ir teisėtumą;
 - ▶ ar VI parengė EQUAL programos galutinę išlaidų deklaraciją ir ar pateikė ją mokėjimo institucijai;
 - ▶ ar VI ir II, rengdamos galutines išlaidų deklaracijas, įsitikino, kad šiose deklaracijose pateikta informacija atitinka programos apskaitos sistemoje ar šios sistemos dokumentuose pateiktą informaciją, ankstesnėse išlaidų deklaracijose pateiktą

- informaciją, kad šios išlaidų deklaracijos pagrįstos teisingais ir tinkamais skaičiavimais, o visos išlaidos galutinėje išlaidų deklaracijoje yra pagrįstos atitinkamais dokumentais ir yra įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos;
- ▶ ar VI ir II įsitikino, kad jų parengtos galutinės išlaidų deklaracijos gali būti patikrintos lyginant jose pateiktus duomenis su programos apskaitos sistemos dokumentuose, ankstesnėse išlaidų deklaracijose pateikta informacija;
 - ▶ ar VI ir II įsitikino, kad yra tinkama Bendrijos ir nacionalinių lėšų audito seka iki projekto vykdytojo;
 - ▶ ar VI ir II patikrino kiekvienos EQUAL programos temos (prioriteto) Bendrijos sumokėtas paramos lėšų sumas arba mokėtinas sumas su paramos gavėjams išmokėtų arba mokėtinų paramos lėšų sumomis;
 - ▶ ar VI ir II įsitikino, kad buvo pašalintos visos klaidos ir imtasi tinkamų priemonių dėl visų pažeidimų, kurie buvo nustatyti per patikrinimus vietose, atliekamus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį, veiklos atrankinių patikrinimų, atliekamų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį, metu, kitų nacionalinių institucijų, Europos Komisijos ir Europos Audito Rūmų auditų metu;
 - ▶ ar VI užtikrino, kad apie pažeidimus ir neteisėtai išmokėtas sumas buvo pranešta pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] reikalavimus;
 - ▶ ar VI ir II įsitikino, kad visos grąžintinos sumos buvo grąžintos, o grąžintos sumos buvo tinkamai išskaitytos iš atitinkamų išlaidų deklaracijų arba teisės aktų nustatyta tvarka pradėjus neteisėtai išmokėtų sumų išieškojimo procedūras;
 - ▶ ar VI ir II įsitikino, kad dėl sisteminių klaidų buvo imtasi priemonių visiems kitiems atvejams išaiškinti ir būtiniems pataisymams padaryti arba atitinkamoms išieškojimo procedūroms pradėti, taip pat imtasi priemonių, siekiant išvengti klaidų pasikartojimo;
 - ▶ ar VI yra numačiusi procedūras, kuriomis užtikrins, kad finansinė informacija EQUAL programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje atitiks EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai duomenis ir kitus dokumentus;
 - ▶ ar VI iš visų atsakingų institucijų gavo visą informaciją, reikalingą parengti EQUAL programos įgyvendinimo galutinę ataskaitą ir galutinę išlaidų deklaraciją.
- ar mokėjimo institucija tinkamai atliko procedūras rengdama EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai:
 - ▶ ar MI parengė nustatytos formos EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] II priedą;

- ▶ ar galutinėje mokėjimo paraiškoje deklaruojama išlaidų suma atitinka galutinių paramos gavėjų mokėjimus, pagrįstus gautomis sąskaitomis faktūromis arba apskaitos dokumentais, kurie turi tokią pat įrodomąją vertę;
- ▶ ar MI skaičiavimai atlikti tinkamai;
- ▶ ar MI iš VI gavo pakankamai informacijos, kuri leistų MI patvirtinti, kad galutinėje mokėjimo paraiškoje deklaruotos išlaidų sumos yra tikslios, tinkamos finansuoti ir teisėtos;
- ▶ ar MI iš visų atsakingų institucijų gavo visą informaciją, reikalingą parengti EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai;
- ▶ ar MI EQUAL programos užbaigimo metu atliko papildomus savo vertinimus ar patikrinimus;
- ▶ ar MI, rengdama galutinę mokėjimo paraišką EK įsitikino, kad yra įvykdytos Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos;
- ▶ ar MI, rengdama galutinę mokėjimo paraišką, įsitikino, kad joje pateikta informacija atitinka programos apskaitos sistemoje ar šios sistemos dokumentuose ir ankstesnėse mokėjimo paraiškose pateiktą informaciją, yra pagrįsta teisingais ir tinkamais skaičiavimais, kad visos išlaidos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai yra pagrįstos atitinkamais dokumentais ir įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos ir ar pateikti duomenys atitinka VI ir II išlaidų deklaracijų ir galiojančio Europos Komisijos sprendimo finansinėse lentelėse pateiktus duomenis, ar atitinka kitą finansinę informaciją apie pažeidimus, gražintas ir gražintinas paramos lėšų sumas;
- ▶ ar MI įsitikino, jog dėl visų klaidų (pažeidimų) buvo imtasi tinkamų priemonių (kaip numatyta Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.6 punkte);
- ▶ ar MI įsitikino, kad visų patikrinimų ir auditų metu nustatyti trūkumai ir klaidos buvo ištaisytos, o visos rekomendacijos – įgyvendintos: MI patikrinimų vietose, atliekamų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnį, veiklos atrankinių patikrinimų, atliekamų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį, metu, kitų nacionalinių institucijų, Europos Komisijos ir Europos Audito Rūmų auditų metu;
- ▶ ar MI turi parengusi informaciją apie gražintinas ir gražintas paramos lėšų sumas, kaip reikalaujama pagal Uždarymo gairių [4] 2 priedo 1.2 punktą;
- ▶ ar MI turi visą informaciją, kuri turi būti nurodyta gražintinų ir gražintų sumų registracijos žurnale (angl. *debtor's ledger*), kuris tvarkomas vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsniu.

Siekiant **penktojo** detalaus tikslo buvo surinkti audito įrodymai, pagrindžiantys auditoriaus nuomonę, kad EQUAL programos pažeidimai buvo administruojami tinkamai (pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] ir LR teisės aktų reikalavimus), o gražintos ir gražintinos paramos lėšų sumos administruojamos ir apskaitomos vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio reikalavimais. Šis vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.4 ir 3.6 punktų reikalavimais.

Šiam tikslui pasiekti buvo sudarytos dvi audito programos, kuriose numatytos atitinkamos audito procedūros. Įvertinome visus EQUAL programos įtartų ir nustatytų pažeidimų atvejus. Gražintų ir gražintinų paramos lėšų sumoms patikrinti atlikome audito atranką taikydami nestatistinės atrankos (remiantis profesiniu sprendimu) ir sisteminės atrankos metodus. Kontrolės ir savarankiškomis audito procedūroms atrinkti 32 susigražintinų ir sugražintų paramos lėšų pavyzdžiai (žr. ataskaitos 8 priedą).

Audito metu vertinome:

- ar EQUAL programos pažeidimai buvo administruojami ir apie juos teikiama informacija vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] reikalavimais;
- ar pateikta teisinga informacija apie šiuos pažeidimus. Audito metu buvo išsiųsti paklausimai Finansinių nusikaltinų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (toliau – OLAF);
- ar dėl visų pažeidimų pašalinimo imtasi tinkamų priemonių ir ar visos neteisėtai išmokėtos paramos lėšos susigražintos;
- ar EQUAL programos gražintos ir gražintinos paramos lėšos buvo apskaitytos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio, Gairių dėl gražintų sumų išskaitymo [7] bei kitų teisės aktų reikalavimais;
- ar EQUAL programos gražintos paramos lėšos tinkamai ir laiku išskaitytos iš EK teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų arba gražintos Bendrijai.

Audito metu įvertinome:

- informaciją apie visų įtartų ir nustatytų pažeidimų tyrimus ir veiksmus, kurių EQUAL programą administruojančios institucijos ėmėsi jiems pašalinti;
- įgyvendinančiosios institucijos vadovaujančiajai institucijai teiktus pranešimus apie pažeidimus EQUAL programos projektuose;
- vadovaujančiosios institucijos mokėjimo institucijai teiktą informaciją apie pažeidimus EQUAL programos projektuose;

- vadovujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų nustatytų ir įtariamų pažeidimų registracijos žurnalus;
- FNNT ir OLAF pateiktą informaciją apie EQUAL programos pažeidimus;
- mokėjimo institucijos Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL ir bendrojo finansavimo lėšų gražintinų sumų ataskaitas;
- mokėjimo ir vadovujančiosios institucijų teiktą informaciją Europos Komisijai apie gražintas ir gražintinas paramos lėšų sumas;
- mokėjimo institucijos buhalterinės apskaitos duomenis (įrašus) apie gražintas ir gražintinas paramos lėšų sumas.

Siekiant **šeštojo** detalaus tikslo buvo surinkti audito įrodymai, pagrindžiantys auditoriaus nuomonę, kad EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai (išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje) nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų suma yra teisinga (t.y. išlaidos yra tinkamos, teisėtos ir nurodyta jų suma teisinga), o galutinė mokėjimo paraiška dėl Bendrijos pagalbos likučio sumokėjimo yra pagrįsta, kad EQUAL programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikta atitinkama finansinė informacija, kuri atitinka EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai pateiktą informaciją.

Vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių 2 priedo 2.4 punkto reikalavimais. Šiam tikslui pasiekti buvo sudarytos dvi audito programos. Audito metu vertinome:

- ar mokėjimo institucijos pateiktose tarpinėse mokėjimo paraiškose Europos Komisijai nurodyta iki tam tikro laikotarpio pabaigos išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma atitinka atitinkamose vadovujančiosios institucijos ir įgyvendinančiosios institucijos išlaidų deklaracijose ir atitinkamose kitose finansinėse ataskaitose nurodytas išmokėtų ir pripažintų deklaruotinomis EK išlaidų sumas. Taip pat vertinome, ar vadovujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų išlaidų deklaracijose ir atitinkamose finansinėse ataskaitose pateikti duomenys tarpusavyje atitinka. Šiems įrodymams gauti atlikta audito atranka, naudojant sisteminės atrankos metodą (audito metu vertintos penkios tarpinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai pateikiamos 9 lentelėje).

9 lentelė. Audito metu tikrintos tarpinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai

EK teiktos mokėjimo paraiškos eilės Nr.	Tarpinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai		
	Pateikimo EK data	Išlaidų deklaravimo laikotarpis	Deklaruotų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, iš viso, EUR
1	2005-06-30	nuo 2004-01-01 iki 2005-05-31	190 267,34
8	2006-08-30	nuo 2004-01-01 iki 2006-07-31	2 351 189,20
15	2007-10-31	nuo 2004-01-01 iki 2007-09-30	7 217 564,00
22	2008-12-29	nuo 2004-01-01 iki 2008-11-30	14 251 005,24
23	2009-03-31	nuo 2004-01-01 iki 2009-01-31	14 764 661,78

Šaltinis – Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

- ar mokėjimo institucijos EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje duomenys apie išmokėtas ir pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidas atitinka vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų atitinkamų galutinių išlaidų deklaracijų ir kitų finansinių ataskaitų duomenis;
- ar mokėjimo institucijos EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje nurodyta išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma yra teisėta ir tinkama;
- ar Europos Komisijai teikiama galutinė EQUAL programos mokėjimo paraiška parengta tinkamai atlikus atitinkamus skaičiavimus;
- ar Europos Komisijai teikiama EQUAL programos galutinė mokėjimo paraiška atitinka finansines lenteles, pateiktas galiojančiame Europos Komisijos sprendime [16];
- ar EQUAL programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikta finansinė informacija, įskaitant informaciją apie pažeidimus, atitinka EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai, vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų išlaidų deklaracijose ir finansinėse ataskaitose pateiktai informacijai, taip pat informacijai apie EQUAL programos pažeidimus;
- ar vadovaujančioji institucija sukūrė sistemą patikimai finansinei ir statistinei informacijai apie EQUAL programos įgyvendinimą rinkti.

Audito metu įvertinome:

- mokėjimo institucijos 2010 m. vasario 19 d. mums pateiktą EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai (žr. ataskaitos 3 priedą) ir atitinkamas galutines VI ir II išlaidų deklaracijas ir finansines ataskaitas (VI EQUAL temų atitinkamų mėnesių finansines ataskaitas, VI EQUAL atitinkamų temų projektų būklės ataskaitas, VI EQUAL temų ir techninės pagalbos būklės bendras atitinkamų mėnesių ataskaitas, II EQUAL atitinkamų temų projektų būklės ataskaitas, II EQUAL atitinkamų temų atitinkamų mėnesių finansines ataskaitas);
- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2010 m. kovo 10 d. raštu Nr. (21.3-3-82)SD-1548 mums pateiktą Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo galutinę ataskaitą (žr. ataskaitos 4 priedą) tiek, kiek tai reikalinga EQUAL programos galutinei mokėjimo paraiškai įvertinti;
- mokėjimo institucijos Europos Komisijai teiktas tarpines mokėjimo paraiškas;
- vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų išlaidų deklaracijas ir finansines ataskaitas (vertintų penkių laikotarpių visas VI išlaidų deklaracijas, EQUAL temų atitinkamų mėnesių finansines ataskaitas, EQUAL atitinkamų temų projektų būklės ataskaitas,

EQUAL temų ir techninės pagalbos būklės bendras atitinkamų mėnesių ataskaitas, vertintų penkių laikotarpių visas II išlaidų deklaracijas, EQUAL atitinkamų temų projektų būklės ataskaitas, EQUAL atitinkamų temų atitinkamo mėnesio finansines ataskaitas);

- mokėjimo institucijos atliktų kontrolės procedūrų rezultatus (patikros lapus);
- vadovaujančiosios institucijos finansinę atskaitomybę (Valstybės biudžeto specialiosios programos (60.7) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-2009 metų ataskaitas);
- Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų kompiuterizuotos sistemos (toliau – VBAMS) duomenis;
- mokėjimo institucijos Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL ir bendrojo finansavimo lėšų gražintinų sumų ataskaitas;
- EQUAL programos monitoringo informacinės sistemos (toliau – EMIS) kūrimo, diegimo dokumentus, iš EMIS gautus duomenis.

Visos šios ataskaitos Atlikto darbo, pastebėjimų ir išvadų dalyje pateikiamos išvados pagrįstos pakankamais, patikimais, tinkamais ir racionaliais audito įrodymais, o pateikta informacija yra auditorių įvertinta ir patikrinta taikant atitinkamas audito procedūras. Šiems audito įrodymams gauti buvo naudojamos dokumentų patikrinimo, skaičiavimo, paklausimo (valstybinių auditorių klausimų pateikimo ir gautų atsakymų vertinimo), patvirtinimo, analitinės ir kitos audito procedūros. Atlikome patikras projektų įgyvendinimo vietose.

REIŠMINGUMO IR PATIKIMUMO NUSTATYMAS

Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.7 punktu, nustatėme 2 proc. reikšmingumo lygį. EQUAL programos baigiamojo audito reikšmingumą apskaičiavome pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2010 m. vasario 19 d. raštu Nr. (18.6.6-01)-6K-1001536 mums vertinimui pateiktą EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai. Šiai EQUAL programos galutinei mokėjimo paraiškai taikytas reikšmingumo lygis – 2 proc. nuo visų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų (t. y. 15 170 389,08 EUR), taigi 303 407,78 EUR. Tai – didžiausia priimtina klaidų suma. Pagal reikšmingumo lygį nustatėme, ar pastebėtos pavienės klaidos, praleisti ar netinkamai pateikti duomenys arba jų visuma rodo, kad Europos Komisijai teikiama galutinė mokėjimo paraiška visais reikšmingais atžvilgiais teisingai nurodė išmokėtą ir pripažintą tinkamomis finansuoti išlaidų sumą.

Vadovaujantis Valstybinio audito 5-uoju reikalavimu [12], šiam auditui nustatytas 95 procentų audito patikimumo lygis. Tai reiškia, kad auditą suplanavome ir atlikome taip, kad reikšdami nuomonę dėl EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos esame tikri, kad EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai nėra reikšmingų klaidų ir neatitikimų.

Ši audito patikimumo lygį pasiekėme:

- vertindami EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos veikimą ir atlikdami kontrolės testus;
- atlikdami savarankiškas audito procedūras.

Pasiekėme audito patikimumą, atsižvelgę į:

- šio audito metu atliktų kontrolės ir savarankiškų audito procedūrų rezultatus;
- šio audito metu atliktų patikrinimų projektų įgyvendinimo vietose rezultatus;
- 2005–2008 m. valstybinių auditorių atliktų EQUAL programos valstybinių auditų rezultatus;
- institucijos, atsakingos už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį, atliktų valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimų ir deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų rezultatus;
- Europos Komisijos (DG EMPL) 2008 m. balandžio–rugsėjo mėn. atlikto audito rezultatus;
- vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų atliktų patikrinimų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį rezultatus ir mokėjimo institucijos atliktų patikrinimų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnį rezultatus;
- teigiamą EQUAL programą administruojančių institucijų požiūrį į auditą.

ATLIKTAS DARBAS, PASTEBĖJIMAI IR IŠVADOS

1. Valstybės kontrolės ir Europos Komisijos auditai

Vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 38 straipsnio 1 dalies f punktu ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 16 straipsniu, deklaracija baigus teikti paramą turi apibendrinti praėjusiais metais atliktų patikrinimų išvadas, o ataskaitoje turi būti pateiktas sąvadas visų nacionalinių ir Bendrijos institucijų atliktų auditų rezultatų, su kuriais galėjome susipažinti.

Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.3 ir 3.4 punktuose pateikti reikalavimai įvertinti kitų nacionalinių ir Bendrijos institucijų atliktų auditų rezultatus ir jų metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą. EQUAL programos įgyvendinimo metu šios programos auditus atliko Valstybės kontrolė, vykdydama baigiamąją deklaraciją teikiančios institucijos funkcijas, ir Europos Komisija (DG EMPL). Kitos nacionalinės ir Bendrijos institucijos EQUAL programos auditų neatliko. Audito ataskaitų, su kuriomis galėjome susipažinti ir kurias vertinome šio audito metu, sąrašas pateiktas ataskaitos Audito apimties ir metodų dalies 3 lentelėje.

1.1. Valstybės kontrolės auditai

Valstybės kontrolė, vykdydama baigiamąją deklaraciją teikiančios institucijos funkcijas, audituojamuoju laikotarpiu yra atlikusi keturis EQUAL programos valstybinius auditus. Šioje ataskaitoje pateikiame informaciją apie šių auditų metu nustatytus trūkumus, pateiktas rekomendacijas ir jų įgyvendinimą. Detali informacija apie visų Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimą pateikiama ataskaitos 9 priede.

1.1.1. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimo valstybinis auditas

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimo valstybinis auditas atliktas 2006 metais⁵. Audito metu buvo nustatyta, kad:

- Lietuvoje sukurtos teisinės bazės pagrindinės nuostatos dėl EB iniciatyvos EQUAL paramos administravimo atitinka ES reglamentų reikalavimus, išskyrus tai, kad:
 - ▶ EQUAL programą administruojančių institucijų funkcijos, išskyrus įgyvendinančiosios institucijos, buvo patvirtintos *de jure* pusę metų vėliau, negu

⁵ Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimo valstybinio audito 2006-02-03 ataskaita Nr. 1070-6-2.

institucijos *de facto* pradėjo vykdyti su EQUAL programos administravimu susijusias funkcijas;

- ▶ teisės aktais nebuvo nustatyta atsakomybė už EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemų aprašo atnaujinimą ir teikimą EK, už praėjusių kalendorinių metų metinės ataskaitos apie atliktus EQUAL programos veiklos atrankinius patikrinimus parengimą ir teikimą EK, nebuvo paskirta institucija, atsakinga už pranešimų apie pažeidimus teikimą EK;
- ▶ teisės aktais patvirtintose taisyklėse nebuvo nustatytos kai kurios procedūros dėl paraiškų teikimo, vertinimo ir atrankos, visuomenės informavimo ir ES paramos viešinimo, projektų įgyvendinimo priežiūros bei projektų įgyvendinimo išlaidų apmokėjimo ir išlaidų ataskaitų EK teikimo.
- Sukurta valdymo ir kontrolės sistema, skirta administruoti EQUAL programą, gali užtikrinti tinkamą paramos panaudojimą, nors ir buvo nustatyti tam tikri trūkumai:
 - ▶ vadovaujančiajai institucijai priskirtos funkcijos ne visiškai tiksliai atitiko Tarybos reglamente (EB) Nr. 1260/1999 [3] nustatytus reikalavimus; vadovaujančioji institucija nebuvo nustačiusi visų reikiamų vidaus darbo procedūrų, kurios apimtų visas jai priskirtas funkcijas; į instituciją priimant naujus darbuotojus, ne visuomet buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų; nebuvo užtikrintas pakankamas darbuotojų mokymas;
 - ▶ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas ir Valstybės išdo departamentas jokiais Finansų ministerijos teisės aktais nebuvo paskirti vykdyti mokėjimo institucijos funkcijų;
 - ▶ Pagal tuo metu galiojusius Lietuvos Respublikos įstatymus dėl esamos teisinės formos labdaros ir paramos fondas Europos socialinio fondo agentūra⁶ (toliau – ESFA) negalėjo vykdyti jai nustatytų viešojo administravimo funkcijų; ESFA vidaus teisės aktai neapėmė visų įgyvendinančiajai institucijai nustatytų funkcijų, ne visoms nustatytoms funkcijoms buvo priskirta atsakomybė už jų vykdymą;
 - ▶ tinkamam Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio įgyvendinimui galėjo turėti neigiamos įtakos veiklos atrankinius patikrinimus atliekančios institucijos – SADM Vidaus audito skyriaus – darbuotojų patirties stoka, nepakankamas auditorių skaičius, ne visiškai tinkama darbuotojų mokymo politika.

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimo valstybinio audito 2006-02-03 ataskaitoje Nr. 1070-6-2 pateikti 59 pastebėjimai, 49

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-12-02 nutarimu Nr. 1626 „Dėl labdaros ir paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros pertvarkymo“ labdaros ir paramos fondas buvo pertvarkytas į viešąją įstaigą Europos socialinio fondo agentūrą.

rekomendacijos, iš kurių VI – 40, MI – 4 ir institucijai, atsakingai už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį – 5 rekomendacijos.

Audito metu apibendrinę atliktų rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus ir atlikę atitinkamas audito procedūras įsitikinome, kad 48 rekomendacijos įgyvendintos, o 1 rekomendacija neaktuali. Neaktuali rekomendacija siūlyta, numaćius skelbti kvietimą teikti paraiškas paramai gauti, užtikrinti, kad vertinant paraišką būtų patikrinama, ar projektas ankšćiau buvo finansuojamas iš ES paramos. Kadangi Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2006 metų Poveikio politikai ir praktikai strategijoje [17] patikslinta, kad EQUAL programos III etape galės dalyvauti tik vystymo bendrijos, kurios jau dalyvavo įgyvendinant II etapą, todėl netikslinga teikti informaciją dar kartą. Neaktuali rekomendacija reikšmingos įtakos ir neigiamo poveikio EQUAL programai neturėjo.

1.1.2. Lietuvos Respublikoje sukurtos Bendrijos iniciatyvos EQUAL pažeidimų administravimo sistemos vertinimo valstybinis auditas

Lietuvos Respublikoje sukurtos Bendrijos iniciatyvos EQUAL pažeidimų administravimo sistemos vertinimo valstybinis auditas⁷ atliktas 2006 metais. Audito metu nustatyta, kad Lietuvos Respublikoje sukurta EQUAL programos pažeidimų administravimo sistema iš esmės atitinka jai keliamus reikalavimus. Valstybinio audito ataskaitoje pateikta 17 pastebėjimų, 15 rekomendacijų vadovaujanćiajai institucijai.

Vadovaujanćiajai institucijai rekomenduota nacionaliniuose teisės aktuose detalizuoti kai kurias reglamentų nuostatas, kai kurių sąvokų apibrėžimus, inicijuoti teisės aktų pakeitimus, nustatant informacijos apie pažeidimus pateikimo tvarką (būdus ir terminus, institucijas), parengti ir patvirtinti vidaus procedūrų vadovą, inicijuoti Europos Komisijai teikiamo valdymo ir kontrolės sistemos aprašymo pakeitimus. Be to, rekomenduota nustatyti vidaus kontrolės procedūras, užtikrinanćias, kad pažeidimų administravimo priemonės būtų rengiamos ir tvirtinamos laiku.

Vadovaujanćiai institucijai rekomenduota apsispręsti dėl informacijos apie pažeidimus teikimo Europos Komisijai funkcijos priskyrimo, patvirtinti pranešimų apie pažeidimus teikimo kitoms institucijoms tvarką. Geresniam sistemos duomenų valdymui pasiūlyta baigti kurti EQUAL programos informacinę sistemą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidimų administravimo srićiai, reglamentuoti informacijos apie pažeidimus perdavimo OLAF būdą.

Audito metu apibendrinę atliktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėjimo rezultatus ir atlikę atitinkamas audito procedūras įsitikinome, kad visos pateiktos rekomendacijos įgyvendintos.

⁷ Lietuvos Respublikoje sukurtos Bendrijos iniciatyvos EQUAL pažeidimų administravimo sistemos vertinimo valstybinio audito 2006-02-28 ataskaita Nr. 1070-9-4.

1.1.3. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004–2005 metų išlaidų ataskaitų vertinimo valstybinis auditas

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004–2005 metų išlaidų ataskaitų valstybinis auditas⁸ atliktas 2007 metais. Audito metu buvo patikrinta 56 115,36 EUR projektų vykdytojų deklaruotų išlaidų ir nustatyta 6 750,26 EUR netinkamų finansuoti išlaidų⁹. Audito metu buvo nustatyta, kad mokėjimo prašymuose deklaruotos ir pripažintos deklaruotinomis EK išlaidos ne visais atvejais buvo tinkamos finansuoti pagal Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, t. y. pirmojo (įgyvendinančiosios, vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijos) ir antrojo (SADM VAS) kontrolės lygio gebėjimų neužteko nustatyti klaidas ir užtikrinti, kad teikiamose ataskaitose deklaruotinos EK išlaidos yra tinkamos ir teisingos.

Audito metu nustatyta, kad:

- kartu su mokėjimo prašymais pateikti ne visi reikiami išlaidas pateisinantys ir apmokėjimą įrodantys dokumentai arba pateikti dokumentai neišsamūs, neatitinkantys teisės aktų reikalavimų, su klaidingais ar neišsamiais duomenimis;
- kai kurių paramos gavėjų mokėjimo prašymuose kai kurios deklaruotos ir pripažintos deklaruotinomis EK išlaidos klaidingai apskaičiuotos;
- kai kurių paramos gavėjų mokėjimo prašymuose kai kurios deklaruotos ir pripažintos deklaruotinomis EK išlaidų sumos skiriasi nuo sumų, esančių apmokėjimą įrodančiuose dokumentuose;
- kai kurių paramos gavėjų mokėjimo prašymuose kai kurios deklaruotos ir pripažintos deklaruotinomis EK išlaidų sumos viršijo detalajame projekto biudžete numatytas sumas;
- teisės aktuose nebuvo aiškiai nustatyta, kokių veiksmų turi imtis paramą administruojančios institucijos, kai Europos Audito Rūmai ir Europos Komisija, Valstybės kontrolė, SADM VAS bei vadovaujančiosios, mokėjimo ir įgyvendinančiosios institucijų įgaliojimai asmenys nustato pažeidimus ir juos pateikia savo audito ataskaitose;
- EQUAL programos pirmojo etapo įgyvendinimo metu, neturint parengtų ir patvirtintų pirkimo taisyklių, EQUAL paramos gavėjams, esantiems ir nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą [18], nebuvo atliekama pirkimų išankstinė (*ex-ante*) kontrolė, tačiau buvo vykdoma (*ex-post*) pirkimų kontrolė, atliekant projektų patikras vietose;

⁸ Valstybinio audito 2007-03-05 ataskaita Nr. FA-1070-2-3 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2005 metų išlaidų ataskaitų“.

⁹ Šio audito metu patikrintos išlaidų sumos yra įtrauktos į EQUAL programos patikrintų išlaidų apimtį ir į šio patikrinimo rezultatus atsižvelgta vertinant EQUAL programos klaidų ir pažeidimų dažnį ir rengiant išvadą dėl EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai.

- visuose EQUAL valdymo ir kontrolės sistemos lygiuose audito seka galėjo būti laikoma tinkama, išskyrus šiuos pastebėjimus:
 - ▶ įgyvendinančiosios institucijos kai kurių mėnesių finansinėse ataskaitose kai kurių projektų EK deklaruotinos išlaidų sumos neatitiko mokėjimo prašymo tikrinimo ir tvirtinimo lape esančių sumų. Audito metu mėnesinės finansinės ataskaitos ištaisytos;
 - ▶ vadovaujančiosios institucijos kai kurių mėnesių finansinėse ataskaitose deklaruotinos EK išlaidų sumos pagal temas neatitiko atitinkamų sumų įgyvendinančiosios institucijos parengtose mėnesio finansinėse ataskaitose. Audito metu pakoregavus įgyvendinančiosios institucijos mėnesio finansines ataskaitas, deklaruotinių EK išlaidų 2004–2005 m. bendra suma įgyvendinančiosios ir vadovaujančiosios institucijų ataskaitose skyrėsi tik projektų banko atsiskaitomosioms sąskaitoms priskaičiuotų banko palūkanų suma (17,37 EUR).

Valstybinio audito 2007-03-05 ataskaitoje Nr. FA-1070-2-3 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004–2005 metų išlaidų ataskaitų“ pateikti 63 pastebėjimai, 52 rekomendacijos ir jos visos teiktos vadovaujančiajai institucijai.

Audito metu apibendrinus atliktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėjimo rezultatus ir atlikus atitinkamas audito procedūras įsitikinome, kad visos pateiktos rekomendacijos įgyvendintos, o netinkamos finansuoti išlaidos sugražintos.

1.1.4. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL veiklos atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos Reglamento (EB) Nr. 438/2001 10–12 straipsnius, vertinimo valstybinis auditas

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL veiklos atrankinių patikrinimų vertinimo valstybinis auditas¹⁰ atliktas 2008 metais. Audito metu nustatyta, kad veiklos atrankiniai patikrinimai buvo atliekami taip, kaip reikalauja Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsniai, išskyrus šiuos pagrindinius pastebėjimus:

- metodika, kurią SADM VAS taikė EQUAL programos veiklos atrankiniams patikrinimams vykdyti, buvo skirta struktūrinių fondų veiklos atrankiniams patikrinimams ir nebuvo pritaikyta EQUAL programai. Be to, nebuvo metodinių nurodymų, užtikrinančių, kad būtų sisteminiama ir analizuojama visa reikalinga informacija pagal Uždarymo gairių [4] reikalavimus, nebuvo metodinių nurodymų dėl finansiniu požiūriu reikšmingų pažeidimų, sisteminių klaidų. Audito metu veiklos

¹⁰ Valstybinio audito 2008-04-22 ataskaita Nr. FA-P7-70-3-14 „Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 10-12 straipsnius, vertinimas“.

atrankinių patikrinimų metodika buvo pakoreguota ir papildyta „Neatitikimų, klaidų, pažeidimų nustatymo procedūra“;

- vidaus auditoriai, atlikdami pirmojo EQUAL programos įgyvendinimo etapo deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus, ne visais atvejais įsitikino, ar viešieji pirkimai buvo atliekami vadovaujantis viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais;
- SADM VAS, atlikdamas deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus, nepakankamai dokumentavo audito sekos tinkamumo vertinimą;
- SADM VAS 2006 metų ataskaitoje apie Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnių taikymą buvo pateikti keli netikslumai.

Valstybinio audito 2008-04-22 ataskaitoje Nr. FA-P7-70-3-14 „Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 10-12 straipsnius, vertinimas“ pateikta 15 pastebėjimų, 2 rekomendacijos, kurios teiktos institucijai, atsakingai už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį.

Audito metu apibendrinę rekomendacijų įgyvendinimo stebėjimo rezultatus ir atlikę atitinkamas audito procedūras įsitikinome, kad visos pateiktos rekomendacijos įgyvendintos.

Išvada

Apibendrinome informaciją apie visus keturis valstybinių auditorių atliktus EQUAL programos auditus, jų metu nustatytus trūkumus ir pateiktas rekomendacijas, atlikome visų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą. Atsižvelgiant į šių auditų rezultatus buvo nustatyti rizikos veiksniai ir tikrintini klausimai, kurie buvo įvertinti šio audito metu atliekant kontrolės ir savarankiškas audito procedūras.

Visos teiktos rekomendacijos įgyvendintos, išskyrus 1 rekomendaciją, kuri neaktuali. Ši rekomendacija reikšmingos įtakos ir neigiamo poveikio EQUAL programos įgyvendinimui ir išlaidų tinkamumui neturėjo.

1.2. Europos Komisijos auditas

Europos Komisija (DG EMPL) 2008 m. balandžio–rugsėjo mėn. atliko valdymo ir kontrolės sistemų SPD 2003LT161DO001 ir EQUAL 2004LT050PC001 atrankinių patikrinimų auditą, kurio metu buvo atliktas EQUAL programos trijų galutinių paramos gavėjų auditas vietose.

Šio audito ataskaitoje nurodyta, kad EK auditorių nuomonė apie vietos valdymo ir kontrolės sistemas yra teigiama ir kad galima pagrįstai tvirtinti, kad vietos valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai ir pagal taikytinus reglamentus (Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 [3] ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 438/2001 [2]).

EK (DG EMPL) audito ataskaitoje nepateikta pastebėjimų ir rekomendacijų dėl EQUAL programos projektų deklaruotų išlaidų. Europos Komisija 2009-08-06 raštu Nr. EMPL/I/CP/TG/DC/AS/dg D(2009-17709) mus informavo, kad Komisijos tarnybos nustatė, kad visos šios misijos rekomendacijos, teiktos dėl SPD 2003LT161DO001 programos, bet jų nebuvo EQUAL 2004LT050PC001 programai, įvykdytos ir klausimų nagrinėjimas gali būti baigtas.

Šio audito metu patikrintos išlaidų sumos įtrauktos į EQUAL programos patikrintų išlaidų apimtį ir į jas atsižvelgta vertinant EQUAL programos klaidų ir pažeidimų dažnį ir rengiant išvadą dėl EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai.

Išvada

Audito metu susipažinome su Europos Komisijos atlikto audito rezultatais. Europos Komisijos audito metu EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistema buvo įvertinta teigiamai (pateikta teigiama nuomonė), o audito ataskaitoje nebuvo pateikta pastebėjimų ir rekomendacijų dėl EQUAL programos projektų deklaruotų išlaidų.

2. Veiklos atrankiniai patikrinimai, privalomi pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnį

Komisijos reglamento (EB) 438/2001 [2] 10–12 straipsniuose nustatyti reikalavimai dėl veiklos atrankinių patikrinimų. Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-14 įsakymu Nr. A1-109 patvirtintoje Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo Lietuvoje schemeje [9] SADM VAS pavesta vykdyti funkcijas, numatytas Komisijos reglamento (EB) 438/2001 [2] 10–12 straipsniuose. Audito metu įsitikinome, kad SADM VAS yra nepriklausomas nuo vadovaujančiosios, mokėjimo ir įgyvendinančiosios institucijų. Šis skyrius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas socialinės apsaugos ir darbo ministru, kuris garantuoja audito nepriklausomumą ir užtikrina, kad auditoriai galėtų vykdyti savo funkcijas ir sprendimus priimti niekieno netrukdomi, objektyviai ir nešališkai.

Audito metu įsitikinome, kad SADM VAS įgyvendino valstybinių auditų metu teiktas rekomendacijas dėl institucijos, atsakingos už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį. Europos Komisija, Europos Audito Rūmai rekomendacijų dėl EQUAL programos institucijos, atsakingos už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnį, neteikė.

Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.1, 2.2 ir 3.3 punktuose pateiktais reikalavimais, audito metu įvertinome SADM VAS atliktą darbą pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnius. Vertinimas atliktas apibendrinus šio audito metu atliktų

kontrolės ir savarankiškų audito procedūrų ir 2008-04-22 atlikto valstybinio audito rezultatus. Audito metu atliktos audito procedūros ir jų apimtis nurodyta ataskaitos Audito apimties ir metodų dalyje.

2.1. EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimai, atlikti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnio 1 dalies a punktą

Valstybės kontrolė 2008-04-22 atlikto valstybinio audito metu įvertino visus SADM VAS atliktus EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Valstybės kontrolės įvertinti SADM VAS valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimai

Eil. Nr.	Veiklos atrankinio patikrinimo pavadinimas	Veiklos atrankinio patikrinimo ataskaitos data ir Nr.	Veiklos atrankinio patikrinimo metu tikrintos institucijos
1.	Europos bendrijų iniciatyva EQUAL sistemos audito ataskaita	2005-05-10 Nr. 1.17-12	Vadovaujančioji institucija Įgyvendinančioji institucija
2.	Europos bendrijų iniciatyva EQUAL sistemos audito ataskaita	2006-12-21 Nr. 1.17-41	Vadovaujančioji institucija Įgyvendinančioji institucija

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Šio audito metu apibendrinome 2008-04-22 atlikto valstybinio audito rezultatus ir atlikome vertinimus pagal Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.1 punkto reikalavimus.

SADM VAS EQUAL programos įgyvendinimo laikotarpiu atliko 2 valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus 2005 ir 2006 metais. SADM VAS vidaus auditorių nuomone, EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistema visuose įgyvendinimo lygiuose buvo įdiegta ir funkcionavo pakankamai efektyviai.

Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.3 dalies nurodymais, šios ataskaitos 10 priede pateikiame apibendrintą informaciją apie SADM VAS atliktus EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus, atliktus vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 [2] straipsnio 1 dalies a punktu. Šiame apibendrinime pateikiama informacija apie:

- šių patikrinimų metu tikrintas institucijas ir patikrinimo atlikimo metus;
- pagrindiniai pastebėjimai ir išvados;
- informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą.

SADM VAS atliktų valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimų kokybė (metodikos, darbuotojų kvalifikacijų, atlikto darbo, ataskaitos turinio) yra tinkama.

EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimų metu buvo patikrintos vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos, tačiau nepatikrinta mokėjimo institucija.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikoje įtvirtintą institucinę sistemą, SADM VAS negalėjo patikrinti mokėjimo institucijos, kurios funkcijas vykdo SADM reguliavimo sričiai nepriklausanti ir nepavaldi institucija. Valstybės kontrolė, kaip deklaraciją baigus teikti paramą rengianti institucija, EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos audito¹¹ metu įvertino mokėjimo institucijos veiklą (pateikė pastebėjimus ir rekomendacijas). Tai užtikrino, kad visos institucijos būtų patikrintos atliekant patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 16 straipsnį.

Planuojant ir atliekant valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus rizikos analizė audituojamųjų subjektų atrankai nebuvo atliekama.

SADM VAS valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimų metu pateikė iš viso 18 rekomendacijų, iš kurių 17 įgyvendintos, 1 (įdiegti EQUAL programos integruotą informacinę sistemą (EMIS)) neįgyvendinta, nes SADM VAS vidaus auditorių nuomone, EMIS neatlieka kontrolės funkcijų, o tik statistinę registraciją. Audito metu įsitikinome, kad SADM VAS rekomendacijų įgyvendinimo stebėjimą atliko tinkamai.

Nė vienoje SADM VAS valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimo ataskaitoje nepadaryta išvada dėl valdymo ir kontrolės sistemos esminių trūkumų, galinčių padaryti neigiamą poveikį išlaidų tinkamumui, nebuvo nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų. Šių patikrinimų ataskaitos patvirtina audito sekos tinkamumą ir taikomos apskaitos sistemos patikimumą, išskyrus EMIS veikimą.

Išvada

Įvertinome visus SADM VAS atliktus EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimus ir įsitikinome, kad šie patikrinimai atlikti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnių reikalavimus ir šių patikrinimų kokybė yra tinkama. SADM VAS valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimų metu pateiktos rekomendacijos iš esmės buvo įgyvendintos.

2.2. EQUAL programos deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai, atlikti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnio 1 dalies b punktą

SADM VAS atliktų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų vertinimą atlikome šio audito ir 2008-04-22 atlikto valstybinio audito metu. Apibendrinta informacija apie abiejų auditų metu įvertintus veiklos atrankinius patikrinimus pateikta 4 – 6 lentelėse. Šio audito metu taip

¹¹ Valstybinio audito 2006-02-03 ataskaita Nr. 1070-6-2 „Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimas“

pat atlikome vertinimus, kuriuos reikalaujama pateikti pagal Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.2 punkto reikalavimus.

[vertinome, kaip atlikti 7 veiklos atrankiniai patikrinimai (arba 37 proc. visų atliktų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų), ir įsitikinome, kad SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus atliko pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnių ir Gairių dėl projektų, finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr.03-0034-00), [15] reikalavimus. SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų kokybė yra tinkama.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005-10-04 įsakymu Nr. A1-266 patvirtinta Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, skirtų Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemonėms įgyvendinti, panaudojimo atrankinių patikrinimų metodika [19] ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003-06-30 įsakymu Nr. A1-108 patvirtinta Vidaus audito tarnybos vidaus audito metodika [20]. Veiklos atrankiniai patikrinimai atlikti tinkamai, vadovaujantis šiomis metodikomis.

Vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio 2 dalimi, turi būti patikrinta ne mažiau kaip 5 proc. visų tinkamų išlaidų. Audito metu gauta EQUAL programos galutinė mokėjimo paraiška, kurios išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje nurodyta EK deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti 15 170 389,08 EUR išlaidų suma. SADM VAS atliko 19 deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų, kurių metu patikrino 1 137 354,26 EUR, arba 7,50 proc. EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje EK deklaruojamų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų. SADM VAS patikrinimų apimtis pakankama, kad atitiktų Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio reikalavimus.

Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.3 dalies nurodymais, pateikiame apibendrintus duomenis apie SADM VAS atliktus deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus:

- informacija apie patikrintų operacijų skaičių, suskirstytą pagal patikrinimo atlikimo metus ir pagal EQUAL programos prioritetus (temas) (žr. 11 lentelę);

11 lentelė. SADM VAS patikrintos deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos pagal patikrinimo atlikimo metus ir EQUAL programos prioritetus (temas)

Patikrinimo atlikimo metai	EQUAL programos prioritetas (tema)	Atliktų patikrinimų skaičius	Patikrintų projektų skaičius	Patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	EK deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma ¹² , EUR	Patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų procentinė dalis (proc.)
2004 metai	Tema A	0	0	0,00	0,00	-
	Tema G	0	0	0,00	0,00	-
	Tema I	0	0	0,00	0,00	-
	Techninės pagalbos priemonės	0	netaikoma	0,00	60 082,96	0,00
	Iš viso 2004 metais	0	0	0,00	60 082,96	0,00
2005 metai	Tema A	2	2	23 043,83	525 065,01	4,39
	Tema G	0	0	0,00	163 154,89	0,00
	Tema I	0	0	0,00	16 946,36	0,00
	Techninės pagalbos priemonės	0	netaikoma	0,00	154 444,95	0,00
	Iš viso 2005 metais	2	2	23 043,83	859 611,21	2,68
2006 metai	Tema A	6	6	182 691,46	1 829 387,35	9,99
	Tema G	2	2	80 953,69	593 692,37	13,64
	Tema I	0	0	0,00	71 388,00	0,00
	Techninės pagalbos priemonės	0	netaikoma	0,00	240 684,54	0,00
	Iš viso 2006 metais	8	8	263 645,15	2 735 152,26	9,64
2007 metai	Tema A	2	2	172 554,02	3 641 490,23	4,74
	Tema G	0	0	0,00	1 275 413,80	0,00
	Tema I	0	0	0,00	214 974,43	0,00
	Techninės pagalbos priemonės	0	netaikoma	0,00	218 485,11	0,00
	Iš viso 2007 metais	2	2	172 554,02	5 350 363,57	3,23
2008 metai	Tema A	3	3	222 876,18	4 052 552,93	5,50
	Tema G	0	0	0,00	1 042 967,77	0,00
	Tema I	0	0	0,00	147 256,93	0,00
	Techninės pagalbos priemonės	2	netaikoma	261 079,39	516 713,35	50,53
	Iš viso 2008 metais	5	3	483 955,57	5 759 490,98	8,40
2009 metai	Tema A	0	0	0,00	-6 590,19	-
	Tema G	0	0	0,00	-14,92	-
	Tema I	1	1	46 698,37	0,00	-
	Techninės pagalbos priemonės	1	netaikoma	147 457,33	413 809,00	35,63

¹² EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma.

	Iš viso 2009 metais	2	1	194 155,69	407 203,89	47,68
2010 metai	Tema A	0	0	0,00	-1 515,79	-
	Tema G	0	0	0,00	0,00	-
	Tema I	0	0	0,00	0,00	-
	Techninės pagalbos priemonės	0	netaikoma	0,00	0,00	-
	Iš viso 2010 metais	0	0	0,00	-1 515,79	-
Iš viso 2004- 2010 metais	Tema A	13	13	601 165,48	10 040 389,54	5,99
	Tema G	2	2	80 953,69	3 075 213,91	2,63
	Tema I	1	1	46 698,37	450 565,72	10,36
	Techninės pagalbos priemonės	3	netaikoma	408 536,72	1 604 219,91	25,47
	Iš viso 2004-2010 metais	19	16	1 137 354,26	15 170 389,08	7,50

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

- informacija apie patikrintų išlaidų sumą, suskirstytą pagal išlaidų deklaravimo Europos Komisijai metus ir pagal EQUAL programos prioritetus (temas) (žr. 12 lentelę);

12 lentelė. SADM VAS patikrintos deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos pagal EQUAL programos prioritetus (temas) ir išlaidų deklaravimo Europos Komisijai metus

EQUAL programos prioritetas (tema)	Išlaidų deklaravimo metai	EK deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, EUR	Patikrintų projektų skaičius (vnt.)	Deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų skaičius (vnt.)	Patikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų procentinė išraiška, proc.
1	2	3	4	5	6	$7=(6/3)*100\%$
Tema A	2004	0,00	0	0	0	-
	2005	525 065,01	10	10	201 039,36	38,29
	2006	1 829 387,35	9	9	226 096,95	12,36
	2007	3 641 490,23	4	4	174 029,17	4,78
	2008	4 052 552,93	0	0	0,00	0,00
	2009	-6 590,19	0	0	0,00	-
	2010	-1 515,79	0	0	0,00	-
Iš viso pagal temą A		10 040 389,54	23	23	601 165,48	5,99
Tema G	2004	0,00	0	0	0,00	-
	2005	163 154,89	2	2	35 329,38	21,65
	2006	593 692,37	2	2	45 624,31	7,68
	2007	1 275 413,80	0	0	0,00	0,00
	2008	1 042 967,77	0	0	0,00	0,00
	2009	-14,92	0	0	0,00	-
	2010	0,00	0	0	0,00	-
Iš viso pagal temą G		3 075 213,91	4	4	80 953,69	2,63

Tema I	2004	0,00	0	0	0,00	-
	2005	16 946,36	0	0	0,00	0,00
	2006	71 388,00	0	0	0,00	0,00
	2007	214 974,43	0	0	0,00	0,00
	2008	147 256,93	1	1	46 698,37	31,71
	2009	0,00	0	0	0,00	-
	2010	0,00	0	0	0,00	-
Iš viso pagal temą I		450 565,72	1	1	46 698,37	10,36
Techninė pagalba	2004	60 082,96	netaikoma	0	0,00	0,00
	2005	154 444,95		0	0,00	0,00
	2006	240 684,54		0	0,00	0,00
	2007	218 485,11		0	0,00	0,00
	2008	516 713,35		2	261 079,39	50,53
	2009	413 809,00		1	147 457,33	35,63
	2010	0,00		0	0,00	-
Iš viso pagal prioritetą		1 604 219,91	netaikoma	3	408 536,72	25,47
Iš viso		15 170 389,08	-	-	1 137 354,26	7,50

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

- informacija apie patikrintų išlaidų dalį procentais (žr. 13 lentelę);

13 lentelė. EQUAL programos patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų dalis (procentais) lyginant su visa tinkamų finansuoti išlaidų suma

EK deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, EUR	Minimali privaloma patikrinti dalis – 5 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, EUR	Deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu patikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų sumos dalis lyginant su visa EK deklaruojamų tinkamų finansuoti išlaidų suma (procentais)
1	$(2)=(1) \times 0,05$	3	$(4)=(3)/(1) \times 100$
15 170 389,08	758 519,45	1 137 354,26	7,50

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybės kontrolė

Audito metu įsitikinome, kad į SADM VAS patikrintų tinkamų finansuoti išlaidų sumą įtrauktos tik tos išlaidos, kurios buvo tinkamai patikrintos projektų įgyvendinimo vietose ir tik tos išlaidos, kurios buvo išsamiai ir iki galo (visapusiškai) patikrintos arba buvo patikrintos tinkamai atlikus jų atranką.

SADM VAS taikyta atrankos metodika atitiko Komisijos reglamento (EB) 438/2001 [2] reikalavimus. Audito metu įsitikinta, kad užtikrinta pakankama deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų apimtis pagal metus, priemones, operacijų rūšis ir dydį bei operacijų pasiskirstymą pagal pagrindinius paramos gavėjus ir pagrindines administruojančias institucijas. SADM VAS pagal pasirinktą rizikos analizės modelį atliko kiekvieno projekto rizikos analizę, suskirstė projektus į didelės, vidutinės ir mažos rizikos projektų grupes ir iš kiekvienos rizikos

grupės patikrino bent po vieną projektą. Audito metu nustatyta, kad SADM VAS patikrino visų didelės rizikos projektų išlaidas (žr. ataskaitos 11 priedą). SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai apėmė visus EQUAL programos prioritetus (temas) ir 2005 – 2009 metais Europos Komisijai deklaruotas išlaidas.

SADM VAS veiklos atrankinių patikrinimų metu nustatė 650,74 EUR netinkamų finansuoti išlaidų ir tai sudaro 0,06 proc. patikrintų išlaidų. Ši klaidų suma nereikšminga ir neigiamo poveikio kitoms išlaidoms nenustatyta. Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.3 dalies nurodymais, pateikiame apibendrintus duomenis apie SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu nustatytą klaidų lygį pagal EQUAL programos prioritetus (temas) (žr. 14 lentelę).

14 lentelė. SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu nustatytų klaidų lygis pagal EQUAL programos prioritetus (temas)

EQUAL programos prioritetas (tema)	EK deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, EUR	Patikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Nustatytų netinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Klaidų lygis, proc.
Tema A	10 040 389,54	601 165,48	650,74	0,11
Tema G	3 075 213,91	80 953,69	0	-
Tema I	450 565,72	46 698,37	0	-
Techninės pagalbos priemonės	1 604 219,91	408 536,72	0	-
Iš viso	15 170 389,08	1 137 354,26	650,74	0,06

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Audito metu įsitikinome, kad SADM VAS tinkamai įvertino visas veiklos atrankinių patikrinimų metu nustatytas klaidas ir neatitikimus, įvertino jų pobūdį, siekdamas nustatyti, ar klaidos yra atsitiktinio ar sisteminio pobūdžio. Dėl visų SADM VAS nustatytų klaidų, dėl kurių buvo nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos, pašalinimo buvo imtasi tinkamų priemonių. Visos SADM VAS nustatytos klaidos buvo atsitiktinės ir visos SADM VAS nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos buvo sugrąžintos ir tinkamai išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų. SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu sisteminio pobūdžio klaidų arba neteisėtai išmokėtų sumų nenustatė. Šių patikrinimų metu nenustatyta esminių valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų. SADM VAS atliktų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų rezultatai patvirtina tinkamą audito seką.

Išvada

Įsitikinome, kad SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimus atliko pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnių, Gairių dėl

projektų, finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr. 03-0034-00), [15] reikalavimus.

Šių patikrinimų kokybė yra tinkama.

SADM VAS atliktų EQUAL programos deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų apimtis yra pakankama ir atitinka Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio 2 dalies reikalavimus.

Įsitikinome, kad SADM VAS deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu nustatytų klaidų lygis yra 0,06 proc., o visos SADM VAS nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos sugražintos ir tinkamai išskaičiuotos iš EK teiktų mokėjimo paraiškų.

3. Vadovaujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų atlikti patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 atitinkamai 4 ir 9 straipsnius

Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnyje nustatyti reikalavimai valdymo ir kontrolės sistemai ir nurodyta, kad turi būti užtikrinta, kad būtų patikrintas išlaidų tikrumas ir būtų laikomasi atitinkamo Komisijos sprendimo pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 28 straipsnį reikalavimų ir taikomų nacionalinių bei Bendrijos taisyklių, pirmiausia dėl išlaidų tinkamumo tam tikrai struktūrinių fondų paramai gauti, viešųjų pirkimų, valstybės pagalbos (įskaitant taisykles dėl pagalbos kaupimo), aplinkos apsaugos ir lygių galimybių. Įgyvendinant EQUAL programą funkcijas pagal šias reglamento nuostatas vykdė EQUAL programos vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos. Komisijos reglamento (EB) 438/2001 [2] 9 straipsnyje nustatyti reikalavimai mokėjimo institucijai, kurie turi būti įvykdyti prieš deklaruojant išlaidas Europos Komisijai.

Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2 ir 3 dalies bei 1.1 ir 1.2 punktų nuostatomis, audito metu atlikome audito procedūras, siekdami įsitikinti, kad EQUAL programos vadovaujančioji, įgyvendinančioji ir mokėjimo institucijos tinkamai atliko joms pavestas funkcijas pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] atitinkamai 4 ir 9 straipsnių reikalavimus.

3.1. Išlaidų tinkamumas

Audito metu įvertinome VI ir II kontrolės procedūrų veiksmingumą ir tai, ar išlaidos, deklaruotos Europos Komisijai, yra tinkamos pagal Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 448/2004 [5], Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, paramos teikimo sutartį, ar projektas

įgyvendintas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais prekių, paslaugų ir darbų pirkimą, aplinkosaugos reikalavimus, ar atliekamas projekto viešinimas.

Šio audito metu patikrinome 193 584,07 EUR Europos Komisijai deklaruotų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis išlaidų (žr. 7 lentelę).

Audito metu atliktos audito procedūros dėl EQUAL projekto Nr. EQ/2004/1130-06 II etapo galutiniame mokėjimo prašyme deklaruotų išlaidų, kurių metu patikrinta pagal šį mokėjimo prašymą deklaruota 100 459,81 EUR išlaidų suma. Audito metu nustatyta, kad ne visos II pripažintos deklaruotomis EK išlaidos yra tinkamos finansuoti ir galėjo būti deklaruotos EK. Nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma – 245,70 EUR. Pagrindinės priežastys:

- vadovaujantis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo [21] 8 straipsnio 7 dalimi socialinio draudimo įmokos nuo darbdavio mokamos nedarbingumo pašalpos už 2 pirmąsias nedarbingumo dienas, o vadovaujantis Garantinio fondo įstatymo [22] 4 straipsnio 1 dalimi, garantinio fondo įmokos neskaičiuojamos nuo šių nedarbingumo pašalpų. Audito metu nustatyta, kad buvo klaidingai skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos nuo darbdavio mokamos nedarbingumo pašalpos už 2 pirmąsias nedarbingumo dienas ir garantinio fondo mokestis, klaidų suma – 29,17 EUR. Šios klaidos susidarė, nes II naudojama skaičiavimo lentelė buvo sudaryta klaidingai, netinkamai sudarius skaičiavimams naudojamas formules. Atsižvelgiant į šių klaidų pobūdį, audito metu nustatyta rizika, kad šios klaidos gali būti sisteminio pobūdžio. Dėl to II paprašėme peržiūrėti EQUAL programos 18 projektų visų etapų darbo užmokesčio išlaidų tikrinimą, kad galėtume įsitikinti, jog ši klaida nėra sisteminė. II atliko papildomą dokumentų ir skaičiavimų patikrinimą. Audito metu įvertinome II atliktą darbą ir pateiktą informaciją ir darome išvadą, kad ši klaida kartojosi tik šio tikrinto projekto II etapo išlaidose. Klaidą vertiname kaip atsitiktinę žinomą klaidą;
- vadovaujantis Darbo kodekso [23] 144 straipsnio 5 punktu, darbuotojų, dirbančių ne vienoje darbovietėje arba vienoje darbovietėje, bet pagal dvi ar daugiau darbo sutartis, darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip dvylika valandų. Audito metu nustatyta atveju, kai tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažintos ir projekto vykdytojui kompensuotos darbo užmokesčio išlaidos už darbuotojų darbo laiką, viršijantį 12 val. per dieną, klaidų suma – 47,85 EUR. Šios klaidos susidarė, nes II taikomos kontrolės procedūros, vertinant šio projekto darbo užmokesčio išlaidų tinkamumą, ne visada veikė efektyviai ir kai kuriais atvejais, kai projekto vykdytojo darbuotojai dirbo pagal daugiau nei vieną darbo sutartį arba dirbo ne vienoje darbovietėje, neužtikrino, kad tinkamomis finansuoti išlaidomis būtų pripažinta teisinga darbo užmokesčio išlaidų suma.

Atsižvelgdami į šių klaidų pobūdį ir kitus trūkumus, susijusius su projekto vykdytojo vidaus kontrolės trūkumais, nustatėme riziką, kad tais atvejais, kai projekto vykdytojo darbuotojai dirbo pagal daugiau negu vieną darbo sutartį arba dirbo ne vienoje darbovietėje, dalis šių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidų gali būti netinkamos finansuoti išlaidos. Dėl to, mūsų prašymu, II atliko šio projekto II etapo darbo užmokesčio išlaidų perskaičiavimą ir nustatė visus atvejus, kai šios klaidos kartojosi. Klaidą vertiname kaip atsitiktinę žinomą klaidą.

- audito metu nustatytos kitos dvi atsitiktinės klaidos darbo užmokesčio išlaidų srityje, dėl kurių nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų 168,68 EUR suma.

Audito metu II atliko mūsų prašytus vertinimus ir nustatė šio projekto II etapo netinkamų finansuoti išlaidų 1 515,79 EUR sumą (įskaitant ir mūsų audito metu nustatytas netinkamų finansuoti išlaidų sumas). Audito metu projekto vykdytojas šią netinkamų finansuoti išlaidų sumą gražino ir ji yra išskaičiuota iš EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai.

Audito metu patys atlikome keturių EQUAL projektų patikrinimus vietose – projektų vadovaujančiųjų partnerių buveinėse Vilniuje (žr. 8 lentelę). Buvo patikrinti dokumentų originalai, projektų išlaidų buhalterinė apskaita, projektų veiklas ir rezultatus įrodantys dokumentai. Įsitikinome, kad projektų veiklos buvo įvykdytos, patirtos išlaidos pagrįstos išlaidas pateisinančiais ir įrodančiais dokumentais, prekių, paslaugų ir darbų pirkimai atlikti vadovaujantis nustatyta tvarka, dokumentai saugomi ir projekto apskaita vesta tinkamai, o audito seka – pakankama.

Išvada

Įsitikinome, kad projektai įgyvendinti vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais prekių, paslaugų ir darbų pirkimą, aplinkosaugos reikalavimus, projektų viešinimas buvo vykdomas.

Išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 448/2004 [5], Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir atitinkamas paramos teikimo sutartis, išskyrus nustatytą netinkamų finansuoti 245,70 EUR sumą, kuri šio audito metu buvo gražinta ir išskaičiuota iš EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai.

3.2. Vadovaujančiosios institucijos ir įgyvendinančiosios institucijos atlikti patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį

Vadovaujančioji institucija, įgyvendindama Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnio nuostatas, atliko 14 patikrinimų vietose dėl visų EQUAL programos projektų: dalį jų atliko projektų įgyvendinimo vietose, kitą dalį – jų administravimo vietose (t. y. II) (žr. ataskaitos 12 priedą). VI atliktų patikrinimų vietose metu pateikė 42 rekomendacijas, iš kurių 39 įgyvendintos, 1 – neaktuali, 2 – neįgyvendintos. Neįgyvendintos rekomendacijos neturėjo neigiamos įtakos programos įgyvendinimui.

Audito metu įvertinome 8 VI atliktus patikrinimus vietose (žr. ataskaitos 5 priedą). Audito metu įsitikinome, kad VI šiuos patikrinimus vietose atliko tinkamai. Reikšmingų trūkumų dėl šių patikrinimų vietose dokumentavimo nenustatėme. VI, nustačiusi klaidas ir trūkumus, jiems pašalinti teikė atitinkamas rekomendacijas ir atliko jų įgyvendinimo stebėjimą. Audito metu įsitikinome, kad VI patikrinimus vietose atliko tinkamai.

Išvada

VI atlikti patikrinimai vietose užtikrino, kad Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnyje nustatytos funkcijos būtų tinkamai įgyvendintos.

VI dėl patikrinimų vietose metu nustatytų klaidų ir trūkumų ėmėsi tinkamų priemonių, teikė atitinkamas rekomendacijas, kurios iš esmės buvo įgyvendintos.

Įgyvendinančioji institucija, įgyvendindama Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnio nuostatas, atliko 170 patikrinimų projektų įgyvendinimo vietose. Kiekvienas projektas vietoje buvo patikrintas daugiau negu vieną kartą (žr. ataskaitos 13 priedą). II patikrinimų vietose metu nustačiusi klaidų ir trūkumų, jiems pašalinti teikė atitinkamas rekomendacijas.

Audito metu įvertinome 33 II atliktus patikrinimus vietose (žr. ataskaitos 6 priedą). Nustatyti II rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos dokumentavimo ir registravimo trūkumai, tačiau jie nereikšmingi, įtakos projektų įgyvendinimui ir išlaidų tinkamumui neturi. Audito metu II patikslino informaciją apie atliktus patikrinimus vietose ir jų metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą. Mes įsitikinome, kad visi II patikrinimų vietose metu nustatyti reikšmingi trūkumai buvo pašalinti, o svarbiausios rekomendacijos – įgyvendintos.

Vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnio reikalavimais, EQUAL administruojančios institucijos turėjo užtikrinti, kad būtų įvertinta, ar įgyvendinant programą buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų dėl viešųjų pirkimų. Audito metu vertindami II atliktus patikrinimus projektų įgyvendinimo vietose, ne visais atvejais galėjome įsitikinti, kad II įvertino

viešuosius pirkimus, vykdytus pagal Viešųjų pirkimų įstatymą [18] arba pirkimus, vykdytus pagal II nustatytą tvarką [24, 25], kurių metu įsigytų prekių, paslaugų ir darbų išlaidos buvo pripažintos tinkamomis finansuoti. Audito metu II mums pateikė paaiškinimą, kad LR Vyriausybės 2004-11-17 nutarimu Nr. 1458 patvirtinto 2004–2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Bendrojo programavimo dokumento [26] 8.5.2.1. punktu nustatytos vystymo bendrijų vykdomų pirkimų tikrinimo ribos, t. y. II privalėjo įsitikinti tik vykdomų skelbiamų pirkimų atitiktimi ES ir nacionaliniams teisės aktams, reglamentuojantiems viešuosius pirkimus. Audito metu atlikę savarankiškas procedūras, kurių metu įvertinome projektų vykdytojų vykdytų prekių, paslaugų ir darbų pirkimų atitiktį Viešųjų pirkimų įstatymui [18] arba II nustatytai tvarkai [24, 25], reikšmingų trūkumų nenustatėme.

Išvada

II atlikti patikrinimai vietose užtikrino, kad Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnyje nustatytos funkcijos būtų tinkamai įgyvendintos. II šiuos patikrinimus vietose atliko tinkamai.

II patikrinimų metu nustačiusi trūkumus ar klaidas ėmėsi tinkamų priemonių, II teiktos rekomendacijos iš esmės yra įgyvendintos.

3.3. Mokėjimo institucijos atlikti patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 9 straipsnį

Mokėjimo institucija, įgyvendindama Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnio nuostatas ir siekdama įvertinti vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų kontrolės procedūrų efektyvumą, iki EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai pateikimo atliko 7 patikrinimus II ir VI (žr. ataskaitos 14 priedą).

MI patikrinimų vietose metu esminių klaidų, neatitikimų, pažeidimų ar neteisėtai išmokėtų sumų nenustatė. Kitiems trūkumams ir neatitikimams pašalinti MI teikė atitinkamas rekomendacijas. Šio audito metu MI atliko papildomą rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą ir pateikė mums patikslintus duomenis apie MI teiktų rekomendacijų įgyvendinimą. Iš MI teiktų 35 rekomendacijų 31 įgyvendinta, 4 – neaktualios.

Įvertinome 3 MI patikrinimų atlikimą (žr. ataskaitos 7 priedą). Audito metu įsitikinome, kad MI šiuos patikrinimus atliko tinkamai ir atliktą darbą dokumentavo. Reikšmingų trūkumų nenustatėme, išskyrus tai, kad MI ne visada laikėsi MI procedūrų vadove [27] nustatytų patikrinimų vietose ataskaitų parengimo ir pateikimo terminų.

Išvada

Mokėjimo institucija patikrinimus vietose iš esmės atliko tinkamai ir užtikrino, kad Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnio reikalavimai būtų įgyvendinti. MI teiktos rekomendacijos buvo iš esmės įgyvendintos.

4. Vadovaujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų EQUAL programos užbaigimo procedūros

Vadovaujančioji institucija socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009-04-20 įsakymu Nr. A1-269 patvirtino Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos užbaigimo veiksmų planą [28], kuriame nustatė EQUAL programos užbaigimo procese dalyvaujančių institucijų funkcijas ir atsakomybę, EQUAL programos užbaigimo dokumentų – EQUAL programos įgyvendinimo galutinės ataskaitos, EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai ir deklaracijos baigus teikti paramą – turiniui keliamus reikalavimus, patvirtino informacijos teikimo formas ir laiko grafikus. Tokio plano parengimą vertiname kaip gerą administravimo praktiką, kuri užtikrino pakankamai sklandų ir laiku atliktą EQUAL programos užbaigimą.

Audito metu įvertinome visų EQUAL programos baigimo procese dalyvavusių institucijų atliktas užbaigimo procedūras, vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 1.1, 1.2 ir 2.4 punktų reikalavimais.

4.1. Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų EQUAL programos užbaigimo procedūros

Audito metu atlikome audito procedūras ir įvertinome, kaip VI parengė EQUAL programos galutinę išlaidų deklaraciją ir ją pateikė mokėjimo institucijai, kaip VI ir II parengė atitinkamas galutines EQUAL programos finansines ataskaitas. Įvertinome, ar šios institucijos įsitikino, kad jų parengtos galutinės išlaidų deklaracijos ir kitos finansinės ataskaitos gali būti patikrintos lyginant jose pateiktus duomenis su programos apskaitos sistemos dokumentuose, ankstesnėse išlaidų deklaracijose pateikta informacija, kad šiose ataskaitose pateikta informacija yra pagrįsta teisingais ir tinkamais skaičiavimais, o VI ir II galutinėse išlaidų deklaracijose nurodytos išlaidų sumos yra tinkamos finansuoti ir pagrįstos atitinkamais dokumentais.

Išvada

Įsitikinome, kad VI ir II tinkamai atliko EQUAL programos užbaigimo procedūras ir užtikrino, kad šių institucijų parengtas galutines išlaidų deklaracijas ir kitas finansines

ataskaitas būtų įtrauktos tik tinkamos finansuoti (pripažintos ir atitinkamais dokumentais pagrįstos) išlaidų sumos.

4.2. Mokėjimo institucijos EQUAL programos užbaigimo procedūros

Audito metu atlikome audito procedūras ir įvertinome, kaip MI parengė EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai, kaip įvertino VI pateiktą galutinę išlaidų deklaraciją ir kitas finansines ataskaitas ir kaip MI įsitikino, kad į EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai įtrauktos išlaidos atitinka Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnio reikalavimus. Audito metu įvertinome, kaip MI vykdė gražintų ir gražintinų sumų apskaitą pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnį.

Išvada

Įsitikinome, kad MI tinkamai atliko EQUAL programos užbaigimo procedūras ir užtikrino, kad į EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką įtrauktos tik tinkamomis finansuoti pripažintos ir atitinkamais dokumentais pagrįstos išlaidų sumos.

5. Pažeidimų administravimas ir pašalinimas. Gražintų ir gražintinų paramos lėšų apskaita

Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1681/94 [6] nustatyti reikalavimai dėl pažeidimų administravimo ir jų pašalinimo, informacijos apie pažeidimus pateikimo Europos Komisijai. Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl gražintinų ir gražintų paramos lėšų apskaitos ir jų gražinimo Bendrijai.

Atlikome audito procedūras, siekdami įsitikinti, kad EQUAL programos pažeidimai buvo administruojami tinkamai, o gražintos ir gražintinos paramos lėšos administruojamos ir apskaitomos vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio reikalavimais. Šis vertinimas atliktas vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.4 ir 3.6 punktų reikalavimais.

5.1. Pažeidimų administravimas ir pašalinimas, informacijos Europos Komisijai teikimas

Audito metu įvertinome visą informaciją apie EQUAL programos pažeidimus ir administruojančių institucijų atliktas procedūras administruojant EQUAL programos įtariamus ir nustatytus pažeidimus. Audito metu įsitikinome, kad įgyvendinant EQUAL programą buvo nustatyti 2 pažeidimai, o 2 įtarti pažeidimai nepasitvirtino (informacija apie EQUAL programos

nustatytus pažeidimus pateikiama šios ataskaitos 15 priede). Visų nustatytų pažeidimų sumos neviršija Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 12 straipsnyje nustatytų sumų, todėl apie šiuos pažeidimus Europos Komisijai nepranešta (žr. ataskaitos 16 priedą). Audito metu 2009 m. rugpjūčio 25 d. raštu kreipėmės į OLAF, prašydami pateikti informaciją apie EQUAL programos pažeidimus. 2009 m. rugsėjo 30 d. gavome patvirtinimą, kad OLAF nėra gavęs pranešimų apie EQUAL programos pažeidimus.

Vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 6 straipsnio reikalavimais, jeigu ataskaitiniu laikotarpiu nėra pažeidimų, apie kuriuos reiktų pranešti, valstybės narės praneša apie tai Komisijai per tą patį šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką, t. y. per du mėnesius nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos. Audito metu nustatyta, kad vadovaujančioji institucija neteikė EK informacijos pagal šio reglamento 6 straipsnį, išskyrus vieną atvejį, kai VI pateikė informaciją Europos Komisijai apie 2007 m. IV ketvirtį. VI aiškinimu, ji informaciją apie EQUAL programos pažeidimus pateikė Europos Komisijai EQUAL programos metinėse 2004, 2005, 2006, 2007 m. ataskaitose (EQUAL programos 2008 m. ataskaita teikiama kartu su EQUAL programos įgyvendinimo galutine ataskaita), nurodydama, kad nebuvo nustatyta pažeidimų, kurie būtų turėję finansinių pasekmių ar dėl kurių būtų reikėję keisti valdymo ir kontrolės sistemą. VI paaiškinimu, Europos Komisija neprašė pateikti informacijos apie pažeidimus, kurių sumos neviršijo Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 12 straipsnyje nustatytų sumų.

Audito metu įsitikinome, kad visos susijusios su pažeidimais, neteisėtai išmokėtos paramos lėšos buvo susigrąžintos iš paramos gavėjų ir atitinkamai išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų Europos Komisijai. Taip pat įsitikinome, kad sisteminių pažeidimų ir su pažeidimais susijusių sisteminių klaidų nėra. Dėl EQUAL programos pažeidimų imtasi tinkamų priemonių jiems pašalinti. Audito metu įsitikinta, kad neišsiaiškintų ar nebaigtų tirti pažeidimų nėra.

Išvada

EQUAL programos pažeidimai buvo administruojami tinkamai, išskyrus tai, kad VI neužtikrino, kad EK būtų teikiama informacija vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 6 straipsnio reikalavimais.

Visų nustatytų pažeidimų sumos neviršija Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] 12 straipsnyje nustatytų sumų. Dėl EQUAL programos pažeidimų buvo imtasi tinkamų priemonių jiems pašalinti, o visos neteisėtai išmokėtos paramos lėšos buvo susigrąžintos iš paramos gavėjų ir atitinkamai išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų.

5.2. Gražintų ir gražintinų paramos lėšų apskaita

Audito metu įvertinome, ar gražintų ir gražintinų paramos lėšų apskaita buvo vedama tinkamai, vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio reikalavimais, ir ar paramos lėšos buvo tinkamai ir laiku išskaitytos iš EK teiktų mokėjimo paraiškų arba gražintos Bendrijai, vadovaujantis Gairių dėl gražintų sumų išskaitymo [7] nuostatomis.

Audito metu įsitikinome, kad:

- mokėjimo institucija tinkamai apskaitė gražintas ir gražintinas paramos lėšų sumas;
- gražintas paramos lėšas MI tinkamai ir laiku išskaitė iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų ir EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos;
- tais atvejais, kai projekto vykdytojas gražintinų sumų negražino laiku, buvo apskaičiuoti delspinigiai, kurie taip pat buvo išskaityti iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų;
- Europos Komisijai teikta informacija apie gražintinas paramos lėšų sumas, vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio reikalavimais.

Įgyvendinant EQUAL programą, 2008-10-30 nustatytas projekto „Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas „JUMS“ (Nr. EQ/2004/1130-03) pažeidimas ir priimtas VI sprendimas susigražinti neteisėtai išmokėtą paramos lėšų sumą. Projekto vadovaujantysis partneris VšĮ „Viešosios politikos ir vadybos institutas“ apskundė VI sprendimą Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Vilniaus apygardos administracinis teismas šį skundą atmetė, tačiau vadovaujantysis partneris pateikė apeliaciją. Audito metu įsitikinta, kad su šiuo pažeidimu susijusią paramos lėšų sumą projekto vykdytojas gražino ir ji laiku ir teisingai išskaičiuota iš EK teiktos tarpinės mokėjimo paraiškos.

Audito metu įsitikinome, kad sumų, kurias reikia išieškoti arba kurių neįmanoma išieškoti, taip pat abejotinų ir nurašytų skolų nėra.

Išvada

EQUAL programos gražintos ir gražintinos paramos lėšų sumos buvo tinkamai administruojamos ir apskaitomos vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 8 straipsnio, Gairių dėl gražintų sumų išskaitymo [7] reikalavimais.

Visos gražintinos sumos gražintos ir tinkamai bei laiku išskaičiuotos iš Europos Komisijai teiktų tarpinių mokėjimo paraiškų ir EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos. Sumų, kurias reikia išieškoti arba kurių neįmanoma išieškoti, abejotinų ir nurašytų skolų nėra.

6. Galutinė mokėjimo paraiška Europos Komisijai

Vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 38 straipsnio 1 dalies f punktu, deklaracijoje baigus teikti paramą turi būti pateiktas galutinės mokėjimo paraiškos išmokėti paramos lėšų likutį pagrįstumo ir galutiniame išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje nurodytų išlaidų teisėtumo ir tinkamumo įvertinimas.

Audito metu, vadovaudamiesi šiais reglamento ir Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.4 punkto reikalavimais, atlikome EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai vertinimą.

Audito metu įvertinome, ar Lietuvos Respublikos finansų ministerijos mums 2010-02-19 raštu (18.6.6-01)-6K-1001536 pateiktoje EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje EK (žr. ataskaitos 3 priedą), kuria deklaruojamos išlaidos nuo 2004-01-01 iki 2010-02-15, nurodytos išmokėtos ir pripažintos tinkamomis finansuoti išlaidos yra tinkamos, teisėtos ir nurodyta jų suma yra teisinga. Audito metu įvertinome:

- išlaidų tinkamumą ir įsitikinome, kad į EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos;
- SADM buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės, VBAMS duomenis apie iš valstybės izdo išmokėtas paramos lėšas, mokėjimo institucijos ir vadovaujančiosios institucijos duomenis apie gražintas ir gražintinas paramos lėšas, informaciją apie projektų vykdytojų gautas pajamas ir apie projektų vykdytojų gautas palūkanas.

Išvada

Įsitikinome, kad EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje nurodytos 2004-01-01 – 2010-02-15 išmokėtos ir pripažintos tinkamomis finansuoti 15 170 389,08 EUR išlaidos yra tinkamos finansuoti, o nurodyta suma teisinga.

Audito metu įvertinome EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai ir atitinkamų VI ir II galutinių išlaidų deklaracijų ir kitų finansinių ataskaitų duomenų atitiktį:

- vadovaujančiosios institucijos mokėjimo institucijai pateiktų:
 1. 2010-02-17 VI EQUAL programos išlaidų galutinės deklaracijos Nr. EQ/1/GAL-3;
 2. 2010-02-17 EQUAL temų ir techninės pagalbos būklės bendra mėnesio ataskaita nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2010 m. vasario 15 d., Nr. EQ/2005/V/12-bendra-55;
 3. 2010-02-17 EQUAL temų mėnesio finansinė ataskaita nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2010 m. vasario 15 d., Nr. EQ/2005/V/50;

4. 2010-02-17 EQUAL A temos projektų būklės 2010 m. vasario 15 d. ataskaitos Nr. 2009-EQL-7A-05 (ir ją detalizuojančių I, II ir III etapų ataskaitų);

5. 2009-06-29 EQUAL G temos projektų būklės galutinės ataskaitos Nr. 2009-EQL-G-GAL (ir ją detalizuojančių I, II ir III etapų galutinių ataskaitų);

6. 2009-06-29 EQUAL I temos projektų būklės galutinės ataskaitos Nr. 2009-EQL-I-GAL (ir ją detalizuojančių I, II ir III etapų galutinių ataskaitų);

- įgyvendinančios institucijos vadovaujančiajai institucijai pateiktų:

1. 2010-03-02 II EQUAL programos išlaidų galutinės deklaracijos Nr. EQ/2010/ID-1;

2. 2010-03-02 II EQUAL A temos projektų būklės 2010 m. vasario 28 d. ataskaitos Nr. 2010-EQL-7A-01 (ir ją detalizuojančių I, II ir III etapų ataskaitų);

3. 2010-03-02 II EQUAL A temos projektų 2010 m. vasario mėnesio finansinės ataskaitos Nr. 2010-EQL-6A-01;

4. 2009-04-09 II EQUAL G temos projektų būklės 2009 m. kovo mėn. 31 d. ataskaitos Nr. 2009-EQL-7G-04 (ir ją detalizuojančių I, II ir III etapų ataskaitų);

5. 2009-04-09 II EQUAL I temos projektų būklės 2009 m. kovo mėn. 31 d. ataskaitos Nr. 2009-EQL-7I-04 (ir ją detalizuojančių I, II ir III etapų ataskaitų).

EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai duomenys apie išmokėtas ir pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidas atitinka atitinkamose VI ir II galutinėse išlaidų deklaracijose ir kitose finansinėse ataskaitose pateiktus duomenis (pagal priemones ir visą ataskaitinį laikotarpį).

Audito metu įsitikinome, kad Europos Komisijai pateiktose tarpinėse mokėjimo paraiškose Europos Komisijai nurodyta iki tam tikro laikotarpio pabaigos išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma atitinka atitinkamose vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų išlaidų deklaracijose ir atitinkamose kitose finansinėse ataskaitose nurodytas išmokėtų ir pripažintų deklaruotinomis EK išlaidų sumas. Be to, įsitikinome, kad vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų išlaidų deklaracijose ir atitinkamose finansinėse ataskaitose pateikti duomenys atitinka tarpusavyje.

Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [3] 34 straipsnio 1 dalies a punktu nustatyta, kad vadovaujančioji institucija atsako už veiksmingą ir teisingą programos valdymą ir įgyvendinimą, visų pirma už sukūrimą sistemos patikimai finansinei ir statistinei informacijai apie įgyvendinimą rinkti.

Vadovaujančioji institucija sukūrė EQUAL programos kompiuterizuotą monitoringo informacinę sistemą (EMIS). Audito metu nustatyta, kad EMIS buvo kuriama nesivadovaujant kai

kurių Lietuvos Respublikos teisės aktų [29, 30], reglamentuojančių informacinių sistemų kūrimą, reikalavimais.

Kad informacija atitiktų veiklos tikslus, CobIT¹³ išskiria septynis kriterijus, iš kurių vienas – patikimumas. CobIT patikimumas siejamas su tinkamos informacijos pateikimu vadovybei, kad ji galėtų atlikti valdymo ir kitas patikėtas funkcijas (angl. *Reliability relates to the provision of appropriate information for management to operate the entity and exercise its fiduciary and governance responsibilities*).

EQUAL programos įgyvendinimo laikotarpiu EMIS buvo naudojama tik suvesti istorinius duomenis ir nebuvo naudojama kontrolės funkcijoms atlikti. Audito metu nustatėme, kad EMIS pateikiama ne visa informacija apie EQUAL programą, t. y. EMIS nepateikta informacija apie EQUAL programos I etapą ir techninės pagalbos lėšas, gražintinas ir gražintas paramos lėšas, VI, MI atliktus patikrinimus pagal Komisijos reglamento Nr. 438/2001 [2] 4 ir 9 straipsnius, SADM VAS atliktus veiklos atrankinius patikrinimus. Įvertinę EMIS funkcionalumą, nustatėme, kad EMIS negalima atlikti kai kurių funkcijų.

Atlikę audito procedūras nustatėme, kad nebuvo užtikrinta, jog EMIS būtų pateikta patikima finansinė ir statistinė informacija apie EQUAL programos įgyvendinimą. Atsižvelgdami į tai, šioje informacinėje sistemoje pateiktais duomenimis audito procedūroms atlikti nesinaudojome.

Uždarymo gairių [4] 8 punkte pateikiami nurodymai, kaip turi būti skaičiuojamas Bendrijos pagalbos likutis ir šių gairių 3 priede pateiktas skaičiavimų pavyzdys. Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.4 punktu, įvertinome, ar mokėjimo institucija tinkamai ir teisingai atliko skaičiavimus, taip pat EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje prašomo Bendrijos pagalbos likučio teisingumą ir pagrįstumą.

Audito metu, vertindami EQUAL galutinėje mokėjimo paraiškoje prašomą išmokėti Bendrijos pagalbos likučio pagrįstumą, mes įvertinome ir įsitikinome, kad:

- EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje (išlaidų sertifikate ir išlaidų ataskaitoje) nurodytos išmokėtos ir pripažintos tinkamomis finansuoti 15 170 389,08 EUR (iš jų 11 376 778,67 EUR Europos socialinio fondo lėšų ir 3 793 610,41 EUR nacionalinio finansavimo lėšų) išlaidos yra tinkamos finansuoti, o nurodyta suma teisinga;
- EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai ir galiojančio Europos Komisijos sprendimo [16] duomenys tinkamai panaudoti skaičiavimams pagal Uždarymo gairių [4] 3 priede pateiktą Europos Komisijos lentelę;

¹³ CobIT – Tarptautinės informacinių sistemų audito ir valdymo asociacijos (ISACA) standartas; CobIT (angl. *Control Objectives for Information and related Technology*) aprašo geriausią praktiką informacinių sistemų valdymo srityje (žr. CobIT 4.1, 16, 17 p.)

- vadovaujantis Uždarymo gairių [4] reikalavimais visi skaičiavimai atlikti tinkamai, o apskaičiuota EQUAL programos Europos socialinio fondo lėšų 11 376 778,42 EUR suma yra teisinga;
- iki 2010 m. vasario 15 d. iš Europos Komisijos EQUAL programos įgyvendinimui pagal tarpines mokėjimo paraiškas Europos Komisijai (įskaitant avansus) buvo gauta 11 273 075,25 EUR paramos lėšų;
- Bendrijos pagalbos lėšų likutis yra **103 703,17 EUR** (11 376 778,42 EUR – 11 273 075,25 EUR = 103 703,17 EUR);
- EQUAL programos galutinio mokėjimo paraiškoje nurodyta informacija apie mokėjimo paraiškos priimtimumo reikalavimų įvykdymą yra teisinga.

EQUAL programos galutinė mokėjimo paraiška Europos Komisijai parengta pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 II priede pateiktą formą, patvirtinta ir pasirašyta mokėjimo institucijos įgalioto darbuotojo.

Vadovaudamiesi Uždarymo gairių [4] 2 priedo 2.4 punkto reikalavimais, audito metu vertiname, ar EQUAL programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikta finansinė informacija, įskaitant informaciją apie pažeidimus, atitinka EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai pateiktą informaciją, taip pat informaciją apie EQUAL programos pažeidimus.

Vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 1 priedu, programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje turi būti pateikta apibendrinta finansinė informacija apie programos įgyvendinimą. Audito metu įvertiname mums pateiktoje EQUAL programos galutinėje įgyvendinimo ataskaitos (žr. ataskaitos 4 priedą) 2 dalyje „Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimas 2004–2008 m.“ pateiktą finansinę informaciją (2.3.1, 2.4, 2.5 dalyse, 39-41, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 58, 60, 62 lentelėse, 10 priede pateiktą informaciją). Šią informaciją vertiname tik tiek, kiek tai reikalinga patikrinti informacijos atitiktį vadovaujantis Uždarymo gairių [4] reikalavimais.

Išvada

Įsitikinome, kad mokėjimo institucija Bendrijos pagalbos likutį apskaičiuavo vadovaudamasi Uždarymo gairių [4] reikalavimais ir tinkamai parengė EQUAL programos galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai. EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijos prašoma 103 703,17 EUR Bendrijos pagalbos likučio suma yra pagrįsta ir apskaičiuota tinkamai.

EQUAL programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikta finansinė informacija, įskaitant informaciją apie pažeidimus, iš esmės atitinka EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje Europos Komisijai, vadovujančiosios ir

įgyvendinančiosios institucijų išlaidų deklaracijose ir finansinėse ataskaitose pateiktą informaciją, taip pat informaciją apie EQUAL programos pažeidimus.

7. Klaidų ir pažeidimų dažnis

Vadovaujantis Uždarymo gairių [4] 2 priedo 3.7 punktu, deklaracijoje baigus teikti paramą reikia įvertinti klaidų ir pažeidimų dažnį ir nurodyti, ar klaidų ir pažeidimų dažnis yra aukštas ar žemas. Europos Komisija nenustatė reikalavimų, kaip turi būti atliktas apskaičiavimas ir vertinimas, todėl toliau teikiame audito metu taikytą klaidų ir pažeidimų dažnio apskaičiavimo eigą, o pabaigoje pateikiame vertinimą.

Audito metu klaidų ir pažeidimų dažniui apskaičiuoti nustatėme apimtį, kurią sudaro:

- SADM VAS atliktų veiklos atrankinių patikrinimų apimtis ir jų metu nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos (žr. 15 lentelę);
- valstybinių auditų apimtis ir jų metu nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos (žr. 16 lentelę);
- Europos Komisijos (DG EMPL) audito apimtis ir jo metu nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos (žr. 17 lentelę).

15 lentelė. SADM VAS veiklos atrankinių patikrinimų apimtis ir nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma

EQUAL programos prioritetas (tema)	EK deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, EUR	Patikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR
Tema A	10 040 389,54	601 165,48	650,74
Tema G	3 075 213,91	80 953,69	0
Tema I	450 565,72	46 698,37	0
Techninės pagalbos priemonės	1 604 219,91	408 536,72	0
Iš viso	15 170 389,08	1 137 354,26	650,74

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

16 lentelė. Valstybinių auditų metu patikrinta išlaidų apimtis ir nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Vadovaujančiojo partnerio pavadinimas	EQUAL programos prioritetas (tema)	Patikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR
Valstybinio audito „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2005 metų išlaidų ataskaitų“ metu (2007-03-05) patikrintos išlaidos ir nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos					
1.	EQ/2004/1130-01	Lietuvos vaikų fondas	A	16 104,43	1 982,77
2.	EQ/2004/1130-03	VšĮ Viešosios politikos ir vadybos institutas	A	15 777,68	4 726,05
3.	EQ/2004/1130-23	Moterų informacijos centras	G	10 908,61	41,44
4.	EQ/2004/1130-30	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	I	13 324,64	0,00
Iš viso				56 115,36	6 750,26
Šio audito metu patikrintos išlaidos ir nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos					
5.	EQ/2004/1130-06	VšĮ „Tautinių bendrijų namai“	A	100 459,81	245,70
6.	EQ/2004/1130-20	Dingusių žmonių šeimų paramos centras	A	12 239,83	0,00
7.	EQ/2004/1130-25	Vilniaus Arkivyskupijos CARITAS Motinos ir vaiko globos namai	G	19 036,27	0,00
8.	Techninė pagalba	LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija	-	44 554,27	0,00
9.	Techninė pagalba	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	-	17 293,89	
Iš viso				193 584,07	245,70
Iš viso valstybinių auditų metu				249 699,43	6 995,96

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

17 lentelė. Europos Komisijos (DG EMPL) audito metu patikrinta apimtis

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Vadovaujančiojo partnerio pavadinimas	EQUAL programos prioritetas (tema)	EK DG EMPL (nepriklausomo audito įmonės patvirtinta (atlikus patikras pagal 4 ir 10 str.)) suma, EUR	Nustatytos reikalavimų neatitinkančios išlaidos, EUR
1	EQ/2004/1130-15	Asociacija Lietuvos jaunimo organizacijų taryba	A	82 461,27	0,00
2	EQ/2004/1130-16	VšĮ Socialinės politikos grupė	A	108 541,99	0,00
3	EQ/2004/1130-09	Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Šiaulių regiono pataisos inspekcija	A	93 505,01	0,00
Iš viso				284 508,27	0,00

Šaltinis – Europos Komisijos Valstybės kontrolei pateikta *Moore Stephens LLP* galutinė suvestinė ataskaita (auditas atliktas pagal Bendrąją sutartį Nr. 30-CE-0135779/00-80)

EQUAL programos veiklos atrankinių patikrinimų ir valstybinių auditų metu projektų atrankai taikytas rizikos analizės metodas. Sudarius projektų rizikos grupes:

- veiklos atrankinių patikrinimų metu patikrintos visų projektų iš didelės rizikos projektų grupės ir dalies projektų iš vidutinės rizikos grupės, išlaidos (žr. ataskaitos 11 priedą);
- valstybinių auditų metu patikrintos projektų, kuriuos įvertinome kaip didžiausios rizikos, išlaidos.

Nustatę visų veiklos atrankinių patikrinimų, valstybinių auditų ir Europos Komisijos audito apimtis, apskaičiuojame klaidų lygį (žr. 18 lentelę).

18 lentelė. Klaidų lygio apskaičiavimas

Eil. Nr.	Institucija	Patikrinimų ar auditų metu patikrintų išlaidų suma, EUR	Patikrinimų ar auditų metu nustatytų klaidų (netinkamų finansuoti išlaidų) suma, EUR	Klaidų lygis, proc.
1	2	3	4	$(5)=(4)/(3)*100$
Išlaidos, patikrintos naudojant rizikos analizę				
1.	Institucija, atsakinga už veiklos atrankinius patikrinimus pagal Reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnį (SADM VAS)	1 137 354,26	650,74	0,06
2.	Valstybės kontrolė	249 699,43	6 995,96	2,80
Išlaidos, patikrintos nenaudojant rizikos analizės (naudojant atsitiktinės atrankos metodą)				
3.	Europos Komisija	284 508,27	0,00	0,00
Iš viso¹⁴		1 515 228,75	7 646,70	0,50

Šaltinis – Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Įvertinę veiklos atrankinių patikrinimų ir auditų (įskaitant EK DG EMPL) rezultatus, apskaičiuojame žinomą 7 646,70 EUR klaidą (klaidų lygis – 0,5 proc. visų patikrintų išlaidų). Šios klaidos nustatytos veiklos atrankinių patikrinimų ir valstybinių auditų metu. Europos Komisijos audito metu klaidų nenustatyta.

Patikrinimų ir auditų metu nustatytas klaidas ir pažeidimus vertiname kaip vienodos svarbos klaidas ir pažeidimus. Klaidos yra atsitiktinės, o su jomis susijusios netinkamos finansuoti išlaidos buvo gražintos ir išskaičiuotos iš tarpinių mokėjimo paraiškų Europos Komisijai ir EQUAL programos galutinės mokėjimo paraiškos Europos Komisijai.

Veiklos atrankinių patikrinimų, nacionalinių ir Bendrijos auditų metu sisteminių valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų ir sisteminių klaidų nenustatyta.

Šio audito metu nustatytas 2 proc., arba 303 407,48 EUR reikšmingumo lygis.

Mes apsisprendėme, kad:

¹⁴ Patikrinimų ir auditų metu patikrintų išlaidų suma yra apskaičiuota atėmus iš apimties pasikartojančias patikrinimų apimtis (todėl ji nėra lygi aritmetinei sudedamųjų dalių sumai).

- jei EQUAL programos labiausiai tikėtina klaida (angl. *most likely error*)¹⁵ bus mažesnė negu audito metu nustatytas 2 proc. reikšmingumo lygis, tai klaidų ir pažeidimų dažnį vertinsime kaip žemą;
- jei EQUAL programos labiausiai tikėtina klaida bus didesnė arba lygi audito metu nustatytam 2 proc. reikšmingumo lygiui, tai klaidų ir pažeidimų dažnį vertinsime kaip aukštą.

EQUAL programos labiausiai tikėtiną klaidą apskaičiavome atsižvelgę į tai, kad klaidos buvo nustatytos veiklos atrankinių patikrinimų ir valstybinių auditų metu, kurių metu tikrintos išlaidos buvo atrinktos naudojant rizikos analizės metodą. Audito metu pasinaudojome SADM VAS atliktos projektų rizikos analizės rezultatais ir visas EQUAL programos išlaidas suskirstėme į tris dalis pagal projektų¹⁶ rizikos grupes: didelės, vidutinės ir mažos rizikos.

Audito metu atlikome visų patikrinimų ir auditų apimčių analizę tam, kad galėtume įvertinti EQUAL programos labiausiai tikėtiną klaidą. Jos apskaičiavimas pateiktas šios ataskaitos 17 priede. EQUAL programos labiausiai tikėtina klaida yra 0,21 proc. visų EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje deklaruojamų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų ir tai yra mažiau negu nustatytas 2 proc. reikšmingumo lygis.

Išvada

EQUAL programos klaidų ir pažeidimų dažnis yra žemas.

Finansinio poveikio Europos Komisijai deklaruojamų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidoms nėra.

7-ojo audito departamento direktorė

Vilija Stirbienė

7-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Lina Venckūnaitė

Valstybinio audito ataskaitos kopijos (po vieną egz.) pateiktos:

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

¹⁵ Labiausiai tikėtina klaida yra išreikšta procentais nuo visų EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje deklaruotų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų sumos.

¹⁶ Įskaitant techninės pagalbos prioriteto lėšas, kurios priskirtos didelės rizikos išlaidų grupei ir šios analizės poreikiams prilygintos vienam projektui.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Bendrijos iniciatyvos
programos, skirtos kovai su
diskriminacija ir nelygybe darbo
rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
išlaidų ataskaitos ir mokėjimo
paraiškos Europos Komisijai
vertinimo“ 1 priedas

Europos Sąjungos ir nacionaliniai teisės aktai, kiti dokumentai, kuriais remtasi valstybinio audito ataskaitoje

1. Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 1 d. nutarimas Nr. IX-1667 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti Europos Sąjungos finansinės paramos auditus“ (pakeistas Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. X-1295) (Žin., 2003-07-16, Nr. 70-3171, Žin., 2007-10-20, Nr. 108-4402).
2. 2001 m. kovo 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 438/2001, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 įgyvendinimo taisykles dėl struktūrinių fondų paramos valdymo ir kontrolės sistemų.
3. 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1260/1999, nustatantis bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų.
4. Europos Komisijos Gairės dėl struktūrinės fondų paramos (2000–2006 m.) teikimo pabaigos (Briuselis, 1/08/2006 COM(2006)3424).
5. 2004 m. kovo 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 448/2004, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1685/2000, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 įgyvendinimo taisykles dėl struktūrinių fondų bendrai finansuojamos veiklos išlaidų tinkamumo ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1145/2003.
6. 1994 m. liepos 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1681/94 dėl pažeidimų ir su struktūrinės politikos finansavimu ir šios srities informacinės sistemos organizavimu susijusių neteisingai sumokėtų sumų susigrąžinimo (2005 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2035/2005, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1681/94 dėl su struktūrinės politikos finansavimu susijusių pažeidimų ir neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo bei šios srities informacinės sistemos organizavimo).
7. Gairės dėl susigrąžinimų iš kitos išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos išskaitymo ir dėl susigrąžinimų priedo pildymo pagal Reglamento (EB) Nr. 438/2001 II priedą ir 8 straipsnį (angl. *Guidance on deduction of recoveries from next statement of expenditure and payment*

- claim and on completion of appendix on recoveries under Article 8 and Annex II of Regulation (EC) No 438/2001 (CDRR/05/0012/01/EN).*
8. Komisijos 2004-06-29 sprendimas C(2004)2541, patvirtinantis Bendrijos iniciatyvos programą, skirtą kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, CCI: 2004 LT 05 0 PC 001.
 9. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo Lietuvoje schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A1-109 (Žin., 2006-04-22, Nr. 44-1616) (paskutinis pakeitimas 2008 m. gruodžio 29 d. įstatymu Nr. A1-424, Žin., 2009-01-06, Nr. 1-5).
 10. Lietuvos Respublikos piliečių referendume 1992 m. spalio 25 d. priimta Lietuvos Respublikos Konstitucija (Žin., 1992-11-30, Nr. 33-1014).
 11. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 1995 m. gegužės 30 d. įstatymas Nr. I-907 (Žin., 1995-06-21, Nr. 51-1243).
 12. Valstybinio audito reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 20-790 (su vėlesniais pakeitimais)).
 13. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2005 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. V-125 „Dėl finansinio audito vadovo“.
 14. Working document concerning good practice in relation to management verifications to be carried out by Member States on projects co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund (03/04/2006).
 15. Gairės dėl projektų, finansuojamų iš Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo, atrankinių patikrinimų, kuriuos turi atlikti šalys narės (Nr. 03-0034-00) (angl. *Guidance note on sample checks to be carried out by Member states on projects co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund*).
 16. Komisijos 2007-05-15 sprendimas K(2007)2188, pakeičiantis sprendimą C(2004)2541 dėl Bendrijos iniciatyvos programos, skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, patvirtinimo CCI: 2004 LT 05 0 PC 001.
 17. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004–2006 metų poveikio politikai ir praktikai strategija, patvirtinta Priežiūros komiteto 2004–2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimo priežiūrai atlikti 2007 m. rugsėjo 7 d. protokolu Nr. D5-146.
 18. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo 2005 m. gruodžio 22 d. įstatymas Nr. X-471 (Žin., 2006-01-12, Nr. 4-102) (paskutinis pakeitimas 2010 m. vasario 11 d. įstatymu Nr. XI-679, Žin., 2010-03-02, Nr. 25-1175).

19. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005-10-04 įsakymu Nr. A1-266 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, skirtų Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemonėms įgyvendinti, panaudojimo atrankinių patikrinimų metodika.
20. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003-06-30 įsakymu Nr. A1-108 patvirtinta Vidaus audito tarnybos vidaus audito metodika (su vėlesniais pakeitimais).
21. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo 2004 m. lapkričio 4 d. įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. IX-2535 (Žin., 2004-11-26, Nr. 171-6295) (paskutinis pakeitimas 2009 m. gruodžio 22 d. įstatymu Nr. XI-637, Žin., 2009-12-31, Nr. 159-7208).
22. Lietuvos Respublikos garantinio fondo 2000 m. rugsėjo 12 d. įstatymas Nr. VIII-1926 (Žin., 2000-09-29, Nr. 82-2478) (paskutinis pakeitimas 2008 m. lapkričio 14 d. įstatymu Nr. X-1831, Žin., 2008-11-29, Nr. 137-5380).
23. Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo 2002 m. birželio 4 d. įstatymas Nr. IX-926 (Žin., 2002-06-26, Nr. 64-2569) (paskutinis pakeitimas 2009 m. gruodžio 21 d. įstatymu Nr. XI-589, Žin., 2010-01-05, Nr. 1-4).
24. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, esantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų taisyklių ir Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros direktoriaus 2005-03-15 įsakymu Nr. 2005-05.
25. Pirkimų tvarkos aprašas Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, patvirtintas Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros direktoriaus 2006-04-26 įsakymu Nr. 2006-192 (Žin., 2006-05-04, Nr. 49-1787).
26. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Bendrasis programavimo dokumentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 1458 „Dėl 2004–2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Bendrojo programavimo dokumento patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) (Žin., 2004-11-23, Nr. 169-6223).
27. Nacionalinio fondo departamento, atliekančio Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos Sąjungos sanglaudos fondo ir Europos Bendrijų iniciatyvų mokėjimo institucijos funkcijas, darbo procedūrų vadovas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-04-29 įsakymu Nr. 1K-166 (su vėlesniais pakeitimais).
28. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos užbaigimo veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. balandžio 20 d.

-
- įsakymu Nr. A1-269 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos užbaigimo veiksmų plano patvirtinimo“ (Žin., 2009-05-05, Nr. 50-2005).
29. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 19 d. nutarimas Nr. 451 „Dėl valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004-04-21, Nr. 58-2061) (paskutinis pakeitimas 2007 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. 1104, Žin., 2007-10-25, Nr. 110-4506).
30. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2004 m. spalio 15 d. įsakymas Nr. T-131 „Dėl valstybės informacinių sistemų kūrimo metodinių dokumentų patvirtinimo“ (Žin., 2004-10-23, Nr. 155-5679) (paskutinis pakeitimas 2005 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. T-26, Žin., 2005-03-15, Nr. 34-1134).

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos
 programos, skirtos kovai su
 diskriminacija ir nelygybe darbo
 rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo
 paraiškos Europos Komisijai
 vertinimo“ 2 priedas

Ataskaitoje vartojami trumpiniai

CobIT	Tarptautinės informacinių sistemų audito ir valdymo asociacijos (ISACA) standartas (angl. <i>Control Objectives for Information and related Technology</i>)
DG EMPL	Europos Komisijos užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas
EB	Europos Bendrija
EK	Europos Komisija
EMIS	EQUAL programos monitoringo informacinės sistema
ES	Europos Sąjunga
ESFA	Europos socialinio fondo agentūra
FNTT	Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
II	Įgyvendinančioji institucija
LR	Lietuvos Respublika
MI	Mokėjimo institucija
OLAF	Europos kovos su sukčiavimu tarnyba
SADM	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SADM VAS	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius
VBAMS	Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų kompiuterizuota sistema
VI	Vadovaujančioji institucija
VŠĮ	Viešoji įstaiga

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Bendrijos iniciatyvos
programos, skirtos kovai su
diskriminacija ir nelygybe darbo
rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
išlaidų ataskaitos ir mokėjimo
paraiškos Europos Komisijai
vertinimo“ 3 priedas

**Audito metu vertinta EQUAL programos galutinė mokėjimo paraiška
Europos Komisijai (išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir galutinė
mokėjimo paraiška)**

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Valstybės kontrolei

2010-02-19 Nr. (18.6.6-01)-6K-1001536

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

DĖL EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL PATIKSLINTOS GALUTINIO MOKĖJIMO PARAIŠKOS PATEIKIMO

Teikiame Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL patikslintos galutinio mokėjimo paraiškos Europos Komisijai, kurią sudaro išlaidų sertifikatas, išlaidų ataskaita ir galutinio mokėjimo paraiška (pagal formą, pateiktą Reglamento (EB) Nr. 438/2001 II priede) (toliau – galutinio mokėjimo paraiška), kopiją.

Galutinio mokėjimo paraiška, pateikta su Finansų ministerijos 2010 m. vasario 11 d. raštu Nr. (18.6.6-01)-6K-1001398, patikslinta remiantis informacija, gauta kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2010 m. vasario 17 d. raštu Nr. (21.3.1-82) SD-1004.

PRIDEDAMA. Patikslintos galutinio mokėjimo paraiškos kopija, 5 lapai.

Finansų viceministras

Aloyzas Vitkauskas

D. D. Banienė, tel. 239 0015

D.D.B._VK_dėl_egalinio_dokanenu_18022010

Valstybės biudžetinė įstaiga
J. Turmo-Vaižganto g. 8A/2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

CERTIFICATE AND STATEMENT OF EXPENDITURE AND APPLICATION FOR PAYMENT

EUROPEAN COMMISSION
EUROPEAN SOCIAL FUND

Certificate and statement of expenditure and application for payment

Name of assistance: EQUAL Community Initiative Programme for Lithuania 2004-2006

Commission Decision C(2004) 2541 of 29/06/2004

Commission reference (CCI) No 2004LT050PC001

National reference none (if any)

CERTIFICATE

I, the undersigned, Mr. Aloyzas Vitkauskas, Vice-Minister of the Ministry of Finance, representing the Paying Authority designated by¹ the Minister of the Social Security and Labour of the Republic of Lithuania Order No. AI-109 on the Approval of the Administration Scheme for the Community Initiative EQUAL of 14 April 2006 (Official Gazette No. 44-1616, 2006), hereby certify that all eligible expenditure included in the attached statement, representing the contributions of the Structural Funds and national public and/or private funding, and paid as the assistance has progressed, was paid

after²

0	1	0	1	2	0	0	4
d	d	m	m	y	y	y	y

 and amounts to:

15,170,389.08	EUR
---------------	-----

(exact amount to two decimal places)

The attached statement of expenditure broken down by measure is based on accounts provisionally closed on

1	5	0	2	2	0	1	0
d	d	m	m	y	y	y	y

 (dd/mm/yyyy)

and is an integral part of this certificate.

I also certify that operations are progressing in accordance with the objectives laid down in the decision and with the provisions of Regulation (EC) No 1260/1999, in particular as regards:

- (1) compliance with the provisions of the Treaty and instruments adopted under it and with Community policies, in particular the rules on competition, the award of public contracts, environmental protection, and elimination of inequalities and the promotion of equality between men and women (Article 12 of the Regulation);
- (2) application of management and control procedures to the assistance, in particular to verify the delivery of the products and services cofinanced and the reality of expenditure claimed and to prevent, detect and correct irregularities, pursue fraud, and recover unduly paid amounts (Articles 38 and 39 of the Regulation).

In accordance with Article 38(6) of the Regulation, the supporting documents are and will continue to be available for a minimum period of three years following payment of the balance by the Commission.

¹ Indicate the administrative instrument of designation in accordance with Article 9 of Regulation (EC) No 1260/1999, with appropriate references and the date.

² Reference date in accordance with the decision, meeting the requirements of Articles 30(2) and 52(4) of the Regulation.

Aldona Čepelienė

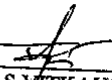
2010-03-09

2

I certify that:

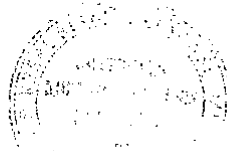
- (1) the statement of expenditure is accurate and results from accounting systems based on verifiable supporting documents;
- (2) the statement of expenditure and the application for payment take account of any recoveries made, when relevant, revenue accruing to operations financed under the assistance and interest income;
- (3) details of the underlying transactions are recorded, where possible, on computer files and are available on request to the Commission departments responsible.

Date (dd/mm/yyyy)

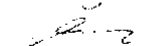

ALVYDAS VITKAUSKAS
 Vice-Minister of the Ministry of
 Finance

capitals, stamp, position and
 signature of competent authority

TIKRA
 Skrybius vedėja

 Aldona Čepelienė

2010-03-09

3

Statement of expenditure by priority and measure

Commission reference No: 2004LTD0PC001

Name: EQUAL Community Initiative Programme for Lithuania 2004-2006

Date: 15/02/2010

Priority/Measure	Total actually paid and certified eligible expenditure (euro)														
	2004				2005				2006				2007		
	Public		Private	Expenditure	Public		Private	Expenditure	Public		Private	Expenditure	Public		
	Community	Other			Community	Other			Community	Other			Community	Other	
Priority 1 (Theme A)	0.00	0.00	0.00	393,798.77	131,266.24	0.00	525,065.01	1,372,040.54	457,346.81	0.00	1,829,387.35	2,731,117.67	910,372.56	0.00	3,641,490.23
Priority 2 (Theme G)	0.00	0.00	0.00	122,366.17	40,788.72	0.00	163,154.89	445,269.28	148,423.09	0.00	593,692.37	956,560.35	318,853.45	0.00	1,275,413.80
Priority 3 (Theme I)	0.00	0.00	0.00	12,709.77	4,236.59	0.00	16,946.36	53,541.00	17,847.00	0.00	71,388.00	161,230.82	53,743.61	0.00	214,974.43
Technical assistance (5%)	1,280.03	27,569.39	0.00	88,043.01	13,619.76	0.00	101,662.77	104,701.93	34,900.65	0.00	139,602.58	130,602.59	43,534.20	0.00	174,136.79
Technical assistance (4,7%)	7,998.60	23,234.94	0.00	31,233.54	7,494.02	0.00	52,782.18	75,811.47	25,270.49	0.00	101,081.56	33,261.24	11,087.08	0.00	44,348.32
Total	9,278.63	50,804.33	0.00	60,082.96	197,405.33	0.00	859,611.21	2,051,364.22	683,788.84	0.00	2,735,152.26	4,012,772.67	1,337,590.99	0.00	5,350,363.57

Priority/Measure	Total actually paid and certified eligible expenditure (euro)															
	2008				2009				2010				Total			
	Public		Private	Expenditure	Public		Private	Expenditure	Public		Private	Expenditure	Public			
	Community	Other			Community	Other			Community	Other			Community	Other		
Priority 1 (Theme A)	3,039,414.66	1,013,138.27	0.00	4,052,552.93	-4,942.64	-1,647.55	0.00	-6,590.19	-1,136.84	-378.95	0.00	-1,515.79	7,530,292.16	2,510,097.38	0.00	10,040,389.54
Priority 2 (Theme G)	782,225.83	260,741.94	0.00	1,042,967.77	-11.19	-3.73	0.00	-14.92	0.00	0.00	0.00	0.00	2,306,410.44	768,803.47	0.00	3,075,213.91
Priority 3 (Theme I)	110,442.70	36,814.23	0.00	147,256.93	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	337,974.29	112,641.43	0.00	450,615.72
Technical assistance (5%)	159,973.40	53,324.46	0.00	213,297.86	113,414.34	27,740.84	0.00	141,155.18	0.00	0.00	0.00	0.00	598,015.30	200,889.30	0.00	798,704.60
Technical assistance (4,7%)	227,561.62	75,853.87	0.00	303,415.49	214,215.39	58,438.43	0.00	272,653.82	0.00	0.00	0.00	0.00	604,136.48	201,378.83	0.00	805,515.31
Total	4,319,618.21	1,439,872.77	0.00	5,759,490.98	322,675.90	84,527.99	0.00	407,303.89	-1,136.84	-378.95	0.00	-1,515.79	11,376,708.67	3,793,610.41	0.00	15,170,319.08

 Valstybinis audito departamentas

 Lietuvos Respublikos valstybinio audito departamentas

 2010-03-09

 Audito Grąžinėjimas

4

Appendix to statement of expenditure

Measure	Total amount deducted from statement of expenditure	Default interest recovered	Private expenditure deducted from statement of expenditure (where private is part of co-financing base)	Total public expenditure recovered	Structural Fund recovered	National public recovered
	(6)=(5)+(4)+(3)	(5)	(4)	(3)=(1)+(2)	(1)	(2)
Theme A	0	0	0	0	0	0
Theme G	0	0	0	0	0	0
Theme I	0	0	0	0	0	0
TA 5%	0	0	0	0	0	0
TA 4,7%	0	0	0	0	0	0
TOTAL	0	0	0	0	0	0

TIKRA
 tikrinimo vadėja

2010-03-09

Aldona Čepėjienė

5

APPLICATION FOR PAYMENT

Name of assistance: EQUAL Community Initiative Programme for Lithuania 2004-2006Commission reference (CCI No) 2004LT050PC001

Pursuant to Article 32 of Regulation (EC) No 1260/1999, I, the undersigned Mr. Aloyzas Vitkauskas, Vice-Minister of the Ministry of Finance, request payment of the amount of EUR 103,703.17 as final payment. This application meets the admissibility requirements because:

	Delete as appropriate
(a) the programme complement in force, adopted on 15/05/2007	☐ has been supplied ☐ is enclosed
(b) the final report on implementation required under Article 37 of the Regulation	☐ has been supplied ☐ is enclosed ☐ is not due
(c) the mid-term evaluation referred to in Article 42 of the Regulation	☐ has been supplied ☐ is enclosed ☐ is not due
(d) the decisions of the managing authority and the monitoring committee are consistent with the total amount of Fund contribution to the priorities concerned	
(e) any recommendations for improving the monitoring and management arrangements made by the Commission under Article 34(2)	☐ have been acted upon ☐ explanations have been given ☐ no recommendations made
(f) any requests for corrective measures under Article 38(4) of the Regulation	☐ have been acted upon ☐ have been commented on ☐ no expenditure included ☐ no requests made
(g) none of the certified expenditure has been suspended pursuant to Article 39(2) of the Regulation	☐ no suspension ☐ no expenditure included
(h) none of the certified expenditure comes under a measure containing state aid that has not yet been approved	

Payment should be made to:

Beneficiary:	Name: Ministry of Finance of the Republic of Lithuania Address: T. Vaisganto 8A/2, LT-01512, Vilnius, Lithuania Contact: Ms. Danguolė Diana Baniene Tel: +370 5 239 00 15 E-mail: d.baniene@finmin.lt Fax: +370 5 239 00 39
Bank:	Bank name: Bank of Lithuania Bank address: Gedimino av. 6, Vilnius, Lithuania Post Code: LT-01103 Sort code: 10100 BIC code: LIABLT2X
Account No	IBAN: LT41 1010 0000 0073 2422
Account holder (if different from beneficiary)	

Date 19 02 2010 (dd/mm/yyyy)ALOYZAS VITKAUSKAS
Vice-Minister of the Ministry of FinanceName in capitals, stamp, position and
signature of competent authority

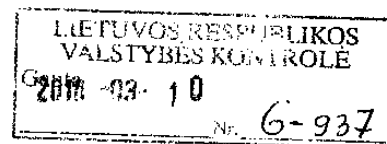
TIRA

Audito komisija

2010-03-09

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Bendrijos iniciatyvos programos, skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos Europos Komisijai vertinimo“ 4 priedas

Audito metu vertinta EQUAL programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA**

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei

2010-03-10 Nr. (21.3.3-82) SD - 1548

**DĖL PATIKSLINTOS EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL ĮGYVENDINIMO
GALUTINĖS ATASKAITOS**

Atsižvelgdami į tai, kad Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo galutinė ataskaita buvo patikslinta bei, vadovaudamiesi socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. A1-269 patvirtintu Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos užbaigimo veiksmų planu (Žin. 2009, Nr. 50-2005; 2009, Nr. 139-6121), pakartotinai teikiame Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo galutinę ataskaitą.

PRIDEDAMA. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo galutinė ataskaita, 116 lapų (231 puslapis).

Viceministrė

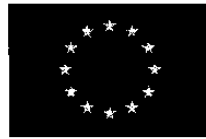
Audra Mikalauskaitė

Gerda Mockaitienė, tel. 2664270, el. p. GMockaitiene@socmin.lt

Valstybės biudžetinė įstaiga
A. Vivulskio g. 11
LT-03610 Vilnius

Tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 4200
Faks. (8 5) 266 4209
El. p. post@socmin.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 1886 03515

Europos Sąjunga
Europos socialinis fondas

EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL ĮGYVENDINIMO GALUTINĖ ATASKAITA

Vilnius
2010

G. Mack
Struktūrinės paramos
valdymo skyriaus
vyr. specialistė
Gerda Žalimaitė
2010 03 10

Nijolė Mackevičienė
Europos Sąjungos
struktūrinės paramos
departamento direktorė
Nijolė Mackevičienė
2010 03 10

Tikra

2

BENDRA INFORMACIJA

CCI Nr.	2004 LT 05 0 PC 001
Bendrijos iniciatyva	Europos Bendrijų iniciatyva EQUAL
Valstybė narė	Lietuva
Paramos pavadinimas	Bendrijos iniciatyvos programa, skirta kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje
Programavimo metai	2004-2006 m.
Vadovaujančioji institucija	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
Mokėjimo institucija	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
Įgyvendinančioji institucija	Viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra
Priežiūros komiteto patvirtinimo data	2010 m. vasario 8 d.
Laikotarpis, už kurį pateikiama ataskaita	2008 m. ir 2004-2008 m.

Tikra

S. Mockys

TURINYS

SANTRUMPŲ ŽODYNAS	5
IVADAS	6
1 DALIS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL ĮGYVENDINIMAS 2008 M.....	7
1.1. PARAMOS ĮGYVENDINIMO SĄLYGOS	8
1.1.1. Pasikeitimų, susijusių su esminiais ar naujais veiksniais, lemiančiais Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimą, bei susijusių su socialiniu-ekonominiu kontekstu ir užimtumo politikos pakeitimais, aprašymas.....	8
1.1.2. Pasikeitimų poveikis paramos suderinamumui tarp paramos iš Bendrijų iniciatyvos ir kitų finansinių instrumentų	13
1.1.3. Galimos problemos, susijusios su bendroju finansavimu	13
1.2. EQUAL BPD ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT NUSTATYTŲ TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ.....	14
1.2.1. EQUAL Bendrojo programavimo dokumento ir EQUAL BPD priedo pakeitimai	14
1.2.2. Įgyvendinimo pažanga temų lygmeniu. Poveikio politikai ir praktikai įgyvendinimas.....	14
1.2.3. Informacija apie EQUAL principų įgyvendinimą.....	27
1.3. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS	29
1.3.1. Priemonės, kurių ėmėsi vadovaujanti institucija ir Priežiūros komitetas kokybiškam ir veiksmingam įgyvendinimui užtikrinti.....	29
1.3.2. Duomenų surinkimas. Informacija apie vystymo bendrijas ir pagrindiniai EBDB informacijos pildymo elementai.....	37
1.3.3. Techninės paramos lėšų panaudojimas.....	37
1.3.4. Priemonės, kurių buvo imtasi informuojant potencialius gavėjus ir plačiąją visuomenę apie paramą.....	41
1.3.5. Priemonės, skirtos atitikčiai Bendrijos politikai užtikrinti.....	49
1.3.6. Priemonės, skirtos visos struktūrinės paramos koordinavimui užtikrinti	52
1.3.7. Programos vertinimas	52
1.4. FINANSINĖS PARAMOS ĮGYVENDINIMAS	55
1.5. PAŽEIDIMAI	64
2 DALIS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL ĮGYVENDINIMAS 2004-2008 M.....	65
2.1. PARAMOS ĮGYVENDINIMO SĄLYGOS	66
2.1.1. Pasikeitimų, susijusių su esminiais ar naujais veiksniais, lemiančiais Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimą, bei susijusių su socialiniu-ekonominiu kontekstu ir užimtumo politikos pakeitimais, aprašymas.....	66

Tikra
S. Moč -

2.1.2. Pasikeitimų poveikis paramos suderinamumui tarp paramos iš Bendrijų iniciatyvos ir kitų finansinių instrumentų	71
2.2. EQUAL BPD ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT NUSTATYTŲ TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ	72
2.2.1. Įgyvendinimo pažanga temų lygmeniu. Poveikio politikai ir praktikai įgyvendinimas.....	72
2.2.2. Informacija apie EQUAL principų įgyvendinimą.....	111
2.3. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS	117
2.3.1. Priemonės, kurių ėmėsi vadovaujanti institucija ir Priežiūros komitetas kokybiškam ir veiksmingam įgyvendinimui užtikrinti.....	117
2.3.2. Duomenų surinkimas. Informacija apie vystymo bendrijas ir pagrindiniai EBDB informacijos pildymo elementai.....	129
2.3.3. Techninės pagalbos lėšų panaudojimas.....	131
2.3.4. Priemonės, kurių buvo imtasi informuojant potencialius gavėjus ir plačiąją visuomenę apie paramą.....	135
2.3.5. Priemonės, skirtos atitikčiai Bendrijos politikai užtikrinti	138
2.3.6. Priemonės, skirtos visos struktūrinės paramos koordinavimui užtikrinti	142
2.3.7. Programos vertinimas	143
2.4. FINANSINĖS PARAMOS ĮGYVENDINIMAS	146
2.5. PAŽEIDIMAI	164
PRIEDAI	165
1 priedas. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos biudžetas 2008 m.....	166
2 priedas. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL teminių tinklų institucinė sudėtis.....	168
3 priedas. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Teminių tinklų valdymo grupių narių sąrašas	170
4 priedas. EQUAL vystymo bendrijų pateiktų kompleksinių sprendimų sudedamųjų dalys (priemonės) ir tikslinės grupės.....	175
5 Priedas. Vystymo bendrijų sprendimų tęstinumo ir taikymo galimybės.....	182
6 priedas. EQUAL vystymo bendrijų sprendimų atitikimas numatyto skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007-2008 m. priemonėms ir rekomenduojami kiti sprendimų įgyvendinimo šaltiniai.....	207
7 Priedas. Tarptautinio bendradarbiavimo rezultatai	218
8 Priedas. Pirmojo, antrojo ir trečiojo etapo mokėjimo prašymų tikrinimas ir tvirtinimas per visą laikotarpį	225
9 priedas. Priežiūros komiteto 2004–2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimo priežiūrai atlikti institucinė sudėtis.....	229
10 priedas. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL finansiniai rezultatai pagal projektus	230

Tikra
G. Mockys

SANTRUMPŲ ŽODYNAS

Santrumpa	Santrumpos paaiškinimas
BPD	Bendrasis programavimo dokumentas
EK	Europos Komisija
EQUAL	Europos Bendrijų iniciatyva EQUAL
ES	Europos Sąjunga
ESF	Europos socialinis fondas
LDB	Lietuvos darbo birža
MP	Mokėjimo prašymas
SADM	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SADM VAS	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius
VB	Vystymo bendrija
VSAFAS	Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai

Tikra
G. Nodž-

ĮVADAS

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo galutinė ataskaita sudaryta iš dviejų dalių.

Pirmoji dalis apima EQUAL įgyvendinimą 2008 m. ir 2009 m. pradžioje. Šioje dalyje pristatoma Lietuvos ekonominė padėtis 2008 m., projektų įgyvendinimas ir rezultatai, techninės pagalbos lėšų panaudojimas, programos prisidėjimas prie Lietuvos ir Europos Sąjungos siekių užimtumo srityje.

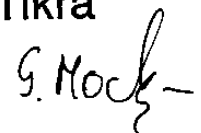
Antroji dalis apima visą programos įgyvendinimo laikotarpį nuo 2004 m. iki 2008 m. Šioje dalyje aptariama, kaip keitėsi Lietuvos ekonominė padėtis programos įgyvendinimo laikotarpiu, kokią įtaką tai turėjo projektams įgyvendinti ir jų rezultatams, pristatomi programos pasiekimai ir įtaka užimtumo ir darbo rinkos politikai, pasiektų rezultatų tęstinumas, programos įgyvendinimo administravimas ir valdymas.

Ataskaita parengta vadovaujantis informacija, gauta iš Europos socialinio fondo agentūros, Lietuvos darbo biržos, Lietuvos statistikos departamento, Finansų ministerijos, Valstybės kontrolės ir SADM Vidaus audito skyriaus ataskaitų, EQUAL programą administruojančių institucijų inicijuotų tyrimų ir vertinimų.

Galutinė ataskaita yra vienas iš dokumentų, kuris sukuria pagrindą Europos Komisijai atlikti galutinį mokėjimą.

Vadovaujantis 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 37 straipsniu ir 2004-2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendroju programavimo dokumentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos 2004 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 1458 (Žin., 2004, Nr. 169-6223), galutinė ataskaita, prieš pateikiant ją Europos Komisijai, turi būti patikrinta ir patvirtinta Priežiūros komiteto 2004-2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimo priežiūrai atlikti (toliau vadinama – Priežiūros komitetas). Priežiūros komitetas ataskaitą patvirtino 2010 m. vasario 8 d. posėdžio protokolu Nr. D5-26.

Tikra

7

**1 DALIS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL
ĮGYVENDINIMAS 2008 M.**

Tikra
G. Mockū

1.1. PARAMOS ĮGYVENDINIMO SĄLYGOS

1.1.1. PASIKEITIMŲ, SUSIJUSIŲ SU ESMINIAIS AR NAUJAIŠ VEIKSNIAIS, LEMIANČIAIS EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL BENDROJO PROGRAMAVIMO DOKUMENTO ĮGYVENDINIMĄ, BEI SUSIJUSIŲ SU SOCIALINIŲ-EKONOMINIŲ KONTEKSTU IR UŽIMTUMO POLITIKOS PAKĖITIMAIS, APRAŠYMAS

Esama padėtis užimtumo srityje (2008 m. duomenys, lyginant su 2007 m.):

- užimtumo lygis beveik nepakito ir sudarė 64,3 procento;
- moterų užimtumo lygis išliko žemesnis nei vyrų, atitinkamai – 61,8 procento, ir 67,1 procento;
- jaunimo iki 25 metų užimtumo lygis išaugo 1,5 procentinio punkto iki 26,7 procento;
- nedarbo lygis išaugo 1,5 procentinio punkto – nuo 4,3 procento iki 5,8 procento;
- sutrumpėjo vidutinė bedarbystės trukmė 1,3 mėn. (iki 4,5 mėn.), palyginti su 2007 m.;
- išaugo bedarbių statusą turinčių asmenų, kurie kreipėsi į teritorines darbo biržas, ieškodami darbo, skaičius iki 214,2 tūkstančių asmenų, 47,5 tūkst., arba 28,5 procento;
- darbo pasiūlymų sumažėjo apie 17 procentų, o terminuoto darbo paklausa išaugo 7 procentais.

Kaip ir visoje Europoje, 2008 m. nustojo augti šalies ekonomika. Jei 2007 m. ketvirtąjį ketvirtį ekonomika augo 8 procentais, tai 2008 m. pirmąjį ketvirtį – 7 procentais, o antrąjį ketvirtį – 5,3 procento. Realus bendrasis vidaus produktas 2008 m. pirmąjį pusmetį išaugo 6,1 procento.

Ekonomikos augimo lėtėjimas ir pasikeitusi ekonominė padėtis, keitė ir padėtį darbo rinkoje. Jei 2008 m. pradžioje svarbiausia problema buvo kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, tai metų pabaigoje – augantis bedarbių skaičius.

Užimtumas ir nedarbas

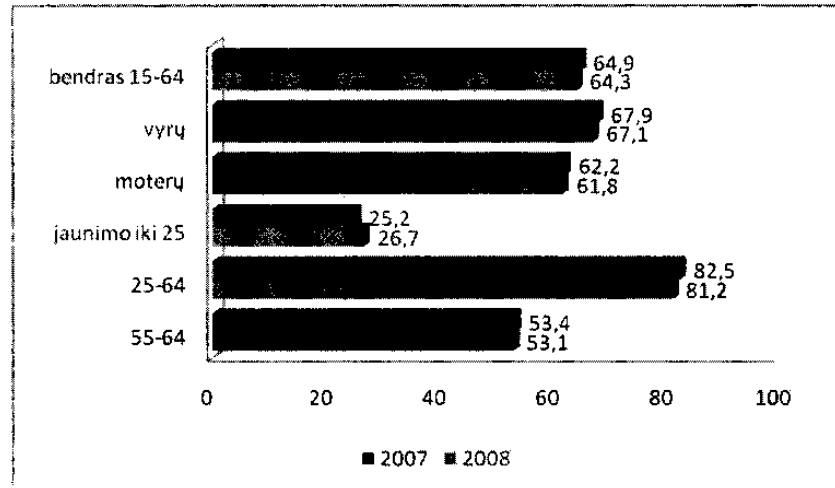
Gyventojų užimtumo lygis 2008 m., palyginti su 2007 m. (64,9 procento), beveik nepakito ir sudarė 64,3 procento. Gyventojų užimtumo lygis 2008 m., kaip ir 2007 m., skyrėsi priklausomai nuo lyties, amžiaus, gyvenamos teritorijos. Moterų užimtumo lygis išliko žemesnis nei vyrų. 2008 m. vyrų užimtumo lygis buvo 67,1 procento, moterų – 61,8 procento, per metus šie rodikliai sumažėjo atitinkamai 0,8 ir 0,4 procentinio punkto. Didžiausias užimtumo lygis buvo tarp 25-54 metų šalies gyventojų – 81,2 procento. Tačiau 2008 m., palyginus su 2007 m., jis sumažėjo 1,3 procentinio punkto. Jaunimo iki 25 metų užimtumo lygis išliko žemiausias, tačiau per metus išaugo 1,5 procentinio punkto – 25,2 procento. Pagyvenusių (55–64 metų) gyventojų užimtumo lygis per metus beveik nepasikeitė ir išliko aukštas – 2008 m. jis sudarė 53,1 procento (2007 m. – 53,4 procento).

Tikra

G. Kocys -

9

Grafikas Nr. 1. Užimtumo lygis 2007-2008 m., procentais (Statistikos departamento duomenys)

Per metus užimtųjų skaičius sumažėjo 14 tūkst. – nuo 1.534 tūkst. iki 1.520 tūkst.

Lentelė Nr. 1. Gyventojų užimtumas (Statistikos departamento duomenys)

	2007 m.	2008 m.				2008 m.
		I k.	II k.	III k.	IV k.	
Darbo jėga, tūkst.	1.603,1	1.587,8	1.597,5	1.634,8	1.637,0	1.614,3
Užimti gyventojai, tūkst.	1.534,2	1.510,3	1.525,1	1.537,6	1.507,1	1.520,0
15–64 m. gyventojų aktyvumo lygis, proc.	67,9	67,2	67,6	69,2	69,4	68,4
Bedarbiai, tūkst.	69,0	77,5	72,5	97,2	129,8	94,3

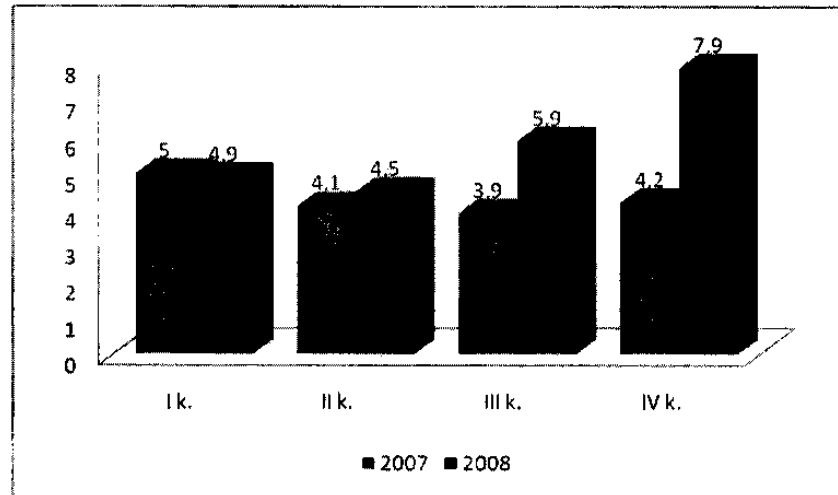
2008 m. antroje pusėje užimtumas mažėjo, o nedarbas ėmė didėti. LDB duomenimis, vidutinis metinis ieškančių darbo asmenų procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų 2008 m. buvo 4,8 procento, tai yra nežymiai 0,2 proc. punkto daugiau negu vidutinis metinis 2007 m. nedarbo rodiklis. Tačiau 2008 m. paskutiniai mėnesiai pasižymėjo ryškiais ir staigiais nedarbo augimo pokyčiais. 2008 m. ketvirtąjį ketvirtį nedarbo lygis sudarė 7,9 procento ir buvo 2 procentiniais punktais didesnis nei trečiąjį 2008 m. ketvirtį ir beveik dukart didesnis nei 2007 m. ketvirtąjį ketvirtį.

Tikra

S. Kocys

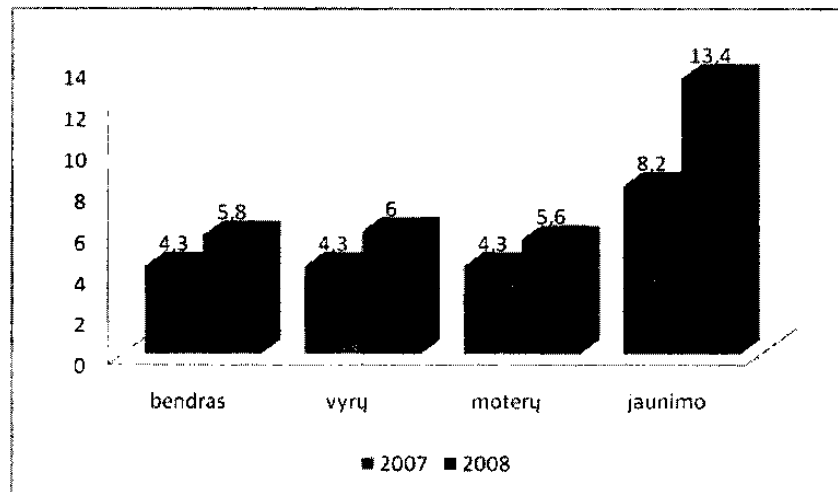
10

Grafikas Nr. 2. 2008 m. nedarbo lygio palyginimas su 2007 m. atitinkamu laikotarpiu, procentais
(Statistikos departamento duomenys)

Per metus nedarbo lygis išaugo 1,5 procentinio punkto – nuo 4,3 procento 2007 m. iki 5,8 procento 2008 m. Ypač sparčiai augo vyrų nedarbas ir pralenkė moterų nedarbo atitinkamą rodiklį. Moterų nedarbo lygis 2008 m. sudarė 5,6 procento (vyrų – 6 procentus). Jaunimo (15–24 metų) nedarbo lygis 2008 m. sudarė 13,4 procento, kaip ir 2007-aisiais, jis buvo dukart aukštesnis nei bendras nedarbo lygis.

Grafikas Nr. 3. Nedarbo lygis 2007-2008 m., procentais (Statistikos departamento duomenys)

Darbo pasiūla ir paklausa

Darbo pasiūla. 2008 metais į šalies teritorines darbo biržas ieškodami darbo kreipėsi 214,2 tūkst. asmenų, kurie turėjo bedarbio statusą. Palyginus su 2007 metais, jų skaičius išaugo 47,5 tūkst. (arba 28,5 procento). Daugiausia tokių augimą įtakojo dėl nepalankių ekonominių sąlygų, įmonių bankrotų bei reorganizacijos atleisti darbuotojai. Tarp darbo biržos klientų beveik dvigubai – nuo 6,4 tūkst. iki 11,5 tūkst. – padaugėjo jaunų, iki 25 metų, asmenų. Nuo 27,4 tūkst. iki 49 tūkst.

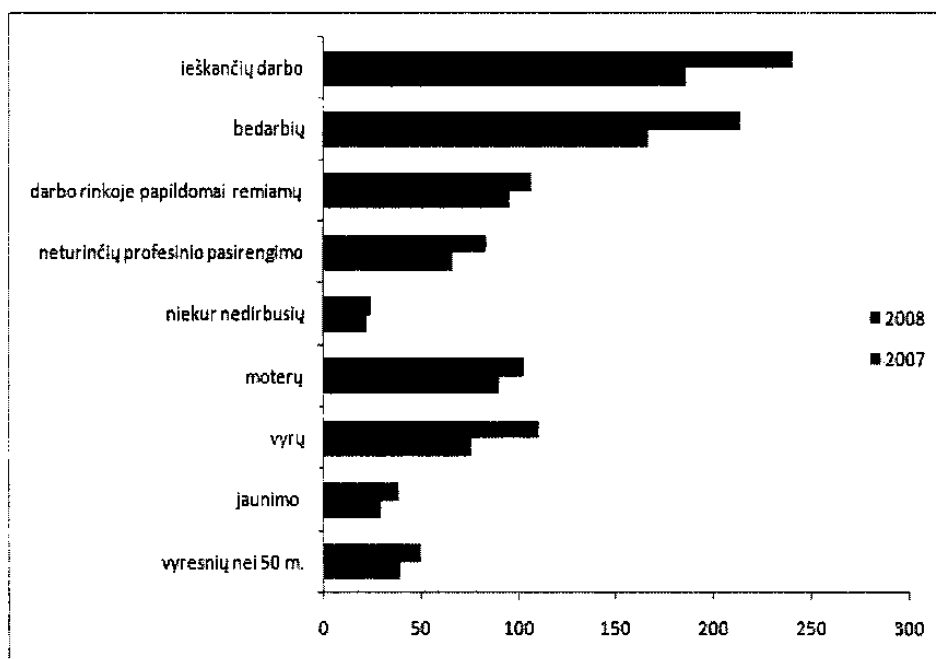
Tikra
S. Mockė

11

– beveik dukart daugiau įregistruota bedarbių vyrų. Tuo tarpu moterų skaičius išaugo ne taip žymiai. Moterys sudarė 48,2 procento, vyrai – 51,8 procento visų įregistruotų bedarbių. Jaunimas tarp besikreipiančių sudarė apie 18 procentų. Kas antras bedarbis, registruotas darbo biržoje, buvo darbo rinkoje papildomai remiamas asmuo, beveik kas ketvirtas – asmuo vyresnis kaip 50 metų, beveik kas trečias – gyveno kaimo vietovėse. Apie 40 procentų į darbo biržas besikreipiančių bedarbių neturėjo profesinio pasirengimo, per 16 procentų – buvo nedirbę daugiau kaip 2 metus.

Per metus ilgalaikių bedarbių sumažėjo beveik tris kartus. Vidutinė bedarbystės trukmė 2008 metais buvo 4,5 mėn., palyginti su 2007 metais, sutrumpėjo 1,3 mėn.

Grafikas Nr. 4. Besikreipiančių į teritorines darbo biržas asmenų skaičius 2007-2008 m., tūkst. (LDB duomenys)

Darbo paklausa. 2008 m. sumažėjo darbo jėgos paklausa. 2008 m. buvo įregistruota apie 120 tūkst. laisvų darbo vietų, iš jų 88 procentai buvo skirtos nuolatiniam įdarbinimui. Ekonominį nestabilumą šalyje atspindėjo darbo pasiūlymų, palyginti su 2007 m., sumažėjimas apie 17 procentų ir terminuoto darbo paklausos išaugimas 7 procentais. Ypač ryškiai darbo jėgos paklausa mažėjo spalio – gruodžio mėnesiais. Nuo metų pradžios kas mėnesį darbo biržos registruodavo po 19 tūkst. darbo pasiūlymų, o paskutiniųjų metų ketvirtį pasiūla nukrito iki 12 tūkst. darbo vietų. Mažiausia jų registruota gruodį – apie 10 tūkstančių.

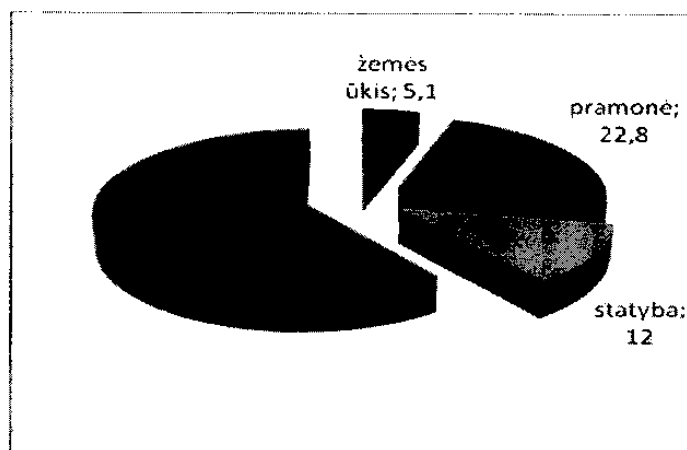
Darbo biržai didelį dėmesį skiriant tarpininkavimui įdarbinant ir operatyviam darbo vietų užpildymui, per 2008 m. darbą susirado 122,6 tūkst. ieškančių darbo asmenų, tai yra 9,5 procento daugiau negu 2007 metais (111,9 tūkst.). Apie 89 procentai įdarbintųjų gavo nuolatinį darbą. Daugiau kaip kas antras (52,6 proc.) įdarbintasis – darbo rinkoje papildomai remiamas bedarbis, kas pentas – vyresnis kaip 50 m., kas šeštas – septintas – jaunas asmuo iki 25 metų. Moterų įdarbinama daugiau negu vyrų (55,7 procento įdarbintųjų). Ilgalaikiai bedarbiai sudarė apie 5 procentus visų įdarbintųjų. Beveik 16 tūkstančių bedarbių 2008 m. pradėjo veiklą, įsigydami lengvatinius verslo liudijimus.

Tikra
G. Mockys

12

Iš visų darbo vietų, kurias darbo biržos specialistai 2008 m. galėjo pasiūlyti ieškantiems darbo asmenims, daugiausia (per 60 procentų) buvo paslaugų sektoriuje. Palyginti su 2007 metais, laisvų darbo vietų dalis paslaugų sektoriuje išaugo apytikriai 2 procentiniais punktais, žemės ūkyje – 0,6 proc. punkto. Sumažėjo lyginamasis svoris laisvų darbo vietų pramonėje (1,7 proc. punkto) ir statybose (0,6 proc. punkto.)

Grafikas Nr. 5. Laisvos darbo vietos 2008 m., procentais (LDB duomenys)

Per 2008 metus darbo paklausa mažėjo, o pasiūla didėjo. Metų pabaigoje per ketvirtąjį ketvirtį dėl ekonominės padėties, darbo rinkos pokyčių buvo įregistruota daugiausia bedarbių – 68 tūkstančiai. Didžiausias įregistruotų bedarbių skaičius per mėnesį buvo užfiksuotas gruodį – 26,2 tūkstančių. Tokį augimą įtakojo dėl nepalankių ekonominių sąlygų, įmonių bankrotų bei reorganizacijos atleisti darbuotojai. 2008 metais pusė visų išpėjimų apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus gauti ketvirtą ketvirtį. Per 2008 metus kvalifikuoti bedarbiai netenkino darbdavių dėl darbo patirties stokos.

Darbo rinkos tendencijos 2009 m.

2009 m. pirmasis pusmetis pasižymėjo sparčiai augančiais bedarbių srautais, mažėjančiomis galimybėmis įsidarbinti ir didėjančia įtampa darbo rinkoje. Gyventojų užimtumo tyrimas parodė, kad bedarbių skaičius 2009 m. pirmąjį ketvirtį išaugo iki 194 tūkst. ir pasiekė 2004 metų lygį. Nedarbo lygis 2009 m. pirmąjį ketvirtį išaugo iki 11,9 procento ir beveik pasiekė 2004 m. lygį. Nedarbo lygis per ketvirtį išaugo 1,5 karto, o per metus – 2,4 karto. Ypač išaugo vyrų nedarbo lygis, kuris 2009 m. pirmąjį ketvirtį buvo 14,6 procento, o 2008 m. pirmąjį ketvirtį – 4,6 procento, arba 3 kartus mažesnis. Tai nulėmė ypač žymus dirbančiųjų skaičiaus sumažėjimas statybose ir pramonės įmonėse, kuriose daugiausia dirba vyrai. Moterų nedarbo lygis 2009 m. pirmąjį ketvirtį buvo 9,2 procento, arba 1,8 karto didesnis nei prieš metus. Jaunimo (15–24 metų amžiaus) nedarbo lygis didėjo dar sparčiau. Pirmąjį 2009 m. ketvirtį jaunimo nedarbo lygis siekė 25 procentus ir per ketvirtį išaugo 44 procentais, o per metus – 2,5 karto. Panašus jaunimo nedarbo lygis buvo antrąjį 2003 m. ketvirtį.

Gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis, respondentai, neturintys darbo, jo ieškojo ne tik per darbo biržą. Didelė bedarbių grupė (130 tūkst.) darbo ieškojo per draugus ir gimines, 126 tūkst. – nagrinėjo darbo skelbimus žiniasklaidoje, 96 tūkst. – ieškodami darbo kreipėsi tiesiai į darbdavius. Teritorinėse darbo biržose pirmąjį 2009 m. ketvirtį buvo užsiregistravę 151 tūkst. bedarbių.

Tikra
S. Kocys -

13

Gilėjant ekonomikos krizei darbo jėgos paklausa kritiškai sumažėjo. Bedarbiams rasti darbą darėsi vis sunkiau, nes šalyje mažėjo laisvų darbo vietų. Statistikos departamento duomenimis, 2009 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje šalyje buvo 7,5 tūkst. (atitinkamai 2008 m. pirmąjį ketvirtį – 26,1 tūkst.) laisvų darbo vietų samdomiesiems darbuotojams. Per ketvirtį laisvų darbo vietų skaičius sumažėjo 5,4 tūkst., arba 1,7 karto, o per metus – 18,6 tūkst., arba 3,5 karto. Išlaugus nedarbui, per ketvirtį užimtųjų skaičius sumažėjo 74 tūkst., arba 5 procentais.

2009 m. pirmąjį ketvirtį užimtų gyventojų buvo 1.433 tūkst. Per metus daugiausia darbuotojų prarado pramonės įmonės (35 tūkst., arba 12 proc.) ir statybos sektorius (29 tūkst., arba 17 proc.). Sumažėjus užimtų gyventojų skaičiui, gyventojų užimtumo lygis taip pat smuko. 2009 m. pirmąjį ketvirtį užimtumo lygis siekė 61 procentą, arba buvo 2,9 procentinio punkto mažesnis nei prieš metus.

Nedarbas pirmiausia palietė nekvalifikuotus ir žemos kvalifikacijos darbininkus ir aukštojo išsilavinimo neturinčius darbuotojus. Gilėjant krizei, padidėjo vidurinės grandies vadybininkų ir vadovų atleidimų.

1.1.2. PASIKEITIMŲ POVEIKIS PARAMOS SUDERINAMUMUI TARP PARAMOS IŠ BENDRIJŲ INICIATYVOS IR KITŲ FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ

2008 m. antroje pusėje pradėjo ryškėti pokyčiai darbo rinkoje. Mažėjo užimtumas, o nedarbo lygis ėmė sparčiai augti. Tiesioginės įtakos EQUAL programos įgyvendinimui šie pokyčiai neturėjo, kadangi projektai baigėsi 2008 m. antroje pusėje. Tai pat šie pokyčiai neturėjo įtakos suderinamumui tarp EQUAL programos ir kitų finansinių instrumentų paramos. Tačiau pasikeitusi padėtis apribojo sukurtų rezultatų perkėlimo į politiką ir praktiką galimybes. Iš esmės pagrindine priemone, užtikrinančia tolesnę EQUAL programos rezultatų vystymą, tapo 2007-2013 m. žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa (tolia vadinama – Veiksmų programa). EQUAL socialinės partnerystės skatinimo įdirbis prisidėjo prie sėkmingo institucijų ir organizacijų bendradarbiavimo rengiant 2007-2013 m. žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programų priemones ir įgyvendinant projektus. Daugelis projektų tęsė ar praplėtė veiklas, kurė naujus projektus su EQUAL partneriais. Šioje Veiksmų programoje numatyta nuosekliai vadovautis EQUAL iniciatyvos principais – skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, partnerystę ir novatoriškų sprendimų paiešką. Taip pat EQUAL programos metu sukurto darbo ir šeimos išsipareigojimų derinimo modelio pagrindu buvo parengta veiksmų programos priemonė „Šeimos ir darbo išsipareigojimų derinimas“.

1.1.3. GALIMOS PROBLEMOS, SUSIJUSIOS SU BENDRUOJU FINANSAVIMU

EQUAL paramos Lietuvoje intensyvumas buvo nustatytas 100 procentų, iš kurių 75 procentai paramos skiriama iš ESF, o likę 25 procentai dengiami Lietuvos biudžeto lėšomis. 2008 metais šie išsipareigojimai buvo įvykdyti ir specifinių problemų, susijusių su bendruoju finansavimu, nebuvo.

Tikra
S. Močiū -

1.2. EQUAL BPD ĮGYVENDINIMAS SIEKIANČIUS NUSTATYTŲ TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ

1.2.1. EQUAL BENDROJO PROGRAMAVIMO DOKUMENTO IR EQUAL BPD PRIEDO PAKEITIMAI

2008 m. EQUAL BPD ir Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumento priedo (toliau vadinama – EQUAL BPD priedas) pakeitimų 2008 m. atlikta nebuvo.

1.2.2. ĮGYVENDINIMO PAŽANGA TEMŲ LYGMENIU. POVEIKIO POLITIKAI IR PRAKTIKAI ĮGYVENDINIMAS

2008 m. buvo paskutiniai EQUAL projektų įgyvendinimo metai. Projektai užbaigė antrąjį etapą ir aktyviai įgyvendino trečiojo etapo veiklą. EQUAL BPD priede buvo numatyta, kad antrojo etapo veiklą vystymo bendrijos baigs įgyvendinti iki 2007 m. gruodžio 31 d., tačiau dalies vystymo bendrijų antrojo etapo laikotarpis buvo pratęstas. Iki 2007 m. gruodžio 31 d. veiklą baigė 18 vystymo bendrijų, o 10 – pasinaudojusios EQUAL BPD priedo suteikta galimybe pratęsti šį etapą – veiklą baigė 2008 m. pirmąjį pusmetį. Šiuo laikotarpiu aktyvios antrojo etapo veiklos nebuvo įgyvendinamos. Buvo atsiskaitoma už projektų įgyvendinimą, t.y. teikiami galutiniai mokėjimo prašymai bei veiklos įgyvendinimo ataskaitos, todėl atskirai antrojo etapo įgyvendinimas šioje ataskaitoje nebus aptariamas. Jis buvo išsamiai pristatytas 2007 m. ataskaitoje.

2008 m. pagrindinis dėmesys buvo skirtamas Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2008 m. poveikio politikai ir praktikai strategijos (toliau vadinama – Poveikio politikai ir praktikai strategija) įgyvendinimui. Todėl šioje ataskaitos dalyje pristatomas trečiojo etapo įgyvendinimas 2008 m. ir projektų pasiekimai įgyvendinat poveikio politikai ir praktikai veiklą.

Projektų veikla buvo nukreipta į sukurtų ir išbandytų sprendimų pristatymą ir skatinimą pasiteisinusius sprendimus taikyti praktikoje ir įdiegti politikoje, gerosios praktikos sklaidą. Dauguma bendrijų viešino projekto pasiekimus, organizavo informacinius renginius, dalyvavo tarptautinėje veikloje.

Trečiąjį etapą visos vystymo bendrijos baigė iki Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL trečiojo etapo gairių pareiškėjams tvarkos apraše nustatytos datos – 2008 m. rugpjūčio 31 d. (viena vystymo bendrija veiklą baigė 2008 m. antrąjį ketvirtį, o likusios 27 vystymo bendrijos – trečiąjį ketvirtį).

Trečiajame etape iš esmės pasikeitė projektų tikslinė grupė. Antrajame etape beveik visos veiklos buvo skirtos fiziniams asmenims, esantiems socialinėje atskirtyje bei su jais dirbantiems asmenims. Tuo tarpu trečiajame etape projektų veikla buvo skirta daugiausia juridiniams asmenims: valstybinių ir savivaldos institucijoms ir įstaigoms, nevyriausybinėms organizacijoms, verslo įmonėms, socialiniams partneriams ir akademinėms įstaigoms.

Tikra
G. Hoch -

Lentelė Nr. 2. Institucijų pasiskirstymas pagal tikslinę grupę (2008 m., išskirta pagal temas)

Tikslinė grupė	Tema			Institucijų skaičius
	A	G	I	
Valstybinės institucijos	269	38	3	310
Nevyriausybinių organizacijos	97	15	3	115
Verslo įmonės	99	42	-	141
Socialiniai partneriai	47	23	-	70
Kita (pvz. televizija, laikraščio redakcija, politinės partijos, ambasados)	28	7	-	35
Iš viso	540	125	6	671

Vystymo bendrijų pagrindinis tikslas trečiajame etape buvo įtakoti politiką ir praktiką. Vystymo bendrijos šio etapo uždavinių įgyvendinimą vertina 4,69 balo (iš 5 galimų, kai 5 reiškia – visiškai įgyvendinta), rezultatų pasiekimą – 4,63 balo. 7 vystymo bendrijos (6 – iš A temos, 1 – iš I temos) iš 28 teigė, kad iškeltą tikslą pasiekė iš dalies.

Vystymo bendrija „Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“ (EQ/2004/1130-01) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies, kadangi teisės aktuose Romų integracijos į darbo rinką mechanizmas nėra įtvirtintas, tačiau atskiros priemonės, išbandytos antrojo etapo metu, yra numatytos programiniame dokumente (2008 03 26 LRV patvirtintoje Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2008 – 2010 metais programoje).

Vystymo bendrija „Nugalėk priklausomybę“ (EQ/2004/1130-02) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies, kadangi neįtvirtintas pilnas darbinės reabilitacijos modelis ar jo atskiros dalys programiniuose dokumentuose ir teisės aktuose, tačiau seminarų metu jis perteiktas praktikams (darbuotojams, organizacijoms, dirbančioms su asmenimis, priklausomais nuo psichotropinių medžiagų). Vystymo bendrija pateikė pasiūlymus Lietuvos Respublikos Seimo narkomanijos prevencijos komisijai dėl „Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2009 – 2016 metų programos“.

Vystymo bendrija „Atviri ir saugūs darbe.lt“ (EQ/2004/1130-08) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies, kadangi sukurtos lygių darbo galimybių užtikrinimo priemonės neintegruotos į viešąją politiką. Vystymo bendrija pateikė Lietuvos Respublikos Seimui Lygių galimybių politikos įgyvendinimo darbe įstatymo projektą ir aiškinamąjį raštą, tačiau nėra aišku, ar jis bus patvirtintas. Vystymo bendrija darbdaviams, politikams ir praktikams pristatė sukurtą paramos ir tolerancijos darbe skatinimo įrankį „Atverkite savo darbo vietą“.

Vystymo bendrija „Išėitė tau“ (EQ/2004/1130-11) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies, kadangi siūlomas sprendimas dėl kompleksinių socialinių paslaugų plėtros neperkeltas į nacionalinę politiką. Rekomendacijos pateiktos Jaunimo galimybių plėtros 2009-2013 m. strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2010 m. planui. Mokomųjų seminarų metu mechanizmo įrankiai buvo perteikti praktikams (darbuotojams, organizacijoms, dirbančioms su jaunomis moterimis, neturinčiomis profesinio išsilavinimo, turinčiomis menkus darbinus įgūdžius).

Vystymo bendrija „Ištiesk ranką“ (EQ/2004/1130-14) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies. Buvo sudarytos prielaidos užtikrinti Socialinės mentorystės įsidarbinimo srityje modelio

Tikra
S. Mack

perkeliamumą; mokomųjų seminarų metu modelis pristatytas praktikams (aukštųjų mokyklų socialinių darbuotojų ir pedagogų rengimo dėstytojams, už mokymo programų rengimą atsakingiems asmenims, katedrų vadovams, NVO darbuotojams, dirbantiems su panašia tiksline grupe); pateikti pasiūlymai Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijai, Moterų parlamentinei grupei ir kt., tačiau projekto įgyvendinimo metu neužtikrintas modelio įgyvendinimas ilgalaikėje perspektyvoje.

Vystymo bendrija „Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas“ (EQ/2004/1130-19) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies, kadangi nebuvo įdarbinti psichikos ar proto negalia turintys asmenys trumpalaikėse darbo vietose, gauta mažiau nei planuota trumpalaikio darbo pasiūlymų.

Vystymo bendrija „IN CORPORE“ (EQ/2004/1130-30) trečiojo etapo tikslą pasiekė iš dalies, kadangi teminiame tinkle apsvačius prieglobsčio prašytojų padėti Lietuvoje, buvo atsisakyta rengti pasiūlymą tobulinti teisės aktus dėl prieglobsčio prašytojų įdarbinimo galimybių prieglobsčio prašymo laikotarpiu.

Trečiojo etapo metu vystymo bendrijos buvo suplanavusios įgyvendinti 621 veiklą, iš kurių įgyvendino 589 veiklas. Neįgyvendintos veiklos – pasiteisinusių inovatyvių sprendimų perkėlimo į politiką ir praktiką leidinio parengimas ir redagavimas (EQ/2004/1130-25), nedalyvauta darbo grupėje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo valdybos, kuri rengė Lietuvos Respublikos chemine priklausomybe sergančių asmenų kompleksinio gydymo ir reabilitacijos įstatymo projektą, nes ji nebuvo organizuota (EQ/2004/1130-22), neorganizuoti teminiai posėdžiai Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose, neorganizuoti savivaldybių švietimo komitetų išvažiuojamieji posėdžiai ikimokyklinio ugdymo įstaigose; neįvyko diskusija su Lietuvos tėvų forumu (EQ/2004/1130-23), išoriniai EQUAL programos vertintojai neatliko vertinimo vystymo bendrijoje (EQ/2004/1130-26), priimti sprendimai paruošti informacinės sistemos įteisinimo dokumentus, tačiau įteisinimo procesai nebuvo pradėti (EQ/2004/1130-29).

Lentelė Nr.3. 2008 m. vystymo bendrijų trečiajame etape vykdytos veiklos pagal jų pobūdį

Veiklos pobūdis	Vystymo bendrijų, vykdyusių veiklą, skaičius	A tema	G tema	I tema
Novatoriškų sprendimų vertinimas	28	20	7	1
Studijos, tyrimai	11	9	2	0
Metodikų rengimas	5	3	2	0
Teisės aktų tobulinimas (keitimas ar siūlymai pakeisti, rekomendacijų rengimas)	14	11	3	0
Vystymo bendrijų informaciniai renginiai	26	18	7	1
Teminių tinklų veikla (dalyvavimas seminaruose, konferencijose, VB novatoriškų sprendimų pristatymas TT grupei, bendri leidiniai, tinklo viešinimas ir pan.)	28	20	7	1
Teminių tinklų valdymo grupių posėdžiai	28	20	7	1
Tarptautinė veikla	26	19	6	1

Tikra
G. Kocius

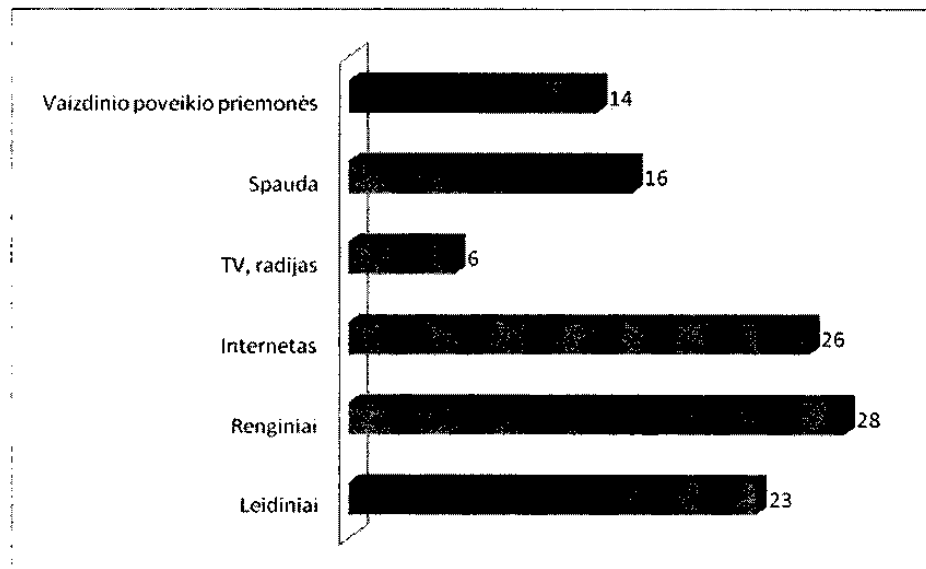
17

Mokymai	19	13	5	1
Viešinimas	27	19	7	1

Apibendrinus vystymo bendrijų veiklą, galima teigti, kad pagrindinė trečiojo etapo veikla buvo siūlomų sprendimų pristatymas įvairioms suinteresuotoms šalims (institucijoms ir atskiriems asmenims, turintiems sprendimų priėmimo galią, specialistams ir plačiajai visuomenei), kas atitiko trečiojo etapo tikslą.

Visos vystymo bendrijos taip pat vykdė sukurtų ir išbandytų sprendimų viešinimą ir sklaidą. Daugiausia tai buvo atliekama renginių metu, tačiau nemaža dalis vystymo bendrijų informaciją skleidė internetu bei išleistų leidinių pagalba. Mažiausiai buvo naudojamos televizijos ir radijo teikiamomis galimybėmis.

Grafikas Nr. 6. Vystymo bendrijų skaičius pagal panaudotas sklaidos priemones

Teminių tinklų veikla

Daugelis trečiojo etapo veiklų, kaip ir 2007 m., buvo įgyvendinamos per penkis teminius tinklus. Teminių tinklų nariai dalinasi gerąja patirtimi, kartu ieškojo būdų, kaip sėkmingai perkelti patikrintą gerąją patirtį į praktiką ir viešąją politiką.

Pirmojo teminio tinklo „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“ veikla

2008 m. teminis tinklas:

- parengė ir išleido analizę „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“;
- suorganizavo 6 „apskritojo stalo“ diskusijas Vilniuje, Marijampolėje, Kaune, Anykščiuose, Šiauliuose ir Panevėžyje. Jų metu buvo aptartos pažeidžiamo jaunimo problemos rajonuose ir

Tikra
G. Mack -

pristatyti vystymo bendrijų pasiūlymai savivaldybių, darbo biržų, nevyriausybinių organizacijų ir kitų suinteresuotų institucijų atstovams;

- suorganizavo tris informacinius renginius Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje, kuriuose pristatyti vystymo bendrijų pasiūlymai plačiajai visuomenei;
- parengė rekomendacijas, kaip tobulinti švietimo, socialinės ir užimtumo politikos sričių viešąjį administravimą, sprendžiant jaunimo problemas;
- vykdė viešinimo veiklą (smulkios viešinimo priemonės bei rezultatų pristatymas žiniasklaidoje);
- dalyvavo valdymo grupės veikloje;
- dalyvavo dviejuose tarptautiniuose renginiuose: tarptautiniame renginyje „Europinis tinklas jaunimo užimtumui“ (angl. European Network Focusing on Youth Employment), kuris vyko Graikijoje; tarptautinėje kasmetinėje parodoje „Užimtumo savaitė“ (angl. Employment Week), kuri vyko Belgijos Karalystėje.

Iš minėtos veiklos labiausiai pasiteisino „apskritojo stalo“ diskusijos bei pasitarimai su atsakingų institucijų atstovais. Teminio tinklo nariai teigė, kad tik aptariant pažeidžiamo jaunimo problemas su rajono atsakingų institucijų atstovais leido išsiaiškinti įvairius problemų aspektus bei tinkamiausius jų sprendimų būdus, o bendravimas su institucijų, atsakingų už politikos formavimą, atstovais, sudarė aiškesnes prielaidas siūlomų sprendimų realizavimui praktikoje.

Veiklos įgyvendinimas per teminį tinklą vystymo bendrijoms padėjo pritraukti daugiau suinteresuotų institucijų atstovų. Vystymo bendrijų pasiūlymai buvo pristatyti septynių savivaldybių, Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Jaunimo reikalų departamento prie SAD, Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos darbo biržos, jaunimo srityje dirbančių NVO atstovams. Bendras darbas padėjo sukonkretinti pasiūlymus ir plačiau paskleisti savo idėjas. Teminio tinklo atstovai parengė ir pateikė pasiūlymus Jaunimo galimybių plėtros 2009-2013 m. strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2010 m. planui.

Antrojo teminio tinklo „Naujų galimybių suteikimas asmenims, neįgijusiems darbo rinkoje paklausios kvalifikacijos ar ją praradusiems ir turintiems sunkumų integruojantis į visuomenę ir darbo rinką“ veikla

2008 m. teminis tinklas:

- atliko du ekspertinius vertinimus, kurių pagrindu sukūrė vystymo bendrijų patvirtinimo modelį, lobizmo planą ir pateikė rekomendacijas dėl teminio tinklo novatoriškų sprendimų perkėlimo į politiką ir praktiką;
- vykdė viešinimo veiklą;
- surengė teminio tinklo konferenciją, seminarą darbdaviams, seminarą politikos formuotojams ir administravimo organams;
- surengė 8 darbinius teminio tinklo seminarus;
- surengė 7 teminio tinklo darbo grupių susitikimus;
- atliko teminio tinklo veiklos išorinį vertinimą;
- dalyvavo Agentūros organizuojuose mokymuose;
- dalyvavo valdymo grupės veikloje;
- dalyvavo tarptautinėje kasmetinėje parodoje „Užimtumo savaitė“ (angl. Employment Week), kuri vyko Belgijos Karalystėje, ir kituose tarptautiniuose renginiuose.

Labiausiai pasiteisino sukurtų naujų sprendimų būdų patvirtinimo modelio sukūrimas, sprendimų ir dokumentų analizė, teminio tinklo ataskaitų (pasiūlymų ir rekomendacijų) rengimas,

Tikra
G. Močiūnaitė

nes buvo sujungtos lėšos paslaugai, kurių pavienės vystymo bendrijos nebūtų galėjusios nusipirkti. Taip pat teminio tinklo narės įvardino, kad patvirtintų naujų sprendimų būdų perkėlimas į politiką ir praktiką bei bendradarbiavimas teminiame tinkle padėjo skirtingoms vystymo bendrijoms kartu dirbti ir ieškoti galimybių sukurtus sprendimus perkelti į politiką ir praktiką. Be to, buvo padedama identifikuoti stipriąsias ir silpnąsias pasiūlymų puses, ieškoti naujų sprendimų, spręsti kilusias problemas.

Dalyvavimas teminame tinkle sutelkė vystymo bendrijų skirtingą patirtį įgyvendinant poveikio politikai ir praktikai veiklą. Buvo sudaryta galimybė užmezgti platesnius ir glaudesnius ryšius su problemos sprendimais suinteresuotomis šalimis, parengti kokybiškesnius pasiūlymus bei kitą lobistinei veiklai vykdyti reikalingą informaciją.

Teminio tinklo nariai, vykdydami veiklą, susidūrė su keliomis problemomis: buvo nukeltas vystymo bendrijų ir teminio tinklo veiklos įgyvendinimas; ilgiau užtruko viešųjų pirkimų organizavimas; rengiant paraišką trūko informacijos apie tarptautinio bendradarbiavimo galimybes; etapo pradžioje iškilo sunkumų komunikuojant su viešinimo agentūra, atsakinga už centralizuotą viešinimą; teminio tinklo narių būstinės išsidėsčiusios per visą Lietuvą, todėl teko pakankamai dažnai toli keliauti į susitikimus ir seminarus. Minėtos problemos buvo sėkmingai išspręstos.

Trečiojo teminio tinklo „Kova su diskriminacija visuomenėje ir darbo rinkoje“ veikla

2008 m. teminis tinklas:

- atliko norminių dokumentų analizę, kuri pristatyta „apskrito stalo“ diskusijų metu bei teminio tinklo darbo grupėse;
- surengė 14 darbo grupės susitikimų;
- surengė seminarus Druskininkuose (2), Kaune (2), Šiauliuose (2), Vilniuje (1);
- surengė konferenciją Vilniuje;
- vykdė viešinimo veiklą;
- dalyvavo valdymo grupės veikloje;
- dalyvavo Agentūros organizuojuose mokymuose;
- dvi vystymo bendrijos užmezgė naujus tarptautinius ryšius ir pradėjo įgyvendinti naujus projektus.

Viena veikla – tinklo veiklos efektyvumo vertinimas – neįgyvendinta, nes tinklo nariai nusprendė, kad ši veikla yra netikslinga, nes neprisidės prie tinklo rezultatų pasiekimo.

Vystymo bendrija labiausiai vertino politikų dalyvavimą tinklo renginiuose ir tarptautinį bendradarbiavimą. Politikų įtraukimas į renginius užtikrino projektų rezultatų žinomumą ir viešinimą pasibaigus projektų veiklai. Vykdydami tarptautinį bendradarbiavimą, projektai perėmė tarptautinę patirtį bei užmezgė ryšius būsimiems projektams. Teminis tinklas sudarė sąlygas perimti gerosios praktikos pavyzdžius ir integruoti juos į tolesnę organizacijų veiklą.

Nors vystymo bendrijos tarptautinę veiklą įvardijo kaip vieną naudingiausių, vis dėlto jos susidūrė su informacijos trūkumu dėl galimybių dalyvauti tarptautinėje veikloje. Tinklo administratorius susidūrė su problema dėl informacijos pateikimo ne laiku. Taip pat buvo įvardyta, kad projektai daugiau orientuoti į individualius projektus, o ne bendrus tinklo rezultatus.

Tikra
G. Mack

20

Ketvirtojo teminio tinklo „Darbo ir šeimyninio gyvenimo suderinamumo tobulinimas“ veikla

2008 m. teminis tinklas:

- surengė keturis informacinius seminarus Lietuvos savivaldybių asociacijos, SADM atstovams, Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijos nariams, politikos formuotojams bei sprendimų priėmėjams;
- parengė teisinės bazės tobulinimo projektą ir pateikė jį Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui, keturioms Lietuvos Respublikos Seimo komisijoms bei vienam komitetui;
- suorganizavo du išvažiuojamuosius posėdžius su Lietuvos Respublikos seimo nariais, Savivaldybių asociacijos atstovais;
- surengė 10 teminio tinklo narių posėdžių;
- dalyvavo Agentūros organizuojuose mokymuose;
- interneto svetainėse sukūrė atskiras nuorodas, skirtas teminio tinklo veiklai pristatyti;
- vykdė viešinio veiklą;
- dalyvavo valdymo grupės veikloje;
- dalyvavo tarptautinėje kasmetinėje parodoje „Užimtumo savaitė“ (angl. Employment Week), kuri vyko Belgijos Karalystėje; tarptautinėje konferencijoje „Kokybiškas užimtumas dirbant jaunimo rūpyboje“ (angl. Quality employment in care work with youth children), tarptautiniuose susitikimuose-seminaruose „Šeimos ir darbo derinimo aspektai ir galimybės“, „EQUAL Petanque (prancūziškas žaidimas rutuliais) trečiajam sektoriui“ (angl. Euqal Petanque for 3rd Sector) ir „Europietiškos iniciatyvos kaimo aplinkoje“ (pranc. Les initiatives europeennes en milieu rural);
- Europos Parlamente susitiko su Europos parlamento nariu Eugenijumi Gentvilu;
- sukūrė ir parengė darbo ir šeimos derinimo modelį remdamasis gerąja vystymo bendrijų praktika ir prognostika. Parengė beveik 20 socialinio modeliavimo variantų ir juos pateikė SADM.

Labiausiai prie trečiojo etapo rezultatų prisidėjo teminio tinklo dalyvių posėdžiai bei strateginiai susitikimai, nes jų metu buvo betarpiškai diskutuojama su sprendimo galią turinčiais Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir ministerijų atstovais.

Vystymo bendrijoms dalyvavimas teminiame tinkle sudarė sąlygas bendrai svarstyti novatoriškus sprendimus, pasinaudoti visų narių turimais ištekliais, pasikeisti žiniomis. Vystymo bendrijos įgijo bendradarbiavimo tinkle bei bendravimo su politikais ir valstybinių institucijų atstovais patirties.

Teminio tinklo narių nuomone, geresni rezultatai būtų pasiekti, jei būtų ilgesnis trečiojo etapo laikotarpis. Taip pat paminėta problema dėl projekto administracinio personalo. Projektuose buvo mažinamas administratorių skaičius, todėl dažniausiai projekto vadovui teko atlikti techninį darbą, neskiriant pakankamai laiko projekto turiniui.

Penktojo teminio tinklo „Teritorinių, tautinių ir kitų bendruomenių kompleksinių socialinės atskirties problemų sprendimas“ veikla

2008 m. teminis tinklas:

- surengė 4 teminio tinklo narių susitikimus;
- organizavo dvi „apskritojo stalo“ diskusijas su Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos Respublikos Seimo nariu;
- suorganizavo tris „atvirų durų dienų“ renginius;
- surengė baigiamąją konferenciją;

Tikra
G. Mack -

21

- dalyvavo valdymo grupės veikloje;
- dalyvavo Agentūros organizuojuose mokymuose.

Daugiausia naudos davė „atvirų durų“ dienų renginiai, nes tai buvo galimybė susipažinti su projektuose dalyvaujančiais asmenimis, pasidalinti savo išpūdžiais ir problemomis, pabūti projekto veiklos įgyvendinimo vietose. Taip pat teigiamai įvertinti bendri teminio tinklo narių renginiai, kurių metu buvo parengti išsamūs ir apibendrinti pasiūlymai.

Teminis tinklas suteikė galimybę susipažinti su kitų projektų sukurtais ir išbandytais sprendimais, pasikeisti socialinės integracijos metodais bei priemonėmis. Tačiau kai kurios vystymo bendrijos išreiškė nuomonę, kad būtų buvę naudingiau dalyvauti teminiame tinkle, kuriame svarstomi tos pačios srities problematiką atitinkantys pasiūlymai.

Valdymo grupių veikla

Prie kiekvieno teminio tinklo veikė valdymo grupė, kurios paskirtis – atlikti vystymo bendrijų siūlomų novatoriškų sprendimų, sukurtų ir išbandytų antrojo EQUAL programos įgyvendinimo etapo metu, pagrįstumo ir patikimumo vertinimą; teikti pasiūlymus vystymo bendrijoms dėl jų siūlomų novatoriškų sprendimų tobulinimo; teikti rekomendacijas vystymo bendrijoms dėl jų siūlomų novatoriškų sprendimų perkėlimo į praktiką ir (arba) politiką.

Valdymo grupės veiklą vykdė nepriklausomai viena nuo kitos. Valdymo grupės, veikiančios prie teminių tinklų „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“ ir „Darbo ir šeimyninio gyvenimo suderinamumo tobulinimas“, 2008 m. tęsė vystymo bendrijų pasiūlymų vertinimą, o likusios trys, veikiančios prie teminių tinklų „Naujų galimybių suteikimas asmenims, neįgijusiems darbo rinkoje paklausios kvalifikacijos ar ją praradusiems ir turintiems sunkumų integruojantis į visuomenę ir darbo rinką“, „Kova su diskriminacija visuomenėje ir darbo rinkoje“ ir „Teritorinių, tautinių ir kitų bendruomenių kompleksinių socialinės atskirties problemų sprendimas“ pradėjo šį darbą 2008 m. pirmąjį ketvirtį.

Valdymo grupėse dalyvavo atstovai iš kiekvienos vystymo bendrijos, atstovai iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų ir jaunimo skyriaus, Darbo rinkos skyriaus, Lygių galimybių skyriaus, Lyčių lygybės skyriaus, Darbo santykių ir apmokėjimo skyriaus; Švietimo ir mokslo ministerijos Profesinio mokymo skyriaus, Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus; Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos; Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus ir Socialinės paramos skyriaus; Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, Vilniaus universiteto Sociologijos katedros (nuo 2008 m.) ir nepriklausoma ekspertė.

2008 m. įvyko 32 valdymo grupių posėdžiai, atliktos 4 apklausos el. paštu. Papildomai buvo organizuoti 3 susitikimai su atitinkamų ministerijos padalinių darbuotojais.

Lentelė Nr. 4. 2008 m. įvykę valdymo grupių posėdžiai, apklausos bei susitikimai

Valdymo grupė	Posėdžių skaičius	Apklausų skaičius	Papildomi susitikimai su ministerijos atstovais 2008 m.
1 VG	6	0	1

Tikra
S. Močys

22

2 VG	6	0	0
3 VG	8	2	1
4 VG	5	1	1
5 VG	7	1	0
Iš viso	32	4	3

Valdymo grupės 2008 m. svarstė apie 60 vystymo bendrijų sprendimų ir vieną bendrą ketvirtojo teminio tinklo sprendimą „Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo modelis“. Daugeliu atvejų vystymo bendrijoms buvo siūloma sujungti kelis sprendimus į vieną, siekiant siūlomų paslaugų kompleksškumo. Taip pat buvo nurodyta nesiūlyti sprendimų, kurių poreikis išryškėjo įgyvendinant projektą, tačiau kurie nebuvo išbandyti praktikoje. Sujungus pasiūlymus bei atmetus neišbandytus pasiūlymus, jų bendras skaičius sumažėjo. Praktikoje taikyti rekomenduoti 37 sprendimai (2 sprendimai buvo rekomenduoti 2007 m.).

Vystymo bendrijų sprendimai ir jų analizė pateikta ataskaitos 2 dalyje.

Rezultatai, perduoti naudoti Europos Sąjungos lygmeniu arba perimti iš užsienio partnerių

Trečiajame etape toliau buvo vykdoma tarptautinė veikla. Vystymo bendrijos ieškojo būdų perduoti tarptautiniams partneriams gerąją praktiką ir siūlė ją pasinaudoti.

Užsienio vystymo bendrijos perėmė kelis Lietuvos vystymo bendrijų arba kartu su tarptautiniais partneriais parengtus sprendimus:

- lyderių mokymo programą (Vokietija);
- leidinį „Tarptautinio bendradarbiavimo patirtis“ (angl. Experience of International Cooperation);
- 2 galimybių studijas „Inovatyvios sklaidos mechanizmas: nuo informavimo link bendradarbiavimo (LINK_E)“ ir „E_ gerosios praktikos sklaida: iššūkiai ir perspektyvos“ (Škotija, Prancūzija);
- šeimos socialinės ir ekonominės atsakomybės ugdymo metodiką (Prancūzija, Slovakija);
- metodinius patarimus, kaip įveikti homoseksualių darbuotojų atskirtį darbo vietose (Švedija, Slovėnija, Prancūzija);
- vystymo bendrijos „Nugalėk priklausomybę“ sukurtą reintegracijos modelį „Psichoaktyvias medžiagas vartojančių asmenų reintegracijos į darbo rinką modelis“ (Prancūzija, Graikija);
- profesinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modelius (Vokietija, Belgija, Liuksemburgas).

Lietuvos vystymo bendrijos iš užsienio partnerių perėmė ir savo tiesioginiame darbe taiko:

- tarptautinės bendrijos Joint Innovations for Visible EQUALity metodiką „Efektyvių tinklų kūrimas“;
- metodinius patarimus, kaip įveikti homoseksualių darbuotojų atskirtį darbo vietose;
- Pays de la Loire regiono Kaimo šeimų asociacijos (Familles rurales) sukurtą individo įtraukimo į kolektyvinių sprendimų priėmimą metodiką;

Tikra
G. Mack-

23

- neigaliųjų įdarbinimo informacinį paketą „Relations between service providers and employers“;
- lyčių lygybės planą;
- bendruomenių įtraukimo į sprendimo priėmimo procesus bei strateginį planavimą modelius;
- Briuselio regioninės darbo biržos teikiamų paslaugų, sprendžiant asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, socialinės įtraukties problemas, modelius.

Kiekybiniai indikatoriai pagal temas

Kiekybiniai indikatoriai yra nurodyti EQUAL BPD 4.3 ir 11.2 punktuose. Kiekybinius duomenis apie EQUAL BPD nurodytų rodiklių pasiekimą vystymo bendrijos teikė įgyvendinančiajai institucijai. Šioje ataskaitoje pateikiami duomenys neapima visų EQUAL programos remtų tikslinių grupių, kadangi 2008 m. profesinio mokymo, švietimo, motyvacijos ir pasitikėjimo savimi skatinimo priemonės įgyvendino labai nedidelę vystymo bendrijų dalis.

Žemiau pateikti apibendrinti pasiekimų duomenys pagal atskiras temas.

A temos rodikliai

Lentelė Nr. 5. A temos bendrieji rodikliai

Rodiklis	Vnt.
Sudarytų vystymo bendrijų skaičius (programos įgyvendinimo laikotarpiu)	20
Vystymo bendrijų partnerių skaičius (2008 m. duomenys)	67 ¹ 85 ²
Sudarytų TVB skaičius (programos įgyvendinimo laikotarpiu)	43
Nacionalinių renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius per 2008 metus	84
Europos masto renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius per 2008 metus	31

Lentelė Nr. 6. Asmenų, dalyvavusių vystymo bendrijų remiamame profesiniame mokyme ir švietimo priemonėse, skaičius per 2008 metus (pagal socialinės rizikos grupes ir lytį)

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Neigalieji	37	19	18
Priepensinio amžiaus asmenys	124	11	113
Tautinių mažumų atstovai	44	30	14
Kita	15	12	3

¹ Partnerių skaičius antrajame etape (skaičiuoti projektai, kurie vykdė veiklas 2008 m.)

² Partnerių skaičius trečiajame etape

Tikra
S. Modys

24

Iš viso 220 72 148

Lentelė Nr. 7. Asmenų, dalyvavusių motyvacijos ir pasitikėjimo savimi skatinimo priemonėse, skaičius per 2008 metus (pagal socialinės rizikos grupes ir lytį)

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Neįgalieji	37	19	18
Priepensinio amžiaus asmenys	124	11	113
Kita ³	15	12	3
Iš viso	176	42	134

Lentelė Nr. 8. 2008 m. duomenys pagal kitus privalomus nacionalinius rezultatų rodiklius

Rodiklis	Vnt.
Darbuotojų, dirbančių su socialinės rizikos grupių atstovais, kurie dalyvavo profesiniame mokyme ir įgūdžių lavinimo užsiėmimuose, skaičius	638
Finansuojamų priemonių neįgiamiems stereotipams įveikti skaičius	255
Informacijos platinimo renginių, skirtų integracijai į darbo rinką skatinti ir darbdaviams supažindinti su socialinės rizikos grupių poreikiais, skaičius	217
Asmenų, gavusių naudos iš veiksmų, skirtų padėti jiems patiems spręsti savo problemas, skaičius	1201

G temos rodikliai

Lentelė Nr. 9. G temos bendrieji rodikliai

Rodiklis	Vnt.
Sudarytų VB skaičius (programos įgyvendinimo laikotarpiu)	7
VB partnerių skaičius (2008 metų duomenys)	18 ⁴ 28 ⁵
Sudarytų TVB skaičius (programos įgyvendinimo laikotarpiu)	13
Nacionalinių renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius per 2008 metus	92
Europos masto renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius per 2008 metus	10

³ Neįgalus asmenis globojantys tėvai, specialistai

⁴ partnerių skaičius antrajame etape (skaičiuoti projektai, kurie vykdė veiklas 2008 m.)

⁵ partnerių skaičius trečiajame etape

Tikra
G. Mack

25

Išbandytų priemonių ir sukurtų iniciatyvų, kuriomis siekiama suderinti šeimos gyvenimą ir profesinę veiklą, skaičius (pvz., vaikų priežiūros schemas, pagyvenusių ir neįgalių žmonių priežiūros schemas); priemonių skaičius, tenkantis vystymo bendrijai per 2008 metus	15 priemonių ir iniciatyvų	
	Vystymo bendrijos Nr.	Priemonių skaičius (vnt.)
	EQ/2004/1130-23	2
	EQ/2004/1130-24	1
	EQ/2004/1130-25	2
	EQ/2004/1130-26	3
	EQ/2004/1130-27	2
	EQ/2004/1130-28	2
EQ/2004/1130-29	3	
Darbuotojų, dirbančių su socialiai remtinų grupių atstovais, kurie dalyvavo profesiniame mokyme bei įgūdžių lavinimo užsiėmimuose, skaičius per 2008 metus	28	
Informacijos apie darbo laiko balansą ir lanksčias darbo organizavimo formas platinimo renginių skaičius per 2008 metus	27 ⁶	

Lentelė Nr. 10. Asmenų, dalyvavusių vystymo bendrijų remiamame profesiniame mokyme ir švietimo priemonėse, skaičius per 2008 metus (pagal socialinės rizikos grupes ir lytį)

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Jauni žmonės	41	38	3
Moterys	22	19	3
Ilgą laiką nedirbantys asmenys	25	22	3
Kita	235	127	108
Iš viso	323	206	117

I temos rodikliai

Lentelė Nr. 11. I temos bendrieji rodikliai

Rodiklis	Vnt.
Sudarytų VB skaičius (programos įgyvendinimo laikotarpiu)	1
VB partnerių skaičius (2008 metų duomenys)	8 ⁷
	3 ⁸

⁶ Renginiai – apvalaus stalo diskusijos, seminarai, konferencijos, individualios konsultacijos.

⁷ Partnerių skaičius antrajame etape (skaičiuoti projektai, kurie vykdė veiklas 2008 m.)

⁸ Partnerių skaičius trečiajame etape

Tikra
S. Mockys

26

Sudarytų TVB skaičius (programos įgyvendinimo laikotarpiu)	1
Nacionalinių renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius per 2008 metus	16
Europos masto renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius per 2008 metus	1
Prieglobsčio prašytojams surengtų kursų, kuriais siekiama palengvinti jų socialinę integraciją į Lietuvos visuomenę bei darbo rinką, skaičius per 2008 metus	4
Darbuotojų, baigusią mokymą institucijose, kurios rūpinasi prieglobsčio ieškančiais asmenimis, skaičius per 2008 metus	29

Lentelė Nr. 12. Asmenų, dalyvaujančių vystymo bendrijų veikloje, skaičius pagal tikslines grupes ir lytį per 2008 metus

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Prieglobsčio prašytojai	26	12	14
Projekto personalas	8	7	1
Iš viso	34	19	15

Iškilusios problemos ir priemonės, kurių buvo imtasi problemoms išspręsti

Vykdamą programą, jos valdymo ir kontrolės sistema nuolat buvo tobulinama ir vystymo bendrijos pripažino, kad sistema gerokai pagerėjo. Tačiau nepavyko išspręsti visų problemų, kurios sudarė sunkumą įgyvendinant projektus ir administruojant programą.

Vystymo bendrijos išskyrė kelias problemų grupes:

- antrojo ir trečiojo etapų dubliavimas;
- sudėtingas projektų administravimas;
- problemos, susijusios su trečiojo etapo veikla.

Antrojo etapo uždarymas vyko įgyvendinant trečiojo etapo veiklą. Vystymo bendrijos nurodė, kad etapų dubliavimas sukėlė darbuotojų trūkumo problemą. Reikėjo derinti darbą antrajame ir trečiajame etapuose. Ši problema buvo sprendžiama pasinaudojant partnerių ir darbuotojų bendradarbiavimu.

Didelė dalis problemų buvo susijusios su projektų administravimu ir taisyklėse nustatytų reikalavimų įgyvendinimu: Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų įgyvendinimo išlaidų apmokėjimo ir ataskaitų teikimo taisyklėse (Žin., 2004, Nr. 175-6504, 2005, Nr. 57-1975, Nr. 110-4030, Nr. 2006, Nr. 41-1484, Nr. 59-2088, 2007, Nr.37-1406, 2008, Nr. 98-3802) (toliau vadinama – Išlaidų apmokėjimo taisyklės) numatytas pakankamai ilgas mokėjimo prašymų tikrinimo ir lėšų pervedimo terminas, kas lėmė lėšų trūkumą veiklai finansuoti, todėl veikla vėlavo; trūko apyvartinių lėšų trečiojo etapo paskutinėms išlaidoms apmokėti; kai kuriose vystymo bendrijose gana dažnai keitėsi finansininkai, o tai apsunkino projekto administravimo kokybę; projekto administravimas užėmė didelę dalį projekto įgyvendinimo laiko (biudžeto, veiklų keitimų vykdymas, ataskaitų ir mokėjimo prašymų rengimas, dokumentų kopijavimas ir kt.).

Tikra
S. Kock -

2008 m. iškilo naujos problemos, susijusios su trečiojo etapo veiklos įgyvendinimu: vystymo bendrijos konstatavo, kad įgyvendinant trečiąjį etapą, stigo laiko norint žymiai įtakoti politiką ir praktiką; kai kurie projektų vykdytojai buvo nepakankamai kompetentingi lyčių lygybės ir nediskriminacinės praktikos srityje; vienas iš partnerių nusprendė nebedalyvauti trečiajame etape; darbdaviai nebuvo suinteresuoti dalyvauti oficialiuose renginiuose; buvo surengti ne visi planuoti susitikimai; numatytos per didelės lėšos, skirtos tarptautiniam bendradarbiavimui.

Agentūros darbuotojai sutiko su vystymo bendrijomis, kad antrojo ir trečiojo etapų veiklos įgyvendinimas vienu metu sukėlė problemų. Tačiau taip pat jie įvardijo priežastis, dėl kurių vystymo bendrijos galėjo susidurti su sunkumais administruojant projektus. Dažniausiai buvo minima, kad vystymo bendrijos vykdė veiklą, nepakankamai atsižvelgdamos į paramos sutarties sąlygas (mokėjimo prašymų tikrinimo laiką, viešųjų pirkimų vykdymo reikalavimus, biudžeto keitimo tvarką ir pan.), patvirtintą biudžetą, dauguma bendrijų nesilaikė trečiojo etapo mokėjimo prašymų teikimo grafiko, rengė nepakankamai kokybiškus mokėjimo prašymus, nepatikimai valdė finansus.

Agentūros darbuotojų duomenimis, pagrindinės problemos, su kuriomis susidurta įgyvendinant 2008 m. veiklas, yra šios:

- ekonomiškumo principo taikymas (viešieji pirkimai). Sutaupytos lėšos turėjo įtakos ir bendrai projektų lėšų įsisavinimo sumai. Sutaupymas dažnai buvo naudingas, nes lėšos buvo perkeliamos į veiklas, kurioms įgyvendinti trūko lėšų. Pakeitimai buvo forminami sutarčių pakeitimais.
- teisės aktų pasikeitimai (Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių (Žin., 2006, Nr.33-1186; 2006, Nr.91-3588; 2007, Nr.11-475; 2007, Nr.42-1606 ; 2007, Nr.65-2537; 2008, Nr.2-70; 2008, Nr.15-528) (toliau vadinama - Priežiūros taisyklės) pasikeitimas dėl banko mokesčių ir kt.). Teisės aktų pasikeitimai vykdant projektus kėlė vystymo bendrijų nepasitenkinimą, nepasitikėjimą išorinėmis institucijomis, rengiančiomis teisės aktus.
- draudimas partnerių darbuotojams gauti autorinį atlyginimą (vadovaujantis Priežiūros taisyklių nuostatomis). Tai kėlė diskusijas dėl buvimo partnerystėje naudos toms organizacijoms, kurios yra paslaugų teikėjos.

Visos iškilusios problemos buvo sprendžiamos vykdant konsultacijas, organizuojant mokymus, leidžiant metodinę medžiagą, inicijuojant veiklos planų, biudžetų keitimus ir pan.

1.2.3. INFORMACIJA APIE EQUAL PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMĄ

2008 m. aktyviausiai buvo įgyvendinami partnerystės ir novatoriškumo principai. Tai lėmė trečiojo etapo įgyvendinimo specifika ir struktūra.

Kaip buvo minėta ataskaitos 1.2.2 dalyje, trečiasis etapas buvo įgyvendinamas per teminius tinklus. Tai sąlygojo platų vystymo bendrijų bendradarbiavimą vystymo bendrijos viduje, su kitomis vystymo bendrijomis teminiame tinkle bei tarp skirtingų tinklų. **Partnerystės principas** buvo įgyvendinimas per bendrus renginius bei kitų vystymo bendrijų pasiūlymų vertinimą. Bendra veikla padėjo labiau susipažinti su kitų projektų vykdoma veikla, užmegzti naudingus kontaktus, pagrįsti vystymo bendrijų siūlomus sprendimus, užsitikrinti partnerių ir kitų vystymo bendrijų paramą, sprendimą pristatyti platesnei auditorijai. Tačiau tokia plati partnerystė (vystymo

Tikra

G. Mockys

bendrijose ir teminiuose tinkluose) iškėlė naują problemą – vienos vystymo bendrijos veiklos vėlavimas iššaukė bendros teminiame tinkle numatytos veiklos vėlavimus.

Tai pat pažymėtina, kad trečiajame etape dalyvavo mažiau vystymo bendrijų partnerių (117 partnerių), palyginti su antruoju etapu (215 partnerių). Vystymo bendrijų sudėties pasikeitimą lėmė trečiojo etapo veiklų specifiška. Dalis partnerių antrajame etape atliko savo tiesioginius įsipareigojimus ir trečiajame etape nebedalyvavo. Taip pat partnerių dalyvavimas trečiajame etape tiesiogiai siejosi su jų interesu gautus rezultatus pritaikyti ateityje.

Skirtingai nei antrajame etape, trečiajame mažesnę vaidmenį vaidino **tarptautinė partnerystė**. Jei antrajame etape vyko aktyvus darbas su užsienio partneriais, trečiajame etape daugiau buvo dalyvaujama bendrojo pobūdžio renginiuose, skirtuose pristatyti įgyvendintų projektų rezultatus. Tokio pobūdžio renginių nebuvo itin gausu, nes EQUAL projektų įgyvendinimas skirtingose šalyse baigėsi skirtingu metu, todėl renginiai vyko tik tose šalyse, kur vis dar vyko aktyvus projektų įgyvendinimas.

Kaip jau buvo minėta, trečiajame etape išryškėjo ir **novatoriškumo principas**. Pagrindinis šio etapo uždavinys buvo identifikuoti gerąją praktiką, kurią galima pritaikyti praktikoje bei perkelti į politiką. Trečiojo etapo metu tiek teminiai tinklai, tiek ir valdymo grupės nagrinėjo vystymo bendrijų pateiktus pasiūlymus ir vertino jų novatoriškumą, pritaikomumą, naudingumą ir pan. Įvertinus visus pasiūlymus 39 sprendimai (2 sprendimai – 2007 m., 37 – 2008 m.) buvo pripažinti pritaikomais praktikoje ir galinčiais turėti teigiamos įtakos sprendžiant socialinės atskirties ir diskriminacijos problemas Lietuvoje.

Kitų principų (įgalinimo, lyčių lygybės) įgyvendinimas nebuvo toks ryškus. Vystymo bendrijos baigiamojoje ataskaitoje pateikė visų EQUAL principų įgyvendinimo vertinimą, apie kurį skaitykite ataskaitos 2.2.2 dalyje.

Tikra
S. Mack -

1.3. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS

1.3.1. PRIEMONĖS, KURIŲ ĖMĖSI VADOVAUJANČIOJI INSTITUCIJA IR PRIEŽIŪROS KOMITETAS KOKYBIŠKAM IR VEIKSMINGAM ĮGYVENDINIMUI UŽTIKRINTI

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos įgyvendinimo priežiūrą atliko Priežiūros komitetas, vadovaujančioji, mokėjimo ir įgyvendinančioji institucijos. Programos ir projektų įgyvendinimo kontrolę vykdė ir kitos institucijos: Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius, Europos komisijos auditas. Programos įgyvendinimo kokybinį vertinimą atliko vadovaujančiosios institucijos samdomi nepriklausomi vertintojai (informacija apie šį vertinimą pateikta ataskaitos 1.3.7 dalyje).

Vadovaujančiosios institucijos vykdoma priežiūra

Vadovaujančioji institucija atliko projektų kontrolę, vykdama atrankinius patikrinimus bei projektų patikras.

Atrankiniai patikrinimai vykdomi vadovaujantis Projektų, finansuojamų pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemones 1.5, 2.1, 2.2 ir 2.3 bei Europos Bendrijos iniciatyvos EQUAL, vykdytojų teikiamų mokėjimo prašymų ir su jais susijusių dokumentų atrankinių tikrinimų procedūrų aprašu, patvirtintu 2005 m. rugsėjo 29 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-260 su vėlesniais pakeitimais.

Atrankinių tikrinimų tikslas – įsitikinti, ar įgyvendinančiosios institucijos projektų administravimo ir įgyvendinimo priežiūros sistema užtikrina, kad vadovaujančiajai institucijai teikiamose mokėjimo paraiškose nurodytos išlaidos yra projekto vykdytojo realiai patirtos, pagrįstos ir tinkamos. Tikrintini projektai atrankiami pagal projektų rizikos laipsnį, kurį nustato vadovaujančioji institucija, vadovaudamasi minėtame apraše įtvirtintu rizikos faktorių analizės metodo taikymo aprašymu. Šios analizės pagrindu sudarytas tikrintinų projektų sąrašas. Tikrinimui pasibaigus, parengiama projektų tikrinimo ataskaita, kuri pateikiama įgyvendinančiajai institucijai.

Per 2008 metus vadovaujančioji institucija atliko 4 projektų atrankinius patikrinimus. Patikrinti projektai: VB EQ/2004/1130-12 „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“, VB EQ/2004/1130-03 „Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS)“, VB EQ/2004/1130-11 „Išeitis tau“, VB EQ/2004/1130-30 „In Corpore“.

Patikrinimų metu esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta. Dažniausiai nurodyta vadovaujantiems partneriams ir partneriams sužymėti projektų finansinių dokumentų originalus EQUAL spaudu. Rekomendacijos buvo įgyvendintos.

2008 m. buvo atlikta viena projekto patikra vietoje. Patikrinta vystymo bendrijos EQ/2004/1130-15 „Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija“ veikla ir finansai. Esminių trūkumų nenustatyta. Vadovaujančiajam partneriui rekomenduota patikrinti, ar visi dokumentai yra pasirašyti, ar nepažeisti projekto ataskaitų teikimo terminai ir ar numatyti personalo mokymai bei pasirengti planai. Įgyvendinta dalis rekomendacijų.

Tikra

Mokėjimo institucijos vykdoma kontrolė

Mokėjimo institucija (Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas), siekdama patikrinti ir įvertinti, ar vadovaujančiojoje ir įgyvendinančiojoje institucijose yra įdiegtos ir nuolat veikia efektyvios valdymo ir kontrolės sistemos, leidžiančios parengti tinkamas mokėjimo paraiškas Europos Komisijai, atliko patikras vietose. Patikros buvo atliktos vadovaujantis 2001 m. kovo 2 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 9 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo Lietuvoje schemos, patvirtintos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A1-109 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo Lietuvoje schemos patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 44-1616, 2009, Nr. 1-5) 8.3 punktu ir Nacionalinio fondo departamento, atliekančio Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos Sąjungos sanglaudos fondo ir Europos Bendrijų iniciatyvų mokėjimo institucijos funkcijas, darbo procedūrų vadovo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1K-166 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. 1K-042 redakcija), nuostatomis.

2008 m. atlikti keturi dokumentų patikrinimai siekiant įsitikinti deklaruojamų išlaidų tinkamumu finansuoti. Patikrinti trijų vystymo bendrijų mokėjimo prašymai: „Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“ (EQ/2004/1130-06), „Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“ (EQ/2004/1130-24), „In Corpore“ (EQ/2004/1130-30) ir techninės pagalbos lėšų tarpinis mokėjimo prašymas.

2009 m. atlikti keturi dokumentų patikrinimai siekiant įsitikinti deklaruojamų išlaidų tinkamumu finansuoti prieš tvirtinant galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai. Patikrinti trijų vystymo bendrijų mokėjimo prašymai: „Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS)“ (EQ/2004/1130-03), „Per technologijas žinojimo ir darbo link“ (EQ/2004/1130-29), „In Corpore“ (EQ/2004/1130-30) ir techninės pagalbos lėšų tarpinis mokėjimo prašymas.

2008 m. ir 2009 m. atliktų patikrų metu nenustatyta esminių klaidų ir pažeidimų. Rekomendacijų nepateikta. Atlikus patikrinimus buvo padaryta išvada, kad patikrinimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad pasirinktuose mokėjimo prašymuose nurodytos išlaidos atitinka Europos Komisijos 2001 m. kovo 2 d. Reglamento Nr. 438/2001 9 straipsnio reikalavimus dėl išlaidų įtraukimo į išlaidų deklaraciją ir mokėjimo paraišką Europos Komisijai.

2008 m. mokėjimo institucija pateikė ataskaitą apie 2007 m. atliktas patikras, kurių metu patikrinti trijų projektų mokėjimo prašymai („Išeitis tau“ (EQ/2004/1130-11), „Forward! Šeima ir darbas – suderinami“ (EQ/2004/1130-23), „In Corpore“ (EQ/2004/1130-30) ir techninės pagalbos lėšų tarpinis mokėjimo prašymas. Patikrinimų metu esminių klaidų ir pažeidimų nenustatyta. Pateiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos.

Įgyvendinančiosios institucijos vykdoma kontrolė

Įgyvendinančioji institucija projektų įgyvendinimo priežiūros funkciją atliko vykdydama projektų patikras vietose, tikrindama mokėjimo prašymus, vertindama vystymo bendrijų veiklos ataskaitas. Šie veiksmai buvo atliekami vadovaujantis Priežiūros taisyklių ir Išlaidų apmokėjimo taisyklių nuostatomis. Atlikimo procedūra yra detalizuota Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL lėšomis finansuojamų projektų administravimo, įgyvendinimo ir finansinės priežiūros Procedūrų vadove, patvirtintame 2007 m. sausio 18 d. su vėlesniais pakeitimais.

Tikra
S. Močys

Patikrų vietoje atlikimas

2008 m. atliktos 37 patikros vietoje. Patikrų vietoje metu buvo susipažįstama su įgyvendinamomis veiklomis, tikrinami su veiklomis susiję dokumentai, konsultuojama aktualiais klausimais, pateikiamos rekomendacijos dėl projektų efektyvesnio įgyvendinimo.

Atlikta 30 planinių patikrų (2 finansinių duomenų patikros, 26 veiklos ir finansinių duomenų patikros, 2 veiklos patikros) ir 7 neplaninės patikros.

Planinių patikrų metu dažniausiai projektų vykdytojams buvo teikiamos rekomendacijos, susijusios su veiklų plano įgyvendinimo tikslinimu; mokėjimo prašymų teikimo grafiko laikymusi; biudžeto perskirstymo poreikio bei pagrįstumo identifikavimu; dokumentų, pagrindžiančių įgyvendintą veiklą atsekamumo užtikrinimu. Pateiktos rekomendacijos teikiamos vystymo bendrijoms, pateikiant patikrų vietoje ataskaitą, kuria jos įpareigojamos rekomendacijas įgyvendinti per nustatytą terminą. Visos pateiktos rekomendacijos įgyvendintos.

Neplaninės patikros atliktos labiau rizikinguose projektuose:

1. Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas (porekto kodas EQ/2004/1130-06). Neplaninės veiklos ir finansinės patikros metu nustatyti neatitikimai:

- vėluoja veiklos;
- neužtikrinamas veiklos plano įgyvendinimo, savęs vertinimo, viešinimo, patikrų vietoje ataskaitų atsekamumas;
- nepateikti bendradarbiavimo tinklų susitikimų, susitikimų su įstatymų leidėjais, valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos, savivaldybių atstovais protokolai, dalyvių sąrašai;
- neužtikrintas antrojo ir trečiojo etapo siunčiamų, gaunamų raštų atsekamumas.

Nustatytos klaidos buvo pašalintos.

2. Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas (projekto kodas EQ/2004/1130-19). Neplaninės veiklos ir finansinės patikros metu nustatyti neatitikimai:

- nesekami detalus antrojo etapo biudžeto likučiai pagal eilutes;
- neužtikrintas pirkimų dokumentų atsekamumas pagal pirkimų plano eilutes;
- netinkamai taikomas viešųjų pirkimų būdas;
- nepateiktos darbo asistentams išduotų pažymėjimų kopijos;
- neužtikrintas savęs vertinimo, viešinimo, veiklos plano įgyvendinimo ataskaitų atsekamumas.

Nustatytos klaidos buvo pašalintos.

3. EQUAL angelas: atviros aplinkos neigaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis (projekto kodas EQ/2004/1130-10). Neplaninės veiklos ir finansinės patikros metu nustatyti neatitikimai:

- neužtikrintas vadovaujančio partnerio ir partnerių darbuotojų darbo sutarčių originalų atitikimas su Agentūrai pateiktomis kopijomis;
- neatsekami antrojo etapo biudžeto likučiai pagal biudžeto eilutes;

Tikra
G. Modz -

32

- nepateikti dokumentai, susiję su individualiomis-švietėjiškomis konsultacijomis (200 val.) darbdaviams ir bendradarbiams, neįgaliojo įdarbinimo procesu;
- neužtikrintas veiklų plano įgyvendinimo ataskaitų atsekamumas.

Nustatytos klaidos buvo pašalintos.

4. Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija (projekto kodas EQ/2004/1130-15). Neplaninės veiklos ir finansinės patikros metu nustatyti neatitikimai:

- nesekami likučiai pagal biudžeto eilutes;
- nėra dokumentų atsekamumo.

Nustatytos klaidos buvo pašalintos.

5. Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę (projekto kodas EQ/2004/1130-20). 3 neplaninės veiklos ir finansų patikros. Pirmoje veiklos ir finansinėje patikroje nustatyti neatitikimai:

- projekto vykdomos veiklos dokumentacija neatskirta nuo partnerės organizacijos bendrų dokumentų;
- nepateikti dokumentai, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, koku pagrindu iš projekto lėšų apskaičiuojamos ir deklaruojamos lėšos už atliktus tikslinės grupės dalyvių sveikatos tyrimus;
- sunkiai atsekami dokumentai, susiję su tikslinei grupei teiktomis medicinos, socialinės ir psichologinės pagalbos paslaugomis;
- nepateikti visi veiklą pagrindžiantys dokumentai.

Nustatytos klaidos buvo pašalintos. Paskutinėse patikrose esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta.

Mokėjimo prašymų tikrinimas

2008 m. Agentūra gavo 132 ir patvirtino 162 mokėjimo prašymus. Buvo patikrinti 56 galutiniai mokėjimo prašymai, kuriuose deklaruojamos sumos žymiai didesnės nei tarpiniuose mokėjimo prašymuose. Kadangi su galutiniais mokėjimo prašymais pripažintos netinkamomis finansuoti iš paramos lėšų išlaidos negalėjo būti dar kartą deklaruojamos, Agentūra ne kartą kreipėsi į projekto vykdytojus su prašymais pateikti (patikslinti) informaciją, susijusią su galutiniuose mokėjimo prašymuose deklaruojamomis išlaidomis. Taip pat, siekdama tinkamai įvertinti pateiktą informaciją bei suteikti projekto vykdytojams pakankamai laiko patikslinti informaciją, Agentūra kreipėsi į Vadovaujančiąją instituciją dėl galutinių mokėjimo prašymų tikrinimo termino pratęsimo. 10-ies galutinių mokėjimo prašymų tikrinimo termino pratęsimui buvo pritarta. Agentūra, atsižvelgdama į tai, kad projektų vykdytojai yra apriboti piniginių lėšų, stengėsi patikrinti mokėjimo prašymus anksčiau taisyklėmis nustatyto tikrinimo termino ir daugiau negu 50 procentų (89) visų patikrintų mokėjimo prašymų buvo patvirtinta anksčiau termino.

Tikra
G. Modž -

Lentelė Nr.13. Antrojo ir trečiojo etapo mokėjimo prašymų tikrinimas ir tvirtinimas 2008 m.

Etapas	Gauta MP				Gauta MP	Patvirtinta MP				Patvirtinta MP
	tarpiniai		galutiniai			tarpiniai		galutiniai		
	II	III	II	III		II	III	II	III	
sausis	5	5	8		18	3	7			20
vasaris	2	14	7		23	2	4			6
kovas	2	9	2		13	7	6	7		20
balandis		6	6		12	1	13	8		22
gegužė		0	1		11	2	9	3		14
birželis		7	1		8		6	6		12
liepa		13			13		10	1		11
rugpjūtis		6			6		11	2		13
rugsėjis				14	14		11	1		12
spalis				13	13		4		2	6
lapkritis				1	1				10	10
gruodis									16	16
iš viso	9	70	25	28	132	25	81	28	28	162

Vystymo bendrijų veiklos ataskaitų vertinimas

Vystymo bendrijos 2008 m. įgyvendinančiajai institucijai pateikė:

už antrojo etapo įgyvendinimą:

- 28 savęs vertinimo ataskaitas;
- 28 antrojo etapo galutines ataskaitas;
- 31 veiklos plano įgyvendinimo ataskaitą;
- 28 viešinio ataskaitas.

Viso 115 ataskaitų.

už trečiojo etapo įgyvendinimą:

- 28 trečiojo etapo metines ataskaitas;
- 28 trečiojo etapo galutines ataskaitas;
- 98 veiklos plano įgyvendinimo ataskaitas;
- 28 viešinio ataskaitas.

Viso 182 ataskaitas.

Visos ataskaitos buvo įvertintos ir patvirtintos. Dažniausiai nepakankamai kokybiškai buvo parengtos galutinės ataskaitos. Buvo prašoma tikslinti duomenis dėl tikslinės grupės skaičiaus, pasiekimų, veiklų įgyvendinimo, neatitikimų ataskaitoje ir paraiškos loginėje matricijoje, finansinių duomenų.

Tikra
S. Kocys

Vystymo bendrijų konsultavimas

Agentūra, siekdama padėti vystymo bendrijoms efektyviau įgyvendinti projektus, nuolatos konsultavo žodžiu ir raštu. 2008 m. per mėnesį buvo gaunama vidutiniškai po 160 oficialių paklausimų. Viso buvo gauti 1074 raštai, susiję su projektų administravimu.

2008 m. įvyko 41 individualus susitikimas su vystymo bendrijų atstovais. Susitikimų metu buvo aptariami projektų administravimo klausimai: paramos sutarčių, biudžetų keitimas, viešinimo veiklos, galutinių ataskaitų formų pildymas ir pan.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyriaus vykdoma kontrolė

Pagal EQUAL BPD 8.1.4 dalį vadovaujančiosios institucijos Vidaus audito skyrius buvo atsakingas už auditą, jo kokybės ir informacijos apie audito rezultatus užtikrinimą. Vadovaudamasis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsniu ir darbo planu, Vidaus audito skyrius atliko patikrinimus, apimančius ne mažiau kaip 5 procentus išlaidų, ir vidaus kontrolės sistemų auditą.

Vidaus audito skyrius 2008 m. atliko trijų vystymo bendrijos patikrinimą (Nr. EQ/2004/1130-21, Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse“, EQ/2004/1130-04, EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius, EQ/2004/1130-19, Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas). Patikrinimų tikslas – ar projektų išlaidos patirtos nepažeidžiant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių EQUAL paramos teikimo ir administravimo nuostatų, ar yra pagrįstos išlaidas įrodančiais dokumentais bei įvertinti vidaus kontrolės sistemą.

Projekto Nr. EQ/2004/1130-04 vidaus kontrolės sistema įvertinta gerai. Projektą valdant ir jį įgyvendinant nustatyti neesminiai neatitikimai, kurie neturi neigiamos įtakos projekto įgyvendinimui. Rekomendacijos nebuvo pateiktos.

Projekto Nr. EQ/2004/1130-21 vidaus kontrolės sistema įvertinta gerai. Pateiktos rekomendacijos:

- parengti ir patvirtinti projekto dokumentacijos saugojimo tvarką, terminus, paskirti atsakingus asmenis;
- projekto vadovo ir finansininko darbą projekte įteisinti darbo sutartyse.

Rekomendacijos įgyvendintos.

Projekto Nr. EQ/2004/1130-19 vidaus kontrolės sistema įvertinta patenkinamai. Pateiktos rekomendacijos projekto vykdytojui ir agentūrai.

Rekomendacijos projekto vykdytojui:

- sudaryti visiškos ir pilnos materialinės atsakomybės sutartį su atsakingu darbuotoju, kuris tvarko kasos apskaitą;
- sustiprinti vidaus kontrolę ir užtikrinti darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo teisingumą;
- patvirtinti projekto dokumentų bylų saugojimo nomenklatūrą;
- visus pirminius projekto dokumentus pažymėti specialiomis žymomis, sudarančiomis galimybes identifikuoti dokumentus, priklausančius projektui.

Rekomendacijos Agentūrai:

Tikra
G. Macys

35

- atlikti projekto kasos darbo patikrą vietoje;
- atlikti projekto pirmajame etape vykdytų viešųjų pirkimų patikrą.

Rekomendacijos įgyvendintos.

2008 m. buvo atliktas ir vadovaujančiosios institucijos auditas. Tikslas – įvertinti socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. A1-27 patvirtinto Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos lėšų 2007 m. biudžeto vykdymą su vėlesniais pakeitimais). Audito metu esminių neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta. Vadovaujančiajai institucijai pateiktos rekomendacijos dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos lėšų naudojimo taisyklių ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, administruojančios Europos Bendrijų iniciatyvą EQUAL darbo procedūrų vadovo patikslinimo. Rekomendacijos įgyvendintos.

Paskutiniai patikrinimai buvo atlikti 2009 m. patikrintas vienas projektas (EQ/2004/1130-30, „In Corpore“) ir techninės pagalbos lėšų naudojimas. Projektas buvo tikrinamas siekiant nustatyti, ar išlaidos buvo patirtos nepažeidžiant ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių EQUAL paramos teikimo ir administravimo nuostatų, ar yra pagrįstos išlaidas įrodančiais dokumentais bei įvertinti vidaus kontrolės sistemą. Esminių neatitikimų ir pažeidimų nebuvo nustatyta. Vidaus kontrolės sistema įvertinta gerai. Rekomendacijų nepateikta.

Techninės pagalbos auditas atliktas siekiant įvertinti EQUAL programos vadovaujančiosios institucijos 2008 m. techninės pagalbos lėšų naudojimo sąlygų laikymąsi ir išlaidų tinkamumą. Nustatyta, kad išlaidos yra patirtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais EQUAL programos techninės pagalbos lėšų naudojimą, o pateiktoje išlaidų deklaracijoje patirtos išlaidos atitinka EQUAL techninės pagalbos lėšų biudžete numatytas išlaidas.

Valstybės kontrolės vykdoma kontrolė

Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. IX-1667 Valstybės kontrolei pavesta atlikti auditus bei pateikti atitinkamoms institucijoms Europos Sąjungos struktūrinių fondų programų auditų ataskaitas ir išvadas.

2008 m. Valstybės kontrolės 7 audito departamentas atliko Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10-12 straipsnius, vertinimą. Ataskaitoje pateiktos dvi rekomendacijos dėl veiklos atrankinių patikrinimų metodikos ir procedūros tobulinimo. SADM VAS rekomendacijas įgyvendino.

Europos Komisijos vykdoma kontrolė

2009 m. kovo 13 d. gautas UAB „Moore Stephens“ pagal Europos Komisijos užsakymą atlikto 27 Europos socialinio fondo ir 3 EQUAL projektų audito suvestinės ataskaitos projektas. Patikrinta bendra ESF ir EQUAL programos lėšų suma sudaro 14.998.881 Lt. EQUAL projektuose netinkamų išlaidų nenustatyta.

Priežiūros komiteto vykdyta priežiūra

Priežiūros komitetas vykdė programos įgyvendinimo priežiūrą, tvirtindamas programos įgyvendinimo ir nuolatinio programos vertinimo ataskaitas, įgyvendinančiosios institucijos veiklos planus, gaudamas informaciją apie projektų ir programos pažangą, lėšų įsisavinimą ir pan.

Tikra
S. Mockys

2008 m. Priežiūros komiteto sudėtis buvo keista du kartus: 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. A1-287; 2008 m. lapkričio 28 d. Nr. A1-390.

2008 m. įvyko du Priežiūros komiteto posėdžiai, buvo organizuotos trys Priežiūros komiteto apklausos.

Pirmasis posėdis įvyko 2008 m. birželio 16 d. (2008-06-30 protokolas Nr. D5-135). Jame buvo svarstyta ir patvirtinta Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL metinė įgyvendinimo ataskaita už 2007 m. Taip pat pristatyta trečiojo etapo įgyvendinimo pažanga, esama finansinė padėtis. Priežiūros komiteto nariai buvo supažindinti su EQUAL programos užbaigimo procesu.

2008 m. gruodžio 2 d. įvyko antrasis EQUAL Priežiūros komiteto posėdis (2008 m. gruodžio 2 d. protokolas Nr. D5-272), kurio metu buvo pristatyta EQUAL projektų įgyvendinimo pažanga, EQUAL programos 2004-2006 metų poveikio politikai ir praktikai strategijos įgyvendinimas, EQUAL programos finansinė padėtis. Įgyvendinančioji institucija atsiskaitė už 2008 m. veiklos plano įgyvendinimą. Buvo pristatyta ir patvirtinta EQUAL programos metinė vertinimo ataskaita. Priežiūros komiteto nariai buvo supažindinti su EQUAL programos uždarymo eiga.

Atskaitiniu laikotarpiu buvo organizuotos trys Priežiūros komiteto apklausos: pirmoji – dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinančiosios institucijos 2008 m. veiklos plano pakeitimo (2008 m. spalio 8 d. protokolas Nr. D5-201); antroji – dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL išlaidų tinkamumo finansuoti galutinio termino pratęsimo iki 2009 m. birželio 30 d. patvirtinimo (2008 m. gruodžio 29 d. protokolas Nr. D5-273); trečioji – dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL išlaidų tinkamumo finansuoti galutinio termino pratęsimo iki 2009 m. birželio 30 d. atšaukimo patvirtinimo (2009 m. vasario 4 d. protokolas Nr. D5-20).

Programos valdymo gerinimas

2008 m. buvo tobulinama įgyvendinančiosios institucijos kokybės sistema. Tuo tikslu Agentūros Kokybės ir kontrolės užtikrinimo skyrius atliko 7 EQUAL procedūrų auditus, kurių metu patikrinta 11 procedūrų. Auditu metu buvo analizuojamos nustatytų neatitikčių priežastys ir teikiamos rekomendacijos procedūroms tobulinti. Buvo patobulintos:

- Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL vystymo bendrijų teikiamų ataskaitų tikrinimo ir tvirtinimo procedūra Nr. EQ-PR-002;
- Mokėjimo prašymo tikrinimo ir tvirtinimo procedūra Nr. EQ-PR-004;
- Mokėjimo paraiškos vadovaujančiajai institucijai rengimo ir teikimo procedūra Nr. EQ-PR-005;
- Projektų patikros vietoje atlikimo procedūra Nr. EQ-PR-001;
- Agentūros teikiamų vadovaujančiajai institucijai Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo ataskaitų rengimo ir teikimo procedūra Nr. EQ-PR-003;
- EQUAL bylų tvarkymo procedūra Nr. EQ-PR-011;
- Vadovaujančiojo partnerio (ar kito partnerio), kuris yra perkančioji organizacija, pirkimų kontrolės procedūra Nr. EQ-PR-007;
- Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų vadovaujančiojo partnerio (ar kito partnerio), kuris nėra perkančioji organizacija, pirkimų kontrolės procedūra Nr. EQ-PR-008;
- bei su procedūromis susijusios formos.

Tikra
G. Modys

1.3.2. DUOMENŲ SURINKIMAS. INFORMACIJA APIE VYSTYMO BENDRIJAS IR PAGRINDINIAI EBDB INFORMACIJOS PILDYMO ELEMENTAI

EBDB duomenų bazėje nebuvo numatyta pateikti informaciją apie trečiąjį etapą, todėl paskutinį kartą informaciją vystymo bendrijos šioje duomenų bazėje atnaujino dar antrojo etapo metu. Buvo pateikta informacija apie tarptautinį bendradarbiavimą.

1.3.3. TECHNINĖS PARAMOS LĖŠŲ PANAUDOJIMAS

Techninės pagalbos lėšos naudojamos remti EQUAL BPD įgyvendinimą, suteikiant galimybę vadovaujančiajai, įgyvendinančiajai institucijoms ir vystymo bendrijoms atlikti priskirtas funkcijas bei pasinaudoti reikalingomis profesionaliomis paslaugomis. Šios lėšos naudojamos vadovaujantis Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos lėšų naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis 2004 m. gegužės 19 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-137 su vėlesniais pakeitimais. Techninė pagalba skiriama pagal kiekvienais metais sudaromą ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamą techninės pagalbos biudžetą (pateikiamas ataskaitos 1 priede). 2008 m. iš techninės pagalbos lėšų buvo finansuojama:

- Administracinės išlaidos:
 - personalo išlaidos (darbo užmokestis);
 - personalo mokymas;
 - biuro išlaikymas, įranga, kanceliarinės prekės, įranga ir vertimai.
- Veiklos išlaidos:
 - programos monitoringo sistemos sukūrimas;
 - Priežiūros komiteto veikla;
 - mokėjimo prašymų tikrinimas, auditas ir patikros vietose;
 - bendros informacijos apie EQUAL programą rengimas ir sklaida;
 - pagalbinės medžiagos rengimas vystymo bendrijoms;
 - seminarų, darbo grupių ir konferencijų organizavimas;
 - nacionalinių teminių tinklų kūrimas ir jų veikla;
 - dalyvavimas europiniuose susitikimuose;
 - lyginamosios pasiektų rezultatų analizės parengimas;
 - išorinis programos vertinimas;
 - kompiuterinės įrangos ir kompiuterinių sistemų valdymas ir priežiūra.

Personalas (darbo užmokestis)

- EQUAL programą 2008 m. administravo 19 asmenų (14,25 etato):
- vadovaujančioje institucijoje – 5 darbuotojai (4 etatai);
 - įgyvendinančioje institucijoje – 10 darbuotojų (9,5 etato);
 - mokėjimo institucijoje – 4 darbuotojai (0,75 etato).

Techninės pagalbos lėšomis buvo finansuojama dalis vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijos darbuotojų.

Tikra
G. M. odž -

Personalo mokymas

Programą administruojantys darbuotojai savo kvalifikaciją kėlė ir gebėjimus stiprino įvairiuose mokymuose:

1. Metinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir jų rengimas VSAFAS (SADM);
2. Analitinis ir kūrybinis mąstymas (SADM);
3. Biudžetinių įstaigų sąskaitų planas. Finansinių lėšų, kitų pajamų, sąnaudų apskaita (pagal patvirtintus VSAFAS) (SADM);
4. Ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo ir trumpalaikio turto apskaita (pagal VSAFAS) (SADM)
5. Darbo sutarčių rūšys, jų sudarymo ypatumai ir kiti aktualūs darbo kodekso klausimai (Agentūra);
6. Komandiruočių išlaidų apskaita ir apmokestinimas (Agentūra);
7. Ilgalaikis ir trumpalaikis turtas (Agentūra);
8. Darbo santykiai; gyventojų pajamų mokestis (Agentūra);
9. Laiko planavimas ir organizavimas (Agentūra);
10. 7 efektyviai veikiančių žmonių įpročiai (Agentūra);
11. Efektyvaus bendravimo psichologija (Agentūra);
12. Efektyvaus vadovavimo pagrindai ir situacinis vadovavimas (Agentūra);
13. Bendravimo su pareiškėjais įgūdžių tobulinimas (Agentūra);
14. Suaugusiųjų mokymo principai; komunikacija organizacijoje ir susirinkimų valdymas (Agentūra);
15. Strateginis planavimas (Agentūra);
16. Įtakos darymas; motyvacija ir savimotyvacija (Agentūra);
17. Darbuotojų ugdymas (Agentūra);
18. Vidaus kontrolės kūrimas (Agentūra);
19. Excel programos mokymai (Agentūra);
20. Taisyklingas lietuvių kalbos vartojimas įmonės dokumentuose, dalykiniuose laiškuose ir viešuose pokalbiuose (Agentūra);
21. Informacijos saugumo užtikrinimas (Agentūra).

Darbiniai administruojančių institucijų susitikimai bei susitikimai su paslaugų teikėjais

2008 m. vyko susitikimai su darbo grupe EQUAL programos užbaigimo procesui koordinuoti, su EQUAL programos nuolatinį vertinimą atliekančiais nepriklausomais vertintojais, su Agentūros darbuotojais, atsakingais už EQUAL programos administravimą.

Vertimai

2008 m. buvo atlikti 5 vertimai į anglų kalbą. Išversta:

- Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL 2007 m. įgyvendinimo ataskaita;
- Ataskaitos dėl 2007 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL veiklos atrankinių patikrinimų atskiros dalys;
- EQUAL baigiamosios tarptautinės konferencijos leidinys „Naujas žvilgsnis į darbo rinkos galimybių plėtrą“;
- Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2005 m. išlaidų ataskaitų“ rekomendacijų įgyvendinimo lentelė;
- Leidinys „EQUAL – nauji keliai į darbo pasaulį. Lygybės ir nediskriminacijos link“.

Tikra
S. Mack -

Dalyvavimas europiniuose mokymuose, konferencijose, susitikimuose

Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų darbuotojai dalyvavo Europos Komisijos ir kitų šalių narių organizuojamuose mokymuose, susitikimuose. 2008 m. dalyvauta šiuose renginiuose:

- seminare „Struktūrinių fondų finansų valdymas“ (Olandija);
- seminare „ES fondų komunikacijos planų įgyvendinimas“ (Vokietija);
- darbo grupės „Inovacijos ESF projektuose“ susitikime (Portugalija);
- ESF komiteto techninės darbo grupės susitikime (Belgija);
- EQUAL programos baigiamojoje konferencijoje „Įgalinti ateitį: ESF įtaka Lisabonos strategijos įgyvendinimui“ (Portugalija);
- Užimtumo savaitėje (Belgijoje);
- EQUAL partnerystės vertinimo platformos susitikime (Belgija).

Taip pat buvo dalyvauta EQUAL gerosios praktikos platformų, veikiančių ES lygmenyje, organizuojamuose renginiuose:

- Kokybės valdymo gerosios praktikos platformos susitikime, skirtame apsikeisti ESF administruojančių institucijų patirtimi, taikant Bendrojo vertinimo metodus (CAF) (Belgija);
- Platformos „Kokybiškas programos valdymas“ valdymo grupės posėdyje ir seminare (Belgija);
- Kokybės platformos renginiuose Belgijoje, Airijoje, Lietuvoje.

Ruošiantis tinkamai uždaryti EQUAL programą buvo organizuoti du mokomieji vizitai Airijoje (Dubline) ir Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje (Birmingeme, Šefilde). Vizitų metu nagrinėti klausimai, susiję su EQUAL programos įgyvendinimo sistema, programos uždarymu (funkcijos, vaidmenys, atsakomybės, darbo planai, problemos ir pan.), lėšų įsisavinimu, rezultatų tęstinumu, EQUAL principų perkėlimu į 2007-2013 m. žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą.

Švedijos ESF Tarybos iniciatyva Lietuvoje įvyko jų atstovų susitikimas su projektu „Atviri ir saugūs.lt“, „Nugalėk priklausomybę“ vykdytojais. Taip pat buvo aplankyti keli ESF projektai bei valstybinės institucijų atstovais.

Priežiūros komiteto veikla

Vadovaujančioji institucija 2008 m. organizavo du Priežiūros komiteto posėdžius bei tris apklausas raštu (iš jų viena apklausa atlikta 2009 m.).

Mokėjimo prašymų tikrinimas, auditas ir patikros vietose

2008 m. buvo gauti 132 mokėjimo prašymai, patikrinti ir patvirtinti 162 mokėjimo prašymai.

Atliktos 37 projektų patikros vietose, iš kurių 30 planinės patikros ir 7 neplaninės patikros.

Tikra
G. Mack -

Pagalbinės medžiagos rengimas vystymo bendrijoms

2008 m. buvo parengti 5 leidiniai. Šie leidiniai skirti ne tik vystymo bendrijoms, bet ir platesnei auditorijai – įgyvendinantiems socialinius projektus, dalyvaujantiems socialinės politikos kūrime ir įgyvendinime ir pan. Leidiniai:

- vystymo bendrijų geros praktikos katalogas „EQUAL nauji sprendimai darbo rinkoje“ lietuvių ir anglų kalbomis;
- metodinė medžiaga „Projekto valdymo ciklo metodikos taikymo socialinės integracijos projektuose vadovas“;
- informacinis leidinys „EQUAL – nauji keliai į darbo pasaulį: lygybės ir nediskriminacijos link“;
- elektroninis leidinys „Lobistinė veikla: vadovas nevyriausybinėms organizacijoms“;
- baigiamosios konferencijos leidinys „EQUAL – naujas žvilgsnis į darbo rinkos galimybių plėtrą“.

Seminarų ir konferencijų organizavimas

Vystymo bendrijoms suorganizuoti keturių temų mokymai:

- tęstiniai mokymai „Lobistinė veikla“ (4 mokymai);
- teoriniai-praktiniai mokymai „Efektyvus bendravimas su žiniasklaida“ (3 mokymai);
- mokymai apie viešą kalbėjimą ir pristatymų rengimą (4 mokymai);
- mokymai VB koordinatoriams ir finansininkams dėl duomenų vedimo į EMIS (9 mokymai).

2008 m gegužės 29 d. vyko baigiamoji EQUAL programos konferencija „Naujas žvilgsnis į darbo rinkos galimybių plėtrą“. Šios konferencijos metu buvo pristatyti ir apibendrinti 28 Equal projektų pasiekimai ir išvalgos – kaip efektyviau organizuoti socialinę pagalbą pažeidžiamiems žmonėms ir padėti jiems integruotis į darbo rinką, kaip kovoti su neigiamais visuomenės stereotipais, trukdančiais kai kurioms grupėms susirasti darbą. Konferencijoje dalyvavo per 250 valstybės ir savivaldos institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir verslo sektoriaus atstovų, dalyvavusių projektų veikloje, užsienio partnerių.

Viešinimo veikla

2008 m. buvo vykdoma centralizuota viešinimo kampanija. Ją įgyvendino samdoma ryšių su visuomene agentūra „Idea Prima“. Informacija apie šią veiklą pateikta ataskaitos 1.3.4 dalyje.

Įgyvendinančiosios institucijos užsakymu UAB „Mediaskopas“ atliko žiniasklaidos monitoringą, kurio tikslas – sekti žiniasklaidoje pateikiamą informaciją apie EQUAL programą.

Techninės pagalbos lėšos buvo naudojamos vaizdinio poveikio priemonėms pagaminti. Bloknotai, aplankai, rašikliai, užrašų knygutės, skrybėlės, rankšluosčiai ir kitos priemonės su EQUAL programos ir kitais privalomais logotipais, buvo platinama konferencijų, seminarų, susitikimų metu.

Nacionalinių teminių tinklų kūrimas ir jų veikla

2008 m. tęsė veiklą 5 teminiai tinklai ir prie jų veikiančios valdymo grupės. Detalios teminių tinklų veikla aprašyta ataskaitos 1.2.2 dalyje. Įvyko 32 valdymo grupių posėdžiai bei 3 susitikimai su atitinkamų ministerijos padalinių darbuotojais, atliktos 4 apklausos el. paštu.

Tikra
G. Kociū -

41

Patvirtinti 36 sprendimai bei vienas bendras ketvirtojo teminio tinklo parengtas pasiūlymas „Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo modelis“.

Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų darbuotojai dalyvavo eilėje vystymo bendrijų ir teminių tinklų organizuotų renginių („apskrituose staluose“, konferencijose, susitikimuose ir kt.).

Lyginamosios pasiektų rezultatų analizės parengimas

Parengtas leidinys „EQUAL vystymo bendrijų sukurtų ir išbandytų darbo rinkos ir užimtumo politikos novatoriškų priemonių (sprendimų) galimybės“. Jame apibendrinami EQUAL vystymo bendrijų sukurti ir išbandyti novatoriški sprendimai, įvertintos siūlomų novatoriškų sprendimų pritaikymo praktikoje ir perkėlimo į politiką galimybės socialinės apsaugos ir užimtumo politikos požiūriu. Pateiktos išvados ir rekomendacijos socialinės apsaugos ir užimtumo politikai tobulinti.

Išorinis programos vertinimas

Nepriklausomi vertintojai atliko galutinį EQUAL programos vertinimą. Vertinimo metu pagrindinis dėmesys buvo skiriamas įvertinti programos poveikį ir tęstinumą bei apibendrinti EQUAL programos pamokas, kurios gali būti naudingos atrenkant ir prižiūrinti Europos socialinio fondo (ESF) projektus 2007-2013 metais. Detali informacija apie programos vertinimą pateikta ataskaitos 1.3.7. dalyje.

Kompiuterinės įrangos ir kompiuterinių sistemų valdymas ir priežiūra

Baigta pildyti EQUAL monitoringo informacinė sistema. Sistemoje patalpinta visa antrojo ir trečiojo etapų informacija apie vystymo bendrijų veiksmus įgyvendinant projektą: paramos sutartys ir jų keitimai; veiklos planai ir jų keitimai; biudžetai ir biudžetų pagrindimai bei jų keitimai; loginės projekto matricos ir jų keitimai; pirkimų planai ir jų keitimai; patikrų vietoje rezultatai; ataskaitos (savęs vertinimo, viešinio, veiklos plano įgyvendinimo, metinės ir galutinės ataskaitos); patikrintų MP duomenys (bylos); finansinės ataskaitos, teikiamos vadovaujančiajai institucijai.

1.3.4. PRIEMONĖS, KURIŲ BUVO IMTASI INFORMUOJANT POTENCIALIUS GAVĖJUS IR PLAČIAJĄ VISUOMENĘ APIE PARAMĄ

2008 m. ypatingas dėmesys buvo skiriamas programos rezultatams viešinti. Skirtingai nei ankstesniais metais, be įprastinės viešinio veiklos, kurią vykdė vystymo bendrijos, buvo pasamdyta ryšių su visuomene agentūra. Taip buvo siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į vystymo bendrijų sprendžiamas diskriminacijos ir socialinės atskirties problemas bei padėti profesionaliai pristatyti pasiektus rezultatus.

Centralizuota viešinio kampanija

Viešinio kampanijos tikslai buvo:

Tikra
G. Mock -

42

- keisti visuomenės požiūrį į socialiai pažeidžiamas grupes, atkreipti visuomenės dėmesį į tai, kad ir socialiai pažeidžiami žmonės gali ir nori dirbti bei paskatinti visuomenę būti draugiškesniais socialiai pažeidžiamiems žmonėms;
- pristatyti konkrečius sprendimus, kuriuos vystymo bendrijos siūlo konkrečiai problemai spręsti, ir projektų pasiektus rezultatus.

Kampanijos metu buvo naudojamos tokios priemonės: sociologiniai tyrimai, socialinė reklama, radijo laidos, pranešimai spaudai, komentarai verslo žiniasklaidoje, dienraščio priedas, socialinės-meninės akcijos. Be šių priemonių ryšių su visuomene agentūra teikė vystymo bendrijoms patarimus ir pagalbą dėl viešinimo veiklos įgyvendinimo.

Sociologiniai tyrimai. 2008 m. kovo ir rugsėjo mėn. atlikti plačiosios visuomenės nuomonės bei įmonių požiūrio į EQUAL tikslines grupes tyrimai, kurių rezultatai buvo naudojami viešinimo kampanijos veiksmuose.

Socialinė reklama „Mažas žingsnis – dideli pasiekimai“. Pagrindinė socialinės reklamos idėja buvo „Mažas žingsnis – dideli pasiekimai“. Taip buvo siekiama atkreipti plačiosios visuomenės dėmesį į tolerancijos problemą, trukdančią socialiai pažeidžiamiems žmonėms susirasti darbą ir tokiu būdu integruotis į visuomenę.

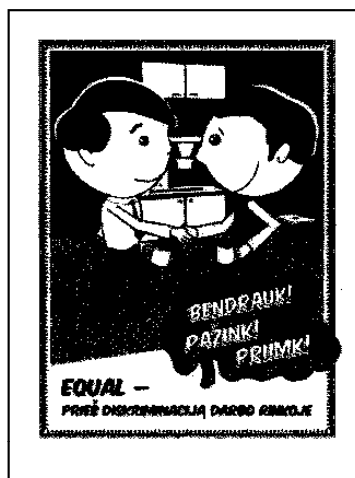
Ši reklamos koncepcija susiformavo identifikavus socialiai pažeidžiamų žmonių problemas: viena vertus, šie žmonės susiduria su neigiamu visuomenės nuomone, antra vertus, jiems trūksta įgūdžių ar išsilavinimo, o tai užkerta kelius įgyti darbdavio pasitikėjimą.

Atsižvelgiant į tai, kad uždavinys skatinti toleranciją galėjo būti suprastas prieštaringai ir tiesiogiai komunikuojama tokio pobūdžio žinia sukelti priešišumą, reklamoje buvo pasiūlyta tolerancijos (pakantumo) idėją išskaidyti į tam tikrus etapus, t.y. ką žmogus galėtų padaryti, jei jo aplinkoje atsirastų vadinamas „kitoks“ žmogus. Šie žingsniai, tapę šūkiu „Bendrauk! Pažink! Priimk!“ ir „Suteik galimybę! Pažink! Atsižvelk į poreikius!“ skatino ne abstrakčią tolerancijos idėją, o siekė sumažinti tam tikrų grupių izoliaciją, atsirandančią dėl neigiamo visuomenės požiūrio.

Socialinė reklama buvo transliuojama televizijoje (Lietuvos nacionalinės televizijos laidoje „Labas rytas“ ir prieš žinių „Orų“ blokus), talpinama spaudoje (regioninėje spaudoje, nacionaliniame dienraštyje „Lietuvos rytas“, verslo dienraštyje „Verslo žinios“). Taip pat išleisti atvirukai, kurie buvo siunčiami tiksliniams adresatams – didžiosioms šalies įmonėms, platinami verslo centruose ir kitose viešose vietose. Sukurti reklaminiai skydeliai interneto puslapiuose ir filmukai, kurie buvo patalpinti populiariose interneto svetainėse „YouTube“ ir „vaizdelis.lt“. Nuo 2008 m. spalio mėnesio, sudarius 100 proc. rėmimo sandėrį, filmukai pradėti nuolat transliuoti didžiuosiuose lauko reklamos tinklo ACM ekranuose Vilniuje prie prekybos centrų „Senukai“ ir „Akropolis“ (kiekvieno ekrano galimas auditorijos pasiekimas per savaitę - apie 425 918 asmenų). Vertinant pasirinktų kanalų klausomumą (žiūrimumą), pasiekta auditorija: 700 000 žmonių ir daugiau.

Tikra
G. Mockys

Socialinės reklamos atvirukai

Atvirukus atitinkantys lauko reklamos maketai buvo iškabinti transporto stotelėse didžiuosiuose šalies miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje. Pasibaigus 2 savaičių reklamos laikotarpiui, reklamos maketai, kaip socialinė reklama buvo palikti kabėti neribotam laikui, kol susidėvės plakatai.

Radijo laidos. Siekiant pristatyti teminių tinklų ir vystymo bendrijų pasiekimus, buvo organizuotas radijo reportažų ciklas populiarioje radijo stočių grupėje „M-1“. 5 reportažai apie teminių tinklų aktualijas buvo transliuoti radijo stotyse „M-1“ ir „Lietus“. Pagrindinė reportažų mintis – atskleisti teminių tinklų pasiekimus bei veiklos sritis, kuriose buvo dirbama, bei priemonės, kuriomis projektai siekė įveikti socialiai pažeidžiamų žmonių integracijos į darbo rinką problemas. Preliminari pasiekta auditorija – 300 000 klausytojų.

Pranešimai spaudai. Visuomenės požiūrį į toleranciją, socialinį pažeidžiamumą smarkiai įtakoja masinės komunikacijos priemonės. Žiniasklaida, kaip viena iš informacijos „tarpininkių“, buvo panaudota siekiant palaikyti nuolatinį žinių srautą EQUAL aktualia tema. Tuo tikslu buvo parengta ir išplatinta daugiau negu 20 pranešimų spaudai.

Tikra
G. Mack -

44

Žiniasklaidai buvo pateikiama aktualizuota informacija apie socialinę atskirtį išgyvenančių asmenų sunkumus, visuomenėje gajų nuostatų ir požiūrio problematiką, EQUAL projektų siūlomus metodus šioms problemoms spręsti bei pasiektus rezultatus.

Daugelis išplatintų pranešimų buvo publikuota bei sukėlė diskusijas didžiausiose virtualiose bendruomenėse. Tai – vienas geriausiai vertintinų pranešimų spaudai poveikio aspektu. Žemiau pateikiama keletas charakteringų komentarų, pasirodžiusių didžiausiuose Lietuvos internetiniuose portaluose po pranešimų spaudai publikavimo (kalba netaisyta):

Komentuojamas straipsnis pagal pranešimą spaudai „57 proc. lietuvių: psichikos negalia turintys gali dirbti“ (portalas www.delfi.lt):

gydytojas ne psichiatras, 2008 07 15 11:11

„Mano supratimu, visuomenės požiūrio formavimosi problemą stipriai sąlygoja „psichinės negalios“ apibrėžimas, kai į vieną grupę sujungiami ir agresyvūs, paranojiški, įkyrūs, nevaldomi, ir lengvą bei medikamentais gerai kontroliuojamą sutrikimą turintys žmonės. Kai tas kelias pacientų grupes atskirs skirtingais pavadinimais ir išaiškins visuomenei kuo jos skiriasi – didelė dalis integracijos problemų išnyks. Mūsų kolektyve dirba gydytoja su psichikos negalia, labai gera specialistė. Bet teko sutikti ir visai kitokių ligonių, susidūrimai su kai kuriais būdavo šlykštūs, su kitais – pavojingi“.

būna ir taip, 2008 07 14 21:28

„Užburtas ratas: dirba - kenkia aplinkiniams, nedirba, kaip teigia medikai, dar dažniau serga ir tuo pačiu dar labiau kenkia aplinkiniams. tai rodo, kad problema yra tikrai labai didelė ir paradomieji projektai čia nieko neišspręs. Būtina keisti valdžios požiūrį į psichikos ligonius ir sudaryti sąlygas galintiems dirbti tam tikrą darbą. Žinau dvi segančias moteris, kurios sėkmingai darbuojasi vienoje įmonėje. Vadovai žino situaciją ir sudaro sąlygas (o ir pati darbo specifiška leidžia), kad jos gali nedirbti, kai turi sveikatos problemų, tačiau savo darbą atlieka kartais savaitgaliais ar po darbo. Formaliai jos, turėdamos invalidumą, greičiausiai net dirbti negalėtų, tačiau kažkaip visi ten susitaikė, kad niekas per daug ir nepurkštauja, nors greičiausiai irgi būna ir nepatogu, ir sudėtinga. Bet kadangi jos tikrai yra geros savo srities specialistės ir savo darbą atlieka, tai manau, ir įmonei kažkokia nauda yra, kitaip gi šiais laikais nelaikytų“.

Komentuojamas straipsnis pagal pranešimą spaudai „Įmonių vadovai sako esantys tolerantiški, bet tik 2 iš 10 įdarbintų „kitokius“ (portalas www.delfi.lt):

Cosmopolitan, 2008 05 22 12:59

„dėl homoseksualų ane jokia problema, normalūs žmonės; dėl romų tai irgi nereiškia kad jei čigonas tai iškart vagis; dėl priklausomybių, tai čia kalbama apie tuos kurie praėjo reabilitaciją (o jie tikrai verti pagarbos žmonės, kad pasiryžo pakeist savo gyvenimą); dėl psichinių ligonių tai nereiškia kad įdarbinti psichopatą ar kokį nesivaldantį, tiesiog gal žmogų po kokios stresinės krizės arba turintį bendravimo problemų; va kaliniai tai pati įtartiniausia grupė ir čia jau tikrai reiktų atidžiai nagrinėt konkrečią asmenybę“.

Komentuojamas straipsnis pagal pranešimą spaudai „Lietuviai darbe tolerantiškesni negu asmeniniame gyvenime“ (portalas www.lrytas.lt):

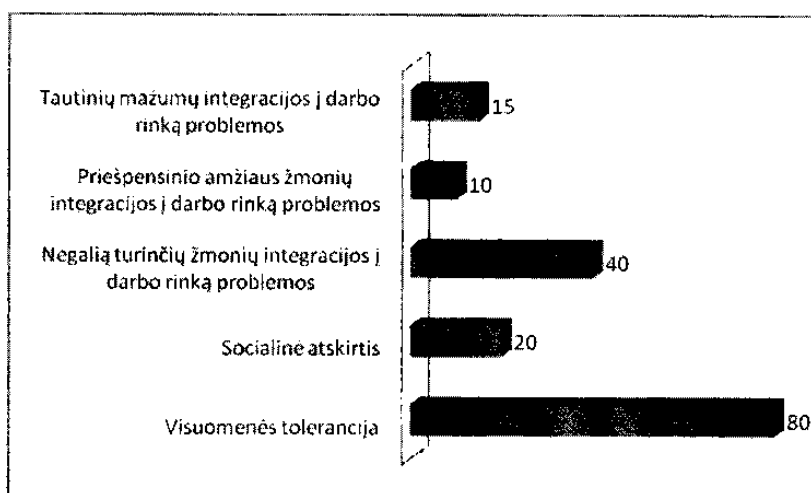
Tolerancija, 2008 06 03 00:08

„Žmonės net neišsivaizduoja kiek jų bendradarbių yra tos „netradicinės orientacijos“ ir dirba be problemų“.

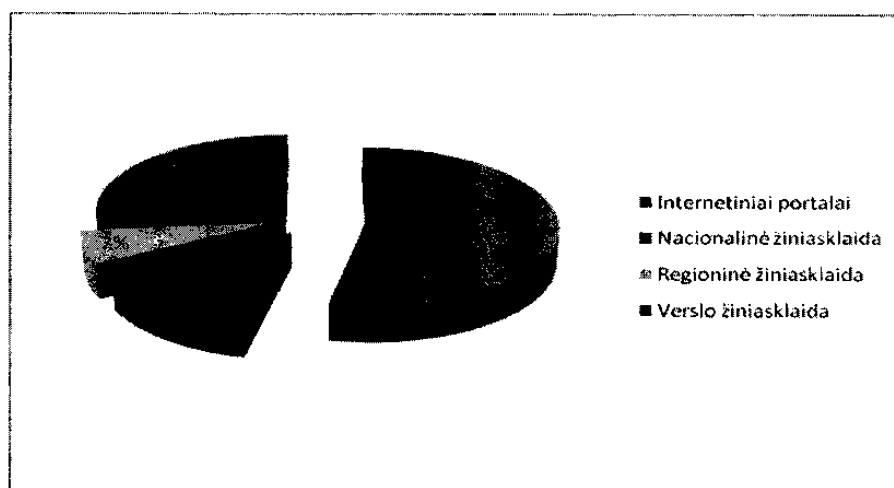
Tikra
G. Mockė -

45

Grafikas Nr. 7. Spaudos pranešimų temos, vnt.

Grafikas Nr. 8. Pranešimų spaudai pagrindu parengtų publikacijų pasiskirstymas Lietuvos žiniasklaidoje, procentais

Tikėtina, kad pranešimų spaudai pagalba suformuotas informacinis fonas žiniasklaidoje ir toliau visuomenėje kels diskusijų tolerancijos ir socialinės atskirties temomis poreikį. Tuo tarpu atskiras visuomenės grupės – verslininkus, darbdavius, valdžios institucijų darbuotojus – tiesiogiai pasiekusi konkretizuota problematika atkreips dėmesį į socialinės atskirties realijas ir jų įtaką rinkai bei valstybės ekonomikai.

Komentaras verslo žiniasklaidoje. Pagrindinis komentarų verslo žiniasklaidoje tikslas buvo – „darbdavio lūpomis“ atskleisti socialinės atskirties problematiką darbo rinkoje, konkretizuoti sėkmes ir kliūtis, komunikuoti gerąją EQUAL projektų patirtį.

Informacijos inicijavimas dienraštyje specialisto komentaro forma kūrė patikimos, realijas atitinkančios ir praktiškos informacijos įvaizdį. Todėl buvo pasirinktas „verslas-verslui“

Tikra
S. Kocys

informacijos sklaidos modelis, kai verslininkas-praktikas išdėsto savo požiūrį į problemą, galimus sprendimo būdus bei pavyzdinį EQUAL metoda.

Komentarai didžiausiame Lietuvos verslo dienraštyje „Verslo žinios“ buvo publikuojami išlaikant tolygų intensyvumą – 4 iš 5 komentarų buvo publikuoti 2008 m. rugpjūčio mėnesį, 1 – liepos mėn. Juose buvo nagrinėjamos šios temos:

- motyvacijos skatinimas siekiant paraginti ieškoti darbo;
- neįgalųjų darbas didžiuosiuose prekybos centruose;
- priklausomybės ligomis sirgusiųjų darbinė rehabilitacija;
- tinkamų sąlygų sudarymas derinant šeimą, studijas ir darbą;
- vaikų priežiūros kambario kūrimas darbovietėje.

Dienraščio priedas „Naujas žvilgsnis“. 2008 m. gegužės ir rugsėjo mėnesiais buvo išleistas nacionalinio dienraščio „Respublika“ ekonomikos skilties priedas „Naujas žvilgsnis“. Stiliškai integruotas į dienraštį 4 puslapių priedas buvo išplatintas kartu su 33 tūkst. vienetų tiražo dienraščiu visoje Lietuvoje. Taigi „Naujas žvilgsnis“ skaitytoją pasiekė kaip neatskiriama vieno populiariausių Lietuvos dienraščių dalis. Aktualių probleminių straipsnių, interviu ir statistinių duomenų forma dviejuose „Naujo žvilgsnio“ leidimuose buvo pristatyti visų 28 vystymo bendrijų veiklos rezultatai ir sėkmės istorijos, socialinės atskirties ir visuomenės netolerancijos realijos, naudinga informacija ir įdomybės.

Toks būdas buvo pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad visuomenė yra imlesnė publicistiniu stiliumi pateiktai problematikai, kai tendencijos paremiamos gyvais pavyzdžiais. „Respublikos“ priedas „Naujas žvilgsnis“ atliko ne tik informacinę, bet ir švietėjišką misiją – plati jo auditorijos aprėptis apibendrino socialinės reklamos, pranešimų spaudai bei komentarų verslo žiniasklaidoje poveikį, t.y. suaktualinta informacija pasiekė ne tik daugelį su EQUAL problematika susipažinusių asmenų, bet ir iki tol fragmentišką informaciją gavusius žmones.

Viešos socialinės-meninės akcijos „Noriu dirbti!“. Birželio ir rugsėjo mėnesiais trijuose didžiausiuose Lietuvos miestuose buvo organizuotos socialinės-meninės akcijos, kurių tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į „nematomas žmones“. „Nematomi“ – tai tikslinėms grupėms priklausantys asmenys: neįgalieji, vienišos motinos, jaunos šeimos, priešpensinio amžiaus žmonės, sergantieji priklausomybės ligomis, ilgalaikiai bedarbiai, tautinės mažumos, buvę kaliniai, prekybos žmonėmis aukos.

Socialinėms-meninėms akcijoms buvo pasirinktas „vaikščiojančios reklamos“ principas. Dideliais reklaminiiais plakatais virtę asistentai vienai dienai pasklido po Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų centrines gatves. Plakatai su užrašais „Noriu dirbti, nors esu...“ vaizdavo tikslinių grupių sunkumus darbo rinkoje ir tai, jog iš plačiosios visuomenės jie išsiskiria tik aplinkinių jiems suformuota „etikete“ (plakatu).

Akcijų metu buvo naudojami 27 plakatai, skelbiantys:

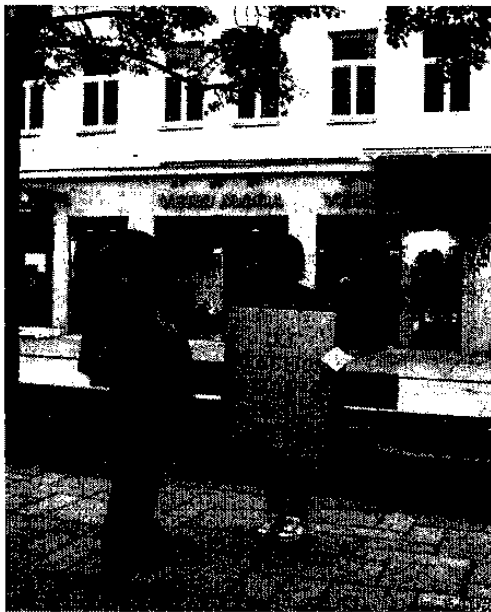
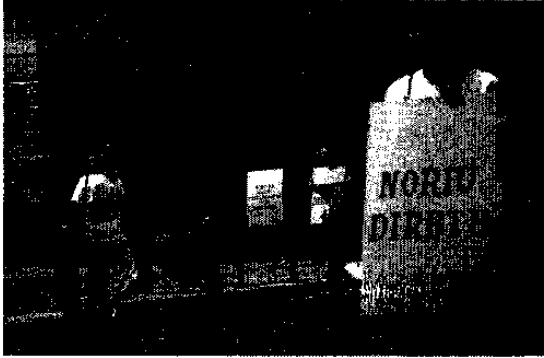
- „Noriu dirbti, nors viena auginu tris vaikus“
- „Noriu dirbti, nors turiu negalią“
- „Noriu dirbti, nors penkis metus neturėjau darbo“
- „Noriu dirbti, nors iki pensijos man liko septyni metai“
- „Noriu dirbti, nors nesu baigęs vidurinės mokyklos“
- „Noriu dirbti, nors dvejus metus kalėjau“
- „Noriu dirbti, nors buvau priklausomas nuo narkotikų“
- „Noriu dirbti, nors esu romų tautybės“

Tikra
G. Kocius -

47

„Noriu dirbti, nors nukentėjau nuo prekeivių žmonėmis“

Akcija „Noriu dirbti“

Be centralizuotos viešinimo kampanijos buvo vykdomi ir atskiri veiksmai, susiję su programos žinomumo didinimu.

Vystymo bendrijos savarankiškai organizavo renginius, publikavo straipsnius, leido leidinius, bendravo su žiniasklaidos atstovais.

Regioninėje spaudoje buvo publikuoti 53, nacionaliniuose dienraščiuose ir žurnaluose 46, internete 15 straipsnių apie Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinamus projektus. Dažniausiai žiniasklaidoje vyravo bendri straipsniai apie EQUAL projektus bei ES paramą, t.y. 33 straipsniai, taip pat užfiksuoti 8 informaciniai pranešimai apie įvykusius renginius bei 7 kvietimai dalyvauti renginiuose.

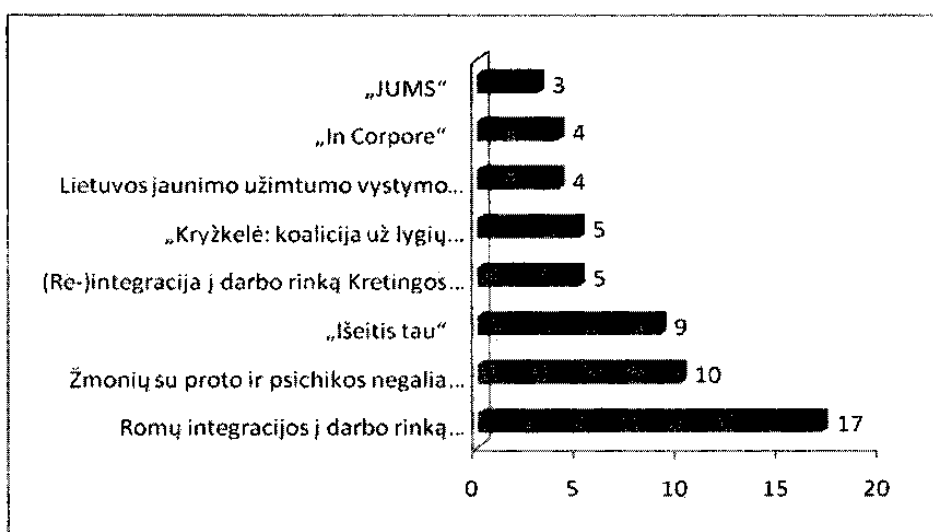
Alina
G. Mack

48

Vystymo bendrijos kaip informacijos kanalą dažnai naudojo ir radiją. 2008 m. buvo 120 išėjimų (dalyvauta laidose, paskelbti informaciniai pranešimai). Palyginti su išėjimais į televiziją (16 kartų), tai 7,5 karto daugiau.

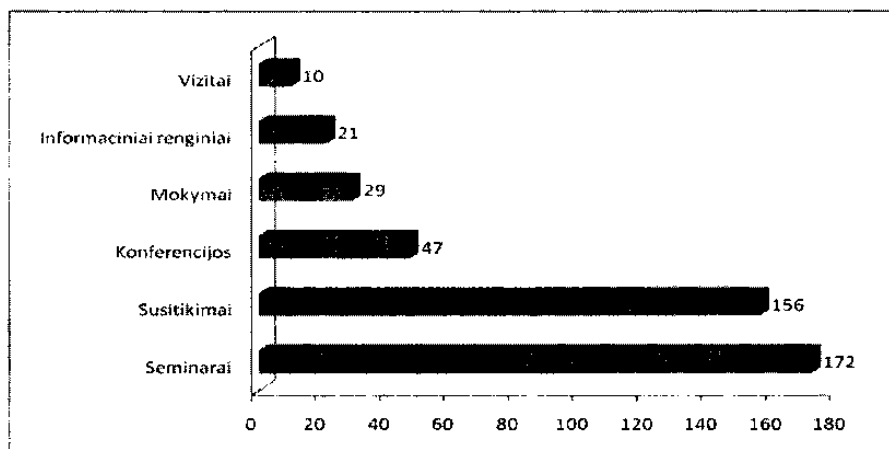
Remiantis žiniasklaidos monitoringu, kurį atliko įgyvendinančiosios institucijos samdoma kompanija, dažniausiai masinėse informavimo priemonėse buvo minimos 8 vystymo bendrijos.

Grafikas Nr.9. Remiantis monitoringo duomenimis, dažniausiai masinių informavimo priemonių minimi šie EQUAL projektai, paminėjimų kartai

2008 m. vystymo bendrijos suorganizavo 435 renginius, kuriuose dalyvavo 11657 asmenys. Dažniausiai buvo organizuojami seminarai bei susitikimai. Renginiai nebuvo skirti tiesiogiai viešinimui, tačiau prisidėjo prie šio tikslo.

Grafikas Nr. 10. Renginiai pagal tipą (renginių skaičius)

Tikra
G. Mack

EQUAL programai viešinti buvo naudojamas ir oficiali interneto svetainė www.equal.lt. Svetainėje skelbiama informacija apie EQUAL programos įgyvendinimą: teisės aktų, reglamentuojančių programos įgyvendinimą, pasikeitimai; programos veiklos planas; informacija apie nacionalinius bei tarptautinius renginius (konferencijas, seminarus), organizuojamus vystymo bendrijų bei programą administruojančių institucijų; talpinamos leidinių el. versijos; ir kt.

1.3.5. PRIEMONĖS, SKIRTOS ATITIKČIAI BENDRIJOS POLITIKAI UŽTIKRINTI

Inašas į Europos užimtumo strategiją ir metinius užimtumo planus

EQUAL BPD apibrėžti veiklos prioritetai atitiko Europos užimtumo strategijos, kuria siekiama skatinti darbo rinkų politikos konvergenciją, gerinti šių rinkų struktūrą bei sukurti daugiau ir geresnės kokybės darbo vietų, tikslus. ES valstybių narių užimtumo politikos krypčių prioritetai ir uždaviniai, susiję daugiausiai su darbo pasiūlos didinimu, yra nustatyti visų valstybių narių bendrai sukurtose daugiametėse Užimtumo gairėse. Užimtumo gairėmis grindžiamos nacionalinės reformų programos ir ES Lisabonos programos dalis, skirta užimtumui.

Nacionalinės reformų programos tikslas užimtumo politikos srityje 2008–2010 metams – didinti darbo efektyvumą, užtikrinant kokybiškos darbo jėgos kompetencijos ugdymą, atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius. Uždaviniai:

- gerinti darbo kokybę, našumą bei didinti darbo patrauklumą;
- didinti darbo rinkos lankstumą, modernizuojant darbo santykius ir atsižvelgiant į socialinių partnerių vaidmenį;
- didinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą.

EQUAL programos metu 28 vystymo bendrijos kartu su užsienio partneriais įgyvendino projektus, kurdamos ir taikydamos novatoriškus metodus socialiai pažeidžiamų asmenų atskirties problemoms spręsti bei pateikdamos pasiūlymus skatinti jų užimtumą. Vystymo bendrijų pasiūlymai atitiko Nacionalinės reformų programos priemones:

- 95 priemonė. Sąlygų derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus sudarymas.
- 98 priemonė. Lyčių lygybės aspekto integravimas užimtumo srityje.
- 100 priemonė. Įtraukiosios darbo rinkos užtikrinimas.
- 101 priemonė. Parengti Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymo pakeitimo ar papildymo įstatymo projektą.

Tiesiogiai buvo prisidėta prie 95 priemonės „Sąlygų derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus sudarymas“ įgyvendinimo. Europos Bendrijų iniciatyvos Equal teminis tinklas „Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo tobulinimas“ parengė Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo modelio metmenis, pagal kuriuos parengtas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonės „Šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas ir paskelbti kvietimai teikti paraiškas.

Sukurtos priemonės, kurios įgalina socialiai pažeidžiamus asmenis įsilieti į darbo rinką ir joje sėkmingai išsilaikyti, padeda suderinti šeimą ir profesinį gyvenimą, plėtojant lankstesnes ir efektyvesnes darbo organizavimo formas, įgalina teikti veiksmingą paramą prieglobsčio prašytojų integracijai. Trečiojo etapo įgyvendinimo formatas ir tikslai užtikrino vystymo bendrijų pasiūlymų pristatymą politikos veikėjams bei asmenims, suinteresuotiems priemonių taikymu praktikoje. Tai leidžia daryti prielaidą, kad sukurtos socialinės rizikos asmenų ar dirbančių su jais motyvavimo, socializacijos, kompetencijų ugdymo, kvalifikacijos tobulinimo priemonių bei pasiūlymų dėl darbo

Tikra
G. Nock -

organizavimo, priežiūros paslaugų organizavimo ir kitos priemonės bus naudojamos ne projektų sąlygomis ir prisidės prie užimtumo didinimo.

Įnašas į kovą su skurdu ir socialine atskirtimi

EQUAL programos indėlis į kovą su skurdu ir socialine atskirtimi užprogramuotas jau pačiame EQUAL BPD, kuriame atspindi pagrindinis užimtumo politikos siekis, kad kiekvienas mūsų šalies žmogus, galintis dirbti, rastų savęs vertą darbą, kuris būtų gerai apmokamas, atitinkantis jo gebėjimus ir paremtas civilizuotais darbdavio ir dirbančiojo santykiais. Mažėjant gimstamumui, keičiantis šeimos struktūrai, senstant visuomenei, esant didelei emigracijai iškyla poreikis didinti darbo jėgos pasiūlą, panaudojant šalyje turimus resursus.

EQUAL programa buvo viena iš programų, prisidedančių prie skurdo ir socialinės atskirties mažinimo. Programos įgyvendinimo metu socialinių ir kitų paslaugų plėtra, paramos šeimai priemonės palengvino galimybes aktyviau dalyvauti darbo rinkoje, imtis savarankiško verslo; profesinio mokymo, orientavimo priemonės palengvino jaunimo įsijungimą į darbo rinką; mokymosi visą gyvenimą strategijos įgyvendinimas praplėtė didesnio kokybiško užimtumo galimybes. EQUAL projektų parengti pasiūlymai dėl socialinės atskirties grupių įtraukimo į darbo rinką ir lanksčių darbo formų taikymo, sudaro prielaidas praplėsti darbo rinką, įtraukiant į ją dabar iš jos kartais pasitraukiančias dėl nepalankių darbo sąlygų grupes – neįgaliuosius, vyresnius žmones, vaikus auginančius asmenis, socialinės rizikos grupes. Todėl EQUAL projektų pasiūlymai, sprendžiantys visuomenės grupių, patekusių į socialinę atskirtį dėl negalios, ilgalaikio nedarbo, priklausomybės nuo psichotropinių medžiagų, kalbos nemokėjimo, netinkamos kvalifikacijos, šeimos ir darbo išipareigojimų nesuderinimo ir pan., dalyvavimo darbo rinkoje ir viešajame gyvenime problemas, tapo itin svarbūs 2008 m. ketvirtajame ketvirtyje darbo rinkai pajutus pirmuosius neigiamus ekonomikos raidos pokyčius. Ir nors pasaulio finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis EQUAL rezultatų taikymas praktikoje ir perkėlimas į politiką yra pakankamai sudėtingas, projektų sukurtos priemonės taps itin aktualios prasidėjus ekonomikos atsigavimui.

Viešieji pirkimai

Vadovaujantis EQUAL BPD 8.5.2 dalimi, EQUAL programa Lietuvoje vykdoma laikantis visų atitinkamų ES viešųjų pirkimų teisės aktų bei nacionalinių teisės aktų, perkant visas paslaugas ir prekes, kurias iš išorės tiekėjų užsako vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos bei vystymo bendrijos. Vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos viešuosius pirkimus vykdė vadovaudamosi Viešųjų pirkimų įstatymu. Vystymo bendrijų partneriai, esantys perkančiosiomis organizacijomis pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, viešuosius pirkimus vykdė vadovaudamiesi Viešųjų pirkimų įstatymu ir įgyvendinančiosios institucijos direktoriaus 2006 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 2006-193 patvirtintomis Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, esantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų taisyklėmis ir jų pakeitimais. Vystymo bendrijų partneriai, nesantys perkančiosiomis organizacijomis, viešuosius pirkimus vykdė vadovaudamiesi įgyvendinančiosios institucijos direktoriaus 2006 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 2006-192 patvirtintu Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų tvarkos aprašu ir jo pakeitimais. Įgyvendinančioji institucija buvo atsakinga už tikrinimą, ar projektai atlieka pirkimus pagal nustatytus teisės aktus. EQUAL įgyvendinančiojoje institucijoje buvo paskirtas atsakingas darbuotojas viešųjų pirkimų procedūroms tikrinti.

Aplinkos apsauga

Tikra
G. Pleckys -

Tiesioginės sąsajos su aplinkos apsauga EQUAL programos įgyvendinimas neturi. Tačiau įgyvendinant EQUAL galioja visi, be išimčių, Lietuvoje taikomi Europos ir galiojantys nacionaliniai teisės aktai.

Moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas

Lyčių lygybės aspekto integravimas EQUAL programoje buvo vienas iš privalomųjų principų, numatytas visose temose. Šio principo įgyvendinimas tiek projektuose, tiek ir programą administruojančiose institucijose dažniausiai pasireiškė pasyviai, t.y. personalo ir tikslinių grupių dalyvavimo projekte nediskriminavimu dėl lyties. Kaip ir ankstesniais metais, ryškiausiai ir aktyviausiai šis principas buvo įgyvendinama G temos projektuose. Apie lyčių lygybės principą buvo diskutuojama teminiame tinkle, valdymo grupėje, susitikimuose su politinius sprendimus priimančiais asmenimis.

2008 m. Priežiūros komiteto posėdyje buvo nuspręsta Agentūros darbuotojams organizuoti mokymus lyčių lygybės tema, siekiant geresnio supratimo apie lyčių lygybės aspekto integravimą į projektus. 2008 m. buvo pravestas pirmasis mokymas (mokymus vedė SADM Lyčių lygybės skyriaus vedėja).

Atitiktis konkurencijos taisyklėms

Europos Bendrijos steigimo sutarties 87 straipsnis draudžia ES valstybei narei iš jos išteklių teikti kokią nors paramą, kuri iškreipia ar gali iškreipti konkurenciją, sudarydama palankesnes sąlygas konkrečioms įmonėms arba tam tikrų produktų gamybai. Todėl, vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 12, 17.1 ir 19.2 straipsniais ir EQUAL BPD 8.5.2.2 dalimi visos EQUAL BPD finansuojamos operacijos turėjo atitikti Europos Bendrijos steigimo sutarties nuostatas dėl valstybės pagalbos.

EQUAL projektuose atliekami mokymai yra tokie, kokius atlieka valstybė ir kurie atneša naudos visiems asmenims ir darbuotojams, bei kurie nesuteikia jokių palankesnių sąlygų įmonėms ir todėl neiškraipo konkurencijos.

EB steigimo sutarties 87, 88, 89 straipsniuose nustatyta, kad valstybės pagalbą reguliuojančios taisyklės yra taikomos tik tokiu atveju, kai yra patenkinti visi šie kriterijai: yra finansinė parama iš valstybės biudžeto, atsiranda pranašumas, kuris iškreipia konkurenciją, atsiranda selektyvumas teritoriniu ar sektoriniu pagrindu ir yra naudojami diskreciniai sprendimai, atsiranda įtaka prekybai tarp valstybių narių.

Pasitarus su Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba ir visapusiškai išnaginėjus iniciatyvos EQUAL specifiką, buvo konstatuota, kad Lietuvoje įgyvendinant EQUAL programą nėra taikomas selektyvumo principas (kiekvienas juridinis asmuo be apribojimų gali dalyvauti programoje), nėra įtakos konkurencijai ir nėra įtakos prekybai tarp valstybių narių, todėl nėra iškreipiama konkurencija ir nėra nusižengiama 87 EB steigimo sutarties straipsnio 1 daliai.

Tikra
G. Hodz

1.3.6. PRIEMONĖS, SKIRTOS VISOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS KOORDINAVIMUI UŽTIKRINTI

2008 m. visos struktūrinės paramos žmogiškųjų išteklių plėtros ir diskriminacijos mažinimo darbo rinkoje koordinavimą užtikrino nustatyta paramos administravimo sistema. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL, Europos socialinio fondo žmogiškųjų išteklių plėtros priemonių, kurios finansuojamos pagal pirmąjį tikslą, ir Europos pabėgėlių fondo priemonių įgyvendinimą administruavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Europos Sąjungos struktūrinės paramos departamentas bei Paramos fondas Europos socialinio fondo agentūra. Tai garantavo glaudų bendradarbiavimą tarp darbuotojų, administruojančių skirtingas programas, nurodytų institucijų viduje bei apsikeitimą informacija tarp atskirų institucijų.

Informacija apie EQUAL finansuojamus projektus yra interneto svetainėse www.equal.lt ir <http://esf.socmin.lt>. Tai sudaro sąlygas visoms institucijoms, teikiančioms paramą diskriminacijos darbo rinkoje mažinimo priemonėms įgyvendinti, susipažinti su jau vykdomais projektais ir taip išsvengti veiklų ir finansavimo dubliavimo.

Suderinamumą su kitomis SADM vykdomomis programomis, kurios finansuoja projektus užimtumo srityje, užtikrino tai, kad 2008 m. vadovaujančiosios institucijos atstovas buvo įtrauktas į projektų vertinimo procesą.

1.3.7. PROGRAMOS VERTINIMAS

2008 m. Vertinimo priežiūros grupė, atsakinga už programos vertinimo eigos priežiūrą bei vertinimo rezultatų sklaidą šalies mastu, vykdė 2008 m. EQUAL programos vertinimo priežiūrą. 2008 m. birželio 20 d. protokolu Nr. 3 patvirtinti vertinimo klausimai. Vertinimo klausimai apėmė šiuos programos įgyvendinimo aspektus:

- programos ir projektų tikslų pasiekimą;
- sprendimų tęstinumą;
- novatoriškų pasiūlymų kokybę;
- pamokas ESF projektų įgyvendinime;
- gerą praktiką viešiname;
- vystymo bendrijų gebėjimų stiprinimą;
- poveikį šalies lygiu (poveikį politikai, institucinį ir organizacinį poveikį).

Vertinimo klausimai sudaryti pagal metodinę ataskaitą bei europinio lygio vertintojų rekomendacijas.

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL 2008 m. vertinimo ataskaitos projektas svarstytas 2008 m. lapkričio 26 d. Vertinimo priežiūros grupės posėdyje. Posėdžio metu buvo pateiktos rekomendacijos vertinimo ataskaitai tobulinti (2008 m. lapkričio 26 d. protokolas Nr. 4). Į rekomendacijas nepriklausomi vertintojai atsižvelgė. Galutinė Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos Lietuvoje 2004-2008 m. nuolatinio vertimo 2008 m. ataskaita vadovaujančiajai institucijai pateikta 2008 m. gruodžio 11 d. raštu.

Tikra
S. Modz -

Ataskaita remiasi informacija, surinkta iki 2008 m. rugpjūčio 31d. Pagrindinės nepriklausomų vertintojų išvados ir rekomendacijos:

Etapinis projektų įgyvendinimas sudaro sąlygas našiau naudoti socialinėms problemoms spręsti skirtas lėšas ir efektyviau spręsti problemas.

Socialinius projektus tikslinga įgyvendinti dviem etapais. Pirmajam etapui būtų atrenkamas preliminarus ilgasis projektų sąrašas. Pirmasis programos etapas galėtų būti panašus į pirmąjį EQUAL etapą. Jo metu projektai atliktų reikiamą situacijos analizę, tikslintų problemos sprendimus ir pritrauktų reikiamus partnerius. Aptariant projektų turinį pirmajame etape turėtų aktyviai dalyvauti atitinkamos valstybės institucijos – projektų rezultatų užsakovai. Būtų kryptingai skatinama socialinės politikos įgyvendintojų ir nevyriausybinių organizacijų, verslininkų partnerystė. Antrasis etapas būtų skirtas sprendimų įgyvendinimui. Į jį patektų tik geriausi projektai.

Inovacijų kūrime per mažai dalyvavo organizacijos, kurios realiai įgyvendina ir formuoja valstybės politiką socialinėje srityje.

Paramos panaudojimas ateityje būtų daug efektyvesnis sukūrus realias paskatas ir/arba reikalavimus valstybės ir savivaldos institucijų tarnautojams stiprinti partnerystę su nevyriausybiniomis organizacijomis ir aktyviai dalyvauti socialiniuose projektuose. Novatoriškos socialinės programos duotų geriausius rezultatus tada, kai už lėšų panaudojimą partnerystėje su nevyriausybiniomis organizacijomis būtų tiesiogiai atsakingi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos departamentai, kitos valstybinę politiką vykdančios institucijos.

EQUAL trečiojo etapo veiklos labai daug prisidėjo prie geresnių programos ir projektų tikslų pasiekimo.

EQUAL trečiojo etapo teigiamą valdymo grupių patirtį galėtų perimti kiti socialiniai projektai. Tai būtų ypač aktualu, jei projekte būtų planuojama teikti ne vien socialines paslaugas, pasibaigiančias drauge su projektiniu finansavimu, bet kartu būtų kuriamos ilgalaikį poveikį turėsiančios socialinės inovacijos.

Didelė rizika, kad dalyvaudamos socialiniuose projektuose vienos, nevyriausybinių organizacijos išleis lėšas negebėdamos sukurti tęstinių ir integruotų į valstybės politiką rezultatų.

Sukurti motyvaciją ir (ar) reikalavimą Lietuvos darbo biržai aktyviai plėsti savo partnerystę su nevyriausybiniomis organizacijomis. Peržiūrėti Lietuvos darbo biržos veiklos prioritetus, sudarant prielaidas teritorinėms darbo biržoms prisidėti prie nevyriausybinių institucijų pastangų kompleksiskai spręsti didžiausią atskirtį patiriančių socialinių grupių problemas.

Sukurtų inovacijų efektyvumą geriausia pagrįsti ekonominės naudos skaičiavimais.

Ateityje skiriant lėšas socialiniams projektams, būtų tikslinga reikalauti pateikti kuriamų modelių ekonominio naudingumo skaičiavimus bei valstybės mastu pradėti skaičiuoti investicijų į socialinių problemų sprendimus naudą.

Programos žinomumui didinti didesnę efektą duoda centralizuotai vykdoma kampanija.

Programos žinomumui didinti tikslinga pasirengti programos viešinimo strategiją dar prieš pradėdant įgyvendinti projektus. Viešinimo strategija turėtų apimti tiek centralizuotai vykdomas

Tikra
S. Mack -

54

viešinimo veiklas, tiek pavienių projektų vaidmenį viešiniame, kuris neturėtų kartoti centralizuotai vykdomų veiklų, bet planingai prisidėtų prie bendro programos žinomumo.

Vertinimo ataskaita buvo pristatyta Priežiūros komiteto nariams ir patvirtinta 2008 m. gruodžio 2 d. protokolu Nr. D5-272. Ataskaita išsiųsta Europos Komisijai. Ataskaita prieinama interneto svetainėje www.esf.socmin.lt.

Tikra
S. Mack

1.4. FINANSINĖS PARAMOS ĮGYVENDINIMAS

Finansinė informacija

Per 2004–2008 m. mokėjimo institucija Europos Komisijai išsiuntė 22 mokėjimo prašymus (per 2008 metus buvo išsiųsti 6 mokėjimo prašymai), kuriuose už minima periodą Europos Komisijai buvo deklaruota **14.251,00** tūkst. eurų. (lėšos, deklaruotos iki 2008 m. lapkričio 30 d.). Lėšos, deklaruotos po 2008 m. lapkričio 30 d., įtrauktos į mokėjimo prašymus, teikiamus Europos Komisijai 2009 m. Lentelėje Nr. 14 pateiktos Europos Komisijai deklaruotos lėšos pagal temas.

Lentelė Nr. 14. Europos Komisijai deklaruotos lėšos pagal temas, tūkst. eurų (pripažintos deklaruotinomis iki 2008 m. gruodžio 31 d.)

	Temos	EK lėšos	BF lėšos	Iš viso
2004 m.	Tema A	-	-	-
	Tema G	-	-	-
	Tema I	-	-	-
	Techninė pagalba (TP)	9,28	50,8	60,08
	TP 5 proc.	1,28	27,57	28,85
	TP 3 proc.	8	23,23	31,23
	Iš viso	9,28	50,8	60,08
	2005 m.	Tema A	393,8	131,27
Tema G		122,37	40,79	163,16
Tema I		12,71	4,24	16,95
TP		133,33	21,11	154,44
TP 5 proc.		88,04	13,62	101,66
TP 3 proc.		45,29	7,49	52,78
Iš viso		662,21	197,41	859,62
2006 m.		Tema A	1.372,04	457,34
	Tema G	445,27	148,42	593,69
	Tema I	53,54	17,85	71,39
	TP	180,51	60,17	240,68
	TP 5 proc.	104,70	34,90	139,60
	TP 3 proc.	75,81	25,27	101,08
	Iš viso	2.051,36	683,78	2.735,14

Tikra
S. Mack -

56

2007 m.	Tema A	2.731,12	910,37	3.641,49
	Tema G	956,56	318,85	1.275,41
	Tema I	161,23	53,74	214,97
	TP	163,86	54,62	218,49
	TP 5 proc.	130,60	43,53	174,14
	TP 4,7 proc.	33,26	11,09	44,35
	Iš viso	4.012,77	1.337,59	5.350,36
2008 m.	Tema A	3.039,41	1.013,14	4.052,55
	Tema G	782,23	260,74	1.042,97
	Tema I	110,44	36,81	147,26
	TP	387,54	129,18	516,71
	TP 5 proc.	159,97	53,32	213,30
	TP 4,7 proc.	227,56	75,85	303,42
	Iš viso	4.319,62	1.439,87	5.759,49
2004-2008 metais iš viso		11.055,24	3.709,45	14.764,69

Programai pradėti vykdyti Europos Komisija išmokėjo 16 procentų avanso, kuris sudarė 1.898,62 tūkst. eurų. Per 2004–2008 m. iš EK buvo gauti dvidešimt du tarpiniai mokėjimai. Iš viso iš EK per 2008 m. gauta 3.213,19 tūkst. eurų programai vykdyti.

Įvykdytų mokėjimų ir numatytų įsipareigojimų palyginimas

Lentelė Nr.15. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Lietuvoje 2004–2006 m. finansiniai įsipareigojimai (tūkst. eurų)

Tema	Patvirtinta EQUAL BPD 2004 metams suma	Patvirtinta EQUAL BPD 2005 metams suma	Patvirtinta EQUAL BPD 2006 metams suma	Iš viso
A	2.511,10	3.776,08	4.360,93	10.648,11
G	759,45	1.044,24	1.360,68	3.164,37
I	113,92	156,64	204,10	474,66
Tech. pagalba	443,01	278,47	813,24	1.534,72
Iš viso	3.827,48	5.255,43	6.738,95	15.821,86

Tikra
G. Mack

57

Lentelė Nr.16. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Lietuvoje 2004–2008 m. išmokėtos paramos lėšos (išmokėtos iki 2008 m. gruodžio 31 d., tūkst. eurų)

Tema	EQUAL BPD patvirtinta suma	Išmokėta paramos lėšų suma (įskaitant nepripažintas deklaruotomis EK sumas)	Išmokėjimo procentas nuo EQUAL BPD patvirtintos 2004–2006 m. sumos, proc.
A	10.648,11	10.063,75	94,51
G	3.164,37	3.075,17	97,18
I	474,66	450,57	94,92
TP	1.534,72	1.604,50	104,55
Iš viso	15.821,86	15.193,99	96,03

Per 2004–2008 m. buvo išmokėta **15.193,99** tūkst. eurų paramos lėšų (įskaitant nepripažintas deklaruotomis EK sumas), t. y. **96,03** proc. EQUAL BPD patvirtintos 2004–2006 m. sumos.

Pirmajam etapui įgyvendinti buvo išmokėta **629,94** tūkst. eurų. Tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta **604,45** tūkst. eurų. Gražinta vadovaujančiųjų partnerių nepanaudotų lėšų pirmajame etape **22,47** tūkst. eurų. 2007 m. balandžio 18 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštu Nr. (21.3-2-82)-SD-4217 Agentūra buvo įpareigota patikrinti pirmojo etapo mokėjimo prašymus bei išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Pakartotino tikrinimo metu pripažintų netinkamomis deklaruoti EK paramos lėšų suma – **3,02** tūkst. eurų. Vystymo bendrijos, kuriose buvo nustatytos netinkamos finansuoti paramos lėšos, sutiko su Agentūros pateiktais argumentais, kuo remiantis buvo inicijuotas paramos lėšų gražinimas. 2007 m. buvo gražinta 0,26 tūkst. eurų, o 2008 m. – 2,76 tūkst. eurų (iš jų 0,47 tūkst. eurų, susijusių su pažeidimu).

Per pirmąjį etapą panaudota **83,78** procentai numatytų lėšų.

Projektų pirmasis etapas vyko pakankamai trumpai – šešis mėnesius. Per šį laikotarpį vystymo bendrijos dar nebuvo gerai susipažinę su projektų įgyvendinimą reglamentuojančiomis taisyklėmis, todėl ne visada laikėsi reikalavimų veiklos vykdymui ir lėšų panaudojimui. Dėl šių priežasčių pirmojo etapo lėšų panaudojimo procentas nebuvo labai aukštas.

Lentelė Nr.17. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL pirmojo etapo finansiniai rezultatai (tūkst. eurų)

Temos	Pirmojo etapo pagal temą sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Išmokėti avansai	Deklaruotos lėšos	Gražintos lėšos	Gražintos lėšos 2008 m.	Įsisavinta lėšų iš viso, proc.
A	518,75	259,38	448,66	-14,61	-2,14	86,49
G	175,96	87,98	138,84	-8,08	-0,62	78,91
I	26,75	13,37	16,95	-0,04	0,00	63,36

Tikra
S. Modys -

58

Iš viso	721,46	360,73	604,45	-22,73	-2,76	83,78
---------	--------	--------	--------	--------	-------	-------

2008 m. vyko antrojo etapo užbaigimas, t.y. vystymo bendrijos teikė galutinius mokėjimo prašymus. 2008 m. Agentūra gavo 9 tarpinius ir 25 galutinius antrojo etapo mokėjimo prašymus ir patvirtino 25 tarpinius bei 28 galutinius antrojo etapo mokėjimo prašymus.

Antrajam etapui buvo skirta didžiausia paramos lėšų suma bei pakankamai ilgas įgyvendinimo laikotarpis (nuo 2005 m. gegužės – birželio mėn. iki 2007 m. spalio mėn. – 2008 m. vasario mėn.). Tai leido pasiekti geresnių finansinių rezultatų nei pirmajame etape. Projektų vykdytojai turėjo laiko įvertinti taisyklių pakeitimus ir tinkamai juos pritaikyti įgyvendinant projektą bei, reikalui esant, kreiptis dėl biudžeto perskirstymo arba paramos sutarties pakeitimo. Agentūra, siekdama pagerinti mokėjimo prašymų kokybę ir kuo efektyviau panaudoti antrojo etapo lėšas, skyrė didelį dėmesį vystymo bendrijoms ir teikė individualias konsultacijas patikrų vietoje ir susitikimų su vystymo bendrijomis metu. Susitikimai su vystymo bendrijomis buvo inicijuojami tiek vystymo bendrijų, tiek Agentūros darbuotojų, atsižvelgiant į lėšų panaudojimo procentą arba mokėjimo prašymų parengimo kokybę. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas galutiniams mokėjimo prašymams, kadangi tai buvo paskutinė galimybė vystymo bendrijoms deklaruoti projekto metu patirtas išlaidas, todėl Agentūra ne kartą kreipėsi į projekto vykdytojus prašydama pateikti (patikslinti) informaciją, susijusią su deklaruojamomis išlaidomis.

Antrajame etape tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta **11.392,57** tūkst. eurų, t.y. **95,20** procento lėšų, skirtų antrajam etapui. Antrojo etapo metu buvo išmokėta **3.183,22** tūkst. eurų avanso (**26,60** procentų nuo projektams skirtos sumos, nors pagal Išlaidų apmokėjimo taisyklės maksimali galima avanso suma – iki 30 procentų skirtos sumos). Vystymo bendrijos grąžino antrajame etape nepanaudotas arba netinkamomis pripažintus lėšas, kurios sudarė **317,02** tūkst. eurų (iš jų 2,34 tūkst. eurų su pažeidimu susijusi suma). Kaip ir pirmajame etape, vystymo bendrijos dideles sumas deklaravo su galutiniais mokėjimo prašymais. Antrojo etapo galutinių mokėjimo prašymų sumos siekė nuo 4 iki 33 procentų antrojo etapo biudžetuose numatytų sumų.

Bendros priežastys, kodėl vystymo bendrijoms dalis lėšų antrajame etape buvo nekompensuota:

- netiksliai suskaičiuotos kompensacijos už nepanaudotas atostogas; viršijami biudžete numatyti darbo dienos, valandos įkainiai;
- įsigytos prekės, nesusijusios su projekto veikla;
- dalyvių skaičius nurodytas sąskaitose - faktūrose neatitiko seminaruose (konferencijose) dalyvavusių asmenų skaičiaus;
- deklaruotos išlaidos veikloms, kurių rezultatai bus pasiekti pasibaigus paramos sutarčiai;
- viršytos biudžeto eilutės, nesekti biudžeto eilučių likučiai;
- išlaidos deklaruotos ne tose biudžeto eilutėse, kuriose buvo numatyta jas deklaruoti;
- su mokėjimo prašymu nepateikti visi išlaidas pagrindžiantys dokumentai, pvz.: įsakymai, sąmatos;
- išlaidos patirtos neįsigaliojus paramos sutarties pakeitimui (pratęsimui).

Tikra
S. Mack -

Lentelė Nr. 18. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL antrojo etapo paramos lėšų įsisavinimas per 2005-2008 metus (tūkst. eurų)

Tema	Lėšos skirtos projektui įgyvendinti	Išmokėtas avansas	Panaudotas avansas proc. maks. 30 proc.	2008 m. išmokėta lėšų	2008 m. gražintos lėšos	Deklaruotos lėšos	Deklaruotų lėšų santykis, proc.
A	8.906,12	2.402,36	26,97	852,10	-233,76 ⁹	8.434,39	94,70
G	2.650,26	657,82	24,82	215,08	-60,79	2.571,26	97,02
I	410,12	123,04	30,00	0,00	-22,48	386,92	94,34
Iš viso	11.966,50	3.183,22	26,60	1.067,18	-317,02	11.392,57	95,20

Trečiajame etape projekto vykdytojai jau turėjo pakankamai žinių ir įgūdžių sėkmingai vykdyti projektus, tačiau dalis trečiojo etapo įgyvendinimo laikotarpio sutapo su antrojo etapo pabaiga. Dėl šios priežasties trečiojo etapo įgyvendinimas iš dalies buvo sudėtingas: dalis personalo, turėjusio vykdyti trečiojo etapo veiklą, buvo užimta antrojo etapo baigimu. Taip pat buvo susidurta su sunkumais atskiriant skirtingų etapų išlaidas.

Lentelė Nr.19. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL pirmojo, antrojo ir trečiojo etapų išdėstymas laike per 2004-2008 metus

Metai	2004 m.				2005 m.				2006 m.				2007 m.				2008 m.			
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
Pirmasis etapas																				
Antrasis etapas																				
Trečiasis etapas																				

Siekiant planuoti lėšų įsisavinimą ir efektyviau paskirstyti darbo krūvį MP tikrinantiems darbuotojams, trečiajame etape buvo sudaryti tarpinių mokėjimo prašymų teikimo grafikai. Vystymo bendrijos ne visada laikėsi išipareigojimų dėl mokėjimo prašymų teikimo, o tai apsunkino planavimą bei paramos lėšų įsisavinimą. Trečiojo etapo galutinių mokėjimo prašymų sumos siekė nuo 14 iki 93 procentų trečiojo etapo biudžetuose numatytų sumų. Jei didžiausia lėšų dalis nebūtų paliekama galutiniam mokėjimo prašymui, lėšos būtų panaudojamos sparčiau ir tolygiau. Siekdama efektyvesnio paramos lėšų panaudojimo ir greitesnio patirtų ir apmokėtų išlaidų kompensavimo projektų vykdytojams, 2008 m. liepos 3 d. Agentūra kreipėsi į projektų vykdytojus siūlydama nuo 2008 m. liepos 15 d. iki rugpjūčio 15 d. teikti neeilinius trečiojo etapo mokėjimo prašymus. Šiuo siūlymu pasinaudojo 10 projektų vadovaujantieji partneriai.

⁹ Iš jų su pažeidimu susijusi suma – 2,34 tūkst. eurų

Tikra
G. Mack -

60

Trečiajame etape tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta **1.577,28** tūkst. eurų, t.y. **94,24** procentai lėšų, skirtų trečiam etapui. Visos 28 vystymo bendrijos pasinaudojo galimybe gauti avansą. Išmokėti **39,43** procentai nuo visos trečiojo etapui skirtų lėšų sumos (**659,88** tūkst. eurų). Gražinta **19,45** tūkst. eurų trečiajame etape nepanaudotų lėšų (dalis trečiajame etape nepanaudotų paramos lėšų bus gražinta 2009 m.). Be priežasčių, lėmusių mažesnę lėšų įsisavinimą antrajame etape, trečiajame etape prisidėjo dar kelios priežastys, įtakojusios lėšų įsisavinimą:

- dalis antrojo ir trečiojo etapų veiklos buvo vykdoma vienu metu;
- suplanuota daugiau tarptautinės veiklos nei realiai įgyvendinta.

Lentelė Nr. 20. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL trečiojo etapo paramos lėšų įsisavinimas per 2007-2008 metus (tūkst. eurų)

Tema	Lėšos skirtos projektui įgyvendinti	Išmokėtas avansas	Panaudotas avansas proc., maks. 50 proc.	2008 m. išmokėta lėšų	2008 m. gražintos lėšos	Deklaruotos lėšos	Deklaruotų lėšų santykis, proc.
A	1.251,43	487,63	38,97	699,56	-16,42	1.165,45	93,13
G	374,61	148,5	39,64	215,30	-2,15	365,13	97,47
I	47,58	23,75	49,91	23,83	-0,88	46,7	98,15
Iš viso	1.673,62	659,88	39,43	938,69	-19,45	1.577,28	94,24

Įvertinus visų etapų pasiektus rezultatus, bendrai EQUAL programos projektams išmokėtos ir pripažintos deklaruotinomis paramos lėšos EK 2008 m. gruodžio 31 dienai sudaro **13.574,30** tūkst. eurų, t.y. **95,01** procentų nuo projektams skirtos sumos.

Naudojant paramos lėšas buvo susidurta su šiais sunkumais:

- vystymo bendrijų veiklos įgyvendinimas neatsižvelgiant į finansinį planą ir nepakankamas išorinių veiksmų įvertinimas (projektų vykdytojai įgyvendindami veiklą dažnai neatsižvelgė į finansiniame plane suplanuotas išlaidas; pirktos paslaugos neatitiko finansiniame plane numatytų paslaugų; planuojant išlaidas nebuvo atsižvelgta į įstatyminių jų reglamentavimą);
- nepakankamas dėmesys paramos sutarties sąlygoms (neatsižvelgiama į mokėjimo prašymo tikrinimo laiką, viešųjų pirkimų vykdymo terminus, biudžeto keitimo tvarką - dažnai projekto vykdytojai kreipdavosi dėl biudžeto keitimo jau įvykus faktui arba prašydavo nagrinėti skubos tvarka);
- nepatenkinama mokėjimų prašymų kokybė (projektų personalo kaita);
- nevienoda teikiamų mokėjimo prašymų kokybė (tai įtakojo personalo kaita ir žmogiškasis faktorius);
- ekonomiškumo principo taikymas (patikimas finansinis valdymas, viešieji pirkimai);
- patikimo finansinio valdymo nebuvimas (biudžeto eilučių viršijimas, biudžeto lėšų panaudojimo nesekimas);
- teisės aktų pasikeitimai (Priežiūros taisyklių pasikeitimas dėl banko mokesčių; įstatymų pasikeitimai dėl mažaverčio turto ribinės sumos);
- dalies antrojo ir trečiojo etapų veiklos vykdymas vienu metu.

Tikra
S. Mack

61

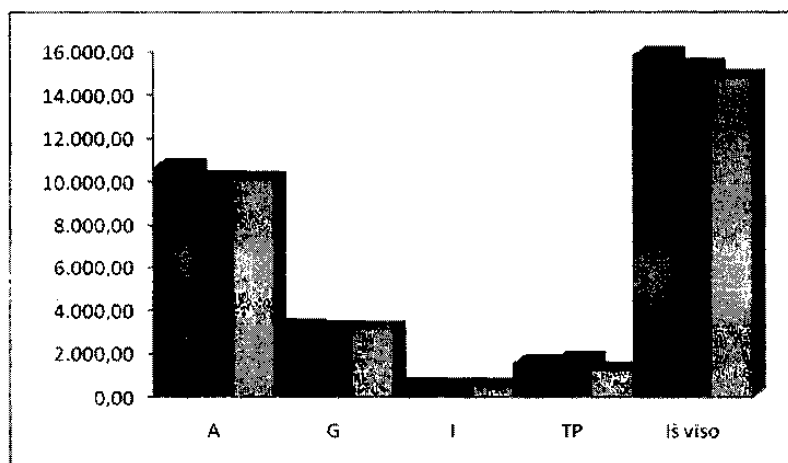
Lentelė Nr. 21. EB iniciatyvos EQUAL Lietuvoje 2004–2006 m. išmokėtos pagal temas ir pripažintos deklaruotinomis EK paramos lėšos (iki 2008 m. gruodžio 31 d., tūkst. eurų)

Tema	BPD patvirtinta suma 2004–2006 metams	Patvirtinta BPD 2004 metams suma	Patvirtinta BPD 2005 metams suma	Patvirtinta BPD 2006 metams suma	Deklaruota EK paramos lėšų suma	Įsisavinimo procentas nuo BPD patvirtintos 2004–2006 m. sumos, proc.
	1	2	3	4	5	6(5/1*100)
A	10.648,11	2.511,10	3.776,08	4.360,93	10.048,50	94,37
G	3.164,37	759,45	1044,24	1.360,68	3.075,23	97,18
I	474,66	113,92	156,64	204,10	450,57	94,92
TP	1.534,72	443,01	278,47	813,24	1.190,39	77,56
Iš viso	15.821,86	3.827,48	5.255,43	6.738,95	14.764,69	93,32

Lentelė Nr. 22. 2004–2006 metų įsipareigojimų ir išmokėjimų/deklaravimo palyginimas (iki 2008 m. gruodžio 31 d., tūkst. eurų)

Tema	Patvirtinta BPD 2004-2006 metams suma	Išmokėta paramos lėšų suma (įskaitant nepripažintas deklaruotinomis EK sumas)	Išmokėta pagal projektą ir deklaruota EK paramos lėšų suma
A	10.648,11	10.063,75	10.048,50
G	3.164,37	3.075,17	3.075,23
I	474,66	450,57	450,57
TP	1.534,72	1.604,50	1.190,39
Iš viso	15.821,86	15.193,99	14.764,69

Grafikas Nr.11. 2004 - 2006 metų įsipareigojimų ir išmokėjimų palyginimas (tūkst. eurų)

Tikra
S. Mack -

Lentelė Nr.23. Lėšų pasiskirstymas projektams pagal temas ir etapus (tūkst. eurų)

Tema	BPD patvirtinta suma	Lėšų paskirstymas per etapus			Likusios neužkontraktuotos lėšos
		Pirmojo etapo deklaruotos paramos lėšos pasibaigus I etapui	Antrojo etapo sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Trečiojo etapo sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	
A	10.648,11	451,58	8.906,12	1.251,43	-38,98
G	3.164,37	139,50	2.650,26	374,61	0,00
I	474,66	16,96	410,12	47,58	0,00
Iš viso	14.287,14		14.248,16		-38,98

Iš viso neužkontraktuotų lėšų liko 38,98 tūkst. eurų, t.y. 0,27 procento nuo bendros sumos, skirtos projektams įgyvendinti ir 0,25 procento nuo bendros EQUAL BPD numatytos sumos.

Sunkumų taikant N+2 taisyklę aprašymas pagal reglamento 1260/99 31 (2) straipsnį ir pasiūlymai dėl sistemos tobulinimo

BPD Priede numatytas finansinis įsipareigojimas galėjo būti įgyvendintas 15.782,88 tūkst. eurų, t. y. 99,75 proc. nuo numatytos BPD sumos, nes buvo užkontraktuotos ne visos lėšos (38,98 tūkst. eurų, t.y. 0,25 procento nuo bendros sumos liko neužkontraktuota).

2008 m. buvo planuojamas lėšų įsisavinimas atsižvelgiant į faktiškai iki 2008 m. deklaruotų lėšų sumą. Paramos lėšų įsisavinimas projektuose 2008 m. gruodžio 31 dienai sudarė 13.574,30 tūkst. eurų (t.y. 95,28 procentų nuo planuojamų BPD Priede 14.248,16 tūkst. eurų 2008 m. įsisavinti lėšų).

Lentelė Nr. 24. Per 2004–2008 metus (N+2) deklaruotų EK išlaidų suma (iki 2008 m. gruodžio 31 d., tūkst. eurų)

Temos pavadinimas	Deklaruotų EK išlaidų, skirtų Europos Bendrijų iniciatyvai EQUAL įgyvendinti, suma				
	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	Planuota deklaruoti 2008 m.
A	525,07	1.921,83	3.641,49	4.052,55	4.613,19
G	163,16	617,35	1.275,41	1.042,97	1.132,11
I	16,95	71,39	214,97	147,26	171,36

Tikra
S. Roekš

63

TP	214,52 ¹⁰	240,68	218,49	516,71	861,03
Iš viso (per metus)	919,70	2.735,14	5.350,36	5.759,49	6.777,69
Įsisavinimas kaupiamuoju principu ir palyginimas su BPD					
Įsisavinimas kaupiamuoju principu	919,70	3.654,84	9.005,20	14.764,69	15.782,89¹¹
Įsisavinimo procentas nuo BPD numatytos sumos	6	23	57	93	100

Standartinis kategorizavimas

Standartinės kategorijos kiekvienos priemonės lygmenyje nurodytos Europos EQUAL BPD Priede kaip pateikta lentelėje Nr. 25.

Lentelė Nr. 25 Standartinės kategorijos priemonių lygmenyje

Priemonė	Tema	Kategorija	Atitikimas
1.1	Tema A	21	100 proc.
4.1	Tema G	24	100 proc.
5.1	Tema I	22	100 proc.
999.1	TP (5 proc.)	41	100 proc.
	TP (4,7 proc.)	41	100 proc.

2008 metais įgyvendintos priemonės atitiko kategorijas, t. y. finansavimo sritis, nurodytas EQUAL BPD Priede.

¹⁰ Įskaitant 2004 m. deklaruotas lėšas.

¹¹ Neįtrauktos neužkontraktuotos lėšos (38,98 tūkst. eurų).

Tikra
S. Mack

1.5. PAŽEIDIMAI

2008 m. buvo nustatyti du pažeidimai.

1. Atlikus Viešosios įstaigos Tautinių bendrijų namų įgyvendinamame projekte Nr. EQ/2004/1130-06 įtariamo pažeidimo tyrimą, Agentūra 2008 m. rugpjūčio 10 d. vadovaujančiajai institucijai pateikė pažeidimų kontrolieriaus išvadą Nr. 1 (toliau vadinama – išvada). Išvadoje konstatuota, kad vadovujančio partnerio Agentūrai deklaruotos darbuotojo Vladislav Voinič darbo vietos išlaikymo išlaidos už laikotarpius, kai šis faktiškai nedirbo, nėra tiesiogiai susijusios su projektu. Vadovaujantysis partneris, deklaruodamas Agentūrai su projekto įgyvendinimu tiesiogiai nesusijusias išlaidas, nesilaikė Paramos sutarties 2.4, 3.1.3 punktų reikalavimų bei padarė pažeidimą, numatytą Priežiūros taisyklių 65.16 punkte ir Paramos sutarties 8.1.16 punkte. Atsižvelgiant į tai, vadovaujančiajai institucijai buvo siūlyta su pažeidimu susijusią sumą 2.871,38 eurų (9914,29 Lt) pripažinti netinkamomis išlaidomis, o Agentūros jau kompensuotą dalį – 2.811,39 eurų (9707,18 Lt) – susigrąžintina suma. Vadovujančioji institucija, atsižvelgdama į Agentūros siūlymus, 2008 m. spalio 30 d. ministerijos valstybės sekretoriaus potvarkiu Nr. A3-587 susigrąžintina suma pripažino 2.811,39 eurų (9707,18 Lt).

2. Atlikus Viešosios įstaigos Viešosios politikos ir vadybos instituto projekte Nr. EQ/2004/1130-03 įtariamo pažeidimo tyrimą, Agentūra 2008 m. rugsėjo 8 d. vadovaujančiajai institucijai pateikė pažeidimų kontrolieriaus išvadą Nr. 2 (toliau – išvada). Išvadoje konstatuota, kad vadovaujantysis partneris, Agentūrai deklaruodamas projektų konsultantės bei finansininkės darbo užmokesčio išlaidas, kurios neatitiko paramos sutarties 2.4, 2.4.2 punktuose nustatytų išlaidų tinkamumo reikalavimų, nebuvo pagrįstos Darbo sutartyje sulygtu darbo užmokesčiu (LR DK 95 straipsnio 3 dalis, 197 straipsnio 2 dalis), padarė pažeidimą, numatytą paramos sutarties 8.1.16, 8.1.3 punktuose, Priežiūros taisyklių 65.3, 65.16 punktuose. Agentūra vadovaujančiajai institucijai siūlė su pažeidimu susijusią sumą (379,11 eurų - 1309 Lt) pripažinti netinkamomis išlaidomis ir susigrąžintina suma. Vadovujančioji institucija, atsižvelgdama į Agentūros pažeidimų kontrolieriaus išvadą, 2008 m. lapkričio 7 d. ministerijos valstybės sekretoriaus potvarkiu Nr. A3-593 priėmė kitokį sprendimą nei siūlė Agentūra ir susigrąžintina suma pripažino 4.691,84 eurų (16200 Lt). 2008 m. gruodžio 9 d. vadovaujantysis partneris sprendimą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, prašydamas panaikinti minėtą vadovujančiosios institucijos potvarkį. Tačiau teismas 2009 m. vasario 17 d. nutartimi pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą. Vadovaujantysis partneris grąžino su pažeidimu susijusią sumą bei delspinigius, tačiau teismo nutartį apskundė aukštesnės instancijos teismui. Teismo procesas nėra pasibaigęs.

Tikra
S. Roekš

2 DALIS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL
ĮGYVENDINIMAS 2004-2008 M.

Tikra
G. Mack -

2.1. PARAMOS ĮGYVENDINIMO SĄLYGOS

2.1.1. PASIKEITIMŲ, SUSIJUSIŲ SU ESMINIAIS AR NAUJAI VEIKSNIAIS, LEMIANČIAIS EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL BENDROJO PROGRAMAVIMO DOKUMENTO ĮGYVENDINIMĄ, BEI SUSIJUSIŲ SU SOCIALINIŲ-EKONOMINIŲ KONTEKSTU IR UŽIMTUMO POLITIKOS PAKĖITIMAIS, APRAŠYMAS

Pradedant 2000 m. Lietuvos ekonomika sparčiai augo, gerėjo verslo aplinka, daugėjo investicijų, augo gamyba ir paslaugų pardavimas, didėjo prekybos apimtis ir vidaus vartojimas. Tai sudarė palankias sąlygas užimtumui augti ir nedarbui mažėti.

2004 m. pradėjus įgyvendinti EQUAL programą, trečius metus nuolatos mažėjo bedarbių skaičius. Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų 2004 m. buvo 6,8 procento, t.y. 1,3 procentinio punkto mažesnis palyginti su 2003 m. Besikreipiančių į teritorines darbo biržas bedarbių skaičius mažėjo. Registruotų bedarbių struktūroje išaugo moterų ir vyresnio amžiaus bedarbių lyginamasis svoris, mažėjo jaunimo dalis.

Tarp besikreipiančių bedarbių didžiausią dalį sudarė moterys - 53,6 proc. Priešpensinio amžiaus bedarbių dalis sudarė 11,4 procentus, jaunimo - 8,1 procento visų į biržą besikreipiančių bedarbių (Statistikos duomenys). Ilgalaikiai bedarbiai sudarė 29 proc. visų Lietuvos darbo biržoje registruotų bedarbių.

Didžioji dalis bedarbių, beveik 72 proc., buvo nepasirengę darbo rinkai (LDB duomenys).

Aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą atitinkamai turėjo 5,7 proc. ir 17,5 proc. bedarbių. Daugiausia - 54,2 proc., buvo bedarbių, turinčių vidurinį išsilavinimą. Didelė dalis registruotų bedarbių nebuvo pasirengę konkuruoti darbo rinkoje. Gyventojų užimtumo tyrimų duomenimis ne kvalifikuoti bedarbiai 2004 m. sudarė 25 procentus bedarbių, iš kitos pusės turimas profesinis pasirengimas neatitiko darbdavių keliamų reikalavimų: turėti profesinę kvalifikaciją, gretutinę profesiją, mokėti kalbas, turėti socialinius gebėjimus. 2007 m. – apie 39,8 procentus bedarbių neturėjo profesinio pasirengimo, kas dvyliktas ieškojo pirmojo darbo, daugelis praradę turėtus įgūdžius dėl ilgesnės nei 2 metai darbo pertraukos.

2004 m. nežymiai pamažėjo užimtų gyventojų palyginus su 2003 m. duomenimis. Tai siejama su padidėjusia po Lietuvos įstojimo į ES gyventojų migracija. Tačiau užimtumo lygis padidėjo iki 61,1 proc. (2003 m. – 60,9 proc.) (statistikos duomenys). Pastebimai sumažėjo jaunimo (15-24 m. amžiaus) užimtumo lygis: nuo 22,6 proc. 2003 m. iki 20,3 proc. 2004 m. Tai irgi susiję su emigracija, kadangi padaugėjo ir išvykstančio jaunimo. Toliau augo vyresnio amžiaus gyventojų (55-64 m.) užimtumo lygis. Jis nuo 44,5 proc. 2003 m. išaugo iki 46,9 proc. 2004 m. Ypač sparčiai pa didėjo vyresnio amžiaus moterų užimtumo lygis, 2004 m. jis siekė 39 proc. ir, palyginti su 2003 m., išaugo 2,3 proc. punkto. Bendras moterų užimtumo lygis kiek sumažėjo palyginti su 2003 m. (58,4 proc.), 2004 m. siekė 57,8 proc.

Daugėjant užimtųjų ir mažėjant bedarbių skaičiui, nedarbo lygis mažėjo ir 2004 m. sudarė 11,4 procento (Statistikos duomenys). Tai buvo pats žemiausias nedarbo lygis per pastaruosius ketverius metus. Vyrų nedarbo lygis sumažėjo beveik per pusę. Iki 2004 m. vyrų nedarbo lygis

Tikra
S. Medys

67

buvo didesnis nei moterų, tačiau 2004 m. padėtis pasikeitė: moterų nedarbo lygis buvo 11,7 proc., o vyrų – 11,1 procento. Jaunimo (15–24 metų asmenų) nedarbo lygis mažėjo, nors išliko gerokai aukštesnis už bendrąjį.

Apskirtyse išliko dideli užimtumo skirtumai, kuriuos lėmė regionų išsivystymo netolygumai. Pagrindiniai teritorinio išsivystymo skirtumai buvo tarp urbanizuotų centrų (visų pirma Vilniaus ir Klaipėdos, taip pat kitų didžiausių šalies miestų) ir kaimo vietovių.

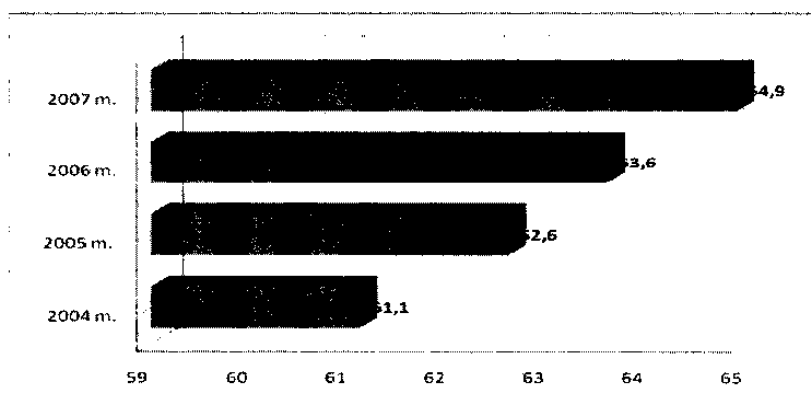
2004 m. buvo numatyta, kad Lietuva, kaip ir kitos naujos ES šalys narės, sieks visiško užimtumo, darbo kokybės ir našumo, socialinės sanglaudos ir aprėpties (įtraukimo). Tam numatytos darbo vietų kūrimo ir verslumo, reagavimo į pokyčius darbo rinkoje bei prisitaikymo ir mobilumo joje skatinimo, žmogiškojo kapitalo vystymosi ir mokymosi visą gyvenimą skatinimo, darbo jėgos pasiūlos didinimas ir aktyvaus senėjimo skatinimo, lyčių lygybės, sunkumų darbo rinkoje turinčių asmenų integracijos skatinimo bei kovos su jų diskriminavimu, darbo patrauklumo ir paskatų dirbti didinimo, regioninių užimtumo skirtumų mažinimo priemonės.

2004 m. darbo rinkos situacija ir tendencijos rodo, kad EQUAL BPD visiškai atitiko tuometinę darbo rinkos situaciją ir Lietuvos siekius užimtumo srityje. Mažėjanti darbo jėgos pasiūla ir didėjanti jos paklausa sudarė geras sąlygas parengti darbo rinkai bedarbius, kurie dėl įvairiausių priežasčių (kompetencijos trūkumo, amžiaus, lyties, tautybės, negalios ir kt.) nepateko į darbo rinką arba joje neišsilaikė.

Panašios darbo rinkos tendencijos tęsėsi 2005–2007 m. Nedarbo lygis Lietuvoje sumažėjo beveik tris kartus: nuo 11,4 procento 2004 m. iki 4,3 procento 2007 m.

Auganti Lietuvos ekonomika teigiamai veikė užimtumą. Didėjant užimtų gyventojų skaičiui, augo gyventojų užimtumo lygis. 15–64 metų gyventojų užimtumo lygis nuo 2004 m. iki 2007 m. išaugo 3,5 procentinio punkto.

Grafikas Nr. 12. Bendras gyventojų užimtumo lygis, proc. (Statistikos departamento duomenys)

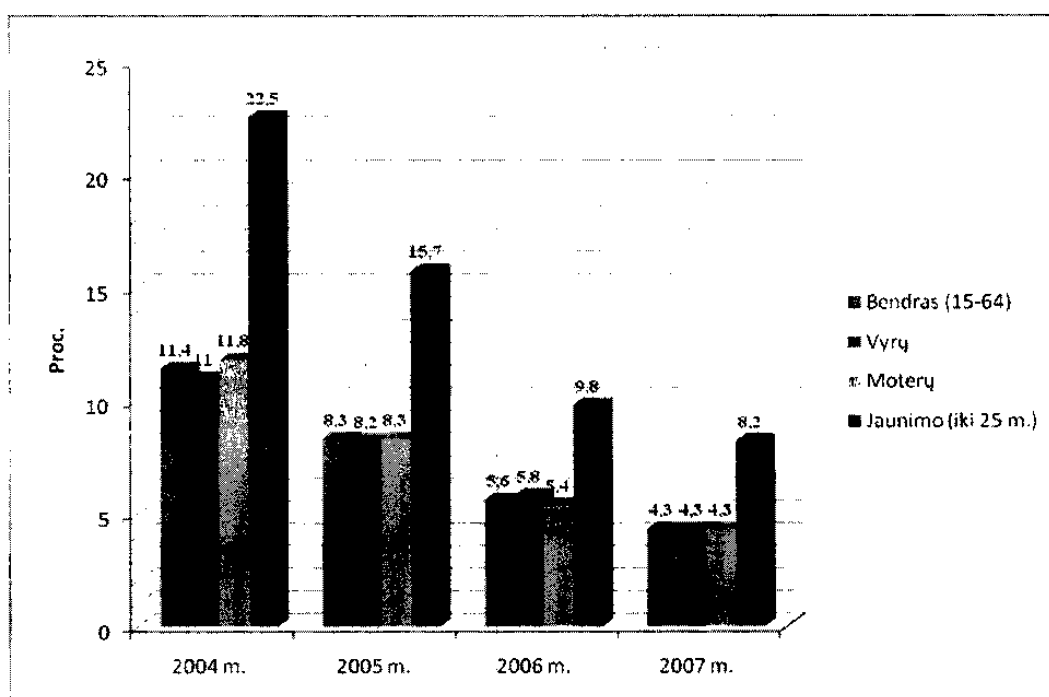
Moterų užimtumo lygis didėjo, tačiau buvo mažesnis palyginus su vyrų užimtumu. 2004 m. moterų užimtumo lygis buvo 57,8 procento ir iki 2007 m. padidėjo 4,4 procentais (62,2 proc.); tuo tarpu vyrų užimtumo lygis 2004 m. buvo 64,7 procento, o 2007 m. – 67,9 procento. Didėjo ir jaunimo bei vyresnio amžiaus asmenų užimtumo lygis, atitinkamai nuo 20,3 procento 2004 m. iki 25,2 procento 2007 m., ir 46,9 procentų 2004 m. iki 53,4 procentų 2007.

Tikra
S. Mack -

2006 m. Lietuva įgyvendino Lisabonos strategijos dalį – iki 2010 m. pasiekti 61 procento moterų užimtumo lygį. Taip pat sėkmingai buvo įgyvendinamas strategijos iššūkis – pagyvenusių žmonių užimtumo didinimas iki 50 procentų. Pagyvenusių žmonių užimtumas Lietuvoje augo pakankamai sparčiai (nuo 46,9 procento 2004 m. iki 49,6 procento 2006 m.). 2006 m. 55–64 metų gyventojų užimtumo lygis viršijo rodiklį, numatytą Lisabonos strategijoje, kad dirbtų 47,5 procento šios amžiaus grupės gyventojų. Tačiau per visą laikotarpį užimtumo lygis pagal lytį išliko skirtingas - vyrų užimtumas buvo didesnis nei moterų. 2007 m. užimtumo lygis nors ir nežymiai, tačiau irgi didėjo. Sparčiausiai padidėjo vyresnio amžiaus gyventojų užimtumas (per metus padidėjo 3,8 procentinio punkto).

Daugėjant užimtųjų ir mažėjant bedarbių skaičiui mažėjo nedarbo lygis.

Grafikas Nr. 13. Nedarbo lygis, proc. (Statistika departamento duomenys)

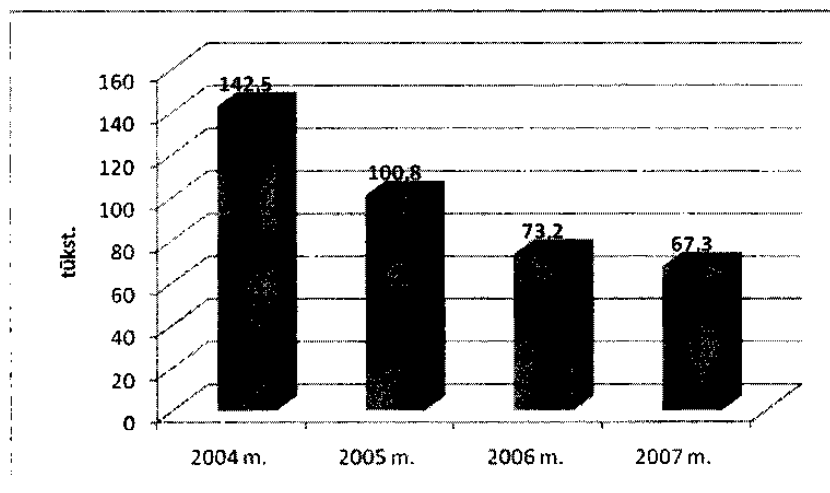
Nuo 2006 m. Lietuvos nedarbo lygis buvo mažesnis negu vidutinis nedarbo lygis ES (2006 m. ES – 8 procentai, 2007 m. ES-27 – 7,1 procento). Labiausiai nukrito jaunimo nedarbo lygis, t.y. 14,3 procentinio punkto palyginus 2004 m. ir 2007 m. duomenis. Tačiau jaunimo nedarbo problema buvo aktuali visą laikotarpį, kadangi jaunimo nedarbo lygis išliko aukštesnis nei bendras nedarbo lygis. 2007 m. susilygino moterų ir vyrų nedarbo lygis.

Didėjant šalies ūkio plėtrai, steigiant naujas darbo vietas ir besitęsiant gyventojų emigracijai mažėjo bedarbių skaičius. Nedarbo lygio mažėjimą įtakojo ir priemonių, padedančių nedirbantiems ir neaktyviems asmenims įsidarbinti ir išsilaikyti darbo rinkoje, įgyvendinimas.

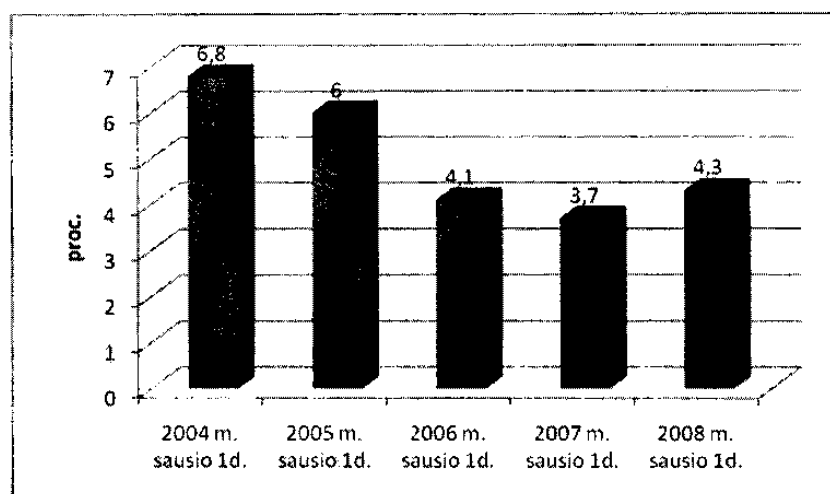
Tikra
S. Mack -

69

Grafikas Nr. 14. Vidutinis metinis bedarbių skaičius, tūkst. (LDB duomenys)

Grafikas Nr. 15. Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų (sausio 1 d. duomenys) (LDB duomenys)

LDB duomenys rodo, kad registruotų bedarbių struktūroje toliau didėjo moterų dalis. 2005 m. sausio 1 d. duomenimis moterys sudarė 57,4 procento, o 2007 m. sausio 1 d. - 62,3 procento visų bedarbių. Moterų dalis išaugo 4,9 procentinio punkto. Vyrų bedarbių dalis sumažėjo nuo 53,9 procento (2005 m. sausio 1 d., duomenys) iki 37,7 procento 2007 m. Jaunimo (iki 25 m. amžiaus) bedarbių dalis sumažėjo nuo 8,1 procento iki 8 procentų 2007 m., o ilgalaikių bedarbių nuo 29,2 procentų 2005 m. sausio 1 d. iki 16,8 procento 2007 m.

Nemaža nedarbo Lietuvoje problema buvo ilgalaikis nedarbas (asmenys, nedirbantys vienerius metus ir ilgiau). Ilgalaikio nedarbo lygis mažėjo. 2004 m. ilgalaikio nedarbo lygis buvo 6,1 procento, 2007 m. - 1,4 procento. Tačiau ilgalaikių bedarbių santykinė dalis tarp visų bedarbių išliko didelė (2004 m. jie sudarė 29 procentus visų bedarbių). Tai neigiama tendencija, nes ilgalaikis

Tikra
G. Kaeš

nedarbas yra vienas pagrindinių socialinės rizikos ir skurdo veiksnių ir tiesiogiai siejasi su socialine atskirtimi.

Mažėjant bedarbystei nežymiai mažėjo ir darbo jėgos aktyvumo lygis. Tai iš esmės lėmė dėl emigracijos ir mažo gimstamumo mažėjanti darbo jėga (2004 m. buvo 1.620,6 tūkst. darbo jėgai priskiriamų gyventojų, o 2006 m. – 1.588 tūkst.). Aktyvumo lygis nuo 69 procentų 2004 m. sumažėjo iki 67,4 procentų 2006 m.

Mažėjantis nedarbas ir tuo pačiu mažėjantis darbo jėgos aktyvumo lygis parodo, kad darbo rinkoje buvo neišnaudojamas dalies darbo jėgos, kuri yra ekonomiškai neaktyvi, potencialas. Tai apima asmenis, neturinčius profesinės kvalifikacijos ir nepasirengusius konkuruoti darbo rinkoje, socialinės rizikos ir socialiai pažeidžiamus asmenis, nes šių asmenų užimtumo bei ekonominio aktyvumo lygis yra gana žemas. Šiems asmenims integruoti į darbo rinką būtinos socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos, kad jie pasirengtų darbo rinkai.

2007 m. gyventojų aktyvumo lygis pamažu pradėjo didėti ir pasiekė 67,9 procento. Taip pat išaugo ir darbo jėgai priskiriamų gyventojų skaičius - 2007 m. tokių gyventojų buvo 1.603,1 tūkst. Darbo jėgos aktyvumas didėjo dėl ekonomikos augimo ir užimtumo priemonių įgyvendinimo, kas sudarė palankias sąlygas į darbo rinką įsilieti vis daugiau gyventojų.

Situacija iš esmės pradėjo keistis 2008 m. Metų pradžioje užimtumas ir nedarbas išlaikė panašias tendencijas kaip ir ankstesniais metais. Darbo jėgai priskiriamų gyventojų 2008 m. buvo 1.614 tūkst., t.y., 11 tūkst. daugiau nei 2007 m. Taip pat padidėjo ir aktyvumo lygis. 2008 m. jis siekė 68,4 procento. Tačiau 2008 m. antrojoje pusėje, prasidėjus ekonomikos nuosmukiui, užimtumas ėmė mažėti, o nedarbas augti.

Gyventojų užimtumo lygis 2008 m., palyginti su 2007 m., nežymiai sumažėjo ir sudarė 64,3 procento. Kaip ir ankstesniais metais moterų užimtumo lygis išliko žemesnis nei vyrų, atitinkamai 61,8 ir 67,1 procento. Jaunimo užimtumo lygis išliko žemiausias, tačiau per metus išaugo 1,5 procentinio punkto iki 25,2 procento. Pagyvenusių (55-64 metų) gyventojų užimtumo lygis per metus beveik nepakito ir sudarė 53,1 procento.

Nedarbo lygis per metus išaugo 1,5 procentinio punkto ir buvo 5,8 procento. Moterų nedarbo lygis buvo mažesnis nei vyrų atitinkamai, 5,6 ir 6 procentai. Jaunimo nedarbo lygis išlaiko aukštą ir sudarė 13,4 procento. Ypatinai nedarbo lygio augimas išryškėjo ketvirtąjį ketvirtį, palyginti su trečiuoju ketvirčiu, nedarbo lygis padidėjo 2 procentais ir pasiekė 7,9 procento. Tai beveik du kartus didesnis nedarbo lygis nei 2007 m. paskutinįjį ketvirtį.

Pasikeitusi ekonominė padėtis keitė ir padėtį darbo rinkoje. Jei 2008 m. pradžioje svarbiausia darbo rinkos problema buvo kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, tai metų pabaigoje – augantis bedarbių skaičius. Į teritorines darbo biržas 2008 m. kreipėsi 47,5 tūkst. arba 28,5 procento bedarbių daugiau nei 2007 m. Tokį augimą įtakojo dėl nepalankių ekonominių sąlygų, įmonių bankrotų bei reorganizacijos atleisti darbuotojais.

2008 m. pasikeitė bedarbių struktūra. Bedarbių struktūroje išaugo jaunimo ir vyrų skaičius – apie 80 procentų, Tuo tarpu moterų bedarbių skaičius išaugo 8 procentais. Moterys sudarė 48,2 procento, vyrai – 51,8 procento, jaunimas – 18 procentų visų įregistruotų bedarbių.

Detali 2008 m. darbo rinkos analizė ir tendencijos 2009 m. pirmajame ketvirtyje pateiktos ataskaitos 1.1.1 dalyje.

Tikra
S. Koch

2.1.2. PASIKEITIMŲ POVEIKIS PARAMOS SUDERINAMUMUI TARP PARAMOS IŠ BENDRIJŲ INICIATYVOS IR KITŲ FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ

EB iniciatyva EQUAL rėmė socialinės inovacijos sritį, kuriai anksčiau nebuvo skiriama pakankamai lėšų. Socialinės inovacijos buvo kuriamos tikslinėms grupėms, kurios kenčia nuo specifinės diskriminacijos. EQUAL remiamos vystymo bendrijos ieškojo šioms grupėms labiau adaptuotos paramos būdų, kurie padėtų joms sugrįžti ar patekti į darbo rinką bei joje išsilaikyti. Kalbant apie paramos suderinamumą su kitais finansiniais instrumentais taip pat reikia atkreipti dėmesį ir į visiškai naują EQUAL programos struktūrą, t.y., etapinį projektų įgyvendinimą, partnerystės, tarptautinio bendradarbiavimo, lyčių lygybės, įgalinimo ir rezultatų sklaidos principų įgyvendinimą. Reikalavimai projektus įgyvendinti laikantis nurodytų principų skatino socialinę partnerystę, geros praktikos sklaidą Europos mastu ir pasiektų teigiamų rezultatų pritaikymą kitose srityse ar kituose projektuose.

Todėl galima daryti išvadą, kad EQUAL remiamos vystymo bendrijos prisidėjo ir papildė jau esančius Lietuvoje paramos mechanizmus, koncentruodamos pagalbą asmenims, susiduriantiems su išskirtine diskriminacija darbo rinkoje.

Programos atitikimą socialinei sričiai rodė pokyčiai darbo rinkoje. Užimtumo ir nedarbo rodikliai žymiai gerėjo, tačiau mažėjo Lietuvos gyventojų skaičius, nepalankia linkme kito jų demografinė struktūra, išliko aktyvi ekonominė emigracija, mažas teritorinis gyventojų mobilumas šalies viduje, nežymiai didėjo darbo jėgos aktyvumas. Tai rodo, kad EQUAL programos siekis atrasti naujas priemones, padėsiančias pritraukti į darbo rinką mažiausiai aktyvių gyventojų grupes, buvo svarbus visą programos įgyvendinimo laikotarpį.

2008 m. pradėję ryškėti neigiami pokyčiai darbo rinkoje tiesioginės įtakos EQUAL programos suderinamumui su kitais finansiniais instrumentais neturėjo. Tačiau pasikeitusi situacija apribojo sukurtų rezultatų perkėlimo į politiką ir praktiką galimybes. Vis dėlto, EQUAL programos rezultatai didelį potencialą turi 2007-2013 m. programavimo laikotarpyje. Lietuva pasirinko finansuoti kelias sritis, tiesiogiai tęsiančias EQUAL pradėtą iniciatyvą, pvz., šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimą, socialinės rizikos ir socialinės atskirties asmenų integraciją į darbo rinką. Taip pat minėtu laikotarpiu projektai skatinami įgyvendinti partnerystės, novatoriškumo ir tarptautinio bendradarbiavimo principus, kurie EQUAL programos vertinimu, akivaizdžiai prisidėjo prie projektų kokybės.

Tikra
S. Mock -

2.2. EQUAL BPD ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT NUSTATYTŲ TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ

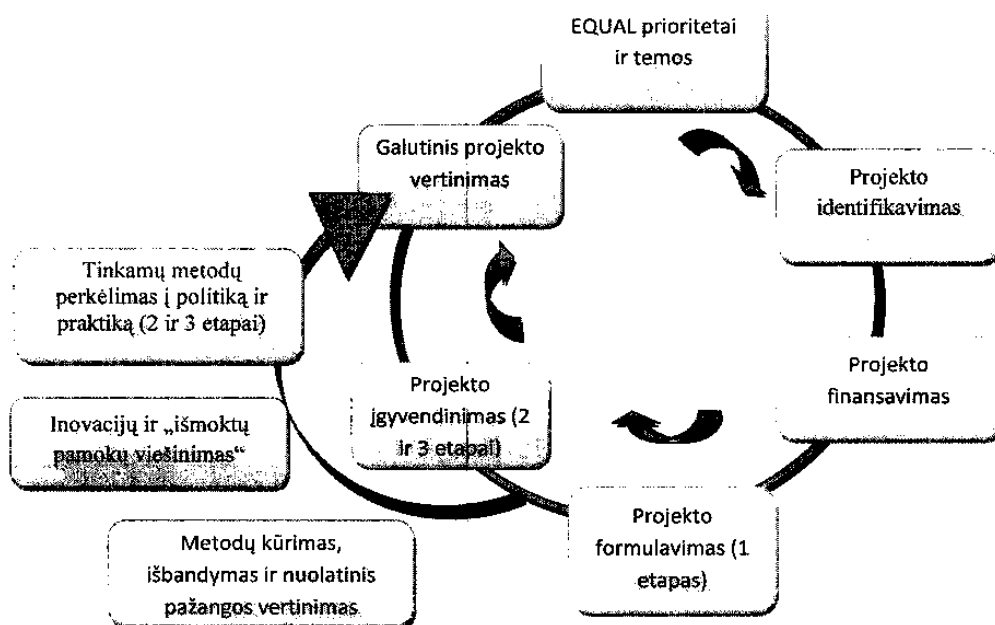
2.2.1. ĮGYVENDINIMO PAŽANGA TEMŲ LYGMENIU. POVEIKIO POLITIKAI IR PRAKTIKAI ĮGYVENDINIMAS

Pasirengimas įgyvendinti Europos Bendrijų iniciatyvą EQUAL Lietuvoje prasidėjo 2003 m. Iš devynių galimų programos temų Lietuva pasirinko remti tris temas: **A temą** - atviros visiems darbo rinkos skatinimas, sudarant sąlygas lengviau patekti ar grįžti į darbo rinką asmenims, kurie susiduria su integracijos ar reintegracijos į darbo rinką sunkumais; **G temą** - šeimos ir profesinio gyvenimo suderinimo skatinimas bei parama darbo rinką palikusių vyrų ir moterų reintegracijai, vystant lankstesnes ir efektyvesnes darbo organizavimo formas bei paramos priemonės, **I temą** - parama prieglobsčio prašytojų integracijai .

Programa buvo įgyvendinama 2004-2008 m. Šiuo laikotarpiu buvo skelbiami kvietimai teikti paraiškas, vertinamos projektų paraiškos, įgyvendinami projektai, vykdomas viešinimas, atliekama projektų ir programos priežiūra. 2009 m. buvo vykdomas programos uždarymas.

EQUAL programa buvo įgyvendinama remiantis projektų ciklo metodu. EQUAL projektų ciklas šiek tiek skyrėsi nuo tradicinio šešių etapų projektų valdymo ciklo.

Schema Nr. 1. EQUAL projektų ciklas

Esminis EQUAL skirtumas, lyginant su kitomis paramos programomis, buvo tas, kad EQUAL atveju buvo išskirtas **paruošiamasis (pirmasis) etapas**, suteikęs galimybę pasinaudoti parama, siekiant geriau identifikuoti ir suplanuoti projektą. Pagrindinė priežastis, kodėl išskiriamas paruošiamasis etapas su atskiru finansavimu – novatoriškas EQUAL projektų pobūdis, dėl ko kilo poreikis pakartotinai įvertinti pasirinktus problemos sprendimo būdus prieš pradėdant juos

Tikra
S. Kocius

įgyvendinti. Šio etapo naudą ypatingai gerai vertino vystymo bendrijos ir nepriklausomi programos vertintojai, kurie savo baigiamojoje ataskaitoje rekomendavo parengiamąjį etapą įvesti ir kitose ES programose.

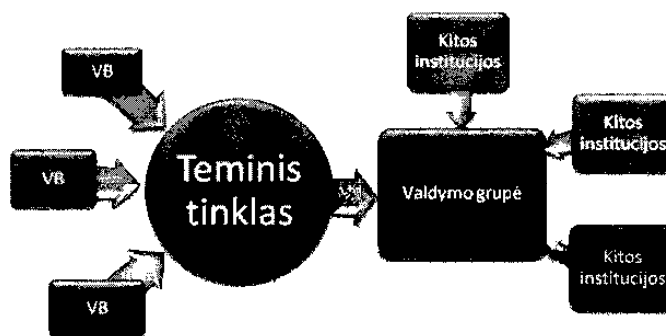
Visa vystymo bendrijų ir projektų įgyvendinimo veikla buvo išskirta į tris etapus.

Pirmajame etape, kuris Lietuvoje truko nuo 2004 m. gruodžio iki 2005 m. balandžio-gegužės mėn., dalyvavo 29 vystymo bendrijos (25 projektų pirmasis etapas buvo įgyvendinamas iki 2005 m. gegužės 31 d., 4 projektų – iki balandžio 30 d.). Tuo laikotarpiu buvo suburti nacionaliniai partneriai, ieškoma tarptautinių partnerių, patikslintos projektų loginės struktūros, parengti detalūs veiklos planai ir biudžetai, sukurtos vystymo bendrijos.

Antrojo etapo metu (2005 m. gegužė-birželis – 2007 m. gruodis – 2008 m. kovas (18 vystymo bendrijų antrąjį etapą baigė iki 2007 m. gruodžio 31 d., o 10 vystymo bendrijų antrojo etapo trukmė buvo pratęsta iki 2008 m. kovo 31 d.) vystymo bendrijos vykdė savo veiklą, t.y. dirbo su socialiai pažeidžiamomis grupėmis, bandydamos naujai pažvelgti į šių grupių atskirties problemas ir ieškodamos naujų būdų, kaip įveikti šią atskirtį. Šiame etape dalyvavo 28 vystymo bendrijos. Viena vystymo bendrija nebuvo patvirtinta dalyvauti antrajame etape, kadangi iš esmės pakeitė projekto tikslinę grupę, numatytą projekto pirminėje paraiškoje.

Trečiasis etapas (2007 m. birželis – 2008 m. rugpjūtis) buvo įgyvendinamas veiklą vykdant teminiuose tinkluose. 28 vystymo bendrijos susijungė į teminius tinklus, siekdamos veiksmingiau viešinti gerąją praktiką ir skatinti sukurtas inovacijas įdiegti politikoje ir praktikoje. Teminio tinklo veiklos tikslas - pasidalinti gerąja patirtimi ir identifikuoti sinergiją įveikti kliūtis, kurios trukdo sėkmingai perkelti ir įtraukti patikrintą gerąją patirtį į praktiką ir politiką.

Schema Nr. 2. EQUAL trečiojo etapo įgyvendinimo schema

Pagal tokią schemą veikė penkti teminiai tinklai:

1. **Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą** (3 vystymo bendrijos).
2. **Naujų galimybių suteikimas asmenims, neįėjusiems darbo rinkoje paklausios kvalifikacijos ar ją praradusiems** ir turintiems sunkumų integruojantis į visuomenę ir darbo rinką (8 vystymo bendrijos).

Tikra
G. Rodys -

3. Kova su **diskriminacija visuomenėje ir darbo rinkoje** (9 vystymo bendrijos).
4. „**Šeima ir darbas** suderinami“ (4 vystymo bendrijos).
5. **Teritorinių, tautinių ir kitų bendruomenių** kompleksinių socialinės atskirties problemų sprendimas (4 vystymo bendrijos).

Teminių tinklų narių sudėtis pateikta ataskaitos 2 priede.

Kaip parodyta schemeje Nr. 2, prie kiekvieno teminio tinklo veikė valdymo grupė, kurią sudarė vystymo bendrijų, vadovaujančiosios institucijos ir jai pavaldžių institucijų, kitų suinteresuotų institucijų įgaliojimai atstovai, galimi vartotojai, išoriniai ekspertai. Valdymo grupės tikslas buvo įvertinti darbo rinkos ir socialinės įtraukties problemų sprendimų būdų, kuriuos vystymo bendrijos sukūrė, išbandė ir pristatė kaip tinkamus perkelti į praktiką ir (arba) politiką, patikimumą ir pagrįstumą bei identifikuoti sprendimų perkėlimo galimybes. Pagal savo kompetenciją valdymo grupės organizavo ir atliko vystymo bendrijų siūlomų novatoriškų sprendimų, sukurtų ir išbandytų antrojo EQUAL programos įgyvendinimo etapo metu, pagrįstumo ir patikimumo vertinimą; nustatė vystymo bendrijų siūlomų novatoriškų sprendimų vertinimo kriterijus; teikė pasiūlymus vystymo bendrijoms dėl jų siūlomų novatoriškų sprendimų tobulinimo; teikė rekomendacijas vystymo bendrijoms dėl jų siūlomų novatoriškų sprendimų perkėlimo į praktiką ir (arba) politiką.

Valdymo grupių institucinė sudėtis pateikta ataskaitos 3 priede.

Vystymo bendrijos programos struktūros tinkamumą įgyvendinti projektus, skirtus socialinėms problemoms spręsti, įvertino teigiamai - 8,83 (10 balų sistemoje) balų.

Tikslų ir uždavinių pasiekimas

Pirmojo etapo tikslą iš 29 vystymo bendrijų pasiekė 28, t.y. tiek vystymo bendrijų perėjo į antrąjį programos etapą. Kaip buvo minėta, vienos vystymo bendrijos pirminė (perėjimas iš pirmojo į antrąjį etapą) atranka nebuvo patvirtinta dėl per daug pasikeitusios tikslinės grupės.

Vertinant vystymo bendrijų projektų antrojo etapo tikslo, uždavinių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą, galima teigti, kad antrasis etapas vyko sėkmingai ir buvo įgyvendinti numatyti planai. Pačios vystymo bendrijos tikslo ir uždavinių įgyvendinimą vertina 4,75 balo (iš 5 galimų, kai 5 reiškia visiškai įgyvendinta). Rezultatų pasiekimas vertinamas 4,72 balo. Mažesniu balo - 4,68 balo - vertinamas veiklų įgyvendinimas. Tai parodo, kad ne visos veiklos, arba ne tokiu mastu, kokių buvo suplanuotos, buvo įgyvendintos.

Vystymo bendrijų pagrindinis tikslas trečiajame etape buvo įtakoti politiką ir praktiką. Vystymo bendrijos šio etapo uždavinių įgyvendinimą vertina 4,69 balo, rezultatų pasiekimą - 4,63 balo. 7 vystymo bendrijos teigė, kad iškeltą tikslą pasiekė iš dalies.

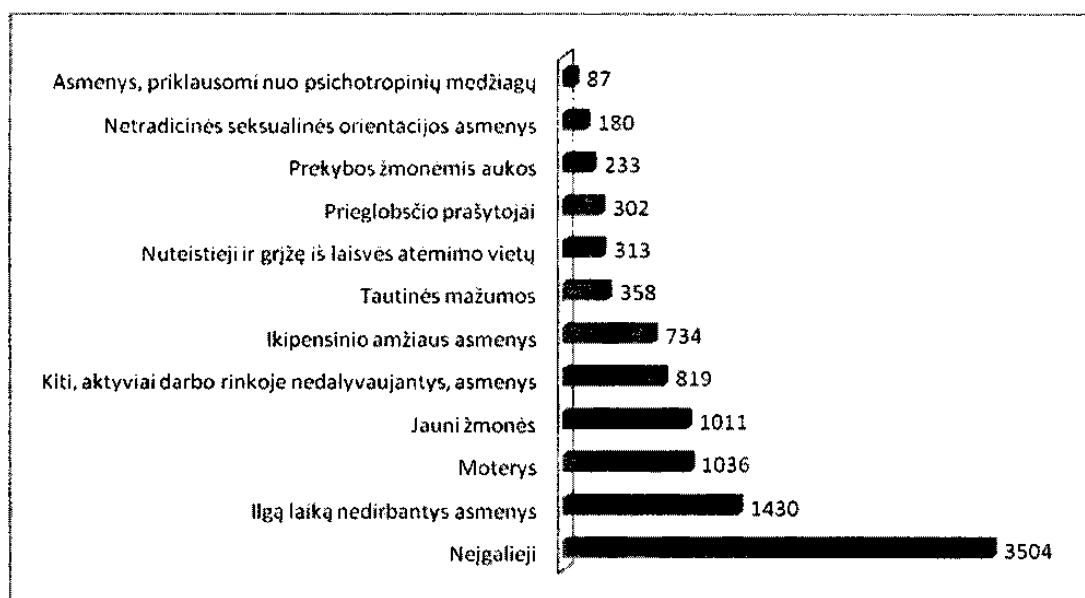
Vertinant visą projektą bendrai, 28 vystymo bendrijos savo projektus įvertino kaip sėkmingus, o rezultatų pasiekimą - 4,7 balo.

EQUAL BPD buvo akcentuojami programos kokybiniai pasiekimai, o laukiami programos kiekybiniai lūkesčiai tiksliai įvardyti nebuvo. Remiantis kitų valstybių patirtimi buvo numatyta, kad programa sukurs pridėtinę vertę, pirma, sprendžiant bendras problemas, kaupiant patirtį ir dalijantis ja su tomis institucijomis ar organizacijomis, kurios tradiciškai dar nebuvo glaudžiai bendradarbiavusios, antra, išbandant novatoriškus metodus, kai sprendžiami: a) užimtumo galimybių klausimai; b) socialinės atskirties problemos, vyraujančios tarp socialinės rizikos grupių.

Tikra
S. Kocys

Pagrindinis laukiamas vystymo bendrijų rezultatas buvo nauji sprendimai (inovacijos), padedantys spręsti pažeidžiamų asmenų užimtumo ir integracijos į darbo rinką problemas. Vystymo bendrijų uždavinys - kartu su partneriais iš skirtingų veiklos sektorių (viešojo, nevyriausybinių ir verslo) EQUAL programos laikotarpiu sukurti (perimti, adaptuoti) būdus, kurie padėtų socialinės rizikos ir socialiai pažeidžiamų grupių atstovams geriau integruotis į darbo rinką ir joje išsilaikyti, juos išbandyti ir labiausiai pasiteisinusius rekomenduoti taikyti praktikoje bei siekti, kad jie būtų įteisinti. Siekdamos šio uždavinio, vystymo bendrijos atliko įvairaus pobūdžio tyrimus, analizes, studijas, parengė mokymo ir adaptacines programas, modulius, metodikas, organizavo tikslinės grupės mokymus, mokymus asmenų, dirbančių su tiksline grupe, mokymus darbdaviams, žiniasklaidos atstovams, politikams, rengė ir teikė pasiūlymus teisės aktų tobulinimui, kūrė naujas struktūras (organizacijas, neformalius bendradarbiavimo tinklus) ir duomenų bazes. Į projektų veiklą vystymo bendrijos įtraukė daugiau kaip 10 tūkst. asmenų iš dvylikos tikslinių grupių.

Grafikas. Nr. 16. Tikslinių grupių atstovų, dalyvavusių vystymo bendrijų veikloje, skaičius

EQUAL BPD buvo numatyta, kad bus sukurtas apie 30 vystymo bendrijų, kurių kiekviena parengs po novatorišką integracijos į darbo rinką sprendimą. Vystymo bendrijos parengė ir valdymo grupėms pristatė 57 sprendimus. Kiekviename sprendime valdymo grupės siekė atrasti elementus, kurie gali būti pritaikomi ir aktualūs suinteresuotoms institucijoms ne tik trumpalaikėje perspektyvoje, bet ir ateityje. Ketvirtasis teminis tinklas papildomai parengė ir pristatė du bendrus pasiūlymus, iš kurių vienas nebuvo įtrauktas kaip atskiras pasiūlymas.

Atlikus vystymo bendrijų siūlymų vertinimą, 38 vystymo bendrijų sprendimai ir vienas bendras ketvirtinio teminio tinklo sprendimas: A temoje - 27, G temoje - 11, I temoje - 1, buvo pripažinti kaip tinkami taikyti praktikoje.

Tikra
S. Modz -

76

Lentelė Nr. 26. Vystymo bendrijų sprendimai

Eil. Nr.	Sprendimo pavadinimas	Vystymo bendrijos, parengusios sprendimą, pavadinimas, kodas, teminis tinklas	Tikslinė grupė
1.	Duomenų apie socialiai pažeidžiamus 16-25 m. jaunuolius rinkimas ir stebėseną	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03 (I TT)	Jauni žmonės
2.	Neformalaus profesinio mokymo ir ugdymo paslauga	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03, (I TT)	Jauni žmonės
3.	Intensyvios socialinės ir profesinės integracijos pagalbos paslauga	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03, (I TT)	Jauni žmonės
4.	Laikino apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga po institucinės vaiko globos	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03, (I TT)	Jauni žmonės
5.	Jaunimo socialinės ir profesinės integracijos koordinatoriaus pareigybė (toliau - koordinatorius)	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03, (I TT)	Jauni žmonės
6.	Socialiai pažeidžiamų jaunų asmenų socialinės rehabilitacijos ir paruošimo užimtumui darbo rinkoje programa „Gali pasitikėti savimi“	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija EQ/2004/1130-15, (I TT)	Jauni žmonės
7.	Kompleksinių socialinių paslaugų plėtra	„Išeitis Tau“ EQ/2004/1130-11, (I TT)	Jauni žmonės
8.	Nemotyvuotos asmenybės integravimo į darbo rinką programa	„Išeitis Tau“ EQ/2004/1130-11, (I TT)	Jauni žmonės
9.	Kompleksinės konsultavimo paslaugos (neigaliesiems, darbdaviams bei kitiems suinteresuotiems asmenims)	Neigaliųjų verslo plėtros bendrija EQ/2004/1130-13, (III TT)	Neigalieji
10.	Socialinis vadybininkas-įdarbinimo tarpininkas - darbo asistentas	„Angelas“, „Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas“, „Asmenų su klausos negalia integracija į darbo rinką“. EQ/2004/1130-10 EQ/2004/1130-19 EQ/2004/1130-07, (III TT)	Neigalieji
11.	Įdarbinimo modelio kaštų ir naudos skaičiavimo metodika	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas EQ/2004/1130-19, (III TT)	Neigalieji
12.	Socialinių įmonių darbo organizavimo atitikimas įstatymuose numatytiems tikslams ir paskirčiai	EQUAL angelas: atviros aplinkos neigaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10, (III TT)	Neigalieji
13.	Viešinimas – informacijos sklaida	Žmonių su proto ir psichikos negalia	Neigalieji

Tikra
S. Mackytė

77

		įdarbinimas EQ/2004/1130-19, (III TT)	
14.	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo modelis	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas EQ/2004/1130-06, (V TT)	Tautinės mažumos
15.	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo modelis	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01, (V TT)	Tautinės mažumos
16.	Darbinės reabilitacijos modelis	„Nugalėk priklausomybę“ EQ/2004/1130-02, (III TT)	Asmenys, sergantys priklausomybe nuo psichotropinių medžiagų
17.	Kompleksinė priklausomybės ligų gydymo sistema (sukūrimas ir išbandymas praktikoje)	„Laimėk gyvenimą“ EQ/2004/1130-22, (III TT)	Asmenys, sergantys priklausomybe nuo psichotropinių medžiagų
18.	Mokymo modelis, skirtas specialistams, dirbantiems su nuteistaisiais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenims	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12, (III TT)	Kaliniai ir buvę kaliniai
19.	Socialinių kompetencijų, siekiant asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, įsitraukimo į visuomenę ir darbo rinką, kompleksinis sprendimas	„Equal-atvirų durų link“, EQ/2004/1130-09, (III TT)	Kaliniai ir buvę kaliniai
20.	Moteryų įdarbinimo, įgalinimo ir paramos šeimai modelis	„MIM“ (Moteryų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26), (II TT)	Moterys (prekybos žmonėmis aukos, vienišos motinos, ilgai nedirbusios ar neturinčios pakankamai darbo patirties)
21.	Socialinės mentorystės įsidarbinimo srityje modelis	„Ištiesk ranką“, EQ/2004/1130-14, (II TT)	Moterys (prekybos žmonėmis aukos, vienišos motinos, ilgai nedirbusios ar neturinčios pakankamai darbo patirties)
22.	Efektyvesnis prekybos žmonėmis aukų įdarbinimas apmokant	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę,	Moterys (prekybos žmonėmis aukos,

Tikra
S. Mack -

78

	socialinius darbuotojus	EQ/2004/1130-20, (II TT)	vienišos motinos, ilgai nedirbusios ar neturinčios pakankamai darbo patirties)
23.	Kontaktiniai taškai ilgalaikėms bedarbėms (šalia Vaikų dienos centrų veikiančios įdarbinimo centrai)	Vilniaus apskrities soc. pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25, (II TT)	Moterys (prekybos žmonėmis aukos, vienišos motinos, ilgai nedirbusios ar neturinčios pakankamai darbo patirties)
24.	Profesinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modeliai	FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami, EQ/2004/1130-23, (IV TT)	Moterys (prekybos žmonėmis aukos, vienišos motinos, ilgai nedirbusios ar neturinčios pakankamai darbo patirties)
25.	Savarankiško gyvenimo namai vienišoms motinoms su kūdikiais	VB Vilniaus apskrities soc. pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25, (II TT)	Moterys (prekybos žmonėmis aukos, vienišos motinos, ilgai nedirbusios ar neturinčios pakankamai darbo patirties)
26.	Įsidarbinimo kompetencijos įgūdžių ugdymo bendruomenėje modelis	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16, (V TT)	Ilgalaikiai bedarbiai
27.	Lygių užimtumo galimybių veiksmų planas	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08, (III TT)	Seksualinės mažumos
28.	Profesinio informavimo ir konsultavimo moduliniai mokymai, pagrįsti naujai sukurtomis metodikomis	IN CORPORE, EQ/2004/1130-30, (V TT)	Prieglobsčio prašytojai
29.	Socialinių įstaigų ir paslaugų registravimo sistema SIPRIS	Per technologijas žinojimo link, EQ/2004/1130-29, (IV TT)	Prieglobsčio prašytojai
30.	Savitarpio pagalbos grupių vadovas	Per technologijas žinojimo link, EQ/2004/1130-29, (IV TT)	Prieglobsčio prašytojai
31.	Atstovavimo tobulinimas	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21, (II TT)	Priešpensinio amžiaus žmonės
32.	Šeimos ir darbo derinimo	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24, (IV TT)	Aktyviai darbo rinkoje

Tikra
S. Kock-

79

	organizacijoje modelis (ŠDDOM)	TT)	nedalyvaujantys asmenys (studijuojantys jauni žmonės, turintys šeimas ar norintys jas sukurti, tačiau neturintys šeimos bei karjeros derinimo įgūdžių; moterys – siekiant gerinti jų padėtį darbo rinkoje ir įtvirtinant lyčių lygybės principus)
33.	Šeimos verslumo kompetencijų ugdymo metodika	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai EQ/2004/1130-27, (IV TT)	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys (priešpensinio amžiaus asmenys, moterys, asmenys, dėl objektyvių priežasčių negalintys siekti karjeros)
34.	Aktyvios įtraukties priemonės (metodas)	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda- Vilnius, EQ/2004/1130-04, (II TT)	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys (priešpensinio amžiaus asmenys, tautinės mažumos, moterys (siekiant gerinti jų padėtį darbo rinkoje ir įtvirtinant lyčių lygybės principus), ilgalaikiai bedarbiai)
35.	Efektyvus tinklų kūrimas (tarptautinio bendradarbiavimo produktas)	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04, (II TT)	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys (priešpensinio amžiaus asmenys, tautinės mažumos, moterys, siekiant gerinti jų padėtį darbo rinkoje ir įtvirtinant lyčių lygybės principus,

Tikra
S. Mockys

80

			ilgalaikiai bedarbiai)
36.	(Re-)integracijos į darbo rinką modelis	(Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone EQ/2004/1130-17, (II TT)	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys (nesimokantis ir nedirbantis jaunimas, buvę kaliniai, žmonės su negalia, moterys vyresnės nei 40 metų, moterys po vaiko priežiūros atostogų)
37.	Informacinių-praktinių seminarų ciklas „IŠGYVENIMO STOVYKLA“	Dirbk savo šalyje: bedarbių ir jaunų žmonių, ketinančių išvykti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugojant socialinį kapitalą – šeimą, EQ/2004/1130-28, (II TT)	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys (jauni žmonės, paaugliai tėvai, jaunos vienišos mamos/tėvai auginantys vaikus, paaugliai tėvai, artimieji, kurių šeimos nariai išvykę)
38.	Eksperimentinis paramos informacinis centras (EPIC)	Dirbk savo šalyje: bedarbių ir jaunų žmonių, ketinančių išvykti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugojant socialinį kapitalą – šeimą, EQ/2004/1130-28, (II TT)	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys

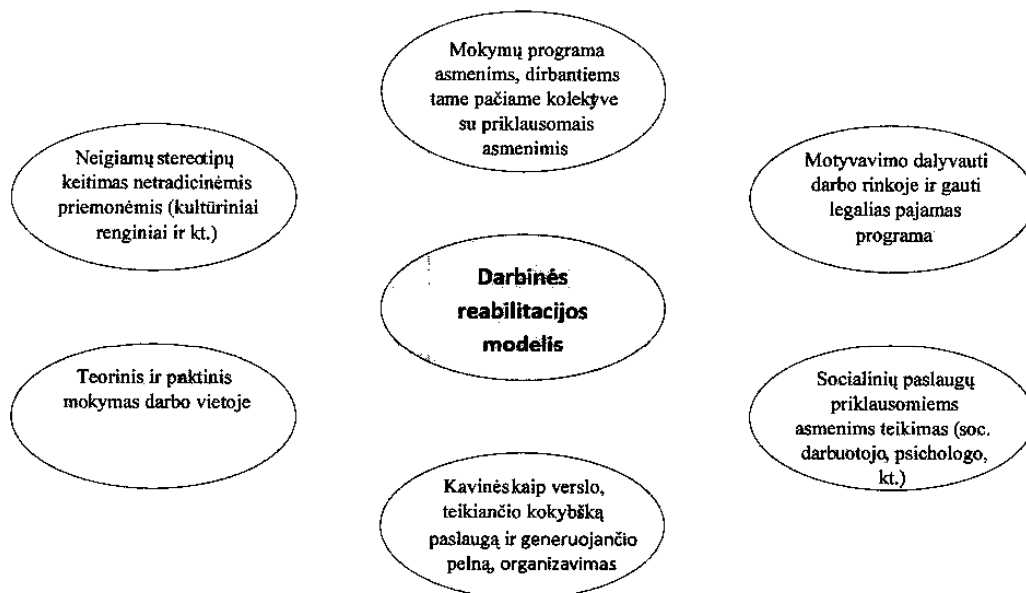
Lentelė Nr. 27. Teminių tinklų pasiūlymai

Eil. Nr.	Pasiūlymo pavadinimas	Teminio tinklo pavadinimas	Tikslinė grupė
1.	Darbo ir šeimos derinimo modelio metmenys	Teminis tinklas „Šeima ir darbas suderinami (darbo ir šeiminio gyvenimo suderinamumo tobulinimas)“	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys
2.	Teisinės rekomendacijos ir rekomendacijos valstybinėms programoms (neįtrauktas kaip atskiras sprendimas)	Teminis tinklas „Šeima ir darbas suderinami (darbo ir šeiminio gyvenimo suderinamumo tobulinimas)“	Aktyviai darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys

Tikra
S. Hoč

Dažniausiai vystymo bendrijos siūlė kompleksinius sprendimus, t.y., sprendimus, kuriuos sudaro ne viena, o kelios priemonės, kurių taikymas kartu duoda geriausių rezultatą.

Schema Nr.3. Kompleksinio sprendimo struktūros pavyzdys

Vystymo bendrijų sprendimų apibendrinimas

Atliktas tyrimas „Vystymo bendrijų sukurtų ir išbadytų darbo rinkos ir užimtumo politikos novatoriškų priemonių (sprendimų) galimybės“¹² parodė, kad vystymo bendrijų siūlomi sprendimai apima švietimo, socialinės ir sveikatos apsaugos paslaugas; pasiūlymus viešųjų paslaugų sistemai tobulinti; pasiūlymus teisiniam reglamentavimui tobulinti. Žemiau esančioje lentelėje nėra įtrauktas ketvirtąjį teminio tinklo bendras pasiūlymas „Darbo ir šeimos derinimo modelio metmenys“, kadangi jis apima teminio tinklo narių atskirus pasiūlymus.

Lentelė Nr. 28. Sritys, kurias dengia vystymo bendrijų kompleksinių sprendimų atskiros priemonės

Sritis, kurias dengia kompleksinių sprendimų novatoriškos priemonės (sudedamosios dalys)		Novatoriškų priemonių skaičius
Švietimo paslaugos	Tikslinės grupės neformaliojo ugdymo paslaugų tobulinimas	19
	Tikslinės grupės neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas	5
	Specialistų neformaliojo mokymo	6

¹² EQUAL vystymo bendrijų sukurtų ir išbadytų darbo rinkos ir užimtumo politikos novatoriškų priemonių (sprendimų) galimybės, Viešosios politikos ir vadybos institutas, Vilnius, 2008

Tikra
S. Koch -

82

	paslaugų tobulinimas	
Socialinės paslaugos	Tarpininkavimo paslaugos (suradimo, motyvavimo dalyvauti, įtraukimo, įdarbinimo, palydėjimo paslaugos)	19
	Psichologinės ir socialinės reabilitacijos paslaugos (individualios/grupinės konsultacijos)	17
	Laikino apgyvendinimo paslaugos	3
	Paslaugos įsidarbinus	11
Sveikatos apsaugos paslaugos		2
Viešųjų paslaugų sistemos tobulinimas	Socialinės partnerystės principo diegimas	14
	Organizacijų valdymo tobulinimas	7
	Elektroninės paslaugos	7
	Stebėsenos sistemos tobulinimas (duomenų apie tikslinę grupę rinkimas ir socialinių kaštų naudos analizė)	3
Teisinio reglamentavimo tobulinimas		4
Iš viso	38 sprendimai, kuriuos sudaro 117 priemonių	

Visų patvirtintų sprendimų sudedamosios dalys (priemonės) ir tikslinės grupės pateikiamos ataskaitos 4 priede.

ŠVIETIMO PASLAUGOS

Švietimo paslaugų tobulinimui vystymo bendrijos pasiūlė inovacijas neformalaus ugdymo ir profesinio mokymo paslaugų gerinimui. Kaip viena iš kompleksinių sprendimų įgyvendinimo dalių, mokymų metodikos ir programos įtrauktos į 22 sprendimus. Tai mokymų metodikos ir programos, skirtos tiek tikslinėms grupėms, tiek specialistams, dirbantiems su socialiai pažeidžiamomis grupėmis. Vystymo bendrijų pasiūlytų metodikų ir mokymų programų tikslinėms grupėms tikslas – parengti socialinę atskirtį patiriančius asmenis sėkmingai integracijai į darbo rinką, orientuoti įgyti profesiją ir motyvuoti keisti savo gyvenimą.

Neformalaus ugdymo paslaugų tobulinimas

Vystymo bendrijų pasiūlytos neformalaus ugdymo programos skiriasi nuo daugelio esamų dabar tuo, kad jos parengtos ir adaptuotos pagal specifinius tikslinių grupių poreikius tiek parenkant specifinius socialinio darbo metodus, tiek formuojant programų turinį.

Vystymo bendrija „Per technologijas žinojimo link“ parengė vadovą, kaip organizuoti savitarpio pagalbos grupes. Vystymo bendrijos teigimu „neįgalūs šeimos narius prižiūrintiems asmenims efektyviausias būdas integruotis į darbo rinką - savitarpio pagalbos grupės. Šis metodas padeda

Tikra
G. Modz -

saugiai išeiti iš ilgos izoliacijos dėl neįgalaus šeimos nario priežiūros¹³.

Siekiant sėkmingai integruoti į visuomenę ir darbo rinką prieglobsčio prašytojus „ypatingai svarbu pažinti jų kultūrą, tradicijas, darbo kultūrą, nes konsultavimo sėkmė priklauso nuo sėkmingo kultūrinio ryšio su klientu užmezgimo - tuomet galima kalbėti apie specialisto darbo efektyvumo užtikrinimą“, teigia *vystymo bendrija „IN CORPORE“*, sukūrusi darbo su prieglobsčio prašytojais metodiką.

Dėl nepalankiai susiklosčiusių gyvenimo sąlygų asmenys, užaugę globos namuose, socialinės rizikos šeimose, neįgijo elementarių buitinių įgūdžių, kaip tvarkytis namuose, prižiūrėti vaikus ir pan., todėl *vystymo bendrija „Išeitis Tau“* sukūrė ne tik motyvavimo, tačiau ir neformalias darbo įgūdžių buityje ugdymo mokymo programas¹⁴.

Neformaliojo ugdymo programos pritaikytos prie tikslinės grupės gebėjimo mokytis, įsisavinti informaciją, pritaikytos prie asmens polinkių. Visoms parengtoms programoms būdingas tikslingas praktikos ir teorijos proporcijos paskirstymas, pritaikant prie tikslinės grupės gebėjimo įsisavinti žinias. Neformaliojo ugdymo tikslas - tikslinės grupės asmenų požiūrio ir vertybių keitimas.

Vystymo bendrija „Equal greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius“ parengė socializacijos, profesinio orientavimo ir konsultavimo, e-galimybių mokymo programas, kurios projekto vykdymo metu buvo labai efektyvios, nes buvo sudaromas individualus asmens profilis ir pagal jį vykdomas tiek individualus, tiek grupinis konsultavimas, nuolat gaunant grįžtamąjį ryšį.

Parengtos neformaliojo ugdymo programos grįstos motyvacijos skatinimu. Motyvacija didinama stiprinant socialinius dalyvių įgūdžius: prisimant atsakomybę už savo elgesį ir mokymosi rezultatus, keliant savivertę, atrandant stipriąsias ir silpnąsias savo asmenybės puses ir pan. Kokybiškai naujas rezultatas pasiekiamas tik užmezgus abipusio pasitikėjimo santykį tarp socialinio darbuotojo ir tikslinės grupės atstovo.

Neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas

Vystymo bendrijos siūlo pritaikyti esamas profesinio rengimo programas pagal tikslinės grupės poreikius arba derinti jau įprastus mokymo metodus tarpusavyje. Tai pat pasiūlytos ir naujos priemonės: mokymas pameistrystės būdu bei profesinio mokymo derinimas su intensyvia socialinio darbo ir psichologine pagalba.

Mokymas yra efektyvus, „jei asmuo yra išsprendęs savo asmenines problemas“¹⁵, todėl naudinga derinti profesijos įsigijimą pameistrystės būdu su psichologinio ir socialinio darbo pagalba. *Vystymo bendrija „Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“* šį principą siūlo taikyti socialiai pažeidžiamiems jaunuoliams.

¹³ Vystymo bendrijos „Per technologijas žinojimo link“ siūlomo novatoriško sprendimo „Savitarpio pagalbos grupių vadovas“ kokybės vertinimas

¹⁴ Vystymo bendrijos „Išeitis Tau“ siūlomo novatoriško sprendimo „Nemotyvuotos asmenybės integravimas į darbo rinką programa (metodinis leidinys)“ kokybės vertinimas

¹⁵ Vystymo bendrijos „Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas JUMS“ siūlomo novatoriško sprendimo „Neformalaus profesinio mokymo ir ugdymo paslauga“ kokybės vertinimas

Tikra
S. Mack

Specialistų neformaliojo mokymo paslaugų tobulinimas

Socialinių darbuotojų mokymus, kaip svarbią kompleksinio sprendimo dalį, savo sprendimuose siūlo 6 vystymo bendrijos. Kiekviena iš jų siūlo mokymo metodikas ir programas darbuotojų mokymui. Socialiniai darbuotojai turi būti mokomi, suteikiant žinių apie tikslinės grupės specifiką ir supažindinami su specifiniais darbo metodais, taikomais dirbant su skirtingomis tikslinėmis grupėmis. Taip pat pabrėžiama, kad skirtingoms tikslinėms grupėms teikiamos skirtingos paslaugos, todėl siekiant, kad socialiniai darbuotojai efektyviai teiktų paslaugas, jie turi būti rengiami arba perkvalifikuojami atitinkamose mokymo įstaigose pagal specializuotas programas.

Vystymo bendrija „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“ parengė mokymo programą, kurią sudaro 4 dalys: dvi dalys skirtos nuteistųjų mokymo ypatumų analizei, dvi dalys žinių ir kompetencijų, susijusių su nuteistųjų mokymo turiniu gilinimui - suaugusiųjų mokymo, darbo su nuteistaisiais ypatumai: nuteistųjų mąstymo modelių keitimas ir nuteistųjų socialinio konsultavimo ypatumai, nuteistųjų socialinių įgūdžių ugdymas¹⁶.

SOCIALINĖS PASLAUGOS

Socialinių paslaugų tobulinimui vystymo bendrijos pasiūlė tarpininkavimo paslaugas, psichologinės (socialinės) reabilitacijos paslaugas, laikino apgyvendinimo paslaugas bei paslaugas įsidarbinus. Socialinės paslaugos įtrauktos į 24 sprendimus.

Tarpininkavimo paslaugų tobulinimas

Daugiausia, net 19 kompleksinių sprendimų, kaip viena svarbiausių modelio įgyvendinimo dalių (priemonių), yra įtraukta tarpininkavimo paslauga. Vystymo bendrijos darbuotojų pareigybes, kurie vykdo tarpininkavimo funkcijas, įvardino skirtingai: socialinis darbuotojas, socialinis vadybininkas, įdarbinimo tarpininkas, darbo asistentas. Tačiau funkcijos, kurias turi vykdyti šis darbuotojas, labai panašios: surasti socialinio darbo klientą, jį motyvuoti, padėti pasirengti integracijai į darbo rinką, padėti įsidarbinti, teikti „palydėjimo“ paslaugas, padėti adaptuotis darbo vietoje.

Viena iš svarbiausių tarpininkavimo funkcijų - glaudaus kontakto su darbdaviais palaikymas. Tarpininkas atstovauja kiekvienam socialiai pažeidžiamam asmeniui visuose darbo paieškos ir įsidarbinimo etapuose: tiek parenkant tinkamą darbo vietą, tiek vykstant deryboms su darbdaviais, tiek įsidarbinus.

Pati tarpininkavimo idėja nėra nauja. Socialinio tarpininkavimo paslauga yra teikiama, tačiau šiuo metu taikomame (įprastame) tarpininkavimo modelyje netaikoma „palydėjimo paslauga“. Vystymo bendrijos siūlo patobulintą tarpininkavimo modelį, kai socialiai pažeidžiamas asmuo nenutrūksta „lydimas“ ilgą laikotarpį - „nuo asmens motyvacijos įsidarbinti iki sėkmingos adaptacijos darbo vietoje bei pagalbos darbo vietą išlaikant“¹⁷. Taip pat skiriasi vystymo bendrijų požiūris į darbo organizavimą – nelaukiama, kol klientas pats kreipsis pagalbos, tačiau

¹⁶ Vystymo bendrijos „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“ siūlomo novatoriško sprendimo „Mokymo modelis, skirtas specialistams, dirbantiems su nuteistaisiais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenims“ kokybės vertinimas.

¹⁷ Vystymo bendrijų „Angelas“, Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas“, „Asmenų su klausos negalia integracija į darbo rinką“ siūlomo novatoriško sprendimo „Socialinis vadybininkas- įdarbinimo tarpininkas- darbo asistentas“ kokybės vertinimas

Tikra
S. Ročė

„klientas yra surandamas darbuotojų iniciatyva, užmezgamas kontaktas ir socialiai pažeidžiamas asmuo įtraukiamas į kitas modelio priemones“¹⁸. Dar vienas darbo organizavimo aspektas - tikslinės grupės asmenų palydėjimas iki institucijų, teikiančių švietimo paslaugas, socialinę ar sveikatos apsaugos pagalbą, kur jiems padedama užsiregistruoti, susitvarkyti reikiamus dokumentus ir pan.

Trys vystymo bendrijos („EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis“, „Asmenų su klausos negalia integracija į darbo rinką“ ir „Žmonių su [proto ir psichikos negalia įdarbinimas“]) daug dėmesio skyrė naujos pareigybės – socialinių vadybininkų, darbo asistentų, įdarbinimo tarpininkų - išbandymui, įtvirtinimui ir plėtotei. Pagrindinė šių socialinių vadybininkų funkcija – tarpininkauti, įsidarbinant neįgaliajam, padėti jam pirmaisiais mėnesiais adaptuotis darbo rinkoje, palaikyti kontaktą su darbdaviu, jeigu šiam kyla klausimų ar sunkumų, bendradarbiauti su neįgaliųjų asociacijomis, socialinėmis įmonėmis ir pan.

Psichologinės-socialinės reabilitacijos paslaugų tobulinimas

Psichologinės-socialinės reabilitacijos konsultacijos - 17 kompleksinių sprendimų sudedamoji dalis (priemonė). Tokios paslaugos yra itin svarbios. Parengimas įsidarbinimo procesui nebus efektyvus, jei tikslinės grupės atstovai neišspręs jiems iškilusių psichologinių ir socialinių problemų. Tikslinės grupės atstovams šios paslaugos turi būti teikiamos visos integracijos (reabilitacijos) metu ir pratęsimas įsidarbinus, kaip „palaikomosios“ paslaugos. Jos turi būti kompleksiskai derinamos su kitomis paslaugomis, sudarant kiekvieno asmens individualaus tobulėjimo planą bei siekiant jo įgyvendinimo. Šiuo atveju yra svarbūs psichologo ir (arba) socialinio darbuotojo vedami grupiniai užsiėmimai ir individualios konsultacijos.

Laikino apgyvendinimo paslaugų tobulinimas

Laikino apgyvendinimo paslauga įtraukta 3 kompleksiniuose sprendimuose. Ši paslauga tikslinės grupės atstovams (pvz., jaunuoliams, jaunoms motinoms) padėtų sėkmingiau įveikti adaptacinį savarankiško gyvenimo ar reabilitacijos (pvz., asmenims, sergantiems priklausomybe nuo psichotropinių medžiagų) etapą. Suteikus laikino apgyvendinimo paslaugas, sudaromos sąlygos ne tik mokytis savarankiško gyvenimo įgūdžių, bet taip pat gauti profesionalią socialinių darbuotojų, medikų, psichologų pagalbą bei palaikymą, kuriant profesinę bei asmeninę ateitį.

Paslaugos įsidarbinus

Ši priemonė įtraukta į 11 kompleksinių sprendimų. Paslaugas įsidarbinus teikia tarpininkai. Paslauga teikiama, siekiant užtikrinti, kad socialiai pažeidžiami asmenys neiškristų iš darbo vietos, ir įgyvendinti nenutrūkstamo lydėjimo iki darbo vietos principą. Paslaugos įsidarbinus suprantamos kaip kontakto su darbdaviu palaikymas, aptariant įsidarbinusio asmens adaptacijos procesą, sprendžiant išylančias problemas, konsultuojant įsidarbinusį ir darbdavį, apmokymo darbo vietoje vykdymas. Įsidarbinusiam asmeniui, siekiant išvengti atkryčio, siūloma teikti psichologines ir socialines konsultacijas ir po įsidarbinimo.

Vystymo bendrija „Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“ siūlo romams „sudaryti sąlygas atlikti darbinę adaptaciją apsaugotoje darbo vietoje, kuri būtų pirmoji

¹⁸ Vystymo bendrijos „(Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone“ siūlomo novatoriško sprendimo „(Re-)integracijos į darbo rinką modelis“ kokybės vertinimas.

Tikra
S. Mack

darbo vieta, ugdytų romų darbinius įgūdžius, organizuotų mokymąsi darbo vietoje ir veiktų socialinės įmonės principu¹⁹.

SVEIKATOS APSAUGOS PASLAUGŲ TOBULINIMAS

Sveikatos apsaugos paslaugos siūlomos dviem socialiai pažeidžiamoms grupėm – prekybos žmonėmis aukoms ir asmenims, sergantiems priklausomybe nuo psichotropinių medžiagų – dėl specifinių tikslinės grupės poreikių. Labai svarbu, kad šios paslaugos būtų derinamos su kitomis kompleksiškai teikiamomis paslaugomis: socialine-psichologine rehabilitacija, neformaliuoju profesiniu mokymu, jei reikia, laikino apgyvendinimo bei kitomis efektyviai integracijai į darbo rinką būtinomis paslaugomis. Šios paslaugos įtrauktos į 2 sprendimus.

VIEŠŪJŲ PASLAUGŲ TEIKIMO SISTEMŲ TOBULINIMAS

Viešųjų paslaugų tobulinimui vystymo bendrijos pasiūlė socialinės partnerystės principo taikymą, elektronines paslaugas, organizacijų valdymo ir stebėsenos sistemos tobulinimo priemones. Pasiūlymai viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimui įtraukti į 24 sprendimus.

Socialinės partnerystės principų diegimas

Apibendrinant pasiūlymus viešųjų paslaugų teikimo sistemos tobulinimui, galima išskirti siūlomą socialinės partnerystės principo diegimą. Socialinės partnerystės principą, vykdydamos projektus, taikė visos vystymo bendrijos, siekdamos veiksmingiau kurti konkrečios socialinės grupės problemų sprendimus, juos išbandyti bei taikyti praktikoje. Vystymo bendrijos partneriai veikė ne kaip atskiros institucijos, vykdančios tik savo tikslus, o kaip bendrą tikslą turinčių partnerių tinklas. Kaip rodo EQUAL programos patirtis, šis darbo principas pasiteisino. Vykdamas projektus buvo sujungtos valstybės, savivaldos, verslo struktūrų, nevyriausybinių sektoriaus pajėgos. Partneriai kartu operatyviai ir lanksčiai sprendė išskylančias problemas, kurių dėl vieno ar kitų priežasčių būtų negalėjusi išspręsti pavienė institucija. Subūrus skirtingų organizacijų specialistų komandą buvo galima lanksčiau reaguoti į tikslinės grupės poreikius, tobulinti ir diegti gerosios praktikos pavyzdžius. Socialinės partnerystės principas įtrauktas 14-oje kompleksinių sprendimų.

Siekiant darbo organizavimo tobulinimo, kai kurie projektai pasiūlė efektyvias bendradarbiavimo formas, paremtas socialinės partnerystės principu, kai dialogui pakviečiami visi su tiksline grupe susijusių institucijų atstovai ir atliekamas jau vykdomų pagalbos priemonių auditas. *Vystymo bendrija „Išeitis Tau“* pasiūlė „Galimybių laboratoriją“, *vystymo bendrija „EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius“* - sprendimą „Efektyvus tinklų kūrimas“.

Socialinė partnerystė suprantama ne tik kaip bendras, koordinuotas institucijų darbas, tačiau ir kaip bendruomenės įsitraukimas, sprendžiant tikslinių grupių problemas, nes bendruomenė paprastai yra suinteresuota, kad visi jos nariai būtų aktyvūs, siektų įsidarbinti ir taptų pilnaverčiais, naudingais bendruomenės nariais. Dėl šių priežasčių aktyvios bendruomenės kuria viešąją erdvę – bendruomenės centrus, organizuoja mokymus, įtraukia, sumotyvuoja dalyvauti socialinę atskirtį patiriančius asmenis.

¹⁹ Vystymo bendrijos „Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“ siūlomo novatoriško sprendimo „Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo modelis“ kokybės vertinimas

Tikra
S. Mockė

Vystymo bendrija „Atgimimas“ sukūrė konsultavimo ugdymo centrus, skirtus neaktyviems darbo rinkoje asmenims, jiems patogiose vietose. Projekto vykdytojai, pasitelkę bendruomenės autoritetus, rado būdus kaip įtikinti neaktyvius ir labiausiai pažeidžiamus bendruomenės narius pradėti mokytis.

Organizacijų valdymo tobulinimas

Organizacijų valdymo tobulinimui pasiūlytos 8 priemonės: naujų pareigybių įsteigimas, siekiant darbą su tiksline grupe padaryti efektyvesniu; naujų organizacijos valdymo principų įdiegimas, taikant organizacijoje lyčių lygybės strategiją; organizacijų aplinkos pritaikymas, palengvinant šeimos ir darbo interesų derinimą; kolektyvinių sutarčių įmonėse parengimo skatinimas ir kt. Šios vystymo bendrijų pasiūlytos priemonės sudaro galimybes plėtoti efektyvesnį socialinį dialogą, skirtingoms socialinėms grupėms sudaryti palankesnes sąlygas įsidarbinti ir dirbti, išvengiant nesusipratimų dėl diskriminacijos, tokiu būdu darbuotojams sudarant sąlygas dirbti našiau, jaučiant psichologinį ir socialinį komfortą.

Vystymo bendrija „Atviri ir saugūs darbe“ sukūrė lygių galimybių veiksmų planą, kuriuo siekiama įtraukti nediskriminavimo klausimą į kiekvienos organizacijos strategiją ir (arba) atlikti reguliarius lygių galimybių poveikio vertinimus.

Lyčių lygybės principą siūloma taikyti sudarant organizacijoje sąlygas derinti darbo (karjeros) ir šeimos pareigas. Suderinti šeimos ir darbo interesus šiuolaikinėje visuomenėje darosi vis sunkiau. Didėjant moterų aktyvumui darbo rinkoje ši problema tampa vis aktualesnė. Natūralus troškimas skirti vaikams dėmesį bei pilnavertę priežiūrą konkuruoja su „noru dirbti gerą darbą, „lipti karjeros laiptais“ ir susikurti materialinį pagrindą“²⁰. Todėl „pirmiausia šeimai palankios organizacijos kūrimas yra labai svarbus moterų ekonominio ir politinio įgalinimo šiuolaikinėje visuomenėje veiksnys“²¹. Siekiama sudaryti vienodas sąlygas tiek vyrams, tiek moterims siekti karjeros sudarant sąlygas vaikų priežiūrai darbovietėje. Tokiu būdu organizacija pripažįsta, kad „šeima, asmeninis gyvenimas, vaikas – socialinė vertybė“²².

Vystymo bendrija „Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“ sukūrė ir išbandė lyčių lygybės integravimo strategiją, kuri paremta visuotinės kokybės valdymo schema. Pasiūlytos tokios priemonės tobulinti organizacijų valdymui ir užtikrinti lyčių lygybės principą, kaip vaikų priežiūros centro (VPC) įsteigimas ir mobilių auklių (padėjėjų) paslaugų teikimas darbovietėje.

²⁰ Malinauskas, G. Šeima ir darbas: suderinimo dilemos ir galimybės. Šeimos ir darbo suderinimo galimybių Lietuvoje, Čekijoje, Ispanijoje ir Vokietijoje studija. VDU, SDI, Šeimos santykių institutas. Kaunas, 2006. P. 4.

²¹ Reingardienė J., Tereškinas, A., Zdanavičius, A., Maslauskaitė, A., Šeimai palankios organizacijos kūrimo prielaidos. Šiaulių universitete: sociologinio tyrimo metodologija ir tyrimo instrumentai. Kaunas, 2006. P. http://family-friendly-university.su.lt/ruduo2006/metodas_tyrimui.htm. Žiūrėta: 2007-05-21.

²² Vystymo bendrijos „ŠEIMOS PLANETA: šeimai palanki organizacija“ siūlomo novatoriško sprendimo „Šeimos ir darbo derinimo organizacijoje modelis (ŠDDOM)“ kokybės vertinimas.

Tikra
G. Mockė

Elektroninių paslaugų teikimas

Elektroninių paslaugų teikimas pasiūlytas 7 kompleksiniuose sprendimuose. Siūlomi specializuoti internetiniai portalai arba virtualios darbo biržos, kur tikslinės grupės atstovai gali rasti tikslingą informaciją, bendrauti ir dalintis darbo paieškos patirtimi, praplečiant tikslinių grupių galimybes rasti darbą. Elektroninės paslaugos - tai efektyvi priemonė, suteikianti tikslinės grupės atstovams papildomus darbo paieškos įrankius ir naujas galimybes įsidarbinti.

Stebėsenos sistemos tobulinimas

Stebėsenos sistemos tobulinimas apima duomenų apie socialiai pažeidžiamus asmenis rinkimą bei stebėsenos sistemos kūrimą ir socialinių paslaugų kaštų atsiperkamumo analizę. Tikslinei grupei neįmanoma planuoti socialinės pagalbos priemonių, jei nežinomas jos mastas. Surinkti duomenis apie socialiai pažeidžiamus asmenis, esančius už „visuomenės borto“ ir kurti duomenų bazę bei stebėsenos sistemą pasiūlė 1 vystymo bendrija. Tai sąlygojo skirtinga nuo kitų socialiai pažeidžiamų grupių situacija, kai duomenys apie socialiai pažeidžiamus 16-25 m. jaunuolius, nesimokančius ir nedirbančius, šiuo metu nerenkami. Tokie duomenys leistų nepamesti iš akiračio šios tikslinės grupės atstovų, jiems pasitraukus iš švietimo sistemos ir kitų ugdymo, įkalinimo, rehabilitacijos įstaigų. Žinant tikslinės grupės mastą, būtų galima planuoti ir savalaikiai suteikti socialinę ir kt. pagalbą.

Institucijoms taikyti socialinių kaštų naudos analizę siūloma 2 kompleksiniuose sprendimuose, tačiau reikia pažymėti, kad daugelis vystymo bendrijų, vykdydamos projektus, atliko taikytų modelių kaštų atsiperkamumo analizę, pagrindžiančią jų efektyvumą ir atsiperkamumą. Socialinių kaštų naudos analizė leistų efektyviau naudoti socialinėms paslaugoms skirtas lėšas: pagrįsti paslaugų organizavimo sprendimus, įvertinti teikiamų paslaugų kaštus ir atsiperkamumą, savalaikiai keisti socialinių paslaugų planus, tobulinti darbo su socialinėmis grupėmis instrumentus.

TEISINIO REGLAMENTAVIMO TOBULINIMAS

Išanalizavus vystymo bendrijų pasiūlymus galima daryti išvadą, kad teisinė bazė, reglamentuojanti švietimo ir socialinės apsaugos priemonių taikymą tikslinėms grupėms, yra pakankama, nes tik kelios vystymo bendrijos pateikė siūlymus jos tobulinimui. Pasiūlymai teisinio reglamentavimo tobulinimui buvo įtraukti į 4 vystymo bendrijų sprendimus. Siekiant efektyvesnio tikslinės grupės poreikių tenkinimo, siūloma keisti atitinkamus teisės aktus.

Vystymo bendrija „Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę“ prisidėjo rengiant 2006 m. birželio 16 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtas Užimtumo rėmimo įstatymo pataisas. Naujoje šio įstatymo redakcijoje, prekybos žmonėmis aukos buvo įtrauktos į darbo rinkoje papildomai remiamų visuomenės grupių sąrašą.

Analizuojant vystymo bendrijų sprendimus galima išskirti keletą *bendrų tendencijų*:

Daugelis pasiūlytų kompleksinių sprendimų tampa veiksmingi tik įgyvendinus visas priemones, sudarančias atskirus sprendimus. Pavyzdžiui, rehabilitacijos laikotarpiu socialiai pažeidžiamiems asmenims psichologinės konsultacijos taikomos kartu su profesinio mokymo paslaugomis. Šiems asmenims pradėjus dirbti, pasiekiamas geresnis rezultatas – išsprendę savo asmeninio gyvenimo problemas, įgiję reikalingų socialinių ir profesinių įgūdžių socialiai pažeidžiamų grupių nariai lengviau adaptuojasi darbo vietoje, joje įsitvirtina ir gali pasirūpinti patys savimi, savo artimaisiais, taip sumažindami valstybės patiriamus kaštus.

Tikra
G. Kocys -

Vystymo bendrijos pabrėžia kai kurioms tikslinėms grupėms reikalingų specifinių pagalbos priemonių svarbą, be kurių kompleksiniai sprendimai (modeliai) būtų neefektyvūs: tai sveikatos apsaugos paslaugų teikimas sergantiems priklausomybe nuo psichotropinių medžiagų ir prekybos žmonėmis aukoms, informacijos apie socialiai pažeidžiamą jaunimą rinkimas ir stebėsenos sistemos sukūrimas.

Daugelis vystymo bendrijų siūlo tarpininko paslaugas ir vienbalsiai sutaria, kad šios paslaugos yra vienos iš svarbiausių, suteikiant pagalbą socialiai pažeidžiamiems asmenims.

Vystymo bendrijų teigimu, socialinės partnerystės principo diegimas - tai efektyvus būdas sujungti skirtingų institucijų pajėgas, siekiant bendro tikslo. Laikantis šio principo organizacijos veikia ne kaip atskiros institucijos, vykdančios tik savo tikslus, o kaip bendrą tikslą turinčių organizacijų tinklas. Tokiu būdu sudaromos galimybės lanksčiau reaguoti į tikslinės grupės problemas ir poreikius, tobulinti ir diegti gerosios praktikos pavyzdžius.

EQUAL projektų patirtis parodė, kad Lietuvoje yra sukurtas teisinis ir institucinis pagrindas socialiai pažeidžiamų grupių integracijai į visuomenę ir darbo rinką, rengiami įvairių profilių specialistai, teikiamos įvairios paslaugos, tačiau:

- teikiamos paslaugos yra **fragmentiškos ir trumpalaikės**;
- trūksta **individualaus požiūrio** į socialiai pažeidžiamo asmens gyvenimo patirtį ir aplinkybes, poreikius, galimybes, kompetencijų vystymą;
- nėra pažeidžiamo asmens **lydėjimo** proceso nuo jo motyvacijos įsidarbinti iki sėkmingos adaptacijos darbo vietoje bei pagalbos darbo vietą išlaikant.
- nepakankamas įvairių sektorių – valstybinio, vietos savivaldos, nevyriausybinių ir privataus – **bendradarbiavimas** ir veiksmų **koordinavimas**.

Vystymo bendrijos siūlo dirbantiems su socialinės rizikos grupėmis ir socialiai pažeidžiamais asmenimis laikytis kelių principų, kurie, kaip parodė praktika, didina pagalbos veiksmingumą:

- teikti **kompleksiškas, ilgalaikes ir tęstines** paslaugas ir pagalbos priemones;
- taikyti **tarpininkavimo (lydėjimo)** paslaugą;
- **pritaikyti** pagalbos priemones kiekvieno konkretaus asmens **poreikiams**, galimybėms ir gyvenimo aplinkybėms (atvejo metodas);
- **koordinuoti** pagalbos priemones ir teikiamas paslaugas;
- **įgyvendinti socialinės partnerystės** principą - valstybinių ir vietos savivaldos institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir privačių organizacijų bendradarbiavimą.

Vystymo bendrijų sprendimų tęstinumas

Valdymo grupės EQUAL sprendimus rekomendavo taikyti praktikoje ne eksperimento sąlygomis motyvuodamos tuo, kad jie yra pranašesni už šiuo metu taikomus. Tačiau sprendimų autoriams, siekiantiems savo išbandytų metodų platesnio pripažinimo, buvo rekomenduota pirmiausia pagrįsti siūlomų naujovių efektyvumą, nustatyti įgyvendinimo sąnaudas ir palyginti jas su jau naudojamų socialinės integracijos priemonių sąnaudomis. Dalies EQUAL siūlomų sprendimų pranašumai jau programos metu buvo grindžiami konkrečių tyrimų ir skaičiavimų rezultatais, tačiau ne visos vystymo bendrijos suspėjo įgyvendinti kryptingas priemones, padedančias įtikinti potencialius naudotojus diegti naują siūlymą. Todėl vienas dažniausių tęstinumo būdų, buvo **sprendimų tobulinimas įgyvendinant naujus projektus**.

Tikra
S. Modys -

2007-2013 m. programavimo periodu pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą finansuojamos kelios priemonės, skatinančios integraciją į darbo rinką. Dauguma projektų finansuojamų pagal priemones „Šeimos ir darbo išpareigojimų derinimas“ ir „Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką“, sprendžia analogiškas problemas, kaip ir EQUAL programa. Taigi dalis vystymo bendrijų narių rengė paraiškas gauti paramą pagal minėtas priemones. Naujus projektus, kurie tęsia EQUAL programos metu pradėtą darbą, įgyvendina Moterų informacijos centras, VšĮ „Socialinės paramos projektai“, Lietuvos pagalbos narkomanams fondas, VšĮ Šeimos santykių institutas, VšĮ Socialinės politikos grupė, Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba, Anykščių bendruomenės centras ir kt.

Organizacijos, įgyvendinusios projektą, skirtą prieglobsčio prašytojų integracijai, toliau tęsia darbą Europos pabėgėlių fondo finansuojamuose projektuose (Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija, Pabėgėlių priėmimo centras, Vilniaus Arkivyskupijos Caritas, Užsieniečių registracijos centras).

Kiek šiuo metu įgyvendinamų projektų yra paremti EQUAL patirtimi, pasakyti pakankamai sudėtinga. Dalis vadovaujančiųjų partnerių tęsia pradėtą veiklą įgyvendindami naujus projektus. Kai kurie buvę vystymo bendrijų partneriai naujus projektus, kuriuose taikomi EQUAL sprendimai, inicijavo patys ir dabar yra pagrindiniai vykdytojai. Taip pat dalį sprendimų ar jų atskirų dalių perėmė organizacijos, nedalyvavusios EQUAL programoje.

Žemiau pateikiami pavyzdžiai, kaip EQUAL projektų sukurtos ir išbandytos idėjos tęsiamos pasibaigus programai.

Kaip buvo minėta, kai kurie **buvę vadovaujantieji partneriai** EQUAL projektų metu sukurtus ir išbandytus sprendimus vysto **naujuose projektuose**.

Lietuvos pagalbos narkomanams fondas toliau tęsia EQUAL programos finansuoto projekto *„Laimėk gyvenimą“* įgyvendinimą. Projekto partneriai: Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Vilniaus regiono pataisos inspekcija, Lietuvos AIDS centras.

Projektas įgyvendina iniciatyvos EQUAL sukurtą inovaciją ne eksperimento sąlygomis. Inovacija paremta keturių etapų priklausomybių gydymo vizija: 1) gydymo motyvacija; 2) medicininis gydymas, organizmo detoksikacija; 3) ilgalaikė psichologinė ir socialinė rehabilitacija; 4) darbinė reintegracija ir resocializacija. Tokiu būdu siekiama susieti visas paslaugas į vieningą sistemą, kuri užtikrintų nuoseklių gydymąsi ir užkirstų kelią dažniems atkryčiams.

VšĮ „Socialiniai paramos projektai“ įgyvendina projektą *„Mano Guru: verslo ir socialinių iniciatyvų derinimas suteikiant naujas galimybes darbo rinkoje“*. Šis projektas pratęsia 2004-2008 m. įgyvendintą EQUAL projektą „Nugalėk priklausomybę“.

Projekto metu diegiamas iniciatyvos EQUAL sukurtas novatoriškas priklausomų asmenų darbinės rehabilitacijos modelis. Dirbant pagal šį modelį EQUAL projekto metu ilgam laikui įsidarbino 30 iš 36 dalyvių. Naujajame projekte bus kuriamas universalus veiklos modelis, skatinantis socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų įsitraukimą į darbo rinką ir ekonominį aktyvumą.

EQUAL programos rezultatų tęstinumą užtikrino ir **įkurtos 4 naujos organizacijos**, kurių tikslas – toliau vystyti sukurtus ir išbandytus integracijos į darbo rinką metodus. Klausos negalia

Tikra
G. Mack -

turinčių asmenų naują įdarbinimo modelį taiko įsteigta Profesinio konsultavimo ir įdarbinimo tarnyba. VšĮ „Nuo pradžios“ veikia pagal Lietuvai adaptuotą tarptautinę Home Start pagalbos šeimai metodiką. Organizacija bendradarbiauja su tarptautine organizacija Home-Start International, jai skiriama metodinė bei finansinė parama. Įkurtas VšĮ Atsakingo verslo ir mentorystės institutas, kurio pagrindinė veikla – vystyti mentorystės modelį, įveikiant socialinę atskirtį. Šiaulių regione veikia pirmoji nevyriausybinė organizacija - Socialinės integracijos centras, atstovaujanti asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, interesams, teikianti reikalingą pagalbą ir informaciją.

Viena iš aukščiau minėtų organizacijų - VšĮ Atsakingo verslo ir mentorystės institutas - dalyvauja kaip partneris pagal priemonę „Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką“ įgyvendinamame projekte „*Socialinės mentorystės plėtra*“. Projekto pagrindinis partneris - Anykščių bendruomenės centras buvo vienas iš partnerių EQUAL projekte „Ištiesk ranką“.

Projekto metu toliau plėtojamas Socialinės mentorystės įsidarbinimo srityje modelis (SMIS), kuris buvo sukurtas ir išbandytas EQUAL projekto „Ištiesk ranką“, kurio metu gauti labai geri rezultatai – įsidarbino 68 proc. tikslinės grupės narių. Modelis bus įgyvendintas 11 probleminių Lietuvos teritorijų, siekiant padėti įsidarbinti moterims po ilgesnės pertraukos norinčioms grįžti į darbo rinką. Šis metodas sėkmingai užpildo spragas esamoje užimtumo didinimo sistemoje, kadangi yra kompleksinė, aktyvi ir orientuota į ilgalaikį poveikį priemonė. Mentorystės mokymo metodika bus papildyta „koučingu“ (efektyvia technika, siekiant asmenybės, vertybių tobulėjimo) bei e-mentorystės mokymo metodika, o sukurtas SMIS tinklas sudarys prielaidas kompleksiskai spręsti integracijos į darbo rinką problemą.

Kelios organizacijos, kurios, nors EQUAL programoje nedalyvavo, **perėmė vystymo bendrųjų pasiūlytus sprendimus** ir taiko juos projektuose (Jungtinių tautų vystymo programa, vaikų darželiai).

Jungtinių tautų vystymo programa su keturiais partneriais įgyvendina projektą „*Atsigrežk į romus: inovatyvios romų dalyvavimo darbo rinkoje priemonės*“. Vienas projekto partnerių - VšĮ Romų visuomenės centras - dalyvavo EQUAL programos projekte.

Projektu siekiama kompleksiskai spręsti romų bendruomenės socialinės atskirties problemą, kurią sudaro tarpusavyje persipynę skurdo, menko išsilavinimo ir bedarbystės reiškiniai. Projekto vykdytojai kaip priemonę didinti romų užimtumą pasirinko EQUAL programos metu su kitomis tikslinėmis grupėmis išbandytą tarpininkavimo įsidarbinant ar pradėnant verslą paslaugą. Taip pat bus teikiama struktūrinė individuali pagalba - mokymas darbo vietoje, socialinių įgūdžių lavinimas, kita reikalinga socialinė pagalba romų šeimoms.

Galimybėmis spręsti šeimos ir darbo suderinimo klausimus susidomėjo vaikų darželiai – jie ėmėsi projektų įgyvendintojų vaidmens. Pavyzdžiui, Vilniaus Vilkpėdės darželis-mokykla įgyvendina projektą „*Mokyklų pagalba darbingiems tėvams*“.

Darbingiems tėvams aktuali vaikų priežiūros problema, nes 7-10 metų vaikai pamokas baigia 12.00 val. Pradinuko priežiūra tėvai turi pasirūpinti darbo ar kvalifikacijos kėlimo sąskaita, nes daugelis tėvų darbą baigia 18.00 val. Siekdami spręsti šią problemą, projekto vykdytojai įgyvendina EQUAL programos metu išbandytą idėją – steigti prailgintas vaikų priežiūros grupes bei teikti kompleksinę pagalbą tėvams. Projekto metu bus sukurta 11 naujų popietinės priežiūros grupių 9 mokyklose iš skirtingų šalies rajonų. Formuojant grupes, prioritetas bus teikiama vienišiams, socialiai remtiniams tėvams, auginantiems vaikus iki 10 metų. Taip pat bus vykdomas dėl šeimos išpareigojimų nedirbančių asmenų motyvavimas, organizuojami mokymai, tobulinantys

Tikra
S. Modys

bendruosius įgūdžius. Tikslinei grupei bus organizuojami seminarai moterų ir vyrų lygių galimybių bei darbo ir šeimos pareigų derinimo temomis. Darbdavių atstovams, įmonių ir įstaigų vadovams, savivaldybių atstovams bus organizuojami seminarai apie šeimai palankių priemonių pasirinkimą ir taikymą, lanksčias darbo organizavimo formas ir jų taikymą, kolektyvinės darbo sutarties sudarymą, palankaus požiūrio į šeimą ir šeimos išsipareigojimus formavimą darbovietėje.

Panašius projektus įgyvendina dar du šalies darželiai: Pasvalio rajono Narteikių darželis-mokykla „Linelis“ ir Mažeikių lopšelis - darželis „Bitutė“.

EQUAL gerą patirtį perėmė ir VŠĮ Respublikinis kurčiųjų reabilitacijos centras, šiuo metu įgyvendinantis projektą „*Darbo link*“ - tarpininkavimo paslaugų įdarbinant asmenis su klausos negalia plėtra. Projektas įgyvendinamas pagal priemonę „Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką“. Projekto tikslas - Lietuvos mastu pritaikyti EQUAL iniciatyvos projekto „Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką“ metu sukurtą kurčiųjų įdarbinimo tarpininkaujant modelį. Kurčiųjų įdarbinimo tarpininkaujant modelis bus perkeltas į Lietuvos kurčiųjų draugijos organizacijos sistemą. Planuojama įsteigti 7 kurčiųjų įdarbinimo tarnybas didžiausiuose šalies miestuose ir pratęsti EQUAL projekto įkurtos tarnybos veiklą.

EQUAL rezultatų tęstinumas buvo užtikrinamas ir kitais būdais. Pavyzdžiui, trys vystymo bendrijos parengtų mokymo programų naudojimą pasibaigus EQUAL programai užtikrino gavusios jų akreditacijas, t.y. programos yra įtrauktos į neformalaus mokymo programų sąrašą. **Akredituota 12 mokymo programų:**

- vystymo bendrija „EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius“ gavo akreditaciją šioms parengtomis mokymo programoms:

1. Informacijos apie darbo rinką integracija ir darbo paieškos strategija, kodas Nr. 296109065;
2. Individualaus profilio sudarymas ir karjeros planavimas, kodas Nr. 296109064;
3. Darbo rinkai reikalingų socialinių įgūdžių treniravimas per grupinius užsiėmimus, kodas Nr. 296109063;
4. Asmeninės ir socialinės kompetencijos ugdymas siekiant padidinti socialinės įtraukties efektyvumą, kodas Nr. 196109045;
5. Darbo komandoje ir savęs pažinimo gebėjimų ugdymas, kodas Nr. 296109062;
6. Verslumo ugdymas taikant dailės terapiją, kodas Nr. 596134525;
7. E. mokymasis. E. galimybių naudojimo pagrindai, kodas Nr. 396148263;
8. E. galimybių naudojimo pagrindai. E. verslas, kodas Nr. 396148264;
9. E. darbo rinkos pokyčiai. E. sveikata, kodas Nr. 396148265.

- vystymo bendrija „Dirbk savo šalyje“ „Išgyvenimo stovyklos“ seminarų ciklą metu taikytus metodus integravo į žemiau nurodytas programas:

1. Vaikų socializacijos stiprinimas ir (ar) įtraukimo į darbo rinką galimybių didinimas, kodas 596876036;
2. Socialinio bendradarbiavimo modelis, kodas Nr. 596876035.

- vystymo bendrija „MIM (Moterų įdarbinimo modelis)“ parengė ir akreditavo Auklių – socialinių darbuotojų padėjėjų mokymo programą, kodas Nr. 362076102.

Keli vystymo bendrijų pasiūlymai buvo sėkmingai **įtvirtinti politikoje**, t.y., kada sprendimų naudojimas buvo įtrauktas į programinius dokumentus. Pavyzdžiui:

Tikra
S. Mackys

- vystymo bendrijos „Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“ vienos iš priemonių (informacinio leidinio rengimas ir leidyba) įtraukimas į Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2008-2010 m. programą;
- teminio tinklo „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“ pasiūlymų įtraukimas į Jaunimo galimybių plėtros 2009-2013 m. strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2010 m. planą;
- vystymo bendrijos „Atviri ir saugūs.lt“ pasiūlymo įpareigoti darbdavius propaguoti vienodo požiūrio principo taikymą darbe įtraukimas į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos 2007 metų ataskaitos (Seimo Žmogaus teisių komitetas 2008 m. balandžio 9 d. pritarė Seimo nutarimo „Dėl Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos 2007 metų ataskaitos“ projektui Nr. XP-2940. Tai vienas pirmųjų žingsnių link pasiūlymo įteisinimo).

Gerų rezultatų užtikrinant tęstinumą pasiekė pirmasis ir ketvirtasis teminiai tinklai „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“ ir „Šeima ir darbas suderinami (darbo ir šeiminių gyvenimo suderinamumo tobulinimas)“.

Kaip jau buvo minėta, pirmojo teminio tinklo pasiūlymai įtraukti į Jaunimo galimybių plėtros 2009-2013 m. strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2010 m. planą. Pasiūlymai prisidės prie trečiojo minėtos strategijos tikslo – tobulinti esamas, kurti naujas priemones ir programas, gerinančias jaunimo padėtį Lietuvoje, atsižvelgiant į ES teisės aktus bei dokumentus dėl jaunimo politikos įgyvendinimo, remti jaunimo sportines, rekreacines iniciatyvas, skatinančia sveikatingumą ir žalingų įpročių prevenciją – pasiekimo. Vystymo bendrijų siūlymu, įgyvendinant strategijos prioritetą - stiprinti kompleksinę pagalbą socialinę atskirtį patiriančiam jaunimui ir jo socialinei aplinkai - numatyta: parengti ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu papildyti Socialinių paslaugų katalogą, numatant socialines paslaugas atskirtį patiriančiam jaunimui; atlikti tyrimą, kuris padėtų išsiaiškinti socialinę atskirtį patiriančio jaunimo problematiką savivaldybėse bei pagalbos tokiam jaunimui teikimo galimybes; remti projektus, skirtus socialinę atskirtį patiriančio jaunimo socialinei ir profesinei integracijai, įgyvendinant pagal EQUAL ir ESF projektus parengtas priemones savivaldybėse ir darbo biržose. Taip pat tikėtina, kad organizacijos pasinaudos EQUAL gerąją praktiką įgyvendinant strategijos prioritetą - sudaryti galimybes jaunimui derinti šeiminius bei darbo įsipareigojimus.

Ketvirtasis teminis tinklas parengė darbo ir šeimos derinimo modelio metmenis, kuriais remiantis buvo parengta 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonė „Šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas“. Priemonės tikslas - sudaryti palankias sąlygas darbingo amžiaus ekonomiškai aktyviems asmenims derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus, skatinti šeimai palankių darboviečių kūrimąsi. Projektus rengiančioms organizacijoms buvo rekomenduojama vadovautis EQUAL metu parengtu šeimos ir darbo derinimo modeliu. Taip pat šios priemonės vienas iš specialiųjų prioritetinių projektų atrankos kriterijų yra tiesiogiai susijęs su EQUAL programa - projektui suteikiamas prioritetas, jeigu projekto pareiškėjas arba partneris įgyvendino partnerio arba vadovaujančiojo partnerio teisėmis Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL teminio tinklo „Darbo ir šeiminių gyvenimo suderinamumo tobulinimas“ projektą.

Projektų sprendimų tęstinumas buvo užtikrintas **sprendimus** ar jų atskiras dalis **taikant kasdienėje organizacijų**, kurios dalyvavo EQUAL programoje, **veikloje** (Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba, Vilniaus arkivyskupijos Caritas, VšĮ „Socialiniai paramos projektai“, Lietuvos pagalbos narkomanams fondas, VšĮ Šeimos santykių institutas ir kt.).

Tikra
S. Moč -

Aukščiau esantys pavyzdžiai rodo, kad dalis EQUAL vystymo bendrijų sprendimų jau dabar yra sulaukę susidomėjimo ir taikomi ne „laboratorijos“ sąlygomis. Todėl galima daryti išvadą, kad, EQUAL rezultatų tęstinumas šiuo metu nėra baigtinis. Galimybės taikyti išbandytus sprendimus yra pakakamai plačios. Tai rodo ir EQUAL projektų pasiūlymų atitikimas 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos (1 prioriteto uždavinys „Kokybiškas užimtumas ir socialinė aprėptis“ ir 2 prioriteto uždavinys „Verslo produktyvumo didinimas ir verslo aplinkos gerinimas“), Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007-2013 m. ir Europos pabėgėlių fondo 2008-2013 m. daugiamečių programų priemonėms (informacija pateikiama ataskaitos 6 priede).

EQUAL sprendimai užpildo esamas spragas pažeidžiamų grupių socialinės integracijos sistemoje ir sujungia įvairių ugdymo, socialines ir įdarbinimo paslaugas teikiančių organizacijų darbą. Todėl tikėtina, kad EQUAL vystymo bendrijų sukurti ir praktikoje įgyvendinti sprendimai atliks katalizatoriaus vaidmenį sprendžiant pažeidžiamų grupių atskirties problemas ir stiprinant socialinę partnerystę Lietuvoje. Laipsniškas sprendimų įgyvendinimas praktikoje nedideliu mastu ilgainiui gali sukurti sisteminių pokyčių. Tačiau esminiams pokyčiams atsirasti reikia stipraus valstybės palaikymo ir dėmesio socialinės apsaugos sričiai.

Vystymo bendrijų sprendimų tęstinumo užtikrinimo kliūtys

EQUAL programos rezultatų nemaža dalis užsitikrino tęstinumą, tačiau programos metu sprendimai nebuvo visiškai perkelti į praktiką ir įtvirtinti politikoje. Tai lėmė kelios priežastys:

- Vystymo bendrijų nuomone, trečiasis etapas truko per trumpai, kad būtų galima sprendimus perkelti į praktiką ir politiką.
- Valdymo grupių narių, kurie nebuvo vystymo bendrijų atstovai, nuomone, daugumos sprendimų kokybė nebuvo pakankama, kad juos būtų galima iš karto įgyvendinti ne eksperimento sąlygomis. Buvo rekomenduota tęsti jų bandymus.
- Poveikio politikai ir praktikai įgyvendinimas pareikalavo iš vystymo bendrijų naujų gebėjimų – aiškiai pristatyti sprendimus ir pagrįsti jų naudą. Gebėjimo susikalbėti su kitų sektorių atstovais trūkumą pademonstravo ir darbas valdymo grupėse. Nemažai vystymo bendrijų narių programos pabaigoje teigė, kad dalyvavimas valdymo grupėse suteikė vertingos patirties bendraujant su valstybės (savivaldybių) institucijų atstovais.
- Vystymo bendrijų ir nepriklausomų vertintojų nuomone, dalis valstybinių institucijų (organizacijų) atstovų nebuvo susidomėję siūlomais sprendimais ir galimais pokyčiais užimtumo politikoje.
- Valstybė skiria nepakankamą finansavimą priemonių, skirtų socialinės atskirties mažinimui, įgyvendinimui. Eurostato duomenimis Lietuva socialinei apsaugai 2006 m. skyrė 13,2 procento BVP, tuo tarpu ES šalių narių vidurkis yra apie 27 procentai.
- Vystymo bendrijų sprendimų tęstinumui įtakos turėjo prasidėjusi pasaulio ekonomikos ir finansų krizė. Darbo neteko nemaža dalis asmenų, kurie nepriklauso socialinės rizikos ar socialiai pažeidžiamų asmenų grupėms. Socialiai pažeidžiamų grupių integracijos į darbo rinką problema išliko ne mažiau aktuali, tačiau tapo dar suniau sprendžiama tiek dėl išgusio bendro bedarbių skaičiaus, tiek dėl sumažėjusių finansavimo galimybių.

Nauda, kurią gavo vystymo bendrijos, dalyvaudamos EQUAL programoje

Aptariant programos tikslų ir uždavinių pasiekimą, reikia nepamiršti ir apie naudą, kurią gavo ne tikslinė grupė, o pačios organizacijos, įgyvendinusios projektus. Galutinėse ataskaitose vystymo bendrijos akcentavo, kad projektų metu:

Tikra
S. Mockė -

95

- organizacija identifikavo naujas sritis, kuriose būtina toliau dirbti;
- pradėjo dialogą su valstybės institucijomis;
- užmezgė kontaktus su akademinė bendruomene;
- užmezgė ir toliau tęsia dalykinius ryšius tarp projekto bei užsienio partnerių organizacijų;
- išmoko dirbti partnerystės, o ne pavaldumo principu. Skirtingo profilio organizacijos įsitikino, kad tik kooperuojantis bendram tikslui socialinė sistema gali dirbti darniai ir efektyviai;
- organizacijos praplėtė paslaugų ratą bei pagerino jau teikiamas paslaugas, pritaikė įgyta patirtį ir darbo metodus, sukurtus modelius;
- pritraukė regionui investicinių lėšų;
- padidėjo organizacijos žinomumas ir prestižas;
- darbuotojai pakėlė kvalifikaciją projekto administravimo ir formalumų laikymosi srityje;
- nevyriausybinės organizacijos išmoko tvarkyti savo finansus ir vykdyti viešuosius pirkimus;
- įgijo daugiau patirties rašant ir įgyvendinant projektus (pradėti inicijuoti kiti projektai);
- pagerino organizacijos vidinę darbo tvarką: pakeitė organizacijos vidines tvarkas ir jų aprašus, atnaujino kolektyvines sutartis.

Vystymo bendrijos įgavo nemažai patirties, kurios panaudojimas ateityje turėtų užtikrinti kokybiškesnius projektus ir jų įgyvendinimą. **Vystymo bendrijos nurodė, kad ateityje:**

- planuotų mažiau veiklų, formuotų mažesnę tikslinę grupę. Mažesnei tikslinei grupei teiktų intensyvesnes ir labiau kompleksiškas paslaugas;
- planuotų daugiau veiklų regionuose, arčiau tikslinės grupės darbo ir gyvenamosios vietos;
- renkantis partnerius, labiau išsiaiškintų kiekvieno partnerio tikslus dalyvauti projekte, labiau sukonkretintų ir detalizuotų partnerių įsipareigojimus, veiklas ir atsakomybę;
- griežčiau administruotų projekto partnerių veiklas, įvestų įdarbintų asmenų monitoringo sistemą;
- daugiau dėmesio skirtų parengtų metodikų įtvirtinimui mokymosi ar sertifikavimo institucijose, kad jos būtų valstybės pripažintos;
- planuotų biudžetą atsižvelgiant į veiklas;
- daugiau bendradarbiautų su vietinėmis savivaldos bei mokymo institucijomis, darbdaviais, darbo biržomis;
- numatytų didesnę darbo užmokestį, kad nebūtų tokia didelė darbuotojų kaita;
- kuriant vystymo bendriją, ieškotų partnerių, disponuojančių pakankamomis finansinėmis lėšomis, kurios, esant reikalui, būtų naudojamos kaip projekto apyvartinės lėšos, kuomet dėl įvairių priežasčių jų trūksta projekto veikloms vykdyti;
- didesnę dėmesį skirtų žiniasklaidai, politikai ir praktikai;
- gerinant projekto paraiškos techniką, stambintų projekto rodiklius, susikurtų projekto kokybės valdymo sistemą (tikslėsių rodiklių sistemą);
- įvertintų galimus socialinius, ekonominius ir užimtumo pokyčius;
- stiprintų projekto administravimo įgūdžius.

Nacionaliniai rodikliai

Kiekybiniai indikatoriai pagal temas yra nurodyti EQUAL BPD 4.3 ir 11.2 punktuose. Tai yra nacionalinio lygmens priežiūros duomenys, kuriuos vystymo bendrijos kasmet teikė Agentūrai. Rodikliai buvo pasirinkti remiantis Europos Komisijos rekomendacijomis dėl programos priežiūros

Tikra
G. Kack-

96

ir vertinimo. Rodikliai parodo vystymo bendrijų, tarptautinių bendrijų skaičių, dalyvavimo nacionaliniuose ir tarptautiniuose renginiuose skaičių, tikslinės grupės dalyvavimą skirtingo pobūdžio mokymuose skaičių ir pan.

A temos rodikliai

Lentelė Nr. 29. A temos bendrieji rodikliai 2004-2008 m.

Rodiklis	Vnt.
Sudarytų vystymo bendrijų skaičius	20
Vystymo bendrijų partnerių skaičius	2004 m. - 182 (1 etapas) 2005 m. - 172 (2 etapas) 2006 m. - 171 (2 etapas) 2007 m. - 171 (2 etapas) 2008 m. - 67 (2 etapas) ²³ 2007 m. - 85 (3 etapas) 2008 m. - 85 (3 etapas)
Sudarytų TVB skaičius	43
Nacionalinių renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius	457
Europos masto renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius	229

Lentelė Nr. 30. Asmenų, dalyvavusių vystymo bendrijų remiamame profesiniame mokyme ir švietimo priemonėse, skaičius per 2004 - 2008 metus (pagal socialinės rizikos grupes ir lytį)

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Neįgalieji	3246	1948	1298
Priėmimo amžiaus asmenys	610	431	179
Jauni žmonės	540	278	262
Buvę kaliniai	331	44	287
Asmenys, priklausomi nuo narkotikų	154	43	111
Tautinių mažumų atstovai	416	301	115
Netradicinės seksualinės orientacijos asmenys	112	44	68
Moterys	723	723	0
Ilgą laiką nedirbantys asmenys	617	617	0
Prekybos žmonėmis aukos	129	129	0

²³ partnerių skaičius antrajame etape (skaičiuoti projektai, kurie vykdė veiklas 2008 m.)

Tikra
S. Mack -

97

Kita	26	22	4
Iš viso	6904	4580	2324

Lentelė Nr. 31. Asmenų, dalyvavusių motyvacijos ir pasitikėjimo savimi skatinimo priemonėse, skaičius per 2004–2008 metus (pagal socialinės rizikos grupes ir lytį)

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Neįgalieji	472	253	219
Priešpensinio amžiaus asmenys	824	569	255
Jauni žmonės	793	360	433
Buvę kaliniai	225	48	177
Asmenys, priklausomi nuo narkotikų	218	62	156
Tautinių mažumų atstovai	487	376	111
Netradicinės seksualinės orientacijos asmenys	150	59	91
Moterys	800	800	0
Ilgą laiką nedirbantys asmenys	1328	1170	158
Prekybos žmonėmis aukos	147	147	0
Neįgalius asmenis globojantys asmenys	28	28	0
Nuteistieji asmenys	10	0	10
Kita ²⁴	49	42	7
Iš viso	5531	3914	1617

Lentelė Nr. 32. Duomenys pagal kitus privalomus nacionalinius rezultatų rodiklius 2004–2008 m.

Rodiklis	Vnt.
Darbuotojų, dirbančių su socialinės rizikos grupių atstovais, kurie dalyvavo profesiniame mokyme ir įgūdžių lavinimo užsiėmimuose, skaičius	1522
Finansuojamų priemonių neigiamiems stereotipams įveikti skaičius	553
Informacijos platinimo renginių, skirtų integracijai į darbo rinką skatinti ir darbdaviams supažindinti su socialinės rizikos grupių poreikiais, skaičius	666
Asmenų, gavusių naudos iš veiksmų, skirtų padėti jiems patiems spręsti savo problemas, skaičius	6630

Antrajame etape A temai priklausančios vystymo bendrijos buvo suplanavusios pasiekti 386 įvairius vykdomos veiklos pasiekimo rodiklius.

Nepasiekti 28 antrojo etapo rodikliai, t.y., mažiau nei planuota pasiekta darbdavių; apmokyta mažiau specialistų; nepasirašytos bendradarbiavimo sutartys su darbdaviais; neįregistruotos tam tikros programos darbo rinkos mokymo centre; mažiau įdarbinta tikslinės grupės atstovų (neįgaliųjų).

76 planuoti rodikliai viršyti, t.y., daugiau įtraukta tikslinės grupės atstovų į įvairius mokymus; įdarbinta daugiau nei planuota tikslinės grupės atstovų; publikuota daugiau straipsnių

²⁴Neįgalius asmenis globojantys tėvai, specialistai

Tikra
S. Mack -

(pranešimų) laikraščiuose; parengta daugiau nei planuota įvairių ataskaitų; išleista daugiau leidinių; organizuota daugiau seminarų darbdaviams bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

Trečiajame etape buvo suplanuoti 243 rodikliai iš kurių nepasiekti 33: mažiau dalyvių dalyvavo viešinimo renginiuose; mažiau susitikimų suorganizuota su atsakingomis institucijomis; mažiau vietinės valdžios atsakingų politikų ir valdininkų buvo supažindinti su rekomendacijomis tikslinių grupių įdarbinimo srityje; nepatvirtintos teisės aktų naujos redakcijos; nesuorganizuoti teminiai posėdžiai Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose.

Viršyti 26 rodikliai - daugiau parengtų ir publikuotų straipsnių; daugiau suorganizuota „apskritųjų stalų“ diskusijų suinteresuotiems asmenims; daugiau įvyko susitikimų dėl teminio tinklo sprendimų aptarimo su atsakingų institucijų atstovais.

Vystymo bendrijų sukurti kiekybiniai rezultatai:

Atlikti tyrimai:

1. Vystymo bendrijos socialinės partnerystės tyrimas;
2. Tyrimas „Tikslinių grupių poreikiai ir jų diskriminaciją bei nelygybę darbo rinkoje“;
3. Tautinių mažumų atstovų integracijos į darbo rinką galimybių tyrimas;
4. Teisės aktų sudaromų barjerų tautinių mažumų atstovams integruotis į darbo rinką tyrimas;
5. Darbdavių, specialistų bei asmenų su klausos negalia požiūrio tyrimas dėl kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų įdarbinimo;
6. Tikslinių grupių (nesimokančio ir nedirbančio jaunimo, žmonių su negalia, buvusių kalinių, moterų po vaiko priežiūros atostogų, vyresnių nei 40 metų amžiaus moterų) įsidarbinimo kliūčių tyrimai;
7. Psichikos sutrikimų turinčių asmenų dalyvavimo darbo rinkoje tyrimas;
8. Tyrimas „Sergančiųjų sunkiomis psichikos ligomis asmenų įdarbinimas Lietuvoje: ekonominiai vertinimai“;
9. Tyrimas „Romų ir darbdavių nuostatos dėl romų integracijos į darbo rinką“
10. Reprezentatyvi gyventojų apklausa (tyrimas), kurios tikslas ištirti diskriminacijos dėl lytinės orientacijos mastus, visuomenės požiūrį į homoseksualius, biseksualius bei transseksualius asmenis ir šių asmenų diskriminaciją;
11. Kompleksinis kokybinis ir kiekybinis netradicinės seksualinės orientacijos asmenų, darbdavių ir viešosios nuomonės tyrimas;
12. Tyrimas „Integracijos į darbo rinką programos įtaka tikslinės grupės dalyvių (neturinčių profesinio išsilavinimo bei darbinės motyvacijos, turinčių menkus darbinius įgūdžius jaunų moterų) motyvacijos ir įgūdžių pokyčiams“;
13. Darbdavių požiūrio į tikslinę grupę (neturinčių profesinio išsilavinimo bei darbinės motyvacijos, turinčių menkus darbinius įgūdžius jaunos moterys) tyrimas;
14. Telefoninė darbdavių apklausa, siekiant išsiaiškinti jų poreikius įvairių profesijų darbuotojams;
15. Sėkmingą įsidarbinimą lemiančių faktorių tyrimas;
16. Tyrimas „Probleminių regionų bendruomenės“;
17. Tyrimas „Darbdavių vaidmuo kuriant naujas įsidarbinimo galimybes probleminiuose regionuose“;
18. Tyrimas „Įsidarbinimo kompetencijos įgūdžių poreikis darbo rinkoje: kiekybiniai ir kokybiniai aspektai“;
19. Sociologinis tyrimas apie visuomenės požiūrį į prekybos žmonėmis aukas;

Tikra
S. Mack -

20. Tyrimas „Lietuvos darbdavių požiūrio tyrimas dėl asmenų, priklausomų nuo narkotinių medžiagų, įsidarbinimo galimybių“;
21. Tyrimas „Buvusių nuteistųjų įsidarbinimo kryptys ir priemonės“;
22. Tyrimas „Lukiškių tardymo izoliatoriuje – kalėjime kalinčių asmenų edukacinių poreikių tenkinimo perspektyvos“;
23. Tikslinės grupės asmenų (nuteistųjų ir sergančių priklausomybės ligomis) poreikių tyrimas;
24. Jaunimo darbo centrų paslaugų vertinimo tyrimas;
25. Pakartotino nusikalstamumo rizikos ir kriminogeninių poreikių įvertinimo tyrimas;
26. Asmenų, sergančių sunkiomis psichikos ligomis, įdarbinimo Lietuvoje ekonominis vertinimas;
27. Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimo Lietuvoje ekonominis vertinimas.

Atliktos analizės:

1. Analizė „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“;
2. Asmenų su įvairia negalia profesinio mokymosi galimybių Kauno mieste ir rajone analizė;
3. Neįgaliųjų profesinio rengimo turinio ir sistemos analizė bei įvertinimas;
4. Aukštųjų mokyklų (Šiaulių universiteto, Vilniaus pedagoginio universiteto, Kauno technologijos universiteto ir kitų universitetų) specialistų, rengiamų darbui su neįgaliaisiais, ugdymo turinio analizė ir vertinimas neįgaliųjų profesinės integracijos aspektu;
5. Parengtas neįgaliųjų asmeninių gebėjimų, profesinių kompetencijų, fizinės ir psichologinės būklės įvertinimo mokslinis projektas;
6. Tarptautinė neįgaliųjų darbo rinkos galimybių analizė;
7. Tikslinių grupių motyvacijos stokos ir įsidarbinimo kliūčių analizė;
8. Medžiagos, apie Lietuvoje naudojamas 1990-2005 lygių galimybių viešosios politikos priemonės, reikšmingas diskriminacijai pagal lyties orientaciją, analizė;
9. Teisinės bazės, susijusios su lygių galimybių užtikrinimu tikslinės grupės atstovams, analizė;
10. Patekimo ar grįžimo į darbo rinką paramos mechanizmo efektyvumo analizė;
11. Trijų pilotinių probleminių regionų bendruomenių Utenos apskrityje privalumų, trūkumų, galimybių ir pavojų analizė;
12. Priešpensinio amžiaus asmenų reintegracijos į darbo rinką diagnozė bei šalies rodiklių makroanalizė;
13. Priešpensinio amžiaus asmenų poreikių, galimybių Vilniaus ir Utenos apskrityse, diskriminacijos ir nelygybės priežasčių analizė;
14. Priešpensinio amžiaus asmenų integracijos į darbo rinką pokyčių analizė per projekto laikotarpį;
15. Kolektyvinių sutarčių nuostatų, reguliuojančių kvalifikacijos kėlimo bei perkvalifikavimo įgyvendinimą bei finansavimą, analizė 2005 m.;
16. Kolektyvinių sutarčių nuostatų, reguliuojančių kvalifikacijos kėlimo bei perkvalifikavimo įgyvendinimą bei finansavimą, analizė 2007 m.;
17. Analizė „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“;
18. Teisės aktų ir norminių dokumentų, reglamentuojančių nuteistųjų reintegracijos nuostatas, kontent analizė.

Tikra
S. Mack-

100

Parengtos studijos:

1. Mokslinė studija „Teisės aktų analizė, siekiant daryti poveikį politikai ir praktikai“;
2. Galimybių studija „VB ATGIMIMAS sukurtų inovacijų poveikio politikai ir praktikai strategija, jos įgyvendinimas, vertinimas“;
3. Galimybių studija „Inovatyvios sklaidos mechanizmas: nuo informavimo link bendradarbiavimo (LINK_E)“;
4. Studija „Brandaus amžiaus asmenų aktyvumo bei verslumo skatinimas“;
5. Studija „Socialinių partnerių įtaka darbo rinkai“;
6. Socialinių partnerių bendradarbiavimo susitarimų nuostatų „apskritų stalų“ metu iškeltų klausimų, priimtų sprendimų, pasiūlymų studija;
7. Inovacijų pritaikomumo studija, skirta darbui su grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis.

Parengtos mokymo ir adaptacinės programos:

1. Rinkos ekonomikos žinių ir verslo įgūdžių formavimo mokymo programa;
2. 4 socializacijos mokymo programos;
3. Lyderių mokymo programa (10 modulių);
4. Globėjų mokymo programa (3 moduliai);
5. Dirbančių su tautinių mažumų atstovais mokymo programa;
6. Bedarbių papildomo mokymo programa (5 moduliai);
7. Tarpininkavimo specialistų mokymo programa;
8. Neįgaliųjų grupinių mokymų programos („Veiksniai sąlygojantys neįgaliųjų integraciją visuomenėje; sąmoningumas ir asmeninė galia geresniam gyvenimui“; „Neįgaliųjų įvaizdžio formavimas“; „Lietuvos Respublikos įstatymai kaip parama neįgaliesiems profesinės reabilitacijos aspektu“; „Neuro lingvistinis programavimas“);
9. 5 mokymo programos, skirtos nesimokantiems ir nedirbantiems jaunuoliams, žmonėms su negalia, buvusiems kaliniams, moterims po vaiko priežiūros atostogų, vyresnėms nei 40 metų amžiaus moterims;
10. Adaptuota mokymo programa socialiniams darbuotojams darbui su romais;
11. Adaptuota mokymo programa socialinių darbuotojų asistentams darbui su romais;
12. Suinteresuotų asmenų (kuriems aktuali romų tematika) kvalifikacijos kėlimo programa;
13. Adaptuotos romų profesinių įgūdžių mokymo programos („Kompiuterio pagrindai ir informacijos paieška“, „Augalų kompozicijų ir puokščių sudarytojo bei pardavėjo“, „Autotransporto priemonių remonto šaltkalvio“, „Neetatinio korespondento praktinių įgūdžių“, „Asmeninis pasirengimas ir darbo paieška“, „Romų socialinių įgūdžių tobulinimas“, „Meninės programos pardavimas“);
14. Motyvavimo programa „Dalyvauti darbo rinkoje ir gauti legalias pajamas“ (asmenims priklausomiems nuo narkotinių medžiagų);
15. Programa dirbantiems viename kolektyve su priklausomybėmis sergančiais asmenimis;
16. Integracijos į darbo rinką programa „Motyvacijos darbui skatinimas ir stiprinimas“;
17. Adaptacinė programa naujai į darbą priimtoms darbuotojoms (ilgalaikėms bedarbėms moterims);
18. Motyvacijos ir pasitikėjimo savimi stiprinimo programa (ilgalaikėms bedarbėms moterims);
19. 4 ciklų interaktyvios-modulinės mokymo programos specialistams, dirbantiems su probleminių regionų ilgalaikiais bedarbiais;

Tikra
S. Mack-

101

20. 13 interaktyvių-modulinių mokymų programų probleminių regionų ilgalaikiams bedarbiams;

21. Modulinė integracijos į darbo rinką programa, skirta darbuotojams, dirbantiems su asmenimis nukentėjusiais nuo prekybos žmonėmis;

22. Psichologinė programa darbuotojams, dirbančiais su buvusiais kaliniams;

23. Psichologinė programa buvusiems kaliniams;

24. Specialistų, dirbančių su nuteistais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis, mokymo programa;

25. Nuotolinio mokymo psichologinė programa, skirta asmenims, grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų.

Sukurti moduliai, mechanizmai:

1. Socialinės partnerystės modelis romų socialinei atskirčiai mažinti;

2. Teorinis psichoaktyvus medžiagas vartojančių asmenų integracijos į darbo rinką modelis;

3. Tikslinės grupės dalyvių motyvacijos, detoksikacijos, reabilitacijos ir (re-) integracijos į darbo rinką mechanizmas;

4. 3 e-galimybių moduliai (e-verslas, e-sveikata, e-rinkos pokyčiai).

Parengtos metodikos:

1. 2 orientavimo ir konsultavimo metodikos priešpensinio amžiaus asmenims, tautinėms mažumoms, moterims, siekiant gerinti jų padėtį darbo rinkoje ir įtvirtinant lyčių lygybės principus, ilgalaikiams bedarbiams;

2. Metodinis leidinys „Socialiai pažeidžiamų jaunuolių integracijos į darbo rinką modelis“;

3. Metodinis leidinys „[darbinimo modelio aprašas“;

4. Metodinis vadovas darbdaviams ir bendradarbiams įdarbinus žmogų su negalia.

5. Metodinis leidinys „Socialinio vadybininko-tarpininko praktinis darbo vadovas“;

6. Darbo instituciniame tinkle metodika;

7. Metodinė priemonė darbuotojams, dirbantiems su priklausomais nuo narkotinių medžiagų asmenimis „Priklausomų asmenų darbinė reintegracija – atsakas į socialinę atskirtį“;

8. Lygių darbo galimybių modelis (Paramos ir tolerancijos darbe skatinimo įrankis (vadovas) „Atverkite savo darbo vietą“);

9. Metodika „Ekonominio naudingumo formulė“;

10. Metodika „Socialinė mentorystė įsidarbinimo srityje“;

11. Metodinis vadovas ilgalaikėms bedarbėms „Socialinio mobilumo skatinimas“;

12. Metodinis vadovas ilgalaikėms bedarbėms „Motyvacijos ir pasitikėjimo savimi stiprinimas“;

13. Metodinis vadovas ilgalaikėms bedarbėms „Įvaizdžio formavimas“;

14. Metodinis vadovas ilgalaikėms bedarbėms „Verslumo įgūdžių tobulinimas“;

15. Metodinis vadovas ilgalaikėms bedarbėms „Kompiuterinio raštingumo tobulinimas“;

16. Projekto veiklos vertinimo metodika;

17. Ilgalaikių bedarbių įsidarbinimo kompetencijos ir įgūdžių (lygio bei poreikių) vertinimo sistemos metodika;

18. Probleminių regionų bendruomenių analizės ir vertinimo metodika;

19. Probleminių regionų bendruomenių SWOT analizės metodika;

20. Mokymo programa brandaus amžiaus asmenims;

21. Reabilitacijos centrų darbo įvertinimo metodika;

Tikra
S. Nedz

102

22. Specialistų, dirbančių su nuteistais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis, mokymų metodinė medžiaga;

23. Metodika „(Re)integracijos metodikos vadovo leidinys“ (tikslinė grupė – probleminis jaunimas);

24. Nuteistųjų diferenciacijos pagal pakartotino nusikalstamumo riziką ir kriminogeninius poreikius metodika.

Igyvendinti mokymai:

Tikslinės grupės mokymų temos - socialinių įgūdžių, darbo paieškos įgūdžių, verslumo, kompiuterinių įgūdžių, vairavimo įgūdžių, kalbų (lietuvių, anglų), profesiniai (staliaus padėjėjo, siuvėjo-operatoriaus ir drabužių modeliavimo bei priežiūros, kulinaro-konditerio, staliaus, statybininko-apdailininko, kėbulų remonto šaltkalvio, mechaniko, meninės programos pardavėjo, augalų kompozicijų ir puokščių sudarytojo bei pardavėjo, virėjo, virėjo padėjėjo, barmeno ir padavėjo).

Dirbančių su tiksline grupe mokymų temos – lyderių, globėjų, įdarbinimo tarpininkų, specialistų dirbti su psichine negalia turinčiais asmenimis, mentorių darbui su ilgalaikėmis bedarbėmis moterimis, socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų asistentų darbui su romais, socialinių darbuotojų darbui su nuteistais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis, Jaunimo darbo centrų darbuotojų.

Kt. grupių (darbdavių, žiniasklaidos atstovų, politikų) mokymų temos – žurnalistams, kaip rašyti straipsnius apie žmones su psichine negalia, seminarai politikams, sprendimų priėmėjams, praktikams (socialiniams darbuotojams, socialiniams pedagogams ir pan.) bei suinteresuotiems asmenims, kuriuos domina romų, priklausomų nuo psichotropinių medžiagų asmenų, jaunų moterų, neturinčių motyvacijos dirbti bei neturinčių profesinių įgūdžių, ilgalaikių bedarbių moterų, homoseksualių asmenų problematika, asmenų, nukentėjusių nuo prekybos žmonėmis, priešpensinio amžiaus asmenų problematika; aukštųjų mokyklų socialiniams darbuotojams, pedagogų rengimo dėstytojams, už mokymo programų rengimą atsakingiems asmenims, katedrų vadovams.

Parengti pasiūlymai teisės aktų tobulinimui:

1. 3 pakeitimai teisės aktams, ribojantiems kurčiųjų darbuotojų įsidarbinimo galimybes;
2. Profesinės reabilitacijos, dalyvaujant tarpininkui, sistemos optimizavimo modelis ir rekomendacijos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai;
3. Rekomendacijos įstatymų leidėjams bei atsakingoms socialinės sistemos institucijoms dėl neįgaliųjų įdarbinimo tvarkos tobulinimo;
4. Pasiūlymai naujo struktūrinių fondų programavimo laikotarpio (2007-2013 m.) veiksmų programoms dėl neįgaliųjų galimybių darbo rinkoje;
5. Rekomendacijos valdžios institucijoms dėl žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimo;
6. Rekomendacija atlikti Užimtumo rėmimo įstatymo pakeitimą ir įtraukti prekybos žmonėmis aukas į darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų sąrašą;
7. Pasiūlymai ir rekomendacijos socialiniams partneriams: „Atstovavimo tobulinimas“, „Darbuotojų kolektyvinio atstovavimo tobulinimas“, „Paramos tinklas“.

Parengti ir pateikti pasiūlymai:

1. Pasiūlymas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros programos tobulinimo, kad netradicinės seksualinės orientacijos asmenys būtų įtraukti kaip tikslinė grupė;

Tikra
S. Rodz -

103

2. Pasiūlymai teisinės bazės keitimui, sietini su šeimos ir darbo išpareigojimų derinimu. Jie pristatyti Lietuvos Respublikos Seimo nariams, Trišalei Tarybai, Švietimo ir mokslo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai;
3. Pasiūlymai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2008-2010 m. programos priemonių plano;
4. Kreipimasis į Lietuvos Respublikos Prezidentą dėl pilietybės suteikimo vienam tikslinės grupės dalyviui;
5. Užimtumo rėmimo įstatymo 4, 26, 27 ir 30 str. pakeitimo ir papildymo, projektas;
6. Socialinių įmonių įstatymo 4 ir 18 str. pakeitimo projektas;
7. Lietuvos Respublikos lygių galimybių politikos įgyvendinimo įstatymo projektas ir aiškinamasis raštas;
8. Pasiūlymai Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijai, Moterų parlamentinei grupei ir kt. institucijoms dėl socialinės mentorystės įsidarbinimo srityje modelio įgyvendinimo ateityje;
9. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Seimo narkomanijos prevencijos komisijai dėl „Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2009 – 2016 metų programos“;
10. Rekomendacijos dėl nuostatų, reglamentuojančių vyresnio amžiaus asmenų darbo santykių stabilumo garantijas, darbuotojų mokymąsi visą gyvenimą, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių įtraukimą į kolektyvines sutartis;
11. Pasiūlymai (rekomendacijos) dėl pažeidžiamo jaunimo integracijos į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencijos, reintegracijos į švietimo sistemą tobulinimui. Pasiūlymai pateikti rengiamam Jaunimo galimybių plėtros 2009-2013 m. strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2010 m. planui;
12. 2006-04-13 pateikti raštai dėl Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos priemonių plano (LDB, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybai, SADM, ŠMM, Teisingumo ministerijai);
13. 2 pasiūlymai Tautinių mažumų politikos plėtros iki 2015 metų strategijos įgyvendinimo 2007-2010 metų priemonių planui.

Sukurtos struktūros:

1. Sukurti 2 bendradarbiavimo tinklai tautinių mažumų integracijai į darbo rinką;
2. Įkurtas „Veiklos namai – darbdavių tinklas“, vienijantis 13 vietinių darbdavių;
3. Įkurta Profesinio konsultavimo ir įdarbinimo tarnyba klausos negalia turintiems asmenims;
4. Įkurti 6 neįgalųjų verslo plėtros centrai;
5. Sukurtas bendras virtualus neįgalųjų verslo ir socialinių įmonių mokymo bei konsultavimo centras;
6. Įkurti Socialinės mentorystės įsidarbinimo srityje 3 centrai (ilgalaikėms bedarbėms);
7. Įkurta įsidarbinimo kompetencijos įgūdžių ugdymo laboratorija (6 konsultavimo – ugdymo centrai) ilgalaikiams bedarbiams;
8. Įsteigta NVO „Socialinės integracijos centras“ (asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų);
9. Įkurtas H-S International padalinys Lietuvoje - VšĮ „Nuo pradžios“ (skirta dirbti su šeimomis, kuriose yra ikimokyklinio amžiaus vaikai);
10. Šeimos santykių instituto patalpose įkurtas paramos ir informacijos centras (toliau vadinama - EPIC) šeimoms, kurių vienas arba daugiau asmenų emigruoja arba dar tik planuoja išvykti dirbti į užsienį;
11. Įkurtas vaikų laikinos priežiūros centras;
12. Pasirašyta 1 bendradarbiavimo sutartis tarp VPU ir Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos teisinės, socialinės partnerystės ir mokslinės veiklos srityse.

Tikra
S. Mack -

104

Sukurtos duomenų bazės:

1. Sukurta potencialių darbdavių kurčiųjų ir neprigirdinčių asmenų įdarbinimui duomenų bazė;
2. Parengta duomenų bazė, kurioje sukaupti 129 kurčiųjų ir neprigirdinčių asmenų audiovizualiniai darbinių įgūdžių pristatymai;
3. Sukurta ir išbandyta virtualios auklių – socialinių darbuotojų padėjėjų biržos informacinė sistema. www.popins.lt Virtuali auklių – socialinių darbuotojų padėjėjų birža prieinama registruotu išoriniu URL adresu – html://www.popins.lt.

G temos rodikliai

Lentelė Nr. 33. G temos bendrieji rodikliai 2004-2008 m.

Rodiklis	Vnt.	
Sudarytų VB skaičius	7	
VB partnerių skaičius	2004 m. - 35 (1 etapas) 2005 m. - 36 (2 etapas) 2006 m. - 36 (2 etapas) 2007 m. - 36 (2 etapas) 2008 m. - 18 (2 etapas) ²⁵ 2007 m. - 29 (3 etapas) 2008 m. - 28 (3 etapas)	
Sudarytų TVB skaičius	13	
Nacionalinių renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius	269	
Europos masto renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius	88	
Išbandytų priemonių ir sukurtų iniciatyvų, kuriomis siekiama suderinti šeimos gyvenimą ir profesinę veiklą, skaičius (pvz., vaikų priežiūros schemas, pagyvenusių ir neįgalių žmonių priežiūros schemas); priemonių skaičius, tenkantis vystymo bendrijai	103 priemonės ir iniciatyvos	
	Vystymo bendrijos Nr.	Priemonių skaičius (vnt.)
	EQ/2004/1130-23	12
	EQ/2004/1130-24	27
	EQ/2004/1130-25	10
	EQ/2004/1130-26	12
	EQ/2004/1130-27	14
	EQ/2004/1130-28	10
EQ/2004/1130-29	18	
Darbuotojų, dirbančių su socialiai remtinių grupių atstovais, kurie dalyvavo profesiniame mokyme bei įgūdžių lavinimo užsiėmimuose, skaičius	354	
Informacijos apie darbo laiko balansą ir lanksčias darbo organizavimo formas platinimo renginių skaičius	761 ²⁶	

²⁵ Partnerių skaičius antrajame etape (skaičiuoti projektai, kurie vykdė veiklas 2008 m.)

²⁶ Renginiai – apvalaus stalo diskusijos, seminarai, konferencijos, individualios konsultacijos.

Tikra
S. Mack -

Lentelė Nr. 34. Asmenų, dalyvavusių vystymo bendrijų remiamame profesiniame mokyme ir švietimo priemonėse, skaičius per 2004–2008 metus (pagal socialinės rizikos grupes ir lytį)

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Neįgalieji	0	0	0
Priešpensinio amžiaus asmenys	200	138	62
Jauni žmonės	715	522	193
Buvę kaliniai	0	0	0
Asmenys, priklausomi nuo narkotikų	0	0	0
Tautinių mažumų atstovai	0	0	0
Netradicinės seksualinės orientacijos asmenys	0	0	0
Moterys	1083	1080	0
Ilgą laiką nedirbantys asmenys	85	82	3
Prekybos žmonėmis aukos	3	3	0
Kita	422	262	163
Iš viso	2508	2087	421

Antrajame etape G temai priklausančios vystymo bendrijos buvo suplanavusios pasiekti 182 įvairius vykdomos veiklos pasiekimo rodiklius.

Nepasiekti 26 antrojo etapo rodikliai, t.y., mažiau nei planuota suteikta konsultacijų tikslinėms grupėms; įvyko mažiau tikslinės grupės susitikimų su darbdaviais; mažesniu tiražu išspausdinta metodinė medžiaga; mažiau tikslinės grupės atstovų dalyvavo mokymuose; įvyko mažiau susitikimų su užsienio partneriais.

30 planuotų rodiklių buvo viršyta, t.y., atlikta daugiau tyrimų, publikuota daugiau straipsnių (pranešimų) laikraščiuose, reportažų per TV ir radijo laidas, informacinių pranešimų tinklalapiuose; vyko daugiau vystymo bendrijų personalo mokymų; sukurta daugiau laisvų kompiuterizuotų prieigų; surengta daugiau vystymo bendrijų partnerystės seminarų; daugiau tikslinių grupių atstovų gavo profesinių mokymų baigimo pažymėjimų; parengta daugiau profesinio mokymo programų.

Trečiajame etape suplanuoti 87 rodikliai iš kurių nepasiekti 11. Parengta mažiau nei planuota sėkmingą praktiką įrodančių apžvalgų; nepatvirtintos teisės aktų naujos redakcijos; nesuorganizuoti teminiai posėdžiai Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose, savivaldybių švietimo komitetų išvažiuojamieji posėdžiai ikimokyklinio ugdymo įstaigose; neįvyko diskusija su Lietuvos tėvų forumu.

Viršyta 11 rodiklių - suorganizuota daugiau teminio tinklo posėdžių ir renginių; daugiau institucijų buvo supažindinta su atliktu ekspertiniu tyrimu; sukurta daugiau etatų socialinio darbuotojo padėjėjoms.

Tikra
S. Kocius -

Vystymo bendrijų pasiekti kiekybiniai rezultatai:Atlikti tyrimai:

1. Tyrimas „Šeimai palankios organizacijos kūrimo prielaidos Šiaulių universitete“;
2. 3 tyrimai dėl šeimos ir darbo derinimo modelių įgyvendinimo poveikio šeimų, auginančių ikimokyklinio amžiaus vaikus bei susiduriančių su profesinės veiklos ir šeimos pareigų suderinamumo problema bei socialiai pažeistų šeimų, auginančių vaikus ir norinčių tobulinti savo profesinę kvalifikaciją ar įsidarbinti, nariams;
3. Lietuvos darbo migracijos fenomeno tyrimas „Darbo migracijos prielaidos ir priežastys“;
4. Tyrimas „Socialinės paslaugos neįgaliems vaikams ir suaugusiems bei pagyvenusiems ir seniems asmenims“.

Atliktos analizės:

1. Lietuvos migracijos teisės aktų analizė;
2. Lietuvos darbo migracijos teisės aktų analizė;
3. Šeimos politikos analizė;
4. Studijas reglamentuojančių dokumentų keitimo galimybių analizė, siekiant derinti šeimą ir studijas.

Parengtos studijos:

1. Moterų ir socialinių paslaugų gavėjų (šeimų) modelio poveikio ir poreikio galimybių studija;
2. Šeimos ir profesinio gyvenimo suderinamumo Vokietijoje, Čekijoje, Ispanijoje ir Lietuvoje palyginamoji galimybių studija;
3. Šeimų, kuriose yra priežiūros reikalaujančių artimųjų, poreikių ir galimybių studija;
4. Didžiausią paklausą turinčių darbo vietų Lietuvoje studija.

Parengtos mokymo ir adaptacinės programos:

1. 8 profesinio mokymo programos pritaikytos socialiai pažeidžiamoms moterims;
2. Mokymo programa „Socialinio darbo aspektai teikiant paslaugas šeimai“;
3. Mokymo programa „Socialinių įgūdžių ugdymas“;
4. Auklių - socialinių darbuotojų padėjėjų mokymo programa;
5. Home Start darbuotojų rengimo programa;
6. Mokymo programa „Psichologinis parengimas darbo paieškai“.

Parengtos metodikos:

1. Asmenybės motyvavimo bei profesinio orientavimo metodika (priešpensinio amžiaus asmenims, tautinėms mažumoms, moterims, ilgalaikiams bedarbiams);
2. Metodinis leidinys „Studijų programos, įdiegiančios šeimą, studijas ir darbą“;
3. Šeimos verslumo kompetencijų ugdymo metodika (apima pasiruošimo verslumo kompetencijų įsivertinimui programą, mokymąsi arčiau namų, verslumo kompetencijų vertinimą ir įsivertinimą, asmeninį dalyvavimą procese, šeimos įtraukimą bei galimybių didinimą);
4. Metodika, skirta specialistams, dirbantiems su bedarbėmis moterimis.

Sukurti moduliai, mechanizmai:

1. Mechanizmas „Vaikų priežiūros sistema 1 kaimo ir 2 miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigose“;

Tikra
S. Moel -

107

2. 2 profesinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modeliai: miesto ir kaimo bendruomenei;

3. Mokymo moduliai: „Mikroekonomikos pagrindai“, „Informacinės technologijos viešajame administravime“, „Finansų analizė“, „Marketingas“, „Vadyba“, „Profesinio bendravimo psichologija“, „Makroekonomika“, „Moters profesinė karjera“, „Feminizmo studijos“, „Šeimos ir karjeros vaidmenų derinimo psichologiniai aspektai“.

Igyvendinti mokymai:

Tikslinės grupės mokymų temos - asmenybės motyvavimo ir profesinio orientavimo, auklių - socialinių darbuotojų padėjėjų, kompiuterinio raštingumo pagrindų; elektroninio verslo organizavimo; kompiuterinės grafikos, projektavimo, maketavimo ir dizaino; buhalterio, dirbančio kompiuterinėmis apskaitos programomis; apskaitininko; buhalterinės apskaitos; pašto operatoriaus.

Dirbančių su tiksline grupe asmenų mokymų temos – specialistams, teikiantiems paslaugas tikslinei grupei - šeimų, auginančių ikimokyklinio amžiaus vaikus bei susiduriančių su profesinės veiklos ir šeimos pareigų suderinamumo problema bei socialiai pažeistų šeimų, auginančių vaikus ir norinčių tobulinti savo profesinę kvalifikaciją ar įsidarbinti, nariams; virtualios darbo biržos (virtualios auklių - socialinių darbuotojų padėjėjų biržos informacinės sistemos www.popins.lt) naudojimosi mokymai sistemos administratoriams; mokymai rengiant andragogus konsultantais – kompetencijų vertintojais; informacijos kaupimo sistemos (skirtos rinkti ir atnaujinti informaciją apie socialines stacionarias ir nestacionarias paslaugas teikiančias institucijas) naudotojams mokymai; darbuotojų emocinės kompetencijos, motyvacijos mokymai.

Pasiekti kiti rezultatai:

1. Įkurtos veikiančios pailginto darbo laiko ir kompleksinės pagalbos grupės 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigose;

2. Sukurta ir įdiegta socialines paslaugas teikiančių organizacijų informacinė sistema, prieinama viešai registruotiems naudotojams, adresu <http://sipris.nrd.lt/?=.A4.DC>

I temos rodikliai

Lentelė Nr. 35. I temos bendrieji rodikliai 2004-2008 m.

Rodiklis	Vnt.
Sudarytų VB skaičius	1
VB partnerių skaičius	2004 m. - 7 (1 etapas) 2005 m. - 8 (2 etapas) 2006 m. - 8 (2 etapas) 2007 m. - 8 (2 etapas) 2008 m. - 8 (2 etapas) ²⁷ 2007 m. - 3 (3 etapas) 2008 m. - 3 (2 etapas)
Sudarytų TVB skaičius	1
Nacionalinių renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius	63
Europos masto renginių, kuriuose dalyvavo vystymo bendrijos, skaičius	15

²⁷ Partnerių skaičius antrajame etape (skaičiuoti projektai, kurie vykdė veiklas 2008 m.)

Tikra
S. Mack-

108

Prieglobsčio prašytojams surengtų kursų, kuriais siekiama palengvinti jų socialinę integraciją į Lietuvos visuomenę bei darbo rinką, skaičius	245
Darbuotojų, baigusių mokymą institucijose, kurios rūpinasi prieglobsčio ieškančiais asmenimis, skaičius	123

Lentelė Nr. 36. Asmenų, dalyvaujančių vystymo bendrijų veikloje, skaičius pagal tikslines grupes ir lytį per 2004 - 2008 metus

TIKSLINĖ GRUPĖ	IŠ VISO	MOTERYS	VYRAI
Prieglobsčio prašytojai	964	450	514
Projekto personalas	63	57	6
Iš viso	1027	507	520

Antrajame etape I temos projektą įgyvendinanti vystymo bendrija buvo suplanavusi pasiekti 28 įvairius vykdomos veiklos pasiekimo rodiklius.

Nepasiekti 2 antrojo etapo rodikliai, t.y., mažiau nei planuota išleista informacinių lankstinukų ir nesuorganizuoti mokymai politikams.

Trečiajame etape suplanuota 12 rodiklių iš kurių nepasiekti 3, t.y. mažiau nei planuota įvyko tarptautinių susitikimų; neadaptuota duomenų bazė; nepateikti pasiūlymai teisės aktų tobulinimui.

Vystymo bendrijos pasiekti rezultatai:

Parengtos studijos - studija dėl nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašytojų ruošimo integracijai į darbo rinką Lietuvoje.

Parengtos metodikos:

1. Kompendiumai „ES teisė“ ir „Pabėgėlių teisė“;
2. Profesinio informavimo ir konsultavimo metodika bei jos priedas „Praktinės metodinės priemonės darbui su prieglobsčio prašytojais“;
3. Psichologinio – socialinio darbo su prieglobsčio prašytojais metodika;
4. Etnokultūrinės kompetencijos ugdymo metodika.

Igyvendinti mokymai. Tikslinės grupės mokymų temos - lietuvių kalba; dirbančiųjų su tiksline grupe mokymų temos - ES teisė ir pabėgėlių teisės; profesinio informavimo ir konsultavimo moduliniai mokymai.

Pasiekti kiti rezultatai - sukurta internetinė svetainė visuomenei apie prieglobsčio prašytojus ir prieglobsčio prašytojams apie Lietuvą www.in.corpore.lt

Rezultatų ir gerosios patirties sklaida ir perkėlimas nacionaliniu ir ES lygmenimis

Informacija apie rezultatų ir gerosios patirties sklaidą ir perkėlimą nacionaliniu lygiu pateikta ankstesniuose skyriuose, todėl šioje dalyje bus aptarta vystymo bendrijų rezultatų ir gerosios praktikos sklaida ir perkėlimas ES lygmeniu.

Tikra
S. Mack

Lietuvos vystymo bendrijos daugelį rezultatų pristatė tarptautiniams partneriams susitikimų, seminarų, konferencijų metu. Nemaža dalis siūlymų buvo įtraukta į bendrus tarptautinių vystymo bendrijų dokumentus (lyginamąsias analizes, gerąją praktiką, apibendrinimus ir pan.). Produktai, kuriuos užsienio partneriai perėmė naudoti kaip pasiteisinsią praktiką, dažniausiai buvo parengti kartu su tarptautiniais partneriais.

Užsienio šalių perimti rezultatai, kuriuos sukūrė arba prie kurių kūrimo prisidėjo Lietuvos vystymo bendrijos:

- lyderių mokymo programa (Vokietija);
- 2 galimybių studijos „Inovatyvios sklaidos mechanizmas: nuo informavimo link bendradarbiavimo (LINK_E)“ ir „E_ gerosios praktikos sklaida: iššūkiai ir perspektyvos“ (Škotija, Prancūzija);
- šeimos socialinės ir ekonominės atsakomybės ugdymo metodika (Prancūzija, Slovakija);
- metodiniai patarimai, kaip įveikti homoseksualių darbuotojų atskirtį darbo vietose (Švedija, Slovėnija, Prancūzija);
- vystymo bendrijos „Nugalėk priklausomybę“ sukurtas reintegracijos modelis „Psichoaktyvias medžiagas vartojančių asmenų reintegracijos į darbo rinką modelis“ (Prancūzija, Graikija);
- profesinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modeliai (Vokietija, Belgija, Liuksemburgas);
- Savitarpio pagalbos grupių metodologinis vadovas (Portugalija).

Problemų, su kuriomis susidūrė vystymo bendrijos, priemonių, kurių buvo imtasi problemoms išspręsti, ir rezultatų apibendrinimas

Vystymo bendrijos galutinėse veiklos įgyvendinimo ataskaitose apibendrino problemas, su kuriomis susidūrė projektų įgyvendinimo metu. Problemos apima kelias sritis:

1. Teisinė bazė. Vystymo bendrijos įvardijo, kad sunkumus kėlė su projektų įgyvendinimu susijusių teisės aktų keitimai. Sekti visus pasikeitimus ir į juos reaguoti laiku buvo sudėtinga. Be to, EQUAL įgyvendinimą reglamentuojantys teisės aktai neatitiko kai kurių nacionalinių teisės aktų ir institucijų vidinių tvarkų reikalavimų, todėl teko išmokti suderinti visas sritis.

2. Procedūros. Ši problema buvo įvardijama dažniausiai. Vystymo bendrijos nurodė, kad biurokratinė sistema ir gausybė dokumentacijos apsunkino projektų administravimą ir neleido lanksčiai reaguoti į projekto veiklos ir biudžetų keitimus. Projektų administravimas užėmė didelę dalį projekto įgyvendinimo laiko (biudžeto, veiklų keitimų vykdymas, ataskaitų ir mokėjimo prašymų rengimas, dokumentų kopijavimas ir kt.). Sunkumus kėlė ir tai, kad projekto pradžioje nebuvo aiškių reikalavimų, kokius ir kokios formos dokumentus reikės pateikti Agentūrai, norint pagrįsti veiklas. Vėlavo mokėjimo prašymų tikrinimas, mokėjimo prašymų tikrinimo terminas buvo per ilgas.

3. Lėšos. Daliai projektų trūko apyvartinių lėšų, ypač trečiojo etapo paskutinių išlaidų apmokėjimui, todėl teko skolintis arba tartis su paslaugų ir prekių teikėjais. Taip pat problemas kėlė, vystymo bendrijų nuomone, nepagrįstas išlaidų nekompensavimo mechanizmas ir mokėjimo prašymuose skaičiavimas centų tikslumu.

4. Igyvendinančiosios institucijos teikiama pagalba. Vystymo bendrijoms trūko savalaikių mokymų, kaip administruoti ir vykdyti projektus. Be to, buvo pastebėta, kad Agentūros darbuotojai negalėjo skirti pakankamai laiko kiekvienam projektui dėl didelio krūvio, skiriant jiems administruoti daugiau nei tris projektus.

Tikra
S. Koč -

5. Personalo kaita. Ši problema susijusi su vadovų kaita pasibaigus pirmajam etapui. Ne visi pasikeitę vadovai sugebėjo įsigilinti į projekto turinį.

6. Programos įgyvendinimas etapais. Prasidėjus trečiajam etapui, iškilo nauja problema, susijusi su antrojo ir trečiojo etapų dubliavimu. Tai sukėlė darbuotojų trūkumą, todėl teko derinti darbą antrajame ir trečiajame etapuose. Be to, trečiojo etapo trukmė buvo per trumpa, norint įtakoti politiką ir praktiką.

7. Kitų šalių suinteresuotuma. Vystymo bendrijos paminėjo, kad problemų sprendimais nebuvo ir nėra pakankamai suinteresuoti nei darbdaviai, nei valdžios atstovai. Todėl buvo pakankamai sudėtinga įgyvendinti poveikio politikai ir praktikai veiklas.

8. Partnerystė. Ne visi partneriai turėjo vienodus projekto administravimo gebėjimus.

11 vystymo bendrijų (6 vystymo bendrijos A temos, 4 vystymo bendrijos – G temos ir 1 vystymo bendrija I temos) paminėjo, kad trečiajame etape suplanavo nereikalingą veiklą, tokią kaip bendradarbiavimas tarptautiniuose teminiuose tinkluose, internetinio puslapio kūrimas, atnaujinimas ir palaikymas, tarptautinių partnerių paieška, koordinaciniai susitikimai.

Antrajame etape tik 5 (4 vystymo bendrijos – A temos ir 1 vystymo bendrija G temos) vystymo bendrijos iš 28 įvardijo, jog buvo suplanavusios nereikalingą veiklą. Nereikalingomis veiklomis įvardijamos tokios veiklos kaip auditas, paskaitų tikslinei grupei koordinavimas, mokymai tokiomis temomis kaip darbo paieškos būdai, kūno kalba, informacijos apie tikslinę grupę šaltinių suradimas, situacijos analizė, tikslinės grupės formavimo instrumento parengimas, informacinio lankstinuko apie projektą pagaminimas trimis kalbomis.

Tiek antrajame, tiek trečiajame etape vystymo bendrijų identifikuota nereikalinga veikla leidžia manyti, kad EQUAL pirmasis etapas buvo naudingas identifikuojant reikalingas projekto veiklas antrajam etapui. Kadangi trečiojo etapo veiklos planavimui vystymo bendrijos daug laiko neturėjo, todėl ir planavimo nesklandumų buvo daugiau.

Pagrindines problemas programos laikotarpiu įvardijo ir Agentūros darbuotojai. Tai:

- bloga vystymo bendrijų teikiamų mokėjimo prašymų kokybė, kas lėmė ilgesnį mokėjimo prašymų tikrinimo ir tvirtinimo laikotarpį;
- darbuotojų kaita vystymo bendrijose (finansininkų, buhalterijų) sukėlė sunkumų užtikrinant įgyvendinančiajai institucijai teikiamų mokėjimo prašymų kokybę. Į projektą atėję dirbti nauji darbuotojai neturėjo pakankamai įgūdžių arba informacijos tinkamai parengti projekto procedūrinius dokumentus;
- nepakankama projektų vykdytojų patirtis administruojant ES projektus. Vykdamas projekto veiklą dažnai buvo deklaruojamos išlaidos, netinkamos finansuoti iš paramos lėšų;
- darbuotojų trūkumas Agentūroje (pirmojo etapo metu).

Vertinant problemas, kurios buvo įvardijamos kiekvienais metais, akivaizdu, kad problemos tiek iš vystymo bendrijų, tiek ir iš Agentūros pusės, iš esmės nesikeitė. Per visą programos laikotarpį buvo minimi sunkumai, kuriuos sukelia teisinės bazės kaita bei reikalavimas projektus įgyvendinti laikantis visų taisyklių. Pirmuosius dvejus metus vystymo bendrijos skundėsi, kad yra vėluojama tikrinti mokėjimo prašymus. Nuo 2007 m. mokėjimo prašymai buvo tikrinami laiku, tačiau vystymo bendrijos įvardijo, kad mokėjimo prašymų tikrinimo terminas pats savaime yra per ilgas. Tais pačiais metais iškilo naujos problemos, susijusios su trečiojo etapo įgyvendinimu.

Nepaisant visų trūkumų, kurie demonstruoja, kad sukurta ir nuolatos tobulinama programos valdymo sistema vis dėlto pilnai neatliepė visų lūkesčių, vystymo bendrijos akcentavo nemažai programos administravimo ir įgyvendinimo privalumų:

Tikra
G. Macys

111

- vadovujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų darbuotojai buvo kompetentingi ir geranoriškai nusiteikę padėti; darbuotojai pakankamai patyrę ir kvalifikuoti;
- informacija suteikiama operatyviai ir išsami;
- teikiama metodinė pagalba projektams: projektui priskirtas projekto vadovas ir finansininkas padėjo spręsti projekto metu iškilusias problemas;
- metodinė parama ir organizuojami projekto vykdytojų mokymai ir seminarai turėjo teigiamą įtaką projektų vykdymui;
- reglamentuojančių teisės aktų ir kt. dokumentų kokybė nuolatos gerėjo; pakeitimai buvo daromi atsižvelgus į projektų administravimo įgyvendinimo patirtį, atsisakant nereikalingų procedūrų;
- sudarytos galimybės ištaisyti klaidas, mokytis tikslesnio administravimo, procedūrų, domėtis teisiniais aktais ir pan.;
- projektų įgyvendinimo pabaigoje nusistovėjo aiški, konkreti administravimo sistema bei reikalavimai projektams.

2.2.2. INFORMACIJA APIE EQUAL PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMĄ

EQUAL programa buvo įgyvendinama vadovaujantis privalomais septyniais principais: teminio prioriteto, poveikio politikai, novatoriškumo, partnerystės, tarptautinio bendradarbiavimo, lygių galimybių, įgalinimo. Teminio prioriteto principas buvo aktualus planuojant programą ir rengiant projektus, o poveikio politikai ir praktikai principo įgyvendinimui buvo skirtas atskiras etapas, kuris aprašytas ataskaitos 2.2.1 dalyje. Kiti principai buvo svarbūs visos programos įgyvendinimo laikotarpiu. Šiame skyriuje aptariami pastarieji penki principai: partnerystės, novatoriškumo, įgalinimo, tarptautinio bendradarbiavimo ir lygių galimybių.

Partnerystė

Rengiant EQUAL BPD buvo identifikuota nemažai sėkmingos socialinės partnerystės mechanizmų ir bendradarbiavimo pavyzdžių, tačiau išankstinio (*ex ante*) vertinimo tyrimas rodė, kad Lietuvoje vykstantis bendradarbiavimas tarp viešojo, privataus bei visuomeninio sektoriaus nėra pakankamas. Buvo tikimasi, kad EQUAL programa taps labai svarbia propaguojant skirtingų suinteresuotų grupių bendradarbiavimo (partnerystės) kultūrą.

Partnerystės principas buvo įgyvendinamas organizuojant ir vykdant kryptingas veiklas: partnerių įtraukimą į projekto veiklas; išsipareigojimų pasiskirstymą tarp partnerių ir tų išsipareigojimų įgyvendinimą; partnerių sudėties išlaikymą iki projekto pabaigos; partnerių kompetencijų panaudojimą; visų partnerių dalyvavimą priimant sprendimus.

Partnerystės principo taikymas ir bendro darbo metu užsimezgę instituciniai ir asmeniniai ryšiai tarp žmonių, dirbančių skirtinguose sektoriuose, leido kurti bendradarbiavimo tradicijas, o skirtingų organizacijų išteklių, patirties ir kompetencijų sujungimas sudarė sąlygas užtikrinti kompleksinius pasirinktos problemos sprendimus.

Dauguma vystymo bendrijų partnerystę vertino teigiamai ir stipriaia puse laiko tai, kad apjungiami partnerių kompetencija, patirtis, gebėjimai sprendžiant problemą. Tačiau yra ir minusų, pavyzdžiui, didelis projekto partnerių kiekis apsunkina projekto administravimą ir pan.

Tikra S. Mack-

112

<i>Partnerystės principo stipriosios pusės:</i>	<i>Partnerystės principo silpnosios pusės:</i>
<ul style="list-style-type: none"> -partneriai atstovavo ne tik skirtingoms organizacijoms, bet ir organizacijų požiūriams į tikslinę grupę; -naudoti kiekvieno partnerio resursai, sugebėjimai; -užmegzta ir išvystyta partnerystė tarp valstybinių institucijų, nevyriausybių organizacijų ir darbdavių atstovų; -sukurta stipri pažeidžiamo jaunimo ekspertų grupė; -suvienyta skirtinga patirtis siekiant projekto tikslų; -skirtingos kompetencijos, nuostatų, sričių partneriai keitė vieni kitų įsitikinimus, ugdė toleranciją kito nuomonei, ieškojo kompromisų, stengdamiesi pasiekti bendrų sprendimų. 	<ul style="list-style-type: none"> -didelis partnerių skaičius; -tarpusavio pasitikėjimo tarp partnerių stoka; -skirtingas projekto partnerių santykis su projekto sprendžiama problema; -daugelio partnerių patiriamas netikrumas dėl įvairių asmeninių/profesinių/viešųjų aplinkų reakcijų į projektą ir jo dalyvius; -pesimizmas dėl projekto ir dėl komandinio darbo perspektyvų; -kai kuriems partneriams buvo sunku įgyvendinti prisiimtus įsipareigojimus; -vystymo bendrijų partnerių užimtumas, darbotvarkės, tvarkaraščiai ir kiti organizaciniai reikalai reikalavo papildomo laiko derinimo veiksmams.

Novatoriškumas

Vystymo bendrijos parengė 39 sprendimus, kurių visi turi novatoriškumo elementų. Sprendimų novatoriškumas dažniausiai pasireiškė per: priešdarbinę ir darbinę reabilitaciją, socialinę ir profesinę integraciją, motyvacijos didinimą, savipagalbos organizavimą, socialinių ir profesinių kompetencijų ugdymą, šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimą, tarpininkavimo (asistavimo) paslaugas, koordinavimą ir socialinės partnerystės įgyvendinimą, informacines duomenų bazes; visuomenės nuomonės formavimą, įstatyminės bazės tobulinimą. Dažniausiai vystymo bendrijos nurodė, kad pasiūlymai yra novatoriški, nes²⁸:

- anksčiau niekas nebandė spręsti tikslinės grupės problemų;
- anksčiau niekas nebandė tikslinės grupės problemų spręsti integruotai, t.y., integruojant kelias institucijas į vieną ir aiškų procesą bei specialiai parengiant socialinius darbuotojus dirbti su tikslinės grupės atstovais;
- tikslinės grupės integracijai anksčiau buvo naudojama prievarta, o ne motyvacija grįsti metodai;
- kuriamas sprendimas yra efektyvesnis laiko ir kaštų atžvilgiu;
- garantuojamas projekto veiklos tęstinumas jam pasibaigus;
- inovacija yra lokalizuotas problemų sprendimas;
- tikslinės grupės motyvacija keliami naujais būdais.

Iš esmės vystymo bendrijos kūrė nacionalinio ir vietinio lygmens novatoriškas priemones, t.y. priemones, kurios gali būti pritaikomos Lietuvoje nacionaliniu ar vietiniu (regiono, savivaldybės, organizacijos) lygmenimis.

²⁸ Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos Lietuvoje 2006-2008 m. nuolatinio vertinimo 2006 m. ataskaita, VŠĮ „Projektų valdymo centras“, Vilnius, 2006.

Tikra
S. Mock -

113

<i>Novatoriškumo principo stipriosios pusės:</i>	<i>Novatoriškumo principo silpnosios pusės:</i>
<ul style="list-style-type: none"> -galimybė eksperimentuoti, išbandyti, galimybė klysti ir paskui įvertinti savo klaidas; -socialinė atsakomybė paskirstyta tarp vietos savivaldos, nevyriausybinio, švietimo, verslo sektorių, tikslinės grupės ir darbdavių užtikrina jų teikiamų paslaugų pereinamumą, bendrą veiklos planavimą bei efektyvesnės pagalbos įgyvendinimą; -keitėsi visuomenės, darbdavių, tikslinės grupės įsitikinimai, požiūris į egzistuojančias problemas ir jų sprendimo būdus. Daugelis suprato, kad seni metodai yra neefektyvūs ir kaip tai reikėtų spręsti efektyviai, kokiomis priemonėmis ir kaip jas naudojant galima pagerinti tikslinės grupės integraciją; -atsirado naujos darbo ir verslo perspektyvos tikslinės grupės atstovams; -novatoriška VB sudėtis, jungianti įvairių tipų organizacijas – teoretikus ir praktikus. 	<ul style="list-style-type: none"> -rizika diegiant naujoves – inovacijos ir nauji metodai gali nepasiteisinti, neišku ar veiksmingas bus naujasis modelis; -nepakankamas naujovių išmanymas valdymo srityje reikalavo mokslinių šaltinių studijų; -įvairus skirtingų visuomenės grupių požiūris į naujoves.

Igalinimas

Šis principas buvo įgyvendinamas dviem aspektais: 1) tikslinės grupės įgalinimas; 2) partnerių įgalinimas. Principas Lietuvos vystymo bendrijose pasireiškė įvairiomis formomis: nuomonės laisve, galėjimu kvestionuoti kitų partnerių idėjas; tikslinės grupės pateikiamais vertinimais (dažniausiai tikslinė grupė vertino tam tikrą veiklą); diskusijomis su socialiniais partneriais.

Tikslinės grupės įgalinimas. Iš vystymo bendrijų atsakymų apie tikslinės grupės įgalinimą, akivaizdu, kad jos šį principą suprato daugiau ne kaip tikslinės grupės įtraukimą į sprendimų priėmimą ir aktyvų dalyvavimą projekte, o kaip tikslinės grupės įgalinimą projektui pasibaigus rūpintis savimi. Vystymo bendrijos nurodė, kad tikslinė grupė buvo įgalinta per galimybių sudarymą dalyvauti projekto veikloje: mokymuose; individualiose konsultacijose; grupiniuose užsiėmimuose; tikslinėms grupėms organizuojant mainų programas; suteikiant darbo aprangą; tiriant poreikius ir teikiant paslaugas atitinkamiems poreikiams tenkinti; galimybe vertinti sukurtas metodikas, mokymo programas; leidžiant leidinius tikslinei grupei; parengiant gerą reklaminę medžiagą apie projektą; mokant stipendijas; kuriant tinkamą aplinką; organizuojant mokymus šalia namų; suteikiant galimybę „duoti“ grįžtamąjį ryšį; naudojant tokias skatinimo priemones: maitinimą, pasirūpinimą transportavimu į mokymus ir iš jų ir pan.

Tikra

G. Kocys

114

Partnerių įgalinimas. Šis principas didele dalimi buvo suvokiamas kaip bendras darbas partnerystėje. Įgalinimas vyko per: atsakomybės pasidalinimą; veiklos pasiskirstymą; vienodą problemų suvokimą; ryšių palaikymą el. paštu, telefonu, intranetu; bendrus susitikimus; personalo mokymą; viešą partnerių indėlio pripažinimą ir pan.

Įgalinimo principo įgyvendinimui vystymo bendrijos neskyrė labai daug dėmesio ir tik nedaugelis organizavo specialias veiklas. Daugeliu atveju įgalinimas vyko natūraliai, t.y. tik tais atvejais, kai įgalinimo veikla natūraliai išplaukdavo iš projekto.

<i>Įgalinimo principo stipriosios pusės:</i>	<i>Įgalinimo principo silpnosios pusės:</i>
<ul style="list-style-type: none"> -įgalinama ne tik tikslinė grupė, bet ir paslaugas šiai grupei teikiančių organizacijų atstovai iki tol neturėję kontaktų ir darbo patirties; -projekte numatytos priemonės gali būti įgyvendintos bet kuriame šalies regione; -tiek partneriai, tiek tikslinės grupės atstovai turėjo teisę koreguoti projekto vykdymo eigą bei priimti sprendimus; -darbdaviams suteikta galimybė tapti socialiai jautresniems darbuotojų asmeniniams poreikiams; -susitikimai įgalino partnerius jaustis atsakingais už galutinius projekto rezultatus; -partnerio pasiūlymų įgyvendinimas leido partneriams jaustis svarbiais priimant vystymo bendrijų sprendimus; -reguliarus partnerių informavimas apie projekto eigą - turima informacija įgalino pilnavertiškai dalyvauti sprendimų priėmime. 	<ul style="list-style-type: none"> -kultūriniai skirtumai (projektų vykdytojų ir tikslinės grupės) ir jų interpretavimas trukdė efektyviam bendradarbiavimui; -dėl apgyvendinimo problemų nebuvo galimybės dalyvauti projekte tikslinės grupės atstovams iš kitų Lietuvos regionų; -vis dar egzistuoja organizacijų uždarumas, išsiskaidymas pagal savo veiklos kryptis, todėl dar teks daug dirbti aiškinantis bendrus tikslus, gerinant darbuotojų padėtį darbo rinkoje; -dažna partnerio vadovo kaita; -galimybių suteikimo siauras traktavimas.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Tarptautinio bendradarbiavimo principas sukūrė sąlygas keistis įgyta patirtimi su ES šalimis narėmis ir perimti pažangią jau išbandytą praktiką. Visos vystymo bendrijos pripažino, kad tarptautinis bendradarbiavimas prisidėjo prie projektų rezultatų kokybės.

Lietuvos vystymo bendrijos dalyvavo 35 patvirtintose tarptautinėse bendrijose. Daugiausia tarptautinių partnerių (22) buvo iš Italijos. Daug partnerių Lietuvos vystymo bendrijos turėjo iš šių šalių:

- Prancūzijos -16 partnerių;
- Vokietijos -11 partnerių;
- Olandijos -9 partneriai;
- Ispanijos – 8 partneriai;

Tikra
G. Kodyš

115

•Didžiosios Britanijos - 8 partneriai.

Ataskaitos 7 priede pateikti visi tarptautinio bendradarbiavimo rezultatai.

<i>Tarptautinės partnerystės principo stipriosios pusės:</i>	<i>Tarptautinės partnerystės principo silpnosios pusės:</i>
<p>-analogiškos veiklos analizė bei pasidalinimas patirtimi vizitų metu padėjo užtikrinti pažangą siekiant bendrų tikslų tarptautiniu lygmeniu;</p> <p>-perimta geroji projekto planavimo, įgyvendinimo ir vertinimo patirtis;</p> <p>-visi partneriai įvykdė savo įsipareigojimus;</p> <p>-skirtingi partnerių žinių ir patyrimo lygiai lėmė hierarchijų kristalizaciją tarp labiau patyrusių ir mažiau patyrusių partnerių bei darbo delegavimą labiau patyrusiems partneriams;</p> <p>-tinkamai ir tiksliai atrinkti tarptautiniai partneriai.</p>	<p>-kalbos barjeras;</p> <p>-daug laiko užtruko susirašinėjant, koordinuojant bendras veiklas, bendrų produktų kūrimą;</p> <p>-dėl didelio partnerių skaičiaus sudėtinga keistis informacija, skyrėsi ir partnerių prioritetai;</p> <p>-skirtingas tų pačių sąvokų, apibrėžimų suvokimas bei supratimas kiekvienoje šalyje;</p> <p>-kadangi EQUAL projekto partnerių paieška buvo apribota šia iniciatyva, nebuvo galimybės patiems pasirinkti partnerių;</p> <p>-dėl skirtingos kultūros ir mentaliteto neesminiams reikalams spręsti sugaišta daug laiko;</p> <p>-projektų biudžetų skirtumai;</p> <p>-dėl EQUAL etapų neatitikimo ES nacionalinių teminių vystymo bendrijų tinklų bendradarbiavimas neviseiškai išplėtotas.</p>

Lyčių lygybė

Lyčių lygybės principas projektuose dažniausiai buvo įgyvendinamas pakankamai pasyviai, t.y. suteikiant galimybę projekto veiklose dalyvauti tiek moterims, tiek ir vyrams. Tačiau pastebėta, kad vyrai socialiniuose projektuose dalyvauja pasyviai. Aktyviau šį principą įgyvendino G temos projektai, skirti profesinio ir šeiminio gyvenimo geresnio suderinimo galimybėms bei jų plėtrai. Daugiausiai dėmesio buvo skiriama ir labiausiai akcentuojamos lygios vyro ir moters pareigos šeimos gyvenime (auklėjant vaikus, rūpinantis šeimos gerove ir pan.) bei lygios galimybės abiem tėvams integruotis į darbo rinką ir turėti sąlygas derinti šeimą ir darbą. Šis principas išreikštas kaip nuostata, kurios laikosi projektą įgyvendinantys partneriai ir kurią bandoma perteikti visuomenei viešų pasisakymų, spaudos konferencijų, susitikimų su politikais, verslininkais ar tikslinės grupės atstovais metu.

<i>Lyčių lygybės principo stipriosios pusės:</i>	<i>Lyčių lygybės principo silpnosios pusės:</i>
<p>-sudarytos galimybės tikslinės grupės atstovams keisti tradicinį požiūrį į moters dalyvavimą mokymuose;</p> <p>-sudarytos vienodos galimybės projekte dalyvauti abiejų lyčių atstovams;</p>	<p>-nevienodas vyrų ir moterų domėjimasis lyčių lygybės tema;</p> <p>-gajūs stereotipai;</p> <p>dauguma vystymo bendrijų nėra susipažinę su lyčių lygybės politika, ES ir</p>

Tikra
G. Kads -

116

<p>-projekto nuomone, sumažintas visuomenės ir darbdavių neigiamas požiūris į tikslinės grupės atstoves;</p> <p>-sustiprintas tikslinės grupės pasitikėjimas savimi ir motyvacija dirbti, todėl jiems tapo lengviau integruotis į darbo rinką;</p> <p>-projekto sukurta metodika yra paremta tolydžios žmogaus socialinės raidos koncepcija, kurios lygių galimybių užtikrinimas yra vienas iš pagrindinių principų;</p> <p>darbo, šeimos, studijų derinimo sisteminis modelis pirmą kartą grindžiamas lyčių lygybės integravimo strategija - tai sudarė galimybę sukurti darbo ir šeimos derinimo organizacijoje modelį.</p>	<p>nacionalinėmis strategijomis, prieštarauja savo įsitikinimais.</p>
---	---

Tikra
S. Mackas -

2.3. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS

2.3.1. PRIEMONĖS, KURIŲ ĖMĖSI VADOVAUJANČIOJI INSTITUCIJA IR PRIEŽIŪROS KOMITETAS KOKYBIŠKAM IR VEIKSMINGAM ĮGYVENDINIMUI UŽTIKRINTI

Pagrindiniai dalyviai, administruojant Europos Bendrijų iniciatyvą EQUAL, nurodyti 2004-2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrajame programavimo dokumente²⁹:

- Priežiūros komitetas – vykdė bendrą programos įgyvendinimo priežiūrą; tvirtino pagrindinius dokumentus (EQUAL BPD, ataskaitas, metinius planus ir pan.)
- vadovaujančioji institucija (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) – administruavo EQUAL programą ir atsakė už jos įgyvendinimą; rengė esminius nacionalinius dokumentus, reglamentuojančius programos įgyvendinimą; rengė įgyvendinimo, valdymo ir kontrolės ataskaitas; organizavo Poveikio politikai ir praktikai startegijos įgyvendinimą, vykdė lėšų įsisavinimo stebėseną ir kt.;
- mokėjimo institucija (Finansų ministerija) – atidarė atskirą sąskaitą; valdė gaunamas paramos lėšas; išmokėjo lėšas vystymo bendrijoms ir techninės pagalbos lėšas; rengė ir teikė Europos Komisijai reikalingą informaciją ir kt.;
- projektų atrankos komitetas – vertino įgyvendinančiosios institucijos siūlomus finansuoti projektus; teikė rekomendacijas dėl vystymo bendrijų perėjimo į antrąjį programos įgyvendinimo etapą;
- įgyvendinančioji institucija (Europos socialinio fondo agentūra) – skelbė kvietimus teikti paraiškas paramai gauti ir organizavo paraiškų vertinimą; vykdė nuolatinę projektų priežiūrą (veiklos įgyvendinimo, išlaidų tinkamumo, viešųjų pirkimų tikrinimas); teikė paramą bei konsultacijas vystymo bendrijoms bei rengė metodinę medžiagą vystymo bendrijoms, kt.;
- paraiškėjai (projektu) vykdytojai (vystymo bendrijos) – įgyvendino projektus ir už juos atsiskaitė;
- Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos vertinimo priežiūros grupė – vykdė nepriklausomų vertintojų atliekamo vertinimo priežiūrą ir teikė jiems paramą; teikė informaciją, metodologinę ir ekspertinę paramą Priežiūros komitetui;
- Tarnyba, atliekanti audito ir kontrolės funkciją (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius) – atliko valdymo ir kontrolės sistemų veiksmingumo patikrinimus, panaudotų ES struktūrinių fondų lėšų atrankinius (ne mažiau kaip 5 proc. visų tinkamų išlaidų) patikrinimus, ir kt.

Šiame skyriuj toliau bus aptartos ir apibendrintos priemonės, kurias vykdė vadovaujančioji, įgyvendinančioji, mokėjimo institucijos, siekdamos užtikrinti kokybišką programos įgyvendinimą. Taip pat bus pristatyti pagrindiniai sprendimai, kuriuos 2004-2008 m. laikotarpiu priėmė Priežiūros komitetas bei tarnybos, atlikusios audito ir kontrolės funkcijas, Valstybės kontrolės bei Europos Komisijos atlikti patikrinimai.

²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 17 d. nutarimas Nr. 1458 „Dėl 2004-2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumento patvirtinimo“ (Žin., 2004 Nr. 169-6223).

Tikra
S. Kock -

Vadovaujančiosios institucijos vykdyta kontrolė ir priežiūra

Vadovaujančioji institucija atliko projektų (programos) kontrolę ir priežiūrą vykdoma atrankinius patikrinimus bei projektų patikras. Trečiojo etapo veikla papildomai buvo vertinama pagal duomenis, teikiamus teminių tinklų ataskaitose. Taip pat vadovaujančiajai institucijai buvo teikiami programos įgyvendinimo planai bei apibendrinta informacija apie įgyvendinančiosios institucijos atliktų kontrolės ir priežiūros priemonių rezultatus.

Įgyvendinančioji institucija vadovaujančiajai teikė:

finansines ataskaitas ir planus:

- EQUAL temos projektų finansinę mėnesio ataskaitą (iki kiekvieno mėnesio 10 dienos);
- EQUAL temos projektų finansinės būklės mėnesio ataskaitą (iki kiekvieno mėnesio 10 dienos);
- Per ateinančius tris mėnesius planuojamų patirti iš Europos socialinio fondo ir bendrojo finansavimo lėšų išlaidų, skirtų EQUAL projektams įgyvendinti, mėnesio ataskaitą (iki kiekvieno mėnesio 20 dienos);
- Planuojamų finansuoti išlaidų iš Europos socialinio fondo ir bendrojo finansavimo lėšų, skirtų EQUAL projektams įgyvendinti, einamaisiais ir pirmais ateinančiais metais ataskaitą (per 10 dienų ketvirčiui pasibaigus);
- Išlaidų deklaraciją (iki vasario 10 d., balandžio 10 d., birželio 10 d., rugpjūčio 10 d., spalio 10 d. ir gruodžio 15 d.);

veiklos ataskaitas ir planus:

- Ateinančių metų detalų veiklų, finansuojamų iš techninės pagalbos lėšų ir kitų biudžeto lėšų, planą (iki sausio 31 d.);
- Ataskaitą apie praėjusiais metais įvykdytą veiklą (iki kitų metų kovo 31 d.);
- Informavimo ir viešinimo veiksmų planą ir jo vykdymo ataskaitą (planas teikiamas liepos ir sausio mėnesiais, ataskaita teikiama ne vėliau kaip per 20 dienų pusmečiui pasibaigus);

informaciją apie pažeidimus:

- Pranešimą apie pažeidimą (iki sausio 15 d., balandžio 15 d., liepos 15 d., spalio 15 d.);
- Pažeidimų ataskaitą (tuo atveju, jei yra pažeidimai);

kitas ataskaitas:

- Ketvirtines patikrų vietoje atlikimo ataskaitas (ataskaitos teikiamos ne vėliau kaip per 20 dienų ketvirčiui pasibaigus);
- Valdymo ir kontrolės sistemos metinio aprašymo Europos Komisijai dalį (Ataskaita Europos Komisijai teikiama iki kiekvienų metų birželio 30 d. Įgyvendinančioji institucija vadovaujančiajai institucijai šios ataskaitos dalį pagal savo kompetenciją pateikia iki vadovaujančiosios institucijos nurodyto termino).

Paskutinės finansinės ataskaitos buvo pateiktos 2010 m. kovo mėnesį, po to, kai projektas, kuriame buvo nustatyta netinkamų išlaidų, jas gražino. Paskutinis pranešimas apie pažeidimus gautas 2009 m. sausio mėnesį. Vėliau apie pažeidimus buvo informuojama elektroniniu paštu. Galutinę veiklos ataskaitą už 2008 m. bei 2004-2008 m. laikotarpį įgyvendinančioji institucija pateikė 2009 m. vasarą.

Atrankiniai tikrinimai

Atrankinių tikrinimų tikslas – įsitikinti, ar įgyvendinančiosios institucijos projektų administravimo ir įgyvendinimo priežiūros sistema užtikrina, kad vadovaujančiajai institucijai

Tikra
S. Mack-

119

teikiamose mokėjimo paraiškose nurodytos išlaidos yra projekto vykdytojo realiai patirtos, pagrįstos ir tinkamos. Atrankiniai patikrinimai buvo atliekami įgyvendinančioje institucijoje. Atrankiniai patikrinimai buvo vykdomi vadovaujantis Projektų, finansuojamų pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemones 1.5, 2.1, 2.2 ir 2.3 bei Europos Bendrijos iniciatyvos EQUAL, vykdytojų teikiamų mokėjimo prašymų ir su jais susijusių dokumentų atrankinių tikrinimų procedūrų aprašu, patvirtintu 2005 m. rugsėjo 29 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-260 su vėlesniais pakeitimais.

Atrankiniai patikrinimai buvo pradėti vykdyti 2006 m. 2006–2008 m. buvo atlikti 28 projektų patikrinimai (2006 m. – 12, 2007 m. – 12, 2008 m. – 4). Patikrinimų metu esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nustatyta nebuvo. Daugiausia pastabų buvo pateikta 2006 m. Vėliau pastabų ir rekomendacijų skaičius mažėjo. Tačiau viena pastaba – dėl išlaidas pateisinančių ir jų apmokėjimą įrodančių dokumentų žymėjimo EQUAL spaudu – kartojosi kiekvienais metais.

Patikros vietoje

Patikrų vietoje tikslas – įsitikinti, ar vystymo bendrijos vadovaujantysis partneris įgyvendina projektą taip, kaip nurodyta paramos sutartyje; siekia numatytų projekto rezultatų, tikslų ir uždavinių; naudoja paramos lėšas tik su projekto įgyvendinimu susijusioms išlaidoms apmokėti ir tinkamai už jas atsiskaito bei užtikrina efektyvų projekto valdymą ir kontrolę. Patikros vietoje buvo atliekamos pagal projektų patikrų vietoje atlikimo procedūrą, reglamentuotą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, administruojančios Europos Bendrijų iniciatyvą EQUAL, darbo procedūrų vadovo dalyje (patvirtinta socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. A1-213, patvirtinta socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. A1-126).

Patikros vietoje buvo vykdomos 2006–2008 m. Per šį laikotarpį buvo apsilankyta penkiuose projektuose. Keturiuose projektuose („EQUAL Angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis“, Nr. EQ/2004/1130-10; „Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įdarbinimas, partnerystė, bendruomenė, ATGIMIMAS“, Nr. EQ/2004/1130-16; „Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“, Nr. EQ/2004/1130-01; „Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija“, Nr. EQ/2004/1130-15) nebuvo nustatyta esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų. Jiems pateiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos. Kaip rizikingas įvertintas projektas „Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas“, Nr. EQ/2004/1130-19. Projekto vykdytoji buvo rekomenduota parengti atidėtų veiklų įgyvendinimo planą, dažniau teikti mokėjimo prašymus įgyvendinančiajai institucijai bei sutvarkyti projekto vykdymo dokumentaciją. Vadovaujantysis partneris įgyvendino ne visas rekomendacijas.

Teminių tinklų ataskaitos

Teminių tinklų veiklos ataskaitos vadovaujančiajai institucijai buvo pradėtos teikti 2007 m., prasidėjus trečiajam etapui. Vystymo bendrijos jose informavo apie įgyvendintas veiklas, pasiektus rezultatus, uždavinius, kilusias problemas, kiekvieno tinklo nario dalyvavimą bendroje veikloje ir gaunamą naudą, kitų suinteresuotų asmenų ir tikslinių grupių dalyvavimą tinklo veikloje. 2007–2008 m. pateikta 15 ataskaitų (kiekvienas tinklas pateikė po 3 ataskaitas).

Įgyvendinančiosios institucijos vykdyta kontrolė ir priežiūra

Įgyvendinančioji institucija atliko projektų kontrolę ir priežiūrą vykdamą projektų patikras vietose, tikrindama viešųjų pirkimų atlikimą bei vertindama projektų teikiamas ataskaitas: veiklos

Tikra
S. Močys

120

įgyvendinimo ataskaitas (veiklos plano įgyvendinimo ataskaitas, metines ataskaitas, galutines ataskaitas), savęs vertinimo ataskaitas ir mokėjimo prašymus (avansinius, tarpinis ir galutinius).

Patikros vietoje

Įgyvendinančioji institucija patikras vietoje atliko vadovaudamasi Priežiūros taisyklėmis ir vidaus procedūromis. Per metus buvo atliekama po 2 patikras kiekvienoje vystymo bendrijoje. Buvo tikrinamas vystymo bendrijos veiklos įgyvendinimas, finansavimas ir lėšų apskaita, viešųjų pirkimų vykdymas, viešinimo reikalavimų laikymasis, projekto dokumentacija, projekto valdymas ir pan. Patikros vietoje atliko dvejopą funkciją – leido įgyvendinančiosios institucijos darbuotojams išsamiai patikrinti projektą bei teikti tiesiogines konsultacijas vystymo bendrijai aktualiais klausimais, taip užkertant kelią galimoms problemoms. Vystymo bendrijos ypatingai pabrėžė šios priemonės naudą.

2005-2008 m. buvo atlikta 170 patikrų vietoje. Iš jų 158 planinės (atliekamos pagal patvirtintą planą) ir 12 neplaninių (dažniausiai atliekamos rizikinguose projektuose) patikrų.

Patikrų vietoje rezultatai rodo, kad dažniausiai vystymo bendrijose pasitaikančios klaidos ir trūkumai buvo susijusios su:

- Paramos sutarties sąlygų laikymusi. Nemaža dalis vystymo bendrijų partnerių nesilaikė Paramos sutarties sąlygų. Dažniausiai buvo nukrypstama nuo patvirtinto projekto biudžeto bei informacija Agentūrai teikiama nesilaikant nustatytų terminų.
- finansų valdymu ir apskaitos vedimu. Dalis projektų nebuvo susitvarkę apskaitos ir teikė išlaidų tinkamumą nepakankamai pagrindžiančius dokumentus;
- viešinimo reikalavimų laikymusi. Projektai nesilaikė viešinimo reikalavimų. Viešinimo ženklai nebuvo naudojami pažymėti projekto dokumentaciją arba jie buvo naudojami neteisingai;
- dokumentų saugojimu. Dauguma projektų neturėjo patvirtintos bylų nomenklatūros, o dokumentai buvo saugomi netvarkingai, todėl juos atsekti buvo sudėtinga

Gerokai mažiau pastabų pateikta dėl veiklos įgyvendinimo vėlavimo, viešųjų pirkimų vykdymo, sąskaitų planų detalumo, lėšų persikirstymo, rezultatų pasiekimo.

Pagal planinių patikrų vietoje rezultatus projektai buvo reitinguojami priskiriant juos tam tikroms kategorijoms: A – jei projektas įgyvendinamas efektyviai; B – jei įgyvendinant projektą kilo neesminių problemų, atlikti nedideli pakeitimai ir pan.; C – jei projektas susiduria su problemomis, kurios gali turėti įtakos rezultatams ir yra reikalinga itin atidi priežiūra; D – jei projektas įgyvendinamas netinkamai, būtina atlikti vystymo bendrijos organizacinės struktūros, valdymo, finansų priežiūros, veiklos įgyvendinimo metodikos, ar kitų sričių keitimus; projektas gali žlugti arba būti nutrauktas.

Palyginus projektų pasidalinimą pagal gautus įvertinimus skirtingais metais, išryškėja labai panaši tendencija, t.y., dauguma projektų buvo įgyvendinami efektyviai iškylant nebet neesminėms problemoms. 29 patikrose buvo duotas įvertinimas A, 113 patikrose – B, 16 – C. Nei vienas projektas nebuvo priskirtas D kategorijai.

Vystymo bendrijų teikiamos ataskaitos, susijusios su veikla

Vystymo bendrijos įgyvendinančiajai institucijai teikė kelių tipų ataskaitas, kuriose buvo aprašomi įvairūs projekto įgyvendinimo aspektai. Iki 2006 m. buvo teikiamos tik tarpinės (metinės) ataskaitos ir galutinė ataskaita etapui pasibaigus. Tačiau, įvertinus tai, kad projekto nuolatiniams stebėjimui tokiais intervalais teikiamos informacijos nepakanka, buvo nuspręsta prašyti veiklos

Tikra S. Kof-

121

ataskaitų su kiekvienu mokėjimo prašymu. Tokiu būdu nuo 2006 m. pradėtos teikti veiklos įgyvendinimo ataskaitos. Taip pat buvo numatytas ataskaitų pasibaigus etapui teikimas. Tais pačiais metais, jau išibėgėjus antrojo etapo veiklai, buvo nuspręsta paskatinti vystymo bendrijos labiau orientuotis į trečiojo etapo veiklą. Šiam tikslui buvo parengta Savęs vertinimo ataskaitos forma, kurioje prašoma įvardyti išbandomus sprendimus ir įvertinti jų galimybes taikyti praktikoje bei politikoje. Pasibaigus trečiajam etapui vystymo bendrijos teikė ataskaitas už šio etapo įgyvendinimą. Kartu su galutine trečiojo etapo ataskaita buvo paprašyta įvertinti ir visą projektą bei programą.

Papildomai vystymo bendrijos teikė viešinimo ataskaitas, kuriose informavo apie atliktas viešinimo veiklas, pagamintas ir išplatintas viešinimo priemones.

Per visą laikotarpį pateiktos **699** skirtingo pobūdžio veiklos ataskaitos.

Lentelė Nr. 37. Veiklos ataskaitų pasiskirstymas pagal metus ir pobūdį

Metai	Tarpinės ataskaitos	Galutinės ataskaitos	Veiklos plano įgyvendinimo ataskaitos	Savęs vertinimo ataskaitos	Viešinimo ataskaitos	Viso pateikta ataskaitų
2005	0	29	0	0	0	29
2006	28	0	67	56	0	151
2007	0	0	166	56	0	222
2008	28	56	129	28	56	297
Iš viso	56	85	362	140	56	

Daugiausia ataskaitų pateikta 2008 m., kadangi buvo teikiamos ataskaitos tiek už antrąjį, tiek ir už trečiąjį etapą.

Tarpinėse ataskaitose vystymo bendrijos teikė apibendrintą informaciją apie projekto įgyvendinimą kalendoriniais metais. Ši informacija buvo naudojama metinių ataskaitų programos lygmeniu rengimui.

Galutinės ataskaitos buvo skirtos atsiskaityti už viso etapo įgyvendinimą. Šios ataskaitos padėjo įvertinti projekto sėkmę, t.y., kiek projektas įgyvendino savo uždavinius, kokius pasiekė rezultatus, koks projekto poveikis tikslinėms grupėms ir pan.

Nuolatiniam projektų stebėjimui didžiausią naudą davė Veiklos plano įgyvendinimo ataskaitos. Jose buvo teikiama informacija apie per ataskaitinį laikotarpį įgyvendintą veiklą ir veiklos rezultatus bei lyginama planuota ir faktinė veiklos pažanga.

Savęs vertinimo ataskaitose vystymo bendrijos vertino savo veiklos poveikį praktikai ir poveikį politikai. Poveikio praktikai vertinimo elementai:

- per ataskaitinį laikotarpį išbandyti novatoriški sprendimai;
- pasiūlymai, kaip tobulinti siūlomo sprendimo taikymą;
- būtinos sąlygos sprendimui taikyti;
- siūlomo sprendimo pranašumas palyginus su egzistuojančia praktika.

Šios ataskaitos padėjo vystymo bendrijoms geriau pasirėngti trečiojo etapo įgyvendinimui.

Tikra G. Modys

122

Viešinimo ataskaitos buvo išskirtinai reikalingos surinkti informaciją apie viešinimo veiklą, kuri tapo itin svarbi artėjant trečiojo etapo veiklai ir jai prasidėjus.

Visose ataskaitose pateikta informacija buvo vertinama įgyvendinančiosios institucijos darbuotojų ir naudojama projektų stebėsenai ir ataskaitų programos lygmeniu rengimui.

Mokėjimo prašymai

Projektų biudžetų įgyvendinimas buvo prižiūrimas tikrinant vystymo bendrijų teikiamus mokėjimo prašymus. Buvo teikiami avansiniai, tarpiniai ir galutiniai mokėjimo prašymai. 2004-2008 m. Agentūra gavo ir patvirtino 561 mokėjimo prašymą.

Lentelė Nr. 38. Mokėjimo prašymų pasiskirstymas pagal tipą ir metus

Metai	Avansiniai MP	Tarpiniai MP	Galutiniai MP	Viso pateikta MP
2004	29	0	0	29
2005	44	71	29	144
2006	9	93	0	102
2007	31	120	3	154
2008	0	79	53	132
Iš viso	113	363	85	

Ataskaitos 8 priede pateikiama išsami informacija apie mokėjimo prašymų gavimo srautus ir tikrinimą.

Mokėjimo prašymų tikrinimas buvo labai svarbus vystymo bendrijoms, kadangi nuo to priklausė pinigų srautai vystymo bendrijoje ir galimybės įgyvendinti veiklą laiku. Iki 2006 m. pabaigos mokėjimo prašymų tikrinimas vėlavo. Vėluojama buvo, nes:

- mokėjimo prašymai Agentūrai buvo teikiami netolygiu grafiku, o tai apsunkino mokėjimo prašymų tikrinimo planavimą;
- mokėjimuose prašymuose buvo daug klaidų;
- papildoma informacija ar mokėjimo prašymų patikslinimai buvo teikiami nesilaikant nustatytų terminų;
- vystymo bendrijose keitėsi personalas (finansininkai);
- Agentūros darbuotojų (finansininkų) laiko paskirstymas ne tik mokėjimo prašymams tikrinti, bet ir dalyvauti periodiškai atliekamuose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Finansų ministerijos, Valstybės kontrolės tikrinimuose;
- programos įgyvendinimo pradžioje trūko personalo bei buvo didelė kaita (EQUAL darbuotojų kaita 2006 m. sudarė apie 60 procentų).

Nuo 2007 m. vasario mėn. mokėjimo prašymų tikrinimas nevėlavo, mokėjimo prašymai buvo patikrinami laikantis nustatytų terminų arba anksčiau, atsižvelgus į tai, kad projektų vykdytojams trūko apyvartinių lėšų.

Palyginus tarpinius ir galutinius mokėjimo prašymus matosi tendencija, kad galutiniuose mokėjimo prašymuose buvo deklaruojamos žymiai didesnės sumos nei tarpiniuose mokėjimo

Tikra
G. Kocys

123

prašymuose. Tai lėmė didesnę darbo krūvų Agentūros darbuotojams. Taip pat, su galutiniais mokėjimo prašymais pripažintos netinkamomis finansuoti iš paramos lėšų išlaidos negalėjo būti dar kartą deklaruojamos, todėl Agentūra ne kartą kreipėsi į projekto vykdytojus su prašymu pateikti (patikslinti) informaciją, susijusią su galutiniuose mokėjimo prašymuose deklaruojamomis išlaidomis. Siekdama tinkamai įvertinti pateiktą informaciją bei suteikti projekto vykdytojams pakankamai laiko patikslinti informaciją, Agentūra kreipėsi į vadovaujančiąją instituciją dėl galutinių mokėjimo prašymų tikrinimo termino pratęsimo. Buvo pratęstas 10 vystymo bendrijų galutinių mokėjimo prašymų tikrinimo termino.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyriaus vykdyta kontrolė

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius, vadovaudamasis EQUAL BPD 8.1.4 dalimi, buvo atsakingas už auditą, jo kokybę ir informacijos apie audito rezultatus užtikrinimą. Vidaus audito skyrius atliko EQUAL valdymo ir kontrolės sistemos bei išlaidų deklaracijų (apimant ne mažiau kaip 5 procentus išlaidų) patikrinimus pagal Reglamento Nr. 438/2001 10 straipsnį.

Atliekant patikrinimus buvo vadovujamasi nacionaliniais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus audito atlikimą bei metodika, apibrėžiančia Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, skirtų Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemonėms įgyvendinti ir 2004–2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumento priemonėms įgyvendinti, panaudojimo atrankinių patikrinimų atlikimą.

Atliekant deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų auditus ir siekiant užtikrinti tikrintinų išlaidų pavyzdžių reprezentatyvumą, naudojama kompiuterinė programa, kuri aprašyta ir patvirtinta Vidaus audito skyriaus vedėjo 2006 m. kovo 24 d. „Vidaus audito procedūrų vadove“. Klaidų, neatitikimų ir pažeidimų dažnio nustatymui papildomai buvo taikoma Vidaus audito skyriaus vedėjo 2008 m. kovo 18 d. patvirtinta „Neatitikimų, klaidų, pažeidimų nustatymo procedūra“.

Valdymo ir kontrolės sistemos patikrinimai

Vidaus audito skyrius atliko du planinius Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL valdymo ir kontrolės sistemos patikrinimus, t.y. 2005 m. kovo 30 d. – gegužės 9 d. ir 2006 m. lapkričio 10 d. – gruodžio 6 d.

Atlikti vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų patikrinimai

Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų auditas, siekiant gauti įrodymų, kad visuose įgyvendinimo lygiuose taikomos valdymo ir kontrolės sistemos yra tinkamos, buvo atliekamas nuo 2005-03-30 iki 2005-05-09 (2005-05-10 SADM VAS „Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL sistemos audito ataskaita“ Nr.1.17-12). Atlikus valdymo ir kontrolės sistemos auditą, pateikta nuomonė apie bendrą sistemos pasiruošimą administruoti Europos Bendrijos iniciatyva EQUAL bei vykdytų etapų (kvietimo teikti paraiškas paskelbimas, paraiškų teikėjų informavimas, paraiškų vertinimas, mokėjimo paraiškų derinimas) funkcionavimo vertinimas. Išvada: sistema veikia pakankamai efektyviai, bendrame sistemos funkcionavime nustatyta vidutinė rizika, vidaus kontrolės patikimumo lygis – geras.

Iš visų pateiktų rekomendacijų, viena buvo neįgyvendinta, t.y. „Įdiegti EQUAL integruotą informacinę sistemą (EMIS)“. Atliktas vėlesnis rekomendacijos vykdymo vertinimas, atliekant EQUAL monitoringo informacinės sistemos vertinimo auditą (2006-12-28 ataskaita Nr. 1.17-42). Audito metu nustatyta, kad EMIS neatlieka kontrolės funkcijų, o tik statistinę registraciją.

Tikra
S. Moč -

124

Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų auditas, siekiant gauti įrodymų, kad visuose įgyvendinimo lygiuose taikomos valdymo ir kontrolės sistemos tinkamos ir kontrolės sistema funkcionuoja veiksmingai, buvo atliekamas nuo 2006-11-10 iki 2006-12-06 (2006-12-21 SADM VAS „Europos Bendrijų iniciatyva EQUAL sistemos audito ataskaita“ Nr.1.17-41).

Atlikus valdymo ir kontrolės sistemos auditą, pateikta nuomonė apie vadovaujančios ir įgyvendinančios institucijų taikomas valdymo ir kontrolės priemones finansinių interesų apsaugoje, informavime ir viešiniame, paramos sutarčių pakeitime, pirminės vystymo bendrijos patvirtinime, mokėjimo prašymų ir mokėjimo paraiškų teikime ir tvirtinime, projektų įgyvendinimo priežiūroje, ataskaitų teikime. Nustatyta, kad valdymo ir kontrolės sistema visuose įgyvendinimo lygiuose įdiegta ir funkcionuoja pakankamai efektyviai. Visos pateiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos.

Mokėjimo institucijos patikrinimas nebuvo vykdomas, kadangi pagal Lietuvos Respublikoje įtvirtintą institucinę sistemą Vidaus audito skyrius negalėjo audituoti aukštesnio lygio Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai nepavaldžios institucijos veiklos.

Deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai

Vidaus audito skyrius programos įgyvendinimo laikotarpiu atliko 19 deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų (16 vystymo bendrijų ir 3 techninės pagalbos lėšų patikrinimus), kurių tikslas – nustatyti, ar projektų išlaidos buvo patirtos nepažeidžiant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos teikimą ir administravimą nuostatų, ar yra pagrįstos išlaidas įrodančiais dokumentais ir vidaus kontrolės sistemų įvertinimą.

Lentelė Nr. 39. Deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimai (Techninė pagalba, Tema A, Tema G ir Tema I)

Metai	Techninė pagalba	Patikrintos vystymo bendrijos			Iš viso patikrinimų
		Tema A	Tema G	Tema I	
2005	-	EQ/2004/1130-10 EQ/2004/1130-13	-	-	2
2006	-	EQ/2004/1130-07 EQ/2004/1130-14 EQ/2004/1130-01 EQ/2004/1130-08 EQ/2004/1130-06 EQ/2004/1130-16	EQ/2004/1130-25 EQ/2004/1130-27	-	8
2007	-	EQ/2004/1130-03 EQ/2004/1130-15	-	-	2
2008	Vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos	EQ/2004/1130-19 EQ/2004/1130-21 EQ/2004/1130-04	-	-	5
2009	Vadovaujančioji institucija	-	-	EQ/2004/1130-30	2
Iš viso patikrinimų	3	13	2	1	19

Tikra
S. Mackys

125

4 vystymo bendrijose buvo nustatytos netinkamos finansuoti lėšos, visos netinkamos finansuoti lėšos buvo susigražintos. Įvertintos audito metu nustatytos klaidos pagal jų pobūdį: nesisteminės ir finansiniu požiūriu nereikšmingos. Klaidų lygis neviršijo Europos Bendrijos lygmenyje leidžiamo 2 procentų lygio. Pagrindžiantys apskaičiavimai:

1. Vystymo bendrija Nr. EQ/2004/1130-01 - 1,88 proc. (474,98 / 25146,28 * 100);
2. Vystymo bendrija Nr. EQ/2004/1130-03 - 0,06 proc. (72,30 / 117816,69 * 100);
3. Vystymo bendrija Nr. EQ/2004/1130-08 - 0,24 proc. (79,18 / 33490,45 * 100);
4. Vystymo bendrija Nr. EQ/2004/1130-15 - 0,04 proc. (24,28 / 54737,33 * 100).

13 vystymo bendrijų pateiktos rekomendacijos dėl vidaus kontrolės sistemos tobulinimo, teiktos rekomendacijos - įgyvendintos.

Lentelė Nr. 40. Duomenys apie reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnio nuostatų dėl privalomų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimo apimtį užtikrinimą (tūkst. eurų)

Deklaruota tinkamų finansuoti išlaidų suma per visą EQUAL BPD įgyvendinimo laikotarpį	Deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų metu patikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma	Santykis patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų su deklaruotomis finansuoti išlaidomis (procentais)	Minimali privaloma patikrinti dalis
1	2	3=(2/1)x100 procentų	4=(1x5 procentai)
15170,39	1137,35	7,50	758,52

Atlikta 19 deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų, 4 patikrinimų metu nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos. Klaidų dažnis - 4 kartai per EQUAL deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimų apimtį. Pažeidimų nenustatyta, pažeidimų dažnis – 0.

Lentelė Nr. 41. Klaidų lygis, susijęs su viso EQUAL BPD išlaidų dydžiu (tūkst. eurų)

Projekto atrankos pobūdis	Deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos	Patikrinta deklaruotų finansuoti suma, privalomus deklaruotų finansuoti patikrinimus	bendra tinkamų išlaidų atliekant tinkamų išlaidų	Netikrinta deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų dalis	Klaidų lygis (angl. error rate), procentais
1	2	3		4 (2-3)	5
Naudojant rizikos analizę	15170,39	1137,35		14033,04	0,06
Nenaudojant rizikos analizės	–	–		–	–

Tikra
S. Mockys –

Mokėjimo institucijos vykdyta kontrolė ir priežiūra

Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas, vykdamas EQUAL programos mokėjimo institucijos funkcijas, atliko patikras vietose. Patikrų tikslas - patikrinti ir įvertinti, ar vadovaujančiojoje ir įgyvendinančiojoje institucijose yra įdiegtos ir nuolat veikia efektyvios valdymo ir kontrolės sistemos, leidžiančios parengti tinkamas mokėjimo paraiškas Europos Komisijai. Patikros buvo atliekamos vadovaujantis 2001 m. kovo 2 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 438/2001 9 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo Lietuvoje schemos, patvirtintos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A1-109 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL administravimo Lietuvoje schemos patvirtinimo“ 8.3 punktu ir Nacionalinio fondo departamento, atliekančio Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos Sąjungos sanglaudos fondo ir Europos Bendrijų iniciatyvų mokėjimo institucijos funkcijas, darbo procedūrų vadovo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1K-166 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. 1K-042 redakcija).

2005 m. gruodžio 1 d. Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas įvertino Agentūroje esančios valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumą bei Agentūros vidaus procedūrų atitiktį teisės aktams, įvertinant ar tinkamai administruojami projektai. Patikros metu buvo tikrinti projekto Nr. EQ/2004/1130-16 dokumentai. Ataskaita pateikta 2006 m. lapkričio 29 d. Vėlesnių patikrinimų metu nustatyta, kad iš 12 rekomendacijų 2 buvo neįgyvendintos, nes tapo neaktualiomis.

2006 m. vasario 8 d. buvo atliktas vadovaujančiosios institucijos administracinis ir dokumentinis patikrinimas, kurio tikslas – įvertinti sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumą. Buvo tikrinama dokumentacija, susijusi su projekto Nr. EQ/2004/1130-16 administravimu. Vadovaujančiajai institucijai buvo pateiktos rekomendacijos dėl procedūrų tobulinimo. 7 rekomendacijos iš 8 buvo įgyvendintos, o 1 tapo neaktuali.

2006 m. gruodžio 14-15 d. Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamento darbuotojai atliko administracinį ir dokumentinį patikrinimą, susijusį su įgyvendinančiosios institucijos įdiegta valdymo ir kontrolės sistema. Patikros metu buvo siekiama nustatyti, ar deklaruota Europos Komisijai suma yra pagrįsta išlaidų pagrindžiančiais ir išlaidų apmokėjimo įrodančiais dokumentais. Buvo tikrinami projektų Nr. EQ/2004/1130-03 ir Nr. EQ/2004/1130-14 dokumentai. Ataskaita pateikta 2007 m. gegužės 29 d. Vėlesnių patikrinimų metu buvo nustatyta, kad visos pateiktos rekomendacijos įgyvendintos.

2007 m. lapkričio 6-7 d. Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas atliko EQUAL programos patikrą įgyvendinančiojoje institucijoje. Patikros metu buvo siekiama įvertinti po paskutinės patikros, atliktos 2006 m. gruodžio 14–15 d., ESFA įvykusius valdymo ir kontrolės sistemos pokyčius, administruojant EQUAL projektus, taip pat patikrinti projektų Nr. EQ/2004/1130-11, EQ/2004/1130-23, EQ/2004/1130-30 antrojo etapo ir techninės pagalbos lėšomis finansuojamų veiklų dokumentus, įvertinti, ar pagal šiuos projektus (ar pagal jų atskirus mokėjimo prašymus) deklaruota Europos Komisijai tinkamų finansuoti išlaidų suma yra pagrįsta pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais. Patikros ataskaita pateikta 2008 m. gegužės 30 d. Ataskaitoje pateikta 10 pastebėjimų ir rekomendacijų dėl 2005 m. pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo, dokumentų į bylas segimo, reguliaraus EQUAL mokėjimo prašymo tikrinimo ir tvirtinimo procedūros bei mokėjimo prašymo tikrinimo lapo atnaujinimo, „4 akių principo“ laikymosi rengiant Agentūros ataskaitas, nesutapimų tarp mokėjimo prašymuose nurodytų ir pateiktų dokumentų, kuriais pagrindžiamos deklaruojamos išlaidos, žymėjimo mokėjimo prašymuose arba mokėjimo prašymų tikrinimo lapų, atidesnio kartu su mokėjimo prašymais

Tikra
S. Mack -

pateiktų išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijų tikrinimo, EQUAL techninės pagalbos lėšų panaudojimo procedūros atnaujinimo pagal galiojančią naujausią EQUAL techninės pagalbos lėšų naudojimo taisyklių redakciją, atidesnio mokėjimo prašymų ir jų turinio audito patikros lapų pildymo, EQUAL darbo procedūrų vadovo, audito metu nustatytų netinkamų deklaruotų išlaidų gražinimo skyriaus papildymo nuostatomis dėl gražintinių ir gražintų lėšų registravimo, netinkamų finansuoti išlaidų, kurios dar nebuvo įtrauktos į išlaidų deklaraciją, gražinimo ir gražintų lėšų traukimo į apskaitą, rengiant mėnesio finansines ataskaitas ir išlaidų deklaracijas. Vėlesnio patikrinimo metu buvo nustatyta, kad 1 rekomendacija iš pateiktų 8 nebuvo įgyvendinta, nes buvo nebeaktuali.

2008 m. lapkričio 25-26 d. Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas atliko dokumentinę patikrą. Tikrinti projektai EQ/2004/1130-06, EQ/2004/1130-24, EQ/2004/1130-30 ir techninės pagalbos deklaruojamų išlaidų tinkamumas finansuoti. Atliktos patikros vietoje išvada - patikrinimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad pasirinktuose mokėjimo prašymuose nurodytos išlaidos atitinka Europos Komisijos 2001 m. kovo 2 d. reglamento Nr. 438/2001 9 straipsnio reikalavimus dėl išlaidų įtraukimo į galutinę išlaidų deklaraciją ir galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai. Rekomendacijų pateikta nebuvo.

2009 m. kovo 18-19 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas atliko dokumentinę patikrą. Tikrinti projektai EQ/2004/1130-03, EQ/2004/1130-29 ir EQ/2004/1130-30 ir techninės pagalbos deklaruojamų išlaidų tinkamumas finansuoti. Atliktos patikros vietoje išvada - patikrinimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad pasirinktuose mokėjimo prašymuose nurodytos išlaidos atitinka Europos Komisijos 2001 m. kovo 2 d. reglamento Nr. 438/2001 9 straipsnio reikalavimus dėl išlaidų įtraukimo į galutinę išlaidų deklaraciją ir galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai. Rekomendacijų pateikta nebuvo.

2010 m. vasario 1 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas atliko dokumentinę patikrą. Tikrintos vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų patirtos techninės pagalbos lėšų išlaidos. Atliktos patikros vietoje išvada – patikrinimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad techninės pagalbos išlaidos atitinka Europos Komisijos 2001 m. kovo 2 d. Reglamento Nr. 438/2001 9 straipsnio reikalavimus dėl išlaidų įtraukimo į galutinę išlaidų deklaraciją ir galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai.

Valstybės kontrolės auditai

Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. IX-1667 Valstybės kontrolei pavesta atlikti auditus bei pateikti atitinkamoms institucijoms ES struktūrinių fondų programų auditų ataskaitas ir išvadas.

EQUAL programos įgyvendinimo metu Valstybės kontrolė atliko penkis auditus bei programos uždarymo auditą.

Valstybės kontrolės 7 departamentas (atsakingas už EQUAL programos uždarymą) 2005 m. antroje pusėje atliko Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimo auditą (2006 m. vasario 3 d. atskaita Nr. 1070-6-2). Valstybės kontrolė nustatė, kad sukurtos teisinės bazės pagrindinės nuostatos dėl EQUAL paramos administravimo atitinka ES reglamentų reikalavimus, o administravimo sistema užtikrina tinkamą paramos panaudojimą. Rekomendacijos buvo pateiktos vadovaujančiajai institucijai, mokėjimo institucijai ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyriui. Vadovaujančioji institucija programos metu neįgyvendino vienos rekomendacijos dėl EFSA teisinės formos pakeitimo (ši rekomendacija įgyvendinta 2009 m. pabaigoje).

Tikra
G. Mack -

128

2005 metais taip pat buvo atliktas EQUAL pažeidimų administravimo sistemos vertinimo valstybinis auditas (2006 m. vasario 28 d. ataskaita Nr. 1707-9-4). Rekomendacijos, kurios buvo pateiktos vadovaujančiajai institucijai, buvo įgyvendintos.

2005 m. buvo atliktas SADM (asignavimų valdytojos) finansinis auditas, kurio tikslas - įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2005 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo bei įvertinti 2006 metų biudžeto asignavimų planavimo teisėtumą. Atlikus šį auditą buvo pateiktos rekomendacijos, susijusios ir su EQUAL programos valdymu. Rekomendacijos įgyvendintos.

2006 m. atliktas 2007 m. kovo 5 d. Valstybės kontrolė pateikė valstybinio audito ataskaitą dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2005 metų išlaidų ataskaitų. Audito metu pateiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos. Visos nustatytos klaidos ištaisytos.

2008 m. Valstybės kontrolės 7 audito departamentas atliko Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos Reglamento (EB) Nr. 438/2001 10-12 straipsniu, vertinimą. Ataskaitoje pateiktos rekomendacijos tarnybai, atliekančiai audito ir kontrolės funkcijas, dėl veiklos atrankinių patikrinimų metodikos ir procedūros tobulinimo. SADM VAS rekomendacijas įgyvendino.

2009 m. birželio – 2010 m. vasario mėn. buvo atliktas baigiamasis EQUAL programos auditas. Audito išvada pateikiama kartu su šia ataskaita.

Europos Komisijos auditas

2008 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL auditą atliko UAB „Moore Stephens“ pagal Europos Komisijos užsakymą. Buvo patikrinti 27 ESF ir 3 EQUAL projektai. Patikrinta EQUAL lėšų suma 982.350,16 Lt. EQUAL projektuose netinkamų išlaidų nustatyta nebuvo.

Priežiūros komiteto veikla

Priežiūros komitetas atliko EQUAL programos įgyvendinimo priežiūros funkcijas. Priežiūros komiteto institucinę sudėtį tvirtino Lietuvos Respublikos Vyriausybė vadovaujančiosios institucijos teikimu, o personalinę sudėtį - vadovaujančioji institucija. Priežiūros komiteto institucinė sudėtį pateikta ataskaitos 9 priede.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 390 įsteigė Laikinąjį priežiūros komitetą ir patvirtino jo institucinę sudėtį. 2004 m. balandžio 13 d. SADM, remdamasi lyčių lygių galimybių principu, įsakymu Nr. A1-95, patvirtino Laikinojo priežiūros komiteto personalinę sudėtį. Šis komitetas buvo susirinkęs viena kartą, kai patvirtino darbo vidinį reglamentą ir pritarė EQUAL BPD Priedo projektui. EQUAL BPD Priedas buvo patvirtintas apklausos būdu.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. spalio 5 dieną nutarimu Nr. 1245 patvirtino pastovaus Priežiūros komiteto institucinę sudėtį. SADM 2004 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. A1-263 patvirtino Priežiūros komiteto personalinę sudėtį. Minėto įsakymo pakeitimas buvo atliktas 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. A1-273. Priežiūros komitetą sudarė tikrieji ir pakaitiniai nariai. Taip pat buvo laikomasi lyčių lygybės principo. 2004-2008 m. Priežiūros komitetas posėdžiavo 9 kartus. Buvo organizuoti trys išvažiuojamieji posėdžiai, skirti susipažinti su įgyvendinamais projektais. Priežiūros komiteto nariai tiesiogiai susipažino su šių vystymo bendrijų veikla: „Nugalėk priklausomybę“, „Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį,

Tikra G. [Signature]

129

integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą – šeimą“ ir „Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“. Dar vienas posėdis, skirtas patvirtinti Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL galutinę ataskaitą, įvyko 2010 m. Taip pat buvo atliktos 8 šio komiteto narių apklausos (viena jų atlikta 2009 m.).

Priežiūros komitetas:

- patvirtino šešias Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL įgyvendinimo ataskaitas (2004 m., 2005 m., 2006 m., 2007 m., 2008 m. ir galutinę);
- patvirtino vertinimo metodiką ir keturias metines nuolatinio vertinimo ataskaitas (2005 m., 2006 m., 2007 m., 2008 m.);
- patvirtino tris (2006 m., 2007 m., 2008 m.) įgyvendinančiosios institucijos veiklos planus;
- patvirtino šešis EQUAL BPD Priedo pakeitimus;
- pritarė 1 EQUAL BPD pakeitimui.

Priežiūros komitetui buvo pateikiama informacija apie programos įgyvendinimo pažangą, techninės pagalbos įgyvendinimą, viešinimą, pasirengimą programos uždarymui ir kt.

Esminės problemos

Įgyvendinant EQUAL programą problemų, turinčių tiesioginės įtakos programos įgyvendinimui, nebuvo.

Europos Komisija rekomendacijų pagal Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 34 straipsnio 2 dalį ir 38 straipsnio 4 dalį nepateikė.

Pažeidimų, kurie būtų turėję finansinių pasekmių ar dėl kurių būtų reikėję keisti valdymo ir kontrolės sistemą, nustatyta nebuvo.

2.3.2. DUOMENŲ SURINKIMAS. INFORMACIJA APIE VYSTYMO BENDRIJAS IR PAGRINDINIAI EBDB INFORMACIJOS PILDYMO ELEMENTAI

Lietuvos įsipareigojimas keistis konkrečia įgyvendinamų projektų priežiūros informacija, dalyvaujant bendroje elektroninėje duomenų kaupimo sistemoje, kurią administruoja Europos Komisija, buvo įtvirtintas EQUAL BPD bei Priežiūros taisyklėse. 2006 m. gegužės 15 d. įgyvendinančiosios institucijos direktoriaus įsakymu Nr. 201 buvo patvirtinta „Nacionalinių priežiūros rodiklių ir informacijos, skirtos Europos bendrosios duomenų bazės atnaujinimui, teikimo tvarka“.

Europos bendrosios duomenų bazės (toliau vadinama – EBDB) uždavinys – palengvinti vystymo bendrijų tarptautinį bendradarbiavimą, skatinti teminį bendradarbiavimą tarp pagrindinių suinteresuotų organizacijų Europoje ir atspindėti šio bendradarbiavimo rezultatus bei pasiekimus.

Duomenys (EBDB pildoma anglų kalba ir rodikliai pateikiami interneto svetainėje adresu: <https://webgate.ec.europa.eu/EQUAL/jsp/index.jsp>) pradėti pildyti patvirtinus projektų atranką ir pasirašius sutartis. Duomenys buvo surenkami iš vystymo bendrijų įgyvendinančiosios institucijos atsakingo asmens, kuris juos susistemindavo ir užpildydavo duomenų bazėje. Įgyvendinančioji institucija periodiškai atnaujindavo duomenis, esančius EBDB. Vadovaujantis patvirtinta tvarka,

Tikra
S. Mack

duomenys EBDB privalėjo būti atnaujinami kas dvi savaites. Siekiant supaprastinti duomenų pildymą antrojo etapo įgyvendinimo metu, duomenų apie EBDB rodiklių pasiekimą į EBDB pildymas buvo patikėtas pačioms vystymo bendrijoms. Kiekvienos vystymo bendrijos paskirtas už duomenų pateikimą asmuo, naudodamasis RIFE programa, suvedavo duomenis apie EBDB rodiklių pasiekimą ir apie tai informuodavo įgyvendinančiosios institucijos atsakingą darbuotoją, kuris vystymo bendrijų pateiktus duomenis patikrindavo ir patvirtindavo. Paskutiniai duomenys apie vystymo bendrijų EBDB rodiklių pasiekimą už antrojo etapo įgyvendinimą atnaujinti 2007 m. IV ketvirtyje. Duomenys už trečiojo etapo, prasidėjusio 2007 m. birželio mėn., įgyvendinimą, vystymo bendrijų nebuvo pateikti, kadangi RIFE programoje, kuria naudojantis vystymo bendrijos pateikinėjo duomenis apie EBDB rodiklių pasiekimą, nebuvo numatytas skyrius šiai informacijai pateikti.

Pagrindinė problema, kurią galima būtų įvardinti vystymo bendrijoms pildant duomenų bazę – per mažas iniciatyvumas atnaujinant duomenis. Dauguma vystymo bendrijų nesilaikė nustatyto dviejų savaičių termino atnaujinti duomenis, dažniausiai informaciją pateikdamos už ketvirtį ar net rečiau. Tokios tendencijos labiausiai vyravo antrojo etapo pabaigoje, kuomet vystymo bendrijos pagrindinį dėmesį buvo sutelkusios į veiklą, užtikrinančią sėkmingą antrojo etapo rezultatų siekimą ir tikslų įgyvendinimą, bei trečiojo etapo veiklos įgyvendinimo pradžią.

Galima būtų išskirti ir EBDB trūkumą – nesudaryta techninė galimybė pateikti informaciją apie trečiojo etapo, skirtą daryti poveikį politikai ir praktikai, įgyvendinimą (RIFE programoje nebuvo numatytas skyrius šiai informacijai pateikti). Tokiu būdu, nors ir buvo renkama ir fiksuojama informacija apie vystymo bendrijų išbandytus naujus sprendimus, duomenys EBDB apie vystymo bendrijų kuriamus sprendimus, inovacijas, vertinimą - formuluojami pasiūlymai, kaip tobulinti sprendimų taikymą, kokios būtinos sąlygos sprendimams taikyti, kokie taikomų sprendimų pranašumai, lyginant su egzistuojančia praktika, kt. - nebuvo teikiami ir fiksuojami.

Apibendrinant ir įvertinant EBDB vaidmenį įgyvendinant EQUAL projektus, vienareikšmiškai galima teigti, jog šios duomenų bazės poveikis tarptautiniam bendradarbiavimui buvo teigiamas:

- programos įgyvendinimo pradžioje vystymo bendrijos Lietuvoje, dėka duomenų bazėje pateikiamos informacijos, galėjo rinktis įvairių šalių partnerius tarptautiniam bendradarbiavimui, atsižvelgdamos į institucijų ir organizacijų veiklos pobūdį, patirtį įgyvendinant EQUAL projektus (kadangi EQUAL programa naujosiose ES šalyse prasidėjo vėliau, daugeliui senbuvių jau įgyvendinant antrąjį etapą). Pateikta informacija EBDB sudarė galimybes plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant kurti bendrus inovacinius projektus, neapsiribojant tik ta pačia tiksline grupe, bet atsižvelgiant į sprendžiamas problemas, iškeltų problemų sprendimo būdus;

- programos įgyvendinimo eigoje EBDB pasitarnavo kaip įrankis, skatinantis teminį bendradarbiavimą tarp įvairių suinteresuotų organizacijų Europoje, apibendrintai pateikdamas tokio tarptautinio bendradarbiavimo rezultatus bei pasiekimus. Vystymo bendrijos pasinaudojo suteikta galimybe perimti viena kitos gerąją patirtį, apsikeisti sukurtais produktais bei pasidalinti veiklos rezultatais;

- programos įgyvendinimo eigoje EBDB sudarė galimybes EQUAL programą administruojančioms institucijoms stebėti EBDB pateikiamus statistinius duomenis apie įvairias tikslines grupes, jų įgalinimo priemones ir būdus bei taikomas inovacijas vystymo bendrijose, veikiančiose ES šalyse narėse, ir vertinti Lietuvos vystymo bendrijų projektų įgyvendinimo lygį bendrame kontekste.

Tikra
G. Keck -

2.3.3. TECHNINĖS PAGALBOS LĖŠŲ PANAUDOJIMAS

Techninės pagalbos lėšos buvo skirtos veiksmingai įgyvendinti EQUAL programą. Lėšos buvo naudojamos užtikrinti programos parengimą ir veiksmingą įgyvendinimą, tinkamą valdymo funkcijų vykdymą, audito ir kontrolės atlikimą, visuomenės informavimą, teikti paramą vystymo bendrijoms. Lėšų naudojimą reglamentavo Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos lėšų naudojimo taisyklės, kurios nustatė vadovaujančiosios, įgyvendinančiosios ir mokėjimo institucijų funkcijas ir atsakomybę.

Programos įgyvendinimo pradžioje techninei pagalbai buvo skirta 8 proc. EQUAL BPD numatytos sumos arba 1265,75 tūkst. EUR. 2007 m. gegužės 15 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. K(2007) 2188 techninei pagalbai skirtų lėšų suma buvo padidinta iki 9,7 proc. nuo EQUAL BPD numatytos sumos arba iki 1534,72 tūkst. EUR. Minėtu sprendimu į techninės pagalbos lėšas buvo perkeltos lėšos iš A temos.

Techninės pagalbos lėšos buvo planuojamos kiekvieniems metams. Rengiami metiniai vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų Techninės pagalbos lėšų biudžeto projektai, kuriuos tvirtino vadovaujančioji institucija.

Vadovaujančioji institucija techninės pagalbos lėšas įsisavino vadovaudamasi tik techninės pagalbos lėšų biudžetu, o įgyvendinančioji – techninės pagalbos lėšų biudžetu, metiniu veiklos planu (tvirtinamu Priežiūros komiteto) ir pusmetiniais EQUAL informavimo ir viešinimo veiksmų planais (tvirtinamais SADM ministro įsakymu). Šių planų teikimas numatytas Informavimo apie Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos paramą pagal 2004–2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrąjį programavimo dokumentą ir suteiktos paramos viešinimo strategijoje, patvirtintoje socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. A1-115. Šių taisyklių naujos redakcijos buvo patvirtintos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. A1-7 ir 2006 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. A1-58. Pastaroji redakcija buvo keturis kartus keičiama.

Už techninės pagalbos lėšų naudojimą buvo atsiskaitoma teikiant mokėjimo prašymus, teikiant informaciją Priežiūros komiteto nariams ir metinėse ataskaitose. Prieš traukiant vadovaujančiosios institucijos išlaidas į mokėjimo institucijai teikiamas deklaracijas, atsakingas vadovaujančiosios institucijos Struktūrinės paramos valdymo skyriaus darbuotojas pagal išlaidas pateisinančius dokumentus parengdavo mokėjimo prašymą už atitinkamą laikotarpį. Parengtas mokėjimo prašymas būdavo suderinamas su Struktūrinės paramos apskaitos ir atskaitomybės skyriumi, kuris sutikrindavo, ar mokėjimo prašyme nurodoma suma atitinka buhalterinės apskaitos duomenis.

Įgyvendinančioji institucija už techninės pagalbos lėšų panaudojimą atsiskaitė vadovaujančiajai institucijai. Vadovaujančioji institucija tikrino įgyvendinančiosios institucijos teikiamus mokėjimo prašymus, ir jų pagrindu rengė mokėjimo paraiškas valstybės išdui (mokėjimo institucijai). Pagal mokėjimo paraiškas buvo išmokamos techninės pagalbos lėšos įgyvendinančiajai institucijai. Vadovaujančiosios institucijos lėšų panaudojimo priežiūra ir kontrolė buvo vykdoma institucijos viduje. Vadovaujančiosios institucijos techninės pagalbos išlaidos buvo apmokamos per išdą arba lėšos, skirtos techninei pagalbai, iš išdo buvo pervedamos į vadovaujančiosios institucijos atsiskaitomąją sąskaitą ir išlaidos apmokamos iš minėtos sąskaitos.

Deklaruojant patirtas techninės pagalbos išlaidas Europos Komisijai, vadovaujančioji institucija išlaidų apmokėjimo taisyklėse nustatyta tvarka teikė mokėjimo institucijai pripažintų deklaruotinomis išlaidų deklaracijas. Deklaruotinomis pripažintos įgyvendinančiosios ir vadovaujančiosios institucijų patirtos techninės pagalbos išlaidos į deklaracijas buvo įtraukiamos

Tikra G. Mack -

kartu su projektų deklaruotinomis išlaidomis. Mokėjimo institucija, patikrinusi ir patvirtinusi išlaidų deklaracijas, teikė jas Europos Komisijai.

Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijos techninės pagalbos lėšų panaudojimo auditą atliko Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito tarnyba pagal 2001 m. kovo 2 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 straipsnyje numatytą tvarką. Apie atliktus auditus informacija pateikiama ataskaitos 2.3.1 dalyje.

Pagrindinė veikla, finansuota techninės pagalbos lėšomis

Techninės pagalbos lėšos sudarė sąlygas vadovaujančiajai ir įgyvendinančiajai institucijoms sukurti darbo vietas, samdyti reikiama skaičių kvalifikuotų darbuotojų, ugdyti jų bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, samdyti profesionalius paslaugų teikėjus ir pan. Tai užtikrino profesionalių paslaugų teikimą vystymo bendrijoms, kas reikšmingai prisidėjo prie sėkmingo EQUAL BPD įgyvendinimo.

Techninės pagalbos rezultatai išsamiai buvo pristatomi EQUAL programos metinėse ataskaitose (mokyimų ir renginių temos, leidinių pavadinimai ir tiražas, viešinimo prekės, sutarčių pakeitimų skaičius ir kt.), todėl toliau pateikiamas trumpas jų apibendrinimas.

Techninės pagalbos lėšomis buvo apmokamos kelių tipų išlaidos:

- personalo išlaidos: personalo, atliekančio priskirtas EQUAL BPD administravimo funkcijas, darbo užmokestis (įskaičiuojant socialinio draudimo įmokas) ir mokymai;
- biuro išlaidos: biuro nuoma ir išlaikymas, biuro prekės, biuro įranga ir baldai, vertimai;
- veiklos išlaidos pagal biudžeto I dalį: EQUAL programos monitoringo sistemos kūrimas; Priežiūros komiteto veikla; paraiškų vertinimas ir tvarkymas; vystymo bendrijų mokymai, susiję su jų veiklos planų valdymu ir įgyvendinimu; metodinės medžiagos, susijusios su vystymo bendrijų valdymo, įgyvendinimo, priežiūros, poveikio politikai ir praktikai bei tarptautinio bendradarbiavimo aspektais, rengimas; mokėjimo prašymų tikrinimas, auditai ir patikros vietose; dokumentacijos rengimas konkursams, skirtiems išoriniams ekspertams samdyti; metinių ataskaitų EK rengimas; informacijos kaupimas.
- veiklos išlaidos pagal biudžeto II dalį: bendros informacijos apie EQUAL programą parengimas ir sklaida; gairių ir kitos pagalbinės medžiagos vystymo bendrijoms rengimas; pagalba nacionalinės politikos ir praktikos įtakai, jos vystymui ir priežiūrai; seminarų, darbo grupių ir konferencijų organizavimas, siekiant užtikrinti geros praktikos identifikavimą, patikrinimą bei sklaidą; pagalba nacionalinių teminių tinklų sukūrimui ir jų veiklai; dalyvavimas europiniuose susitikimuose; kompiuterinės įrangos ir kompiuterinių sistemų įsigijimas ir instaliavimas; veiklos, susijusios su poveikiu politikai ir praktikai, programos vertinimu, parama atliekant rezultatų analizę, viešinimą ir kt.

EQUAL programą administravo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Finansų ministerijos ir Europos socialinio fondo agentūros darbuotojai. Mažiausiai darbuotojų dirbo programos įgyvendinimo pradžioje – 8 darbuotojai. 2008 m. dirbo 19 darbuotojų (14,25 etato). Techninės pagalbos lėšomis buvo finansuojamas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Europos socialinio fondo agentūros darbuotojų darbo užmokestis.

Darbuotojai vykdė veiklas, susijusias su projektų (programos) valdymu, priežiūra ir kontrole, pvz.: projektų vertinimas ir atranka; projektų priežiūra ir kontrolė, kuri apėmė mokėjimo prašymų ir ataskaitų tikrinimą, patikrų vietoje ir atrankinių patikrinimų vykdymą, konsultacijų teikimą, Paramos sutarčių keitimą, viešųjų pirkimų priežiūrą ir kt.

Programos laikotarpiu buvo:

- gautos ir įvertintos 699 vystymo bendrijų su veiklos įgyvendinimu susijusios ataskaitos (veiklos įgyvendinimo, viešinimo bei savęs vertinimo);

Tikra S. Mack-

133

- gautas ir patikrintas 561 mokėjimo prašymas;
- gauta 15 teminių tinklų veiklos ataskaitų;
- atliktos 175 patikros vietoje (170 patikrų vietoje atliko įgyvendinančiosios institucijos, o 5 – vadovaujančiosios institucijos darbuotojai);
- atlikti 28 atrankiniai patikrinimai.

Buvo įgyvendinamos ir specialios veiklos, tokios kaip, programos įvaizdžio sukūrimas (logotipo ir interneto svetainės sukūrimas); mokymų vystymo bendrijoms organizavimas; konferencijų organizavimas; teminių tinklų ir valdymo grupių veiklos organizavimas; programos ir jos rezultatų viešinimas; Priežiūros komiteto posėdžių organizavimas ir pan.

Programos laikotarpiu buvo:

- surengta apie 60 renginių vystymo bendrijoms 18 skirtingų temų (mokymai, seminarai, „atvirų durų“ dienos): informaciniai seminarai apie EQUAL programą ir galimybes dalyvauti joje; projektų ciklo valdymas EQUAL projektuose; tarptautinio bendradarbiavimo sutartis ir finansų valdymas; pasirengimas EQUAL programos antrajam etapui; viešieji pirkimai; praktiniai mokymai apie socialinę partnerystę, tyrimus, skaitmeninę bendruomenę, socialinės atskirties sampratą, socialines inovacijas; EQUAL programos įgyvendinimo vertinimas; poveikio politikai ir praktikai koncepcija ir strategija; projektų finansų valdymas; savęs vertinimo vykdymas; firminis stilius, ryšiai su visuomene ir darbas su žiniasklaida; autorių ir gretutinių teisių ypatumai, aktualūs darbo santykių klausimai; pasiruošimas įgyvendinti EQUAL programos trečiąjį etapą; lobistinė veikla; EQUAL monitoringo informacinė sistema; efektyvus bendravimas su žiniasklaida; viešas kalbėjimas ir pristatymų rengimas.

- išleisti 9 leidiniai, skirti suteikt metodinę pagalbą vystymo bendrijoms:

- „EQUAL lyčių lygių galimybių integravimo vadovas“
- „EQUAL vadovas vystymo bendrijoms: mokymasis iš EQUAL bendrijų patirties“;
- „EQUAL tarptautinio bendradarbiavimo vadovas“;
- „EQUAL stiliaus knyga“
- elektroninis leidinys „Projektų finansų vadovas“
- elektroninis leidinys „Pokyčiai įmanomi: praktinis poveikio politikai ir praktikai vadovas“;
- „Gera projektų valdymo praktika vertinant save: savęs vertinimo vadovas“
- „Projekto valdymo ciklo metodikos taikymo socialinės integracijos projektuose vadovas“
- elektroninis leidinys „Lobistinė veikla: vadovas nevyriausybinėms organizacijoms“.

- išleisti du informaciniai bukletai ir 7 leidiniai, pristatantys EQUAL programą ir jos rezultatus:

- Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumentas;
- „Vystymo bendrijų vykdomų projektų santraukos“;
- vystymo bendrijų katalogas „EQUAL Lietuvoje“;
- „Lietuvos vystymo bendrijų gerosios praktikos ir tarptautinio bendradarbiavimo pavyzdžių katalogas“;
- Vystymo bendrijų geros praktikos katalogas: EQUAL nauji sprendimai darbo rinkoje;
- vystymo bendrijų sprendimus pristatantis leidinys „EQUAL – nauji keliai į darbo rinkos pasaulį: lygybės ir nediskriminacijos link“;
- Baigiamosios konferencijos leidinys „EQUAL – naujas žvilgsnis į darbo rinkos galimybių plėtrą“.

- Lietuvoje suorganizuoti trys tarptautiniai renginiai:

Tikra G. Prock -

134

- 2004 m. birželio 3-4 d. kartu EK surengtas tarptautinis seminaras „Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL vystymo bendrijos planavimas, valdymas, priežiūra ir vertinimas“;
- 2005 m. lapkričio 17–18 d. kartu su EK ir Italijos, Belgijos bei Lenkijos EQUAL vadovaujančiosiomis institucijomis suorganizuota tarptautinė konferencija „Keitimasis programos planavimo patirtimi“;
- 2008 m. gegužės 29 d. suorganizuota baigiamoji programos konferencija „EQUAL – naujas žvilgsnis į darbo rinkos galimybių plėtrą“, kurioje dalyvavo ir svečiai iš užsienio.
 - surengta 10 Priežiūros komiteto posėdžių ir 8 apklausos raštu;
 - surengti 37 valdymo grupių posėdžiai bei 5 apklausos;
 - sudarytos sutartys dėl įvairių paslaugų teikimo, pvz.: projektų valdymo ciklo metodikos įgyvendinimo, vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijų vidaus procedūrų parengimo, viešinimo vykdymo, informacinės monitoringo sistemos sukūrimo, nuolatinio vertinimo atlikimo ir kt.

EQUAL programą administruojantys darbuotojai visu programos laikotarpiu iš techninės pagalbos lėšų kėlė savo kvalifikaciją. Vadovaujančiosios ir įgyvendinančiosios institucijos darbuotojai dalyvavo daugiau nei 80 užsienio šalių organizuotų renginių (mokymų, konferencijų, mokomųjų vizitų) bei 55 Lietuvos mokymo institucijų organizuotuose mokymuose.

Nemažą naudą programos valdymo ir kontrolės kokybei davė dalyvavimas ES lygmeniu veikiančiose platformose, skirtose gerinti įvairius programos įgyvendinimo aspektus. Lietuva narės teisėmis dalyvavo trijose platformose: **EQUAL vertinimo platformoje** (angl. EQUAL Evaluation Community of Inquiry and Practice) (narės: Čekija, Lietuva, Lenkija, Malta, Vengrija), **Projektų ciklo valdymo gebėjimų stiprinimo platformoje** (angl. Capacity Building Group of Project Cycle Management) (narės: Vengrija, Latvija, Lietuva ir Švedija) ir **Kokybės valdymo platformoje** (angl. Community of Practice of Quality Management) (narės: Airija, Lietuva, Belgija (FI); aktyvūs kiti dalyviai: Švedija, Belgija (Fr), Čekija, Kipras, Estija, Suomija, Latvija).

Didžiausią naudą Lietuva gavo dalyvaudama Kokybės valdymo platformoje. Jos nariai siekė surinkti ir įteisinti geros praktikos pavyzdžius kokybės valdymo srityje, dalintis jais tarpusavyje ir su kitomis valstybėmis narėmis. Pradžioje grupė orientavosi į EQUAL programos valdymo kokybės gerinimą, o programai artėjant į pabaigą persiorientavo į ESF valdymo kokybės kėlimą. Kokybės platformos veikimo metu ESF paramą administruojančios Lietuvos institucijos dalyvavo renginiuose, kurių metu buvo pristatytos įvairios kokybės vadybos sistemos, jų tarpusavio sąsajos, kitų šalių gerosios praktikos pavyzdžiai. Lietuvos ESF Agentūra praktiškai išbandė Belgijoje naudojamą ESF kokybės vadybos sistemą, pagal šią sistemą Agentūroje belgų ekspertai atliko kokybės auditą. Informacija apie Belgijos ESF kokybės vadybos sistemą pristatyta Finansų ministerijoje vykusio Veiksmų programų valdymo komiteto posėdžio metu. Kokybės ir programų valdymo platformos veikla buvo pristatyta EK organizuojamuose atvirų durų dienų renginiuose Briuselyje 2007 ir 2008 m. Lietuvos atstovė šios platformos patirtį pristatė 2008 m. gruodį Lisabonoje vykusios baigiamosios Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL konferencijos metu.

Pradėtą darbą Lietuva tęsia ir 2007-2013 m. programavimo periodu, dalyvaudama su vertinimo ir valdymo kokybės gerinimu susijusiose darbo grupėse.

Problemos, su kuriomis buvo susidurta

Panaudodama techninės pagalbos lėšas, įgyvendinančioji institucija susidūrė su problema, kuri kilo dėl reikalavimų, taikomų ilgalaikiam turtui. Kadangi buvo galimybė apmokėti tik ilgalaikio turto nusidėvėjimą, dalis įgyvendinančiosios institucijos įsigyto turto išlaidų turėjo būti apmokėtos iš valstybės biudžeto asignavimo lėšų. Vadovaujančioji institucija su šiomis

Mira S. Med

135

problemomis nesusidūrė, kadangi ilgalaikį turtą nuomojosi. Kitų esminių problemų programos įgyvendinimo metu nekilo.

2.3.4. PRIEMONĖS, KURIŲ BUVO IMTASI INFORMUOJANT POTENCIALIUS GAVĖJUS IR PLAČIAJĄ VISUOMENĘ APIE PARAMĄ

EQUAL programos viešinimas buvo vykdomas pagal EQUAL BPD 8.8 skyrių „Informavimas ir viešumas“, EQUAL BPD Priedo 7 skyriaus „Informacijos strategija“ nuostatus bei socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. A1-115 patvirtintą Informavimo apie Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos paramą pagal 2004 - 2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrąjį programavimo dokumentą ir suteiktos paramos viešinimo strategiją (Žin., 2005, Nr. 57-1970; 2006 Nr. 72-2721; 2007, Nr. 18-687; 2008, Nr. 59-2268).

Už viešinimo veiksnių įgyvendinimą buvo atsakinga įgyvendinančioji institucija.

EQUAL programos viešinimas vyko dviem lygmenimis, t.y., pačios vystymo bendrijos įgyvendino viešinimo veiksmus bei buvo vykdomas centralizuotas viešinimas, kurį organizavo profesionali ryšių su visuomene agentūra. Detali informacija apie centralizuoto viešinimo įgyvendinimą ir rezultatus pateikta ataskaitos 1.3.4 dalyje. Šioje dalyje pristatoma apibendrinti vystymo bendrijų viešinimo veiksmai ir geroji praktika.

Vystymo bendrijų vykdyti viešinimo veiksmai

Vystymo bendrijos savo veikloje naudojosi tokiomis priemonėmis kaip TV, radijas, spauda, interneto svetainės, įvairūs renginiai, leidiniai, kitomis vaizdinio poveikio priemonėmis.

Naudojant TV (reportažus, interviu, laidas) buvo siekiama informuoti visuomenę apie projektų rezultatus bei diskutuoti įvairiais visuomenei aktualiais klausimais: buvusių kalinių integracija į darbo rinką; darbo ir šeimos pareigų suderinimą, migracijos įtaką vaikams, kurių tėvai išvykę į užsienį, prekybos žmonėmis aukas; moterų auginančių neįgalius vaikus problemas, toleranciją neįgaliesiems, socialinę problematiką ir pan. Transliuojama buvo per Lietuvos televiziją, LNK, 5 kanalą, Baltijos TV, LTV2, regionines televizijas.

Radijo (laidos, informaciniai pranešimai, interviu) pagalba buvo siekiama informuoti apie EQUAL programos tikslus, uždavinius, pasiekimus, diskutuoti apie diskriminuojamas visuomenės grupes, profesinio mokymo problemas, profesinių sąjungų vaidmenį persikvalifikavimo procese, tolerancijos ir pakantumo trūkumą, integracijos problemas, neįgaliųjų problematiką, toleranciją, pabėgėlių bei žmonių su psichine negalia integracijos problemas ir pan. Vystymo bendrijos naudojosi Radiocentro, M1, Žinių radijo, OPUS 3, Lietuvos radijo, Pūko radijo, regionų radijo stočių, radijo stoties „Lalūna“ ir „Lietus“ eteriu.

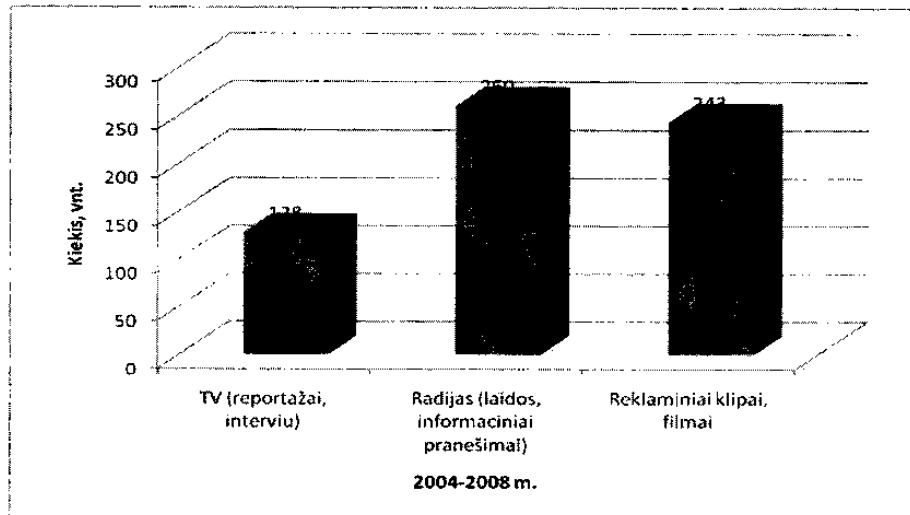
Kai kurios vystymo bendrijos sukūrė reklaminius vaizdo klipus (filmus), kurie buvo naudojami vizualiai pristatyti projektų sprendžiamas problemas. Sukurtas reklaminis klipas „Tai ne filmas“, reklaminis siužetas „Angelas“, video filmai „Sėkmingo įsidarbinimo pavyzdys“ ir „Svetimas tarp savų“, filmas apie socialinę partnerystę bendrijoje „JUMS“, 2 dokumentiniai filmai „Nebijok“ ir „Įveikiant kodą 0“; filmas apie naujojo įdarbinimo modelio išbandymą ir kt.

Tikra G. Mack -

136

Reklaminių klipų ir filmų ištraukos buvo demonstruojamos baigiamojoje EQUAL programos konferencijoje.

Grafikas Nr.17. Vystymo bendrijų naudotų viešinio ir informavimo priemonių pasiskirstymas

Aukščiau minėtos viešinio priemonės buvo tiesiogiai nukreiptos informuoti visuomenę apie programą bei jos sprendžiamas problemas. Šiai grupei buvo skiriami ir informaciniai pranešimai, straipsniai, apžvalgos spaudoje bei interneto svetainėse.

Informacija apie EQUAL programą, įgyvendinamus projektus, rezultatus, tarptautinį bendradarbiavimą, partnerius, inovacijas ir pan. buvo skelbiama 179 unikaliais interneto adresais.

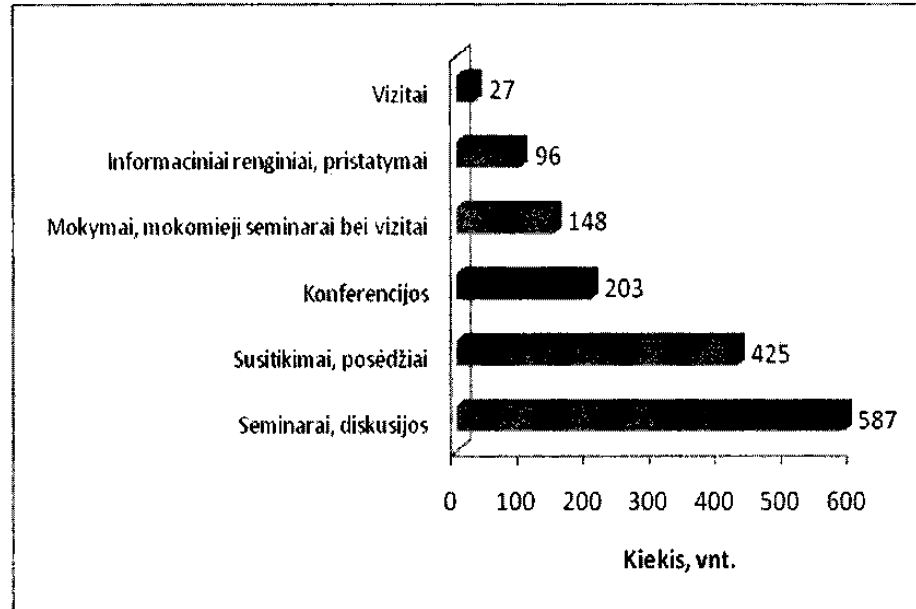
Didelė dalis priemonių (specialūs leidiniai: metodikos, mokymų medžiaga, tyrimai, analizės, studijos; mokymai; susitikimai, posėdžiai, konsultacijos) buvo skirtos pakankamai siaurai visuomenės grupei: asmenims, dirbantiems su EQUAL tikslinėmis grupėmis; formuojantiems ir įgyvendinantiems socialinę politiką, darbdaviams, akademinėi bendruomenei.

Užsienio šalių organizacijos su Lietuvos projektais susipažino tarptautinių renginių (konferencijų, seminarų, darbo grupių) metu. Renginių Lietuvoje metu buvo organizuojami vizitai į įvairias organizacijas (Lietuvos kalinių globos draugiją, labdaros fondą „Tėvo namai“ ir kt. organizacijas). EQUAL projektas „MŪM“ (Moterų įdarbinimo modelis) buvo pristatytas Didžiosios Britanijos karalienei ir Edinburgo hercogui. Kelios vystymo bendrijos dalyvavo tarptautiniame renginyje „Užimtumo savaitė 2008“.

Tikra G. Mack-

137

Grafikas Nr. 18. Vystymo bendrijų organizuoti renginiai visuomenei ir suinteresuotiems asmenims (institucijoms), 2004-2008 m.

Projektų vykdymo metu buvo kuriamos bei gaminamos įvairios vaizdinio poveikio priemonės su EQUAL programos atributika: pieštukai, lipdukai, puodeliai, kepuraitės, skarelės, marškinėliai, plakatai, lankstinukai ir kt. Visos priemonės buvo ženklintos vadovaujantis Informavimo apie Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos paramą pagal 2004–2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrąjį programavimo dokumentą ir suteiktos paramos viešinimo strategijos reikalavimus bei dalinamos įvairių renginių metu.

Sėkmingiausiai 2004-2008 m. įgyvendintų informavimo priemonių pavyzdžiai

Įgyvendinant projektą „Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas“ buvo sukurta ir įgyvendinta plačiai visuomenėje nuskambėjusi informacinė socialinė kampanija – „Nebijok atsisukusio varžtelio“. Projekto vadovaujantysis partneris VšĮ „Globali iniciatyva psichiatrijoje“ Pasaulio sveikatos dienos proga 2006 m. balandžio 3–9 d. paskelbė destigmatizacijos savaitę ir kvietė žiniasklaidos atstovus aktyviai prisidėti prie destigmatizacijos proceso, nepagrįstų mitų, susijusių su psichikos ir proto negalią turinčiais žmonėmis, griovimo bei tolerantiškos visuomenės ugdymo. Visą savaitę buvo inicijuojama intensyvi informacijos apie psichikos sveikatą bei žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimą sklaida: transliuoti vaizdo reklaminiai filmukai bei radijo reklaminiai siužetai, informacija pateikiama lauko stenduose.

Siekdami įvertinti šios kampanijos efektyvumą, projekto rengėjai atliko pakartotinį visuomenės nuomonės tyrimą dėl asmenų, turinčių psichinę negalią, integracijos į darbo rinką. Šio tyrimo rezultatai pranoko projekto rengėjų lūkesčius: palyginti su prieš socialinę kampaniją vykdyto tyrimo duomenimis, pozityvias nuostatas dėl psichikos negalią turinčių darbuotojų įtraukimo į darbo rinką išsakė 8–10 proc. daugiau tyrimo dalyvių.

Kita minimo projekto pavykusi viešinimo akcija „Jie nori ir gali dirbti“. Tikslas - keisti visuomenės nuomonę dėl žmonių su proto ir psichikos negalia integracijos į darbo rinką. Viešinimo akcija apėmė tiek vaizdo bei radijo klipų gamybą ir transliavimą, plakatų spausdinimą bei

Tikra G. Med -

viešinimą, atvirųjų gamybą. Vaizdo klipai buvo transliuojami respublikinės reikšmės televizijose, plakatai, lauko stendai buvo viešinami Lietuvos miestuose. Savanoriai Vilniaus m. savivaldybės aikštėje dalino akcijos atvirutes su sėkmingomis istorijomis. Akcijos pabaigoje buvo atlikta Omnibuso apklausa, įvertinanti akcijos efektyvumą.

Projekte „*Atviri ir saugūs darbe.lt*“ informacijos apie projektą sklaida į išorę buvo viena iš svarbių projekte taikytų priemonių, nukreiptų į visuomenės homofobijos, nepakantumo homoseksualumui mažinimą. Siekiant informuoti visuomenę apie homoseksualių žmonių diskriminacijos darbe žalą, lygias seksualinių mažumų teises ir galimybes darbo vietoje, žiniasklaidoje buvo paskelbta nemažai straipsnių, radijo eteryje vyko diskusijos, buvo transliuojamos laidos, vienaip ar kitaip nagrinėjančios homoseksualumo bei diskriminacijos darbe klausimą. Taip pat buvo parengti projektą reklamuojantys plakatai ir socialinė reklama, turėjusi pasirodyti ant Vilniaus bei Kauno troleibusų, tačiau ši kampanija dėl politinių priežasčių neįvyko. Nors ir neįvykdyta, ši kampanija sukėlė didelį atgarsį žiniasklaidoje ir tokiu būdu užtikrino aktyvias diskusijas visuomenėje apie homoseksualių asmenų diskriminacijos ir netolerancijos problemas.

Vykdamas projektą „*Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse*“ taip pat pasirinktas veiksmingas būdas problemai viešinti ir aktualizuoti. Per Lietuvos radijo pirmąją programą buvo reguliariai transliuojamos laidos „Nuo algos iki algos“, kuriose buvo aptariama projekto veikla, bei diskutuojama aktualiais klausimais apie darbdavių vaidmenį reintegracijos į darbo rinką procese. Šiuo atveju pasirinktas tinkamas, reikiamos auditorijos pasiekiamumą užtikrinantis informacijos sklaidos kanalas – remiantis statistiniais duomenimis, Lietuvos radijas yra viena labiausiai klausomų radijo stočių Lietuvoje, be to, šią radijo stotį klausia daugiausia vyresnio amžiaus žmonės, tarp jų ir sprendimų priėmėjai.

Projektas „*Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas*“ sukūrė vaizdo klipą „Tai ne filmas“. Tikslas: atkreipti visuomenės ir politikų dėmesį į pažeidžiamo jaunimo problemas. Vaizdo klipai buvo transliuoti per TV3 ir Tango televizijas, kino teatruose prieš kino filmo demonstravimą. Vaizdo klipo sėkmė – režisūra bei filmavimas profesionalia vaizdo kamera.

2.3.5. PRIEMONĖS, SKIRTOS ATITIKČIAI BENDRIJOS POLITIKAI UŽTIKRINTI

Įnašas į Europos užimtumo strategiją ir metinius užimtumo planus

Svarbiausias Lietuvos Respublikos Vyriausybės užimtumo politikos tikslų, suderintų su Europos užimtumo strategijos nuostatomis, įgyvendinimo įrankis yra Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos. EQUAL programos įgyvendinimo laikotarpis sąlyginai apėmė dvi Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programas – 2005-2007 metų (EQUAL programos įgyvendinimas) ir 2008-2010 metų (EQUAL programos įgyvendinimas ir rezultatų tęstinumo galimybės).

EQUAL BPD apibrėžti veiklos prioritetai atitiko strateginius Nacionalinės Lisabonos strategijos 2005-2007 metų programos tikslus, susijusius su užimtumo didinimu: pritraukti į darbo rinką bei joje išlaikyti daugiau žmonių, užtikrinant kokybišką ir saugų užimtumą, modernizuojant darbo rinkos ir socialinės apsaugos sistemas; gerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimus prisitaikyti; mažinti struktūrinį nedarbą daugiau investuojant į žmones. Nacionalinės Lisabonos strategijos 2008-2010 metų programos įgyvendinimo siekiai, susiję su užimtumo politika, iš esmės liko tokie patys kaip ir 2005-2007 metų programos.

Tikra G. Mack

Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo 2008-2010 metų programos tikslas, susijęs su užimtumu - didinti konkurencingumą, ir tam nustatyti užimtumo politikos įgyvendinimo uždaviniai:

- pritraukti į darbo rinką ir joje išlaikyti kuo daugiau žmonių, skatinant požiūrį į darbą kaip į visą gyvenimą trunkantį ciklą ir didinant darbo patrauklumą;
- modernizuoti darbo rinką, didinant darbo santykių lankstumą ir užimtumo garantijas, stiprinant socialinių partnerių vaidmenį;
- užtikrinti darbo jėgos pasiūlos atitiktį paklausai, plėtojant ir didinant investicijas į žmogiškąjį kapitalą.

Lyginant Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo 2004-2007 metų ir 2008-2010 metų programos uždavinius ir EQUAL programos rezultatus, galima daryti išvadą, kad programa prisidėjo prie Nacionalinės Lisabonos strategijos programų tikslų įgyvendinimo: pritraukti į darbo rinką bei joje išlaikyti daugiau žmonių, užtikrinant kokybišką ir saugų užimtumą, modernizuojant darbo rinkos ir socialinės apsaugos sistemas; gerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimus prisitaikyti; mažinti struktūrinį nedarbą daugiau investuojant į žmones. 28 vystymo bendrijos į savo veiklą įtraukė apie 10 tūkst. asmenų, kurie dalyvavo kuriant ir išbandant patekimo į darbo rinką ir išsilaikymo joje modelius. Buvo sukurti 39 socialinės rizikos asmenų integracijos į darbo rinką pasiūlymai. Šie pasiūlymai skirti padėti praplėsti darbo rinką, įtraukiant į ją socialinės rizikos grupių asmenis, pasitraukiančius arba nepakliūnančius į ją dėl nepalankių darbo sąlygų. Siūlomos priemonės, kurios įgalina socialiai pažeidžiamus asmenis įsilieti į darbo rinką ir joje sėkmingai išsilaikyti, padeda suderinti šeimą ir profesinį gyvenimą, plėtojant lankstesnes ir efektyvesnes darbo organizavimo formas, įgalina teikti veiksmingą paramą prieglobsčio prašytojų integracijai. Tikslinės grupės motyvavimo, socializacijos, kompetencijų ugdymo, kvalifikacijos tobulinimo priemonių bei pasiūlymų dėl darbo organizavimo, priežiūros paslaugų organizavimo ir pan. perkėlimas į praktiką gali tiesiogiai prisidėti prie darbo efektyvumo didinimo.

2008 m. antroje pusėje prasidėjusi pasaulio ekonomikos ir finansų krizė pakeitė dalies problemų, įvardytų Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo 2008-2010 metų programoje, aktualumą. Svarbūs tapo tokie iššūkiai kaip darbo vietų išlaikymo problemos dėl vartojimo ir paslaugų poreikio sumažėjimo; mažėjantis darbo vietų skaičius; ryškus darbo jėgos perteklius; mažėjantis sukuriamų darbo vietų skaičius; sumažėjusios galimybės įsidarbinti jaunimui ir kitų socialinės rizikos grupių asmenims. Tokia situacija žymiai sumažino galimybę įtvirtinti EQUAL programos rezultatus artimiausiu metu. Tačiau daugelis EQUAL programos rezultatų ir toliau yra įgyvendinami ir vystomi taikant juos praktikoje organizacijose, kurios dalyvavo EQUAL programoje, įgyvendinant kitas socialines programas (daugiausia 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą).

Įnašas į kovą su skurdu ir socialine atskirtimi

Dalyvavimas darbo rinkoje yra viena svarbiausių socialinės atskirties mažinimo ir kovos su skurdu priemonių. EQUAL programos indėlis į kovą su skurdu ir socialine atskirtimi buvo užprogramuotas jau pačiame EQUAL BPD, kuriame atsispindi pagrindinis užimtumo politikos siekis, kad kiekvienas mūsų šalies žmogus, galintis dirbti, rastų savęs vertą darbą, kuris būtų gerai apmokamas, atitinkantis jo gebėjimus ir paremtas civilizuotais darbdavio ir dirbančiojo santykiais.

Tikra
G. Mack-

Nacionalinis pranešimas apie Lietuvos socialinės apsaugos ir socialinės aprėpties strategiją 2006-2008 m.³⁰ parodė, kad socialiai pažeidžiamų grupių integracijos problemos yra gerai žinomos, tačiau veiksmingų problemų sprendimo būdų trūksta. Atitinkamose valstybinėse programose uždaviniai socialiai pažeidžiamų grupių problemoms spręsti yra išskelti, bet numatomos tik labai ribotos jų įgyvendinimo priemonės ir lėšos. Taigi EQUAL programos siekis sukurti ir išbandyti metodus, kaip didinti socialinės rizikos asmenų užimtumą, atitiko poreikį.

EQUAL sprendimai atitinka dalį priemonių, numatytų 2007 m. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtiname Konsoliduotame skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007-2008 m. priemonių sąrašė³¹, kuriame integruotos visų institucijų numatytos priemonės, siekiant sumažinti socialinę atskirtį Lietuvoje. Ši informacija pateikiama ataskaitos 6 priede.

Viešieji pirkimai

Vadovaujantis EQUAL BPD 8.5.2 dalimi, EQUAL programa Lietuvoje buvo vykdoma laikantis visų atitinkamų ES viešųjų pirkimų teisės aktų bei nacionalinių teisės aktų, perkant visas paslaugas ir prekes, kurias iš išorės prekių ir paslaugų teikėjų užsako vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos bei vystymo bendrijos. Vadovaujančioji ir įgyvendinančioji institucijos viešuosius pirkimus vykdė, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2002, Nr. 118-5296; 2003, Nr. 57-2529, Nr. 123-5579; 2004, Nr. 7-130, Nr. 96-3520, Nr. 116-4321; 2005, Nr. 4-102).

Vystymo bendrijų partneriai, esantys perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, vykdydami pirkimus, vadovavosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą bei Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, esantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų taisyklėmis, patvirtintomis Agentūros direktoriaus 2005 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 2005-05 (Agentūros direktoriaus 2006 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 2006-193 patvirtintos „Pirkimų taisyklės Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, esantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą“ (Žin., 2006, Nr. 49-1788).

Vystymo bendrijų partneriai, nesantys perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, vykdydami pirkimus, vadovavosi Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Agentūros direktoriaus 2005 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 2005-05. (Agentūros direktoriaus 2006 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 2006-192 patvirtintas „Pirkimų tvarkos aprašas Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą“ (Žin., 2006, Nr. 49-1787).

³⁰ Nacionalinis pranešimas apie Lietuvos socialinės apsaugos ir socialinės aprėpties strategijas 2006-2008 m., prieiga per internetą: http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/2006/nap/lithuania_lt.pdf

³¹ Konsoliduotas skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007-2008 m. priemonių sąrašas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. A1-23, prieiga per internetą: <http://www.socmin.lt/index.php?-16034006>

Tikra G. Mack -

141

Vystymo bendrijos rengė ir su Agentūra derino:

- projekto pirkimų planą, kuriame nurodomi planuojami vykdyti pirkimai (prekių, paslaugų ar darbų), planuojamų pirkimų datos, pirkimo suma ir pasirenkamas pirkimo būdas bei pasirinkimo argumentai. Su Agentūra buvo derinami visi projekto pirkimų plano pakeitimai su keliomis išimtimis;
- pirkimo dokumentus (skelbimas apie pirkimą, kvietimas teikti pasiūlymus, konkurso sąlygos, techninė pirkimo objekto specifikacija ir kt.) prilausomai nuo pirkimo vertės;
- jeigu pirkimus vykdė neperkančioji organizacija, Agentūrai buvo teikiama įvertintų pasiūlymų ataskaita (posėdžių protokolų, pasiūlymų, pasiūlymų vertinimo, susirašinėjimo su tiekėjais raštų, kitų dokumentų kopijos), išskyrus pirkimus, vykdomus savo nuožiūra - iki 75 000 litų be PVM. Projekto vykdytojas taip pat teikė Agentūrai ataskaitą už kiekvieną įvykdytą ar nutrauktą pirkimo sutartį, išskyrus pirkimus, vykdytus savo nuožiūra;
- sutarties projektą. Derinamas su pateiktais pirkimo dokumentais ir su vertinimo ataskaita pateiktais dokumentais;
- sutarties kopiją. Pasirašytos sutarties kopija teikiama Agentūrai.

Aplinkos apsauga

Tiesioginės sąsajos su aplinkos apsauga EQUAL programos įgyvendinimas neturėjo, tačiau įgyvendinant EQUAL galiojo visi, be išimčių, Lietuvoje taikomi Europos ir galiojantys nacionaliniai teisės aktai.

Moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas

Moterys ir vyrai turi būti lygūs priimant sprendimus, turėti lygias galimybes darbo rinkoje, turėti galimybę vienodai dalintis pareigomis šeimoje, turi būti apsaugoti nuo diskriminacijos ir smurto dėl lyties. Užsienio šalių patirtis parodė, kad, norint užtikrinti šių principų įgyvendinimą, turi būti imamasi specialių, kryptingų priemonių.

Lyčių lygybės aspekto integravimas EQUAL programoje buvo vienas iš privalomųjų principų, numatytas visose temose. EQUAL BPD apibrėžta, kad šis principas Lietuvoje bus taikomas, siekiant vyrų ir moterų lygybės, neapsiribojant tik specifinėmis paramos moterims priemonėmis.

Vis dėlto, lyčių lygybės principas Lietuvoje buvo įgyvendinamas nepakankamai. Iš esmės tik G temos projektuose buvo įgyvendinamos aktyvios lyčių lygybę skatinančios priemonės - (mokymai, apklausos), skirtos panaikinti vyraujančius stereotipus dėl teisių ir pareigų pasidalijimo šeimoje, nedarbinėje veikloje, sušvelninti požiūrį į tai, kas yra moteriška ir vyriška. Kituose projektuose šio principo įgyvendinimas dažniausiai pasireiškė personalo ir tikslinių grupių dalyvavimo projekte nediskriminavimu dėl lyties.

Administruojančiose institucijose lyčių lygybės principas taip pat buvo įgyvendinamas nesiimant specialių veiklų. Administruojančiose institucijose dirbo mišrios komandos, kurių narių veikla bei atlygis nebuvo priklausomi nuo lyties. Formuojant Priežiūros komitetą buvo siekiama, kad būtų išlaikyta moterų ir vyrų proporcija. Formuojant kitas grupes (Vertinimo priežiūros grupę, Programos uždarymo grupę, valdymo grupes) pagrindinis kriterijus buvo kompetencija ir interesai.

Požiūrį į lyčių lygybės principo svarbą gerai parodė 2007 m. atliktas vertinimas. Vystymo bendrijų buvo prašoma įvertinti, kiek kiekvienas principas prisideda prie EQUAL projektų kokybės.

Tikra S. Medz -

Žemiausiu balu buvo įvertinta lyčių lygybės principo įtaka projekto kokybei - 3,9 balo (kai 5 reiškia labai prisidėjo). Reaguojant į tokį žemą vertinimą, buvo imtasi priemonių, kad lyčių lygybės principą, kuris 2007-2013 m. programavimo periodu buvo patvirtintas horizontaliuoju principu, aktyviau įgyvendintų Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos projektų vykdytojai. Buvo organizuojami seminarai Europos socialinio fondo agentūros darbuotojams, kurie konsultuoja projektų rengėjus. Suorganizuoti 3 seminarai: 2008 m. gruodžio 29 d. ir 2009 m. sausio 28 d. organizuotų seminarų lektorė SADM Lyčių lygybės skyriaus vedėja Vanda Juršėnienė, 2009 m. spalio 16 d. organizuoto seminaro lektorė - Lygių galimybių plėtros centro projektų vadovė Margarita Jankauskaitė.

Atitiktis konkurencijos taisyklėms

Europos Bendrijos steigimo sutarties 87 straipsnis draudžia ES valstybei narei iš jos išteklių teikti kokią nors paramą, kuri iškreipia ar gali iškreipti konkurenciją, sudarydama palankesnes sąlygas konkrečioms įmonėms arba tam tikrų produktų gamybai. Todėl vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 12, 17.1 ir 19.2 straipsniais ir EQUAL BPD 8.5.2.2 dalimi visos EQUAL BPD finansuojamos operacijos turėjo atitikti Europos Bendrijos steigimo sutarties nuostatas dėl valstybės pagalbos.

EQUAL projektuose atliekami mokymai buvo tokie, kokius atlieka valstybė ir kurie atneša naudos visiems asmenims ir darbuotojams bei kurie nesuteikia jokių palankesnių sąlygų įmonėms ir todėl neiškraipo konkurencijos.

EB steigimo sutarties 87, 88, 89 straipsniuose nustatyta, kad valstybės pagalbą reguliuojančios taisyklės yra taikomos tik tokiu atveju, kai yra patenkinti visi šie kriterijai: yra finansinė parama iš valstybės biudžeto lėšomis, atsiranda pranašumas, kuris iškreipia konkurenciją, atsiranda selektyvumas teritoriniu ar sektoriniu pagrindu ir yra naudojami diskreciniai sprendimai, atsiranda įtaka prekybai tarp valstybių narių.

Pasitarus su Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba ir visapusiškai išnagrinėjus iniciatyvos EQUAL specifiką, buvo konstatuota, kad Lietuvoje įgyvendinant EQUAL programą nėra taikomas selektyvumo principas (kiekvienas juridinis asmuo be apribojimų gali dalyvauti programoje), nėra įtakos konkurencijai ir nėra įtakos prekybai tarp valstybių narių, todėl nėra iškreipiama konkurencija ir nėra nusižengiama EB steigimo sutarties 87 straipsnio 1 daliai.

2.3.6. PRIEMONĖS, SKIRTOS VISOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS KOORDINAVIMUI UŽTIKRINTI

Struktūrinės paramos žmogiškųjų išteklių plėtros ir diskriminacijos mažinimo darbo rinkoje koordinavimą užtikrino nustatyta paramos administravimo sistema. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Europos socialinio fondo žmogiškųjų išteklių plėtros priemonių, Europos pabėgėlių fondo ir kitų socialinių programų priemonių įgyvendinimą administravo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Europos Sąjungos struktūrinės paramos departamentas bei Europos socialinio fondo agentūra. Tai garantavo glaudų bendradarbiavimą tarp darbuotojų, administruojančių skirtingas programas, nurodytų institucijų viduje bei apsikeitimą informacija tarp atskirų institucijų.

Paramos koordinavimą užtikrino ir tų pačių institucijų atstovų dalyvavimas skirtingų programų įvairiuose komitetuose ir darbo grupėse. Pavyzdžiui, Priežiūros komitete Lietuvos 2004-

Vilma G. Mackytė

143

2006 metų Bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimo priežiūrai atlikti bei EQUAL Priežiūros komitete dalyvavo atstovai iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Finansų ministerijos bei Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie LRV. 11 institucijų, kurių atstovai buvo EQUAL Priežiūros komiteto nariai dalyvavo darbo grupėje, kuri rengė Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą.

Koordinavimą palengvino ir informacijos apie finansuojamus projektus skelbimas interneto svetainėje. Detali informacija (projektą įgyvendinančios organizacijos, projekto finansavimo dydis, tikslinės grupės, tikslai, uždaviniai, novatoriškumas, pagrindinės veiklos, planuojami rezultatai, pasekmės, poveikis ir tarptautinis bendradarbiavimas) yra pateikta interneto svetainėse www.equal.lt ir <http://esf.socmin.lt>. Tai sudarė sąlygas visoms institucijoms, teikiančioms paramą diskriminacijos darbo rinkoje mažinimo priemonėms įgyvendinti, susipažinti su jau vykdomais projektais ir taip išvengti veiklų ir finansavimo dubliavimo.

Programos metu taip pat buvo siekiama išvengti dvigubo finansavimo projektų viduje. Tuo tikslu įgyvendinančioji institucija atliko šiuos tikrinimus:

1. Vertino, ar projekto vykdytojo mokėjimo prašymuose prašomos apmokėti išlaidos nėra finansuojamos iš kitų, nei projekto vykdytojo mokėjimo prašyme nurodytų finansavimo šaltinių, tikrindama, ar mokėjimo prašyme yra projekto vykdytojo, vyr. buhalterio bei projekto vadovo patvirtinimas parašais, kad mokėjimo prašyme pateikta informacija yra teisinga, taip pat, jei kartu su mokėjimo prašymu teikiama auditoriaus išvada, įgyvendinančioji institucija tikrino, ar auditorius nenustatė, kad mokėjimo prašyme nurodytos išlaidos buvo finansuojamos iš kitų šaltinių.

2. Reikalavo visus su mokėjimo prašymais teikiamus išlaidas pagrindžiančius dokumentus žymėti EQUAL spaudu.

3. Atliekant projektų patikras vietoje tikrino ar mokėjimo prašymuose nurodytos išlaidos nebuvo apmokėtos iš kitų šaltinių.

2.3.7. PROGRAMOS VERTINIMAS

Nuolatinis EQUAL programos vertinimas buvo numatytas EQUAL BPD. Nuolatinio vertinimo tikslai:

- atskaitomybė – prisidėti nustatant ir patvirtinant, kad vystymo bendrijos pasieks numatytus tikslus;
- vykdomų projektų kokybės pagerinimas – veiksmingai ir pastoviai susieti vertinimą, visų pirma vystymo bendrijų savęs vertinimo metodiką su projektų administravimu;
- rekomendacijos dėl ateities paramos projektų – pagerinti projektų administravimo taisykles bei pateikti rekomendacijas kitam programos ciklui.

EQUAL programos vertinimą atliko nepriklausomi vertintojai VšĮ „Projektų valdymo centras“. Vertinimo priežiūros funkcija buvo suteikta 2005 vasario 2 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-27 įkurtai Vertinimo priežiūros grupei. Ji buvo atsakinga už vertinimo eigos priežiūrą bei vertinimo rezultatų sklaidą šalyje. 2004–2008 m. įvyko 6 Vertinimo priežiūros grupės posėdžių. Tai pat buvo atliekamos narių apklausos raštu dėl vertinimo klausimų suderinimo.

Tikra
S. Keck

144

Vertinamas buvo atliekamas vadovaujantis nepriklausomų vertintojų parengta metodologine ataskaita, Europos Komisijos rekomendacijomis bei kiekvienais metais suderinamais klausimais. Buvo atlikti keturi vertinimai.

Lentelė Nr. 42. Atlikti programos vertinimai ir jų rezultatai

Metai	Vertinimo ataskaitos paskirtis	Rezultatai
2005	Įvertinti programos valdymo ir įgyvendinimo sistemą	Teigiamai įvertintas projektų ciklo valdymo naudojimas antrojo etapo dokumentų rengimui. Buvo kritikuojama administravimo sistema, kaip daugiausia dėmesio skirianti atsiskaitymui už finansus, o ne kryptingai orientacijai į rezultatų pasiekimą. Monitoringo dokumentai ir reikalavimai įvertinti kaip pakankamai.
2006	Įvertinti kuriamų inovacijų kokybę ir galimą programos poveikį. Taip pat buvo vertinami EQUAL principai bei administracinė sistema	<p>Vertintojai pateikė savo prognozes dėl inovacijos kokybės. Vertintojai įpusėjęs antrajam etapui identifiko 48 inovacijas. Daugiausia inovacijų susiję su tikslinių grupių mokymu ir (ar) perkvalifikavimu. Taip pat buvo įvertinta, kad didžiausia tikimybė yra, kad inovacijos bus taikomos vystymo bendrijų narėse.</p> <p>Gera įvertinta partnerystės ir tarptautinio bendradarbiavimo principai. Nurodoma, kad partnerystė ypatingai pozityvų poveikį daro projektų tinkamumui, nes tik darbas partnerystėje leidžia sujungti skirtingas kompetencijas, reikalingas problemos sprendimui. Taip pat akcentuota pridėtinė partnerystės vertė – kitų suinteresuotų institucijų sudominimas ir pritraukimas.</p> <p>Taip pat naudingas tinkamumui buvo ir tarptautinis bendradarbiavimas. Tačiau tarptautinio bendradarbiavimo principo nauda priklausė nuo ištraukimo į tarptautinės vystymo bendrijos veiklą ir bendrus interesus.</p> <p>Galimybių suteikimo principas įvertintas kaip principas, kuris įgyvendinamas tik tuo atveju, kai toks poreikis kyla natūraliai.</p> <p>Vertinant administravimo sistemą nurodyta, kad ji vertinama gerai kiekybinio monitoringo ir išlaidų tinkamumo priežiūros prasme, ir nepakankamai programos tikslų priežiūros prasme.</p>
2007	Įvertinti poveikio politikai ir praktikai įgyvendinimą. Apžvelgiami baigiami kurti inovaciniai sprendimai ir jų pritaikymo galimybės už	<p>Vertintojų nuomone, inovacijų vertinimas ne atrankos į trečiąjį etapą metu, o trečiojo etapo įgyvendinimo metu, nesudarė galimybių paremti pačias geriausias inovacijas. Lietuvos poveikio politikai ir praktikai strategijoje nenumatyta pasiekti, kad siūlomi sprendimai būtų taikomi EQUAL programos gyvavimo metu. Tokie lūkesčiai yra mažesni nei būsimieji realūs rezultatai, nes jau dabar kai kuriais atvejais jaučiamas atskirų projektų poveikis.</p> <p>Pastebėta, kad trūksta supratimo, kas yra atsakingas už poveikio darymą. Kelios vystymo bendrijos nurodė, kad už tai</p>

Mano G. Mack-

145

	vystymo bendrijų ribų	<p>turi būti atsakinga vadovaujančioji institucija, o ne pačios VB. Tai pat vertintojų nuomone dalis vystymo bendrijų neturėjo aiškaus plano, kokią įtaką ir kada jų pasiūlymai turės tikslinėms grupėms. Labai teigiamai įvertintas SADM skyrių, susijusių su kuriamų novacijų taikymų praktikoje, dalyvavimas teminių tinklų valdymo grupėse.</p> <p>Taip pat nurodyta, kad trūksta stebėsenos mechanizmo programai pasibaigus.</p>
2008	Įvertinti programos poveikį ir tęstinumą, apibendrinti EQUAL programos pamokas. Didžiausias dėmesys skirtas vystymo bendrijų sukurtų inovacijų taikymui	<p>Labai pozityvus dalykas EQUAL programoje buvo kokybinis projektų rezultatų aptarimas (teminių tinklų ir valdymo grupių veikla). Tai pagerino projektų ir programos uždavinių pasiekimą bei suteikė daugiau galimybių įtakoti sprendimų priėmėjus socialinės politikos srityje.</p> <p>Vertintojai padarė išvadą, kad dėl EQUAL programos įtakos per ateinančius 2-3 metus gali pagerėti dalies tikslinės grupės asmenų padėtis. Labiausiai tikėtina, kad EQUAL programoje pradėti kurti modeliai bus tęsiami kituose projektuose.</p> <p>Programos rezultatų tęstinumas nėra visiškai garantuotas. Naujai sukurti metodai dažniausiai turi tęstinumą pačiose projekte dalyvavusiose organizacijose arba tęstinumo garantas yra projekte dalyvavę žmonės. Paramos panaudojimas ateityje būtų efektyvesnis jei valstybės ir savivaldybės institucijos stiprintų partnerystę su NVO.</p> <p>Labai teigiamai įvertintas etapinis projektų įgyvendinimas. Siūloma šį elementą naudoti įgyvendinant kitas socialines programas. Taip pat rekomenduojama iš socialinių projektų reikalauti kuriamų modelių ekonominio naudingumo skaičiavimo bei iš EQUAL programos perimti centralizuoto viešinimo patirtį.</p>

Nepriklausomi vertintoja įgyvendino nustatytus tikslus ir tris principus (intervencijos logika, intervencijos logikos kokybė, pridėtinė vertė lyginant su struktūriniais fondais). Neįgyvendintas vienas iš metodologinėje ataskaitoje numatytų principų – „nulinio taško“ rodiklių nustatymas (diskriminacijos ir nelygybės padėtis II EQUA veiklų etapo pradžioje). Dėl šio principo neįgyvendinimo vertintojai negalėjo objektyviai įvertinti programos efektyvumo ir poveikio.

Programą administruojančios institucijos atsižvelgė ne į visas nepriklausomų vertintojų pateiktas rekomendacijas dėl jų nesavalaikiškumo, nesuderinimo su norminiais dokumentais, susiklosčiusia praktika Lietuvoje ir pan. Tačiau nuolatinis vertinimas davė didelę pridėtinę vertę programos įgyvendinimui. Jis paskatino administruojančias institucijas kasmet įvertinti esamą situaciją ir ieškoti būdų kaip pagerinti projektų įgyvendinimo sąlygas. Taip pat vertinimas ir jo rezultatų pristatymas vystymo bendrijoms išprovokavo diskusijas dėl programos įgyvendinimo esamų sąlygų ir galimybių jas keisti. Nesant vertinimo, tikėtina, kad dalis programos įgyvendinimą reglamentuojančių taisyklių pakeitimų nebūtų padaryta.

Tikra
S. Mack

2.4. FINANSINĖS PARAMOS ĮGYVENDINIMAS

Finansiniai veiklos rezultatai

2004 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1458 buvo patvirtintas 2004–2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumentas. Jame programai įgyvendinti buvo numatyta 54.629,72 tūkst. Lt išlaidų suma arba **15.821,86** tūkst. eurų.

Lentelė Nr. 43. Patvirtinti Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL BPD Lietuvoje 2004–2006 m. finansiniai įsipareigojimai pagal 2004 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr. 1458 (tūkst. eurų)

Tema	2004 metų suma	2005 metų suma	2006 metų suma	Iš viso
A	2.511,10	3776,08	4629,90	10.917,08
G	759,45	1044,24	1360,68	3.164,37
I	113,92	156,64	204,10	474,66
Tech. pagalba	443,01	278,47	544,27	1.265,75
Iš viso	3.827,48	5.255,43	6.738,95	15.821,86

2007 m. spalio 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1084 buvo pakeistas 2004–2006 metų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrojo programavimo dokumentas (Žin. 2007, Nr. 108-4421), kuriame buvo perskirstyti Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Lietuvoje 2004–2006 metų finansiniai rodikliai. Šiuo pakeitimu 1,7 procento lėšų (268,97 tūkst. eurų), BPD numatytų A temai įgyvendinti, buvo perkelta į techninės pagalbos eilutę. Bendra EQUAL BPD numatyta suma liko nepakitusi.

Lentelė Nr. 44. Patvirtinti Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL BPD Lietuvoje 2004–2006 m. finansiniai įsipareigojimai po pakeitimo (tūkst. eurų)

Tema	2004 metų suma	2005 metų suma	2006 metų suma	Iš viso
A	2.511,10	3776,08	4360,93	10.648,11
G	759,45	1044,24	1360,68	3.164,37
I	113,92	156,64	204,1	474,66
Tech. pagalba	443,01	278,47	813,24	1.534,72
Iš viso	3.827,48	5.255,43	6.738,95	15.821,86

Tikras
G. Kocys -

147

Per 2004–2008 metus buvo išmokėta ir deklaruota **15.170,39** tūkst. eurų paramos lėšų (įskaitant nepripažintas deklaruotomis EK sumas), t. y. **95,88** proc. EQUAL BPD patvirtintos 2004–2006 m. sumos.

Nebaigtų vykdyti ar sustabdytų dėl teisminių procedūrų projektų per programavimo laikotarpį nebuvo. Taip pat nebuvo ir projektų, sustabdytų dėl administracinių procedūrų. Baigus įgyvendinti programą buvo užbaigti visi projektai.

Lentelė Nr. 45. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL Lietuvoje 2004–2006 m. išmokėtos ir iki deklaruotos paramos lėšos (iki 2010 m. vasario 15 d., tūkst. eurų)

Tema	EQUAL BPD patvirtinta suma	Išmokėta ir deklaruota paramos lėšų suma ³²	Išmokėjimo procentas nuo EQUAL BPD patvirtintos 2004–2006 m. sumos	Bendrijos įnašas (ESF lėšos)
A	10.648,11	10.040,39	94,29%	7.530,29
G	3.164,37	3.075,21	97,18%	2.306,41
I	474,66	450,57	94,92%	337,92
TP	1.534,72	1.604,22	104,55%	1.202,15
Iš viso	15.821,86	15.170,39	95,88%	11.376,77

Programai pradėti vykdyti Europos Komisija išmokėjo 16 procentų avanso, kuris sudarė 1.898,62 tūkst. eurų. Per 2004–2008 metus iš EK buvo gauti dvidešimt du tarpiniai mokėjimai. Iš viso iš EK per programos įgyvendinimo laikotarpį gauta **11.273,08** tūkst. eurų programai vykdyti. Tai sudaro 95 proc. numatytų išmokėti ESF lėšų. Detalus ESF lėšų išmokėjimas pateikiamas lentelėje Nr. 46. Galutinio mokėjimo paraiška bus pateikta iki 2010 m. kovo 31 d.

Lentelė Nr. 46. EQUAL BPD lėšų gavimas iš Europos Komisijos.

Eilės Nr.	Mokėjimai ir mokėjimo paraiškos Europos Komisijai		EQUAL BPD 2004-2006 m. įsipareigojimų likutis, neapmokėtas ir (ar) dėl kurio nepateiktos mokėjimo paraiškos	
	Data	Prašoma suma, tūkst. eurų	Įsipareigojimai pagal metus	Europos socialinio fondo lėšos, tūkst. eurų
1	2004-08-04	1.186,64	2004	1.683,97
2	2005-05-18	711,98		971,99
3	2005-06-30	114,74		857,25

³² Iš valstybės išdo sąskaitos buvo išmokėta 15.170,14 tūkst. eurų, 0,25 tūkst. eurų lėšų iš valstybės biudžeto specialiosios Europos socialinio fondo programos Bendrijos iniciatyvai EQUAL įgyvendinti (bendrojo finansavimo lėšų) buvo padengta projektų vadovujančiųjų partnerių sukauptomis palūkanomis.

Tikras
S. Mack

148

4	2005-08-31	86,38		770,86
5	2005-10-29	160,41		610,45
6	2005-12-30	183,17	2004	427,29
7	2006-02-28	259,83		4.109,03
8	2006-04-28	285,53		3.823,49
9	2006-07-04	341,20		3.482,29
10	2006-08-30	313,84		3.168,45
11	2006-10-31	252,92		2.915,53
12	2006-12-28	531,66	2005	2.383,87
13	2007-02-28	263,05		7.715,04
14	2007-04-26	767,82		6.407,22
15	2007-06-29	831,15		5.576,07
16	2007-08-27	379,87		5.196,20
17	2007-10-31	623,32		4.572,88
18	2007-12-27	766,38	2006	3.806,51
19	2008-02-28	1.021,51		2.785,00
20	2008-04-30	739,03		2.045,96
21	2008-06-28	1.179,67		866,29
22	2008-08-28	272,97		593,32
Viso:		11.273,08	Viso 2004-2006 m.	11.866,40

Pirmasis etapas

Pirmajame etape buvo sudarytos 29 paramos sutartys. Sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė sudarė 721,46 tūkst. eurų.

Tikra
S. Mack -

149

Lentelė Nr. 47. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL pirmojo etapo finansiniai rezultatai (tūkst. eurų)

Temos	Pagal temą sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Išmokėti avansai	Deklaruotos lėšos	Gražintos nepanaudotos lėšos	Gražintos lėšos 2007 m.	Gražintos lėšos 2008 m.	Gražintos lėšos 2009 m.	Įsivart. lėšų iš viso, proc.
A	518,75	259,38	442,07	-14,39	-0,22	-2,14	-6,59	85,22%
G	175,96	87,98	138,83	-8,04	-0,04	-0,62	-0,01	78,90%
I	26,75	13,37	16,95	-0,04	0,00	0,00	0,00	63,36%
Iš viso	721,46	360,73	597,85	-22,47	-0,26	-2,76	-6,61	82,87%

Pirmajam etapui įgyvendinti buvo išmokėta 629,94 tūkst. eurų. Tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta 597,85 tūkst. eurų. Gražinta vadovaujančiųjų partnerių nepanaudotų lėšų pirmajame etape - 22,47 tūkst. eurų. Agentūra vadovaujančiosios institucijos 2007 m. balandžio 18 d. raštu Nr. (21.3-2-82)-SD-4217, buvo įpareigota pakartotinai patikrinti pirmojo etapo mokėjimo prašymus bei išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Tikrinimo metu pripažintų netinkamomis deklaruoti EK paramos lėšų suma – 9,63 tūkst. eurų (2007 m. buvo gražinta 0,26 tūkst. eurų, 2008 m. - 2,76 tūkst. eurų (iš jų – 0,47 tūkst. eurų, susijusių su pažeidimu), 2009 m. – 6,61 tūkst. eurų). Vystymo bendrijos, kuriose buvo nustatytos netinkamos finansuoti paramos lėšos, sutiko su Agentūros pateiktais argumentais, dėl paramos lėšų gražinimo.

Lentelė Nr. 48. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL pirmojo etapo mokėjimo prašymų gavimas ir tvirtinimas

	2004 m.				2005 m.				Iš viso
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	
Gauti mokėjimo prašymai, vnt.				29	26	29	10		94
Patvirtinti mokėjimo prašymai, vnt.				29	10	24	24	7	94

Per pirmąjį etapą gauti ir patvirtinti 94 mokėjimo prašymai. Vadovaujantis Išlaidų apmokėjimo taisyklių, 5 punktu, pirmajam etapui įgyvendinti projektų vadovaujantiems partneriams buvo numatytas 50 procentų etapui skirtos sumos avansas. Pasirašius paramos sutartis vystymo bendrijos pateikė avanso mokėjimo prašymus (29 MP). Avansu išmokėta 360,73 tūkst. eurų. Taip pat buvo pateikti 36 tarpiniai ir 29 galutiniai mokėjimo prašymai. Tarpiniuose ir galutiniuose mokėjimo prašymuose vystymo bendrijos deklaravo 609,37 tūkst. eurų patirtų išlaidų, o tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta 597,85 tūkst. eurų.

Tikra
S. Modys

150

Pirmojo etapo, kuris truko šešis mėnesius, metu įsisavinta 82,87 procentai lėšų. Didesnio įsisavinimo procento nepavyko pasiekti dėl žemos mokėjimų prašymų kokybės bei pačių projektų vykdytojų nesugebėjimo panaudoti lėšų pagal projektų vykdymui numatytus reikalavimus.

Lentelė Nr. 49. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL pirmojo etapo finansiniai rezultatai pagal projektus (tūkst. eurų)

Projekto kodas	Tema	Sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Išmokėta pagal projektą ir pripažinta deklaruotina EK bendra lėšų suma	Pripažinta deklaruotinomis ESF lėšų suma (Bendrijos įnašas)	Įsisavinta lėšų iš viso, proc.
EQ/2004/1130-01	A	27,05	22,59	16,95	83,51%
EQ/2004/1130-02	A	28,41	23,15	17,36	81,49%
EQ/2004/1130-03	A	21,05	15,77	11,83	74,92%
EQ/2004/1130-04	A	27,91	26,06	19,54	93,37%
EQ/2004/1130-05	A	23,14	20,07	15,05	86,77%
EQ/2004/1130-06	A	25,01	23,28	17,46	93,08%
EQ/2004/1130-07	A	25,29	23,92	17,94	94,58%
EQ/2004/1130-08	A	28,60	27,17	20,38	95,00%
EQ/2004/1130-09	A	23,95	21,63	16,23	90,31%
EQ/2004/1130-10	A	28,69	21,62	16,21	75,32%
EQ/2004/1130-11	A	20,29	14,70	11,02	72,45%
EQ/2004/1130-12	A	23,82	15,66	11,74	65,74%
EQ/2004/1130-13	A	25,23	22,41	16,81	88,82%
EQ/2004/1130-14	A	23,85	23,71	17,78	99,41%
EQ/2004/1130-15	A	25,30	22,72	17,04	89,80%
EQ/2004/1130-16	A	27,00	25,65	19,24	95,00%
EQ/2004/1130-17	A	26,71	16,71	12,53	62,56%
EQ/2004/1130-19	A	24,20	22,30	16,73	92,15%
EQ/2004-1130-20	A	18,89	13,10	9,83	69,35%
EQ/2004/1130-21	A	23,15	20,21	15,15	87,30%
EQ/2004/1130-22	A	21,21	19,64	14,73	92,60%
Iš viso pagal A temą:		518,75	442,07	331,55	85,22%
EQ/2004/1130-23	G	24,90	21,87	16,40	87,83%
EQ/2004/1130-24	G	23,22	22,80	17,10	98,19%

Tikra
S. Mack -

151

EQ/2004/1130-25	G	25,47	10,45	7,84	41,03%
EQ/2004/1130-26	G	24,91	14,53	10,90	58,33%
EQ/2004/1130-27	G	25,96	24,82	18,61	95,61%
EQ/2004/1130-28	G	24,78	23,80	17,85	96,05%
EQ/2004/1130-29	G	26,72	20,56	15,42	76,95%
Iš viso pagal G temą:		175,96	138,83	104,12	78,90%
EQ/2004/1130-30	I	26,75	16,95	12,71	63,36%
Iš viso pagal I temą:		26,75	16,95	12,71	63,36%
Iš viso		721,46	597,85	448,38	82,87%

Mažiausias paramos lėšų įsisavinimo procentas sudarė **41,03** proc. projekte „Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija“ (paramos sutarties Nr. EQ/2004/1130-25/501). Vystymo bendrija nepanaudojo daugiau nei pusės paramos lėšų: dalies techniniams darbuotojams skirtų lėšų, dalies tarptautinės veiklos lėšų ir kt.

Didžiausias paramos lėšų įsisavinimo procentas sudarė **99,41** proc. projekte „Ištiesk ranką“ (paramos sutarties Nr. EQ/2004/1130-14/490). Vystymo bendrija maksimaliai įsisavino finansiniame plane numatytas lėšas.

Priežastys, dėl kurių dalis pirmojo etapo lėšų nebuvo kompensuota:

- personalas darbui projekte įdarbinamas vėliau negu numatyta finansiniame plane,
- netinkamai sudaromos darbo sutartys darbui projekte, netinkamai pildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai ir ataskaitos,
- netiksliai apskaičiuojamos kompensacijos už nepanaudotas atostogas; viršijami biudžete numatyti darbo dienos (valandos) įkainiai,
- įsigijamos prekės, nesusijusios su projekto veikla,
- deklaruojamos išlaidos veikloms, kurių rezultatai bus pasiekti pasibaigus projekto įgyvendinimo laikotarpiui,
- išlaidos deklaruojamos ne tose biudžeto eilutėse, kuriose buvo numatytos,
- su mokėjimo prašymu pateikiami ne visi išlaidas pagrindžiantys dokumentai, pvz.: įsakymai, tarptautinės keliones pagrindžiantys dokumentai.

Antrasis etapas

2005 m. gegužės-birželio mėn. pradėtas vykdyti EQUAL antrasis etapas, kuriam sudarytose sutartyse buvo numatyta skirti projektų įgyvendinimui **11.966,50** tūkst. eurų. Antrajame etape sudarytos 28 paramos sutartys, nes vienos vystymo bendrijos paraiška nebuvo patvirtinta dalyvaui antrame etape.

Tikra
S. Modys

152

Lentelė Nr. 50. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL antrojo etapo finansiniai rezultatai (tūkst. eurų)

Tema	Lėšos skirtos projektui įgyvendinti	Išmokėtas avansas	Panaudotas avansas, maks. 30 proc.	Gražintos lėšos	Deklaruotos lėšos	Deklaruotų lėšų santykis, proc.
A	8.906,12	2.402,36	26,97%	-235,28 ³³	8.432,87	94,69%
G	2.650,26	657,82	24,82%	-60,79	2.571,26	97,02%
I	410,12	123,04	30,00%	-22,48	386,92	94,34%
Iš viso	11.966,50	3.183,22	26,60%	-318,55	11.391,05	95,19%

Antrajam etapui įgyvendinti buvo išmokėta 11.709,59 tūkst. eurų. Tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta 11.391,05 tūkst. eurų. Gražinta vadovaujančiųjų partnerių nepanaudotų lėšų 318,55 tūkst.

Lentelė Nr. 51. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL antrojo etapo mokėjimo prašymų gavimas ir tvirtinimas

	2005 m.				2006 m.				2007 m.				2008 m.				Iš viso
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	
Gauti mokėjimo prašymai, vnt.		8	26	43	25	21	24	22	29	23	26	31	27	7			319
Patvirtinti mokėjimo prašymai, vnt.			29	29	29	24	27	21	27	23	26	29	29	26	3	1	319

Antrame etape buvo gauta ir patvirtinta 319 mokėjimo prašymų. Vadovaujantis Išlaidų apmokėjimo taisyklių 5 punktu, antrajam etapui buvo skirtas 10 procentų avansas, o pakeitus taisyklės (Žin., 2004, Nr. 175-6504; 2005, Nr. 57-1975, Nr. 110-4030) avansas buvo padidintas iki 30 procentų. Išlaidų apmokėjimo taisyklėse nebuvo numatytas avanso išmokėjimo terminas, todėl vystymo bendrijos galėjo pasinaudoti avanso išmokėjimo galimybe iki antrojo etapo pabaigos. Galimybe gauti avansą galėjo pasinaudoti ne visos vystymo bendrijos, kadangi, vadovaujantis išlaidų apmokėjimo taisyklių 9 punktu, projekto įgyvendinimo antrojo etapo metu kartu su avansinio mokėjimo prašymu vadovaujantis partneris privalėjo pateikti ir banko garantiją arba laidavimo draudimą dėl avanso sumos, jeigu avanso suma viršija 50 000 litų. Išimtis buvo taikoma tik biudžetinėms įstaigoms ir organizacijoms. Šią sąlygą įgyvendinti galėjo ne visi vadovaujantieji partneriai. Antrajame etape buvo išmokėta 3.183,22 tūkst. eurų avanso, t.y. 26,60 procento visos antrajam etapui skirtos sumos. Iš viso buvo pateikti 56 avansiniai mokėjimo prašymai.

³³ Iš jų su pažeidimu susijusi suma – 2,34 tūkst. eurų.

Tikra
S. Kocys

153

Be avansinių mokėjimo prašymų antrojo etapo metu buvo pateikti 235 tarpiniai ir 28 galutiniai mokėjimo prašymai. Mokėjimo prašymų pateikimo dažnumas nebuvo apibrėžtas papildomais susitarimais, todėl sukėlė papildomų sunkumų planuojant lėšų įsisavinimą bei darbo krūvį.

Tarpiniuose ir galutiniuose mokėjimo prašymuose vystymo bendrijos deklaravo 12.000,98 tūkst. eurų patirtų išlaidų, o tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta 11.391,05 tūkst. eurų. Per antrąjį etapą įsisavinti 95,19 procentai lėšų.

Antrajam etapui buvo skirta didžiausia paramos lėšų suma bei pakankamai ilgas įgyvendinimo laikotarpis (nuo 2005 m. gegužės-birželio mėn. iki 2007 m. spalio mėn. – 2008 m. vasario mėn.), tai leido pasiekti geresnių finansinių rezultatų nei pirmajame etape. Projektų vykdytojai turėjo laiko įvertinti taisyklių pasikeitimus ir tinkamai juos pritaikyti įgyvendinant projektą bei, reikalui esant, kreiptis dėl biudžeto perskirstymo arba paramos sutarties pakeitimo. Agentūra, siekdama aukštesnės gaunamų mokėjimo prašymų kokybės ir efektyvesnio antrojo etapo lėšų panaudojimo, skyrė didelį dėmesį vystymo bendrijoms ir teikė individualias konsultacijas patikrų vietoje ir susitikimų su vystymo bendrijomis metu. Susitikimai su vystymo bendrijomis buvo inicijuojami tiek vystymo bendrijų, tiek Agentūros darbuotojų, atsižvelgiant į įsisavinimo procentą tam tikram periodui arba mokėjimo prašymų kokybę. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas galutiniams mokėjimo prašymams, kadangi tai buvo paskutinė galimybė vystymo bendrijoms deklaruoti projekto metu patirtas išlaidas, todėl Agentūra ne karta kreipėsi į projekto vykdytojus su prašymu pateikti (patikslinti) informaciją, susijusią su deklaruojamomis išlaidomis.

Lentelė Nr. 52. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL antrojo etapo finansiniai rezultatai pagal projektus (tūkst. eurų)

Projekto kodas	Tema	Sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Išmokėta pagal projektą ir pripažinta deklaruotina EK bendra lėšų suma	Pripažinta deklaruotinomis ESF lėšų suma (Bendrijos įnašas)	Įsisavinta lėšų iš viso, proc.
EQ/2004/1130-01	A	501,61	450,90	338,17	89,89%
EQ/2004/1130-02	A	366,73	341,99	256,49	93,25%
EQ/2004/1130-03	A	972,42	960,05	720,04	98,73%
EQ/2004/1130-04	A	485,23	451,84	338,88	93,12%
EQ/2004/1130-05	A	0,00	0,00	0,00	-
EQ/2004/1130-06	A	458,75	412,34	309,26	89,88%
EQ/2004/1130-07	A	463,69	459,42	344,56	99,08%
EQ/2004/1130-08	A	422,17	417,70	313,28	98,94%
EQ/2004/1130-09	A	327,59	309,80	232,35	94,57%
EQ/2004/1130-10	A	465,40	454,05	340,54	97,56%
EQ/2004/1130-11	A	426,77	416,53	312,40	97,60%
EQ/2004/1130-12	A	293,96	235,20	176,40	80,01%

Tikra
S. Modz-

154

EQ/2004/1130-13	A	475,89	411,58	308,68	86,49%
EQ/2004/1130-14	A	376,39	374,96	281,22	99,62%
EQ/2004/1130-15	A	486,05	472,69	354,52	97,25%
EQ/2004/1130-16	A	492,25	492,17	<u>369,13</u>	<u>99,98%</u>
EQ/2004/1130-17	A	286,00	254,97	191,22	89,15%
EQ/2004/1130-19	A	480,40	463,49	347,61	96,48%
EQ/2004-1130-20	A	377,25	328,89	246,67	87,18%
EQ/2004/1130-21	A	491,27	478,71	359,04	97,44%
EQ/2004/1130-22	A	256,30	245,59	184,19	95,82%
Iš viso pagal A temą:		8.906,12	8.432,87	6.324,65	94,69%
EQ/2004/1130-23	G	430,19	422,60	316,95	98,24%
EQ/2004/1130-24	G	381,80	375,22	281,42	98,28%
EQ/2004/1130-25	G	386,79	382,53	286,90	98,90%
EQ/2004/1130-26	G	305,74	295,01	221,26	96,49%
EQ/2004/1130-27	G	357,00	329,01	246,76	92,16%
EQ/2004/1130-28	G	329,81	329,23	246,92	99,82%
EQ/2004/1130-29	G	458,93	437,66	328,25	95,37%
Iš viso pagal G temą:		2.650,26	2.571,26	1.928,45	97,02%
EQ/2004/1130-30	I	410,12	386,92	290,19	94,34%
Iš viso pagal I temą:		410,12	386,92	290,19	94,34%
<i>Iš viso</i>		11966,50	11391,05	8.543,29	95,69%

Mažiausias paramos lėšų įsisavinimo procentas sudarė **80,01** proc. projekte „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“ (paramos sutarties Nr. EQ/2004/1130-12/488). Vystymo bendrija nepanaudojo dalies paramos lėšų, kadangi vykdant viešųjų pirkimų konkursus pavyko nusipirkti paslaugas (prekes) mažesnėmis kainomis negu buvo numatyta finansiniame plane. Agentūra projekto vykdytojui pateikė pasiūlymą persikirstyti nepanaudotas lėšas pagal poreikį kitai veiklai, tačiau projekto vykdytojas nusprendė, kad atlikti pakeitimus nėra tikslinga, kadangi visos projekto antrojo etapo veiklos jau buvo įgyvendintos.

Didžiausią paramos lėšų įsisavinimo procentą (nuo **98** iki **99,98** proc.) pasiekė 10 vystymo bendrijų.

Priežastys, dėl kurių dalis antrojo etapo lėšų nebuvo kompensuota:

- netiksliai paskaičiuotos kompensacijos už nepanaudotas atostogas; viršijami biudžete numatyti darbo dienos, valandos įkainiai,

Tikra
S. Modė-

155

- įsigytos prekės, nesusijusios su projekto veikla,
- dalyvių skaičius, nurodytas sąskaitose – faktūrose, neatitiko seminaruose, konferencijose dalyvavusių asmenų skaičiaus,
- deklaruotos išlaidos veikloms, kurių rezultatai bus pasiekti pasibaigus paramos sutarčiai,
- viršytos biudžeto eilutės; nesekti biudžeto eilučių likučiai,
- išlaidos deklaruotos ne tose biudžeto eilutėse, kuriose buvo numatyta jas deklaruoti,
- su mokėjimo prašymu nepateikti visi išlaidas pagrindžiantys dokumentai, pvz.: įsakymai, sąmatos,
- išlaidos patirtos neišgaliojus paramos sutarties pakeitimui (pratęsimui).

Trečiasis etapas

Nuo 2007 m. birželio mėnesio pardėtas įgyvendinti EQUAL trečiasis etapas, kuriam sudaryta sutarčių 1.673,62 tūkst. eurų sumai. Trečiajam etapui vykdyti buvo pasirašytos 28 paramos sutartys.

Lentelė Nr. 53. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL trečiojo etapo finansiniai rezultatai (tūkst. eurų)

Tema	Lėšos skirtos projektui įgyvendinti	Išmokėtas avansas	Panaudotas avansas, maks. 50 proc.	Gražintos nepanaudotos lėšos	Išmokėtos lėšos	Deklaruotos lėšos	Deklaruotų lėšų santykis, proc.
A	1.251,43	487,63	38,97	-31,86	1.165,26	1.165,45	93,13 %
G	374,61	148,5	39,64	-2,15	365,07	365,13	97,47 %
I	47,58	23,75	49,91	-0,88	46,70	46,70	98,15 %
Iš viso	1.673,62	659,88	39,43	-34,89	1.577,03	1.577,28	94,24 %

Trečiajam etapui įgyvendinti buvo išmokėta 1.611,91 tūkst. eurų. Tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta 1.577,28 tūkst. eurų. Gražinta vadovaujančiųjų partnerių nepanaudotų lėšų pirmajame 34,89 tūkst. eurų. Išlaidų apmokėjimo taisyklių 7 punkte buvo numatyta, kad kartu su galutiniu mokėjimo prašymu projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai pateikia informaciją apie projekto sąskaitoje nuo paramos lėšų sukauptas palūkanas, kuriomis mažinama mokėtina paramos lėšų suma iš valstybės biudžeto specialiosios Europos socialinio fondo programos Bendrijos iniciatyvai EQUAL įgyvendinti (bendrojo finansavimo lėšos). Ši suma pripažįstama deklaruotinomis Europos Komisijai išlaidomis minėtų taisyklių 35 punkte nustatyta tvarka. Todėl projekto vykdytojams išmokėta 1.577,03 tūkst. eurų suma yra sumažinta palūkanų, deklaruotų su galutiniais mokėjimo prašymais, suma - 0,25 tūkst. eurų.

Tikra
G. Mack -

156

Lentelė Nr. 54. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL trečiojo etapo mokėjimo prašymų gavimas ir tvirtinimas

	2007 m.				2008 m.				Iš viso
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	
Gauti mokėjimo prašymai, vnt.		2	20	10	28	23	39	14	148
Patvirtinti mokėjimo prašymai, vnt.			25	14	17	20	14	13	148

Trečiajame etape buvo gauti ir patvirtinti 148 mokėjimo prašymai. Vadovaujantis Išlaidų apmokėjimo taisyklių 5 punktu, trečiajam etapui buvo skirtas avansas, neviršijantis 50 procentų visos etapui skirtos sumos. Išlaidų apmokėjimo taisyklėse buvo numatytas terminas trečiojo etapo avanso išmokėjimui - 2007 m. rugsėjo 30 d. Taip pat minėtų taisyklių 9 punkte buvo numatyta, kad, vadovaujantysis partneris, norėdamas gauti avansą trečiojo etapo veiklai įgyvendinti, kartu su avansinio mokėjimo prašymu privalo pateikti ir banko garantiją arba laidavimo draudimą dėl avanso sumos, jeigu avanso suma viršija 50 000 litų. Kaip ir antrajame etape, išimtis buvo taikoma biudžetinėms įstaigoms ir organizacijoms. Avanso draudimą apsunkino tai, kad kai kurios vystymo bendrijos buvo apdraudusios antrojo etapo avansą ir turėjo atsiskaityti už šį avansą arba neturėjo kuo laiduoti už trečiojo etapo avansą. Todėl dalis vystymo bendrijų ėmė mažesnę avansą nei buvo skirta.

Trečiame etape buvo išmokėta 659,88 tūkst. eurų avanso, t.y. 39,43 procentai visos trečiajam etapui skirtos sumos. Pateikti 28 avansiniai mokėjimo prašymai. Taip pat buvo pateikti 92 tarpiniai ir 28 galutiniai mokėjimo prašymai. Trečiajame etape, siekiant palengvinti lėšų planavimą ir paskirstyti darbo krūvį, buvo sudaryti tarpinių mokėjimo prašymų teikimo grafikai. Vystymo bendrijos ne visada laikėsi pasirašytų įsipareigojimų, o tai apsunkino lėšų planavimą bei paramos įsisavinimą. Siekdama efektyvesnio paramos lėšų panaudojimo ir greitesnio patirtų ir apmokėtų išlaidų kompensavimo projektų vykdytojams, 2008 m. liepos 3 d. Agentūra kreipėsi į projektų vykdytojus siūlydama nuo 2008 m. liepos 15 d. iki rugpjūčio 15 d. teikti neeilinius trečiojo etapo mokėjimo prašymus. Pateiktu pasiūlymu pasinaudojo 10 projektų vadovaujantieji partneriai. Todėl 2008 m. trečiąjį ketvirtį mokėjimo prašymų gauta daugiau nei įprastai – 33.

Tarpiniuose ir galutiniuose mokėjimo prašymuose vystymo bendrijos deklaravo 1.676,09 tūkst. eurų patirtų išlaidų, tačiau tinkamomis deklaruoti EK išlaidomis pripažinta 1.577,28 tūkst. eurų.

Trečiajame etape projekto vykdytojai jau turėjo pakankamai žinių ir įgūdžių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą, tačiau dalis trečiojo etapo įgyvendinimo laikotarpio sutapo su antrojo etapo pabaiga. Dėl šios priežasties trečiojo etapo įgyvendinimas buvo sudėtingas: dalis personalo, turėjusio vykdyti trečiojo etapo veiklą, atliko antrojo etapo užbaigimo darbus. Taip pat buvo susidurta su problema paskirstant lėšas tarp antrojo ir trečiojo etapų.

Tikra
G. Modz -

157

Lentelė Nr. 55. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL trečiojo etapo finansiniai rezultatai pagal projektus (tūkst. eurų)

Projekto kodas	Tema	Sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Išmokėta pagal projektą ir pripažinta deklaruotina EK bendra lėšų suma	Pripažinta deklaruotinomis ESF lėšų suma (Bendrijos įnašas)	Įsisavinta lėšų iš viso, proc.
EQ/2004/1130-01	A	64,3	55,66	41,74	86,56%
EQ/2004/1130-02	A	64,3	59,38	44,53	92,35%
EQ/2004/1130-03	A	64,3	63,19	47,39	98,27%
EQ/2004/1130-04	A	64,3	59,93	44,94	93,20%
EQ/2004/1130-05	A	0,00	0,00	0,00	-
EQ/2004/1130-06	A	60,21	41,89	31,41	69,56%
EQ/2004/1130-07	A	61,98	60,46	45,35	97,55%
EQ/2004/1130-08	A	64,28	63,29	47,47	98,46%
EQ/2004/1130-09	A	63,71	62,28	46,71	97,74%
EQ/2004/1130-10	A	64,3	63,23	47,42	98,34%
EQ/2004/1130-11	A	63,66	63,43	47,57	99,62%
EQ/2004/1130-12	A	63,37	62,04	46,53	97,90%
EQ/2004/1130-13	A	61,71	41,72	<u>31,29</u>	<u>67,61%</u>
EQ/2004/1130-14	A	64,06	63,22	47,41	98,69%
EQ/2004/1130-15	A	56,48	51,98	38,99	92,03%
EQ/2004/1130-16	A	64,3	64,19	48,14	99,83%
EQ/2004/1130-17	A	64,3	61,74	46,31	96,02%
EQ/2004/1130-19	A	62,37	59,69	44,77	95,70%
EQ/2004-1130-20	A	53,72	45,04	33,78	83,83%
EQ/2004/1130-21	A	61,48	59,63	44,72	96,98%
EQ/2004/1130-22	A	64,3	63,46	47,60	98,69%
Iš viso pagal A temą:		1.251,43	1165,45	874,08	93,13%
EQ/2004/1130-23	G	53,29	53,25	39,94	99,92%
EQ/2004/1130-24	G	53,29	51,34	38,50	96,34%
EQ/2004/1130-25	G	53,29	49,13	36,85	92,19%
EQ/2004/1130-26	G	54,87	52,62	39,47	95,90%

Tikra
G. Mack

158

EQ/2004/1130-27	G	53,29	53,09	39,82	99,62%
EQ/2004/1130-28	G	53,29	52,64	39,48	98,78%
EQ/2004/1130-29	G	53,29	53,06	39,79	99,57%
Iš viso pagal G temą:		374,61	365,13	273,85	97,47%
EQ/2004/1130-30	I	47,58	46,7	35,02	98,15%
Iš viso pagal I temą:		47,58	46,7	35,02	98,15%
<i>Iš viso</i>		<i>1.673,62</i>	<i>1.577,28</i>	<i>1.182,95</i>	<i>94,24%</i>

Mažiausias paramos lėšų įsisavinimo procentas sudarė **67,61** proc. projekte „Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija“ (paramos sutarties Nr. EQ/2004/1130-13/D4-179). Darbuotojų kaita projekte (administracinis personalas) sukėlė sunkumų užtikrinant įgyvendinančiajai institucijai teikiamų mokėjimo prašymų kokybę. Į projektą atėję dirbti nauji darbuotojai (antrojo etapo pabaigoje, trečiojo etapo pradžioje) neturėjo pakankamai įgūdžių arba informacijos tinkamai parengti projekto procedūrinius dokumentus.

Didžiausią paramos lėšų įsisavinimo procentą (nuo **98** iki **99,98** proc.) pasiekė 13 vystymo bendrijų.

Be anksčiau išvardintų priežasčių, lėmusių mažesnę lėšų įsisavinimą pirmajame ir antrajame etapuose, trečiajame etape buvo susidurta su naujomis problemomis:

- dalis antrojo ir trečiojo etapų veiklos buvo vykdoma vienu metu;
- tarptautinės veiklos buvo suplanuota žymiai daugiau nei realiai vyko.

Programos finansinio įgyvendinimo apibendrinimas

Lentelė Nr. 56. EB iniciatyvos EQUAL Lietuvoje 2004–2006 m. išmokėtos pagal temas ir pripažintos deklaruotinomis EK paramos lėšos (tūkst. eurų)

Tema	EQUAL BPD patvirtinta suma 2004–2006 metams	Patvirtinta EQUAL BPD 2004 metams suma	Patvirtinta EQUAL BPD 2005 metams suma	Patvirtinta EQUAL BPD 2006 metams suma	Deklaruota EK paramos lėšų suma	Įsisavinimo procentas nuo EQUAL BPD patvirtintos 2004–2006 m. sumos, proc.
	1	2	3	4	5	6(5/1*100)
A	10.648,11	2.511,10	3.776,08	4.360,93	10.040,39	94,29%
G	3.164,37	759,45	1.044,24	1.360,68	3.075,21	97,18%
I	474,66	113,92	156,64	204,1	450,57	94,92%
TP	1.534,72	443,01	278,47	813,24	1.604,22	104,55%
Iš viso	15.821,86	3.827,48	5.255,42	6.738,96	15.170,39	95,88%

UAB
G. Kock -

159

Įvertinus visų etapų pasiektus rezultatus EQUAL programos lėšos, pripažintos deklaruotinomis EK 2010 m. vasario 15 d., sudaro 15.170,39 tūkst. eurų paramos lėšų, t.y. 95,88 procento nuo EQUAL BPD skirtos sumos. Detalus lėšų panaudojimas pagal projektus pateikiamas 10 priede.

Įsisavinant paramos lėšas buvo susidurta su šiais sunkumais:

- vystymo bendrijų veiklos įgyvendinimas neatsižvelgiant į finansinį planą ir nepakankamas išorinių veiksnių įvertinimas (projektų vykdytojai įgyvendindami veiklą dažnai neatsižvelgė į finansiniame plane suplanuotas išlaidas; pirktos paslaugos neatitiko finansiniame plane numatytų paslaugų; planuojant išlaidas nebuvo atsižvelgta į įstatyminį jų reglamentavimą);
- nepakankamas dėmesys paramos sutarties sąlygoms (neatsižvelgiama į mokėjimo prašymo tikrinimo laiką, viešųjų pirkimų vykdymo terminus, biudžeto keitimo tvarką - dažnai projekto vykdytojai kreipdavosi dėl biudžeto keitimo jau įvykus faktui arba prašydavo nagrinėti skubos tvarka);
- nepakankama mokėjimų prašymų kokybė (dažniausiai dėl personalo kaitos);
- nevienoda teikiamų mokėjimo prašymų kokybė (tai įtakojo personalo kaita ir žmogiškasis faktorius);
- ekonomiškumo principo taikymas (vykdant viešųjų pirkimų konkursus paslaugos (prekės) įsigytos mažesnėmis kainomis negu buvo numatyta finansiniame plane);
- patikimo finansinio valdymo nebuvimas (biudžeto eilučių viršijimas, biudžeto lėšų panaudojimo nesekimas);
- teisės aktų pasikeitimai (Priežiūros taisyklių pasikeitimas dėl banko mokesčių; įstatymų pasikeitimai dėl mažaverčio turto ribinės sumos);
- dalies antrojo ir trečiojo etapų veiklų/išlaidų vykdymas vienu metu.

Lentelė Nr. 57. Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL pirmojo, antrojo, trečiojo etapų išdėstymas laike per 2004-2008 metus

Metai \ Etapas	2004 m.				2005 m.				2006 m.				2007 m.				2008 m.			
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
Pirmasis etapas																				
Antrasis etapas																				
Trečiasis etapas																				

Tikra
G. Modys -

160

Lentelė Nr.58. 2004 - 2006 metų įsipareigojimų ir išmokėjimų palyginimas (tūkst. eurų)³⁴

Tema	Patvirtinta EQUAL BPD 2004-2006 metams suma	Išmokėta paramos lėšų suma	Išmokėta pagal projektą ir deklaruota EK paramos lėšų suma
A	10.648,11	10.040,20	10.040,39
G	3.164,37	3.075,15	3.075,21
I	474,66	450,57	450,57
TP	1.534,72	1.604,22	1.604,22
Iš viso	15.821,86	15.170,14	15.170,39

Kaip jau buvo minėta pripažintomis deklaruotomis Europos Komisijai išlaidomis suma yra sumažinta palūkanų, deklaruotų su galutiniais mokėjimo prašymais, suma - 0,25 tūkst. eurų. Valstybės išdo sąskaitoje sukauptos ir projekto vadovujančiųjų partnerių sukauptos ir į valstybės išdo sąskaitą gražintos palūkanos buvo naudojamos vietoje bendrojo finansavimo lėšų. Informacija apie sukauptų palūkanų detalų panaudojimą pateikiama lentelėje Nr. 59.

Lentelė Nr. 59. Palūkanų panaudojimas vietoje bendrojo finansavimo lėšų.

Eil. Nr.	EQUAL BPD tema	Projekto kodas	Išmokėtos ir pripažintos deklaruotomis Europos Komisijai lėšos (tūkst. eurų)							
			Viso	Europos Sąjungos struktūrinio fondo lėšos	Viešosios lėšos					iš kitų šaltinių
					Bendrojo finansavimo lėšos pagal finansavimo šaltinius					
					Iš viso	iš sukauptų palūkanų			iš kitų šaltinių	
Iš viso	iš valstybės išdo sąskaitoje sukauptų palūkanų	iš palūkanų, sukauptų projekto vykdytojo paramos lėšoms atidarytoje banko sąskaitoje								
1	2	3	4=5+6	5	6=7+10	7	8	9	10	
2007 m.										
-	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

³⁴ Skirtumas tarp išmokėtų ir deklaruotų lėšų susidarė, nes 0,25 tūkst. eurų lėšų iš valstybės biudžeto specialiosios Europos socialinio fondo programos Bendrijos iniciatyvai EQUAL įgyvendinti (bendrojo finansavimo lėšų) buvo padengta projektų vadovujančiųjų partnerių sukauptomis palūkanomis.

Mikra
S. Mack -

161

2008 m.									
1	A	EQ/2004/1 130-02	7,78	5,83	1,94	1,94	1,94	0,00	0,00
2	G	EQ/2004/1 130-23	12,06	9,05	3,02	3,02	3,02	0,00	0,00
3	A	EQ/2004/1 130-14	14,22	10,66	3,55	3,55	3,55	0,00	0,00
4	A	EQ/2004/1 130-06	14,05	10,54	3,51	3,51	3,51	0,00	0,00
5	A	EQ/2004/1 130-03	0,46	0,35	0,12	0,12	0,12	0,00	0,00
6	A	EQ/2004/1 130-13	0,50	0,38	0,13	0,13	0,13	0,00	0,00
6	A	EQ/2004/1 130-03	0,03	0,02	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
7	A	EQ/2004/1 130-16	0,03	0,02	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
8	A	EQ/2004/1 130-19	0,33	0,19	0,14	0,14	0,00	0,14	0,00
9	A	EQ/2004- 1130-22	0,04	0,02	0,02	0,02	0,00	0,02	0,00
2009 m.									
1	A	EQ/2004- 1130-15	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
2	G	EQ/2004- 1130-25	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
3	G	EQ/2004- 1130-27	0,13	0,07	0,05	0,05	0,00	0,05	0,00
2004-2009 m.									
-	-	-	49,68	37,16	12,52	12,52	12,27	0,25	0,00

Vienas projekto vadovaujantysis partneris iš projekto veiklos gavo pajamų, kurios buvo išskaičiuotos iš deklaruojamos sumos. Informacija apie išskaičiuotas gautas pajamas pateikiama lentelėje Nr. 60.

Lentelė Nr. 60. Duomenys apie gautų pajamų išskaitymą iš projektų (duomenys tūkst., eurų).

Projekto kodas	Išmokėtos ir pripažintos tinkamomis deklaruoti Komisijai lėšos		Pajamų suma		Išmokėtos ir pripažintos tinkamomis deklaruoti Komisijai lėšos, sumažintos pajamų suma	
	Iš viso	ESF lėšos	Iš viso	ESF lėšos	Iš viso	ESF lėšos
1	2	3	4	5	6=2-4	7=3-5
EQ/2004/1130-14	461,97	346,48	0,08	0,06	461,89	346,42

Tikra
S. Mack -

162

Planuojant trečiojo etapo lėšas projektų įgyvendinimui, buvo atsižvelgta į tai, kad ne visos lėšos, skirtos pirmajam etapui, buvo įsisavintos. Pirmojo etapo lėšų likutis buvo įtrauktas į lėšų skiriamų projektams įgyvendinti trečiąjį etapą, sumą. Vertinant trečiojo etapo paraiškas ne visos numatytos vystymo bendrijų lėšos buvo pagrįstos, todėl dalis lėšų - 38,98 tūkst. eurų, (0,27 procento) nuo bendros sumos, skirtos projektams įgyvendinti – liko nepaskirstyta.

Lentelė Nr. 61. Lėšų pasiskirstymas pagal temas ir etapus (tūkst. eurų)

Tema	BPD patvirtinta suma	Lėšų paskirstymas per etapus			Likusios neužkontraktuotos lėšos
		Pirmojo etapo deklaruotos paramos lėšos pasibaigus I etapui	Antrojo etapo sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Trečiojo etapo sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	
A	10.648,11	451,58	8.906,12	1.251,43	-38,98
G	3.164,37	139,50	2.650,26	374,61	0,00
I	474,66	16,96	410,12	47,58	0,00
Iš viso	14.287,14		14.248,16		-38,98

Vertinant 2004–2006 metų įsipareigojimus, EQUAL BPD Priede numatytas finansinis įsipareigojimas, įskaitant techninę pagalbą, įgyvendintas 96 procentais.

Lentelė Nr. 62. Per 2004–2008 metus (N+2) deklaruotų EK išlaidų suma (tūkst. eurų)

Temos pavadinimas	Deklaruotų EK išlaidų, skirtų Europos Bendrijų iniciatyvai EQUAL įgyvendinti, suma					
	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	Planuota tinkamų išlaidų suma
A	525,07	1.829,38	3.641,49	4.052,55	-8,11 ³⁵	10.609,13
G	163,15	593,69	1.275,41	1.042,97	-0,01	3.164,37
I	16,95	71,39	214,97	147,26	0,00	474,66
TP	214,53 ³⁶	240,68	218,49	516,71	413,82	1.534,72
Iš viso (pagal metus):	919,70	2.735,14	5.350,36	5.759,49	405,70	15.782,88
Įsisavinimas kaupiamuoju principu ir palyginimas su BPD						

³⁵ Įskaitant 2010 m. netinkamomis išlaidomis pripažintus 1,52 tūkst. eurų

³⁶ Įskaitant 2004 m. deklaruotas lėšas.

Tikra
G. Močiū-

163

Įsisavinimas kaupiamuoju principu	919,70	3.654,84	9.005,20	14.764,69	15.170,39	15.782,88³⁷
Įsisavinimo procentas (nuo BPD)	6%	23%	57%	93%	96%	100%

Nors N+2 taisyklė įgyvendinta sėkmingai, buvo susidurta su sunkumais, kurie buvo sprendžiami įgyvendinant programą. 2005 metais, pakeitus išlaidų apmokėjimo taisykles ir įvedus naują nuostatą, kad kartu su visais tarpiniais mokėjimo prašymais turi būti pateikiami audito pastebėjimai, buvo siekiama užtikrinti geresnę mokėjimo prašymų kokybę, kas leistų skirti mažiau dėmesio apskaitos analizei ir aritmetinių klaidų ieškojimui. Tačiau ne visada audito ataskaitos buvo išsamios. Taip pat įgyvendinančioji institucija sudarė grafikus, pagal kuriuos vadovaujantieji partneriai privalėjo teikti mokėjimo prašymus. Tokiu būdu buvo siekiama užtikrinti mokėjimo prašymų ciklišumą bei išvengti neplanuotų mokėjimo prašymų srautų. Tačiau vystymo bendrijos ne visada laikėsi įsipareigojimų.

³⁷ Neįskaitant neužkontraktuotų lešų.

Tikra
S. Modys

164

2.5. PAŽEIDIMAI

Programos įgyvendinimo laikotarpiu buvo nustatyti du pažeidimai. Abiem atvejais su pažeidimais susijusios sumos neviršijo 10 tūkst. eurų, todėl, vadovaujantis EK reglamento 2035/2005 3 straipsniu, EK apie šiuos pažeidimus pranešti nereikėjo. Detali informacija apie pažeidimus pateitka ataskaitos 1.5 dalyje.

Abu pažeidimų atvejai laikomi baigtais, kadangi netinkamai kompensuotos su pažeidimais susijusios sumos buvo susigražintos ir atimos iš galutinės išlaidų deklaracijos.

Tikra

S. Mackys

165

PRIEDAI

Tikra
G. Modys —

166

**1 PRIEDAS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL TECHNINĖS PAGALBOS
BIUDŽETAS 2008 M.**

TECHNINĖS PAGALBOS IŠLAIDOS (9,7%)	IŠ VISO	Iš jų:		Europos socialinio fondo agentūra	SADM
		ESF lėšos	Bendrojo finansavimo lėšos		
I Dalis					
I.1. Personalo išlaidos:					
I.1.1. darbo užmokestis;	274.200	205.650	68.550	8.000	266.200
I.1.2. personalo mokymas;	29.850	22.388	7.463	26.800	3.050
Iš viso:	304.050	228.038	76.013	34.800	269.250
I.2. Biuro išlaidos:					
I.2.1. biuro išlaikymas (nuoma);	98.492	73.869	24.623	98.492	0
I.2.2. biuro prekės (kanceliarinės prekės, pašto išlaidos);	11.574	8.681	2.894	6.574	5.000
I.2.3. biuro išlaikymas (komunalinės paslaugos, telefono, fakso ir kt. išlaidos);	9.300	6.975	2.325	7.000	2.300
I.2.4. biuro įranga, baldai	1.734	1.301	434	1.734	0
I.2.5. vertimai	21.600	16.200	5.400	5.000	16.600
Iš viso:	142.700	107.025	35.675	118.800	23.900
I.3. Veiklos:					
I.3.1. EQUAL programos monitoringo sistemos sukūrimas;	38.844	29.133	9.711	38.844	0
I.3.2. Priežiūros komiteto ir šio komiteto vertinimo priežiūros grupės posėdžių organizavimas (sekretoriato ir ekspertizės išlaidos);	3.450	2.588	863	0	3.450
I.3.3. paraiškų vertinimas ir tvarkymas, pagalba projektų atrankos komitetui ir komiteto posėdžių organizavimas (sekretoriato ir ekspertizės išlaidos);	0	0	0	0	0
I.3.4. vystymo bendrijų mokymai susiję su jų veiklos planų valdymu ir įgyvendinimu; metodinės medžiagos rengimas susijęs su vystymo bendrijoms valdymo, įgyvendinimo, priežiūros, poveikio politikai ir praktikai bei tarptautinio bendradarbiavimo aspektais;	0	0	0	0	0
I.3.5. mokėjimo prašymų tikrinimas; auditas ir patikros vietose;	20.000	15.000	5.000	20.000	0
I.3.6. dokumentacijos rengimas konkursams, skirtiems išoriniams ekspertams samdyti	0	0	0	0	0
I.3.7. metinių ataskaitų Komisijai rengimas; informacijos kaupimas Komisijos ar nacionalinės administracijos prašymu;	0	0	0	0	0
Iš viso:	62.294	46.721	15.574	58.844	3.450

Tikra
S. Modys -

167

	509.044	391.783	127.261	212.404	298.600
II.1. Veiklos:					
II.1.1. bendros informacijos apie EQUAL programą parengimas ir sklaida seminaruose, tam skirtuose leidiniuose bei visuomenės informavimo priemonėse sutinkamai su EQUAL informacijos ir viešumo strategija	733.300	549.975	183.325	733.300	0
II.1.2. gairių ir kitos pagalbinės medžiagos vystymo bendrijoms rengimas;	90.800	68.100	22.700	90.800	0
II.1.3. pagalba nacionalinės politikos ir praktikos įtakai, jos vystymui ir priežiūrai;	0	0	0	0	0
II.1.4. seminarų, darbo grupių ir konferencijų organizavimas siekiant užtikrinti geros praktikos identifikavimą, patikrinimą bei sklaidą;	153.034	114.776	38.259	153.034	0
II.1.5. pagalba nacionalinių teminių tinklų sukūrimui ir jų veiklai;	19.000	14.250	4.750	0	19.000
II.1.6. konferencijų organizavimas, susijęs su nacionalinės politikos ir praktikos įtaka;	63.000	47.250	15.750	0	63.000
II.1.7. dalyvavimas europiniuose susitikimuose; pasikeitimas informacija bei vizitų organizavimas nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu;	178.000	133.500	44.500	88.000	90.000
II.1.8. parama atliekant lyginamąją pasiektų rezultatų analizę, apžvalgas bei parama siekiant įgyvendinti užsibrėžtus tikslus;	85.900	64.425	21.475	15.900	70.000
II.1.9. parama išoriniam programos vertinimui;	46.000	34.500	11.500	0	46.000
II.1.10. kompiuterinės įrangos ir kompiuterinių sistemų reikalingų programos valdymui, priežiūrai ir vertinimu įsigijimas ir instaliavimas.	85.000	63.750	21.250	65.000	20.000
Iš viso:	1.454.034	1.090.526	363.509	1.146.034	308.000
Iš viso: (II Dalis)	1.454.034	1.090.526	363.509	1.146.034	308.000
Iš viso: (I Dalis+ II Dalis)	1.963.073	1.472.309	490.778	1.358.478	604.600

Tikra
S. Močkus

**2 PRIEDAS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL TEMINIŲ TINKLŲ
INSTITUCINĖ SUDETIS**

Pirmojo teminio tinklo „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“ nariai:

- 1.vystymo bendrija „Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas „JUMS“, projekto kodas EQ/2004/1130-03;
- 2.vystymo bendrija „Išeitis Tau“, projekto kodas EQ/2004/1130-11;
- 3.vystymo bendrija „Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija“, projekto kodas EQ/2004/1130-15.

Antrojo teminio tinklo „Naujų galimybių suteikimas asmenims, neįėjusiems darbo rinkoje paklausios kvalifikacijos ar ją praradusiems ir turintiems sunkumų integruojantis į visuomenę ir darbo rinką“ nariai:

- 1.vystymo bendrija „EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius“, projekto kodas EQ/2004/1130-04;
- 2.vystymo bendrija „Ištiesk ranką“, projekto kodas EQ/2004/1130-14;
- 3.vystymo bendrija „(Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone“, projekto kodas EQ/2004/1130-17;
- 4.vystymo bendrija „Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę“, projekto kodas EQ/2004/1130-20;
- 5.vystymo bendrija „Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse“, projekto kodas EQ/2004/1130-21;
- 6.vystymo bendrija „Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija“, projekto kodas EQ/2004/1130-25;
- 7.vystymo bendrija „MIM (Moterų įdarbinimo modelis)“, projekto kodas EQ/2004/1130-26;
- 8.vystymo bendrija „Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą – šeimą“, projekto kodas EQ/2004/1130-28.

Trečiojo teminio tinklo „Kova su diskriminacija visuomenėje ir darbo rinkoje“ nariai:

- 1.vystymo bendrija „Nugalėk priklausomybę“, projekto kodas EQ/2004/1130-02;
- 2.vystymo bendrija „Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką“, projekto kodas EQ/2004/1130-07;
- 3.vystymo bendrija „Atviri ir saugūs darbe.lt“, projekto kodas EQ/2004/1130-08;
- 4.vystymo bendrija „EQUAL – atvirų durų link“, projekto kodas EQ/2004/1130-09;
- 5.vystymo bendrija „EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis“, projekto kodas EQ/2004/1130-10;
- 6.vystymo bendrija „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą“, projekto kodas EQ/2004/1130-12;
- 7.vystymo bendrija „Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija“, projekto kodas EQ/2004/1130-13;
- 8.vystymo bendrija „Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas“, projekto kodas EQ/2004/1130-19;
- 9.vystymo bendrija „Laimėk gyvenimą“, projekto kodas EQ/2004/1130-22.

Tikra
G. Kodys

169

Ketvirtojo teminio tinklo „Darbo ir šeimyninio gyvenimo suderinamumo tobulinimas“ nariai:

- 1.vystymo bendrija „ŠEIMOS PLANETA: šeimai palanki organizacija“ , projekto kodas EQ/2004/1130-24;
- 2.vystymo bendrija „FORWARD: šeima ir darbas suderinami“ , projekto kodas EQ/2004/1130-23;
- 3.vystymo bendrija „Kompetencijų pripažinimas – šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai“ , projekto kodas EQ/2004/1130-27;
- 4.vystymo bendrija „Per technologijas – žinojimo ir darbo link!“ , projekto kodas EQ/2004/1130-29.

Penktojo teminio tinklo „Teritorinių, tautinių ir kitų bendruomenių kompleksinių socialinės atskirties problemų sprendimas“ nariai:

- 1.vystymo bendrija „Romų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“, projekto kodas EQ/2004/1130-01;
- 2.vystymo bendrija „Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“, projekto kodas EQ/2004/1130-06;
- 3.vystymo bendrija „Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS)“ , projekto kodas EQ/2004/1130-16;
- 4.vystymo bendrija „Europos bendrijų iniciatyvos EQUAL Vystymo bendrija „IN CORPORA“ , projekto kodas EQ/2004/1130-30.

Tikra
S. Mack -

170

**3 PRIEDAS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL TEMINIŲ TINKLŲ VALDYMO
GRUPIŲ NARIŲ SĄRAŠAS**

Nr.	Tikrieji nariai	Pakaitiniai nariai
	Teminio tinklo „Pažeidžiamo jaunimo integracija į darbo rinką arba ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos prevencija, reintegracija į švietimo sistemą“ valdymo grupės nariai	
1.	Jolanta Bartkevičienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų ir jaunimo skyriaus vyresnioji specialistė	
2.	Vita Petkevičiūtė, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos EQUAL projekto koordinatore <i>Nuo 2007 09 18</i> Liutauras Kazlavickas, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tinklo veiklų vykdytojas	Jolanta Jakavonytė, Vilniaus miesto ir apskrities verslininkų darbdavių konfederacijos vykdančioji direktorė
3.	Jūratė Mačiulskytė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovė	<i>Nuo 2007 11 28</i> Rita Krikščiukaiytė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento programos vadovė
4.	Asta Rimkutė, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos l.e. projektų vadovė <i>Nuo 2007 09 18</i> Gediminas Plečkaitis, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos projekto vadovo asistentas	Gediminas Plečkaitis, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos projekto vadovo asistentas <i>Nuo 2007 09 18</i> Jūratė Navickaitė, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos projekto vadovo asistentė
5.	Edita Šaltenienė, Viešosios politikos ir vadybos instituto projektų vadovė <i>Nuo 2007 09 18</i> Saulius Samulevičius, Lietuvos konfliktų prevencijos asociacijos inovatyvių sprendimų vertintojas	Vilma Venta Jankūnienė, Viešosios politikos ir vadybos instituto EQUAL projekto koordinatore mokymo renginiams ir viešiesiems pirkimams <i>Nuo 2007 09 18</i> Rima Svirskienė, Varėnos švietimo centro inovatyvių sprendimų vertintoja
6.	Algirdas Kostantas Urnavičius, Švietimo ir mokslo ministerijos Profesinio mokymo skyriaus vyriausiasis specialistas	
7.	Giedrius Vaidelis, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Jaunimo politikos plėtros ir programų įgyvendinimo skyriaus vedėjas	
8.	Natalija Ziminienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos skyriaus vyriausioji specialistė	
9.	<i>Nuo 2007 11 28</i> Daiva Želvienė, Vilniaus miesto savivaldybės	

Tikra
S. Mackas

171

	administracijos Švietimo skyriaus Neformaliojo švietimo poskyrio vyriausioji specialistė	
	Teminio tinklo „Naujų galimybių suteikimas asmenims, neįėjusiems darbo rinkoje paklausios kvalifikacijos ar ją praradusiems ir turintiems sunkumų integruojantis į visuomenę ir darbo rinką“ valdymo grupės nariai	
1.	Mantas Barakauskas, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovas	<i>Nuo 2007 11 28</i> Laura Batulevičiūtė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovė
2.	Odeta Gurskienė, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus pavaduotoja	
3.	Živilė Baronienė, VšĮ Šeimos santykių instituto projektų koordinatore	Roma Šerkšnienė, VšĮ Šeimos santykių instituto direktorė
4.	Gražina Maštaraitė, Kretingos rajono savivaldybės administracijos projekto koordinatore	Sigutė Bendikienė, Kretingos rajono savivaldybės administracijos projekto administratorė
5.	Marija Panavaitė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos skyriaus vyriausioji specialistė	
6.	Ieva Pliopaitė, Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Programų koordinavimo, įgyvendinimo ir administravimo skyriaus vyriausioji specialistė <i>Nuo 2007 09 18</i> Egidija Ožalaitė, Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Programų koordinavimo, įgyvendinimo ir administravimo skyriaus vyriausioji specialistė	
7.	Diana Stankaitienė, BĮ Klaipėdos miesto socialinės paramos centro direktorė	
8.	Danutė Šlionskienė, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos Švietimo paramos fondo EQUAL trečiojo etapo asistentė	
9.	Algimantas Šniepis, Klaipėdos darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos direktoriaus pavaduotojas	Skaistė Skalskytė, Klaipėdos darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos projekto administratorė
10.	Egidija Talalienė, UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ projekto vadovė	Vaiva Bražionytė, UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ projekto vadovo asistentė
11.	Gintarė Tučkuvienė, Dingusių žmonių šeimų paramos centro direktoriaus pavaduotoja	Eglė Kantminaitė, Dingusių žmonių šeimų paramos centro socialinė darbuotoja
12.	<i>Nuo 2008 03 14</i> Angelė Lazauskienė, projekto „Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija“ koordinatore	<i>Nuo 2008 03 14</i> Vida Neverovič, Vilniaus Arkivyskupijos Caritas Motinos ir vaiko globos namų būsto koordinatore
13.	<i>Nuo 2008 03 14</i> Audronė Zubavičienė, nepriklausoma ekspertė	
	Teminio tinklo „Kova su diskriminacija visuomenėje ir darbo rinkoje“ valdymo grupės nariai	
1.	Aida Adeikienė, Šiaulių regiono pataisos inspekcijos projekto „EQUAL – atvirų durų link“ vadovė	Erika Vitkevičienė, Šiaulių regiono pataisos inspekcijos projekto „EQUAL – atvirų durų

Tikra
S. Kocys -

172

		link“ tarptautinės veiklos koordinatore
2.	Laura Batulevičiūtė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovė	<i>Nuo 2007 11 28</i> Mantas Barakauskas, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovas
3.	Eglė Čaplikienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių skyriaus vedėja	Daiva Zabarauskienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių skyriaus vyriausioji specialistė
4.	Renaldas Jančiauskas, UAB „Dokeda“ projekto vadovas	Asta Semokaitė, UAB „Dokeda“ socialinė vadybininkė – tarpininkė. <i>Nuo 2007 11 28</i> Irena Vitkutė, UAB „Dokeda“ EQUAL projekto koordinatore ir tarptautinio projekto koordinatore
5.	Renata Katinaitė, Viliaus pedagoginio universiteto EQUAL projekto vadovė	Jolita Žvirblytė, Viliaus pedagoginio universiteto EQUAL projekto vadovė
6.	Rūta Mackanienė, Viliaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro projekto koordinatore	Agnė Burbienė, Viliaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro projekto administratorė
7.	Laura Simonaitytė, Lietuvos pagalbos narkomanams fondo EQUAL projekto trečiojo etapo administratorė	Linas Gasiliauskas, Lietuvos pagalbos narkomanams fondo EQUAL projekto koordinatorius
8.	Vladimiras Simonko, Lietuvos gėjų lygos valdybos pirmininkas	Eduardas Platovas, Lietuvos gėjų lygos projektų koordinatorius
9.	Karolis Stankus, Lietuvos invalidų draugijos EQUAL projekto pagalbinis darbuotojas	Agnė Marcalytė, Lietuvos invalidų draugijos EQUAL projekto koordinatore
10.	Reda Sutkuvienė, VšĮ „Socialiniai paramos projektai“ generalinė direktorė	Aušra Malinauskaitė, Viliaus priklausomybės ligų centro Socialinio skyriaus vedėja
11.	Jolanta Šliužienė, Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus pavaduotoja	
12.	Henrika Varnienė, VšĮ Globali iniciatyva psichiatrijoje projektų vadybininkė	Neringa Jurčiukonytė, VšĮ Globali iniciatyva psichiatrijoje atstovė viešiesiems ryšiams
13.	<i>Nuo 2007 11 28</i> Vaidotas Ilgius, Viliaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinių projektų skyriaus l. e. vedėjo pareigas (nuo 2008 03 14 Viliaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių paramos skyriaus vedėjo pavaduotojas)	
14.	<i>Nuo 2007 11 28</i> Audronė Zubavičienė, nepriklausoma ekspertė	
15.	<i>Nuo 2008 03 14</i> Arūnas Poviliūnas, Viliaus universiteto Socialinių mokslų daktaras, docentas, Sociologijos katedros vedėjas	
	Teminio tinklo „Darbo ir šeimyninio gyvenimo suderinamumo tobulinimas“ valdymo grupės nariai	
1.	Nijolė Butkevičienė, VšĮ Skudutiškio akademija direktorė	Dalia Cymbaliuk, Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacijos generalinė sekretorė

Tikra
S. Mack -

173

2.	Ilona Grigaravičienė, Švietimo ir mokslo ministerijos Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vyresnioji specialistė	
3.	Vanda Juršėnienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lyčių lygybės skyriaus vedėja	Rūta Šulcaitė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lyčių lygybės skyriaus vyriausioji specialistė
4.	Rita Krikščiukaiytė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento programos vadovė	<i>Nuo 2007 11 28</i> Jūratė Mačiulskytė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovė
5.	Vitalija Petrauskaitė, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos projektų asistentė	
6.	Lina Pilipavičienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo santykių ir apmokėjimo skyriaus vyresnioji specialistė	
7.	Jūratė Šeduikienė, Moterų informacijos centro projektų vadovė	
8.	Virginija Šidlauskienė, Šiaulių universiteto Lyčių studijų instituto direktorė, vyr. mokslo darbuotoja	Renata Raukaitė, EQUAL projekto „Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“ metodininkė
9.	Eglė Valeikaitė, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros skyriaus vyr. specialistė	Virginija Stundžė, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos EQUAL projekto vadovė
10.	Kristina Žebrauskienė, Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Informavimo, teisės, personalo ir bendrųjų reikalų skyriaus vyriausioji specialistė <i>Nuo 2007 09 18</i> Agnė Martinaitytė, Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Informavimo, teisės, personalo ir bendrųjų reikalų skyriaus vyriausioji specialistė	
Teminio tinkle „Teritorinių, tautinių ir kitų bendruomenių kompleksinių socialinės atskirties problemų sprendimas“ valdymo grupės nariai		
1.	Justina Jakavonytė, VŠĮ „Socialinės politikos grupė“ tarptautinės veiklos koordinatorė <i>Nuo 2007 10 15</i> Irina Vološčiuk, VŠĮ „Socialinės politikos grupė“ EQUAL projekto ekspertė	Jolanta Rimkutė, VŠĮ „Socialinės politikos grupė“ direktorė
2.	Jūratė Mačiulskytė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento projektų vadovė	<i>Nuo 2007 11 28</i> Rita Krikščiukaiytė, Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros Projektų administravimo departamento programos vadovė
3.	Kristina Ščerbickaitė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos skyriaus vyriausioji specialistė	
4.	Vilija Targamadžė, Vilniaus Universiteto Filosofijos fakulteto Edukologijos katedros profesorė	Romualda Navikaitė, Lietuvos vaikų fondo direktorė

Tikra
S. Mack

174

5.	Mykolas Truncė, VšĮ Tautinių bendrijų namai EQUAL projekto stebėtojas	Alvida Gedaminskienė, VšĮ Tautinių bendrijų namai direktorė
6.	Eglė Valeikaitė, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros skyriaus vyr. specialistė	Ramunė Mikštaitė, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos EQUAL projekto „In Corpore“ vadovė

175

4 PRIEDAS. EQUAL VYSTYMO BENDRIJŲ PATEIKTŲ KOMPLEKSIŲ SPRENDIMŲ SUDEDAMŲJŲ DALYS (PRIEMONĖS) IR TIKSLINĖS GRUPĖS³⁸

Nr.	Vystymo bendrijos pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Švietimo paslaugos			Socialinės paslaugos				Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas				Teisinio reglamenta- vimo tobulinima s	
			Neforma- liojo ugdymo paslaugų tobulini- mas	Neforma- liojo profesinio mokymo paslaugų tobulini- mas	Darbuo- tojų refor- maliojo mokymo gebėjim ų tobulini- mas	Tarpinin- kavimo paslaugos	Psicholo- ginės, socialinės reabilitaci- jos paslaugos	Laikino apgyven- dimo paslaugo s	Paslaugos įsidarbinus	Sveika- tos apsaugos paslaugo s	Social- inės partnerių s-tės principų diegimas	Organiza- cijų valdymo tobulini- mas	Elektro- ninės paslau- gos		Stebėse- nos sistemų tobulini- mas
TIKSLINĖ GRUPĖ: JAUNI ŽMONĖS															
1.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“.	Duomenų apie socialiai pažeidžiamus 16-25 m. jaunuolius rinkimas ir stebėseną.													
2.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“.	Jaunimo socialinės ir profesinės integracijos koordinatoriaus pareigybės.													
3.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“.	Neformalaus profesinio mokymo ir ugdymo paslauga.													
4.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“.	Intensyvios socialinės ir profesinės integracijos pagalbos paslauga.													

³⁸ Priede naudojama Viešosios politikos ir vadybos instituto Lietuvos respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu parengtos ataskaitos „EQUAL vystymo bendrijų suskurtų ir išbandytų darbo rinkos ir užimtumo politikos priemonių novatoriškų (sprendimų) galimybes“ informacija.

Tikra
S. Kedž-

Nr.	Vystymo bendrųjų pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Svetimo paslaugos			Socialinės paslaugos			Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas								
			Neformaliojo ugdymo paslaugų tobulinimas	Neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas	Darbuotojų neformaliojo mokymo gebėjimų tobulinimas	Tarpininkavimo paslaugos	Psichologinės, socialinės paslaugos	Laikino apgyvendinimo paslaugos	Paslaugos išdarbinimas	Sveikatos apsaugos paslaugos	Socialinės partnerystės principų diegimas	Organizacijų valdymo tobulinimas	Elektroninės paslaugos	Stebėsenos sistemų tobulinimas	Teisimo reglamentavimo tobulinimas		
5.	Jauvinimo užimtumo moavyvachijos stiprinimas „JUMS“.	Lalidno apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga po institucinės valko globos.															
6.	Išėjus Tau.	Nemotyvuotos dirbti jaunos moters integracijos į darbo rinką programa.															
7.	Išėjus Tau.	Kompleksinių socialinių paslaugų plėtra.															
8.	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija.	Socialiai pažeidžiamų jaunu asmenų socialinės reabilitacijos ir paruošimo užimtumui darbo rinkoje programa „Gali pasitikti savimi“.															
TIKSNINĖ GRUPĖ: NEIGALIAJI																	
9.	EQUAL Angelas; Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas; Asmenų su klausos negalia integracija į darbo rinką.	Socialinis vadybininkas-įdarbinimo tarpininkas-darbo asistentas.															
10.	Neigaliųjų verslo plėtrros bendrija.	Kompleksinės konsultavimo paslaugos (neįgaliesiems, darbdaviams bei kitiems															

TIKRA
5.10.2017

177

Nr.	Vystymo bendrijos pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Svietimo paslaugos			Socialinės paslaugos				Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas				Teisinio reglamentavimo tobulinimas		
			Neformaliojo ugdymo paslaugų tobulinimas	Neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas	Darbuotojų neformaliojo mokymo gebėjimų tobulinimas	Tarpininkavimo paslaugos	Psichologinės, socialinės rehabilitacijos paslaugos	Laikino apgyvendinimo paslaugos	Paslaugos įsidarbinus	Sveikatos apsaugos paslaugos	Socialinės partnerystės principų diegimas	Organizacijų valdymo tobulinimas	Elektroninės paslaugos		Stebėsenos sistemos tobulinimas	
11.	EQUAL augėlas: atviros aplinkos neigialiojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis.	Socialinių įmonių darbo organizavimo atitiktas įstatymuose numatytiems tikslams ir pasiskirčiai.														
12.	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas.	Įdarbinimo modelio kaštų ir naudos sikačiavimo metodika.														
13.	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas.	Viešinimas – informacijos sklaida.														
TIKSLINĖ GRUPĖ: TAUTINĖS MAŽUMOS																
14.	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas.	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo modelis.														
15.	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas.	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo modelis.														
TIKSLINĖ GRUPĖ: ASMENYS, PRIKLAUSOMI NUO PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ																
16.	Laimėk gyvenimą.	Kompleksinio priklausomybės ligų gydymo sistema (sukūrimas ir														

TIKRA
S. Kocys -

Nr.	Vystymo bendrasis pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Svietimo paslaugos			Socialinės paslaugos			Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas				Teisinio reglamentavimo tobulinimas		
			Neformaliojo ugdymo paslaugų tobulinimas	Neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas	Darbuotojų mokytojų gebėjimų tobulinimas	Tarpiniai -kaivimo paslaugos	Psichologinės, socialinės paslaugos	Laikino apgyvendinimo paslaugos	Paslaugos išdarbinimas	Sveikatos apsaugos paslaugos	Socialinės partnerystės principų diegimas	Organizacijų valdymo tobulinimas		Elektroninės paslaugos	Sėbėsėnos sistemų tobulinimas
17.	Mugaleik priklausomybė.	išbandymas praktikoje).													
		Darbinės reabilitacijos modelis.													

TIKSLINĖ GRUPE: NUTRISTIEJI IR GRIZĘ IŠ LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ ASMENYS

18.	Equal-atvyrų dūryų tink.	Societinių kompetencijų siekiant asmenų grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, įsitraukimo į visuomenę ir darbo rinką, kompleksinis sprendimas.													
19.	Kryžkelėkoalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą	Mokymo modelis skirtas specialistams, dirbančioms su nutrauktais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis nacionaliniame lygmenyje.													

TIKSLINĖ GRUPE: MOTERYS (VIENIŠOS MOTINOS, LICAI NEDIRBUSIOS AR NETURINČIOS PAKANKAMAI DARBO PATIRTIES)

20.	Įreisk ranką	Socialinės mentorystės išdarbinimo srityje modelis.													
21.	Vilniaus apskrities soc. pašalduančių moterų integracija	Kontaktiniai taškai ligalaukėms bedarbiams (šalia Valų dlenos centrų veikiantys													

TIKRA
S. Roč-

179

Nr.	Vystymo bendrijos pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Švietimo paslaugos			Socialinės paslaugos				Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas				Teisinio reglamentavimo tobulinimas
			Neformaliojo ugdymo paslaugų tobulinimas	Neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas	Darbuotojų neformaliojo mokymo gebėjimų tobulinimas	Tarpininkavimo paslaugos	Psichologinės, socialinės reabilitacijos paslaugos	Laikino apgyvendinimo paslaugos	Paslaugos išdarbinimas	Sveikatos apsaugos paslaugos	Socialinės partnerystės principų diegimas	Organizacijų valdymo tobulinimas	Elektroninės paslaugos	
22.	Vilniaus apskrities soc. praeidžiamų moterų integracija	[darbinimo centrai]. Savarankiško gyvenimo namai vienišoms moterims su kūdikiais.												
23.	„MIM“ (Moterų [darbinimo Modelis])	Moterų [darbinimo, igalavimo ir paramos šeimai modelis.												
24.	FORWARD! Šeima ir darbas - suderinami.	Profesinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modeliai.												
TIKSLINĖ GRUPĖ: ILGALAIKIAI BEDARBIAI														
25.	Probleminių regionų atgimimas Lietuvos apskrityje: [isdarbinimas, partnerystė, bendruomenė... (ATGIMIMAS)]	[isdarbinimo kompetencijos įgūdžių ugdymo bendruomenėje modelis.												
TIKSLINĖ GRUPĖ - NETRADICINĖS SEKSUALINĖS ORIENTACIJOS ASMENYS														
26.	Atviri ir saugūs darbe.it	Lygių užimtumo galimybių veiksmų planas.												
TIKSLINĖ GRUPĖ: PRIEGLIOŠČIO PRAŠYTOJAI														
27.	In corpore.	Profesinio informavimo ir konsultavimo moduliniai mokymai, pagrįsti naujai sukur-												

Tikras
S. Medis

Nr.	Ystyrimo bendrios pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Švietimo paslaugos			Socialinės paslaugos			Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas				Tiesinio reglamentavimo tobulinimas	
			Neformaliojo ugdymo paslaugų tobulinimas	Neformaliojo profesinio mokymo paslaugų tobulinimas	Darbuotojų neformaliojo mokymo gebėjimų tobulinimas	Tarpininkavimo paslaugos	Psichologinės, socialinės rehabilitacijos paslaugos	Laikino apgyvendinimo paslaugos	Paslaugos išdarbinimas	Sveikatos apsaugos paslaugos	Socialinės partnerystės principų diegimas	Organizacijų valdymo tobulinimas		Elektroninės paslaugos
		tomis metodikomis,												
TIKSLINĖ GRUPĖ: PREKYBOS ŽMONĖMIS AUKOS														
28.	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę.	Efektyvesnis prekybos žmonėmis aukų įdarbinimas apmokant socialinius darbuotojus												
TIKSLINĖ GRUPĖ: PRISPENSINIO AMŽIAUS ŽMONĖS														
29.	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse.	Aktiveravimo tobulinimas.												
TIKSLINĖ GRUPĖ: ASMENYS SLAUGANTYS, PRIZIORINTYS NEGALIUOSIUS														
30.	Per technologijas žinojimo link.	Socialinių įstaigų ir paslaugų registravimo sistema SĮPRIS.												
31.	Per technologijas žinojimo link.	Savitarpio pagalbos grupių vadovas.												
TIKSLINĖ GRUPĖ: AKTYVIAI DARBO RINKOJE NEDALYVAUJANTYS ASMENYS														
32.	Šeimoms planear: šeimai palanki organizacija.	Šeimoms ir darbo derinimo organizacijoje modelis (SIDOM).												
33.	Kompetencijų pripažinimas - šeimoms ir karjeros suderinimo	Šeimoms verslumo kompetencijų ugdymo metodika.												

TIKRA
S. Ročys

181

Nr.	Vystymo bendrjos pavadinimas	Sprendimo pavadinimas	Svietimo paslaugos			Socialinės paslaugos				Viešųjų paslaugų teikimo sistemų tobulinimas				Teisinio reglamenta- vimo tobulinima s	
			Neforma- liojo ugdymo paslaugų tobulini- mas	Neforma- liojo profesinio mokymo paslaugų tobulini- mas	Darbuo- tojų nefor- maliojo mokymo gebėjim ų tobulini mas	Tarpinin- kavimo paslaugos	Psicholo- ginės, socialinės reabilitaci- jos paslaugos	Laikino apgyven- dimo paslaugo s	Paslaugos įsidarbinus	Sveika- tos apsaugos paslaugo s	Social- inės partnery s-tės principų diegimas	Organiza- cijų valdymo tobulini- mas	Elektro- ninės paslaugos		Stebėse- tos sistemos tobulini- mas
34.	galimybių plėtra. EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda-Vilnius.	AKtyvios įtraukties modelis (priemonės).													
35.	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda-Vilnius.	Efektvyvius tinklų kūrmas.													
36.	(Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone.	(Re-) integracijos į darbo rinką modelis.													
37.	Dirbk savo šalyje: bedarbių ir jaunų žmonių, ketinančių išvykti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugojant socialinį kapitalą - šeima.	Informacinių-praktinių seminarų ciklas „Išgyvenimo stovykla“.													
38.	Dirbk savo šalyje.	Eksperimentinis paramos informacinis centras (EPIC).													
		Iš viso priemonių	19	5	6	19	17	3	11	2	14	7	3	4	

Tikra
S. Kockis

5 PRIEDAS. VYSTYMO BENDRIŲ SPRENDIMŲ TĘSTINUMO IR TAIKymo GALIMYBĖS

Eil. Nr.	VB pavadinimas, kodas, teminis tinklas	Sprendimo pavadinimas	Sprendimo tęstinumo ir taikymo galimybės	Su sprendimu susiję produktai
1.	Romų integracijos i darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	Romų integracijos i darbo rinką mechanizmo modelis	<p>Romų integracijos i darbo rinką modelis yra viešosios politikos instrumentas, t.y. jis gali būti integruotas i programas ir jas įgyvendinančius teisės aktus, numatant visą jo įgyvendinimo, stebėsenos ir rezultatų vertinimo sistemą. Ji įgyvendinti turėtų ne viena, o kelios suinteresuotos, susibūriantios i formalų (neformalų) ir koordinuotai veikiančių bendradarbiavimo tinklą, organizacijų.</p> <p>Sprendimo pritaikymas nėra sudėtingas, jei yra politinė valia teritoriniame lygmenyje spręsti romų problemas, dalyvauti kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis rengiant projektus papildomam finansavimui gauti. Viena vertus, suinteresuotas teritorinis vienetas (apskritis, seniūnija, savivaldybė) turi skirti socialinį darbuotoją dirbti su romų atskirtimi, tiesiogiai ar per projektines veiklas remti socialinio darbuotojo padėjėjo romo veiklą, kita vertus, tas pats teritorinis vienetas motyvuoja darbo biržą, darbo rinkos mokymo tarnybą, darbdavius būti socialiai atsakingais ir dirbti formaliai arba neformaliai bendradarbiavimo tinkle.</p> <p>Tokio modelio įgyvendinimas galėtų būti ESF finansuojamų priemonių objektas, kad EQUAL sukurtą socialinę inovaciją galėtų būti toliau tobulinama ir įgyvendinama. Romų problemų sprendimo išėitis galėtų būti socialinės politikos pokyčiai jų atžvilgiu: jie turėtų tapti pripažinta socialinės atskirties grupe, remiama tiek užimtumo rėmimo priemonių, tiek kitų socialinei atskirtčiai mažinti skiriamų programų (priemonių).</p> <p>Sprendimo įgyvendinimui gali būti naudojamos „Romų integracijos i Lietuvos visuomenę 2008-2010 programos“ (priemonių plano 2.2 priemonė), užimtumo fondo, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos, savivaldybių ir projektinės lėšos</p>	<p>Leidiniai:</p> <p>„Romų integracijos i darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“;</p> <p>„Romų integracijos i darbo rinką modelis“.</p> <p>Socialinės partnerystės modelio aprašas.</p> <p>Mokymo programos:</p> <p>„Socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų asistentų, suinteresuotų asmenų, vykdančių romų integraciją i visuomenę, mokymo programa“;</p> <p>„Romų socialinių igūdžių tobulinimo mokymo programa“;</p> <p>„Bendrijų igūdžių (anglų, lietuvių kalbų, kompiuterinio raštingumo) mokymo programa“;</p> <p>„Profesinių igūdžių (augalų kompozicijų ir puokščių sudarytojo ir pardavėjo, vairuotojo, kėbulų remonto šaltkalvio, korespondento, meninės programos pardavėjo) mokymo</p>

Tika g. Kocys

				programa"
2.	„Nugalėk priklausomybę“, EQ/2004/1130-02	Darbinės reabilitacijos modelis	Sprendimo perkėlimas nėra sudėtingas, jei vyksta bendradarbiavimas tarp savivaldybės, privataus ir nevyriausybinių sektorių. Tokia darbinė reabilitacija kavinėje arba analogiška darbinė reabilitacija kitose srityje nei kavinė galėtų būti idėja metų bėgyje. Artimoje perspektyvoje darbinių reabilitacijų kūrimą neapsaugotos terpsė turėtų (galėtų) finansuoti Europos socialinis fondas 2007-2013 m. Žmogiskųjų išteklių plėtros veiksmų programos lėšomis. Vadovaujantis šiuo modeliu galima teigti, kad tokios veiklos, derinant privataus ir viešojo sektoriaus iniciatyvas, turėtų tęstinumą ir galėtų įgauti patį sava finansuoti, jei būtų taikomos mokesstinės ir kitokios lengvatos tokioms įmonėms. Norint sėkmingai įgyvendinti modelį, reikalinga infrastruktūra. Jei valstybė (savivaldybė) finansuotų tokios ar panašios veiklos pradžia, panašaus pobūdžio įstaigų, kaip kavinė „Mano guru“ atsirastų daugiau	Metodinis leidinys „Priklausomų asmenų darbinė reintegracija – atsakas į socialinę atskirtį“ Mokymo programos priklausomybėmis sergantiems asmenims barmeno, virėjo, padavėjo specialybėmis įgyti
3.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03	Duomenų apie socialiai pažeidžiamus 16-25 m. jaunuolius rinkimas ir stebėsena	Socialiai pažeidžiamų jaunuolių 16-25 m. duomenų ir stebėsenos sistemos sukūrimą galėtų atlikti Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Už duomenų rinkimą ir stebėseną būtų atsakingos mėsų ir rajonų savivaldybės. Papildomai reikėtų numatyti būdus, kaip rinkti informaciją apie iš sistemos iškirtusius jaunuolius, kurie nesusiduria, pvz., su pašalpomis, palatose inspekcija ir pan.	Leidinys „Socialiai pažeidžiamų jaunimo integracijos į darbo rinką prielaidos Lietuvoje“
4.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03	Neformalaus profesinio mokymo ir ugdymo paslauga	Savivaldybės galėtų pirkti šią paslaugą jų teritorijoje gyvenančio socialiai pažeidžiamų jaunimo integracijos į darbo rinką užtikrinimui. Šią paslaugą galėtų teikti nevyriausybines organizacijos ir (arba) atskiri valstybinių institucijų padaliniai, įsteigti, pavyzdžiui prie profesinio mokymo institucijų, nes tokiai paslaugai teikti daugeliu atvejų yra reikalinga techninė mokymo bazė. Siūloma: -aptarti sprendimo taikymo galimybes su Švietimo ir mokslo ministerijos -Profesinio ir tęstinio mokymo departamentu; -neformaliai profesinio ugdymo ir mokymo paslaugą išbandyti geros patirties turinčioje profesinėje mokykloje, kuri yra pavaldi Švietimo ir mokslo ministerijai;	Leidiniai: „Socialiai pažeidžiamų jaunuolių integracijos į darbo rinką modelis“; „Socialiai pažeidžiamų jaunimo integracijos į darbo rinką prielaidos Lietuvoje“; Mokymo programa „Rinkos ekonomikos žinių ir verslo įgūdžių formavimo programa“

1003 S. Pod

184

			-siūlyti įstatymų pakeitimus, jei trūksta teisinio reglamentavimo neformalaus mokymo programų finansavimui. Sprendimo taikymą gali apskunkinti tai, kad profesinių mokyklų moksleiviai nėra pakankamai motyvuoti		
5.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03	Intensyvios socialinės ir profesinės integracijos pagalbos paslauga	Įvertinus paslaugos kaštus, ją rekomenduojama įtraukti į Socialinių paslaugų katalogą, patvirtintą Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr.A1-93 (Žin., Nr. 43-1570). Savivaldybės galėtų pirkti paslaugą, padedančią jų teritorijoje gyvenančiam socialiai pažeidžiamam jaunimui integruotis į darbo rinką pagal atitinkamas viešųjų pirkimų procedūras. Šią paslaugą galėtų teikti nevyriausybines organizacijos ir (arba) atskiri valstybinių institucijų padaliniai	Leidiniai: „Socialiai pažeidžiamų jaunuolių integracijos į darbo rinką modelis“; „Socialiai pažeidžiamo jaunimo integracijos į darbo rinką prielaidos Lietuvoje“. Paslaugos „Intensyvi socialinės ir profesinės integracijos pagalba“ aprašymas pagal Socialių paslaugų katalogo formą	
6.	Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03	Laikino apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga po institucinės valko globos	Siūloma tiksline grupė „jaunimas, išėjęs iš globos įstaigų“ įtraukti į Socialinių paslaugų katalogą, kaip potencialią paslaugų gavėją. Savivaldybės, siekdamos užtikrinti jų teritorijoje gyvenančio socialiai pažeidžiamo jaunimo integraciją į darbo rinką, šią paslaugą turėtų pirkti. Paslaugą galėtų teikti nevyriausybines organizacijos ir (arba) atskiri valstybinių institucijų padaliniai. Savivaldybės taip pat turėtų skirti patalpas, reikalingas paslaugos teikimui. Savarankiško gyvenimo namų paslauga kainuoja pigiau nei globa, todėl savivaldybėms tai gali būti aktualu. Kartu rekomenduojama svarstyti galimybę įkurti metodinį centrą. Pagrindinis tokio centro uždavinys būtų apmokyti socialinius darbuotojus ir parengti projektus, kurie įgalintų gauti 2007-2013 m. Žmogiskųjų išteklių plėtros programos paramą savarankiško gyvenimo paslaugai visose savivaldybėse įdiegti	Leidiniai: „Socialiai pažeidžiamų jaunuolių integracijos į darbo rinką modelis“; „Socialiai pažeidžiamo jaunimo integracijos į darbo rinką prielaidos Lietuvoje“. Laikino apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose po institucinės globos paslaugos aprašymas pagal Socialių paslaugų katalogo formą	
7.	Jaunimo užimtumo motyvacijos	Jaunimo socialinės ir profesinės	Siekiant sukurti sėkmingai veikiančią pagalbos pažeidžiamiems jaunuoliams sistemą, reikia kad socialinės apsaugos ir švietimo sistemos pripažintų pažeidžiamus jaunuolius, kaip tikslinę grupę , ir numatytų ugdymo, profesinio	Leidiniai: „Socialiai pažeidžiamų jaunuolių	

Tikra S. Rodė -

<p>stiprinimas „JUMS“ EQ/2004/1130-03</p>	<p>integracijos koordinatoriaus pareigybė (toliau - koordinatorius)</p>	<p>rengimų, socialinio darbo ir psichologinės pagalbos paslaugas, atitinkančias pažeidžiamų jaunuolių poreikius.</p> <p>Koordinatoriaus pareigybė turėtų būti įvesta miestų ir rajonų savivaldybėse (atskirais atvejais ir seniūnijose). Tam reikėtų parengti pavyzdines koordinatoriaus pareigybines nuostatas</p> <p>Sprendimini įgyvendinti, reikėtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sudaryti remiamų asmenų sąrašą, kuriems gali būti taikomos aktyvios įtraukties priemonės. -Vietos, regionų, nacionaliniu lygmeniu skatinti integruotą socialinės politikos įgyvendinimą, apimanant šiuos aspektus: minimalių pajamų suteikimą, aktyvias darbo rinkos priemones ir socialines paslaugas. -Papildyti bendrąsias ir (arba) aktyviasias darbo rinkos paslaugas bei užimtumo rešimo programas, aktyvioniomis įtraukties priemonėmis ir įtvirtinti tai užimtumo rešimo teisės aktuose (Lietuvos Respublikos užimtumo rešimo įstatymas, Žin., 2006, Nr. 73-2762). -Lietuvos Respublikos Užimtumo rešimo įstatyme įtvirtinti nuostatą, kad aktyvias įtraukties priemones gali taikyti teritorinės darbo rinkos mokyimo ir konsultavimo tarnybos, kiti juridiniai ar fiziniai asmenys. -Numatyti finansavimą biudžeto asignavimų plane ir deleguoti atitinkamas funkcijas organizacijoms, dirbančioms su socialiai pažeidžiamais asmenimis ir gebančioms taikyti aktyvias įtraukties priemones 	<p>integracijos i darbo rinką modelis“;</p> <p>„Socialiai pažeidžiamo jaunimo integracijos i darbo rinką prielaidos Lietuvoje“</p> <p>Mokyimo programos, įregistruotos Lietuvos darbo rinkos mokyimo tarnybos neformalaus mokyimo programų sąvade:</p> <p>„Informacijos apie darbo rinką integracija ir darbo paieškos strategija“ (kodas 296109065)</p> <p>„Individualaus profilio sudarymas ir karjeros planavimas“ (kodas 296109064)</p> <p>„Darbo rinkai reikalingų socialinių įgūdžių treniravimas per grupinius užsiėmimus“ (kodas 296109063)</p> <p>„Asmeninės ir socialinės kompetencijos ugdymas siekiant padidinti socialines įtraukties efektyvumą“ (kodas 196109045)</p> <p>„Darbo komandoje ir savęs pažinimo gebėjimų ugdymas“ (kodas 296109062)</p> <p>„Verslumo ugdymas taikant dailės terapiją“ (kodas 596134525)</p> <p>„E. mokyimasis. E. galimybių naudojimo pagrindai“ (kodas</p>
<p>8. EQUAL greitelis: vystymo bendrija Klaipėda- Vilnius, EQ/2004/1130-04</p>	<p>Aktyvios įtraukties priemonės (metodas)</p>	<p>Sprendimini įgyvendinti, reikėtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sudaryti remiamų asmenų sąrašą, kuriems gali būti taikomos aktyvios įtraukties priemonės. -Vietos, regionų, nacionaliniu lygmeniu skatinti integruotą socialinės politikos įgyvendinimą, apimanant šiuos aspektus: minimalių pajamų suteikimą, aktyvias darbo rinkos priemones ir socialines paslaugas. -Papildyti bendrąsias ir (arba) aktyviasias darbo rinkos paslaugas bei užimtumo rešimo programas, aktyvioniomis įtraukties priemonėmis ir įtvirtinti tai užimtumo rešimo teisės aktuose (Lietuvos Respublikos užimtumo rešimo įstatymas, Žin., 2006, Nr. 73-2762). -Lietuvos Respublikos Užimtumo rešimo įstatyme įtvirtinti nuostatą, kad aktyvias įtraukties priemones gali taikyti teritorinės darbo rinkos mokyimo ir konsultavimo tarnybos, kiti juridiniai ar fiziniai asmenys. -Numatyti finansavimą biudžeto asignavimų plane ir deleguoti atitinkamas funkcijas organizacijoms, dirbančioms su socialiai pažeidžiamais asmenimis ir gebančioms taikyti aktyvias įtraukties priemones 	<p>integracijos i darbo rinką modelis“;</p> <p>„Socialiai pažeidžiamo jaunimo integracijos i darbo rinką prielaidos Lietuvoje“</p> <p>Mokyimo programos, įregistruotos Lietuvos darbo rinkos mokyimo tarnybos neformalaus mokyimo programų sąvade:</p> <p>„Informacijos apie darbo rinką integracija ir darbo paieškos strategija“ (kodas 296109065)</p> <p>„Individualaus profilio sudarymas ir karjeros planavimas“ (kodas 296109064)</p> <p>„Darbo rinkai reikalingų socialinių įgūdžių treniravimas per grupinius užsiėmimus“ (kodas 296109063)</p> <p>„Asmeninės ir socialinės kompetencijos ugdymas siekiant padidinti socialines įtraukties efektyvumą“ (kodas 196109045)</p> <p>„Darbo komandoje ir savęs pažinimo gebėjimų ugdymas“ (kodas 296109062)</p> <p>„Verslumo ugdymas taikant dailės terapiją“ (kodas 596134525)</p> <p>„E. mokyimasis. E. galimybių naudojimo pagrindai“ (kodas</p>

Tikra 5. Mod -

				<p>396148263);</p> <p>„E. galimybių naudojimo pagrindai. E. verslas“ (kodas 396148264);</p> <p>„E. darbo rinkos pokyčiai. E. sveikata“ (kodas 396148265).</p> <p>Leidiniai:</p> <p>„Reikalavimai integralumui su ITT terpe, profesinio orientavimo ir konsultavimo metodų grupių atranka, jų adaptavimas ir pritaikymas ITT terpe“;</p> <p>„Geroji praktika ir metodikos“</p>
9.	<p>EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04</p>	<p>Efektyvus tinklų kūrimas (tarptautinio bendradarbiavimo produktas)</p>	<p>Sprendimą gali naudoti visos organizacijos, kurios siekiamos savo tikslų bendradarbiauja su kitomis organizacijomis, partneriais, institucijomis. Kuriant bendradarbiavimo tinklus, atsižvelgiama į poreikius, bendrus interesus, tikslus ar ekspertų išvadas.</p> <p>Pagrindinė prielaida šio instrumento paklausai atsirasti yra suinteresuotų šalių noras jungtis į partnerių tinklus, bendradarbiavimo svarbos suvokimas bei būsimos bendradarbiavimo struktūros numatymas</p>	<p>Leidiny „Efektyvių tinklų kūrimas“.</p> <p>Publikavo JIVE (Joint Innovations for Visible Equality). Suomija, Vokietija, Lietuva, Olandija</p>
10.	<p>Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06</p>	<p>Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo modelis</p>	<p>Modelis yra pakankamai mobilius ir lengvai pritaikomas kituose regionuose, nes yra realios galimybės tam tikslui naudoti veikiančias tautinių bendrijų organizacijų struktūras bei jų žmogiškuosius išteklius. Visaginė ir Kaune veikiantys tautinių mažumų kultūrų centrai yra potencialūs partneriai, sprendžiant sprendimo pritaikymo klausimą jų regionuose. Šių įstaigų darbuotojų kompetencija bei darbo su tautinėmis mažumomis patirtis sudarytų sąlygas pakankamai lengvai ir greitai integruoti siūlomą modelį.</p> <p>Sprendimą rekomenduojama taikyti praktikoje, plėtojant tautinių mažumų organizacijų veiklą, į ją įtraukiant naują – socialinę – funkciją. Siūloma Nacionaliniame kovos su skurdu ir socialine atskirtimi veiksmų plane</p>	<p>Leidiny „Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos modelis“.</p> <p>Mokymo programos:</p> <p>„Tautinių bendrijų lyderių mokymo programa“;</p> <p>„Tautinių bendrijų globėjų mokymo programa“;</p>

TIKRO
S. Paeš

		<p>pažymėti, kad darbu su socialiai pažeidžiamomis grupėmis gali būti taikomos įvairios praktikos.</p> <p>Su kaupia suinteresuotų asmenų ir paslaugų teikėjų duomenų bazė ateiityje gali būti naudojama tiek tęsiant darbą su tautinių mažumų atstovais, tiek dirbant su kitomis visuomenės grupėmis.</p> <p>Lyderių (globėjų) patirtis gali būti modifikuojama imigrantams, pabėgėliams, padedant jiems įsidarbinti ir integruotis į sociumą. Lyderių mokymo programa ir jos atskiras dalys gali būti adaptuojamos kitų NVO aktyvui</p>	<p>„Dirbančiųjų su tautinių mažumų atstovais mokymo programa“;</p> <p>„Bedarbių papildomo mokymo programa“;</p> <p>„Valstybinės lietuvių kalbos mokymo programa“.</p> <p>Sitūlomų keisti teisės aktų ir kitų norminių aktų analizės studija ir pasiūlymai teisės aktų keitimui.</p> <p>Tautinių mažumų atstovų integracijos į darbo rinką galimybių tyrimo medžiaga</p>
<p>11.</p> <p>„Atviri ir saugūs darbe.lt“;</p> <p>EQ/2004/1130-08</p>	<p>Lygių užimtumo galimybių veiksmų planas</p>	<p>Sprendimo perkėlimo ir integravimo sėkmė didžiąja dalimi priklauso nuo politinės valios:</p> <p>- Jeigu šią nuostatą kaip neatsisajama socialiai atsakingo verslo idėją palaikytų darbdavių konfederacijos ir profsąjungos, teigiamų rezultatų jau galima būtų tikėtis po 3-5 metų.</p> <p>- Jeigu diegiant šią idėją dalyvaus tik nevyriausybines organizacijos, t.y. bus einama ilguoju, laipsniško nuostatų keitimo keliu, tikintis, jog žmonės kada nors patys subręst tokiam sprendimui integravimo procesas gali užtrukti dešimtmecius (remiantis akademinė literatūra galima teigti, jog diskriminacijos praktikos neišnyksta pačios savaime dėl ekonomikos augimo, jeigu nėra imamasi specialių priemonių).</p> <p>Jau žengti pirmieji žingsniai link šio sprendimo kaip privalomo darbdaviams teisės akto įteisinimo. Seimo Žmogaus teisių komitetas 2008 04 09 priarė Seimo nutarimo „Dėl Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos 2007 metų ataskaitos“ projektui Nr. XP-2940, kuriame Vyriausybei siūloma parengti įstatymo projektą, įpareigojantį darbdavius propaguoti vienodo požiūrio principo taikymą darbe, stiekiant išvengti diskriminacijos dėl lyties, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, rasės ir etninės kilmės, religijos ar išitikinimų ir kt. Taip bus pasiektas maksimalus</p>	<p>Leidiniai:</p> <p>„Lygių galimybių politikos apžvalga ir teisinės rekomendacijos: lygybė ir įvairovė darbo vietoje“;</p> <p>„Praktinis vadovas darbdaviams ir darbuotojams: kaip išvengti lygių galimybių politiką“.</p> <p>Metodinė kompaktinė plokštelė „Atverkite savo darbo vietą“.</p> <p>Lietuvos Respublikos lygių galimybių politikos įgyvendinimo darbe įstatymo projektas ir aiškinamasis raštas</p>

1130
5.10.05

188

12.	„Equal-atvirų durų link“, EQ/2004/1130-09	Socialinių kompetencijų, siekiant asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, įsitraukimo į visuomenę ir darbo rinką, kompleksinis sprendimas	<p>šio sprendimo teisėtumas ir žinomumas darbdaviams, kartu patraukiant jų dėmesį sprendimo teikiama naudai</p> <p>Remiantis jau įgyvendintomis <i>vystymo bendrijos „Equal-Atvirų durų link“</i> veiklomis, tikėtina, kad socialinių kompetencijų, stekiant asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, įsitraukimo į visuomenę ir darbo rinką, kompleksinis sprendimas, gali būti sėkmingai perkeltas į kitas institucijas, todėl, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> -adaptuojamas ir priimaomas įvairioms institucijoms, dirbančioms su kitomis socialinės atskirties grupėmis bei vykdančioms jų integraciją visuomenėje bei darbo rinkoje, -sprendimo diegimo principai yra lengvai pritaikomi sprendžiant įvairias socialines problemas. <p>Po projekto veiklų tikslinga sukurti metodinę priemonę, kuri leistų vystymo bendrijos pasitilymus pritaikyti kitoms institucijoms, dirbančioms su diskriminaciją patiriančiomis visuomenės grupėmis</p>	<p>Leidiniai:</p> <p>„EQUAL-atvirų durų link“;</p> <p>Pasūlymų paketas pokyčiams politikoje ir praktikoje horizontaliuoju ir vertikaliu lygmenimis;</p> <p>Projekto II etapo metu suskurtų inovacijų pritaikomumo studija horizontaliuoju ir vertikaliu lygmenimis.</p> <p>Psichologinio mokymo programa, skirta asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, nuotoliniam mokymui.</p> <p>Personalo mokymo programa</p>
13.	EQUAL atviros aplinkos neigaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	Socialinių įmonių darbo organizavimo atitikimas įstatymuose numatytiems tikslams ir paskirčiai.	<p>Sprendimo įgyvendinimui reikia laiko ir suinteresuotų šalių pastangų:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Užtruktų įstatymų ir (ar) poįstatyminių aktų parengimas (projekto eigoje neparengti konkretūs pasiūlymai dėl socialinių įmonių veiklos tobulinimo). -Nebūtų lengvas naujojo požiūrio ir tvarkos derinimas su Socialinių įmonių asociacija 	<p>Darbdavių nuostatų į neigaliosius tyrimas.</p> <p>Studija „Neigaliojo profesinio rengimo turinio ir sistemos analizė bei vertinimas: rekomendacijos socialinės sistemos dalyviams“.</p> <p>Metodinis vadovas darbdaviams ir bendradarbiams, įdarbinus žmogų su negalia.</p> <p>Leidiny „Tarptautinės informacijos, patirties bei gerosios praktikos pavyzdžių analizė, vertinimas, palyginimas“.</p> <p>Organizacinio vystymosi mokymo</p>

TIKRO
S. MOČK

		programa
14.	<p>„Išeitis Tau“, EQ/2004/1130-11</p> <p>Kompleksinių socialinių paslaugų plėtra</p> <p>„Galimybių laboratorijų“ darbo organizavimo principai taikytini savivaldybėse, kuriant naujas socialines pagalbos priemones, organizuojant motyvacines (pradėti dirbti arba grįžti į darbo rinką) programas, pasinaudojant Užimtumo remimo įstatyme (bendradarbiaujant su teritorinėmis darbo biržomis) numatyta galimybė teikti psichologines socialinės reabilitacijos programas.</p> <p>Kaštų atsiperkamumo analizė taikytina, keičiant savivaldybių strateginius ir socialinių paslaugų planus, tobulinat darbo su socialinėmis grupėmis instrumentus (tyrimai, studijos, darbo organizavimo formos).</p> <p>Sitloni sprendimai yra reikalingi, tačiau juos įgyvendinti sudėtinga dėl savivaldybių požiūrio, biudžeto ir pan.</p> <p>Sprendimų taikymui paskatinti reikia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuoti „apskritojo stalo“ diskusijas su savivaldybių, savivaldybių administracijų vadovais, skatinant savivaldybes pirkti socialines paslaugas pažeidžiantiems jaunuoliams; - remti projektus, skirtus pažeidžiamo jaunimo socialinei ir profesinei integracijai, diegiant EQUAL ir ESF projektų parengtų priemonių įgyvendinimą savivaldybėse 	<p>programa</p> <p>Vystymo bendrijos „Išeitis tau“ projekto kaštų atsiperkamumo skaičiavimai</p>
15.	<p>„Išeitis Tau“, EQ/2004/1130-11</p> <p>Nemotyvuotos asmenybės integravimas į darbo rinką programa</p> <p>Siekiant paskatinti, kad programa būtų plačiai diegiama praktikoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> -programą stilyti naudoti organizacijoms, dirbančioms su panašiomis tikslinėmis grupėmis arba, programą adaptavus, ir su kitomis tikslinėmis grupėmis; -vertinti, kaip galima panaudoti „Naslačių ir globos netekusių vaikų integracijos ir visuomenę programos 2005-2008 m.“ teikiamas galimybes; -sprendimą pristatyti savivaldybėms ir rekomenduoti jį įtraukti į savivaldybių programas; -programos modulius naudoti kaip metodines priemones rengiant socialinius darbuotojus; 	<p>Metodinis leidinys „Integracijos į darbo rinką programą“</p>

TUKA

5. Naktis

190

	<p>-teikti projektus 2007-2013 m. Žmogiskųjų išteklių plėtros veiksmų programos finansavimui gauti.</p> <p>-2006 04 05 socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakyme „Dėl socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“ Nr. A1-93, praplėsti paslaugą „Socialinių išgūdžių ugdymas ir palaikymas“ papildant apibrėžimą „... visuomeniniame (darbo rinkos)...“</p> <p>-remti projektus, skirtus pažeidžiamo jaunimo socialinei ir profesinei integracijai, diegiant EQUAL ir ESF projektų parengtų priemonių įgyvendinimą savivaldybėse</p>		
16.	<p>Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12</p>	<p>Mokymo modelis, skirtas specialistams, dirbantiems su nuteistais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenims</p>	<p>Mokymo modelis gali būti adaptuojamas ir pritaikomas visų institucijų, dirbančių su socialinės atskirties grupėmis bei vykdančių jų integraciją į visuomenę bei darbo rinką, veikloje nacionaliniame, savivaldos ir instituciniame lygmenyje.</p> <p>Vadovaujantis 2000 m. spalio 17 d. Statutu, Vilniaus pedagoginis universitetas užtikrins modelio taikymo fėstinumą - darbu su socialinės atskirties grupėmis ruošdamas socialinius darbuotojus, socialinius pedagogus.</p> <p>Siūlomas mokymo modelis padės užpildyti reintegracinio darbo sferoje esančią spragą – specializuotos mokymo programos įdiegimą. Vis dėlto vien tik minėto modelio perkėlimas į specializuotų institucijų veiklos barus nepakankamas, siekiant išspręsti socialinės atskirties grupės problemas, todėl bus bendradarbiaujama su Kalėjimo departamentu, teikiant metodinę ir ekspertinę pagalbą.</p> <p>Modelio taikymą artimiausiu metu apsunkins tai, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nėra aiškiai apibrėžta tinklinio bendradarbiavimo schema. - nėra dirbančių pagal sukurtą modelį specialistų stebėsenos ir grįžtamojo ryšio aiškaus apibrėžtumo. - neišdu kiek tikslingas grupės narių pajus projekto metu sukurtų produktų naudą <p>Siūlomas sprendimas gali būti pritaikomas įvairiose viešųjų paslaugų teikimo struktūrose, bet kurios socialinės ir ekonominės kompetencijos stokojančios tikslingas grupės poreikiams tenkinti. Sprendimo taikymą nesunku organizuoti ir tvirtai vykdyti bet kokiame Lietuvos regione, ypač atsižvelgiant į jo santykinį pigumą. Vienam paslaugų teikimo centrui suorganizuoti (NVPC) vidutiniškai prireiktų nuo 2 iki 6 mėnesių administracinių ir organizacinių veiksmų, įskaitant</p>
17.	<p>Neigaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13</p>	<p>Kompleksinės konsultavimo paslaugos (neigaliesiems, darbdaviams bei kitiems)</p>	<p>Specialistų, dirbančių su nuteistais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis, mokymo programa.</p> <p>Specialistų, dirbančių su nuteistais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenimis, mokymų metodinė medžiaga.</p> <p>Leidiny „Gyvenimo laisveje vadovas“</p> <p>EQUAL projekto „Neigaliųjų verslo plėtros bendrija“ Socialinių paslaugų paketo aprašas.</p> <p>Neigaliųjų verslo plėtros centrų strateginiai planai.</p> <p style="text-align: right;">T. K... S. K...</p>

	suinteresuotiems asmenims)	<p>personalo samdytą, ir mokymus. Tačiau steigti naujas tokio pobūdžio biudžetines institucijas nėra tikslinga, nes minėtas funkcijas vykdančios institucijos jau veikia. Esamų centrų veikla būtų efektyvesnė, jei jų teikiamos paslaugos būtų dalinai mokamos: palengvėtų centrų išlaikymas, o klientai gautumėte paslaugą labiau vertintų.</p> <p>NVPC taip pat turėtų bendradarbiauti su socialinių įmonių asociacijomis, neigalinių, darbdavių asociacijomis, tarpautinėmis organizacijomis bei kitais užsienio partneriais, rengti bendrus projektus ir taip vystyti savo veiklą; neapsiriboti vien socialinių įmonių veiklos tobulinimu, bet imtis bendro neigalinių verslo skatinimo ir palaikymo</p>	<p>Leidiniai:</p> <p>„Bendravimo su neigaliaisais gidas“;</p> <p>„Neigalinių klientų sutikimas“;</p> <p>„Paslaugos, kurios palengvina samdytą“;</p> <p>„Rizikos mažinimas iki minimumo“;</p> <p>„Susitarimas dėl paslaugų lygio“</p>
18.	„Ištiesk ranką“, EQ/2004/1130-14	<p>Socialinės mentorystės išdarbinimo srityje modelis</p> <p>Sprendimas gali būti taikomas įvairioms tikslinėms grupėms, siekiant stiprinti jų motyvaciją ir emocinę kompetenciją, sugebėjimus, užtikrinančius įvairių problemų sėkmingą sprendimą. Projekto metu atliktų fokus grupių ir seminarų apklausų analizė įrodo, kad Socialinės mentorystės modelis gali būti taikytinas visose srityse įvairių socialinės atskirties grupių problemoms spręsti, tik tam tikros mokymo metodikos turėtų būti adaptuotos, o mentoriai parenkami tokie, kurie turėjo tokią pačią problemą, kurią ugdytinis nori išspręsti.</p> <p>Mentorystės mokymo moduli paprasta integruoti į vykdančias specialisių rengimo programas, kaip kurso dalį - mokymo įstaigų atstovai, dalyvavę projekto seminaruose, išreikšė susidomėjimą šiuo moduli.</p> <p>Remiantis projekto sukaupia patirtimi, įkurta VŠL „Atsakingo verslo ir mentorystės institutas“, kurio viena pagrindinių veiklos sričių – mažinti socialinę atskirtį visuomenėje taikant būtent socialinės mentorystės modelį</p>	<p>Metodika „Socialinės mentorystės išdarbinimo srityje modelis“.</p> <p>Mokymo programos:</p> <p>„Adaptacinė programa naujai priimtomis darbuotojoms“;</p> <p>„Informacija ir komunikacija“;</p> <p>„Pateiktųjų rengimas“;</p> <p>„Skaičiuokles rengimas“;</p> <p>„Tekstų tvarkymas“;</p> <p>„Socialinis mobilumas“;</p> <p>„Įvaizdžio formavimas“;</p> <p>„Moavyvacijos ir pasitikėjimo savimi stiprinimas“;</p> <p>„Verslumo įgūdžių tobulinimas“;</p> <p>„Vadybininko formavimas“;</p> <p>įgūdžių formavimas“;</p>

11113
5. noc

192

<p>„Socialinė mentorystė“.</p> <p>Mokymo medžiaga tikslinei grupei.</p> <p>Mokymo medžiaga asmenims, atsakingiems už socialinių darbuotojų, pedagogų rengimo programas</p>			
<p>Metodinis leidinys „Gali pasitikėti savimi“.</p> <p>Socialinio aktyvumo pokyčio tyrimo metodika.</p> <p>Nuteistųjų diferenciacijos pagal pakartotinio nusikalstamumo riziką ir kriminogeninius poreikius metodika.</p> <p>Studijos:</p> <p>„Jaunimo NVO teikiamos socialinės paslaugos ir jų plėtra, siekiant socialiai pažeidžiamų jaunu žmonių užimtumo ir integracijos“;</p> <p>„Atskirų jaunimo grupių poreikiai, siekiant integracijos į darbo rinką“</p>	<p>Siekiant mažinti socialiai pažeidžiamų jaunu asmenų socialinę atskirtį ir skatinti jų užimtumą siūloma:</p> <p>-papildyti Jaunimo darbo centrų prie teritorinių darbo biržų paslaugų sąrašą ilgalaikėmis programomis, kurios būtų skirtos socialiai pažeidžiamų jaunu asmenų socialinei reabilitacijai ir pasirošimui integracijai į darbo rinką.</p> <p>-taikyti projekto „Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija“ išbandytą modelį, įtraukiant vietines bendruomenes, nevyriausybinės organizacijos, potencialius darbdavius.</p> <p>-Jaunimo darbo centruose įsteigti socialinės reabilitacijos programos konsultanto etatą.</p> <p>Jaunimo darbo centrai socialinių įgūdžių ugdymo paslaugas galėtų pirkti iš jų teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų bei pasitelkti savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorių, švietimo ir socialinės rūpybos skyrius, regioninę patalos inspekciją, švietimo įstaigas, darbdavius. Patalpos, reikalingos paslaugos teikimui, galėtų būti numatytos Jaunimo darbo centre arba skirtos savivaldybės.</p> <p>Rekomenduojama programą pristatyti darbiniam Lietuvos darbo biržos pasitarime bei aptarti situaciją dėl Užimtumo rėmimo įstatyme numatytos socialinės-psichologinės reabilitacijos teikimo tvarkos. Taip pat siūloma teikti projektą Žmogishųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2007-2013 m. finansavimui gauti</p>	<p>Socialiai pažeidžiamų jaunu asmenų socialinės reabilitacijos ir paruošimo užimtumui darbo rinkoje programa „Gali pasitikėti savimi“</p>	<p>19.</p> <p>Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija EQ/2004/1130-15</p>
<p>Leidiniai:</p> <p>„Besimokančios bendruomenės“;</p> <p>„Agimimas“;</p>	<p>Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba turi galimybę integruoti modelį į aktyvias darbo rinkos politikos priemones nacionaliniu lygiu.</p> <p>Modelio idėja bei metodologija gali būti pritaikoma įvairioms socialinės rizikos</p>	<p>Įsidarbinimo kompetencijos įgūdžių ugdymo bendruomenėje</p>	<p>20.</p> <p>Probleminių regionų agimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas,</p>

11111111
S. Steck

193

	partnerystė, bendrumė (ATGIMMAS), EQ/2004/130-16	modelis	grupėms bei kituose šalies probleminiuose regionuose. Sukurtos inovacinės diskriminacijos bei nelygybės mažinimo priemonės gali būti įtrauktos į Nacionalinį kovos su skurdu ir socialinę atskirtimi veiksmų planą 2008-2010 m.	<p>„Bendruomenių kelias“;</p> <p>„Regeneration Strategy for equal employment opportunities“;</p> <p>„Bendruomenės atgimimo modelis ir monitoringas“;</p> <p>Modulinės mokymo programos: „Kompiuterinio rašingumo pagrindai“;</p> <p>„Konfliktų sprendimas“;</p> <p>„Streso įveikimas ir savireguliacija“;</p> <p>„Bendravimo pagrindai“;</p> <p>„Profesinė branda ir darbo paieška“;</p> <p>„Profesinis orientavimas“;</p> <p>„Karjeros projektavimas“;</p> <p>„Verslumas“;</p> <p>„Bendruomenės vertybės“;</p> <p>„Motyvacijos skatinimas“;</p> <p>„Pozityvaus mąstymo lavinimas“;</p> <p>„Darbas komandoje“;</p> <p>„Dalykinio bendravimo įgūdžiai“.</p> <p>Darbo mugių organizavimo metodologija ir scenarijai. Bendruomenės atgimimo modelis.</p> <p>Metodika „Isidartinimo kompetencijos</p>
--	--	---------	---	---

Tikria
5. rakt -

194

21.	(Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	(Re)integracijos į darbo rinką modelis	<p>Modelis gali būti taikomas savivaldybių lygmenyje. Šis modelis galėtų būti parankus visoms savivaldybėms, kurios nori, kad jos teritorijoje gyventų kuo mažiau „neužimtų“ žmonių. Modelį paprasčiausia pritaikyti kaimiškose ir nedidelių gyvenviečių vietovėse, kur žmonės vieni kitus geriau pažįsta ir egzistuoja tarpesmi bendruomeniniai ryšiai. Taip pat veiksmingas ir tokio dydžio miestuose, kaip Kretinga.</p> <p>Adaptavus motyvacinių mokymų programą, modelis gali būti taikomas sprendžiant įvairias išdarbinimo ir užimtumo didinimo problemas, kurias sąlygoja žmogaus požiūris</p>	<p>igūdžių ugdymo mokymų ir konsultacijų ciklas specialistams“</p> <p>Leidiniai: „Nesimokančio ir nedirbančio jaunimo įdarbinimo spragos“; „Nesimokančio ir nedirbančio jaunimo institucinis įdarbinimo tinklas“; „Buvusių kalinių įdarbinimo tinklo spragos“; „Buvusių kalinių institucinis įdarbinimo tinklas“; „Žmonių su negalia įdarbinimo tinklo spragos“; „Žmonių su negalia institucinis įdarbinimo tinklas“; „Moterų virš 40 metų ir moterų po vaiko priežiūros atostogų įdarbinimo tinklo spragos“; „Moterų virš 40 metų ir moterų po vaiko priežiūros atostogų įdarbinimo tinklas“; „Geroji patirtis ieškant darbo“.</p> <p>Mokymo programų papildymai: moterims po motinystės atostogų; moterims virš 40 metų; nedirbančiam ir nesimokančiam</p>
-----	---	--	---	--

11.10.2013
S. Kocius

		<p>Sprendimą rekomenduojama taikyti vykdamas visas socialines programas.</p> <p>Vienas iš sprendimo tolimesnio tobulinimo būdų - išsami kaštų analizė, kurios esmė yra sumodeliuoti nedarbingumo išvengiamumo modelį. t.y.:</p> <p>-aprašyti, kaip galėtų būti organizuotas įdarbinimas, įskaitant gyvenviečių specifika;</p> <p>-nustatyti tikėtinas paslaugų teikimo prielaidas ir rezultatus pagal aprašytus įdarbinimo užtikrinimo būdus;</p> <p>-išanalizuoti resursų (taip pat ir finansinių) poreikius (išskiriant pradinės investicijas bei einamąsias išlaidas) pagal aprašytus įdarbinimo užtikrinimo būdus;</p> <p>-įvertinti kiekvieno paslaugų teikimo būdo racionalumą (įvertinant sąlygas ir galimybes, kai paslaugų teikimas yra ekonomiškai efektyvus);</p> <p>-įvertinti „pilno pasirinkimo“ (kai klientas gauna paslaugas pagal poreikius) tikėtiną ekonominę efektyvumą</p>	<p>jaunimui;</p> <p>žmonėms su negalia;</p> <p>asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų</p> <p>Tyrimai:</p> <p>„Sergančiųjų sunkionis psichikos ligomis asmenų įdarbinimas Lietuvoje: ekonominiai vertinimai“;</p> <p>„Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimo Lietuvoje ekonominis vertinimas“</p>
22.	<p>Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19</p>	<p>Įdarbinimo modelio kaštų ir naudos skaičiavimo metodika</p>	<p>Tyrimai:</p> <p>„Sergančiųjų sunkionis psichikos ligomis asmenų įdarbinimas Lietuvoje: ekonominiai vertinimai“;</p> <p>„Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimo Lietuvoje ekonominis vertinimas“</p>
23.	<p>Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19</p>	<p>Viešininimas – informacijos sklaida</p>	<p>Sprendimas taikytinas projektams, skirtiems socialinės rizikos grupių problemoms spręsti, vykdyti strateginį, kompleksinį viešininimą ir keisti visuomenės pažiūras grupių vaizdą žiniasklaidoje, tačiau jo įgyvendinimas reikalauja didelių materialinių ir žmoniškųjų išteklių</p> <p>Visuoomenės nuomonės tyrimai dėl asmenų, turinčių psichikos negalą, integracijos į darbo rinką.</p> <p>Kiti tyrimai:</p> <p>„Psichinė negalia nacionalinės spaudos puslapiuose – etika ir jos ribos“;</p> <p>„Darbdavių požiūrių paradinis ir galutinis kokybinis vertinimas“;</p>

Tilpo
S. Noč -

				<p>„Neįgalųjų visuminis igūdžių ir darbo rezultatų vertinimas“.</p> <p>Leidiny „Patarimai su psichikos sveikatos temomis susiduriantiems žurnalistams“.</p> <p>DVD „Nebijok atsisukusio varžtelio“, kitos viešinio kampanijos priemonės</p> <p>Distancinio mokymo programa „Darbo paieškos pratybos“</p>
24.	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę. EQ/2004/1130-20	Efektivesnis prekybos žmonėmis aukų įdarbinimas apmokant socialinius darbuotojus	<p>Sprendimas buvo išbandytas su prekybos žmonėmis aukomis, tačiau jis gali būti pritaikomas ir organizacijose, dirbančiose su panašia arba kita klientų grupe, kuriai būtina padėti integruojantis į darbo rinką, pvz., žmonėmis, grįžusiais iš įkalinimo įstaigų, asmenimis, turinčiais priklausomybę nuo psichotropinių medžiagų, vienišomis motinomis ir kt.</p> <p>Sprendimas gali būti naudojamas visuose miestuose ir rajonuose. Geriausiai taikyti jį gali socialiniai darbuotojai, pažįstantys asmenis, kuriems reikia tokios pagalbos.</p> <p>Potencialiais gerosios praktikos perėmėjais gali būti visuomeninės ir valstybinės institucijos, taip pat ir nevyriausybinės organizacijos, dirbančios su asmenimis, nukentėjusiais nuo prekybos žmonėmis ir galinčios pasinaudoti gerąją patirtimi, dirbant su panašios socialinės atskirties grupėmis.</p> <p>Prevencijos prieš prekybą žmonėmis patirtis rodo, kad švietėjišką – informacinę veiklą tikslinga nukreipti taip, kad apie gresiančius pavojus sužinotų paaugliai, gyvenantys atokesniuose Lietuvos regionuose, o ypač vaikų globos namuose. Todėl prevencinė veiklą nukreipiami į vaikų globos namus taip pat ir Lietuvos mokyklas. Taip pat būtina, kad išsamią informaciją gautų darbuotojai, dažniausiai susiduriantys su nukentėjusiais paaugliais</p>	
25.	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Viliaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	Atstovavimo tobulinimas	<p>Socialinis dialogas yra pagrindinis būdas spręsti socialinius-ekonominius klausimus tiek Europos Sąjungos šalyse, tiek Lietuvoje. Sprendimas gali būti veiksmingas sprendžiant daugelį problemų, su kuriomis susiduria darbo rinkos dalyviai ar atskiros jų grupės</p> <p style="text-align: right;">Tinka S. Kocys</p>	

			<p>Paramos tinklo reintegracijai i darbo rinką Utenos ir Vilniaus apskrityse nauji mokymo moduliai.</p> <p>Socialinių partnerių bendradarbiavimo susitarimų, nuostatų. „Apskritų stalų“ metu iškeletų klausimų, priimtų sprendimų studija</p>
<p>26.</p> <p>„Laimėk gyvenimą“, EQ/2004/1130-22</p>	<p>Kompleksinė priklausomybės ligų gydymo sistema (sukūrimas ir išbandymas praktikoje)</p>	<p>Kompleksinio gydymo metodika taikytina šalies mastu ir yra skirta visoms institucijoms, dirbančioms priklausomybių srityje: dienos centrams, socialinės pagalbos kabinetams, medicininėms įstaigoms, reabilitacijos centrams, resocializacijos programoms.</p> <p>Inovacija galima pritaikyti, gydant visas priklausomybės ligas – nuo narkotinių medžiagų, alkoholiui ir kt. Taip pat kompleksinį paslaugų teikimo modelį galima pritaikyti ir kitose srityse, sprendžiant nelygybės ir atskirties klausimus.</p> <p>Šios metodikos nuoseklus taikymas ilgalaikeje perspektyvoje padėtų suformuoti priklausomybės gydymo, kaip paslaugų komplekso sampratą, kuri įtakotų ir praktinius darbo pasikeitimus.</p> <p>Programos naudojimą gali apsunkinti tai, kad ji yra ilgalaikė, užtruks metus ar ilgiau ir asmuo gydymo metu turi būti išlaikomas valstybės ir artimųjų.</p> <p>Sprendimas atitinka 2007-2013 m. Žmogiskųjų išteklių plėtos veiksmų programos kriterijus, todėl rekomenduojama modelio taikymą finansuoti jos lėšomis</p>	<p>„Kompleksinio priklausomybės gydymo metodinės rekomendacijos: motyvacija, medicininė detoksikacija, reabilitacija ir socialinė integracija“</p> <p>Pasūlymo Lietuvos Respublikos Seimo Narkomanijos prevencijos komisijai projektas</p>
<p>27.</p> <p>„FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami“, EQ/2004/1130-23</p>	<p>Profesinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modeliai</p>	<p>Lankstesnio ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbo organizavimo diegimas yra pakankamai paprastas: tam reikia vietos bendruomenės aktyvumo ir vietos valdžios geranoriškumo.</p> <p>Kompleksinės pagalbos šeimai paslauga yra labai reikalinga, tačiau dėl finansinių sunkumų bei nelankstaus požiūrio sunkiau perkeliama i praktika. Artimiausioje ateityje ikimokyklinėse įstaigose turėtų būti įsteigti socialinio darbuotojo ar socialinio pedagogo ir psichologo etatai - tai numatyta ir ikimokyklinių ugdymo įstaigų pavyzdiniuose etatų normatyvuose, tvirtinamuose savivaldybių tarybose.</p>	<p>Leidiniai:</p> <p>„Tėvų (tėvo ir motinos) dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo įstaigos veikloje“;</p> <p>„Šeimos ir darbo derinimo galimybės“;</p> <p>„Šeimos ir darbo išpareigojimų derinimo rekomendacijos“</p>

5.1003
S. Nodys

198

28.	„Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“, EQ/2004/1130-24	Šeimos ir darbo derinimo organizacijoje modelis (ŠDDOM)	<p>Tokiu būdu bus sudarytos sąlygos kompleksinei pagalbai šeimai diegti</p> <p>Sprendimas gali būti pritaikytas:</p> <ul style="list-style-type: none"> -planuojamuose nuo 2009 m. kurti daigiafunkciniuose centruose; -bendruomenių centruose, ypač kaimo vietovėse; -vaikų priežiūros įstaigose <p>Sukurtas šeimos ir darbo derinimo modelis gali būti įgyvendinamas, jei jam pritaria ir jį palaiko institucijos ar įstaigos vadovybė. Sprendimo diegimas nėra lengvas ir greitas, nes priklauso nuo organizacijos vadovų modernumo, tolerancijos, pozityvumo, lankstumo.</p> <p>Nežymiai adaptuojant darbo ir šeimos derinimo priemones visas modelis gali būti diegiamas visose įmonėse ar įstaigose, kuriose dirba kuriose dirba ne mažiau kaip 300 darbuotojų.</p> <p>Siūlomo modelio atskiros priemonės - vaikų priežiūros centras, lygybės rodiklių darbovietėje kontrolinis sąrašas, mobilių auklių (padėjėjų) paslauga - gali būti taikomos atskirai.</p> <p>Vaikų priežiūros centrų steigimas pasiteisintų tik didelėse organizacijose, studentų miesteliuose. Ši priemonė gali būti pritaikyta ir planuojamuose kurti daigiafunkciniuose centruose, kurie bus steigiami nuo 2009 m. ir finansuojami iš LR švietimo ir mokslo ministerijos skiriamų lėšų</p>	<p>Leidiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Lytis. Ugdymas. Socialinė aplinka. Studijų knyga“; „Lytis ir ugdymas. Metodinė priemonė“. <p>Mokymo programos:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Feminizmo studijos“; „Šeimos ir karjeros vaidmenų derinimo psichologiniai aspektai“; „Moters profesinė karjera“; „Profesinio bendravimo psichologija“; „Lyties tapatumo psichologiniai aspektai“; „Lyties dilemos socialiniame darbe“; „Negalė ir šeimos dinamika“. <p>Ataskaitos:</p> <p>Naujų studijų formų, atsižvelgiant į studentų poreikius, diegimo prielaidų</p>
-----	--	---	--	--

Tikra
S. Kof -

			<p>analizės bei studijos;</p> <p>Studijas reglamentuojančių dokumentų keitimo galimybių analizė, stiekiant derinti šeimą ir studijas;</p> <p>Ataskaita apie darbuotojų nuotolinio darbo veiksmingumą ir patirtį</p>
<p>29.</p> <p>Vilniaus apskrities soc. pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25</p>	<p>Kontaktiniai taškai įgalinkems bedarbėms (šalia Vaikų dienos centrų veikiantys idarbinimo centrai)</p>	<p>Sprendimą galima idiegti šalia kiekvieno vaikų dienos centro Lietuvoje (nereikia papildomų bazių, kontaktinio taško“ veiklos gali būti vykdomos rytiniu laiku, kai vaikai yra mokykloje).</p> <p>Igyvendinimui nereikia daug personalo, nes:</p> <ul style="list-style-type: none"> -viena iš „veiksmingųjų medžiagų“ yra savitarpio pagalbos ryšiai; -naudojamosi vaikų dienos centrų administracija; -savitarpio pagalbos dėka pasiekiamas ilgesnis poveikis nei darbo biržos taikomos priemonės. <p>Sprendimui įgyvendinti būtini tinkama pasiruošimą ir patirtį turintys specialistai, galintys su konkrečiu arveju dirbti ilgą laiką. Tokių specialistų kol kas nepakanka.</p> <p>Norint sėkmingai pritaikyti siūlomą metodą, būtų naudinga jei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija finansuotų nacionalinę socialinės rizikos grupės tėvų „Kontaktinių taškų“ programą.</p> <p>Sprendimas taip pat gali būti adaptuotas jauniems bedarbiams</p>	<p>Individualaus tikslinės grupės narių konsultavimo metodinė medžiaga.</p> <p>Leidiny „Socialinė atskirtis ir integracija“.</p> <p>Mokymo programos:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Smulkaus verslo paslaugų teikėjo mokymo programa“; „Sienų dazytojo-dekoratoriaus mokymo programa“; „Kompiuterių operatoriaus mokymo programa“; „Apskaitininko padėjėjo mokymo programa“; „Keramikos lipdinių mokymo programa“; „Plytelių klojėjo mokymo programa“; „Dazytojo mokymo programa“
<p>30.</p> <p>Vilniaus apskrities soc.</p>	<p>Savarankiško gyvenimo namai</p>	<p>Sprendimą įgyvendinti gali kiekviena savivaldybė. Paslaugas tikslinei grupei galėtų teikti nevyriausybinės organizacijos ir (arba) atskiri valstybinių institucijų</p>	<p>Leidiny „Socialinė atskirtis ir</p>

5.10.2013
S. Hovs

200

	pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	vienišoms motinoms su kūdikiais	<p>padaliniai. Patalpas, reikalingas paslaugos teikimui, turėtų skirti savivaldybės (pvz., socialinis būstas).</p> <p>Sprendimas gali būti taikomas panašiai kaip po globos išeinančių jaunuolių savarankiško gyvenimo namai.</p> <p>Sitlomą paslaugą rekomenduojama įtraukti į Socialinių paslaugų katalogą</p>	integracija“
31.	„MIM“ (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	Moterų įdarbinimo, įgalinimo ir paramos šeimai modelis	<p>Modelis gali būti taikomas socialinių paslaugų srityje veikiančiose valstybinėse, savivaldybių įstaigose ar nevyriausybinėse organizacijose, kurios teikia socialines paslaugas vaikams auginančioms šeimoms arba šeimoms, kuriose yra priežiūros ir globos namuose reikalaujančių asmenų; taip pat dienos centruose, ilgalaikės globos institucijose. Atskirtos modelio dalys gali būti taikomos dirbant su įvairiomis kitomis pažeidžiamomis grupėmis.</p> <p>Modelio diegimo praktikoje etapai:</p> <p>1. <i>Sudaryti sąlygas rengti specialistus pagal naują auklės-socialinio darbuotojo formalaus ugdymo II lygio programą.</i> Įgyvendinimas gali vykti per Lietuvoje veikiančius Darbo rinkos mokymo centrus, pagal šią programą apmokant ilgalaikius bedarbius, priešpensinio amžiaus asmenis bei socialinio darbuotojo padėjėjus, dirbančius socialinių paslaugų srityje. Tam būtina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Papildyti Lietuvos Respublikos 2006 m. sausio 19 d. Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 20 str., įrašant jame reikalavimus socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijai. Numatyti, kad socialinių darbuotojų padėjėjai turi įgyti socialinio darbuotojo kvalifikacinę kategoriją pagal socialinio darbuotojo padėjėjo ar giminingą mokymo programą iki numatyto termino (siūlome 2015 m.). Papildžius įstatymą šia nuostata, turėtų būti keičiamas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-92 „Dėl socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo“. - Įtraukti šią programą į Lietuvos Darbo biržos finansuojamas Užimtumo rėmimo mokymo programas. 	<p>Metodinis leidinys „Socialinių paslaugų namuose gerinimo būdai Europoje“.</p> <p>Metodika „Virtuali auklių darbo birža. Veiklos vadovas administratoriams ir CV operatoriams“.</p> <p>Adaptuota Home-Start International metodika.</p> <p>Auklės-socialinio darbuotojo formalaus ugdymo II lygio programa (programos valstybinis kodas 362076102)</p>

TIKRA
S. KACIUS

	<p>- Finansuoti mokymus iš šiuo metu rengiamai nacionalinei socialinių darbuotojų darbo sąlygų gerinimo programai skirtų lėšų.</p> <p>2. <i>Pleuoti Lietuvai priitaikytos Home-Start International pagalbos šeimai metodikos naudojimą.</i> Tam būtina:</p> <p>- Nacionaliniame lygmenyje inicijuoti įstatymo, įpareigojančio tėvus nepalikti be priežiūros vaikų iki 14 metų amžiaus, parengimą ir Savanorystės įstatymo parengimą ir priėmimą. Abu šie siūlymai projekte neįšbandyti, bet padėtų geriau užtikrinti metodikos idėgimą, nes išplėtotų prevencines socialines paslaugas ir atpigintų socialinių paslaugų kassus.</p> <p>- Šeimoms, auginančioms ikimokyklinio amžiaus vaikus, per savivaldybes inicijuoti prevencinių socialinių paslaugų pirkimą iš socialinių viešųjų, nepelno ir pelno siekiančių organizacijų.</p> <p>3. <i>Naudoti sukurtą ir išbandytą virtualią aukštą-socialinių darbuotojų padėjėjų biržos informacinę sistemą (www.poppins.lt/au).</i> Šią sistemą galima naudoti ir išplėtoti ne tik aukštų-socialinių darbuotojų padėjėjų bet ir socialinių darbuotojų bei kitų specialistų dirbančių socialinių paslaugų srityje, paieskai. Tam būtina nacionaliniame lygmenyje surasti ir susitarti su galimu biržos administratoriumi dėl biržos perėmimo ar jos integravimo į kitą informacinę sistemą (pvz.: perduoti biržos informacinę sistemą Socialinių paslaugų priežiūros departamentui prie SADM bei integruoti ją į informacinę sistemą www.socioinfo.lt).</p> <p>4. <i>Daryti taktą politikai ir aktyviai bendradarbiauti su bendruomene, žiniasklaida, pristatant modelį ir jo socialinę-ekonominę naudą.</i> Tam būtina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebėti atstovauti socialiai neapngintų asmenų interesus; - mokėti destryti argumentus, parodant, kad yra Savivaldybių kur socialinės paslaugos namuose paslaugos yra išvystytos daug geriau; - mokėti komentuoti teisės aktus ir remtis faktais ir skaičiais, pvz., apie socialinei paramai nuo viso Savivaldybės biudžeto skiriamą procentinę dalį per kelis metus; 	<p>201003</p> <p>5. Hoed</p>
--	--	------------------------------

202

32.	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	Šeimos verslumo kompetencijų ugdymo metodika	-turėti palaikymą iš nors kelių politikų ar Savivaldybės administracijos darbuotojų Sukurta verslumo kompetencijų įvertinimo (įsivertinimo) metodika pritaikoma pirmiausia bendruomenėse, kurios organizuoja neformaliojo švietimo veiklą, neformaliojo švietimo įstaigose, andragogų darbe t.y. ten, kur jau yra suburtą grupę asmenų, pasiryžusių savarankiškai dirbti. Metodika pritaikoma ir diegiama pakankamai lengvai, tačiau tam reikalingas valdžios institucijų (pvz., savivaldybių) ir bendruomenių ar atitinkamų organizacijų pritarimas ir finansinis palaikymas, andragogų, kaip verslumo kompetencijos vertintojų, profesionali pagalba. Šio metodo diegimą gali apsunkinti stereotipinis požiūris į namie dirbančius asmenis, veiklų įvairovės nežinojimas ir tai, kad nėra pripažįstama kompetencija ir žinios, įgytos gyvenimiškos patirties (praktikos) metu. Suinteresuotumą šia metodika ir pritaikymo galimybes, esant atitinkamam palaikymui, įrodo šiuo metu EQUAL projekto partnerio, Lietuvos suaugusių švietimo asociacijos, vykdomas BPD 2.4 priemonės projektas „Andragogų-praktikų kvalifikacijos kėlimas verslumo ugdymo kontekste“, kurio metu rengiami bendruomenių atstovai, gebantys padėti bendruomenių gyventojams įsivertinti verslumo kompetencijas bei verslo organizavimo galimybes. Dalyvauja po 15 bendruomenių iš Klaipėdos ir Utenos apskričių	Šeimos verslumo kompetencijų ugdymo metodikos aprašymas. Tyrimai: Kompetencijų vertinimo (įsivertinimo) metodikos poveikio praktikai palyginamoji analizė; Darbo namuose poreikio ir galimybių tyrimo metodikos sukūrimas ir išbandymas Molėtų regione. Leidiniai: „Kompetencijos. Šeima. Karjera“; „Šeimos socialinės ir ekonominės atsakomybės ugdymas“
33.	„Dirbk savo šalyje“, EQ/2004/1130-28	Informacinių- praktinių seminarų ciklas „Įs gyvenimo stovykla“	Seminarų ciklas gali būti organizuojamas dirbantiems asmenims ir bedarbiams bei kitoms grupėms, turintiems integracijos į darbo rinką sunkumų, siekiant stiprinti asmens motyvaciją ir emocinę kompetenciją, taip pat kolektyvo darną. Sprendimą galima lengvai pritaikyti darbuotojų motyvacijai stiprinti bei tarpusavio santykiams gerinti įvairiose įmonėse atskiriems darbuotojų kolektyvams	Leidiniai: „Migracija – iššūkis ar parama šeimai?“, „Kvalifikacijos kėlimo kursai“, „Šeima ir darbas: suderinimo dilemos ir galimybės“, „Šeimos ir darbo suderinamumas: inovatyvūs sprendimai“, EQUAL VB „Dirbk savo šalyje“

11.11.2007

S. Kocys

				pagalbos jaunoms šeimoms modelis
34.	„Dirbk savo šalyje“ EQ/2004/1130-28	Eksperimentinis paramos informacinis centras (EPIC)	Sprendimas gali būti diegiamas regionuose, savivaldybėse ir yra lengvai pritaikomas. Konsultavimas gali apimti ne tik šeimos ir darbo suderinamumo, išvairinimo į vietinę darbo rinką sunkumų sprendimą, bet ir kitų problemų sprendimą, savivertės kėlimą, motyvacijos stiprinimą, paciam ieškoti galimų iššėčių sudėtingose gyvenimo situacijose. Stulomas sprendimas gali būti diegiamas bet kuriame Lietuvos regione. Paruošta specialisu komanda galėtu teikti integruota, orientuota į psichologiniu problemu sprendimą, emocines kompetencijos stiprinimą, migrantu šeimoms nariu tarpusavio santykiu gerinimą ir informacijos sklaidą	Leidiniai: „Migracija – iššėkis ar parama šeimai?“; „Kvalifikacijos kelimo kursai“; „Šeima ir darbas: suderinimo dilemos ir galimybės“; „Šeimos ir darbo suderinamumas: inovatyvus sprendimai“; EQUAL VB „Dirbk savo šalyje“ pagalbos jaunoms šeimoms modelis
35.	„Per technologijas žinojimo link“ EQ/2004/1130-29	Socialiniu įstaigu ir paslaugu registravimo sistema SIPRIS	Socialiniu įstaigu ir paslaugu registravimo sistema atitinka valstybes informacinems sistemoms keliamus reikalavimus. Sistema galima būtu įteisinti kaip valstybine informacine sistema ir integruoti į socialines paslaugas teikiančiu įstaigu licencijavimo procesus	Leidiniai: „Socialiniu įstaigu ir paslaugu registravimo informacines sistemas naudojimo instrukcija“; „Projekto portalo www.socinfo.lt naudojimosi instrukcija“
36.	„Per technologijas žinojimo link“ EQ/2004/1130-29	Savitarpio pagalbos grupiu vadovas	Savitarpio pagalbos grupiu vadovas apima visa šių grupiu organizavimo schema, kuri gali būtu perkelta į darbuotoju kvalifikacijos, mokymu programas, skirtas paruošti specialistus praktiniam darbu su socialiai pažeidžiamomis grupemis. Vadovo medžiaga gali tapti pagrindu atskirai mokymo disciplinai arba būtu integruota į jau turimas. Savitarpio pagalbos grupiu metodas yra nesunkiai pritaikomas ivairiose socialiai pažeidžiamu grupiu resocializacijos veiklose. Ši vadova jau numatoma naudoti Šeimos paramos centruose (bendrifu „Viliis“ asocijuotu nariu įsteigose įstaigose), seksualiniu mažumu savitarpio pagalbos grupėse	Leidiniai: „Praktinis gidas savitarpio pagalbos grupiu vadovams“ (lietuviu ir angliu kalbomis). Specialisu kursu medžiagos „Praktinis vadovas“; EQUAL projekto „Per technologijas žinojimo ir darbo link“ antrame etape parengto praktinio gido savipagalbos grupiu vadovams ekspertinis

5.11 ock

204

37.	„IN CORPORE“, EQ/2004/1130-30	Profesinio informavimo ir konsultavimo moduliniai mokymai, pagrįsti naujai sukurtomis metodikomis	<p>Siūlomos metodikos gali būti naudojamos ne tik darbui su prieglobsčio prašytojais, bet ir su kitomis tikslinėmis grupėmis (pvz. tautinėmis mažumomis ir pan.). Sprendimas tinkamas ne tik socialiniams darbuotojams, bet ir socialiniams antropologams, tautinių bendrijų namų darbuotojams ir pan.</p> <p>Mokymų medžiaga, ją labiau išplėtus ar susiaurinus (priklausomai nuo poreikių), gali būti dėstoma įvairiose mokymo įstaigose, kuriose ruošiami socialinio darbo specialistai kaip atskira disciplina, arba įtraukiant atskirus modulius į esamas socialinio darbo ir socialinės pedagogikos programas. Metodikų integravimą į aukštųjų mokyklų programas paskatintų jų išsamus pristatymas aukštųjų mokyklų dėstytojams ir vadovams.</p> <p>Metodikų taikymo rezultatyvumą mažina tai, kad egzistuojanti Lietuvoje teisinė bazė riboja galimybes prieglobsčio prašytojams dirbti</p>	<p>vertinimas (recenzija);</p> <p>Gailos Muceniekas „Praktinis gidas savitarpio pagalbos grupių vadovams“ metodikos įvertinimas.</p> <p>Lietuvoje esančių socialinio ugdymo programų studija (rekomendacijos dėl savipagalbos grupių metodo integravimo į socialinio ugdymo programas);</p> <p>„Darbo ir šeimos derinimo modelio metmenys“</p>
			<p>Metodikos:</p> <p>„Prieglobsčio prašytojų profesinio informavimo ir konsultavimo metodika“;</p> <p>„Prieglobsčio prašytojų profesinio informavimo ir konsultavimo metodinės priemonės“;</p> <p>„Einokultūrinės kompetencijos ugdymo metodika“;</p> <p>„Psichologinio ir socialinio darbo su prieglobsčio prašytojais metodika“.</p> <p>Leidiniai:</p> <p>„Prieglobsčio prašytojų igalimas – gerosios praktikos sukūrimas“;</p> <p>„What you should know about seeking asylum in Lithuania?“</p>	

11.11.2014
S. Kocius

38.	„Angelas“ EQ/2004/1130-10, „Žmonių su proto ir psichikos negalia idarbinimas“ EQ/2004/1130-19, „Asmenų su klausos negalia integracija į darbo rinką“ EQ/2004/1130-07	Socialinis vadybininkas- idarbinimo tarpininkas - darbo asistentas	<p>Visų trijų projektų patirtis parodė, kad Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra nuostatų draudžiančių taikyti idarbinimo tarpininko paslaugas. Tačiau tokia paslauga nėra oficialiai pripažinta ir finansuojama tik kaip projektinė ir epizodinė iniciatyva.</p> <p>Nors dar nėra iki galo aiškus geriausias pasiūlymo perkėlimo ir testavimo būdas, pradinio šių paslaugų diegimo etapo tikslas turėtų būti oficialus negaliųjų idarbinimo tarpininkavimo paslaugų pripažinimas, keletu viešojo finansavimo būdų įgyvendinimas bei paslaugų teikimo efektyvumo įvertinimas prieš tolimesnę plėtrą.</p> <p>Greičiausiai valstybės finansuojamos idarbinimo tarpininkų negaliesiems pareiğybės galėtų būti įsteigtos teritorinėse darbo biržose. Tam reikėtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> -numatyti tokių etatų (padalinių) steigimą Lietuvos darbo biržos ir teritorinių darbo biržų veiklos planavimo dokumentuose, -užtikrinti reikalingą finansavimą darbuotojų algoms ir kitoms išlaidoms; -parengti tokių pareiğybių (padalinių) funkcijų aprašymus, remiantis EQUAL projektų parengtais dokumentais; -apmokėti ir atrinkti specialistus idarbinimo tarpininkavimo pareiğoms užimti. <p>Pradžioje galima būtų apsiriboti tarpininko pareiğybių (padalinių) steigimu didžiųjų miestų teritorinėse darbo biržose (pvz. Vilniaus darbo biržoje jau yra Neigaliųjų aptarnavimo poskyris). Jų idarbinimo tarpininkavimo padaliniai vėliau galėtų tapti visų idarbinimo tarpininkavimo paslaugas neįgaliesiems teikiančių institucijų koordinuojamais padaliniais.</p> <p>Kadangi darbo biržose vargu ar bus įmanoma turėti visą spektrą specialistų, žinančių skirtingų negalios rūšių specifika, teritoriniams darbo biržoms reikėtų numatyti lėšas ir tvarką pirkti idarbinimo tarpininkavimo paslaugoms iš NVO ir privačių įmonių.</p> <p>Įgyvendindamas Nacionalinę žmonių su negalia socialinės integracijos 2003-2012</p>	Mokymo programa „Pabėgėlių teisė“
			<p>Leidiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Kurčiųjų idarbinimo modelio aprašas“; „Kurčiųjų įsidarbinimo mokymai“; „Tarpininkų mokymų ir veiklos koordinavimas“; „Socialinio vadybininko-tarpininko praktinis darbo vadovas“; „Metodinis vadovas darbdaviams ir bendradarbiams, idarbinus žmogų su negalia“; „Ilgalaikė ir kompleksinė psichologinė pagalba“. <p>Mokymo programos:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Tarpininkavimo specialistas neįgaliojo asmens profesinės adaptacijos situacijoje: kompetencijos ir funkcijų apibrėžtis“; „Neurolingvistinis programavimas“; „Biosocialinių funkcijų sutrikimas, esant įvairiai negalei, bei darbinės veiklos galimybės“; „Įstatymų realizavimas neįgalųjų idarbinimo procese“; „Neįgalųjų psichosocialinė 	

S. Reičys

206

			<p>metų programa. Neigaliųjų reikalų departamentas prie LR Socialinės ir darbo ministerijos jau skyrė lėšas Neigaliųjų socialinės integracijos programų Paslaugų neigaliesiems bendruomenėje 2009 m. projektams finansuoti. Toks projektinis finansavimas turėtų būti tęsiamas, į finansuojamų paslaugų sąrašą įtraukiant įdarbinimo tarpininkavimo paslaugas.</p> <p>Pagrindiniai socialinių paslaugų teikimo organizatoriai Lietuvoje yra apskritys ir savivaldybės. Jei bus numatytas atitinkamas finansavimas ir reikalavimai tokioms paslaugoms, savivaldybės taip pat gali būti ne tik potencialūs įdarbinimo tarpininkavimo paslaugų pirkėjai, bet ir steigti tarpininkų etatus savo socialinių reikalų padaliniuose. Tokių specialistų darbo vietų steigimo ir išlaikymo išlaidas galėtų dalintis savivaldybės (patalpų išlaikymas, ryšių ir transporto išlaidos) ir SADM (darbo vietos steigimo išlaidos ir darbo užmokestis)</p>	<p>adaptacija“;</p> <p>„Sąmoningumas ir asmeninė galia geresniai gyvenimui“;</p> <p>„Veiksniai, sąlygojantys neigaliųjų integraciją visuomenėje“;</p> <p>„Praktinis vadovas imonių darbuotojams „tutoriams““.</p> <p>Studijos:</p> <p>„Neigaliųjų profesinės reabilitacijos sistemos, dalyvaujant tarpininkui, optimizavimo modelis“;</p> <p>„Tarpininkavimo specialistų rengimo mokslinis projektas, kompetencijų bei funkcijų apibrėžtis“;</p> <p>„Neigaliųjų asmeninės pažangos ir profesinės adaptacijos lygio įsivertinimas“.</p> <p>Užimtumo įstatymo pakeitimo projektas.</p> <p>Įdarbinimo metodika, skirta asmenims su psichikos negalia</p>
--	--	--	--	---

g. Karkš
Tikro

207

6 PRIEDAS. EQUAL VYSTYMO BENDRIJŲ SPRENDIMŲ ATITIKIMAS NUMATYTOMS SKURDO IR SOCIALINĖS ATSKIRTIES MAŽINIMO 2007-2008 M. PRIEMONĖMS IR REKOMENDUOJAMI KITI SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMO ŠALTINIAI³⁹

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQUAL vystymo bendrijų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
I PRIORITETAS. SKATINTI DALYVAVIMĄ DARBO RINKOJE						
1.1. Didinti gyventojų užimtumą ir dalyvavimą darbo rinkoje	1.1.1. Plėtoti veiksmų grupę, siekiant darbo pasiūlos ir paklausos suderinamumo siekiant padėti darbo ieškantiems asmenims: ilgalaikiams bedarbiams, dirbančiesiems, darbo rinkoje neaktyviems asmenims, išsirinkti tinkamą profesiją ir susirasti poreikius atitinkantį darbą.		Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos darbo birža, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba	Bus konsultuojama daugiau ekonomiškai neaktyvių gyventojų, ugdoma jų motyvacija dirbti ar mokytis		
	1.1.1.2. Įtraukti neaktyvius asmenis į konsultavimo ir motyvavimo dirbti ir mokytis priemones (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 17 d. nutarimas Nr. 46 „Dėl skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007-2008 metų priemonių patvirtinimo“ (Žin. 2007. Nr. 8-328)	Bendrieji asignavimai		Socialiniai pažėdijami, jaunų asmenų socialinės reabilitacijos ir paruošimo užimtumui darbo rinkoje programa „Gali pasilikti savinį“ (VB „Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija“) Nemotyvuotos asmenybės integravimas į darbo rinką programa (metodinis leidinys) (VB „Išėjis Tau“) Socialinės mentorysės įsidarbinimo srityje modelis	VP1-1.2-SADM-01 Ieškančių darbo asmenų integracija į darbo rinką	

³⁹ Iš Viešosios politikos ir vadybos instituto parengtos analizės „EQUAL vystymo bendrijų sukurtų ir išbandytų darbo rinkos ir užimtumo politikos priemonių novatoriškų (sprendimų) galimybės“.

11.11.13
g. modk-

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus išlų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQVAL vystymo bendrųjų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
	1.1.2. Ugdyti gyventojų verslumą, tobulinti aplinką, palankią smulkams ir vidutinio verslo kūrimuisi ir plėtrai didinti moterų, ypač kaime, galimybes imtis verslo ir jį plėtoti (skelbti sėkmingo verslo pavyzdžius, skleisti socialiai atsakingo verslo idėjas, finansuoti konferencijas, seminarus verslui rūpinamais klausimais) (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-10-19 d. nutarimas Nr. 1104 „Dėl smulkams ir vidutinio verslo plėtros iki 2008 metų strateginių krypčių aprašo ir smulkams ir vidutinio verslo plėtros 2005-2008 metų priemonių aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 126-4491) Nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa, patvirtinta 2005-11-22 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1270 (Žin., 2005, Nr. 139-5019))	Bendrieji asignavimai	Ūkio ministerija, žemės ūkio ministerija, Lietuvos smulkams ir vidutinio verslo plėtros agentūra	Kasmet bus paremia višs 3000 ūkio subjektų	(VB „Ištesk ranką“) Kontaktiniai taškai Ilgalaikiams bedarbiams (šalia Valstybės centro) veikiamos idarbinimo centrai) (VB „Viniaus apskrities soc. pažėidžiamų moterų integracija“) Aktyvios (traukties modelis (priemonės) (VB „Equal greitelis: vystymo bendrija Klaipėda- Vilnius“) Šeimos verslumo kompetencijų uždymo metodika	VP2-2-0M-01 ASISTENTAS-1
	1.1.6. Skatinti socialinę partnerystę, plėtoti socialinį dialogą ir keisti tradicinius stereotipus apie vyro ir moters vaidmenį ekonominiėje šalyje veikloje, užtikrinant lyčių lygybę darbo rinkoje. (Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių 2005-2009 metų programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugšio 26 nutarimu Nr. 1042 (Žin., 2006, Nr. 116-4202))	2007 m. – 30 2008 m. – 30 (iš valstybės biudžeto)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Sudarytos palankesnės sąlygos moterims ir vyrams derini darbo ir šeimos pareigų: mažinant ekonomines padėties skirtumai, sudaromos palankesnės sąlygos darbo rinkoje	Kompleksinių socialinių paslaugų plėtra (VB „Iškilis Tau“) Progresinės veiklos ir šeimos pareigų derinimo modeliai (VB „FORWARD! Šeima ir dabas - suderinti“)	VP1-1-SADM-02 Socialinio dialogo skatunimas VP1-1-SADM-04 Šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas

5.1005
S. Ročė

209

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus tėtų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQUAL vystymo bendrijų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
					<p>Aistovavimo tobulinimas (VB „Paramos tinklas reintegracijai (darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse“)</p> <p>Šeimos ir darbo derinimo organizacijoje modelis (ŠDDOM)</p> <p>(VB „Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“)</p> <p>Efektynus tinklų kūrimas (tarptautinio bendradarbiavimo produktas)</p> <p>(VB „Equal greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda-Vilnius“)</p> <p>Ekperimentinis paramos informacinis centras (EPIC)</p> <p>(VB „Dirėk savo šalyje: bedarbių ir jaunų žmonių, ketinančių išvykti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugojant socialinį kapitalą – šeimą“)</p>	
	<p>1.2.1. Remti labiausiai socialiai pažeidžiamų asmenų grupių dalyvavimą darbo rinkoje ir užimtumą;</p> <p>1.2.1.3. Integruoti (darbo rinką socialiai pažeidžiamas vyresnio amžiaus moteris</p>	<p>186 (iš Europos socialinio fondo pagal konkursą)</p>	<p>Pagyvenusios moters veiklos centras</p>	<p>Apmokyta 140 moterų vyresnių nei 50 m. pagal 4 modulius, sudaryta duomenų bazė, ieškomos darbo vietos, konsultuojamos moteris įsidarbinant, išleisti leidiniai</p>	<p>Moteryų įdarbinimo, įgalinimo ir paramos šeimai modelis“</p> <p>(VB „MIM (Moterų Įdarbinimo Modelis)</p>	<p>VPI-1.2-SADM-01</p> <p>Iškančių darbo asmenų integracija į darbo rinką</p>
<p>1.2. Šiurpinti socialinę aprėptį - didinti bedarbių, asmenų, derinančių šeimos ir darbo</p>	<p>1.2.1.4. Diegti motyvacijos dirbti ugdymo priemonės ir kvalifikacijos suteikimo programas grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ilgesnis</p>	<p>60 (iš valstybės)</p>	<p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija,</p>	<p>Grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų bus sudarytos galimybės įvertinti savo gebėjimus siekti</p>	<p>Mokymo modelis, skirtas specialistams, dirbantiems su nutusiais ir grįžusiais iš socialinė atskirų</p>	<p>VPI-1.3-SADM-02</p> <p>Socialinės rizikos ir socialinė atskirų</p>

1.2.1.3. 5. Kodas -

211

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQJAL vystymo bendrųjų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
	1.2.2. Išplėsti aktyvios darbo rinkos priemonių taikymą skatinant neigalių asmenų ekonominę aktyvumą, geresniam neigaliųjų galimybių darbo rinkoje išnaudojimui, padedant jiems užsitikrinti geresnę gyvenimo kokybę;					
	1.2.2.1. Įdiegti neigaliųjų, kuriems nustatytas 20 – 40 procentų darbingumo lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. I – II invalidumo grupė) arba vidutiniškas neigalumo lygis savarankiško užimtumo skatinimo priemonės, padedančias jiems susikurti sau darbo vietą ir ugdyti verslumą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 17 d. nutarimas Nr. 46 „Dėl skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007-2008 metų priemonių patvirtinimo“ (Žin. 2007. Nr. 8-328))	3000 (iš Užimtumo fondo)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Socialiniai partneriai	Gerės neigaliųjų verslumas	<i>Kompleksinės konsultavimo paslaugos (neigaliesiems, darbdaviams bei kitiems suinteresuotiems asmenims) (VB „Neigaliųjų verslo plėtros bendrija“)</i>	VP1-1.2-SADM-02 Neigaliųjų profesinės reabilitacijos sistemos kūrimas ir įgyvendinimas VP1-1.2-SADM-03 Neigaliųjų profesinės reabilitacijos programų kūrimas bei įgyvendinimas, specialistų mokymas
	1.2.3. Didinti imigrantų, o taip pat paveiktų psichoaktyvių medžiagų asmenų, socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integraciją į darbo rinką ir visuomenę, sudarant galimybes socialinės rizikos asmenims įsilieti į darbo rinką, teikiant būtinas socialines paslaugas ir kovojant su jų diskriminacija darbo rinkoje.					
	1.2.3.1. Išplėsti asmenų, baigusiu psichologines socialines reabilitacijos programas, integravimo į darbo rinką galimybes, taikant įdarbinimo subsidijuojančias priemones (Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijos projektas; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 17 d. nutarimas Nr. 46 „Dėl skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007-2008 metų priemonių patvirtinimo“ (Žin. 2007. Nr. 8-328))	400 (iš Užimtumo fondo ir Europos socialinio fondo)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos darbo birža, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba	Bus remiamas asmenų, priklausomų nuo narkotinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų ir prekybos žmonėmis aukų integravimas į darbo rinką	<i>Darbinė reabilitacijos modelis (VB „Nugalek priklausomybę“) Kompleksinio priklausomybės ligų gydymo sistema (subūrimas ir išbandymas praktikoje) (VB „Laimėk gyvenimą“)</i>	VP1-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką VP1-1.3-SADM-01 Diskriminacijos mažinimas ir socialinių problemų prevencija darbo rinkoje

1.2.3.1. S. Hock -

213

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQUAL vystymo bendrųjų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
					bendruomenėje modelis (VB „Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: išsidarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS) Savitarpio pagalbos grupių vadovas (VB „Per technologijas žinojimo link“) (Re-)integracijos / darbo rinką modelis (Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone) <i>Informacinių-praktinių seminarų ciklas „Įgyvenimo stovykla“</i> (VB „Dirbk savo šalyje: bedarbių ir jaunų žmonių, ketinančių išvykti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugojant socialinį kapitalą – šeimą“)	
2.2. Pagerinti ir geriau pritaikyti socialinių paslaugų teikimą šioms jų gavėjų grupėms: neįgaliesiems, senyvo amžiaus žmonėms, prekybos	2.2.1. Vykdyti ir plėtoti neįgalųjų reabilitaciją; pritaikyti jų poreikiams socialines paslaugas; pritaikyti viešąją fizinę aplinką, būstą ir gyvenamąją aplinką, informacinę aplinką; plėtoti neįgalųjų ugdymo veiklą; didinti neįgalųjų užimtumą, šviesti visuomenę, kad ji geriau suvoktų neįgalųjų poreikius; užtikrinti kultūros, sporto, poilsio prieinamumą neįgaliesiems (Nacionalinės žmonių su negalia socialinės integracijos 2003-2012 metų programos vykdymui planuojama skirti 2007 m. - 34048, 2008m. --	Nacionalinės žmonių su negalia socialinės integracijos 2003-2012 metų programos vykdymui planuojama skirti 2007 m. - 34048, 2008m. --	Koordinoja Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Vykdytojai - valstybinės institucijos, apskritys, savivaldybės, žmonių su negalia visuomeninės asociacijos	Programoje numatyti priemonių įgyvendinimas leis užtikrinti neįgaliesiems visapusišką socialinę integraciją bei lygias galimybes visose gyvenimo srityse.	Kompleksinės konsultavimo paslaugos (neįgaliesiems, darbdaviams bei kitiems suinteresuotiems asmenims) (VB „Neįgalųjų verslo plėtros bendrija“)	VP1-1.2-SADM-02 Neįgalųjų profesinės reabilitacijos sistemos kūrimas ir įgyvendinimas VP1-1.2-SADM-03 Neįgalųjų profesinės reabilitacijos

S. Kocys

Uždaviniai	Pretemos pavadinimas	Pretimarus lėšų poreikis (tūkst. lėšų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQ/AL vytyimo bendrųjų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
žmonėmis aukoms, smurto prieš moteris šeimoje aukoms, paleistems iš ikalinimo įstaigų asmenims, užsieniečiams , gyvusiems prieglobstį Lietuvoje	2.2.5. Įgyvendinti Prekybos žmonėmis prevencijos bei kontrolės 2005-2008 metų programą (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vynausybės 2005 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 558 (Žin., 2005, Nr. 65-2333).	32998 (iš valstybės biudžeto)				programų kūrimas bei įgyvendinimas, specialistų mokymas VP1-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriantų asmenų integracija į darbo rinką
	2.2.5.1. Remti valstybės institucijų ir nevalstybinių organizacijų projektus, skirtus prekybos žmonėmis aukų socialinei paramai, apsaugai bei reintegracijai į visuomenę.	Kasmet po 400 (iš valstybės biudžeto)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija	Numatyta kiekvienais metais parenti 10-15 organizacijų patenktų projektų įgyvendinimą. Planuojama, kad socialinės paslaugos bus suteiktos kasmet apie 150-200 nukentėjusiųjų, o prevencinis darbas vykdomas su 2000 asmenų	<i>Efektiveness prekybos žmonėmis aukų idarbinimas apmokami socialinius darbuotojus</i> (VB „Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę“)	VP1-1.3-SADM-01 Diskriminacijos mažinimas ir socialinių problemų prevencija darbo rinkoje
	2.2.5.2. Mokyti ir perkvalifikuoti socialinius darbuotojus, socialinius pedagogus, dirbančius savivaldybėse ir nevyriausybinėse organizacijose prekybos žmonėmis aukų socialinės pagalbos srityje	2007 m. - 15 (iš valstybės biudžeto)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, nevyriausybines organizacijas, Tarpautines migracijos organizacijos Vilniaus būras	Kasmet bus apmokyta ir perkvalifikuota po 15-30 darbuotojų, dirbančių savivaldybėse ir nevyriausybines organizacijose prekybos žmonėmis aukų socialinės pagalbos srityje. Paruošti darbuotojai suteiks paslaugas 100-150 asmenų.	<i>Efektiveness prekybos žmonėmis aukų idarbinimas darbuotojus</i> (VB „Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę“)	VP1-1.3-SADM-01 Diskriminacijos mažinimas ir socialinių problemų prevencija darbo rinkoje

2007
5.1009

215

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus išlėg poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQUAL vystymo bendrųjų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
	2.2.6. Įgyvendinti Nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų, socialinės adaptacijos 2004–2007 metų programą ir kurti visą Lietuvą apimančią socialinės reabilitacijos ir reintegracijos tinklą, padedanti nuteistiesiems ir asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 9 d. nutarimu Nr. 14 (Žin., 2004, Nr. 23-709)).	2007 m. – 300 2008 m. lėšos svarstomos (iš valstybės biudžeto)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Numatoma paremti organizacijų pateiktų 20-30 projektų įgyvendinimą. Tikimasi, kad socialinės paslaugos kasmet bus suteiktos apie 2000 nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš įkalinimo vietų.	<i>Socialinių kompetencijų, siekiant asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, įsitraukimo į visuomenę ir darbo rinką, kompleksinis sprendimas (VB „Equal-atvirų durų link“)</i>	VPI-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką
	2.2.6.1. Remti organizacijų projektus, skirtus nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų, socialinei reabilitacijai ir integracijai į visuomenę.	2007 m. - 20 (iš valstybės biudžeto)	Lietuvos darbo rinkos mokymo tarybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos padalinys - Socialinių darbuotojų rengimo centras	Bus apmokyta ir perkvalifikuota 30 darbuotojų, dirbančių savivaldybėse ir nevyriausybinėse organizacijose, kurie per metus teis pagalba 2500 nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų.	Mokymo modelis, skirtas specialistams, dirbantiems su nuteistaisiais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenims (VB „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“)	VPI-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką
	2.2.6.2. Tobulinti savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų socialinių darbuotojų kvalifikaciją, perkvalifikuoti juos dirbti su nuteistaisiais ir asmenimis, paleistais iš laisvės atėmimo vietų.	180 (užsienio fondai)	Lietuvos Caritas	Didesnis skaičius pagalbos reikalingų asmenų gaus profesionalią pagalbą, pagerės teikiamų paslaugų kokybė, orientuojantis į pasiaugų teikimą bendruomenėje (asmens gyvenamajame vietoje)	Mokymo modelis, skirtas specialistams, dirbantiems su nuteistaisiais ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų asmenims (VB „Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“)	VPI-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką
	2.2.7. Įgyvendinti Lietuvos valstybės paramos teikimą užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarką.	2007m. - 200	Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija	Pabėgėliams ir prieglobstio prašytojams bus lengviau integruotis į Lietuvos	<i>Profesinio informavimo ir konsultavimo moduliniai mokymai, pagrįsti naujai sukurtomis metodikomis</i>	Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007-

S. Keel
T. K.

Uždaviniai	Prenomos pavadinimas	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQ/MI vystymo bendrųjų (VB) sprendimai (VB „IN-CORPORA“)	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
		2008 m. – 250		visuomenė	(VB „IN-CORPORA“)	2013 m. Europos pabėgėlių fondo daugiametė 2008-2013 m. programa
3. PRIORITETAS. PANAIKINTI VAIKŲ SKURDĄ IR DIDINTI PARAMĄ ŠEIMOMS						
3.1. Panaikinti vaikų skurdą ir socialinę atskirtį	3.1.3. Finansuojant jaunimo ir jaunimo organizacijų iniciatyvas, prioritetą teikti socialiai pažeidžiamo jaunimo iniciatyvoms ar jiems skirtiems projektams (Jaunimo iniciatyvų ir laisvalaikio užimtumo plėtojimo projekto finansavimo 2006 metais konkurso nuostatai (patvirtinti Valstybės jaunimo Valsybės jaunimo reikalų tarybos 2006 m. sausio 12 d. sprendimu Nr. 4-8); - Jaunimo ugdymo sportine veikla projekto finansavimo 2006 metais konkurso nuostatai (patvirtinti Valsybės jaunimo reikalų tarybos 2006 m. sausio 12 d. sprendimu Nr.: 4-8))	2007 m. – 330 2008 m. – 350	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Bus mažinama mažiau galimybių turinčių jaunų žmonių socialinė atskirtis, gerinama jų socialiniai įgaldžiai, padėsiančys jauniems žmonėms geriau integruotis į visuomeninį gyvenimą ir darbo rinką	Intensyvios socialinės ir profesinės integracijos programos paslauga („Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas“ (IUMS))	VPI-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką
	3.1.4. Vykdyti nacionalinę Nasilaičių ir tėvų globos netekusių vaikų rėmimo ir integracijos į visuomenę 2005-2008 m. programą, kurioje pagrindinis dėmesys yra skiriamas vaikų, gyvenančių globos institucijose pasirengimo savarankiskam gyvenimui ir vaikų poreikius atitinkančių gyvenimo sąlygų sukūrimui. (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 13 d. nutarimas Nr. 1279 „Dėl Nasilaičių ir tėvų globos netekusių vaikų rėmimo ir integravimo į visuomenę 2005-2008 m. programos patvirtinimo“ (Žm., 2004, Nr. 152-5546)).	2007-670 2008-620 (iš valstybės biudžeto)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Eišanių ministerija, Aplinkos ministerija, Teisingumo ministerija	Pagerės vaikų globos namuose augančių vaikų pasirengimas savarankiskam gyvenimui ir galimybės integruotis į visuomenę	Laikino apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga po institucinės vaiko globos („Jaunimo užimtumo motyvacijos stiprinimas (IUMS)“)	VPI-1.3-SADM-02 Socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką

9.10.1
1000

217

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Preliminarus išlų poreikis (tūkst. litų) ir jų šaltinis	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	EQUAL vystymo bendrųjų (VB) sprendimai	Rekomenduojami kiti VB sprendimų įgyvendinimo finansavimo šaltiniai
4. PRIORITETAS. ŠVIETIMO IR MOKYMO TRŪKUMŲ SUMAŽINIMAS						
4.5. Ugdyti pilietinę visuomenę parengiant ir įtraukiant jos dalyvius į aktyvią veiklą, kovojant su skurdą ir socialine atskirtimi	4.5.3. Patvirtinti ir įgyvendinti Nacionalinę antidiskriminacinę 2006-2008 m. programą ir taip užtikrinti teises aktų, nustatanciu nediskriminavimo ir lygių galimybių principą neatsižvelgiant į amžių, lytinę orientaciją, negalia, rasę ar etninę priklausomybę, religiją ar ištikimumą, nuostatų įgyvendinimą, ugdyti visuomenės toleranciją, informuoti visuomenę apie lygybę ir nediskriminaciją, lygių teisių gynimo priemones (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-2008 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1020 (Žin., 2006, Nr. 112-4273), 697 punktą)	2007 m. – 830 2008 m. – 200 (iš valstybės biudžeto ir Europos Socialinio fondo)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LRV	Bus objektyviai išanalizuota esama padėtis; išanalizuoti teisės aktai bei, prireikus, inicijuoti pakeitimai; visuomenė išgys daugiau žinių apie įvairių visuomenės grupių problemas; padidės visuomenės tolerancija šių grupių atžvilgiu.	Lygių užimtumo galimybių veiksmų planas (VB „Atviri ir saugūs darbe.lt“)	VPI-1.3-SADM-01 Diskriminacijos mažinimas ir socialinių problemų prevencija darbo rinkoje
	4.5.5. Skatinti valstybės ir savivaldybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą užtikrinančių lyčių lygybę, bei stiprinti darbuotojų, valstybės tarnautojų, teisėsaugos ir teisėtvarkos pareigūnų, aplinkosaugos specialistų gebėjimus užtikrinti moterų ir vyrų lygias galimybes (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 1042 „Dėl valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2005-2009 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 116-4202))	Kasmet po 10 (iš valstybės biudžeto)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Savivaldybės	Institucinis lyčių lygybės mechanizmas bus sustiprintas savivaldos lygmeniu; padidės valstybės tarnautojų, teisėsaugos ir teisėtvarkos pareigūnų, aplinkosaugos specialistų gebėjimai lyčių lygybės klausimais	Lygių užimtumo galimybių veiksmų planas (VB „Atviri ir saugūs darbe.lt“)	VPI-1.3-SADM-01 Diskriminacijos mažinimas ir socialinių problemų prevencija darbo rinkoje

S. Kuck-

218

7 PRIEDAS. TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO REZULTATAI

Lietuvos vystymo bendrijos pavadinimas ir numeris	Tema			Tarptautinės vystymo bendrijos pavadinimas	Tarptautinės vystymo bendrijos sukurtas rezultatas
	A	G	I		
Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas (EQ/2004/1130-01)	A			Europos etninės įvairovės darbo rinkoje bendradarbiavimo tinklas (angl. European Network of Ethnic Diversity in Employment (ENEDE))	Europos etninės įvairovės darbo rinkoje tinklo (ENEDE) bendras leidinys lietuvių ir anglų kalbomis – „Europos etninės mažumos ir darbo rinka: Geroji EQUAL patirtis penkiose Europos valstybėse
„Nugalėk priklausomybę“ (EQ/2004/1130-02)	A			„Priklausomybė ir nauji sprendimo būdai“	Dviejų užsienio ekspertų iš Didžiosios Britanijos vizitai, kurie mokymų metu perteikė darbo su tautinėmis mažumomis patirį
„Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas“ (JUMS) (EQ/2004/1130-03)	A			„Disadvantaged Young people: Joining the World of Work“	Kartu su tarptautiniais partneriais parengtas informacinis filmas apie visų tarptautinio bendradarbiavimo partnerių vykdomus projektus
EQUAL greitis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius (EQ/2004/1130-04)	A			„Disadvantaged Young people: Joining the World of Work“ Youthlinks JIVE „Joint Innovations for Visible Equality“ „Responsibility for Change“	Projekto darbuotojų ir tikslinės grupės atstovų (asmenų, priklausomų nuo narkotinių medžiagų) stažuotės Italijoje Leidinys „Disadvantage Young People: Joining the World of Work“ Leidinys „The Future is for Youngsters“ JIVE metodika „Effective networking“ Parengtos gerosios praktikos gairės

2004
S. Kędys

				Transnational Employment Partnership: Routes to Employment"	Metodika „Progressive pathway“
„Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas“ (EQ/2004/1130-06)	A			T.E.F.I. (Together in Europe for Integration)	Leidiny's „Together in Europe for Integration“
„Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką“ (EQ/2004/1130-07)	A			SHARE INTRODUCE	Brošiūra „Sėkmingos įdarbinimo istorijos“ (angl. Successful stories in context) Tarpautinis video filmas „Sėkmingos įdarbinimo istorijos“ Sukurtas darbdavių duomenų bazės modelis
Atviri ir saugūs darbe.lt (EQ/2004/1130-08)	A			TRACE (Transnational Cooperation for Equality)	Parengtas informacijos sąrašas, reikalingas beiškančiams darbo, kad šie galėtų efektyviai susirasti tinkamą darbą Surengta tarptautinė konferencija homofobijos ir homoseksualių žmonių diskriminacijos tema Tyrimų ataskaita anglų k. „NORMS AT WORK“ Baigiamoji TVB ataskaita „OPEN UP YOUR WORKPLACE“ TVB lankstinukas anglų kalba
„EQUAL- atvirų durų link“ (EQ/2004/1130-09)	A			LINK to LIFE	Internetinis tinklalapis: www.linktolife.eu
„EQUAL angelas: atviro aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis“ (EQ/2004/1130-10)	A			S.A.P.H NETWORK: Systeme d'Accompagnement Pour Personnes Handicapees	Leidiny's „Integration in Society: expectation of (ex) prisoners and employers“ Leidiny's „Good practices manule“

S. Ročys

220

„Išėitis tau“ (EQ/2004/1130-11)	A		„MOTIVATION“	Bendrų kriterijų, metodų ir priemonių darbai su tiksline grupe sukūrimas ir išbandymas TBS tarptautinių partnerių šalyse Atliktas tikslinės grupės motyvacijos darbai tyrimas. Knyga „Guide of Motivation“ 2005-2007 (pateikti tyrimai, priemonės, skirtos darbu su tiksline grupe, tarptautinės veiklos įvertinimas) 3 darbo grupių: „Job coaching“, „Equal opportunities“ ir „Network management“ surinktos medžiagos (gerosios patirties pavyzdžiai) ataskaitos, patalpintos adresu http://www.lygus.lt/ITC/news.php?id=1504
„Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą“ (EQ/2004/1130-12)	A		Open Windows	Leidiny specialistams, dirbantiems su socialinės atskirties grupėmis – „Educational Programme for Specialists who work with the convicted Persons and Offenders after Release“ Leidiny specialistams, dirbantiems su socialinės atskirties grupėmis – „Educational Methodological Materials for Specialists who work with the convicted Persons and Offenders after Release“ Internetinis tinklalapis www.openwindows.eu
„Neįgalųjų verslo plėtros bendrija“ (EQ/2004/1130-13)	A		SIPS	Informacinis leidinys „Gyvenimo laisvėje vadovas“ išsėmantiems iš laisvės atėmimo vietų asmenims Leidiny „SIPS Transnational Partnership“
„Ištiesk ranką“ (EQ/2004/1130-14)	A		Tarptautinė Vystymo bendrija „Europos Lyčių lygybės ir įvairovės tinklas“ („European Gender Equality	TVB ataskaita, išleista buklete pavidalu Pagal tarptautinių partnerių iš Suomijos sukurta testą apklaustos smulkaus bei vidutinio verslo įmonės Lietuvoje

S. Kodys
Tinklas

				and Diversity Netw ^o)	Projekto internetinis puslapis Lyčių lygybės planas, skirtas organizacijoms „Gender Equality Planning“ Mokomasis seminaras „Tools for change - Equality Planning in practice“ Temines pratybos „Ethnicity and Counselling“ Teminis seminaras „Gendering Ageing & stereotypes in European context“
Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrąja (EQ/2004/1130-15)	A			Munin	Leidiny „Gali pasitikėti savimi – socialiai pažeidžiamo jaunimo reintegracijos vadovas“
„Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas, partnerystė, bendrumenė“ (ATGIMIMAS)“ (EQ/2004/1130-16)				JABALI – Joint Actions Between Agents for Labour Integration AGIL_E – Austria, Germany, Italy, Lithuania in Europe	Lygių užimtumo galimybių strategija („Strategy for Equal Employment Opportunities“) Mokslinis darbas „Pathways to Equal employment opportunities in local labour markets: Umbria, Utena, Castellan, North – East of Rome, Nantes Metropole“
„(Re-) integracija į darbo rinką Kretingos rajone“ (EQ/2004/1130-17)	A			„Routes to employment“	Metodika „Progressive pathway“
„Žmonių su proto ir psichikos negalia idarbinimas“ (EQ/2004/1130-19)	A			New forms of support for patients with a psychiatric disorder	Buvo sukurtas stebėtojų komitetas ir šio komiteto susitikimų metu buvo dalinamasi su tarptautiniais partneriais patirtimi šiomis temomis: klientų dalyvavimas; desigmataizacija; klientų idarbinimo modelis; darbinų galimybių įvertinimas
„Praktybos žmoniems integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę“				HEADWAY - Improving social intervention systems for victims of	Knyga „Improving Social Intervention Systems for Victims of trafficking“

5. Medžiaga
11.10.2017

222

(EQ/2004/1130-20)				trafficking	Tarptautinė duomenų bazė apie organizacijas dirbančias kovos su prekyba žmonėmis srityje http://www.osservatorioitalia.it/headway/index.php?option=com_content&task=view&id=4&Itemid=5
„Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse“ (EQ/2004/1130-21/497)	A			EQUALIF: Experience Qualification Age and Labour in Lithuania, Italy and France	Knyga, kurioje aprašyta Italijos, Prancūzijos ir Lietuvos priešpriešinio amžiaus asmenų integracijos į darbo rinką situacijos analizę
„Laimėk gyvenimą“ (EQ/2004/1130-22)	A			Tarptautinės vystymo bendrijos pavadinimas – KEY	Tarptautinė internetinė svetainė www.equalif.it
„FORWARD: Šeima ir darbas – suderinami“ (EQ/2004/1130-23)		G		„Improving Childcare: Needs of children & families – demands of the labour market“	Tyrimas: „Analyse comparee de la situation des seniors en France/Italie/Lituanie“
				„Des Territoires pour l'Egalite“	Elektroninio laikraščio leidimas (patalpintas tinklapyje www.nugaletojai.lt)
„Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija“ (EQ/2004/1130-24)		G		InGE Integrating Gender Equality	Leidinys „Elternbeteiligung auch für Vater!“
„Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija“		G		„Empower“	Internetinis tinklalapis www.improvingchildcare.org
					Žaidimas apie šeimos pareigų pasidalijimą „Ta Ton Temps“ („Ar užtenka paros“)
					Ispanijos ir Lietuvos partnerių sukurtas lyties aspekto integravimo į akademinę organizaciją modelis; parengta abiejų universitetų vadovų (rektorijų ir prarektorijų) apkausa „Let's mainstream from the top!“ ir apibendrinta tarpkultūriniu aspektu
					Sukurtas internetinis tinklapis

S. Kaul -

(EQ/2004/1130-25)				Inticijuntas 8 šalių projektas „Empower: Lone parents building confidence and accessing learning“
MIM (Moterų įdarbinimo modelis) (EQ/2004/1130-26)	G		Improving European Home Care services GAIA	Knyga „Ways of Improving European Home Care Services“ (elektroninė knygos versija anglų kalba) bei praktinis vadovas „Pagalbos namuose paslaugų gerinimo būdai Europoje“ Knygelė „Egalite dans la vie publique“ (elektroninė knygos versija prancūzų kalba) bei knygelė „Šeimos ir socialinio gyvenimo suderinamumas. Moterų įgalinimas“
„Kompetencijų pripažinimas – šeimos ir kaizeros suderinimo galimybių plėtrai“ (EQ/2004/1130-27)	G		PERSEO	Metodinė priemonė „EQUAL: naujos šeimos ir profesinio gyvenimo suderinimo galimybės“
Dirtik savo sąlyje: bedarbių, jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą – šeimą (EQ/2004/1130-28)	G		„FUTURE“	Leidiny - šeimos ir darbo suderinamumo galimybių Lietuvoje, Čekijoje, Ispanijoje ir Vokietijoje studija – „Šeima ir darbas: suderinimo dienos ir galimybės“ (ang. „Family and work: reconciling dilemmas and opportunities“) Leidiny - „Migracija – iššūkis ar parama šeimoms gerovei?“ (angl. „Migration – a challenge or support for family?“)
				Tarptautinės Equal konferencijos „Šeimos ir darbo suderinamumas: inovatyvūs sprendimai“ pranešimų medžiaga

2014 m. gegužės 15 d.
S. Mack -

224

„Per technologijas – žinojimo ir darbo link!“ (EQ/2004/1130-29)	G	SMILE (Sensibilize, Motivate, Integrate, Let's Experiment)	Leidinys „Praktinis gidas savitarpio pagalbos grupių vadovams“ (angl. Self-help Groups Practical Guide for Group Leaders) - praktinis vadovas nedirbantiems šeimos nariams, negalintiems suderinti šeimos ir profesinio gyvenimo, nes globoja neįgalius vaikus ir suaugusius ar savimi pasirūpinti negalinčius senyvo amžiaus žmones, apie geriausias tarptautinę patirtį vystant savitarpio pagalbos grupes
„In Corpore“ (EQ/2004/1130-30)	I	ASAP (Asylum Seekers Active Partnership)	<p>Studija „Prieglobsčio procedūrų gairės Austrijoje, Suomijoje, Italijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir Jungtinėje Karalystėje (Škotijoje)“ (angl. Guidelines to the asylum procedures in Austria, Finland, Italy, Lithuania, Poland and the UK (Scotland) CD formatu</p> <p>Internetinė svetainė www.asylumseekersineurope.eu</p> <p>Leidinys „Prieglobsčio prašytojų įgalinimas – gerosios praktikos sukūrimas“ (angl. Empowering Asylum Seekers. Developing Good Practise“)</p>

S. Kocys -

225

8 PRIEDAS. PIRMOJO, ANTROJO IR TREČIOJO ETAPŲ MOKĖJIMO PRAŠYMŲ TIKRINIMAS IR TVIRTINIMAS PER VISĄ LAIKOTARPĮ

2004	Gauta MP												Patvirtinta MP						Viso M P						
	avansiniai				tarpiniai				galutiniai				avansiniai			tarpiniai				galutiniai			Patvirtinta anksčiau		
	I	II	III		I	II	III		I	II	III		I	II	III	I	II	III		I	II	III			
Etapas																									
sausis																									0
vasaris																									0
kovas																									0
balandis																									0
gegužė																									0
birželis																									0
liepa																									0
rugpjūtis																									0
rugsėjis																									0
spalio																									0
lapkritis																									0
gruodis	29																								29
viso 2004 m.:	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0	29
2005																									
sausis																									0
vasaris					9														2						2
kovas					17														8						8

S. Med-

226

balandis				7				9											5
geguže				3				3						16					16
birželis	8					17		25					3						3
liepa	6					7		13					1						4
rugpjūtis	3					3		7					9						14
rugsėjis	12							16					18						35
spalis	11							20					7						14
lapkritis	2							4					6						8
gruodis	2							6					3						14
viso 2005 m.:	0	44	0	36	35	0	29	0	144	0	44	0	36	14	0	29	0	0	123
2006																			
sausis	2							12					14						8
vasaris								8					8						11
kovas	1							12					13						10
balandis													0						7
geguže	1							10					11						8
birželis	1							9					10						9
liepa	2							11					13						11
rugpjūtis	2							6					8						9
rugsėjis								3					3						7
spalis								7					7						15
lapkritis								10					10						3
gruodis								5					5						3

S. Kadžys

9 PRIEDAS. PRIEŽIŪROS KOMITETO 2004–2006 METŲ EUROPOS BENDRIJŲ
INICIATYVOS EQUAL BENDROJO PROGRAMAVIMO DOKUMENTO ĮGYVENDINIMO
PRIEŽIŪRAI ATLIKTI INSTITUCINĖ SUDĖTIS

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (pirmininkauja Komitetui);
- Finansų ministerija;
- Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- Lietuvos darbo federacija;
- Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;
- Lygių galimybių plėtros centras;
- Lietuvos pramonininkų konfederacija;
- Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija;
- Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“;
- Lietuvos savivaldybių asociacija;
- Lietuvos verslo darbdavių konfederacija;
- Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;
- Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- Paramos fondas Europos socialinio fondo agentūra;
- Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- Švietimo ir mokslo ministerija;
- Valstybinė jaunimo reikalų taryba (nuo 2006 m. rugpjūčio 15 d. – Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos);
- Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Vilnia
S. Mack -

230

10 PRIEDAS. EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS EQUAL FINANSINIAI REZULTATAI
PAGAL PROJEKTUS

Projekto kodas	Tema	Sudarytose sutartyse numatytų tinkamų finansuoti išlaidų vertė	Išmokėta pagal projektą ir pripažinta deklaruotina EK bendra lėšų suma	Pripažinta deklaruotinomis ESF lėšų suma (Bendrijos įnašas)	Įsisavinta lėšų iš viso, proc.
EQ/2004/1130-01	A	592,96	529,14	396,86	89,24 %
EQ/2004/1130-02	A	459,44	424,51	318,38	92,40 %
EQ/2004/1130-03	A	1.057,77	1.039,01	779,25	98,23 %
EQ/2004/1130-04	A	577,44	537,82	403,37	93,14 %
EQ/2004/1130-05	A	23,13	20,07	15,05	86,77 %
EQ/2004/1130-06	A	543,97	477,51	358,13	87,78 %
EQ/2004/1130-07	A	550,96	543,80	407,85	98,70 %
EQ/2004/1130-08	A	515,05	508,17	381,12	98,66 %
EQ/2004/1130-09	A	415,25	393,72	295,29	94,82 %
EQ/2004/1130-10	A	558,38	538,90	404,17	96,51 %
EQ/2004/1130-11	A	510,73	494,66	371,00	96,85 %
EQ/2004/1130-12	A	381,15	312,90	234,68	82,09 %
EQ/2004/1130-13	A	562,83	475,71	356,78	84,52 %
EQ/2004/1130-14	A	464,30	461,89	346,42	99,48 %
EQ/2004/1130-15	A	567,83	547,39	410,55	96,40 %
EQ/2004/1130-16	A	583,55	582,02	436,51	99,74 %
EQ/2004/1130-17	A	377,00	333,41	250,06	88,44 %
EQ/2004/1130-19	A	566,97	545,48	409,11	96,21 %
EQ/2004-1130-20	A	449,87	387,04	290,28	86,03 %
EQ/2004/1130-21	A	575,91	558,55	418,91	96,99 %
EQ/2004/1130-22	A	341,81	328,69	246,52	96,16 %
Iš viso pagal A temą:		10.676,30	10.040,39	7.530,29	94,04 %
EQ/2004/1130-23	G	508,38	497,72	373,29	97,90 %
EQ/2004/1130-24	G	458,31	449,36	337,02	98,05 %
EQ/2004/1130-25	G	465,56	442,11	331,58	94,96 %
EQ/2004/1130-26	G	385,52	362,16	271,62	93,94 %

S. Vokas
Tilnia

231

EQ/2004/1130-27	G	436,24	406,91	305,19	93,28 %
EQ/2004/1130-28	G	407,88	405,67	304,25	99,46 %
EQ/2004/1130-29	G	538,94	511,28	383,46	94,87 %
Iš viso pagal G temą:		3.200,83	3.075,21	2.306,41	96,08 %
EQ/2004/1130-30	I	484,45	450,57	337,92	93,01 %
Iš viso pagal I temą:		484,45	450,57	337,92	93,01 %
	<i>Iš viso</i>	<i>14.361,58</i>	<i>13.566,17</i>	<i>10.174,62</i>	<i>94,46 %</i>

S. Kocius
2004.12.31

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 5 priedas

Audito metu įvertinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (vadovaujančiosios institucijos) atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį

19 lentelė. Įvertinti vadovaujančiosios institucijos patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001[2] 4 straipsnį

Eil. Nr.	Patikrinimo atlikimo data	Tikrintas projekto vykdytojas arba institucija	Tikrinto projekto pavadinimas	Tikrinto projekto kodas	Patikrinimo ataskaitos data ir numeris
1.	2006-09-05– 2006-09-06	VšĮ „Socialinės politikos grupė“, Utenos apskrities viršininko administracija, VšĮ „Utenos darbo rinkos mokymo centras“	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įdarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS)	EQ/2004/1130-16	2006-09-06, Nr. 1A
2.	2007-07-04	VšĮ „Globali iniciatyva psichiatrijoje“	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas	EQ/2004/1130-19	2007-07-04, Nr. 2
3.	2008-06-30	Lietuvos jaunimo organizacijų taryba	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija	EQ/2004/1130-15	2008-06-30, Nr. 4
4.	2006-01-13– 2006-02-23	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	EQUAL Angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis	EQ/2004/1130-10	2006-07-25, Nr. 2006/I
5.	2006-08-10– 2006-10-13	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	Ištiesk ranką	EQ/2004/1130-14	2006-10-12, Nr. 2
6.	2007-02-05– 2007-03-16	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką	EQ/2004/1130-07	2007-03-16, Nr. 4

7.	2007-07-16– 2007-09-21	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	MĮM (Moterų įdarbinimo modelis)	EQ/2004/1130-26	2007-09-21, Nr. 6
8.	2008-05-26– 2008-05-23	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą	EQ/2004/1130-12	2008-05-26, Nr. 9

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 6 priedas

Audito metu įvertinti VŠĮ Europos socialinio fondo agentūra (įgyvendinančios institucijos) atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001[2] 4 straipsnį

20 lentelė. Įvertinti įgyvendinančios institucijos patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį

Eil. Nr.	Patikrinimo data	Tikrinto projekto pavadinimas	Tikrinto projekto kodas	Patikrinimo ataskaitos data ir numeris
1.	2005-05-03	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS)	EQ/2004/1130-16	2005-05-05, Nr. 1
2.	2005-05-23	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius	EQ/2004/1130-04	2005-06-15, Nr. 1
3.	2005-05-23	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone	EQ/2004/1130-17	2005-05-23, Nr. 1
4.	2005-05-25	In Corpore	EQ/2004/1130-30	2005-05-25, Nr. 2
5.	2005-05-26	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija	EQ/2004/1130-15	2005-05-26, Nr. 1
6.	2005-12-09	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius	EQ/2004/1130-04	2005-12-19, Nr. 2
7.	2005-12-16	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS)	EQ/2004/1130-16	2005-12-16, Nr. 1
8.	2005-12-19	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse	EQ/2004/1130-21	2005-12-19, Nr. 1
9.	2006-02-27	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse	EQ/2004/1130-21	2006-02-27, Nr. 1
10.	2006-09-12	Atviri ir saugūs darbe.lt	EQ/2004/1130-08	2006-09-12, Nr. 1
11.	2006-09-14	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija	EQ/2004/1130-25	2006-09-15, Nr. 03
12.	2006-10-26	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas	EQ/2004/1130-19	2006-10-26, Nr. 3
13.	2006-11-15	EQUAL - atvirų durų link	EQ/2004/1130-09	2006-11-15, Nr. 2

14.	2006-12-19	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai	EQ/2004/1130-27	2006-12-19, Nr. 2
15.	2006-12-28	Laimėk gyvenimą	EQ/2004/1130-22	2006-12-29, Nr. 2
16.	2006-12-28	In Corpore	EQ/2004/1130-30	2006-12-29, Nr. 2
17.	2007-06-04	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas	EQ/2004/1130-06	2007-06-04, Nr. 1
18.	2007-07-11	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija	EQ/2004/1130-13	2007-07-13, Nr. 04
19.	2007-08-28	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius	EQ/2004/1130-04	2007-08-28, Nr. 4
20.	2007-09-11	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone	EQ/2004/1130-17	2007-09-11, Nr. 03
21.	2007-09-27	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas	EQ/2004/1130-19	2007-09-27, Nr. 1
22.	2007-09-13 ir 2007-10-05	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija	EQ/2004/1130-15	2007-10-16, Nr. 3
23.	2007-09-28	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą	EQ/2004/1130-12	2007-09-28, Nr. 3
24.	2007-10-24	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija	EQ/2004/1130-25	2007-10-24, Nr. 4
25.	2007-12-21	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami	EQ/2004/1130-23	2007-12-21, Nr. 3
26.	2008-01-28	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas	EQ/2004/1130-19	2008-01-28
27.	2008-04-01	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone	EQ/2004/1130-17	2008-04-14, Nr. 04
28.	2008-04-09	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas, partnerystė, bendruomenė (Atgimimas)	EQ/2004/1130-16	2008-04-21, Nr. 4
29.	2008-04-28	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija	EQ/2004/1130-13	2008-04-28, Nr. 06
30.	2008-05-07	Atviri ir saugūs darbe.lt	EQ/2004/1130-08	2008-05-21, Nr. 1
31.	2008-05-10	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas	EQ/2004/1130-06	2008-05-10, Nr. 5
32.	2008-05-10	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas	EQ/2004/1130-01	2008-05-10
33.	2008-05-27	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę	EQ/2004/1130-20	2008-05-27, Nr. 2

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 7 priedas

Audito metu įvertinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (mokėjimo institucijos) atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnį

21 lentelė. Įvertinti mokėjimo institucijos patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnį

Eil. Nr.	Patikrinimo data	Tikrinta institucija	Tikrinto projekto pavadinimas	Tikrinto projekto kodas	Patikrinimo ataskaitos data ir numeris
1.	2005-12-01	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įdarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS)	EQ/2004/1130-16	2006-11-29, Nr. 1
2.	2007-11-06– 2007-11-07	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	Išeitis Tau FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami In Corpore Techninės pagalbos lėšos	EQ/2004/1130-11 EQ/2004/1130-23 EQ/2004/1130-30 Techninės pagalbos lėšos	2008-05-30, Nr. 4
3.	2009-03-18– 2009-03-19	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS) Per technologijas žinojimo ir darbo link! In Corpore Techninės pagalbos lėšos	EQ/2004/1130-03 EQ/2004/1130-29 EQ/2004/1130-30 Techninės pagalbos lėšos	2009-03-20

Šaltinis – Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 8 priedas

Gražintos ir gražintinos paramos lėšos, dėl kurių atliktos kontrolės ir savarankiškos audito procedūros

22 lentelė. Gražintos ir gražintinos paramos lėšos, dėl kurių atliktos kontrolės ir savarankiškos audito procedūros

Eil. Nr.	Sprendimo susigražinti lėšas data	Projekto Nr.	Skolininkas	Gražinta paramos lėšų suma, EUR				
				bendra suma	Europos Sąjungos lėšos	Europos Sąjungos lėšų palūkanos ir delspinigiai	bendrojo finansavimo lėšos	bendrojo finansavimo palūkanos ir delspinigiai
1	2	3	4	5=(6)+(7)+(8)+(9)	6	7	8	9
I. Sprendimai susigražinti lėšas, kurios buvo įtrauktos į mokėjimo institucijai teikiamas ataskaitas kaip pripažintos deklaruotinomis Europos Komisijai išlaidos:								
a) sprendimai, įtraukti į pažeidimų registracijos žurnalą:								
1.	2008-10-30	EQ/2004/1130-06	VšĮ Tautinių bendrijų namai	2 811,39	2 108,54	0,00	702,85	0,00
2.	2008-11-07	EQ/2004/1130-03	VšĮ Viešosios politikos ir vadybos institutas	4 845,74	3 518,88	115,42	1 172,96	38,47
Iš viso (a):				7 657,12	5 627,42	115,42	1 875,81	38,47
b) sprendimai, neįtraukti į pažeidimų registracijos žurnalą:								
3.	2006-09-26	EQ/2004/1130-08	Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	79,18	59,39	0,00	19,80	0,00
4.	2006-09-26	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas Lietuvos vaikų fondas	474,97	356,23	0,00	118,74	0,00
5.	2007-05-31	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas Lietuvos vaikų fondas	89,51	67,13	0,00	22,38	0,00
6.	2007-05-31	EQ/2004/1130-03	VšĮ Viešosios politikos ir vadybos institutas	5,24	3,93	0,00	1,31	0,00

7.	2007-05-31	EQ/2004/1130-23	Moterų informacijos centras	41,27	30,95	0,00	10,32	0,00
8.	2007-08-17	EQ/2004/1130-03	VšĮ "Viešosios politikos ir vadybos institutas"	72,30	54,22	0,00	18,08	0,00
9.	2008-08-04	EQ/2004/1130-03	VšĮ Viešosios politikos ir vadybos institutas	28,96	21,72	0,00	7,24	0,00
10.	2008-10-15	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas Lietuvos vaikų fondas	173,58	129,83	0,36	43,28	0,11
11.	2008-12-09	EQ/2004/1130-23	Asociacija "Moterų informacijos centras"	18,19	13,64	0,00	4,55	0,00
12.	2008-12-30	EQ/2004/1130-15	Lietuvos jaunimo organizacijų taryba	24,27	18,20	0,00	6,07	0,00
13.	2009-02-24	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas Lietuvos vaikų fondas	1 720,17	1 290,13	0,00	430,04	0,00
14.	2006-03-27	EQ/2004/1130-13	Lietuvos invalidų draugija	8,69	6,52	0,00	2,17	0,00
15.	2008-01-28	EQ/2004/1130-04	Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	656,98	492,74	0,00	164,24	0,00
16.	2008-04-25	EQ/2004/1130-12	Vilniaus pedagoginis universitetas	228,56	171,42	0,00	57,14	0,00
17.	2008-12-04	EQ/2004/1130-19	VšĮ „Globali iniciatyva psichiatrijoje“	7,97	5,97	0,00	1,99	0,00
Iš viso (b):				3 629,84	2 722,02	0,36	907,35	0,11
Iš viso (I):				11 286,96	8 349,44	115,78	2 783,16	38,58
II. Sprendimai susigrąžinti lėšas, kurios nebuvo įtrauktos į mokėjimo institucijai teikiamas ataskaitas kaip pripažintos deklaruotinomis Europos Komisijai išlaidos:								
b) sprendimai neįtraukti į pažeidimų registracijos žurnalą:								
18.	2005-08-12	EQ/2004/1130-22	Lietuvos pagalba narkomanams fondas	929,21	696,91	0,00	232,30	0,00
19.	2005-09-27	EQ/2004/1130-15	Lietuvos jaunimo organizacijos tarnyba	414,80	311,10	0,00	103,70	0,00
20.	2005-11-11	EQ/2004/1130-25	Vilniaus Arkivyskupijos Caritas Motinos ir vaiko globos namai	2 276,44	1 707,33	0,00	569,11	0,00

21.	2007-12-29	Techninė pagalba	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2 643,36	1 982,45	0,00	660,91	0,00
22.	2008-04-07	EQ/2004/1130-12	Vilniaus pedagoginis universitetas	18 369,39	13 777,04	0,00	4 592,35	0,00
23.	2008-06-16	EQ/2004/1130-02	VšĮ „Socialiniai paramos projektai“	3 910,00	2 932,50	0,00	977,50	0,00
24.	2008-04-22	EQ/2004/1130-30	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	22 698,33	16 857,92	221,10	5 619,31	0,00
25.	2008-06-16	EQ/2004/1130-11	Jaunimo reikalų taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	10 239,79	7 679,84	0,00	2 559,95	0,00
26.	2008-08-26	EQ/2004/1130-21	Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos Švietimo paramos fondas	12 215,29	9 144,37	22,80	3 048,12	0,00
27.	2008-10-01	EQ/2004/1130-01	Labdaros ir paramos fondas Lietuvos vaikų fondas	50 813,11	38 039,32	94,02	12 679,77	0,00
28.	2008-12-04	EQ/2004/1130-20	VO "Dingusių žmonių šeimų paramos centras"	1 606,18	1 126,18	104,61	375,39	0,00
29.	2008-12-04	EQ/2004/1130-29	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	303,00	172,60	72,87	57,53	0,00
30.	2008-12-09	EQ/2004/1130-02	VšĮ „Socialiniai paramos projektai“	4 934,08	3 688,63	15,91	1 229,54	0,00
31.	2008-12-29	EQ/2004/1130-08	Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	1 008,41	744,89	15,22	248,30	0,00
32.	2008-12-31	Techninė pagalba	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	3 854,64	2 890,97	0,00	963,67	0,00
Iš viso (II):				136 216,03	101 752,05	546,53	33 917,45	0,00
Iš viso (I+II):				147 502,99	110 101,49	662,31	36 700,61	38,58

Šaltinis – Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 9 priedas

Informacija apie Valstybės kontrolės ir Europos Komisijos atliktų auditų ataskaitose pateiktas rekomendacijas ir jų įgyvendinimą

23 lentelė. Informacija apie Valstybės kontrolės ir Europos Komisijos atliktų auditų ataskaitose pateiktas rekomendacijas ir jų įgyvendinimą

Eil. Nr.	Auditą atlikusi institucija	Ataskaitos data ir numeris	Ataskaitos pavadinimas	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakinga institucija	Rekomendacijos			
					Pateikta	Įgyvendinta	Neįgyvendinta	Pastabos
1.	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	2006-02-03 Nr. 1070-6-2	Europos Bendrijų iniciatyvos EQAUL paramos valdymo ir kontrolės sistemos vertinimas	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	40	39	-	1 rekomendacija neaktuali
				Finansų ministerija	4	4	-	-
				Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius	5	5	-	-
				Viso:	49	48	-	1 rekomendacija neaktuali
2.	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	2006-02-28 Nr. 1070-9-4	Lietuvos Respublikoje sukurtos Bendrijos Iniciatyvos EQUAL pažeidimų administravimo sistemos vertinimas	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	15	15	-	-
3.	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	2007-03-05 Nr. FA-1070-2-3	Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos 2004-2005 metų išlaidų ataskaitų	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	52	52	-	-
4.	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	2008-04-22 Nr. FA-P7-70-3-14	Europos Bendrijų iniciatyvos EQAUL atrankinių patikrinimų, privalomų pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 10-12 straipsnius, vertinimas	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vidaus audito skyrius	2	2	-	-

5.	Europos Komisija	Audito misijos Nr. SDP2003LT161DO001 ir EQUAL2004LT050PC001 ataskaitą gavome 2009-03-13	Europos Komisijos 2008 metų balandžio - rugsėjo mėn. misija „Valdymo ir kontrolės sistemų SDP2003LT161DO001 ir EQUAL2004LT050PC001 atrankinių patikrinimų auditas“	VšĮ Europos socialinio fondo agentūra	-	-	-	-
				Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	-	-	-	-
				Finansų ministerija	-	-	-	-
				Viso:	-	-	-	-
Iš viso					118	117	-	1 rekomendacija neaktuali

Šaltinis – Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 10 priedas

Informacija apie SADM VAS atliktus EQUAL programos valdymo ir kontrolės patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio 1 dalies a punktą

24 lentelė. Apibendrinta informacija apie SADM VAS atliktus EQUAL programos valdymo ir kontrolės patikrinimus ir jų rezultatus

Valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimo subjektas (-ai)	Valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimo tikslas	Valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimo atlikimo metai	Esminiai pastebėjimai ir išvados	Informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą			Pastabos
				Pateikta (vnt.)	Įgyvendinta (vnt.)	Neįgyvendinta (vnt.)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Vadovaujančioji institucija (t.y. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) Įgyvendinančioji institucija (t.y. VŠĮ Europos socialinio fondo agentūra)	Gauti įrodymų, kad visuose įgyvendinimo lygiuose taikomos valdymo ir kontrolės sistemos yra tinkamos	2005	Pateikti šie pastebėjimai dėl vadovaujančiosios institucijos funkcijų vykdymo: 1. Neparengta paraiškų vadovaujančiajai institucijai tikrinimo ir tvirtinimo bei atrankinių mokėjimų prašymų kontrolės tvarka. 2. Nepatvirtintas mokėjimo paraiškų registracijos žurnalas. 3. Nenumatyta: darbuotojų pavadavimo tvarka; informavimo ir komunikavimo sistema tarp SADM skyrių; dokumentų perdavimo iš skyriaus į skyrių procedūra. 4. Parengtos, tačiau nepatvirtintos finansinių pažeidimų nustatymo ir kontrolės priemonės. 5. Vadovaujanti institucija neparengusi procedūrų, kurios	8	7	1	SADM VAS įvertinimu, neįgyvendinta rekomendacija įdiegti EQUAL integruotą informacinę sistemą (EMIS). SADM VAS šios rekomendacijos įgyvendinimo vertinimą atliko EQUAL monitoringo informacinės sistemos vertinimo audito metu

			<p>užtikrintu tinkamą EQUAL integruotos informacinės sistemos funkcionavimą.</p> <p>Pateikti šie pastebėjimai dėl įgyvendinančiosios institucijos funkcijų vykdymo:</p> <p>6. Nebuvo aiškiai paskirstyta atsakomybė tarp institucijos darbuotojų paraiškų vertinimo metu.</p> <p>Išvados</p> <p>Atlikus valdymo ir kontrolės sistemos auditą, pateikiame nuomonę apie bendrą sistemos pasiruošimą administruoti Europos Bendrijos iniciatyva EQUAL bei vykdytų etapų (kvietimo teikti paraiškas paskelbimas, paraiškų teikėjų informavimas, paraiškų vertinimas, mokėjimo paraiškų derinimas) funkcionavimo vertinimą: sistema veikia pakankamai efektyviai, bendrame sistemos funkcionavime nustatyta vidutinė rizika, vidaus kontrolės patikimumo lygis – geras.</p>				(2006-12-28 ataskaita Nr. 1.17-42). Šio audito metu nustatyta, kad EMIS neatlieka kontrolės funkcijų, o tik statistinę registraciją.
Vadovaujančioji institucija (t.y. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) Įgyvendinančioji institucija (t.y. VŠĮ Europos socialinio fondo agentūra)	Gauti įrodymų, kad visuose įgyvendinimo lygiuose taikomos valdymo ir kontrolės sistemos yra tinkamos ir kontrolės sistema funkcionuoja veiksmingai	2006	<p>Patikrinimo metu nustatyti neatitikimai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nėra parengtos procedūros dėl audito metu nustatytų netinkamų deklaruotų išlaidų grąžinimo iš projekto vykdytojo. 2. Įgyvendinančioje institucijoje nepakankama sutarčių pakeitimų registravimo kontrolė. 3. Įgyvendinančios institucijos parengti dokumentai, dėl pirminių vystymo bendrijų patvirtinimo rekomendacijų, nesilaikant dokumentų rengimo taisyklių reikalavimų. 4. Įgyvendinanti institucija neužtikrino mokėjimo prašymų tikrinimo ir tvirtinimo terminų laikymosi pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus. 5. Įgyvendinančioji institucija nėra parengusi procedūros dėl projekto vykdytojo ir vadovaujančios institucijos informavimo (kai vėluojama patvirtinti mokėjimo prašymą). 6. Įgyvendinančioji institucija nėra parengusi procedūros dėl paramos perviršijimo grąžinimo iš projekto vykdytojo. 7. Teisės aktuose neiformintas reikalavimas dėl projekto vykdytojo informavimo apie patikros vietoje rezultatus. 8. Įgyvendinančioje institucijoje nesuderintos vidinės tvarkos dėl atsakomybės už vykdomas funkcijas paskirstymo. 	10	10	-	

		<p>9. EQUAL monitoringo informacinėje sistemoje (EMIS) audito metu įvedama projektų informacija (pirkimų planai, pirkimai ir t.t.), pagal Sistemos specifikacijoje aprašytas procedūras. Laikantis nustatytos veiksmų sekos informacijos suvedimo laikotarpis 2007 m. sausio 15 d.</p> <p>Išvados Atlikus valdymo ir kontrolės sistemos auditą, pateikiame nuomonę apie vadovaujančios ir įgyvendinančios institucijų taikomas valdymo ir kontrolės priemones finansinių interesų apsaugoje, informavime ir viešiniame, paramos sutarčių pakeitime, pirminės vystymo bendrijos patvirtinime, mokėjimo prašymų ir mokėjimo paraiškų teikime ir tvirtinime, projektų įgyvendinimo priežiūroje, ataskaitų teikime. Valdymo ir kontrolės sistema visuose įgyvendinimo lygiuose įdiegta ir funkcionuoja pakankamai efektyviai.</p>				
--	--	--	--	--	--	--

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 11 priedas

Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio nuostatų dėl rizikos analizės ir atrankos užtikrinimas

25 lentelė. Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 straipsnio nuostatų dėl rizikos analizės ir atrankos užtikrinimas

EQUAL programos prioritetas (tema)	Projektų rizikos grupės	Projektų kiekvienoje rizikos grupėje skaičius (vnt.)	Patikrintų projektų kiekvienoje rizikos grupėje skaičius (vnt.)	Patikrintų projektų skaičius (proc.)	Deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos, EUR	Patikrintos deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos, EUR	Patikrintų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų skaičius, proc.
1	2	3	4	(5)=(4/3)x100	6	7	(8)=(7)/(6)x100
Tema A	Didelė	9	9	100	10 040 389,54	494 243,70	4,92
	Vidutinė	6	3	50		73 431,33	0,73
	Maža	6	1	17		33 490,45	0,33
Iš viso pagal temą		21	13	62		601 165,48	5,99
Tema G	Didelė	-	-	0	3 075 213,91	-	0,00
	Vidutinė	4	1	25		38 656,54	1,26
	Maža	3	1	33		42 297,15	1,38
Iš viso pagal temą		7	2	29		80 953,69	2,63
Tema I	Didelė	-	-	0	450 565,72	-	0,00
	Vidutinė	1	1	100		46 698,36	10,36
	Maža	-	-	0		-	0,00
Iš viso pagal temą		-	1	100		46 698,36	10,36

Techninė pagalba ¹⁷	Didelė	1	1	100	1 604 219,91	408 536,73	25,47
	Vidutinė	-	-	0		-	0,00
	Maža	-	-	0		-	0,00
Iš viso pagal temą		1	1	100		408 536,73	25,47
Iš viso		30	17	57	15 170 389,08	1 137.354,26	7,50

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

¹⁷ Visos techninės pagalbos prioriteto lėšos šios analizės poreikiams prilygintos vienam projektui.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 12 priedas

Vadovaujančiosios institucijos atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį

26 lentelė. Vadovaujančiosios institucijos atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį

Eil. Nr.	Patikrinimo data	Tikrinta institucija	Tikrinto projekto pavadinimas, kodas	Patikrinimo ataskaitos data ir numeris	Patikrinimo tipas	Nustatytos esminės klaidos, neatitikimai, pažeidimai	Rekomendacijos	
							Pateikta/įgyvendinta (vnt.)	Neįgyvendintų rekomendacijų skaičius (vnt.) ir neįgyvendinimo priežastys
1.	2006-09-05 – 2006-09-06	VŠĮ „Socialinės politikos grupė“, Utenos apskrities viršininko administracija, VŠĮ „Utenos darbo rinkos mokymo centras“	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įdarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2006-09-06 Nr. 1A	veiklos ir finansinė patikra	nebaigtos įteisinti VŠĮ „Socialinės politikos grupė“ patalpos, priskirtos projektui	1/1	0
2.	2006-12-04	UAB „Dokeda“	EQUAL Angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2006-12-04 Nr. 1	veiklos ir finansinė patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

3.	2007-07-04	VšĮ „Globali iniciatyva psichiatrijoje“	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2007-07-04 Nr. 2	veiklos ir finansinė patikra	Įvertinus likusį laiką projekto 2 etapui įgyvendinti ir lėšų įsisavinimo tempus yra didelė rizika, kad nemaža dalis lėšų nebus įsisavinta. Be to, dėl pastato renovacijos ir įrangos įsigijimo buvo atidėtos vienos pagrindinių projekto veiklų: priešdarbinė rehabilitacija, darbinė rehabilitacija, apsaugotų darbo-mokymo vietų kūrimas, aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymas pasirinktinai tikslinei grupei. Yra rizika, kad nurodytos veiklos bus įgyvendintos tik iš dalies	6/5	1 įgyvendinta iš dalies, 1 neįgyvendinta. Iš dalies buvo įgyvendinta rekomendacija dėl atidėto veiklos plano parengimo. Planas buvo parengtas tik tuo metu, kai projektas kreipėsi prašydamas pratęsti antrojo etapo laikotarpį. Nebuvo įgyvendinta rekomendacija dėl dažnesnio mokėjimo prašymų teikimo
4.	2007-12-17	Lietuvos vaikų fondas	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2007-12-17 Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
5.	2008-06-30	Lietuvos jaunimo organizacijų taryba	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2008-06-30 Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	nesilaikoma projekto ataskaitų teikimo terminų	3/1	2 neįgyvendintos. Viena rekomendacija neįgyvendinta, nes buvo neaktuali (dėl mokymo planų). Rekomendacija dėl ataskaitų pateikimo laiku nebuvo įgyvendinta. Vystymo bendrijai įgyvendinančioji institucija siuntė priminimus.
6.	2006-01-13 – 2006-02-23	II	EQUAL Angelas: atviros aplinkos	2006-07-25 Nr. 2006/I	finansinių dokumentų	esminių klaidų, neatitikimų ir	2/2	1 įgyvendinta iš dalies. Vystymo bendrijos buvo informuotos

			neigaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10		patikrinimas	pažeidimų nenustatyta		elektronine žinute, kad visi mokėjimo prašymai dokumentai būtų pažymėti EQUAL spaudu. Agentūros vidaus darbo procedūros šia nuostata papildytos nebuvo
	2006-01-13 – 2006-02-23	II	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2006-07-25 Nr. 2006/I	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	2/2	Tas pats
	2006-01-13 – 2006-02-23	II	Laimėk gyvenimą!, EQ/2004/1130-22	2006-07-25 Nr. 2006/I	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	2/2	Tas pats
7.	2006-08-10 – 2006-10-13	II	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2006-10-16 Nr. 2	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	3/3	0
	2006-08-10 – 2006-10-13	II	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2006-10-16 Nr. 2	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	3/3	0
	2006-08-10 – 2006-10-13	II	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2006-10-16 Nr. 2	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
	2006-08-10 – 2006-10-13	II	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2006-10-16 Nr. 2	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
	2006-08-10 – 2006-10-13	II	Neigaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2006-10-16 Nr. 2	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
	2006-08-10 – 2006-10-13	II	Paramos tinklas reintegracijai į darbo	2006-10-16 Nr. 2	finansinių dokumentų	esminių klaidų, neatitikimų ir	-	-

			rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21		patikrinimas	pažeidimų nenustatyta		
8.	2006-11-24 – 2007-01-18	II	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24	2007-01-18 Nr. 3	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	3/3	1 įgyvendinta iš dalies. Vystymo bendrijos buvo informuotos elektronine žinute, kad visi mokėjimo prašymai dokumentai būtų pažymėti EQUAL spaudu. Agentūros vidaus darbo procedūros šia nuostata papildytos nebuvo
	2006-11-24 – 2007-01-18	II	FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami, EQ/2004/1130-23	2007-01-18 Nr. 3	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	3/3	Tas pats
	2006-11-24 – 2007-01-18	II	Nugalėk priklausomybę, EQ/2004/1130-02	2007-01-18 Nr. 3	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	3/3	Tas pats
9.	2007-02-05 – 2007-03-16	II	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2007-03-16 Nr. 4	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	2/2	-
	2007-02-05 – 2007-03-16	II	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įdarbinimas, partnerystė, bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2007-03-16 Nr. 4	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	2/2	1 įgyvendinta iš dalies. Vystymo bendrijos buvo informuotos elektronine žinute, kad visi mokėjimo prašymai dokumentai būtų pažymėti EQUAL spaudu. Agentūros vidaus darbo procedūros šia nuostata papildytos nebuvo
	2007-02-05 – 2007-03-16	II	Kompetencijų pripažinimas – šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	2007-03-16 Nr. 4	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	3/3	1 įgyvendinta iš dalies. Vystymo bendrijos buvo informuotos elektronine žinute, kad visi mokėjimo prašymai dokumentai būtų pažymėti EQUAL spaudu. Agentūros vidaus darbo procedūros šia nuostata papildytos nebuvo
10.	2007-11-12 – 2007-12-14	II	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo	2007-12-17 Nr. 7	finansinių dokumentų	esminių klaidų, neatitikimų ir	-	-

			vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15		patikrinimas	pažeidimų nenustatyta		
	2007-11-12 – 2007-12-14	II	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2007-12-17 Nr. 7	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
	2007-11-12 – 2007-12-14	II	Per technologijas žinojimo ir darbo link!, EQ/2004/1130-29	2007-12-17 Nr. 7	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
11.	2007-07-16- 2007-09-21	II	MĮM (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	2007-09-21 Nr. 6	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
	2007-07-16- 2007-09-21	II	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	2007-09-21 Nr. 6	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
	2007-07-16- 2007-09-21	II	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda – Vilnius, EQ/2004/1130-04	2007-09-21 Nr. 6	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
12.	2007-04-20 – 2007-05-10	II	EQUAL – atvirų durų link, EQ/2004/1130-09	2007-05-10 Nr. 5	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	1/1	0
	2007-04-20 – 2007-05-10	II	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	2007-05-10 Nr. 5	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	1/1	0
	2007-04-20 – 2007-05-10	II	Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integruojamasi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą – šeimą, EQ/2004/1130-28	2007-05-10 Nr. 5	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
13.	2008-04-28 –	II	Kryžkelė: koalicija už	2008-05-26	finansinių	esminių klaidų,	-	-

	2008-05-23		lygių konkurencinių galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	Nr. 9	dokumentų patikrinimas	neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta		
14.	2008-01-30 – 2008-02-08	II	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130-03	2008-02-08 Nr. 8	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	1/1	Įgyvendinta iš dalies. Rekomendacija vadovaujančiajam partneriui buvo išsiųsta kartu su 2008-03-31 Agentūros raštu Nr. 2008-EQL-0236. Vadovaujantysis partneris, pateikdamas dokumentus su kitais MP, rekomendacijos nesilaikė
	2008-01-30 – 2008-02-08	II	Išeitis tau, EQ/2004/1130-11	2008-02-08 Nr. 8	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	1/1	-
	2008-01-30 – 2008-02-08	II	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2008-02-08 Nr. 8	finansinių dokumentų patikrinimas	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 13 priedas

Įgyvendinančiosios institucijos atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį

27 lentelė. Įgyvendinančiosios institucijos atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį

Eil. Nr.	Patikrinimo pobūdis (planinis ar neplaninis)	Patikrinimo data	Tikrintas projektas (pavadinimas, kodas)	Patikrinimo ataskaitos data ir numeris	Patikrinimo tipas	Nustatytos esminės klaidos ir neatitikimai, pažeidimai	Rekomendacijos	
							Pateikta/įgyvendinta (vnt.)	Neįgyvendintų rekomendacijų skaičius (vnt.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	planinis	2005-04-08	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami, EQ/2004/1130-23	2005-04-15, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
2.	planinis	2005-04-25	Laimėk gyvenimą, EQ/2004/1130-22	2005-04-25, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
3.	planinis	2005-04-25	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2005-04-25	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
4.	planinis	2005-04-25	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2005-04-25, Nr. 1	finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
5.	planinis	2005-04-25	Per technologijas žinojimo ir darbo link!, EQ/2004/1130-29	2005-04-25, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
6.	planinis	2005-04-28	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2005-05-03, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

7.	planinis	2005-05-03	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2005-05-05, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
8.	planinis	2005-05-06	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	2005-05-12, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
9.	planinis	2005-05-09	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2005-05-12, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
10.	planinis	2005-05-17	Išeitis Tau, EQ/2004/1130-11	2005-05-20, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
11.	planinis	2005-05-17	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2005-05-20, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
12.	planinis	2005-05-23	EQUAL greitis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04	2005-06-15, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
13.	planinis	2005-05-23	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	2005-05-23, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
14.	planinis	2005-05-23	MĮM (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	2005-05-27, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

15.	planinis	2005-05-24	EQUAL - atvirų durų link, EQ/2004/1130-09	2005-05-27, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
16.	planinis	2005-05-24	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2005-05-24, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
17.	planinis	2005-05-25	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130-03	2005-06-15, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
18.	planinis	2005-05-25	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2005-05-25, Nr. 2	veiklos patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
19.	planinis	2005-05-25	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2005-05-25, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
20.	planinis	2005-05-26	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2005-05-26, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
21.	planinis	2005-05-26	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2005-05-26, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Apskaita vedama piniginiu principu, nėra sąskaitų plano.	1/1	0
22.	planinis	2005-05-26	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2005-05-26, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
23.	planinis	2005-05-26	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	2005-05-26, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Dauguma veiklų vėluoja, Agentūra neinformuota apie veiklų vėlavimą; 2. Nepatvirtinta viešųjų pirkimų tvarka.	2/2	0

24.	planinis	2005-05-27	Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą - šeima, EQ/2004/1130-28	2005-05-27, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
25.	planinis	2005-05-27	Kauno apskrities ilgalaikių bedarbių konsultavimo ir įdarbinimo partnerystės tinklas, EQ/2004/1130-05	2005-05-27, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
26.	planinis	2005-05-27	EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2005-05-27	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
27.	planinis	2005-05-30	Nugalėk priklausomybę, EQ/2004/1130-02	2005-05-31, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
28.	planinis	2005-05-30	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	2005-05-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektu identifikuojančiu spaudu; 2. Pateikti sąskaitų planą, kad būtų suteikta informacija ar paramos lėšų apskaita tvarkoma atskirai - pateiktas sąskaitų planas nedetalus (2005-12-19); 3. Nustatyti finansininką pavaduojantį asmenį, nurodant funkcijas, kurias turėtų atlikti pavaduojantis asmuo.	3/3	0
29.	planinis	2005-05-30	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	2005-05-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

30.	planinis	2005-05-24	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24	2005-06-15, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Vystymo bendrijos koordinatorei rekomenduota inicijuoti vidinio vystymo bendrijos vertinimo atlikimą.	1/1	0
31.	planinis	2005-11-21	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2005-11-24, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patikslinti projekto darbuotojų darbo sutartis, kadangi darbo sutartys neatitinka LR darbo kodekso reikalavimų (nurodyti darbo laiko trukmę ir pan.); 2. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą. Projekto išlaidas pagrindžiančius dokumentus segti į bylas, taip, kad dokumentai būtų lengvai surandami; 3. Numatyti finansininką, projekto vadovą pavaduojantį asmenį, nurodant kokias funkcijas pavaduojantis asmuo turi atlikti.	3/3	0
32.	planinis	2005-12-14	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2005-12-14, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 2. Partnerių dokumentų kopijos su originalais nesutikrinama.	2/2	0
33.	planinis	2005-11-23	Nugalėk priklausomybę, EQ/2004/1130-02	2005-11-23, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus antspauduoti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu.	1/1	0
34.	planinis	2005-11-23	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2005-11-23, Nr. 1	veiklos patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
35.	planinis	2005-11-28	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2005-12-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Pateikti vadovo įsakymo originalą dėl projekto koordinatoriaus pareigybinių instrukcijų; 2. Pateikti sąskaitų plano subsąskaitas, kad būtų suteikta informacija, ar paramos lėšų apskaita tvarkoma atskirai.	2/2	0

36.	planinis	2005-11-28	Per technologijas žinojimo ir darbo link!, EQ/2004/1130-29	2005-11-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 2. Patvirtinti pirmojo etapo projekto vadovo, projekto stebėtojo ir techninio darbuotojo pareigines instrukcijas - pateikta 2005 12 19; 3. Pateikti sąskaitų plano subsąskaitas, kad būtų suteikta informacija ar paramos lėšų apskaita tvarkoma atskirai - pateikta 2005 12 19.	3/3	0
37.	planinis	2005-11-29	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130-03	2005-12-05, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
38.	planinis	2005-11-30	Laimėk gyvenimą, EQ/2004/1130-22	2005-11-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patikslinti Lietuvos pagalbos narkomanams fondo sąskaitų planą (įtraukti atskiros sąskaitų plano subsąskaitas, identifikuojančias projekto lėšas).	1/1	0
39.	planinis	2005-11-30	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	2005-11-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Kai kurios veiklos įgyvendintos ar numatoma jas įgyvendinti vėliau, negu buvo numatyta. Kadangi užtruko laidavimo dėl avansinio draudimo gavimo procedūra, techninės užduoties tyrimui formulavimas buvo atliktas 2005 m. rugpjūčio mėn. Atitinkamai nusikėlė ir visos veiklos susijusios su tyrimu: - Techninės užduoties tyrimui formulavimas; - Tyrimo metodikos parengimas; - Respondentų atranka, anketų parengimas; - Apklausos atlikimas; - Rezultatų apdorojimas, tarpinė ataskaita; Susitvarkius laidavimą dėl avansinio draudimo, būtina kuo greičiau įgyvendinti su techninės užduoties tyrimu susijusias veiklas.	1/1	0
40.	planinis	2005-12-01	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	2005-12-01, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Daugumas veiklų vėluoja, Agentūra neinformuota apie veiklų vėlavimą	1/1	0

41.	planinis	2005-12-02	EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2005-12-05, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
42.	planinis	2005-12-02	Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą - šeimą, EQ/2004/1130-28	2005-12-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Ant sąskaitų faktūrų priimtinu būdu žymėti projekto Nr., ar pavadinimą; 2. Atžymėti segtuvus EQUAL logotipu; 3. Patikrintų laikotarpiu vykdytų veiklų turinys atitinka veiklos planą. Kai kurios veiklos įgyvendintos bus vėliau, negu buvo numatyta, tačiau vėlavimai neturės neigiamos įtakos projekto antrojo etapo įgyvendinimui. Vertėtų pakoreguoti projekto veiklos planą, patikslinant planuojamų įgyvendinti veiklų terminus.	3/3	0
43.	planinis	2005-12-05	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2005-12-08, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
44.	planinis	2005-12-06	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2005-12-06, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu.	1/1	0
45.	planinis	2005-12-06	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2005-12-07	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
46.	planinis	2005-12-08	EQUAL - atvirų durų link, EQ/2004/1130-09	2006-01-09, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Siekiant užtikrinti efektyvų ir skaidrų Europos Bendrijų iniciatyvos „EQUAL“ projekto lėšų panaudojimą, rekomenduojama išlaidas pateisinančius bei išlaidų apmokėjimą įrodančius dokumentus pažymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu (nurodant projekto kodą); 2. Darbo laiko apskaitos ataskaitos stulpelyje „pastabose“ žymėti kokius darbus darbuotojas	2/2	0

						atliko.		
47.	planinis	2005-12-08	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24	2005-12-08, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
48.	planinis	2005-12-09	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04	2005-12-09, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rekomendacija pakeisti biudžeto 4 kategoriją - sutraukti į 2 eilutes, nes per daug išsmulkinta.	1/1	0
49.	planinis	2005-12-09	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	2005-12-09, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Reikia prie savo dokumentų laikyti patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės administracijos darbo sutarčių kopijas, pareigybių aprašymo kopijas, sąskaitų faktūrų kopijas.	1/1	0
50.	planinis	2005-12-09	MĮM (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	2006-01-09, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
51.	planinis	2005-12-12	Išeitis Tau, EQ/2004/1130-11	2005-12-12, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektu identifikuojančiu spaudu; 2. Pateikti sąskaitų planą, kad būtų suteikta informacija, ar paramos lėšų apskaita tvarkoma atskirai - pateiktas sąskaitų planas nedetalus (2005-12-19); 3. Nustatyti finansininką pavaduojantį asmenį, nurodant funkcijas, kurias turėtų atlikti pavaduojantis asmuo.	3/3	0

52.	planinis	2005-12-12	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2005-12-12, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Pateikti pareiginius nuostatus; 2. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 3. Nustatyti finansininką pavaduojanti asmenį, nurodant funkcijas kurias turėtų atlikti pavaduojantis asmuo; 4. Ant įrangos klijuoti lipdukus nurodančius, kad įranga įsigyta iš EB EQUAL lėšų; įvesti vieningą dokumentų segimo tvarką (dalyvių sąrašų ir darbotvarkių); turėti pas save visų partnerių dokumentų kopijas (originalus); kaupti pas vadovaujantį partnerį duomenis apie kiekvieną dalyvį (dabar pas LiJOTą yra tik suvestinė); dirbant su tiksline grupe orientuotis į gebėjimų ugdymo seminarus.	4/4	0
53.	planinis	2005-12-16	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2005-12-16, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 2. Nustatyti finansininką pavaduojanti asmenį, nurodant funkcijas, kurias turėtų atlikti pavaduojantis asmuo.	2/2	0
54.	planinis	2005-12-19	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	2005-12-19, Nr. 1	veiklos patikra	1. Kadangi nepasirašyta TVB sutartis su partnerių institucijomis iš Europos (Prancūzija, Italija, Čekija, Olandija), iš TVB pasitraukus partneriams iš Švedijos, atsakingiems už tarptautinės mokymo programos vertinimą, būtina kuo skubiau suderinti veiklas su TVB partnerių institucijomis iš Europos (Prancūzija, Italija, Čekija, Olandija) ir pasirašyti TVB sutartį.	1/1	0
55.	planinis	2005-12-19	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	2005-12-19, Nr. 1	veiklos patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

56.	planinis	2005-12-20	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2005-12-20, Nr. 1	veiklos patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
57.	planinis	2005-12-21	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2006-01-09, Nr. 2	veiklos rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
58.	planinis	2005-12-12	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami, EQ/2004/1130-23	2005-12-19, Nr. 1	veiklos rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
59.	planinis	2006-01-27	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2006-02-15, Nr. 3	finansinių rodiklių patikra	1. Parengti projekto darbuotojų pareiginius nuostatus; 2. Projekto dokumentus antspauduoti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 3. Pateikti sąskaitų planą, kad būtų suteikta informacija ar paramos lėšų apskaita tvarkoma atskirai (2005 02 01); 4. Patvirtinti finansininką pavaduojanti asmenį, nurodant funkcijas, kurias turėtų atlikti pavaduojantis asmuo.	4/4	0
60.	planinis	2006-02-02	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	2006-02-21	finansinių rodiklių patikra	1. Parengti projekto darbuotojų pareiginius nuostatus; 2. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu.	2/2	-
61.	planinis	2006-01-31	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2006-02-20	finansinių rodiklių patikra	1. Vadovaujanti partneriui kitų partnerių pateiktas dokumentų kopijas sutikrinti su dokumentų originalais.	1/1	0

62.	planinis	2006-02-27	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	2006-02-27, Nr. 1	finansinių rodiklių patikra	1. Parengti projekto darbuotojų pareiginius nuostatus; 2. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 3. Pateikti sąskaitų planą; 4. Patvirtinti finansininką pavaduojanti asmenį, nurodant funkcijas, kurias turi atlikti pavaduojantis asmuo.	4/4	0
63.	planinis	2006-04-28	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	2006-04-28, Nr. 02	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Peržiūrėti savo projektą ir apsvarstyti su vystymo bendrijos partneriais galimybes, pakoreguoti projekto veiklas ir orientuotis į kokybinį rezultatą ir novatoriškumą; 2. Protokoluoti partnerių susitikimus bei sudaryti susitikimų dalyvių sąrašus; 3. Saugoti rekomendacijų, kurias darbdaviai išduoda tikslinių grupių atstovams, kopijas (veikla 5.1); 4. Turėti savipagalbos grupių dalyvių sąrašus bei turėti oficialiai patvirtintus savipagalbos grupių dalyvių sąrašus (veikla 5.12); 5. Vadovaujančiojo partnerio įsakymu patvirtinti mokymo tvarkaraštį ir bendrą tikslinių grupių sąrašą; 6. Laikytis sprendimų priėmimo tvarkos kaip numatyta Vystymo bendrijos sutartyje ir turėti visą su sprendimų priėmimu susijusią dokumentaciją; 7. Projekto dokumentus antspauduoti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 8. Pakoreguoti mokymo dalyvių lankomumo žurnalus, kuriuose dalyviai tvirtintų savo dalyvavimą mokymuose parašais; 9. Nustatyti finansininką pavaduojantį asmenį, nurodant funkcijas, kurias turėtų atlikti pavaduojantis asmuo.	9/9	0
64.	planinis	2006-05-04	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami, EQ/2004/1130-23	2006-05-04	finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

65.	neplaninis	2006-06-01	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2006-06-01 Nr. 1	veiklos patikra	1. Neparengti Inturkės konsultavimo – ugdymo centrų nuostatai; 2. Spausdintuvo ir telefono gamintojo duomenys, nurodyti sutartyje su UAB „Inta“, neatitinka Inturkės centre esančios įrangos parametrų; 3. Centre nėra saugomos veiklas pagrindžiančių dokumentų kopijos.	3/3	0
66.	neplaninis	2006-06-01	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2006-06-01 Nr. 2	veiklos patikra	1. Neparengti Tauragnų konsultavimo – ugdymo centrų nuostatai; 2. Neparengtas Tauragnų konsultavimo - ugdymo centro patalpų priskyrimo aktas; 3. Spausdintuvo ir telefono gamintojo duomenys, nurodyti sutartyje su UAB „Inta“, neatitinka Tauragnų centre esančios įrangos parametrų; 4. Centre nėra saugomos veiklas pagrindžiančių dokumentų kopijos.	4/4	0
67.	planinis	2006-06-14	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2006-06-14, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Užtikrinti tinkamą projekto veiklų viešinimą; 2. Patikslinti projekto darbuotojų darbo sutartis, kadangi darbo sutartis neatitinka LR darbo kodekso reikalavimų (nurodyti darbo laiko trukmę ir pan.); 3. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą. Projekto išlaidas pagrindžiančius dokumentus segti į bylas, taip, kad dokumentai būtų lengvai surandami; 4. Numatyti finansininką, projekto vadovą pavaduojantį asmenį, nurodant kokias funkcijas pavaduojantis asmuo turi atlikti.	4/4	0

68.	planinis	2006-06-29	EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2006-06-29, Nr. 03	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suderinti su Įgyvendinančiąja institucija atnaujintą Paramos sutarties priedą „Vystymo bendrijos antrojo etapo veiklos planas“; 2. Vystymo bendrijos partnerių institucijų vadovų įsakymais patvirtinti deleguotų darbuotojų į EQUAL projektą funkcijas; 3. Vadovaujantis „Informavimo apie Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL programos paramą pagal 2004–2006 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL bendrąjį programavimo dokumentą ir suteiktos paramos viešinimo strategija“, patvirtinta 2005 m. balandžio 28 d. LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-115 (Žin., 2005, Nr. 57-1970; Žin., 2006, Nr. 72-2721) taisyklingai naudoti viešinimo ženklus; 4. Patikslinti UAB „Dokeda“ vadovo įsakymus dėl darbuotojų priskyrimo darbui projekte, kadangi minėtuose įsakymuose nėra nurodyta, kokią laiko dalį darbuotojas dirba projekte; 5. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodyti darbo laiką EQUAL projekte; 6. Darbo laiko apskaitos ataskaitose stulpelyje „Pastabose“ žymėti kokius darbus darbuotojas atliko; 7. Vadovaujančiam partneriui sutikrinti projekto partnerių pateiktų dokumentų kopijas su originalais; 8. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą. Užregistruoti EQUAL projekto įsakymus; 9. Numatyti finansininką, projekto vadovą pavaduojančius asmenis, nurodant kokias funkcijas pavaduojantis asmuo turi atlikti. 	9/9	0
-----	----------	------------	---	--------------------	--	---	-----	---

69.	planinis	2006-07-26	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	2006-08-02, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto darbuotojams parengti pareigybės aprašymus; 2. Iš projekto lėšų įsigytą kompiuterinę įrangą ir baldus žymėti projekto atributika – EQUAL lipdukais; 3. Vykdamas informacijos sklaidą bei viešumą būtina paisyti viešinimo reikalavimų. Ženkilai ir užrašai privalo atitikti viešinimo reikalavimus; 4. Pateikti patikros vietoje metu nepateiktus pirkinų dokumentus.	4/4	0
70.	planinis	2006-08-08	Nugalėk priklausomybę, EQ/2004/1130-02	2006-08-08, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Pateikti tarptautinio koordinatoriaus veiklų ataskaitą; 2. Projekto dokumentus antspauduoti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu; 3. Pateikti seminaro organizavimo ir lankstinukų gamybos, aprangos, kompiuterių nuomos, maitinimo ir salės nuomos pirkimo dokumentus.	3/3	0
71.	planinis	2006-09-06	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2006-09-06, Nr. 3	finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
72.	planinis	2006-09-12	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2006-09-12, Nr. 1	finansinių rodiklių patikra	1. Įvardinti V. Simonko ir E. Platovo darbo sutarčių priedus.	1/1	0
73.	planinis	2006-09-12	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2006-09-12, Nr. 1	finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
74.	planinis	2006-09-13	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2006-09-13, Nr. 3	finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

75.	planinis	2006-09-14	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	2006-09-14, Nr. 03	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą; 2. Sąskaitų originalus žymėti EQUAL anspaudu; 3. Vesti įsakymų registravimo žurnalą; 4. Peržiūrėti atsiskaitymų su partneriais tvarką, kuri neprieštarautų Vystymo bendrijos sutartyje nustatytais reikalavimais; 5. Patvirtinti darbo grafikus socialiniams darbuotojams.	5/5	-
76.	planinis	2006-09-25	Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą - šeimą, EQ/2004/1130-28	2006-09-25, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą; 2. Peržiūrėti atsiskaitymo tvarką su partneriais.	2/2	0
77.	planinis	2006-09-27	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2006-09-28, Nr. 03	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Papildyti projekto vykdytojų pareiginius nuostatus, numatant darbuotojų pavadinimą; 2. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikuojančiu spaudu.	2/2	0
78.	planinis	2006-10-20	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130-03	2006-10-20, Nr. 3	veiklos patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
79.	planinis	2006-10-26	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2006-10-26, Nr. 3	veiklos patikra	1. Vėluoja veiklų įgyvendinimas. Kai kurios veiklos yra nevykdomos dėl neaiškaus pastato renovacijos ir įrangos apsaugotoms darbo vietoms išigijimo finansavimo.	1/1	0
80.	planinis	2006-11-08	EQUAL greitis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04	2006-11-08, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

81.	planinis	2006-11-09	MIM (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	2006-11-09, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą; 2. Rekomenduojame naudoti projektą identifikuojantį spaudą.	2/2	0
82.	planinis	2006-11-13	Išeitis Tau, EQ/2004/1130-11	2006-12-05, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto dokumentus žymėti specialiu projektą identifikujančiu spaudu; 2. Projekto dalyvių sutartys ir anketos turi būti pasirašytos trijų šalių; 3. Projekto segtuvus ir įsigytą įrangą paženklinti Equal logotipais.	3/3	0
83.	planinis	2006-11-15	EQUAL - atvirų durų link, EQ/2004/1130-09	2006-11-15, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rengti darbo grafikus projekte dirbantiems darbuotojams; 2. Projekto apskaitai naudoti atskiras subsąskaitas; 3. Rekomenduojame kelionės lapuose aiškiai identifikuoti kelionės tikslus.	3/3	0
84.	planinis	2006-11-15	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24	2006-11-15, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Projekto apskaitai naudoti atskiras subsąskaitas.	1/1	0
85.	planinis	2006-11-21	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2006-11-21, Nr. 2	finansinių rodiklių patikra	1. Paruošti pareigybines nuostatas techniniam personalui; 2. Sudaryti darbo grafikus; 3. Pateikti įsakymų registracijos žurnalą; 4. Pažymėti EQUAL viešinimo ženklais ilgalaikį turta, priskirtą prie projekto.	4/4	0
86.	planinis	2006-11-22	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2006-12-05, Nr. 2	veiklos patikra	1. Naudoti išorinio eksperto sukurtą vidinio vertinimo sistemą; 2. Veiklų atlikimo grafiko pasislinkimą derinti su ESFA.	2/2	0
87.	planinis	2006-11-22	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2006-11-29, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Pateikti darbo sutarčių registracijos žurnalą; 2. Patikslinti sutarties priedą dėl nuomos laikotarpio pratęsimo pasirašytą 2005 m. rugsėjo 31 (neteisingai nurodyta sutarties sudarymo data); 3. Pateikti dokumentus, kuriuose buvo atlikti pakeitimai, patikslinimai ir kurie nebuvo pateikti agentūrai atlikus pakeitimus,	4/4	0

						patikslinimus; 4. Atstatyti nekompensuotas išlaidas specialioje EQUAL banko sąskaitoje.		
88.	planinis	2006-11-22	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130-03	2006-11-22 Nr.4	finansinių rodiklių patikra	Esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
89.	planinis	2006-11-23	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2006-11-24, Nr. 3	veiklos patikra	1. Dalis veiklų vėluoja dėl finansinių išteklių stokos, todėl projektas reikalauja atidžios priežiūros.	1/1	0
90.	planinis	2006-11-24	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2006-12-22, Nr. 2	veiklos patikra	1. Informuoti Paramos fondą Europos socialinio fondo Agentūrą apie veiklų grafiko pasislinkimą; 2. Naudoti sukurtą vertinimo metodiką ir informuoti Agentūrą, kaip bus laikomasi veiklos plane numatyto grafiko; 3. Projekto segtuvai, įranga, įsigyta iš Equal lėšų, turėtų būti ženklinama Equal logotipais; 4. Sukurta projekto medžiaga (tyrimai, metodikos ir pan.) turi būti paženklintos Equal logotipais.	4/4	0
91.	planinis	2006-12-01	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2006-12-01, Nr. 3	veiklos patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

92.	planinis	2006-12-12	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2006-12-28, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rekomenduojame laikaraščiuose žymėti dirbtas valandas atsižvelgiant į darbo sutartyje numatytą darbo prie projekto laiką; 2. Patikslinti biuro patalpų išlaikymo metodiką; 3. Pateikti įsakymų registravimo žurnalą; 4. Peržiūrėti atsiskaitymų su partneriais tvarką, kuri neprieštarautų Vystymo bendrijos sutartyje nustatytais reikalavimais; 5. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą; 6. Pateikti Agentūrai tikslinės grupės dalyvių užkoduotus sąrašus su parašais. Primename, kad savo įstaigoje Jūs turite saugoti tikslinės grupės vardinius sąrašus, su priskirtais kodais ir parašais; 7. Pateikti sąrašą, kur būtų nurodoma, kiek tikslinės grupės atstovių gyvena DŽŠPC prieglaudoje ir Caritas Motinos ir vaiko globos namuose.	7/7	0
93.	planinis	2006-12-13	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	2006-12-22, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Pateikti tikslinės grupės, dalyvaujančios projekto mokymuose, tikslų sąrašą, priskiriant juos partnerių organizacijoms; 2. Saugoti pas save VB partnerių vykdomos veiklos visų dokumentų kopijas; 3. Vykdyti 6 veiklos 3 užduotį „Mokymo programų rekomendacinio leidinio paruošimas“ ir skleisti pasiektus rezultatus; 4. Projekto segtuvai ir įranga, įsigyta už Equal lėšas, turi būti ženklinami Equal logotipais; 5. Pateikti įsakymų registracijos žurnalą; 6. Patvirtinti ir pateikti darbuotojų, dirbančių EQUAL projekte pareigybinius nuostatus.	6/6	0
94.	planinis	2006-12-19	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	2006-12-19, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Atlikti ilgalaikio materialaus turto, priskirto prie EQUAL projekto, inventorizaciją; 2. Patvirtinti bylų nomenklatūrą; 3. Pateikti įsakymų registracijos žurnalą.	3/3	0

95.	planinis	2006-12-20	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami, EQ/2004/1130-23	2006-12-27, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra (2006-05-03–2006-12-27)	1. Patikrintu laikotarpiu vykdytų veiklų turinys atitinka veiklos planą. Kai kurios veiklos (žr. 3.2. punktą) įgyvendintos bus vėliau, negu buvo numatyta. Galima tikėtis, jog tai neturės neigiamos įtakos projekto antrojo etapo įgyvendinimui.	1/1	0
96.	planinis	2006-12-21	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2006-12-28, Nr. 2	veiklos patikra	1. Ženklini Equal logotipais segtuvų, kuriuose saugoma Equal projekto dokumentacija, nugarėles, o ne segtuvų viršelius; 2. Užtikrinti, kad konsultavimo - ugdymo centrai turėtų veiklą grindžiančius dokumentus (pvz., tikslinės grupės dalyvių lankomumo sąrašus).	2/2	0
97.	planinis	2006-12-28	Laimėk gyvenimą, EQ/2004/1130-22	2006-12-29, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra (2005-11-30–2006-12-28)	1. Patikslinti Lietuvos pagalbos narkomanams fondo sąskaitų planą (įtraukti atskiros sąskaitų plano subsąskaitos, identifikuojančias projekto lėšas); 2. Projekto segtuvus ir įsigytą įrangą paženklini Equal logotipais.	2/2	0
98.	planinis	2006-12-28	Per technologijas žinojimo ir darbo link!, EQ/2004/1130-29	2006-12-29, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Ateityje įvykus įvykiams, įtakojančioms projekto įgyvendinimą, informuoti Paramos fondą Europos socialinio fondo agentūrą apie susidariusią padėtį bei priemones, kurios buvo naudojamos sprendžiant atsiradusias problemas; 2. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą; 3. Patikslinti 2005 m. sausio 26 d. patalpų nuomos sutartį Nr.98, nurodant projektui įgyvendinti naudojamo telefono numerį.	3/3	0
99.	planinis	2006-12-28	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2006-12-29, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą.	1/1	0

100.	neplaninis	2007-06-04	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2007-06-04, Nr. 1	veiklos rodiklių patikra	1. Neužtikrinamas dokumentų atsekamumas; 2. Numatytos veiklos vėluoja.	2/2	0
101.	planinis	2007-06-19	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2007-06-28, Nr. 4	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Iki 2007 m liepos 4 d. pateikti dokumentus, kuriais remiantis būtų inicijuojamas paramos sutarties keitimas, išsamiai pagrindžiant numatomus veiklų, rodiklių pakeitimus; 2. Keičiant veiklos planą ir Detalų antro etapo biudžetą, veiklas ir biudžeto eilutes sunumeruoti; 3. Segti dokumentus atskiruose segtuvuose pagal veiklas arba tuose pačiuose segtuvuose veiklas atskirti skirtukais, taip užtikrinant veiklų atsekamumą; 4. Suinteresuotų asmenų, dirbančių su tautinėmis mažumomis, mokymo programą papildyti literatūros sąrašu; 5. Informuoti, kada pasirašyti lyderių, globėjų, bedarbių papildomo mokymo programų perdavimo aktai; 6. Bendradarbiavimo tinklų susitikimus bei kitus susitikimus dokumentuoti: būtini dalyvių sąrašai, darbotvarkės, protokolai; 7. Vykdomų veiklų (autorinių darbų, tyrimų, renginių ir pan.) pavadinimai turi atitikti veiklos plane, loginėje matricoje nurodytus pavadinimus: pvz. bendradarbiavimo tinklų narių susitikimai, informaciniai seminarai ir pan.; 8. Pateikti Detalaus antrojo etapo biudžeto likučius (detalizuoti pagal eilutes) ir paaiškinimą dėl neišnaudotų paramos lėšų; 9. Paaiškinti, kokių veiksmų numatoma imtis, kad būtų maksimaliai įsisavintos paramos lėšos, pasiekti numatyti rezultatai.	9/9	0

102.	planinis	2007-06-20	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2007-06-20, Nr. 2	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Veiklų atlikimo grafiko pasislinkimą derinti su Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūra; 2. Viešinimas turi atitikti Viešinio strategijoje nurodytus reikalavimus; 3. Kuro nurašymo aktuose žymėti faktinį kuro sunaudojimą sumine išraiška, t.y. litais; 4. Pateikti Agentūrai 5 ir 6 Pirkimų plano eilutėse numatytų ir įvykdytų paslaugų pirkimų dokumentus.	4/4	0
103.	planinis	2007-06-22	Nugalėk priklausomybę, EQ/2004/1130-02	2007-06-22 Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Prašome pateikti vystymo bendrijos susirinkimo, vykusio 2007 m. gegužės mėn., protokolo kopiją; 2. Pateikti „Dėl kompetencijos vertinimo ir tarptautinių profesinės kvalifikacijos pažymėjimo įteikimo“ 2006.12.18 pasirašyta UAB „Kompetencijos gildija“ projektų vadovo Nerijaus Mocevičiaus pažymėjimų kopijas; 3. Pateikti Vilniaus kooperacijos kolegijos „Tarpusavio atsiskaitymų aktas“ 2006.12.31 pasirašyta vyr. Buhalterės Zofijos Andriūnienės; 4. Pateikti Tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktą tarp „Vilniaus priklausomybės ligų centras“ ir VšĮ „Socialiniai paramos projektai“ 2007.01.15 su abiejų šalių parašais; 5. Prašome laiku teikti Agentūrai tarpines ataskaitas bei laiku informuoti apie naujus projekto dalyvius, veiklos plano grafiko pasislinkimą; 6. Internetiniame puslapyje www.manoguru.lt viešinio ženklai ir po jais esantys užrašai neatitinka viešinio strategijoje numatytų reikalavimų. Prašome pakoreguoti viešinio ženklus bei atnaujinti informaciją apie projektą;	9/9	0

						<p>7. Rekomenduojame įvertinti poreikį dėl papildomų straipsnių apie projektą, pasiektus rezultatus bei gerosios praktikos pavyzdžius;</p> <p>8. Rekomenduojame peržiūrėti projekto veiklas bei Detalaus antrojo etapo biudžetą ir perskirstyti lėšas taip, kad būtų pasiekti projekto tikslai bei rezultatai;</p> <p>9. Primename, kad apie projekto organizuojamus renginius Jus turite informuoti Agentūrą iki kiekvieno mėnesio 5 d., o apie tarptautinius renginius, kurie vyks Lietuvoje, turite pranešti Agentūrai ir SADM prieš mėnesį iki renginio.</p>		
104.	planinis	2007-07-03	EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2007-07-12 Nr. 4	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	<p>1. Išsamiai pagrįsti veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta;</p> <p>2. Segti dokumentus atskiruose segtuvuose pagal veiklas arba tuose pačiuose segtuvuose veiklas atskirti skirtukais, taip užtikrinant veiklų atsekamumą;</p> <p>3. Skirtinguose segtuvuose segti II ir III etapo dokumentus;</p> <p>4. Nesegti darbinių raštų variantų prie siunčiamų raštų;</p> <p>5. Bylas pažymėti EQUAL ženkliais;</p> <p>6. Vykdomų veiklų (autorinių darbų, tyrimų, renginių ir pan.) pavadinimai turi atitikti veiklos plane, loginėje matricoje nurodytus pavadinimus: pvz. bendradarbiavimo tinklų narių susitikimai, informaciniai seminarai ir pan.;</p> <p>7. Naudoti viešinimo ženklus ant darbotvarkių, iš darbotvarkėse turi aiškiai būti nurodyta, kokie mokymai vyko, taip dėstytojų pavardės ir parašai;</p>	12/12	0

						8. Užklijuoti lipdukus su viešinimo ženklais ant įrangos, išgytos iš projekto lėšų; 9. Pateikti Detalaus antrojo etapo biudžeto likučius (detalizuoti pagal eilutes) ir paaiškinimą dėl neišnaudotų paramos lėšų; 10. Paaiškinti, kokių veiksmų numatoma imtis, kad būtų maksimaliai išsivintos paramos lėšos, pasiekti numatyti rezultatai; 11. Darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraščiuose skirtingas pareigas užimančių projekto darbuotojų priskaičiuotą darbo užmokestį žymėti atskira eilute; 12. Pateikti 2007 m. kovo 19 d. nuomos sutarties Nr. K2007-030095-01 kopija, išnuomos įrangos perdavimo – priėmimo akto kopiją.		
105.	planinis	2007-07-03	Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą - šeimą, EQ/2004/1130-28	2007-07-03, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
106.	planinis	2007-07-11	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2007-07-13 Nr. 04	finansų patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą ir sąskaitų planą; 2. Užtikrinti, kad Europos Socialinio fondo agentūros darbuotojams atliekant planinę patikrą vietoje dalyvautų visi už projekto vykdymą atsakingi asmenys.	2/2	0

107.	planinis	2007-08-09	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2007-08-22 Nr. 3	veiklos patikra	1. Pateikti Agentūrai projekto veiklos planą su pakoreguotu 11 veiklos grafiku; 2. Skirtinguose segtuvuose segti II ir III etapo dokumentus; 3. Esminius projekto dokumentus (paramos sutartį, susitarimus dėl sutarties keitimo, projekto biudžetą, biudžeto pagrindimą, veiklos planą, loginę projekto matricą) segti į vieną segtuvą.	3/3	0
108.	planinis	2007-08-10	Išeitis Tau, EQ/2004/1130-11	2007-08-23 Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	1. Pateikti Agentūrai projekto veiklos planą su pakoreguotu veiklų grafiku; 2. Rekomenduojame perskaičiuoti Detalaus antrojo etapo biudžetą bei numatyti papildomų veiklų, susijusių su projekto viešinimu (pvz. straipsniai, radijo laidos, video filmas ir pan.) ir projekto įgyvendinimo metu atliktų tyrimų ir tarptautinio bendradarbiavimo ataskaitų vertimu į anglų kalbą bei inicijuoti Paramos sutarties keitimą; 3. Prašome užtikrinti, kad visi VB partneriai įgyvendindami projekto veiklą vadovautųsi Europos bendrijų iniciatyvos Equal vystymo bendrijos sutarties dėl projekto „Išeitis tau“ (kodas EQ/2004/1130-11/487) įgyvendinimo 6 skyriuje „Partnerių įsipareigojimai“ nurodytais partnerių įsipareigojimais.	3/3	0

109.	planinis	2007-08-14	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	2007-08-14, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Būtina užtikrinti, kad vystymo bendrija atliktų antro etapo galutinį veiklos vertinimą, kadangi vidinis antro etapo veiklos vertinimas nebuvo vykdomas; 2. Būtina peržiūrėti antro etapo veiklas bei įsisavintas lėšas ir nepanaudotas lėšas esant poreikiui perskirstyti projekto sklaidą užtikrinančioms veikloms; 3. Pateikti originalą atitinkančią automobilio nuomos sutarties 2006 m. sausio 20 d. Nr. EQ/2006-01 kopiją; 4. Pateikti originalus atitinkančias visas projekto darbuotojų darbo sutarčių kopijas; 5. Pateikti aiškinamąjį raštą dėl dokumentų kopijų, pateiktų Agentūrai, neatitikimo originalams.	5/5	0
110.	planinis	2007-08-23	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24	2007-08-23 Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	1. Segti raštus, susijusius su viešaisiais pirkimais, prie siunčiamų/gaunamų raštų; 2. Užtikrinti, kad būtų sekami likučiai pagal kiekvieną biudžeto eilutę; 3. Rekomenduojame peržiūrėti projekto veiklas bei Detalaus antrojo etapo biudžetą ir perskirstyti lėšas taip, kad būtų pasiekti projekto tikslai bei rezultatai.	3/3	0
111.	planinis	2007-08-17 (planinė veiklų patikra); 2007.08.23 (planinė finansinė patikra)	EQUAL - atvirų durų link, EQ/2004/1130-09	2007-08-29, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rekomenduojame parengti visų VB partnerių darbuotojų, kurie nebuvo numatyti Detaliajame antrojo etapo biudžete, tačiau atlieka jiems priskirtas funkcijas projekte, priskirtų funkcijų vykdymą projekte įrodančius dokumentus.	1/1	0

112.	planinis	2007-08-28	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04	2007-08-28 Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	1. Skirtinguose segtuvuose segti II ir III etapo dokumentus; 2. Ant autorinių darbų naudoti viešinimo ženklus; 3. Paašškinkite, kada bus įdiegtas ir efektyviai funkcionuos portale socialinių procesų ir rinkos pokyčių stebėsenos mechanizmas.	3/3	0
113.	planinis	2007-09-06	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2007-09-14 Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	1. Prašome užtikrinti, kad visi VB partneriai, įgyvendindami projekto veiklą, vadovautųsi Europos bendrijų iniciatyvos Equal vystymo bendrijos sutarties dėl projekto „Atviri ir saugūs darbe.lt“ (kodas EQ/2004/1130-08/484) įgyvendinimo 6 skyriuje „Partnerių įsipareigojimai“ nurodytais išvardintais partnerių įsipareigojimais; 2. Prašome pateikti 3.1.3. ir 3.1.4. veiklas patvirtinančius dokumentus; 3. Prašome užtikrinti tinkamą Viešinimo strategijoje nurodytą viešinimo ženklų naudojimą; 4. Rekomenduojame perskaičiuoti Detalaus antrojo etapo biudžetą bei esant sutaupytais lėšoms panaudoti kitoms veikloms; 5. Rekomenduojame peržiūrėti loginės projekto matricos objektyviai patikrinamus rodiklius ir esant poreikiui inicijuoti Paramos sutarties keitimą; 6. Rekomenduojame darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose atskirti kiekvieną darbuotoją pagal biudžeto eilutę; 7. Siūlome patikslinti VŠĮ „ESTEP“ patalpų nuomos skaičiavimo metodiką ir deklaruoti išlaidas su sekančiu mokėjimo prašymu.	7/7	0

114.	planinis	2007-09-06	Neigaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2007-09-06 Nr. 05	veiklos patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą ir ant bylų nugarėlių dėti viešinimo ženklus; 2. Viešinimo ženklus ant dokumentų naudoti pagal viešinimo strategijos reikalavimus; 3. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų raštus.	3/3	0
115.	planinis	2007-09-11	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	2007-09-11 Nr. 03	veiklos ir finansinė patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą ir ant bylų nugarėlių dėti viešinimo ženklus; 2. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų raštus; 3. Pateikti 2005 m. lapkričio 27 d. susitikimo dalyvių sąrašą.	3/3	0
116.	planinis	2007-09-11	MĮM (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	2007-09-24, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rekomenduojame naudoti projektą identifikuojantį spaudą su projekto kodu; 2. Būtina peržiūrėti antro etapo veiklas bei įsisavintas lėšas ir nepanaudotas lėšas esant poreikiui perskirstyti projekto sklaidą užtikrinančioms veikloms.	2/2	0
117.	planinis	2007-09-12	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2007-09-12, Nr. 4	finansų patikra	1. Iki 2007 m. spalio 30 d. pateikti mokesčių už „IT konsultanto“, „Apgyvadinimo ir maitinimo“, „Tarptautinių skrydžių“ ir „Vertinimo sistemos sukūrimo“ paslaugų pirkimų dokumentus gavimą patvirtinančių dokumentų kopijas (banko pavedimo kopija, banko išrašo kopija, kasos pajamų orderio kopija). Vadovaudamiesi 2005-03-15 direktoriaus įsakymu Nr. 2005-05 patvirtinto Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL paramos gavėjams, nesantiems perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų tvarkos aprašo 77 punktu, prašome detalizuoti pirkimų dokumentų mokesčių išlaidas (pateikiant patirtų išlaidų dokumentų kopijas bei pridedant paskaičiavimus, jeigu dokumentuose nurodyta suma panaudota iš dalies).	1/1	0

118.	planinis	2007-09-13	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2007-10-02, Nr. 3	finansinių rodiklių patikra	1. Patikslinti bylų nomenklatūrą, siekiant užtikrinti lengvą dokumentų atsekamumą.	1/1	0
119.	planinis	2007-09-14	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2007-09-14 Nr. 04	veiklos ir finansinė patikra	1. Išsamiai pagrįsti veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta; 2. Segti dokumentus atskiruose segtuvuose pagal veiklas arba tuose pačiuose segtuvuose veiklas atskirti skirtukais, taip užtikrinant veiklų atsekamumą; 3. Skirtinguose segtuvuose segti II ir III etapo dokumentus; 4. Patvirtinti bylų nomenklatūrą ir ant bylų nugarėlių dėti viešinimo ženklus; 5. Viešinimo ženklus ant dokumentų naudoti pagal viešinimo strategijos reikalavimus.	5/5	0
120.	neplaninis	2007-09-27	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2007-09-27, Nr. 1	veiklos patikra	1. Patikslinti darbo asistentų ataskaitas; 2. Turėti veiklas patvirtinančių dokumentų originalus; 3. Dokumentus žymėti pagal patvirtintą viešinimo strategiją.	3/3	0
121.	planinis	2007-09-28	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2007-09-28 Nr. 04	veiklos ir finansinė patikra	1. Patvirtinti bylų nomenklatūrą ir ant bylų nugarėlių dėti viešinimo ženklus. 2. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų raštus. 3. Pateikti VB susitikimų, įvykusių nuo 2006 m. spalio 2 d., protokolus. 4. Užtikrinti, kad ant išsigytos įrangos būtų naudojama Europos Sąjungos atributika (viešinimo ženklai).	4/4	0

122.	planinis	2007-09-28	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	2007-09-28, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	<p>1. Būtina peržiūrėti antro etapo veiklas bei įsisavintas lėšas ir nepanaudotas lėšas esant poreikiui perskirstyti projekto sklaidą užtikrinančioms veikloms;</p> <p>2. Būtina užtikrinti, kad vystymo bendrija atliktų antro etapo galutinį veiklos vertinimą, kadangi nebuvo įdarbintas projekto stebėtojas, kuris vertintų antro etapo veiklas;</p> <p>3. Būtina užtikrinti, kad vystymo bendrija įgyvendintų vėluojančias veiklas (socialinė reklama, TV laidų ciklas, leidyba) iki 2007 m. lapkričio 15 d.</p>	3/3	0
123.	planinis	2007-10-03	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2007-10-12 Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	<p>1. Paaiškinkite, kuo remiantis naudojamos patalpos, esančios Rukeliškių g. 26 - 6, Vilniuje. Kuo vadovaujantis parengtas VŠĮ "Socialinės politikos grupė" direktorės įsakymas Nr. 200612182 ir kodėl jo data yra ankstesnė nei susitarimo Nr. S(14)-226 su Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba dėl patalpų eksploatavimo ir komunalinių paslaugų apmokėjimo;</p> <p>2. Prašome užtikrinti paramos viešinimo strategijos reikalavimų laikymąsi vykdant informacijos sklaidą bei viešinimą;</p> <p>3. Prašome informuoti Agentūrą apie visus detalaus antrojo etapo biudžeto pagrindimo pakeitimus ne vėliau nei per 14 dienų nuo pakeitimo įvykdymo.</p>	3/3	0

124.	planinis	2007-10-05	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2007-10-16, Nr. 3	veiklos rodiklių patikra	1. Būtina peržiūrėti antro etapo veiklas bei įsisavintas lėšas ir nepanaudotas lėšas esant poreikiui perskirstyti projekto sklaidą užtikrinančioms veikloms; 2. Būtina užtikrinti, kad vystymo bendrija įgyvendintų vėluojančias veiklas (sociologinių tyrimų apibendrinimas, informacijos parengimas ir sklaida, (Re)integracijos metodikos vadovo paruošimas, leidyba ir platinimas) iki 2007 m. gruodžio 31 d.; 3. Būtina iki 2007-11-05 Agentūrai pateikti dokumentų, pagrindžiančių viešųjų pirkimų procedūrų atlikimą, kopijas.	3/3	0
125.	planinis	2007-10-11	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2007-10-26 Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	1. Prašome užtikrinti, kad visi VB partneriai įgyvendindami projekto veiklą vadovautųsi Europos bendrijų iniciatyvos Equal vystymo bendrijos sutarties dėl projekto „Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę“ (kodas EQ/2004/1130-20/496) įgyvendinimo 6 skyriuje „Partnerių įsipareigojimai“ nurodytais išvardintais partnerių įsipareigojimais; 2. Prašome užtikrinti, kad būtų tvarkoma projekto apskaita; 3. Prašome patvirtinti dokumentų nomenklatūrą; 4. Prašome pateikti išorinės vertintojos Irmos Čiaplinskienės ataskaitą už 2006 m. gruodžio – 2007 m. rugsėjo mėn.; 5. Rekomenduojame perskaičiuoti Detalaus antrojo etapo biudžetą bei esant sutaupytomis lėšoms panaudoti kitoms veikloms; 6. Esminius projekto dokumentus (paramos sutartį, susitarimus dėl sutarties keitimo, projekto biudžetą, biudžeto pagrindimą, veiklos planą, loginę projekto matricą) segti į vieną segtuvą; 7. Veiklos dokumentus segti į atskirus	7/7	0

						segtuvus pagal veiklas.		
126.	planinis	2007-10-24	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	2007-10-24, Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų raštus; 2. Pateikti profesinio mokymo programas; 3. Užtikrinti, kad projekto įgyvendinimo laikotarpiu (II ir III etape) dirbtų projekto vadovas ir projekto finansininkas; 4. Pateikti dokumentą dėl įgaliojimo pasirašinėti dokumentus (darbo sutartys) suteikimo projekto vadovui Tomui Kurapkaičiui. Prašome pateikti Tomo Kurapkaičio darbo sutartį, kurią darbdavio vardu pasirašytų VA CARITAS motinos ir vaiko globos namų įgaliotas atstovas (įstatuose nustatyta tvarka); 5. Pateikti 2005 m. gegužės 31 d. negyvenamųjų patalpų panaudos sutarties pakeitimą dėl patalpų naudojimo termino pratęsimo iki projekto įgyvendinimo pabaigos, t.y. iki 2007 m. gruodžio 31 d.; 6. Pateikti 2006 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. 06-07-09 priskirtų patalpų skirtų dalyvių apgyvendinimo reikmėms apskaičiavimo metodiką. 	6/6	0
127.	planinis	2007-10-31	Per technologijas žinojimo ir darbo link!, EQ/2004/1130-29	2007-11-08, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

128.	neplaninis	2007-11-08	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2007-11-08	veiklos ir finansinė patikra	1. Aiškiai atskirti susitikimus su įstatymų leidėjais, valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos, savivaldybių atstovais nuo vystymo bendrijos darbo grupės susitikimų ir susegti susitikimų su įstatymų leidėjais ir valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos, savivaldybių atstovais darbotvarkes, dalyvių sąrašus į veiklų bylą; 2. Surinkti iš projekto partnerių su tikslinės grupės atstovų įdarbinimu susijusius dokumentus; 3. Išsegti iš siunčiamų raštų bylos nepasirašytus raštus, raštų pavyzdžius; 4. Projektas reikalauja atidžios priežiūros.	4/4	0
129.	planinis	2007-11-14	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	2007-11-26 Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	1. Prašome pateikti tikslinės grupės, dalyvaujančios projekto mokymuose, tikslų sąrašą, priskiriant juos partnerių organizacijoms ir pateikti šio sąrašo elektroninę versiją; 2. Prašome informuoti Agentūrą laiku apie neesminius Paramos sutarties keitimus ir veiklos plano įgyvendinimo terminų perkėlimą į vėlesnius laikotarpius; 3. Paaiškinkite, kokių veiksmų numatoma imtis, kad būtų maksimaliai įsisavintos paramos lėšos, pasiekti numatyti rezultatai; 4. Rekomenduojame perskaičiuoti Detalaus antrojo etapo biudžetą bei esant sutaupytais lėšoms panaudoti kitoms veikloms.	4/4	0
130.	planinis	2007-11-19	Laimėk gyvenimą, EQ/2004/1130-22	2007-11-27, Nr. 3	veiklos ir finansinė patikra	1. Prašome paaiškinkite, kokių veiksmų buvo imtasi, kad būtų pasiekti numatyti rezultatai; 2. Prašome užtikrinti paramos viešinimo strategijos reikalavimų laikymąsi vykdant informacijos sklaidą bei viešinimą.	2/2	0

131.	planinis	2007-11-29	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130-03	2007-12-10, Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	1. Pateikti Detalaus antrojo etapo biudžeto likučius (detalizuoti pagal eilutes) ir paaiškinimą dėl neišnaudotų paramos lėšų; 2. Paaiškinti, kokių veiksmų numatoma imtis, kad būtų maksimaliai įsisavintos paramos lėšos.	2/2	0
132.	planinis	2007-12-21	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami, EQ/2004/1130-23	2007-12-21, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Patikros vietoje metu nustatyta, kad atrankos būdu pasirinktos dokumentų kopijos, teiktos kartu su mokėjimo prašymais, neatitinka originalų (vadovo įsakymų ir kitų dokumentų numerių). Prašome pateikti visas originalus atitinkančias veiklos dokumentų (įsakymų, raštų, pažymų ir kita) kopijas.	1/1	0
133.	planinis	2007-12-29	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2007-12-29, Nr. 3	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis 2006 m. kovo 21 d. EQUAL projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių 8.13 punktu, kartu su galutiniu mokėjimo prašymu turi būti pateikti banko palūkanų gavimą pateisinantys dokumentai bei šių pajamų dydžiu sumažinta paramos suma.	1/1	0

134.	neplaninis	2008-01-24	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2008-01-24	veiklos ir finansinė patikra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siekiant efektyviau įsisavinti projektui skirtas lėšas, siūlome perskirstyti lėšas 1 kategorijoje (biudžeto eilutėse 1.3, 1.4), 2 kategorijoje (biudžeto eilutė 2.3.3.); 2. Veiklos plano įgyvendinimo, savęs vertinimo, viešinimo, patikrų vietoje ataskaitas segti atskiroje ataskaitų byloje, kad būtų užtikrintas dokumentų atsekamumas; 3. Lyderių, globėjų, bedarbių pagal papildomas mokymo programas, mokymų dalyvių sąrašus papildyti informacija, nurodančia mokymo modulius, temas, dėstytojus; 4. Iki 2008 m. vasario 15 d. pateikti bendradarbiavimo tinklų susitikimų protokolus, dalyvių sąrašus; 5. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapo siunčiamus, gaunamus raštus; 6. Iki 2008 m. vasario 15 d. pateikti informacinio seminaro, spaudos konferencijų organizavimo vėlavimo priežastis; 7. Susegti į atskirą segtuvą susitikimų su įstatymų leidėjais, valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos, savivaldybių atstovais, darbotvarkės, protokolus, dalyvių sąrašus; 8. Projektas reikalauja atidžios priežiūros. 	8/8	0
135.	neplaninis	2008-01-28	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2008-01-28	veiklos ir finansinė patikra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vitos Rulinskienės darbo užmokesčio sąnaudas deklaruoti 1.1.2.15 ir 1.1.2.15.1 eilutėse (už 2006 m. birželio - gruodžio mėn. 2007 m. sausio - gegužės mėn.), kadangi šios išlaidos buvo klaidingai deklaruojamos 1.1.2.16 ir 1.1.2.16.1 eilutėse; 2. Pateikti detalaus antrojo etapo biudžeto likučius, detalizuotus pagal eilutes ir paaiškinimą dėl neišnaudotų paramos lėšų; 3. Esminių pažeidimų vykdant viešuosius pirkimus nenustatyta. Siekiant užtikrinti 	8/8	0

					<p>dokumentų atsekamumą, rekomenduojama susegti pirkimų dokumentus pagal pirkimų plano eilutes. Rekomenduojama pakoreguoti įstaigos Pirkimų taisyklės pirkimo būdą „pirkimas taikant įprastą komercinę praktiką“ keisti į „pirkimą savo nuožiūra“, kadangi pagal tvarkos aprašą NePO nėra būdo "taikant įprastą komercinę praktiką";</p> <p>4. Papildyti įdarbintų žmonių su proto ir psichikos negalia sąrašą informaciją apie konkretų laikotarpį, kada tikslinės grupės atstovas dirbo nurodytoje darbovietėje, įvardinant kaip buvo surasta konkreči darbo vieta, su kokiomis problemomis susidūrė tikslinės grupės atstovai dirbdami tą darbą, kaip tos problemos buvo sprendžiamos;</p> <p>5. Pateikti darbo asistentams išduotų pažymėjimų kopijas iki 2008 m. vasario 12 d.</p> <p>6. Papildyti tyrimų ataskaitas tiksliniais lapais, kuriuose būtų nurodytos konkretus tyrimo pavadinimas, tyrimo atlikimo data, tyrimo ataskaitos autorius, uždėti viešinimo ženklai;</p> <p>7. Papildyti tyrimo ataskaitas tyrimo išvadomis;</p> <p>8. Segti savęs vertinimo ataskaitų, viešinimo ataskaitų, veiklos plano įgyvendinimo ataskaitų popierines versijas (originalus) atskirame ataskaitų segtuve.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

136.	neplaninis	2008-01-29	EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2008-01-29	veiklos ir finansinė patikra	<p>1. Užtikrinti vadovaujančio partnerio ir partnerių darbuotojų darbo sutarčių originalų atitikimą su agentūrai pateiktomis kopijomis;</p> <p>2. Pateikti II etapo biudžeto likučius (duomenys iki 2008.01.29);</p> <p>3. Apie rekomendacijų įgyvendinimą informuoti įgyvendinančiąją instituciją per 14 kalendorinių dienų (iki 2008 02 12);</p> <p>4. Pagrįsti dokumentais individualias-švietėjiškas konsultacijas (200 val.) darbdaviams ir bendradarbiams;</p> <p>5. Detaliau pagrįsti neįgaliųjų įdarbinimo procesą: nurodyti laikotarpį nuo kada neįgalusis įdarbintas, kaip buvo surastas darbdavys, su kokiomis problemomis susidūrė neįgalusis darbo vietoje, kaip tos problemos sprendžiamos;</p> <p>6. Segti veiklų plano įgyvendinimo ataskaitas į ataskaitų segtuvą;</p> <p>7. Tikrinant viešuosius pirkimus esminių pažeidimų nenustatyta. Rekomenduojama pakoreguoti projekto pirkimų planą pagal 10 puslapyje nurodytas pastabas.</p>	7/7	0
137.	neplaninis	2008-02-08	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2008-02-08, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	<p>1. Veiklos plano įgyvendinimo, savęs įvertinimo, viešinimo, patikrų vietoje ataskaitos segamos kartu su siunčiamais/ gaunamais raštais. Rekomenduojame veiklos plano įgyvendinimo, savęs vertinimo, viešinimo, patikrų vietoje ataskaitas segti atskiroje ataskaitų byloje, kad būtų užtikrintas dokumentų atsekamumas;</p> <p>2. Būtina peržiūrėti antro etapo įsisavintas lėšas ir nepanaudotas lėšas esant poreikiui perskaityti informacijos sklaidą apie projektą užtikrinančioms veikloms;</p> <p>3. Rekomenduojama susisegti dokumentus pagal jų kvalifikaciją pvz.: Darbo sutartys, Paslaugų pirkimas, Projekto priskyrimo</p>	3/3	0

						dokumentai.		
138.	planinis	2008-02-11	Vilniaus apskrities socialiai pažeidžiamų moterų integracija, EQ/2004/1130-25	2008-02-22, Nr. 05	veiklos ir finansinė patikra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Išsamiai pagrįsti III etapo veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta; 2. Veiklos plano įgyvendinimo, savęs vertinimo, viešinimo, patikrų vietoje, projekto įgyvendinimo ataskaitas segti atskiroje ataskaitų byloje, kad būtų užtikrintas dokumentų atsekamumas; 3. Užtikrinti, kad siunčiamų/gaunamų raštų segtuvuose būtų segami visi gaunamų, siunčiamų raštų originalai; 4. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų viešuosius pirkimus pagrindžiančius dokumentus; 5. Viešuosius pirkimus pagrindžiančius dokumentus segti pagal Projekto pirkimų plano arba biudžeto eilutes; 6. Iki 2008-03-12 iš kitų partnerių gauti viešuosius pirkimus pagrindžiančių dokumentų kopijas ir užtikrinti jų saugojimą; 7. Nuolat informuoti Agentūrą apie projekto darbuotojų pasikeitimus; 8. Užtikrinti, kad projekto įgyvendinimo laikotarpiu III etape dirbtų projekto vadovas; 9. Pateikti darbuotojų įdarbintų III etape pareigybines instrukcijas; 10. Pateikti įsakymą ir išlaidų apskaičiavimą dėl dalies patalpų priskirimo projekto III etapo veikloms įgyvendinti; 11. Pateikti patikslintą buhalterinį sąskaitų planą, kuriuo remiantis apskaitomos III etapo projekto išlaidos; 12. Užtikrinti savalaikį dokumentų pateikimą 	12/12	0

						Agentūrai.		
139.	planinis	2008-02-13	Ištiesk ranką, EQ/2004/1130-14	2008-02-13, Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	<p>1. Rekomenduojame perskaičiuoti Detalaus trečiojo etapo biudžetą bei esant sutaupytioms 4 kategorijos lėšoms panaudoti kitoms veikloms, pvz. VB viešinimui;</p> <p>2. Esminius projekto dokumentus (paramos sutartį, susitarimus dėl sutarties keitimo, projekto biudžetą, biudžeto pagrindimą, veiklos planą, loginę projekto matricą) aiškiai susegti į vieną segtuvą;</p> <p>3. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų viešuosius pirkimus pagrindžiančius dokumentus;</p> <p>4. Viešuosius pirkimus pagrindžiančius dokumentus segti pagal Projekto pirkimų plano arba biudžeto eilutes;</p> <p>5. Iki 2008-03-14 parengti vadovaujančiojo partnerio ir kitų partnerių vykdytų pirkimų apklausas pirkimams, kai perkama pagal vadovaujančiojo partnerio ar kitų partnerių patvirtintų pirkimo taisyklių punktą, kai nėra reikalinga apklausti tris tiekėjus, arba tokių pirkimų apmokėjimą grindžiamuose dokumentuose nurodyti pirkimų taisyklių punktą, kai nėra reikalinga apklausti tris tiekėjus. Užtikrinti šių dokumentų saugojimą;</p> <p>6. Iki 2008-03-14 susegti pirkimų, vykdytų atviro konkurso būdu, dokumentus, kuriems Agentūra nebuvo pritarusi ir buvo koreguoti, taip pat sutarčių projektus ir užtikrinti jų saugojimą.</p>	6/6	0

140.	planinis	2008-02-15	Kryžkelė: koalicija už lygių konkurencingų galimybių darbo rinkoje stiprinimą, EQ/2004/1130-12	2008-02-15, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Teikiant mokėjimo prašymus būtina peržiūrėti trečio etapo išlaidų patyrimo laikotarpius; 2. Teikiant mokėjimo prašymus būtina peržiūrėti duomenis, pateikiamus mokėjimo prašymo 3 lentelėje „Visos iki mokėjimo prašymo pateiktos datos patirtos ir apmokėtos tinkamos finansuoti išlaidos pagal išlaidų rūšis“. 3. Būtina pasikeisti projekto spaudą trečiajam etapui.	3/3	0
141.	planinis	2008-02-29 (veiklos ir finansinė), 2008 03 13 (viešųjų pirkimų)	Kompetencijų pripažinimas - šeimos ir karjeros suderinimo galimybių plėtrai, EQ/2004/1130-27	2008-03-14, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapų viešuosius pirkimus pagrindžiančius dokumentus; 2. Iki 2008 04 01 parengti trūkstamus viešuosius pirkimus pagrindžiančius dokumentus ir užtikrinti jų saugumą; 3. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą bei inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo projekto veiklų įgyvendinimą pratęsiant 2 mėnesiais - iki 2008 08 30.	3/3	0
142.	planinis	2008-02-29 (veiklos ir finansinė), 2008-03-14 (viešųjų pirkimų)	Išeitis tau, EQ/2004/1130-11	2008-03-14, Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	1. Prašome užtikrinti, kad VB partneriai sąskaitas faktūras ženklintų Equal antspaudu; 2. Rekomenduojame perskaičiuoti Detalaus trečiojo etapo biudžetą ir esant 4 kategorijoje sutaupyti lėšoms panaudoti kitoms veikloms, pvz., VB pasiektų rezultatų viešinimui, informacijos sklaidai ir pan. Rekomenduotume vykti į Užimtumo savaitę, kuri vyks 2008 m. birželio mėn., Briuselyje; 3. Iki 2008-04-01 ant projekto viešuosius pirkimus pagrindžiančių dokumentų nurodyti projekto numerį (ar pavadinimą), etapą, pirkimų plano ar biudžeto eilutę, pagal kurią vykdytas pirkimas.	3/3	0

143.	planinis	2008-03-18	Nugalėk priklausomybę, EQ/2004/1130-02	2008-03-31 Nr. 4	veiklos ir finansinė patikra	<p>1. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą bei inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo projekto veiklų įgyvendinimą patęsiant 2 mėnesiais – iki 2008 m. rugpjūčio 30 d.;</p> <p>2. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis 2006 m. kovo 21 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo Nr. A1-83 patvirtintų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių (Žin., 2007, Nr.42-1606) pakeitimo 7 priedu banko komisinių mokesčių išlaidos patirtos nuo 2007 m. balandžio 15 d. yra netinkamos finansuoti išlaidos, todėl siūlome naikinti eilutę 3.7.2.</p> <p>3. Išsamiai pagrįskite III etapo veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta;</p> <p>4. Informuoti Agentūrą raštu apie veiklų vėlavimą;</p> <p>5. Dar kartą prašome pakoreguoti Internetiniame puslapyje www.manoguru.lt viešinimo ženklus.</p>	5/5	0
144.	planinis	2008-03-20	EQUAL angelas: atviros aplinkos neįgaliojo integracijai į darbo rinką kooperacijos modelis, EQ/2004/1130-10	2008-03-20, Nr. 5	veiklos ir finansų patikra	<p>1. Išsamiai pagrįsti veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta;</p> <p>2. Detaliai aprašyti projekto partnerių įgyvendinamas funkcijas ir veiklas III etape;</p> <p>3. III etape pirkimų dokumentus segti pagal biudžeto eilutes.</p>	3/3	0
145.	planinis	2008-04-01	(Re-)integracija į darbo rinką Kretingos rajone, EQ/2004/1130-17	2008-04-14, Nr. 04	veiklos ir finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

146.	planinis	2008-04-03	EQUAL - atvirų durų link, EQ/2004/1130-09	2008-04-03, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rekomenduojame pakoreguoti projekto veiklų įgyvendinimo terminus, nes veiklos atlikimo grafiko pakeitimas sudarytų geresnes prielaidas siekiant trečio etapo tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, rezultatų pasiekimo; 2. Vadovaujantis paramos sutarties 6.2.2. punktu trečiojo etapo tarpinius mokėjimo prašymus teikti laiku, atsižvelgiant į patvirtintą mokėjimo prašymų teikimo grafiką.	2/2	0
147.	planinis	2008-04-07	Laimėk gyvenimą, EQ/2004/1130-22	2008-04-18, Nr. 4	veiklos ir finansų patikra	1. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą bei inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo projekto veiklų įgyvendinimą patęsiant 2 mėnesiais – iki 2008 m. rugpjūčio 30 d. 2. Informuoti Agentūrą raštu apie veiklų vėlavimą; 3. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis 2006 m. kovo 21 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo Nr. A1-83 patvirtintų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių (Žin., 2007, Nr.42-1606) pakeitimo 7 priedu banko komisinių mokesčių išlaidos patirtos nuo 2007 m. balandžio 15 d. yra netinkamos finansuoti išlaidos, todėl siūlome naikinti eilutę 3.7.3. lėšas perkelti į kitas biudžeto eilutes; 4. Prašome pateikti parengtą 2008-04-04 vykusios apvalaus stalo diskusijos protokolą.	4/4	0

148.	planinis	2008-04-09	Probleminių regionų atgimimas Utenos apskrityje: įsidarbinimas partnerystė bendruomenė (ATGIMIMAS), EQ/2004/1130-16	2008-04-21, Nr. 4	veiklos ir finansų patikra	1. Prašome nurodyti, kada pristatysite parengtos VB ATGIMIMAS sukurtų inovacijų poveikio politikai ir praktikai strategijos rezultatus kitų probleminių regionų socialiniams partneriams, regioninės ir vietos valdžios atstovams, NVO ir bendruomenių organizacijoms. Taip pat nurodykite, kokiuose probleminiuose regionuose planuojate pristatyti minėtos strategijos rezultatus; 2. Prašome pateikti autorines sutartis, sudarytas su ekspertais dėl Tarptautinės galimybių studijos „Inovatyvios sklaidos mechanizmas: nuo informavimo link bendradarbiavimo (LINK_E)” parengimo.	2/2	0
149.	planinis	2008-04-11	Lietuvos jaunimo užimtumo tobulinimo vystymo bendrija, EQ/2004/1130-15	2008-04-11, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Atskirti II ir III etapų pirkimų dokumentus (segti į atskirus segtuvus arba atskirti skirtukais); 2. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą bei inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo projekto veiklų įgyvendinimą patęsiant 2 mėnesiais – iki 2008.08.30.	2/2	0
150.	neplaninis	2008-04-28	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2008-04-28, Nr. 1	veiklos ir finansų patikra	1. Projekto vykdytojams veiklos dokumentacija neatskirta nuo partnerės organizacijos bendrų dokumentų; 2. Nepateikti dokumentai, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, koku pagrindu iš projekto lėšų apskaičiuojamos ir deklaruojamos lėšos už atliktus tikslinės grupės dalyvių sveikatos tyrimus; 3. Sunkiai atsekami dokumentai, susiję su tikslinei grupei teiktomis medicinos, socialinės ir psichologinės pagalbos paslaugomis; 4. Pateikti ne visi veiklą pagrindžiantys dokumentai.	4/4	0

151.	planinis	2008-04-28	Neįgaliųjų verslo plėtros bendrija, EQ/2004/1130-13	2008-04-28, Nr. 06	veiklos ir finansų patikra	1. Išsamiai pagrįsti veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta; 2. Detaliai aprašyti projekto partnerių įgyvendinamas funkcijas ir veiklas III etape; 3. Patvirtinti bylų nomenklatūrą; 4. Priskirti patalpas III projekto etapui ir patvirtinti komunalinių paslaugų apmokėjimo metodiką.	4/4	0
152.	planinis	2008-05-07	Atviri ir saugūs darbe.lt, EQ/2004/1130-08	2008-05-21, Nr. 1	veiklos ir finansų patikra	1. Prašome pateikti laisvos formos ataskaitą apie vykdomas veiklas: 3.1. „Dalyvavimas Teminio tinklo valdymo grupės susitikimuose dėl norminių dokumentų analizės rengimo“, 4 „Darbo grupių posėdžių organizavimas“, 6 „Informacijos sklaida“ ir 9 „Tinklo veiklos efektyvumo vertinimas“. Taip pat prašome pas save turėti visus TT Nr. 3 susitikimų, seminarų protokolus ir dalyvių sąrašus; 2. Rekomenduojame internetinėje svetainėje www.atviri.lt patalpinti daugiau informacijos apie trečią etapą, dalyvavimą teminio tinklo Nr. 3 veikloje bei valdymo grupėje.	2/2	0
153.	planinis	2008-05-07	Per technologijas žinojimo ir darbo link!, EQ/2004/1130-29	2008-05-07, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Rekomenduojame pratęsti patalpų nuomos sutartį, projekto vykdymo laikotarpiui (nuo 2008 06 30 iki 2008 08 31); 2. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą, detalų trečiojo etapo biudžetą ir esant poreikiui inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties keitimo.	2/2	0
154.	planinis	2008-05-08	MĮM (Moterų įdarbinimo modelis), EQ/2004/1130-26	2008-05-08, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą bei inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo projekto veiklų įgyvendinimą patęsiant 2 mėnesiais – iki 2008 08 30; 2. Pateikti projekto III etape naudojamų telefonų priskyrimą.	2/2	0

155.	planinis	2008-05-08	EQUAL greitkelis: vystymo bendrija Klaipėda - Vilnius, EQ/2004/1130-04	2008-05-08, Nr. 5	veiklos ir finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
156.	planinis	2008-05-10	Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-06	2008-05-10, Nr. 5	veiklos ir finansinių patikra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Išsamiai pagrįsti III etapo veiklų terminų vėlavimus, atskirai aprašant kiekvienos vėluojančios veiklos vėlavimo priežastis bei nurodyti, kada konkrečiai veikla bus įgyvendinta; 2. Detaliai aprašyti projekto partnerių įgyvendinamas funkcijas ir veiklas III etape; 3. Sutvarkyti lyderių mokymų dokumentaciją taip, kad aiškiai būtų atskirtos lyderių mokymų grupės, mokymo moduliai, mokymų temos, mokymų dėstytojai bei, kad būtų užtikrintas lyderių mokymų dalyvių lankomumo atsekamumas; 4. Veiklos plano įgyvendinimo, savęs vertinimo, viešinimo, patikrų vietoje, projekto įgyvendinimo ataskaitas segti atskiroje ataskaitų byloje, kad būtų užtikrintas dokumentų atsekamumas; 5. Pateikti III etapo tarpinį mokėjimo prašymą iki 2008 m. gegužės 30 d.; 6. Siekiant užtikrinti dokumentų atsekamumą, rekomenduojama segti pirkimo dokumentus pagal biudžeto ar pirkimų plano eilutes; 7. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą ir inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo, projekto veiklų įgyvendinimą patęsiant 2 mėnesiais – iki 2008 m. rugpjūčio 30 d. Perskirstyti numatytas Detaliajame III etapo biudžete išlaidų sumas užtikrinant efektyvų paramos lėšų įsisavinimą; 8. Peržiūrėti mokėjimo prašymų teikimo grafiką, atsižvelgiant į realias pateikimo galimybes. 	8/8	0

157.	planinis	2008-05-10	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2008-05-10 Nr.1	finansų patikra	1. Prašome užtikrinti, kad būtų tvarkoma projekto apskaita, taip kaip numatyta 2007 m. birželio 01 d. paramos sutarties Nr. EQ/2004/1130-01/D4-178 2.2.4 ir 2.2.5 punkte; 2. Prašome užtikrinti, kad patalpų panaudos sutartis būtų sudaryta projekto įgyvendinimo laikotarpiui, t.y. iki 2008 m. birželio 30 d.; 3. Prašome atsižvelgti į numatytas Detaliajame III etapo biudžete išlaidų sumas ir perskirstyti lėšas užtikrinant efektyvų paramos lėšų įsisavinimą.	3/3	0
158.	planinis	2008-05-22	Romų integracijos į darbo rinką mechanizmo sukūrimas ir išbandymas, EQ/2004/1130-01	2008-06-05 Nr.2	veiklos patikra	1. Siekiant užtikrinti didesnę dokumentų atsekamumą, rekomenduojame segti pirkimų dokumentus pagal pirkimų plano arba biudžeto eilutes. 2. Rekomenduojame pas save saugoti TT Nr. 5 dalyvių sąrašų kopijas; 3. Prašome pateikti veiklas: 2.1 „Susitikimas su BT dalyviais, interesų identifikavimas ir derinimas, BT darbo programos parengimas“ ir 3.2 „Apvalūs stalai, aptarimas siūlomų produktų, vykdoma kartu su 6-ju projektu“ pagrindžiančius dokumentus (pvz., gali būti susitikimų protokolai, laisvos formos ataskaita ar pan.); 4. Veiklų atlikimo grafiko pasislinkimą derinti su Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūra; 5. Būtina peržiūrėti trečio etapo veiklas bei jų įgyvendinimo planą ir inicijuoti susitarimą dėl paramos sutarties termino pratęsimo, projekto veiklų įgyvendinimą patęsiant 2 mėnesiais – iki 2008 m. rugpjūčio 30 d. Taip pat peržiūrėti Detalų trečiojo etapo biudžetą ir perskirstyti sutaupytas lėšas, kad užtikrintumėte efektyvų paramos lėšų įsisavinimą.	5/5	0

159.	neplaninis	2008-05-27	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2008-05-27, Nr. 2	veiklos ir finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
160.	planinis	2008-05-28	Žmonių su proto ir psichikos negalia įdarbinimas, EQ/2004/1130-19	2008-05-28, Nr. 1	veiklos ir finansų patikra	1. Prašome iki 2008 m. birželio 16 d. pateikti susitikimų darbdaviams darbotvarkes; 2. Prašome informuoti įgyvendinančiąją instituciją apie rekomendacijų, pateiktų SADM Audito skyriaus 2008 m. balandžio 10 d. Nr. 1.17-9 ataskaitoje, įgyvendinimą per 10 darbo dienų praėjus numatytam įgyvendinimo terminui.	2/2	0
161.	planinis	2008-06-03	Šeimos planeta: šeimai palanki organizacija, EQ/2004/1130-24	2008-06-03, Nr. 1	veiklų ir finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
162.	planinis	2008-06-06	Asmenų su klausos negalia integravimas į darbo rinką, EQ/2004/1130-07	2008-06-06, Nr. 1	veiklų ir finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
163.	planinis	2008-06-18	FORWARD! Šeima ir darbas suderinami, EQ/2004/1130-23	2008-06-18, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
164.	planinis	2008-06-28	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskrityse, EQ/2004/1130-21	2008-07-14, Nr. 4	veiklos patikra	1. Rekomenduojame II ir III etapų raštus segti atskiruose segtuvuose; 2. Rekomenduojame peržiūrėti 5 c veiklos ir 6 veiklos 2 užduoties reikalingumą, kadangi III etapas baigiasi; 3. Prašome pateikti Agentūrai pirkimus pagal II etapo 5, 11, 15, 16, 20, 34, 39, 42, 43, 44, 51, 56, 57, 58, 61, 67, 68, 69, 70, 74, 75 PPP eilutes ir III etapo 11, 14 ir 19 PPP eilutes vykdytus pirkimus pagrindžiančių dokumentų kopijas; 4. Rekomenduojame svarstyti nevykdytų pirkimų lėšų perskirstymo į kitas biudžeto eilutes galimybes.	4/4	0

165.	planinis	2008-06-30	In Corpore, EQ/2004/1130-30	2008-06-30, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
166.	planinis	2008-07-03	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2008-07-17, Nr. 4	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	1. Pateikti patikslintą sąskaitų planą, kuriuo remiantis apskaitomos III etapo projekto išlaidos; 2. Patvirtinti dokumentų nomenklatūrą, vadovaujantis Bendrųjų dokumentų saugojimo terminu rodykle, patvirtinta Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 15 d. įsakymu Nr.38 „Dėl bendrųjų dokumentų saugojimo terminų“; 3. Rekomenduojame pratęsti patalpų nuomos sutartį, projekto vykdymo laikotarpiui (nuo 2008-07-01 iki 2008-08-30); 4. Užtikrinti, kad III etapo projekto lėšų panaudojimas būtų kontroliuojamas pagal biudžeto eilutes; 5. Pateikti galutinę (su pakeitimais) Detalaus antrojo etapo biudžeto pagrindimo lentele; 6. Iki 2008-08-17 sutvarkyti II etapo dokumentus, kad būtų užtikrintas jų atsekamumas; 7. Iki 2008-08-17 pateikti Agentūrai II etapo vadovaujančiojo ir kitų partnerių viešųjų pirkimų dokumentų kopijas.	7/7	0
167.	planinis	2008-07-11	Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas (JUMS), EQ/2004/1130- 03	2008-07-17, Nr. 1	veiklos ir finansų patikra	1. Atskiruose segtuvuose segti II ir III etapo siunčiamus, gaunamus raštus.	1/1	0
168.	planinis	2008-07-11	Paramos tinklas reintegracijai į darbo rinką Utenos, Vilniaus apskirtyse, EQ/2004/1130-21	2008-07-21, Nr. 1	finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

169.	planinis	2008-08-20	Dirbk savo šalyje: bedarbių jaunų žmonių, ketinančių išvykti dirbti į užsienį, integravimosi į Lietuvos darbo rinką galimybių plėtra, išsaugant socialinį kapitalą - šeima, EQ/2004/1130-28	2008-08-20, Nr. 1	veiklos ir finansinių rodiklių patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-
170.	neplaninis	2008-08-29	Prekybos žmonėmis aukų integracija ir reintegracija į darbinę visuomenę, EQ/2004/1130-20	2008-08-29, Nr. 3	veiklos ir finansų patikra	esminių klaidų, neatitikimų ir pažeidimų nenustatyta	-	-

Šaltinis – VŠĮ Europos socialinio fondo agentūra

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 14 priedas

Mokėjimo institucijos atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnį

28 lentelė. Mokėjimo institucijos atlikti patikrinimai vietose pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 straipsnį

Eil. Nr.	Patikrinimo data	Tikrinta institucija	Tikrinto projekto kodas	Patikrinimo ataskaitos data ir numeris	Patikrinimo tikslas	Nustatytos esminės klaidos, neatitikimai, pažeidimai	Rekomendacijos	
							Pateikta / įgyvendinta* (vnt.)	Neįgyvendinta, nurodant neįgyvendinimo priežastis (vnt.)
1.	2005 m. gruodžio 1 d.	II	EQ/2004/1130-16	2006 m. lapkričio 29 d., Nr. 1	Patikrinti ir įvertinti ESFA esančios valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumą, ESFA vidaus procedūrų atitiktį teisės aktams, įvertinti, ar tinkamai administruojamas Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektas Nr. EQ/2004/1130-16.	Patikrinimo metu nebuvo nustatyta esminių klaidų ir pažeidimų.	1. Pateikta 12 rekomendacijų. Patikrinimo, atlikto 2006 m. gruodžio 14–15 d., metu, šio patikrinimo ataskaitos derinimo metu, patikrinimo, atlikto 2007 m. lapkričio 6–7 d., ir patikrinimo, atlikto 2008 m. lapkričio 25–26 d., metu įsitikinta, kad visiškai įgyvendintos 10 rekomendacijų.	2 rekomendacijos neįgyvendintos, kadangi buvo neaktualios. Neįgyvendinta rekomendacija „Į Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL procedūrų vadovą įtraukti duomenims kaupiti darbinių lentelių formas“ ir rekomendacija „Papildyti Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų patikrų vietose atlikimo taisyklių 22 punktą, nurodant, kad metinis projektų patikrų vietose planas sudaromas atsižvelgiant į informaciją ne tik apie gautus ir užregistruotus mokėjimo prašymus, bet ir apie planuojamus gauti.
2.	2006 m. vasario 8 d.	VI	EQ/2004/1130-16	2006 m. lapkričio 29 d.,	Įvertinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sukurtos	Patikrinimo metu nebuvo nustatyta	Pateiktos 8 rekomendacijos. Pagal Socialinės	1 rekomendacija neįgyvendinta, kadangi buvo neaktuali. Rekomendacija „Į EQUAL

				Nr. 2	valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumą administruojant Europos Bendrijų iniciatyvų programos EQUAL projektą EQ/2004/1130-16.	esminių klaidų ir pažeidimų.	apsaugos ir darbo ministerijos 2006 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. (21.3-1-54)-SD-9451 pateiktą rekomendacijų įgyvendinimo planą 6 rekomendacijos įgyvendintos, o 1 bus įgyvendinta. Kadangi NFD daugiau patikrų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje neatliko, rekomendacijų įgyvendinimu nebuvo įsitikinta.	procedūrų vadovą įtraukti duomenims kaupti naudojamų darbinių lentelių formas“, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomone, neaktuali, nes „Sukurta Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL informacinė monitoringo sistema EMIS, kuri užtikrins efektyvią lėšų apskaitą, todėl yra netikslinga tvirtinti EQUAL procedūrų vadove darbinių lentelių formas“.
3.	2006 m. gruodžio 14–15 d.	II	EQ/2004/1130-03; EQ/2004/1130-14	2007 m. gegužės 29 d., Nr.3	Atlikti administracinį ir dokumentinį patikrinimą, susijusį su ESFA įdiegta valdymo ir kontrolės sistema, ir, pasirinktinai patikrinus Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų Nr. EQ/2004/1130-03 ir EQ/2004/1130-14 dokumentus, nustatyti, ar pagal šiuos projektus (arba pagal jų atskirus mokėjimo prašymus) deklaruota Europos Komisijai suma yra pagrįsta išlaidų pagrindimo ir išlaidų	Patikrinimo metu nebuvo nustatyta esminių klaidų ir pažeidimų.	Pateiktos 7 rekomendacijos (dar 3 rekomendacijos pakartotinai pateiktos iš ankstesnių patikrinimų). 2007 m. lapkričio 6–7 d. patikrinimo metu nustatyta, kad įgyvendintos visos 7 rekomendacijos.	–

					apmokėjimo įrodymo dokumentais.			
--	--	--	--	--	---------------------------------	--	--	--

4.	2007 m. lapkričio 6–7 d.	II	EQ/2004/1130-11; EQ/2004/1130-23; EQ/2004/1130-30; 4. Techninės pagalbos lėšų 2007 m. spalio 19 d. tarpinis mokėjimo prašymas Nr. 6	2008 m. gegužės 30 d., Nr. 4	1. Įvertinti po paskutinio NFD patikrinimo, atlikto 2006 m. gruodžio 14–15 d., ESFA įvykusius valdymo ir kontrolės sistemos pokyčius administruojant EQUAL projektus. 2. Pasirinktinai patikrinus projektų Nr. EQ/2004/1130-11, EQ/2004/1130-23, EQ/2004/1130-30 antrojo etapo ir techninės pagalbos lėšomis finansuojamų veiklų dokumentus, įvertinti, ar pagal šiuos projektus (ar pagal jų atskirus mokėjimo prašymus) deklaruota Europos Komisijai tinkamų finansuoti išlaidų suma yra pagrįsta išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais.	Patikrinimo metu nebuvo nustatyta esminių klaidų ir pažeidimų.	Pateiktos 8 rekomendacijos (dar 1 rekomendacija pakartotinai pateikta iš ankstesnio patikrinimo). 2008 m. lapkričio 25–26 d. patikrinimo metu nustatyta, kad 7 rekomendacijos įgyvendintos.	1 rekomendacija neįgyvendinta. Rekomendacija „Atnaujinti / papildyti EQUAL techninės pagalbos lėšų panaudojimo procedūrą pagal galiojančią naujausią EQUAL techninės pagalbos lėšų naudojimo taisyklių redakciją arba inicijuoti šių taisyklių pakeitimą“ neįgyvendinta, kadangi ši rekomendacija buvo neaktuali.
5.	2008 m. lapkričio 25–26 d.	II	EQ/2004/1130-06; EQ/2004/1130-24; EQ/2004/1130-30;	Patikros vietoje įgyvendinančiojoje institucijoje atlikimo	Patikrinti ESFA administruojamų Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projektų Nr. EQ/2004/1130-06,	Patikrinimo metu nebuvo nustatyta esminių klaidų ir pažeidimų.	Rekomendacijų nebuvo pateikta.	–

			4. Techninės pagalbos lėšų 2008 m. spalio 24 d. tarpinis mokėjimo prašymas Nr. 5	lapas, patvirtintas 2008 m. lapkričio 28 d.	EQ/2004/1130-24, EQ/2004/1130-30 ir techninės pagalbos deklaruojamas išlaidas ir įsitikinti jų tinkamumu finansuoti.			
6.	2009 m. kovo 18–19 d.	II	EQ/2004/1130-03; EQ/2004/1130-29; EQ/2004/1130-30; 4. Techninės pagalbos lėšų 2009 m. sausio 28 d. tarpinis mokėjimo prašymas Nr. 12.	Patikros vietoje įgyvendinančiojoje institucijoje atlikimo lapas, patvirtintas 2009 m. kovo 20 d.	Prieš tvirtinant galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai įsitikinti deklaruojamų išlaidų tinkamumu finansuoti.	Patikrinimo metu nebuvo nustatyta esminių klaidų ir pažeidimų.	Rekomendacijų nebuvo pateikta.	–
7.	2010 m. vasario 1 d.	VI	2004 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos lėšos; 2005 m. Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos techninės	Patikros vietoje įgyvendinančiojoje institucijoje atlikimo lapas, patvirtintas 2010 m. kovo 1 d.	Neplaninė patikra vadovaujančioje institucijoje atlikta, siekiant įsitikinti, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktoje Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL papildytoje išlaidų deklaracijoje už laikotarpį nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. deklaruojamos techninės pagalbos lėšos yra pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo	Patikrinus pasirinktas Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL techninės pagalbos išlaidas ir įsitikinus, kad jos pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentais, galima daryti prielaidą, kad	Rekomendacijų nebuvo pateikta.	–

			pagalbos		dokumentais.	techninės pagalbos išlaidos atitinka Europos Komisijos 2001 m. kovo 2 d. reglamento Nr. 438/2001 9 straipsnio reikalavimus dėl išlaidų įtraukimo į galutinę išlaidų deklaraciją ir galutinę mokėjimo paraišką Europos Komisijai.		
--	--	--	----------	--	--------------	--	--	--

* Informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą pateikiama prie patikrinimo ataskaitų, kuriose šios rekomendacijos pateiktos pirmą kartą.
Šaltinis – Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 15 priedas

EQUAL programos nustatyti pažeidimai ir grąžintos su pažeidimais susijusios paramos lėšos

29 lentelė. EQUAL programos nustatyti pažeidimai ir grąžintos su pažeidimais susijusios paramos lėšos

Projekto pavadinimas ir Nr.	EQUAL programos prioritetas (tema)	Nustatymo data	Pranešimo Europos Komisijai data	Pabaigos data	Grąžintos su pažeidimu susijusios paramos lėšos (be delspinigių), EUR			Su pažeidimu susijusių lėšų sugrąžinimo į valstybės išdą data	Metai, kuriais grąžinta suma buvo išskaityta iš EK deklaruotų išlaidų	EK teiktos išlaidų deklaracijos, iš kurios grąžinta suma buvo išskaityta, data ir numeris
					ESF dalis	Nacionalinis finansavimas	Iš viso			
"Tautinių mažumų integracijos į darbo rinką paramos mechanizmo sukūrimas ir išbandymas", projekto kodas EQ/2004/1130-06	A	2008-10-30	-	2008-11-17	2 108,54	702,85	2 811,39	2008-11-18	2008	2008-12-29 Nr. 22
"Jaunimo užimtumo ir motyvacijos stiprinimas "JUMS", projekto kodas EQ/2004/1130-03	A	2008-11-07	-	2009-02-27	3 518,88	1 172,96	4 691,84	2009-03-03	2009	2009-05-14 Nr. 24

Šaltinis – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 16 priedas

EQUAL programos pažeidimai, apie kuriuos buvo pranešta OLAF pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] reikalavimus

30 lentelė. EQUAL programos pažeidimai, apie kuriuos buvo pranešta OLAF pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] reikalavimus

Eil. Nr.	OLAF pranešimo numeris	Pranešimo Europos Komisijai data	Pažeidimo registracijos numeris Lietuvoje	Priemonė	Paramos sutarties Nr. arba projekto kodas	Projekto pavadinimas	Projekto vykdytojo (partnerio) pavadinimas	Informacija apie gražintą paramos lėšų sumą, EUR				Informacija apie sugražintą paramos lėšų sumą, EUR				Pastabos	
								ES lėšos	Bendrojo finansavimo lėšos	Iš viso	Informacija apie Europos Komisijai pateiktą specialų pranešimą pagal Reglamento 5 str. 2 dalį (rašto data, Nr.)	Paramos lėšų gražinimo inicijavimo metai	ES lėšos	Bendrojo finansavimo lėšos	Iš viso		Gražintos sumos išskaitymas iš Europos Komisijai deklaruojamų išlaidų
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Pažeidimų, apie kuriuos reikėtų pranešti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [6] reikalavimus nebuvo.

Šaltinis – Europos kovos su sukčiavimu tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Bendrijos iniciatyvos programos,
 skirtos kovai su diskriminacija ir nelygybe
 darbo rinkoje (EQUAL) Lietuvoje, galutinės
 išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos
 Europos Komisijai vertinimo“ 17 priedas

Labiausiai tikėtinos klaidos, naudojamos EQUAL programos klaidų ir pažeidimų dažnio vertinimui, apskaičiavimas

31 lentelė. Labiausiai tikėtinos klaidos apskaičiavimas

Projektų rizikos grupė	Projektų skaičius rizikos grupėje	EQUAL programos galutinėje mokėjimo paraiškoje deklaruojama išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma, EUR	Veiklos atrankinių patikrinimų ir valstybinių auditų metu patikrintų projektų skaičius	Patikrinta deklaruotų išmokėtų ir pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų suma (be pasikartojančių patikrinimo apimčių), EUR	Nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma – žinoma klaida, EUR	Atvejų, kai buvo nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos, skaičius rizikos grupėje	Projektų, kuriuos tikrinant buvo nustatytos klaidos, skaičius	Vidutinis klaidos dydis, EUR	Bendra klaidos suma rizikos grupėje (labiausiai tikėtina klaida), EUR	Labiausiai tikėtina klaida, proc.
1	2	3	4	5	6	7	8	(9)=(6)/(8)	(10)=(9)*(2)	(11)=(10)*100/(3)
Didelės rizikos grupė	10 ¹⁸	6 906 602,29	10	1 064 782,58	5 068,33	4	3	1 689,44	16 894,42	0,21
Vidutinės rizikos grupė	11	5 192 078,07	7	189 961,90	2 499,19	3	2	1 249,59	13 745,54	
Mažos rizikos grupė	9	3 071 708,72	2	75 787,60	79,18	1	1	79,18	712,64	
Iš viso	30¹⁹	15 170 389,08	19	1 330 532,08	7 646,70	8	6	-	31 352,60	

Šaltinis – Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

¹⁸ Tai yra 9 projektai ir visos techninės pagalbos prioriteto išlaidos, kurios šios analizės poreikiams prilygintos vienam projektui.

¹⁹ Tai yra 29 projektai ir visos techninės pagalbos prioriteto išlaidos.